

***ATTIEKSME PRET DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS
JAUTĀJUMIEM SABIEDRĪBĀ***

PĒTĪJUMA REZULTĀTU ANALĪZE

© "Latvijas Fakti"
2014.gada septembris

SATURS

I. METODOLOĢISKĀ INFORMĀCIJA	3
II. REZULTĀTU KOPSAVILKUMS	4
III. PĒTĪJUMA REZULTĀTU ANALĪZE	
1. Vispārējs situācijas raksturojums dzimumu līdztiesības jomā	19
1.1 Dzimumu līdztiesības jēdziena izpratne.....	19
1.2. Situācijas izmaiņu vērtējums dzimumu līdztiesības jomā pēdējo 10 gadu laikā	21
1.3. Vīriešu un sieviešu tiesību un iespēju vērtējums.....	23
1.4. Vērtības un mērķi – vai vīriešiem un sievietēm tie atšķiras?	27
1.5. Dzimumu līdztiesība un darbība politikā	32
1.6. Saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem sadzīves situācijās.....	36
1.7. Dažādu sociālo problēmu izplatība vīriešu un sieviešu vidū	53
1.8. Vispārēji izteikumi par dzimumu līdztiesības jautājumiem.....	62
2. Dzimumu līdztiesība un darba tirgus	74
2.1. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums darba tirgū.....	74
2.2. Saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem darba tirgū	86
2.3. Sociāli demogrāfiskie aspekti, kas var ietekmēt darba devēju lēmumu par pretendenta pieņemšanu darbā vai paaugstināšanu amatā.....	128
2.4. Interese par 10 dienu atvaļinājumu tēviem bērna piedzimšanas gadījumā	140
2.5. Vīriešu un sieviešu atalgojuma atšķirības – kāpēc sievietes vidēji saņem zemāku atalgojumu?	143
2.6. Dažāda dzimuma priekšnieki – līdzšinējā pieredze, vērtējums un izvēle... ..	150
2.7. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums ieņemt vadošus amatus.	156
2.8. Iemesli sieviešu zemākai pārstāvniecībai vadošajos amatos	160
2.9. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums uzsākt uzņēmējdarbību	163
2.10. Faktori, kas palīdz veiksmīgi veidot un vadīt uzņēmumu	170
2.11. Vīriešiem un sievietēm piemērotās profesijas un nozares.....	175

2.12. Izteikumi par dzimumu līdztiesības jautājumiem saistībā ar darba tirgu	188
2.13. Izvēle starp lielāku algu un vai lielākām sociālajām garantijām	218
3. Dzimumu līdztiesība un izglītības sistēma.....	221
3.1 Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums izglītības iegūšanā.....	221
3.2. Saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem izglītības sistēmā	229
3.3. Priekšstati par dzimuma faktora ietekmi mācību priekšmetu sekmēs	233
3.4. Iemesli, kāpēc meitenes neizvēlas studēt eksaktos priekšmetus.....	237
4. Dzimumu līdztiesība un ģimene	241
4.1. Saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem ģimenes dzīvē.....	241
4.2. Ikdienas darbu, pienākumu sadale ģimenēs	256
4.3. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums šķiršanās gadījumos.....	273
4.4. Brīvā laika pavadīšanas ieradumi	277
4.5. Izteikumi par dzimumu līdztiesības jautājumiem saistībā ar ģimeni	291
5. Biznesa vadības/ ekonomikas studentu aptauja	319
5.1. Sieviešu un vīriešu karjeras iespējas ekonomikas/ biznesa vadības jomā .	319
5.2. Priekšstati par karjeras izaugsmi ekonomikas/ biznesa vadības jomā	322
5.3. Vēlamais algas apmērs pēc studijām.....	324
5.4. Izvēle starp lielāku algu un vai lielākām sociālajām garantijām	327
5.5. Šķēršļi nonākšanai augstākajā vadības līmenī	329
5.6. Sieviešu iespējas sasniegt vadošos amatus – vai viņas ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši?	332
5.7. Prognozes par uzņēmējdarbības uzsākšanu.....	338
5.8. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums uzsākt uzņēmējdarbību	341
5.9. Faktori, kas palīdz veiksmīgi veidot un vadīt uzņēmumu	344
5.10. Faktori, kas noteica profesijas izvēli	347
5.11. Izteikumi par dzimumu līdztiesības jautājumiem saistībā ar darba tirgu un ekonomikas/ biznesa vadības jomu.....	349
IV. PĒTĪJUMA ANKETAS.....	354

I. METODOLOĢISKĀ INFORMĀCIJA

1. SABIEDRĪBAS APTAUJA

<u>IZLASE:</u>	Aptaujā pēc stratificētās nejaušības principa tika iekļauti 1002 Latvijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji vecumā no 15 līdz 74 gadiem Stratifikācijas pazīmes: a) ģeogrāfiskā b) nacionālā. Izlase aprēķināta balstoties uz jaunākajiem statistikas datiem par Latvijas Republikas iedzīvotājiem
<u>METODE:</u>	Aptauja tika veikta izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu dzīves vietās. Respondentu dzīvesvietu atlasē izmantota nejaušā maršruta metode. Respondentu atlase veikta ar Kiša matricas palīdzību.
	Intervēšanu veica kopumā 63 “Latvijas Faktu” intervētāji. Intervētāju instruktāžu un darba kvalitātes pārbaudi veica 5 “Latvijas Faktu” intervētāju tīkla reģionālie pārraugi. Intervēšana notika latviešu un krievu valodās.
<u>INTERVĒŠANAS LAIKS:</u>	12.09.2014. – 29.09.2014.

Aptaujā sasniegtās izlases salīdzinājums ar iedzīvotāju statistiku

	Respondentu skaits izlasē (%)	Iedzīvotāju statistika (%)
<u>Dzimums</u>		
Vīrieši	47.5%	46.1%
Sievietes	52.5%	53.9%
<u>Vecums</u>		
18-24	18.0%	19.9%
25-34	18.6%	17.7%
35-44	17.6%	17.7%
45-54	18.6%	17.9%
55-64	14.3%	14.0%
65-74	12.9%	12.8%
<u>Tautība</u>		
Latvieši	57.2%	59.0%
Cittautieši	42.8%	41.0%
<u>Reģions</u>		
Rīga	32.5%	31.7%
Vidzeme	23.4%	24.5%
Kurzeme	13.1%	13.4%
Zemgale	14.7%	14.9%
Latgale	16.3%	15.5%
<u>Izglītība</u>		
Pamata vai nepabeigta vidējā	15.4%	
Vidējā/ vidējā speciālā	56.7%	
Augstākā vai nepabeigta augstākā	27.9%	

2. BIZNESA VADĪBAS/ EKONOMIKAS STUDENTU APTAUJA

<u>IZLASE:</u>	Aptaujā tika iekļauti 100 biznesa vadības/ ekonomikas studenti.
<u>METODE:</u>	Aptauja tika veikta izmantojot tiešās (personīgās) intervēšanas metodi respondentu augstskolās.
<u>INTERVĒŠANAS LAIKS:</u>	24.09.2014. – 30.09.2014.

<u>Dzimums</u>	Respondentu skaits izlasē
Vīrieši	45
Sievietes	55
<u>Augstskola</u>	
Latvijas universitāte Ekonomikas un vadības fakultāte	37
BA "Turība"	5
RISEBA	1
Baltijas Starptautiskā akadēmija	2
Starptautiskā Praktiskās Psiholoģijas augstskola	1
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	3
Liepājas universitāte	1
Banku augstskola	4
Ventspils augstskola	15
Kultūras un ekonomikas augstskola	2
Rīgas Uzņēmējdarbības koledža	6
Alberta koledža	9
Grāmatvedības un finanšu koledža	1
Latvijas Biznesa koledža	9
Rīgas Tehniskā universitāte	4

II. REZULTĀTU KOPSAVILKUMS

Lai noskaidrotu dzimumu līdztiesības situāciju Latvijā un tās attīstības dinamiku, pēc Sabiedrības integrācijas fonda (SIF) pasūtījuma no 2014.gada septembra līdz oktobrim tika veikta Latvijas pastāvīgo iedzīvotāju aptauja, kopskaitā aptaujājot 1002 Latvijas patstāvīgos iedzīvotājus un 100 biznesa vadības un ekonomikas studentus. Pētījuma datu vākšanu un analīzi veica tirgus un sociālo pētījumu centrs "Latvijas Fakti". Šajā kopsavilkumā sniegta informācija par šādām pētījumā aprakstītajām tēmām: dzimumu līdztiesības jēdziena izpratne, dzimumu līdztiesība darba dzīvē, karjeras izveidē un profesionālajā izaugsmē, izglītībā un ģimenes dzīvē.

Vispārējs situācijas raksturojums dzimumu līdztiesības jomā

Atklājot savu izpratni par jēdzienu „dzimumu līdztiesība”, respondenti biežāk izvēlējās divas atbildes - „*Sievietēm un vīriešiem ir vienādas tiesības, bet dažādi pienākumi un atbildība*” - 34,9% un „*Sievietēm un vīriešiem ir vienādas tiesības, pienākumi un atbildība*” - 32,2%. Aptaujā izmantotā jautājuma uzbūve neļauj precīzi atklāt to, kas nosaka sieviešu un vīriešu atšķirīgos pienākumus un atbildību, tomēr hipotētiski var pieņemt, ka izvēloties atbildi, daļa aptaujas dalībnieku bioloģiskās atšķirības dzimumu starpā tieši sasaista ar sociālo vidi, pieļaujot, ka bioloģiskās atšķirības determinē dažādus pienākumus un atbildības, kurām jābūt atspoguļotām tiesību aktos un likumos.

Vērtējot abu dzimumu tiesības Latvijā, aptaujas dalībnieku uzskatos dominē atbilde „*nav atšķirību*”, to izvēlējās 65,1% respondentu. Salīdzinot 2001.gadā un 2014.gadā veikto aptauju rezultātus atklājas, ka gandrīz divkārt ir pieaudzis to respondentu skaits, kuri uzskata, ka ar lielākiem savu tiesību ierobežojumiem vairāk saskaras vīrieši – no 3,6% 2001.gadā līdz 6,5% 2014.gadā. Pie šāda uzskata pieturas gan aptaujātie vīrieši, gan sievietes. Tomēr būtiskākie tiesību ierobežojumi joprojām skar sievietes, tā uzskata 25,4% aptaujāto sieviešu un 15,0% vīriešu. Raugoties uz tiesību pretmetu – dažādu dzimumu iespējām mūsdienu Latvijā – ir vērts atzīmēt to, ka gandrīz puse jeb 47,3% aptaujāto sieviešu ir pārliecinātas, ka viņu iespējas realizēt sevi saskaras ar dažādiem ierobežojumiem. Aptaujāto vīriešu auditorijā šis skaitlis ir ievērojami mazāks - 26,8%. Tomēr kā pozitīvs jāmin fakts, ka salīdzinājumā ar 2001.gada situāciju, aktuālajā aptaujā abu dzimumu auditorijās ir sarucis to respondentu skaits, kas uzskata, ka sieviešu iespējas realizēt sevi ir mazākas kā vīriešiem, taču skaitļi, kas signalizē par sieviešu tiesību ierobežojumiem, joprojām ir lieli.

Aptaujas anketā tika iekļauts arī provokatīvs apgalvojums: „*Sievietes ir pašas vainīgas, ja pret viņām izturas kā zemākām būtnēm*”. Attieksmē pret to iezīmējas uzskatu atšķirības aptaujāto vīriešu un sieviešu starpā. Vairums sieviešu 55,2% noraida šādu viedokli, vīriešu auditorijā aina ir pretēja - 46,7% piekrīt šim izteikumam, bet 40,2% aptaujāto tas nav pieņemams. Vēl jāpiebilst, ka attieksme pret šo izteikumu, vērtējot 2001.gadā un 2014.gadā veiktos pētījumus, ir palikusi bez izmaiņām. Acīmredzot, ikdienas apziņā pastāvošie stereotipi par sieviešu tā saukto „vainu”, kas nekad netiek verificēti, turpina pastāvēt gan kā sasteigtās

valodas fenomens, gan kā attaisnojums, kas it kā palīdz izskaidrot jebkuru konfliktsituāciju, kurā iesaistīti vīrieši un sievietes.

Simptomātiskas un reizē grūti izskaidrojamas liekas respondentu reakcijas uz izteikumu „*Vīrietis mūsu sabiedrībā tiek vērtēts augstāk nekā sieviete*”. Salīdzinot 2001.gadā un 2014.gadā veiktos pētījumu rezultātus, atklājas, ka gan sieviešu, gan vīriešu auditorijā ir nostiprinājies viedoklis, ka vīrietis tiek vērtēts augstāk par sievieti. Ja 2001.gadā šim viedoklim piekrita 52,5% aptaujāto sieviešu, tad 2014.gada aptaujā šis skaits ir pieaudzis līdz 58,1%. Līdzīga situācija ir aptaujāto vīriešu auditorijā, kur piekrišana šim izteikumam no 36,2% 2001.gadā ir pieaugusi līdz 48,6% 2014.gadā. Viens no hipotētiskajiem skaidrojumiem šādai sabiedriskās domas dinamikai varētu būt saistīts ar aktīvo Latvijas iedzīvotāju imigrāciju, kas ir ietekmējusi darbaspēku resursu pieejamību vairākās tautsaimniecības nozarēs, kurās līdz šim pārsvarā bija nodarbināti vīrieši, piemēram celtniecībā. Šīs hipotēzes patiesumu nostiprina arī nākamajās nodaļās apskatītās respondentu atbildes uz jautājumiem, kas analizē vīriešu un sieviešu karjeras iespējas darba tirgū.

Dzimumu līdztiesība un darba tirgus

Lai noskaidrotu sabiedrības priekšstatus par sieviešu un vīriešu nevienlīdzību darba tirgū, aptaujā tika iekļauti jautājumi, ar kuru palīdzību tika pārbaudīti sabiedrības priekšstati un stereotipi par dzimuma faktora lomu darba meklēšanas un darbinieku atlases procesā, karjeras virzībā, algu politikā un sociālā atbalsta sniegšanā darba vietā, un, otrkārt, jautājumi, kas tiešā veidā bija saistīti ar respondenta praktisko pieredzi savā darba dzīvē.

Ņemot vērā to, ka daudzi jautājumi par dzimumu nevienlīdzību darba vidē identiskā redakcijā bija iekļauti arī 2001.gadā veiktajā aptaujā, ir iespēja salīdzināt un konstatēt sabiedrības noskaņojuma izmaiņas pēdējo trīspadsmit gadu periodā. Jautājumos par dzimumu diskrimināciju darba dzīvē kopumā situācija ir mainījies pozitīvā virzienā, jo gandrīz visos mērījumos ir būtiski pieaudzis to atbilžu īpatsvars, kas pauž dzimumu līdztiesību un vienādas iespējas kā sievietēm, tā vīriešiem.

Daudzos jautājumos, kā, piemēram, darbinieku rekrutācijā (pieņemšana darbā un atļaišana no darba), iespējās strādāt labi atalgotu darbu un karjeras virzībā vienlīdzīgu iespēju viedoklis nu jau ir kļuvis par dominējošo, to pauda vairāk kā puse visu aptaujas dalībnieku.

Tai pat laikā aptaujas rezultāti liecina, ka stereotipi par vīrieša prioritāro lomu un lielākām kapacitātēm darba dzīvē un profesionālajā izaugsmē ir pietiekoši stabili iesakņojušies un vēl arvien dominē sabiedrības uztverē, jo visos jautājumos, kuri bija saistīti ar respondentu priekšstatiem par dažādu dzimumu pārstāvju iespējām darba dzīvē, līdztekus vadošajam viedoklim par vienādām iespējām, būtiska aptaujas dalībnieku daļa tomēr deva priekšroku tiem atbilžu variantiem, kas vīriešus atspoguļoja izdevīgākās pozīcijās nekā sievietes – vīriešiem ir lielākas iespējas atrast darbu/ tikt paņemtiem darbā (41,2% aptaujāto) un strādāt labi atalgotā darbā (40,5% aptaujāto).

Viskrasāk dzimumu nevienlīdzība tiek izjauta runājot par darba atalgojumu - gan vīriešu (no 36,0% 2001.gada aptaujā uz 41,5% 2014.gada aptaujā), gan sieviešu (no 41,0% 2001.gada aptaujā uz 54,6% 2014.gada aptaujā) auditorijās ir pieaudzis to respondentu skaits, kas uzskata, ka par līdzvērtīga apjoma darbu sievietei ir lielāks risks nonākt situācijā, kad viņa saņem zemāku atalgojumu nekā vīrietis. Lai gan skaitliski pieaugums nešķiet būtisks, tomēr fakts, ka runājot par visām pārējām situācijām vērojama pretēja tendence, norāda uz nevienlīdzīgas situācijas eksistenci. Kā galvenie iemesli, kas ietekmē atalgojuma atšķirības, visbiežāk (43,9%) tika minētas, ka sievietes vairāk kā vīrieši baidās pazaudēt darba vietu, tāpēc baidās prasīt lielāku algu, kā arī tas, ka sievietes strādā mazāk atalgotās profesijās (40%), un tas, ka sievietes profesijas izvēlē priekšroku dod jomām, kurās nav tik lielas algas (36,8%). Minēto argumentu atbilstību realitātei apstiprina pašu aptaujas dalībnieku sniegto atbilžu sadalījums jautājumā par prioritātēm, ja izvēle jāizdara starp lielāku algu un lielākām sociālām garantijām, – abu dzimumu auditorijās aktuālajā aptaujā salīdzinājumā ar 2001.gadu ir pieaudzis to respondentu īpatsvars, kas izvēlētos lielāku algu (no 46,9% uz 52,2% sieviešu grupā un no 55,3% uz 62,1% vīriešu grupā), tomēr sievietes salīdzinoši biežāk (29,7%) dotu priekšroku lielākām sociālām garantijām un mazākām algām nekā vīrieši (18,2%).

Arī biznesa vadības un ekonomikas studentu vidū uz pašnovērtējumu un nākotnes ambīcijām (puišu karjeras plāni saistījās ar augstākā līmeņa menedžmentu un uzņēmējdarbību, kamēr meitenēm – vidējā līmeņa menedžmentu) balstītais pretenziju līmenis viennozīmīgi bija augstāks puišiem, kuru nosauktie vēlamās algas apmērs bija vidēji par 13% augstāks nekā meitenēm (puiši - 1'478 Euro mēnesī, meitenes – 1'299 Euro mēnesī).

Stereotipu ietekmi apliecina arī tas, ka jautājumos, kas tika uzdoti par paša respondenta vai viņa tuvāko radu un draugu reālo pieredzi tajās pašās iepriekš teorētiski apskatītajās darba situācijās, aptaujas dalībnieku negatīvo pieredzi apliecinošo gadījumu skaits bija krietni mazāks nekā vispārīgajā situācijas vērtējumā, un dominēja atbildes, kas liecināja par to, ka minētā dzimumu diskriminācijas vai tiesību pārkāpuma situācija nav realitātē pieredzēta. Tā, piemēram, runājot par darba meklēšanas situāciju – 47,5% aptaujāto sieviešu un 34,4% aptaujāto vīriešu puda viedokli, ka vīrietim ir vieglāk atrast darbu/tikt pieņemtam darbā nekā sievietei, un arī jautājumā par to, vai dzimuma faktors ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta izvēli/ pieņemšanu darbā vai paaugstināšanu amatā, nedaudz vairāk kā puse aptaujāto (pie kam šī proporcija vīriešu un sieviešu auditorijās bija vienāda) lielākā vai mazākā mērā apstiprināja šī faktora ietekmi, savukārt jautājumā par reālo pieredzi pēdējo 2 gadu laikā 23,1% sieviešu un 16,5% vīriešu pašiem personīgi vai viņu ģimenes locekļiem vai draugiem piesakoties darbā ir iznācis izjust viņu tiesību ierobežošanu/ atrašanos neizdevīgākā situācijā.

Jāpiebilst, ka izglītība un profesionalitāte vairo pašu sieviešu pašvērtējumu – viņas nejūtas mazvērtīgākas un nav gatavas akceptēt acīm redzamu diskrimināciju, īpaši tad, ja tas saistās ar viņu profesionālo spēju novērtējumu – izteikumam *“Izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti nekā sievieti, pat, ja sievietes kvalifikācija ir nedaudz augstāka”* kopumā sabiedrības aptaujā piekrīt 25,5% aptaujāto sieviešu, biznesa vadības un ekonomikas studenšu vidū – 15%, bet

augstākā un vidējā līmeņa vadītāju sieviešu vidū tādu nav. Sievietes ar augstākām profesionālām ambīcijām situācijā, kad saskaras ar redzamām dzimumu nevienlīdzības pazīmēm, tūdaļ reagē, asi noraidot jebkādas atklātas diskriminējošas izpausmes, un aktīvi aizstāv savas pozīcijas.

Apmēram puse abu dzimumu aptaujas dalībnieku, vērtējot karjeras iespējas, amata paaugstinājuma saņemšanas iespējas, kā arī saskarsmes situācijas darba vietā, pauž pārliecību, ka šajās jomās Latvijā pastāv dzimumu vienlīdzība un sievietes netiek diskriminētas. Tikai nedaudz vairāk kā 10% aptaujāto vīriešu un 13% aptaujāto sieviešu atzina, ka pēdējo 2 gadu laikā paši personīgi vai viņiem zināmi cilvēki ir saskārušies ar dzimumu diskrimināciju saņemot algas vai amata paaugstinājumu. Arī jautājumā par nekorektu rīcību no darba devēju puses, kad uzzinot par sievietes grūtniecību, viņa tiek atlaista no darba, tikai 11% respondentu (rezultāti dažādu dzimumu auditorijās būtiski neatšķiras) varēja atsaukt atmiņā vismaz vienu gadījumu, kad pēdējo 2 gadu laikā kāds viņu tuvākajā apkārtnē ir saskāries ar šādu gadījumu.

Gandrīz divas trešdaļas (65%) strādājošo abu dzimumu respondentu apgalvo, ka viņu darba vietās prasības, kas tiek izvirzītas sievietēm un vīriešiem, neatšķiras. Salīdzinoši neliels (zem 10%) ir to respondentu skaits, kas ir saskārušies ar situācijām, kurās augstākas prasības darba vietā no priekšniecības puses tiek izvirzītas sievietēm vai vīriešiem.

Salīdzinot atbildes uz šo jautājumu ar jautājumiem par priekšrocībām, kuras iegūst dažādu dzimumu pārstāvji stājoties darbā vai veidojot karjeru, atklājas tāds kā paradokss - daļa respondentu ir pārliecināti, ka vīrietis darba tirgū atrodas privilīģētā stāvoklī, tomēr darba vietās nekādas diskriminācijas pazīmes netiek novērotas. Te ir bagāts lauks dažādu, bieži vien pretrunīgu, hipotēžu izvirzīšanai. Iespējams, ka respondentu uzskatus par sieviešu diskrimināciju darba tirgū determinē dažādi informācijas avoti, kuru vidū ir gan pašu pieredze, medijos publicētā informācija, arī netiešā jeb citu cilvēku pieredze, kas nereti nav atšķirama no baumām. Tas, ka reālajās darba vietās strādājošie respondenti ļoti reti saskaras ar diskrimināciju, kas saistāma ar darbinieku dzimumu, varētu liecināt, ka darba devēji apzinās diskriminējošo izteikumu vai darbību iespējamās sekas, vai arī diskriminācija tiek realizēta dažādās latentās formās un nepārkāpjot tiesiskos aktus.

Augstāk minēto apstiprina arī fakts, ka salīdzinoši lielāks dzimumu nevienlīdzības izpausmju īpatsvars bija minēts nevis saistībā ar darba dzīves formālo pusi, bet gan sadzīves situācijām darba vietā, kas reāli izpaužas darbinieku savstarpējā saskarsmē – 21,7% aptaujāto strādājošo sieviešu (vīriešu vidū tādu bija 15%) atzina, ka pēdējo 2 gadu laikā vai nu pašai vai kādam no viņu tuvākās apkārtnes ir nācies saskārties ar viņu tiesību ierobežošanu dzimuma dēļ sadzīves komunikācijā darba vietā.

Aptaujāto Latvijas iedzīvotāju skatījumā dzimuma faktoram nav izšķiroša nozīme, runājot par tādām darba tirgus problēmām kā bezdarbs, slikti atalgots darbs, mazkvalificēts darbs, mazkvalificēts darbs ārzemēs, darbs, par ko pilnīgi vai daļēji netiek maksāti nodokļi. Vairākuma respondentu skatījumā ar minētajām situācijām vienlīdz bieži saskaras kā vīrieši, tā sievietes, un, salīdzinājumā ar situāciju pirms gandrīz trīspadsmit gadiem, 2014.gadā vienlīdzību

paudušo viedokļu īpatsvars ir palielinājies visos nosauktajos darba dzīves apsektos. Tai pat laikā vēl arvien saglabājas iepriekš novērotās tendences, ka vīrietim ir salīdzinoši lielāks risks saskarties ar darbu kaitīgos apstākļos (36,3% min vīriešus kā lielāku riska grupu, kamēr 3,3% tajā iekļauj sievietes) un darbu, par ko netiek maksāti nodokļi (18,1% uzskata, ka ar to biežāk saskaras vīrieši), kamēr 2,2% – sievietes); savukārt sievietes salīdzinoši biežāk strādā slikti atalgotu (20.9% respondentu šai grupai pieskaita sievietes, kamēr 5,1% – vīriešus) un mazkvalificētu darbu nekā vīrieši (16,79% respondentu šai grupai pieskaita sievietes, bet 11,2% – vīriešus). Vēl arvien salīdzinoši būtiskākās atšķirības dzimumu faktora ietekmē vērojamas jautājumā par seksuālo uzmākšanos darba vietā – lai arī nedaudz retāk kā iepriekš, tomēr arī 2014.gadā sievietes kā potenciālā riska grupa tiek minēta vairāk kā 70% gadījumu gan aptaujāto vīriešu, gan sieviešu auditorijās. Interesanti, ka tieši sieviešu vidū 2014.gadā ir pieaudzis (no 7,4% uz 12,6%) un izlīdzinājies ar vīriešu auditorijas sadalījumu to viedokļu īpatsvars, kas uzskata, ka abiem dzimumiem ir vienādas iespējas nonākt šādā situācijā.

Aptaujas instrumentārijā bija iekļauti jautājumi, kas ļāva dzimumu faktora ietekmi darbinieku izvēlē un karjeras veicināšanā (paaugstināšanā amatā) salīdzināt ar citiem iespējamiem nevienlīdzīgu pieeju izraisošiem sociāli-demogrāfiskiem faktoriem – vecums, etniskā piederība, ģimenes stāvoklis, mazu bērnu klātbūtne ģimenē. Dzimumu, tāpat kā ģimenes stāvokli, abu dzimumu respondenti novērtēja kā darba devēja lēmumu salīdzinoši vismazāk ietekmējošos faktorus, īpaši tas attiecas uz paaugstināšanu amatā – vairāk kā puse aptaujāto sieviešu un vīriešu uzskatīja, ka ne darbinieka dzimums, ne ģimenes stāvoklis neietekmē darba devēja lēmumu paaugstinot darbiniekus amatā. Abos gadījumos vairāk kā puse aptaujas dalībnieku par diskrimināciju veicinošākajiem faktoriem atzina darbinieka vecumu un faktu, ka ģimenē ir mazi bērni. Ja vecuma ietekmi nevienlīdzīgas attieksmes pamatā visvairāk izjūt gados vecāki cilvēki (jo vecāki respondenti, jo biežāk nosauc šo faktoru kā būtisku), tad mazu bērnu klātbūtni ģimenē kā cēloni diskriminējošai attieksmei visvairāk izjūt sievietes – tā 81,8% aptaujāto sieviešu (vīriešu vidū tādu ir – 68,5%) šo faktoru min kā būtisku darbinieku atļaušanas situācijās, bet 58,3% respondenšu (vīriešu vidū – 47,4%) nosauc kā šķērsli darba devēja lēmumam par darbinieka(-ces) paaugstināšanu amatā. Aprakstītā situācija atklāj būtisku dzimumu nevienlīdzības aspektu – diskriminējoša attieksme izpaužas netiešā veidā, kas saistāma nevis ar darba devēja apzinātu rīcību, bet vēl arvien valdošo stereotipu par sievietes galveno atbildību un pienākumu bērnu audzināšanā.

Turpinot tēmu par bērnu audzināšanas pienākumu apvienošanu ar darba dzīvi, jāatzīmē, ka pēdējo gadu laikā būtiski ir pieaugusi arī vīriešu loma dalot rūpes par mazu bērnu pieskatīšanu un audzināšanu. To apliecina arī fakts, ka vairāk nekā divas trešdaļas aptaujāto Latvijas iedzīvotāju kā svarīgu vērtēja iespēju izmantot 10 dienu atvaļinājumu tēviem bērna piedzimšanas gadījumā. Biežāk šo iespēju kā svarīgu vērtēja sievietes (77,4%), tomēr arī vīriešu auditorijā interese ir augsta (69,5%). Salīdzinājumā ar 2001.g., šogad interese par iespēju izmantot 10 dienu atvaļinājumu tēviem bērna piedzimšanas gadījumā ir būtiski paaugstinājusies, jo īpaši, vīriešu vidū – to vīriešu īpatsvars, kuri šo iespēju novērtēja kā „ļoti svarīgu”, pēdējo trīspadsmit gadu laikā ir pieaudzis no 28,5% uz 41,5%.

Aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu vidū valdīja viedoklis, ka dzimumam nav nozīmes, un karjeras iespējas ekonomikas/ biznesa vadības jomā visiem ir vienādas iespējas. Tomēr, ņemot vērā, ka apmēram trešdaļa studentu (neatkarīgi no dzimuma) uzskata, ka vīriešiem ir lielākas iespējas (sievietēm prioritāro lomu atvēlēja vien 4% studentu) jāsecina, ka stereotips, kura ietekmē vīrietim tiek piedēvēts salīdzinoši lielāks ekonomiskais potenciāls nekā sievietei, vēl aizvien ieņem pietiekoši stabilas pozīcijas vispārējā sabiedrības apziņā.

Attieksme pret sievietēm vadošos amatos

Izmaiņas sabiedrības izpratnē par sievietēm vadošos amatos nav vērtējamas kā radikālas, ja salīdzinām 2001. un 2014.gada pētījumu datus. Joprojām sieviešu iespējas kā lielākas tika vērtētas reti (~2% gadījumu). Salīdzinājumam - vīriešu iespējas ieņemt vadošu amatu kā augstākas tika minētas 41% gadījumu (valsts sektorā) un 33,5% (privātajā sektorā). Tomēr vērojama progresīva tendence, ka gan vīrieši, gan sievietes biežāk nekā 2001.gadā uzskata, ka dzimumam nav noteicošā loma ieņemot vadošu amatu valsts vai privātajā sektorā.

Kopumā izvērtējot pētījuma gaitā iegūto informāciju, jāsecina, ka lielāko pienesumu sabiedrības priekšstatu maiņā sniedz pakāpeniskas izmaiņas pašu sieviešu uzskatos – vīriešu viedoklis bieži ir konservatīvāks. Piemēram, tieši sieviešu auditorija biežāk kā vīrieši pauž viedokli, ka priekšnieka dzimumam nav nozīmes (attiecīgi: 58,5% un 50,2%) vai arī to, ka labāka priekšniece būtu sieviete (12,0% un 3,7%). Visticamāk, tas skaidrojams ar elastīgāku izpratni par tradicionālo dzimuma lomu sadali sabiedrībā: sievietēm ir vieglāk pieņemt, ka viņas var būt vienlīdz labas vai labākas pildot priekšnieces pienākumus, nekā vīriešiem atzīt, ka „vīriešu darbības laukā” arī sievietes var gūt vienlīdz labus vai labākus panākumus. Lai gan, izvērtējot savu līdzšinējo darba dzīves pieredzi, abu dzimumu pārstāvji par labākiem priekšniekiem uzskatījuši vīriešus, taču vīriešu vidū šī tendence ir izteiktāka - 53,4% gadījumu par labākiem priekšniekiem uzskatījuši sava dzimuma pārstāvjus un vienīgi 10,6% atzinuši sievietes par labākām priekšniecēm. Piebūsim, ka sieviešu auditorijā gandrīz divreiz vairāk respondentu (23,3%) apgalvojušas, ka labākas priekšnieces bijušas sievietes.

Sabiedrības priekšstatos galvenais iemesls sieviešu zemākai pārstāvniecībai vadošajos amatos ir tradicionāls - sievietes vairāk uzņemas rūpes par mājas darbiem, bērniem, ģimeni. To apliecina 28,9% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju, kas sniedza šādu atbildi. Arī 25% aptaujāto augstskolu studentu skatījumā šo situāciju nevar mainīt, jo sievietes loma vienmēr būs saistīta ar bērnu audzināšanu un rūpēm par ģimeni. Lai gan citi viedokļi tika minēti ievērojami retāk (<7%), šeit vērojami daži interesanti momenti: vīrieši biežāk kā sievietes par iemeslu sieviešu zemajai pārstāvniecībai vadošos amatos minēja „subjektīvus” faktoros – sievietēm biznesa vide nešķiet pievilcīga, viņas nevēlas uzņemties tik lielu atbildību utt., tātad – „sievietes pašas nevēlas iesaistīties”. Savukārt sievietes caurmērā biežāk kā vīrieši par šķērslī atzina rūpes par mājas darbiem, bērniem, ģimeni (salīdzinoši: 32,6% un 24,8%). Iespējams, šāds arguments sievietēm šķiet vispieņemamākais un labskanīgākais, kuru nav neērti paust, un tajā pašā laikā, viņuprāt, objektīvi pamatotākais.

Joprojām pastiprinās tendence, ka aptaujas dalībnieki biežāk nekā 2001.gadā uzskata, ka dzimuma faktoram nav noteicošās lomas uzsākot uzņēmējdarbību (salīdzinoši: 53,4% un 64,6%); vēl krasāks pārsvars vērojams biznesa vadības/ ekonomikas studentu vidū – 85% aptaujāto studentu pauda augstāk minēto viedokli. Sieviešu un vīriešu auditorijās iegūtie rezultāti būtiski neatšķirās, tomēr 30,8% respondentu vērtēja vīriešu iespējas uzsākt savu biznesu kā augstākas. Visbiežāk nosauktais arguments: ģimenēs visa slodze par mājas rūpēm ir sievietes ziņā/ vīriešiem nav tik lielas rūpes par mājas darbiem. Taču pastāv zināmas atšķirības, ja salīdzina vīriešu un sieviešu sniegtās atbildes. Sievietes biežāk kā vīrieši akcentēja sabiedrībā pastāvošo viedokli kā veicinošo faktoru: *Vīriešiem ir lielāks atbalsts no sabiedrības puses; Sievietēm nav atbalsta no sabiedrības*. Papildus tika uzsvērtas tādas vīriešu rakstura īpašības kā uzņēmība, mērķtiecīgums, drosmē (t.i., nepiemīt bailes riskēt). Savukārt vīrieši, izvērtējot savas iespējas, biežāk kā sievietes uzsvēra vīriešu kopumā stiprāko raksturu, loģisko domāšanu un spējas vadīt.

Augstskolu studentu aptaujā iegūtie dati apliecina, ka sievietēm, lai gūtu panākumus, būtu vēlams ņemt vērā sekojošus risinājumu veidus:

- ✓ jāklūst uzņēmīgākām/ drosmīgākām (minēja 20% respondenti, kuru skatījumā sievietes ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši, lai sasniegtu vadošos amatus);
- ✓ jālauž/ jāmaina aplamie stereotipi par sievietēm – uzņēmējām/ vadītājām (18%).

Gan sievietēm, gan vīriešiem nozīmīgi faktori, kas palīdz veiksmīgi veidot un vadīt uzņēmumu, ir ģimenes sapratne un atbalsts, sakārtota ikdienas dzīve, kā arī draugu un sabiedrības atbalsts. Līdzīgu viedokli pauž augstākās mācību iestādēs studējošie. Tomēr pētījuma rezultāti ļauj apgalvot, ka sievietēm šie faktori ir būtiskāki nekā vīriešiem. Svarīgākais faktors ir ģimenes sapratne un atbalsts (sievietēm vidējais rādītājs 10 punktu skalā ir 9,25, bet vīriešiem – 8,86), otrs nozīmīgākais – sakārtota ikdienas dzīve (attieciņi: 9,11 un 8,69). Aktuāls jautājums vienīgi varētu būt, vai abi dzimumi izprot līdzīgi faktoru „ģimenes sapratne un atbalsts”? Piemēram, vīriešiem tas var saistīties ar atbalstu un sapratni finansiālu grūtību brīžos, savukārt sievietēm – atbalsts un izpratne gadījumos, kad uzņēmējdarbības rezultātā samazinās sievietes ikdienas veicamo pienākumu apjoms un/ vai kvalitāte (sievietei-uzņēmējai vairs neatliek tik daudz laika un spēka mājas darbiem un rūpēm par ģimeni, bērniem, kā iepriekš).

Analizējot studentu aptaujā iegūtos datus, jāsecina, ka pašu sieviešu pretenziju līmenis ir krietni zemāks nekā vīriešiem. Vērtējot potenciālās karjeras izaugsmes iespējas sievietes biežāk kā vīrieši redzēja sevi augsta līmeņa speciālistes vai vidējā līmeņa vadītājas amatā, savukārt vīrieši uzsāktu savu biznesu vai kļūtu par augstākā līmeņa vadītājiem.

Iegūtie dati apliecina, ka sievietēm, lai gūtu panākumus, galvenokārt, būtu vēlams kļūt drosmīgākām, uzņēmīgākām, un pašpārlicinātākām (minēja 20% studentu, kuru skatījumā sievietes ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši, lai sasniegtu vadošos amatus), kā arī jālauž/ jāmaina aplamie stereotipi par sievietēm – uzņēmējām/ vadītājām (18%).

Gan sievietēm, gan vīriešiem nozīmīgi faktori, kas palīdz veiksmīgi veidot un vadīt uzņēmumu, ir ģimenes sapratne un atbalsts, sakārtota ikdienas dzīve, kā arī draugu un sabiedrības atbalsts. Līdzīgu viedokli pauž augstākās mācību iestādēs studējošie. Tomēr pētījuma rezultāti ļauj apgalvot, ka sievietēm šie faktori ir būtiskāki nekā vīriešiem.

Aktuāls jautājums vienīgi varētu būt, vai abi dzimumi izprot līdzīgi faktoru „ģimenes sapratne un atbalsts”? Piemēram, vīriešiem tas var saistīties ar atbalstu un sapratni finansiālu grūtību brīžos, savukārt sievietēm – atbalsts un izpratne gadījumos, kad uzņēmējdarbības rezultātā samazinās sievietes ikdienas veicamo pienākumu apjoms un/ vai kvalitāte (sievietei-uzņēmējai vairs neatliek tik daudz laika un spēka mājas darbiem un rūpēm par ģimeni, bērniem, kā iepriekš).

Runājot par dzimumu līdztiesību vadošo amatu ieņemšanas aspektā, jāsecina, ka sabiedrības apziņā laika gaitā ir izveidojušies teorētiski priekšstatī par „pareizu” rīcību vai attieksmes paušanu. Piemēram, kad respondentiem bija jānovērtē, cik lielā mērā viņi piekrīt vai nepiekrīt salīdzinoši vispārīgam izteikumam: „*Svarīgas ir tikai vadītāja profesionālās iemaņas nevis dzimums*”, tad pārliecinošs Latvijas iedzīvotāju aptaujas dalībnieku vairākums (83%) pilnībā vai drīzāk tam piekrita. Studentu auditorijā atbalsts minētajam izteikumam bija pat vēl lielāks – 96%. Savukārt, kad vērtējums bija jāsniedz par apgalvojumiem, kas attiecas uz konkrētākām situācijām, tad to respondentu īpatsvars, kas tiem pilnībā vai daļēji piekrita, pakāpeniski samazinājās. Jāatzīmē, ka studentu vidē atbalsts uz dzimumu līdztiesību vēršiem apgalvojumiem vienmēr bija lielāks:

- ✓ *Sievietes ar pienākumiem vadošajos amatos tiek galā ne sliktāk par vīriešiem* (piekrita 79,6% respondentu (biežāk sievietes) un 82% studentu);
- ✓ *Uzņēmumam tas nāk tikai par labu, ja vadības līmenī ir pārstāvēti abi dzimumi* (piekrita 78% respondentu (biežāk sievietes) un 83% studentu).

Interesanti, ka kopumā vairāk par pusi aptaujāto (67,4%) piekrita saturiski pretējam izteikumam: „*Tas ir pieņemami, ka vīrieši vadošajos amatos ir pārstāvēti vairāk nekā sievietes*”. Vīrieši biežāk kā sievietes pauda piekrišanu minētajam apgalvojumam (attiecīgi: 76,4% un 59,3%). Turklāt vērojama sakarība, jo augstāks vīriešu izglītības līmenis, jo biežāk izteikta piekrišana. Studentu vidū domas dalījās - piekrita 43%, nepiekrita 51% respondentu. Ja salīdzina vīriešu un sieviešu sniegtās atbildes, tad studenti izteikumam pārsvarā piekrita (73%), savukārt studentes tikpat pārliecinoši pauda noraidošu attieksmi (nepiekrita – 76%).

Latvijas sabiedrība neatkarīgi no dzimuma un vecuma kopumā noraida apgalvojumu par dzimuma kvotu ieviešanu uzņēmumu valdēs - piekrita 30,1% (biežāk sievietes), nepiekrita 55,9% respondentu (biežāk vīrieši). Studentu nostāja bija vēl kritiskāka - piekrita 18%, nepiekrita 71% studentu. Var pieņemt, ka Latvijas iedzīvotāji šāda veida mehānismu uzskata par mākslīgu un situācijai neatbilstošu iejaukšanos uzņēmumu pārvaldē.

Atšķirībā no studentu aptaujas, kur rezultāti liecina, ka, tālāk minētie apgalvojumi tiek noraidīti, aptaujāto Latvijas iedzīvotāju viedokļi dalījās sekojošos jautājumos:

- ✓ *Darbs, kurā jāpieņem atbildīgi lēmumi, ir vairāk piemērots vīriešiem nekā sievietēm* (piekrita 49,6%, nepiekrita 45,9% respondentu). Vairākums vīriešu (61,4%) piekrita šim izteikumam, savukārt sieviešu auditorijā vairākumā gadījumu tas tika noraidīts (57,9% tam nepiekrīt, 38,9% piekrīt).
- ✓ *Atrodoties "augstā amatā", sieviete daudz zaudē no savas sievišķības - izteikumam* piekrita 44%, bet nepiekrita 48,8% visu aptaujas dalībnieku.

Rezultāti liecina par jēdziena „sievišķīgums” atšķirīgo izpratni sabiedrībā. Var pieņemt, ka pēc vīriešu domām vadītājam jāpieņem konkrētu rakstura īpašību kopumam (mērķtiecība, stiprs raksturs, loģiskā domāšana, spēja uzņemties risku, drosme, pragmatisms u.tml.), kas, viņuprāt, maz saistāms ar sievietes būtību un raksturu. Vienkāršāk izsakoties, sieviete-vadītāja vīriešiem vairāk asociētos ar „vīrieti-brunčos”, kas automātiski ietver daļēju sievišķības elementa zudumu. Savukārt sievietes vērtējot minēto apgalvojumu, iespējams, vairāk vadās no priekšstatiem, ka līdzīgā situācijā potenciālās izmaiņas PAŠU raksturā maz skartu tieši sievišķīgumu, t.i. – vadītājas loma ir tikai viens no darbiem/ uzdevumiem, kas paveicams.

Lai gan lielākā daļa aptaujas dalībnieku atzina, ka ir daudzas nozares, kurās nav atšķirības, vai uzņēmumu vada vīrietis vai sieviete (piemēram, reklāma, mārketing, viesnīcu un restorānu business, valsts vai pašvaldības iestādes u.t.t.), joprojām saglabājušies priekšstati par tipiskajām „sieviešu” un „vīriešu” nozarēm. Gandrīz visu aptaujas dalībnieku skatījumā sekojošie uzņēmumi veiksmīgāk strādātu, ja tos vadītu vīrietis: auto serviss (90,3%), metālapstrādes uzņēmums (89,8%). Savukārt celtniecības uzņēmumus, apsardzes firmas, enerģētikas uzņēmumus un grants ieguves karjera izstrādes uzņēmumus minēja apmēram 80% respondentu neatkarīgi no dzimuma.

Caurmērā biežāk respondenti neatkarīgi no dzimuma uzskatīja, ka tādi uzņēmumi kā - skaistumkopšanas salons (78%), bērnudārzs (75%) un šūšanas ateljē (59%) – būtu veiksmīgāki, ja tos vadītu sieviete.

Dzimuma faktors izglītībā un profesiju izvēlē

Vērtējot meiteņu vai zēnu piemērotību kādas konkrētas ievirzes izglītības apguvei, vairums respondentu (vidēji 50%) ir pārliecināti, ka dzimums nav arguments jeb, citiem vārdiem sakot, abu dzimumu pārstāvjiem ir vienlīdz lielas iespējas iegūt jebkuru profesionālo izglītību. Tomēr, reizē ar to, respondentu apziņā ir dzīvi daži triviāli stereotipi par sieviešu un vīriešu piemērotību kādas konkrētas izglītības apguvei. Piemēram, matemātika, datorzinātnes un sports ir vairāk piemērots vīriešiem, kamēr mājturībā, humanitārajās un sociālajās zinātnēs sekmīgākas varētu būt sievietes.

Iepriekš minēto apstiprina fakts, ka pretēji 2001.gada rezultātiem, kad izteikums „Kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika nekā sievietēm” kopumā tika noraidīts, šogad nedaudz vairāk kā puse (55,3%) aptaujas dalībnieku to atbalstīja, pie kam būtisks atbalstošo viedokļu pārsvars bija vērojams tieši aptaujāto vīriešu vidū – 68,6% tam piekrita, bet 26,8% nepiekrita,

kamēr aptaujāto sieviešu vidū bija vērojams pretējs atbilžu sadalījums – 43,2% piekrita, bet 50,4% to noraidīja.

Studentu auditorijā vērojama vēl izteiktāka viedokļu atšķirība – uzskatu, ka vīriešiem esot spēcīgāka loģika nekā sievietēm, atbalstīja 80% puisi, bet kategoriski noraidīja 74,6% meiteņu. Šāda viedokļu polarizācija, kas, visticamāk, netiek artikulēta ikdienas saskarsmē, no vienas puses kalpo par spēcīgu konkurenci veicinošu faktoru, no otras, tas ar laiku var pārtapt par latentās dzimumu diskriminācijas instrumentu. Līdzīga, lai gan ne tik polarizēta, viedokļu atšķirība atklājas tad, kad studenti vērtē izteikumu „*Kopumā vīrieši veiksmīgāk nekā sievietes darbojas ekonomikas/biznesa/ finanšu vadības jomā*”. Puiši pārliecinoši apgalvo, ka tieši vīrieši ir veiksmīgāki biznesa sfēras vadītāji (66,7%), kamēr meitenes pauda pretēju viedokli - 52,7% no aptaujātajām studentēm šādu viedokli noraida.

Studentu aptauja atklāja, ka, analizējot savu motivāciju fakultātes izvēlei, daudz racionālākās ir meitenes, jo 34,5% no viņām savu fakultātes izvēli skaidroja ar to, ka viņām bija labas sekmes ar izvēlēto profesiju saistītajos priekšmetos. Puišu vidū šis arguments svarīgs likās tikai 17,8% aptaujāto. Jāpiebilst, ka meitenes izdarot izvēli vairāk pakļaujas ģimenes autoritātei (to kā argumentu profesijas izvēlei minēja 21,8% aptaujāto meiteņu), kas, savukārt, vēlākajā karjeras uzsākšanas un veidošanas laikā no motivatora var kļūt par kavēkli, ja nesaskan ar personas profesionālajām ambīcijām un interesēm.

Viena no aptaujas tēmām, kas visspilgtāk ilustrē Latvijas sabiedrībā pastāvošos stereotipus par atšķirībām sieviešu un vīriešu starpā un viņu spējas pildīt kādus amata pienākumus, ir tā sauktais profesiju tests. Lielākā daļa (58,8%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka profesiju dalījums sieviešu un vīriešu profesijās pastāv, un maz ticams, ka šis dalījums jebkad izzudīs. Savukārt 26,1% respondentu piekrita, ka dalījums sieviešu un vīriešu profesijās pastāv, tomēr viņi pieļāva, ka nākotnē tas varētu izzust. Spilgts piemērs ir divu polāro profesiju pāri – vairāk kā 80% aptaujāto ir pārliecināti, ka bērnudārza audzinātājas un mājsaimnieces profesija ir vairāk piemērota sievietēm, savukārt tie paši 80% aptaujāto nešaubās, ka militārais dienests un celtniecība ir tās nozares, kuras ir piemērotas vīriešiem. Šādus uzskatus pauž gan aptaujātās sievietes, gan vīrieši. Tomēr salīdzinot 2001.gadā un 2014.gadā veikto aptauju rezultātus nevar nepiezīmēt, ka daži stereotipi par profesiju atbilstību kādam no dzimumiem piedzīvo krīzi. Trīspadsmit gadu laikā ir būtiski sarucis to respondentu skaits, kas uzskatīja, ka policista un autobusa vadītāja profesija ir piemērota tikai vīriešiem. Vīriešu dominante ir samazinājusies arī tādās dzīves sfērās un profesijās kā baņķieris, politiķis, ministrs un liela uzņēmuma vadītājs. Dzimuma faktors kā kritērijs sekmīgai karjerai šajās nozarēs ir zaudējis savu nozīmi.

Dzimumu līdztiesība ģimenē

Viena no institūcijām, kurā tradicionāli var novērot dažādus dzimumu līdztiesības aspektus un izpausmes, ir ģimene. Lai noskaidrotu sabiedrības priekšstatus par dažādām nevienlīdzības izpausmēm ģimenes dzīvē, aptaujas ietvaros tika iekļauti jautājumi, kas ir attiecināmi uz vispārējo situācijas raksturojumu ģimenē, saskari ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem ģimenes dzīvē, kā arī ikdienas darbu un pienākumu sadali un brīvā laika pavadīšanas ieradumus ģimenēs.

Analizējot situāciju dzimumu līdztiesības jomā ģimenē, iesākumā jāvērs uzmanība uz vispārīgu tās raksturojumu, aplūkojot sieviešu un vīriešu priekšstatus par dažādām ar ģimenes dzīvi saistītām izpausmēm. Pētījuma rezultāti ļauj secināt, ka, salīdzinot ar laika periodu pirms 15 gadiem, praktiski nemainīgs ir palicis sabiedrības atbalsts viedoklim, ka dzimumu līdztiesība ģimenē ir iespējama – 2001.gadā atbalstu tam puda vairākums aptaujāto – 60,7%, bet 2014.gadā – 63,6% aptaujas dalībnieku. Tajā pašā laikā pētījums atklāj, ka piektā daļa aptaujas dalībnieku ir saskārušies ar dzimumu diskrimināciju sadzīves situācijās ģimenes dzīvē, uz ko biežāk norādījušas tieši sievietes (23,6%), savukārt vīrieši šādās situācijās ir nonākuši retāk (16,3%). Līdzīgi tiek vērtēta situācija arī paziņu un draugu lokā - šeit ar dzimumu diskrimināciju sadzīves situācijās ģimenes dzīvē saskārušies 23,4% aptaujāto. Nemainīgs pēdējo 15 gadu laikā ir palicis uzskats, ka ar vardarbību ģimenē visbiežāk sastopas tieši sievietes- lai arī šī gada aptaujas rezultāti norāda, ka nedaudz ir samazinājies to skaits, kas uzskata, ka ģimenē ar fizisku vardarbību visbiežāk var saskarties sievietes (2001.gadā – 49,3%, 2014.gadā – 39,7%), praktiski nemainīgs ir palicis aptaujāto skaits, kas uzskata, ka arī ar psiholoģisko vardarbību ģimenē var saskarties sievietes (34,5%), uz ko vidēji biežāk norāda tieši pašas sievietes. Jāatzīmē, ka 2014. un 2001.gada pētījumu salīdzinājums uzrāda pozitīvas tendences – mazinājusies saskare ar dzimumu diskrimināciju ģimenēs, veicot mājas darbus. Ja 2001.gadā katrs trešais (33,9%) atzina, ka ir ar to saskāries, tad 2014.gadā tikai 23,6%. Tomēr jānorāda, ka biežāk ar to ir saskārušās tieši sievietes (29,5%), bet vīrieši retāk (16,8%).

Lai arī no vienas puses pētījuma rezultāti atklāj, ka sabiedrības vairākums uzskata, ka arī vīrietis un sieviete var paveikt darbus, kas tradicionāli ģimenē tiek uzskatīti par sieviešu vai vīriešu pienākumiem (attiecīgi šāds viedoklis tika pausts vidēji 78%), tajā pašā laikā iegūtie pētījuma dati liecina, ka šī ir tikai vēlamā situācija, kas nesaskan ar pastāvošo darbu sadalījumu un veidu ģimenes ikdienā. Sabiedrībā joprojām atsevišķās jomās valda stingri iesakņojies vīriešu un sieviešu lomu un veicamo pienākumu nodalījums ģimenē. Pārlicinošs vairums pētījuma dalībnieku pauž uzskatu, ka "*vīrietis ir tas, kuram ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību*" (85,8%), stingri iedalot vīrietim galvenā ģimenes pelnītāja un nodrošinātāja lomu, savukārt sievietes pārziņā tiek atstātas rūpes par ģimenes un mājas dzīvi. Saskaņā ar pētījuma rezultātiem par tipiskiem sieviešu pienākumiem/ darbiem ģimenes dzīvē tiek uzskatīti mājas uzkopšana (79,6%), ēdiena gatavošana (73,3%), palīdzība bērniem mācībās (43,7%), kā arī bērnu audzināšana (43,3%) un bērna vešana uz/ no skolas (34,7%). Savukārt,

vairāk par vīrieša pienākumiem/ darbiem ģimenes dzīvē tiek uzskatīti, piemēram, remontdarbi mājās (70,9%) un ģimenes materiālā nodrošināšana.

Nozīmīgus rezultātus pētījums atklāj par laika resursu sadali ģimenē. Lai arī pētījumā aptaujāto vairākums atbalsta viedokli, ka strādājošiem vecākiem rūpes par māju un/ vai bērniem ir vienādi jāsadala sievietes un vīrieša starpā (83,1%), tajā pašā laikā respondenti pārliecināti apgalvo, ka sievietes parasti ir tās, kuras ģimenē veic regulāros ikdienas darbus. Vērtējot ikdienā mājās veicamo darbu sadalījumu starp partneriem, gandrīz divas trešdaļas (65%) aptaujāto sieviešu uzskata, ka viņas ģimenē veic vairāk par pusi šo darbu, vīriešu vidū tādu respondentu skaits, kuri ir pārliecināti, ka viņi veic vairāk par pusi ikdienas darbu, sasniedz tikai 14%. Šādas pašas tendences ir novērojamas arī attiecībā uz laika sadalījumu, kas tiek veltīts ikdienas rūpēm par bērniem. Vērtējot ikdienas rūpju par bērniem sadalījumu starp partneriem, ģimenēs, kurās ir partnerattiecības un bērni vecumā līdz 15 gadiem, vairākums (58%) aptaujāto sieviešu pauž viedokli, ka viņas ģimenē bērniem velta vairāk par pusi viņiem nepieciešamā laika, savukārt vīriešu skaits, kuri uzskata, ka viņi uzņemas vairāk par pusi ikdienas rūpju par bērniem, sasniedz tikai 3,9%.

Tādējādi iegūtie pētījuma rezultāti iezīmē problemātiku Latvijas ģimenēs dzimumu atšķirīgā laika sadalījumā. Aptaujas rezultāti atklāj sievietes prioritāro lomu un dominanci bērnu audzināšanā arī citos aspektos - pārliecinošs abu dzimumu pārstāvju vairākums uzskata, ka bērnus vecumā līdz 2 gadiem ir jāpieskata bērna mātei un tikai pieaugot tā vecumam, būtu jāpieaug arī tēva dalībai bērna pieskatīšanā un audzināšanā. Tā pat sabiedrībā dominē viedoklis, ka šķiršanās gadījumā sievietēm ir lielākas iespējas audzināt bērnus (tā domā 68,7% respondentu), kas jo īpaši izteikts ir tieši sieviešu auditorijā, un ka rūpēs par bērnu vīrietis nekad nespēs aizstāt sievieti (70,4%).

Tomēr būtu jānorāda uz pozitīvu tendenci, jo salīdzinājumā ar 2001.gada pētījuma rezultātiem, atsevišķos ar bērnu pieskatīšanu un aprūpi saistītos aspektos nedaudz ir palielinājies to respondentu skaits, kas uzskata, ka dzimumu faktoram nav nozīmes. Tas liek secināt, ka sabiedrībā pastāvošie uzskati attiecībā uz bērnu audzināšanu un pieskatīšanu pakāpeniski sāk transformēties uz vienlīdzīgāku iespēju pastāvēšanas rašanos. Šo apgalvojumu apstiprina arī fakts, ka pēdējo 15 gadu laikā, jo īpaši vīriešu vidū, ir nozīmīgi palielinājusies interese par iespēju izmantot 10 dienu atvaļinājumu tēviem bērna piedzimšanas gadījumā (vīriešu auditorijā 2001.gadā 56,8% un 2014.gadā 69,5%).

Par vēl vienu būtisku dzimumu līdztiesības raksturojumu ģimenē ir uzskatāms līdzsvars dažādu ģimenē svarīgu lēmumu pieņemšanā. Lai arī no vienas puses pētījuma rezultāti norāda, ka starp partneriem ģimenē pastāv neproporcionalitāte ikdienas darbu/ pienākumu un tiem veltītā laika sadalījumā, no otras puses, pētījuma dati atklāj, ka ģimenē dažādu svarīgu lēmumu pieņemšanā ir saskatāms pēdējos 15 gados nemainīgas tendences. Vairāk nekā 60% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ģimenēs gan ikdienišķi, gan nozīmīgi lēmumi tiek pieņemti koleģiāli – to pieņemšanā vienlīdz daudz piedalās gan sievietes, gan vīrieši. Tajā pašā laikā jānorāda, ka vīriešu auditorijai vairāk raksturīga nozīmīgu lēmumu pieņemšana (19,2% respondentu

skatījumā to vairāk veic vīrieši, 13,5% respondentu skatījumā– sievietes), savukārt sievietēm – ikdienišķu lēmumu pieņemšana (27,1% respondentu skatījumā to vairāk veic sievietes, 7,9% respondentu skatījumā – vīrieši).

Pētījuma rezultāti norāda uz ievērojamu neproporcionalitāti un nevienlīdzību brīvā laika izmantošanas iespējās ģimenē starp vīriešiem un sievietēm. Lai arī gandrīz puse (48%) aptaujāto uzskata, ka vīriešiem un sievietēm ir vienādi lielas iespējas izmantot noteiktu laika daudzumu tikai savām vajadzībām, nozīmīgs ir arī to pētījuma dalībnieku skaits, kuri uzskata, ka lielākas iespējas brīvā laika pavadīšanai ir tieši vīriešiem (39,8%), savukārt sievietēm iespējas izmantot noteiktu daudzumu brīvā laika savām vajadzībām minējuši vien 8,6%. Aplūkojot brīvā laika pavadīšanas ieradumus abu dzimumu auditorijās, atklājas atšķirības arī tā pavadīšanas veidā – vīriešu auditorijā vairāk raksturīga uz atpūtu orientēta brīvā laika pavadīšana – viņi biežāk skatās TV vai darbojas pie datora (katru vai gandrīz katru otro dienu ar to nodarbojas 75,1%), pavada laiku ar draugiem (vismaz reizi nedēļā – 41,7%), savukārt sieviešu auditorijā brīvais laiks vairāk tiek veltīts ģimenes rūpēm un pienākumiem: katru vai gandrīz katru dienu sievietes brīvajā laikā 55,2% veic mājas darbus, 37,6% katru vai gandrīz katru dienu dodas iepirkties. Arī laiks un izklaides kopā ar bērniem brīvajā laikā vairāk raksturīgas tieši sievietēm – katru vai gandrīz katru dienu ar to nodarbinātas 20,2% sieviešu un 9% vīriešu.

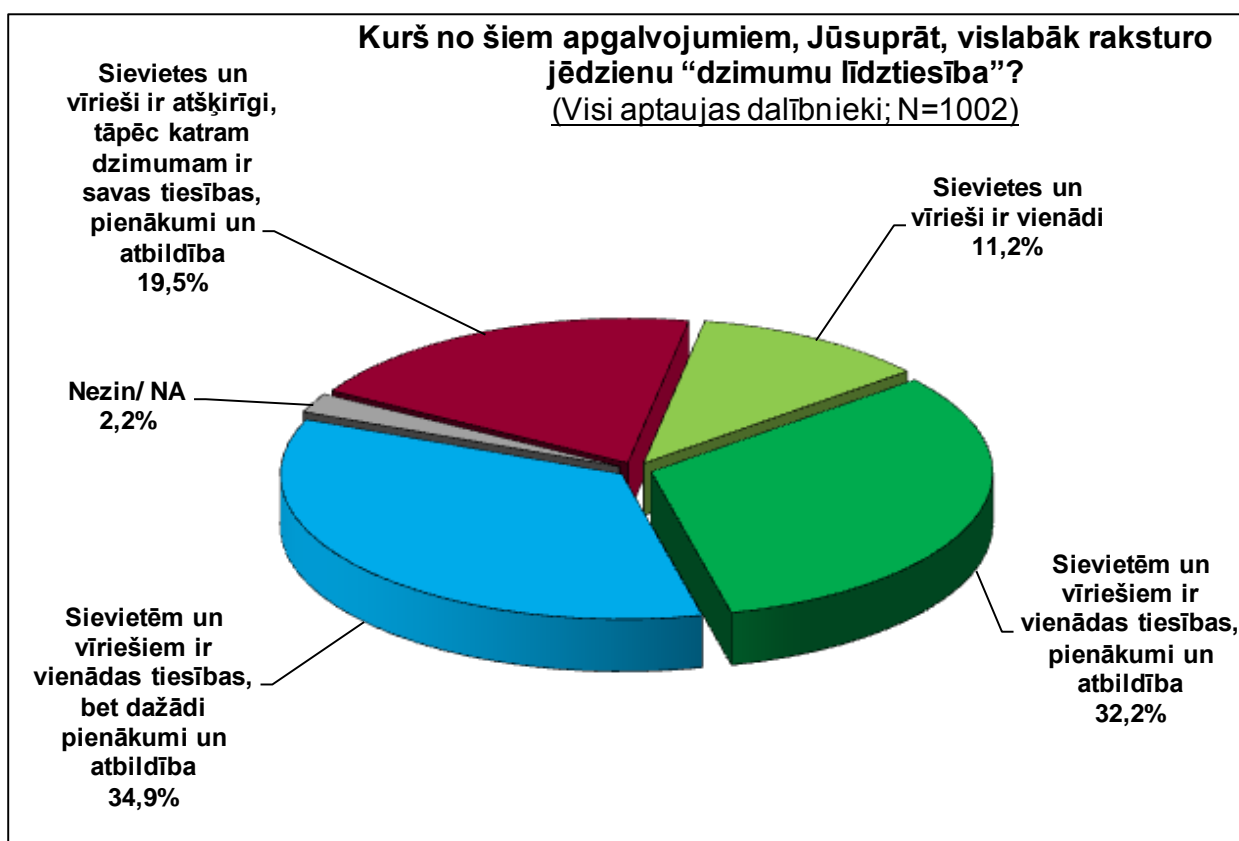
Rezumējot aptaujas rezultātus, ir jāsecina, ka Latvijā ģimenes dzīvē joprojām ir novērojamas nevienlīdzības pazīmes starp partneriem, un izmaiņas sabiedrības noskaņojumā pēdējo 15 gadu periodā dzimumu līdztiesības jomā ģimenē ir bijušas maznozīmīgas, kas ļauj apgalvot, ka ģimene Latvijā ir salīdzinoši stabils un lēni transformējošs institūts ar vērtībām, kas ir dziļi iesakņojušās sabiedrības uztverē. Lai arī vairākums sabiedrības uzskata, ka dzimumu līdztiesība ģimenē ir iespējama, pētījuma rezultāti parāda, ka ar diskriminējošu attieksmi sadzīves situācijās ikdienā saskaras piektā daļa aptaujāto, tai skaitā lielākā mērā sievietes, joprojām ģimenē partneriem ir katram savi prioritārie pienākumi un biežāk veicamie darbi, arī mājas darbu un brīvā laika izlietojumā nav novērojams dzimumu līdzsvars un proporcionāls laika izlietojums.

III. PĒTĪJUMA REZULTĀTU ANALĪZE

1. Vispārējs situācijas raksturojums dzimumu līdztiesības jomā.

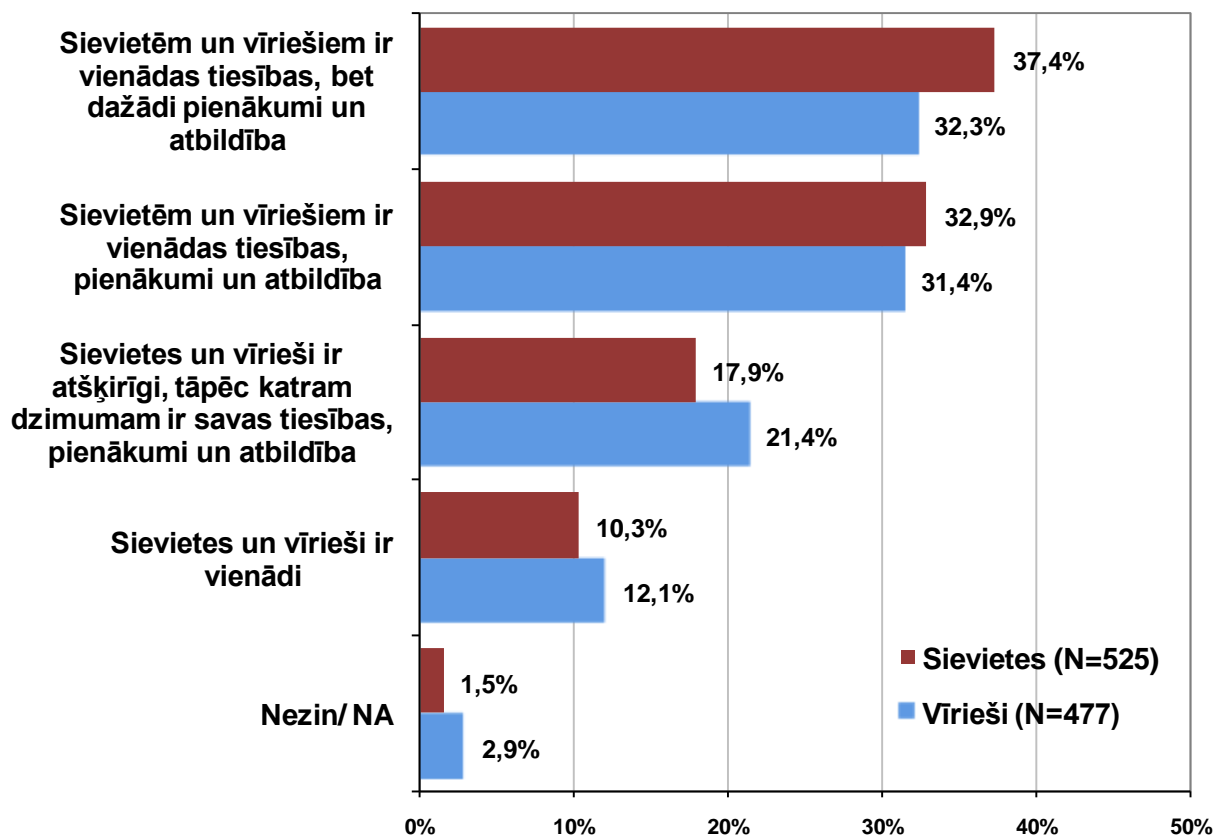
1.1. Dzimumu līdztiesības jēdziena izpratne.

- Populārākie viedokļi sabiedrībā, kā tiek saprasta dzimumu līdztiesība:
  - *Sievietēm un vīriešiem ir vienādas tiesības, bet dažādi pienākumi un atbildība* (minēja 34,9% respondentu);
  - *Sievietēm un vīriešiem ir vienādas tiesības, pienākumi un atbildība* (minēja 32,2% respondentu).
- Sieviešu un vīriešu auditorijās iegūtie rezultāti būtiski neatšķīrās.

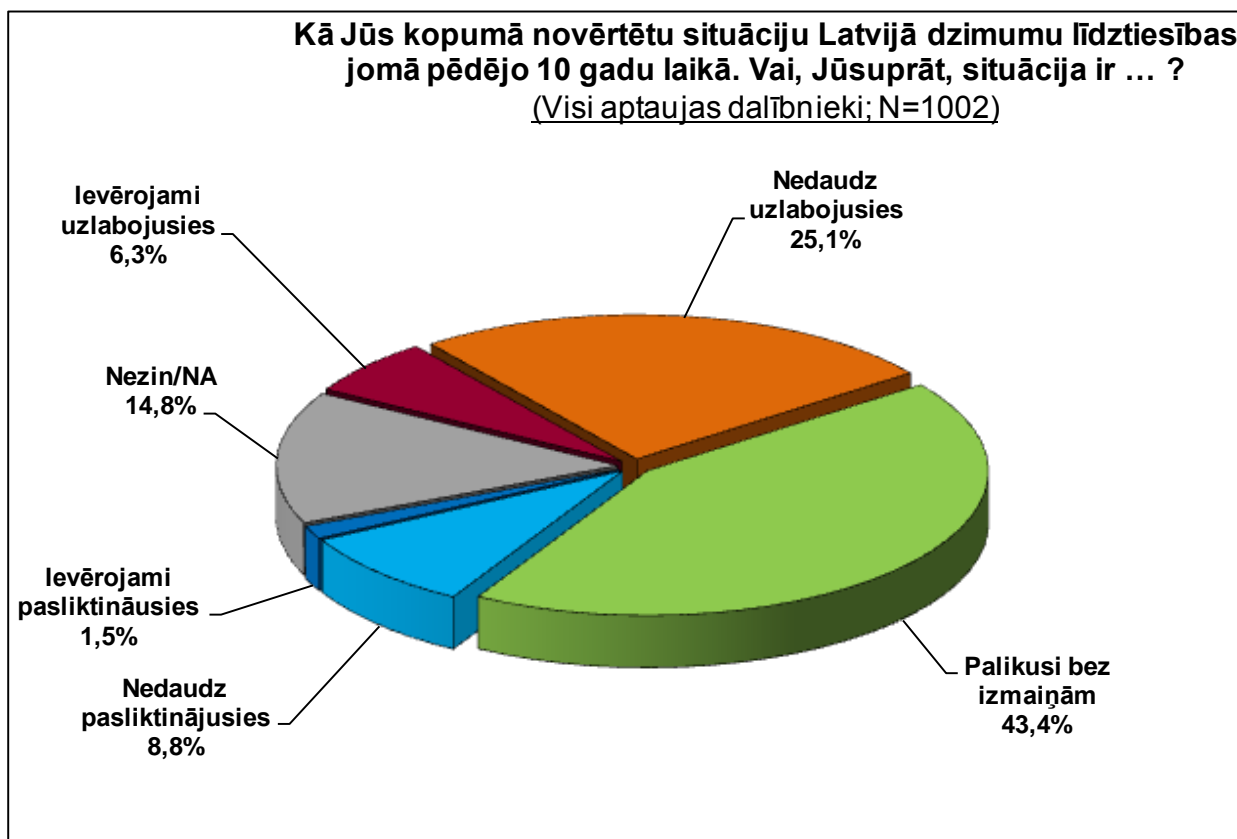
Kurš no šiem apgalvojumiem, Jūsaprāt, vislabāk raksturo jēdzienu “dzimumu līdztiesība”?

(Bāze (n) = visi aptaujas dalībnieki)

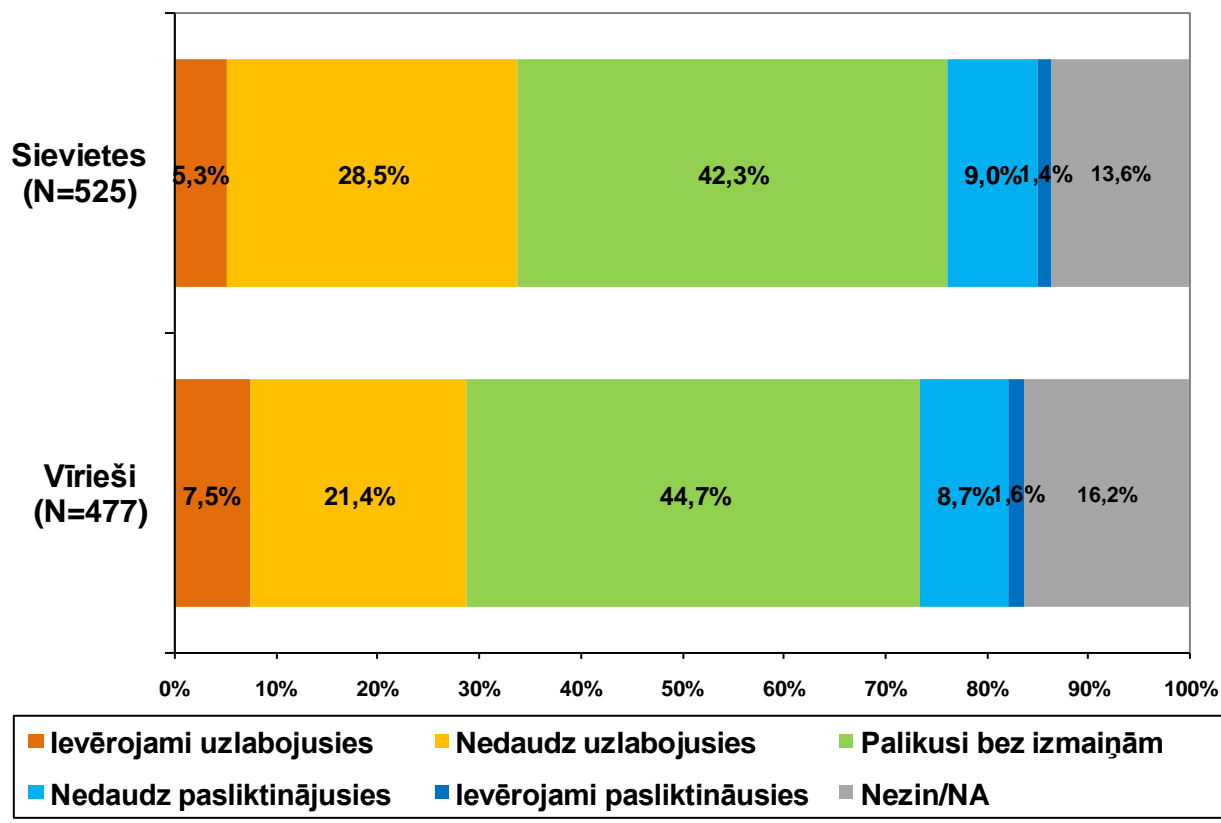

1.2. Situācijas izmaiņu vērtējums dzimumu līdztiesības jomā pēdējo 10 gadu laikā.

- Vērtējot situācijas izmaiņas dzimumu līdztiesības jomā pēdējo 10 gadu laikā visbiežāk (43,4% gadījumu) tika pārstāvēts uzskats, ka tā nav mainījusies. Pozitīvi (*ievērojami vai nedaudz uzlabojusies*) situācijas izmaiņas dzimumu līdztiesības jomā vērtēja gandrīz trešdaļa (31,4%) aptaujāto. Jānorāda, ka sievietes šo viedokli pārstāvēja biežāk (33,8%) nekā vīrieši (28,9%). Kritiski (*ievērojami vai nedaudz pasliktinājusies*) situācijas izmaiņas dzimumu līdztiesības jomā pēdējo 10 gadu laikā tika vērtētas ievērojami retāk (10,3% gadījumu).

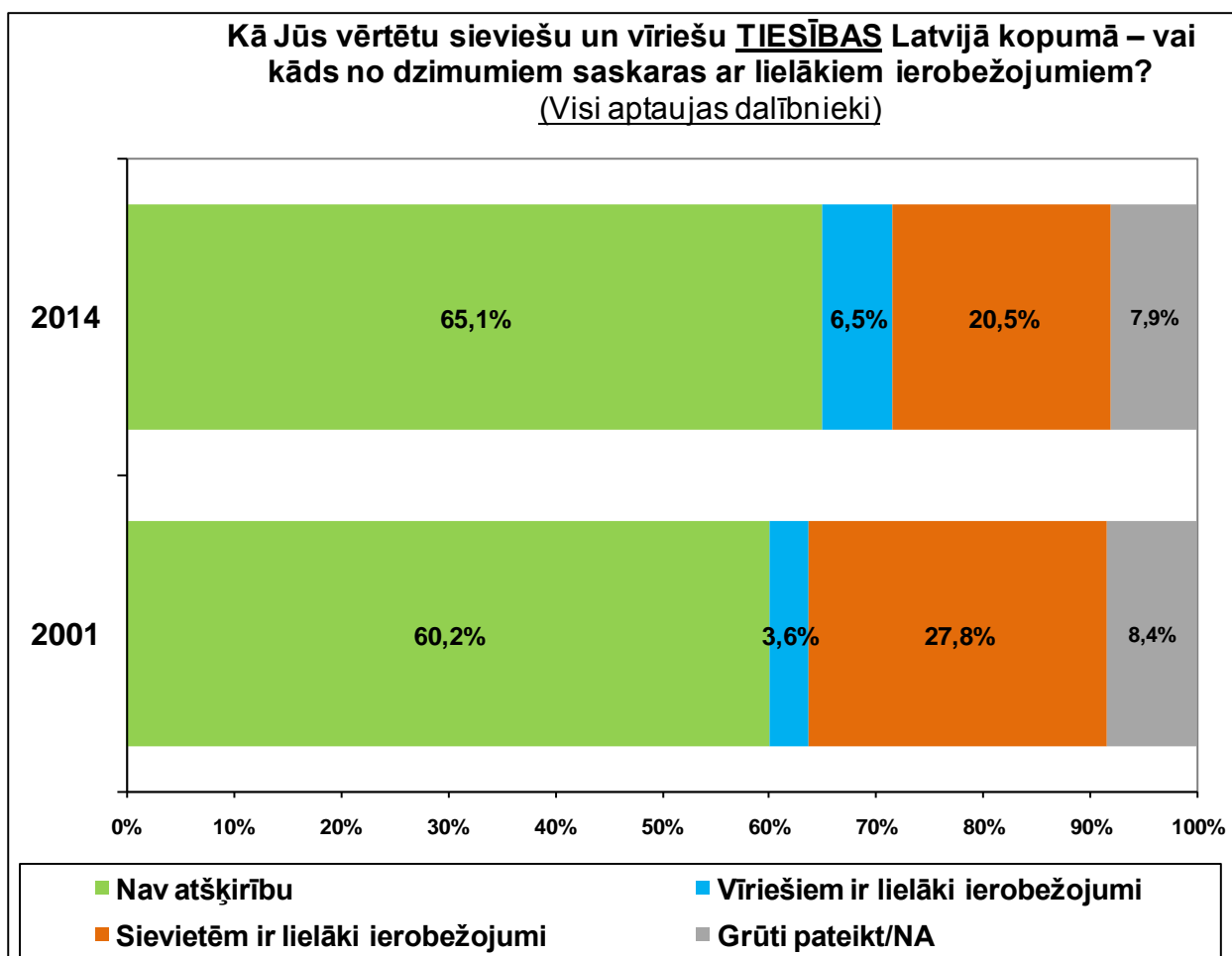

Kā Jūs kopumā novērtētu situāciju Latvijā dzimumu līdztiesības jomā pēdējo 10 gadu laikā. Vai, Jūsprāt, situācija ir ... ?
(Visi aptaujas dalībnieki)

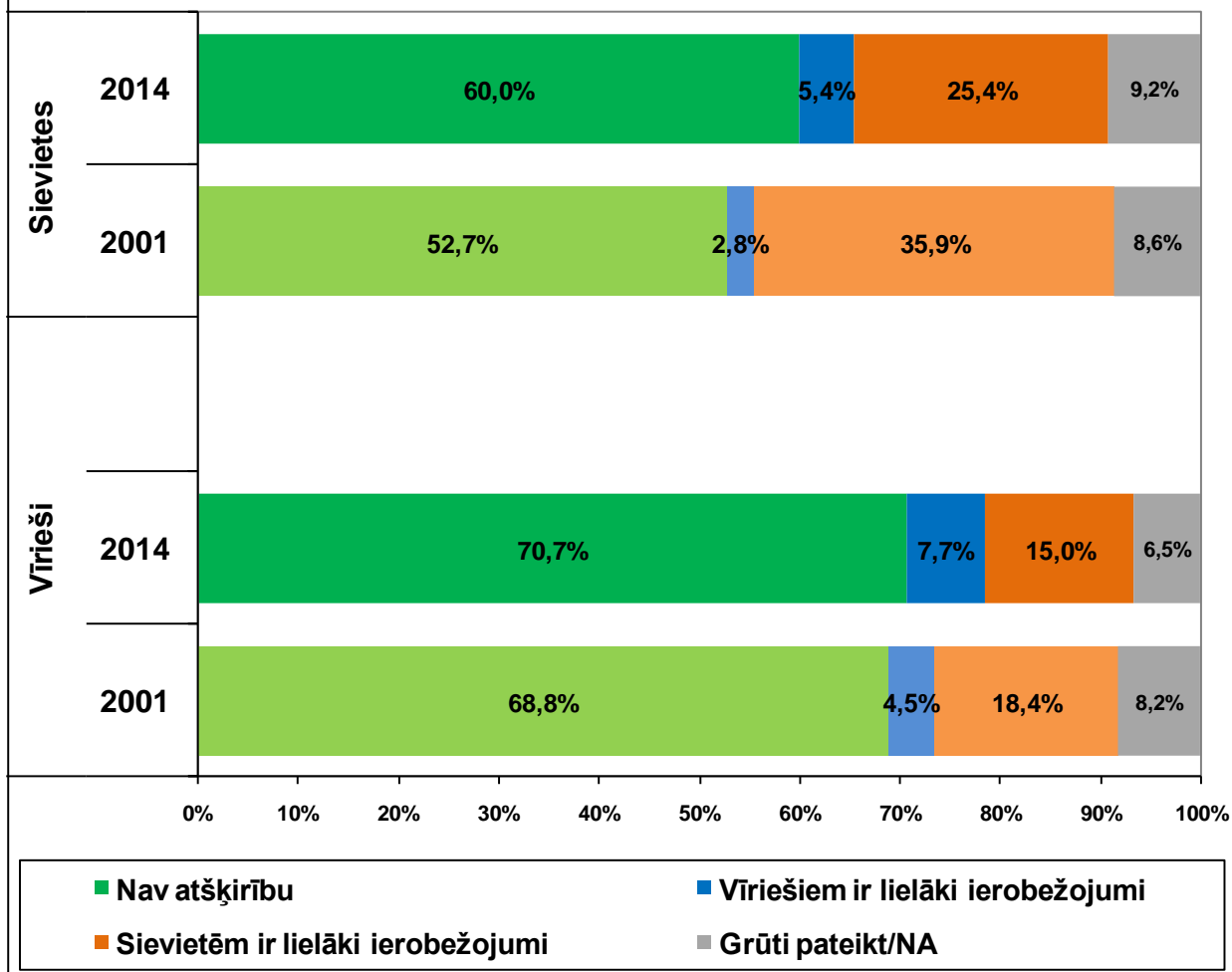

1.3. Vīriešu un sieviešu tiesību un iespēju vērtējums.

- Vairākums aptaujas dalībnieku (65,1%) uzskata, ka nav atšķirību starp vīriešiem un sievietēm, vērtējot dažāda dzimuma cilvēku tiesības Latvijā. Tomēr jāatzīmē, ka 20,5% respondentu ir minējuši, ka sievietēm ir lielāki ierobežojumi tieši tiesību ziņā. Šis uzskats biežāk pārstāvēts tieši sieviešu auditorijā. Salīdzinot 2014.g. datus ar 2001.gada aptaujas rezultātiem, jānorāda, ka nedaudz ir pieaudzis to respondentu skaits, kas uzskata, ka nav atšķirību starp vīriešiem un sievietēm tiesību ziņā (attiecīgi 2001.gadā - 60,2%, 2014.gadā - 65,1%), kā arī samazinājies to aptaujāto skaits, kas uzskata, ka sievietēm ir lielāki ierobežojumi tiesību ziņā Latvijā - attiecīgi 2001.gadā 27,8%, bet 2014.gadā 20,5%.
- Gandrīz puse (45,7%) aptaujas dalībnieku uzskata, ka kopumā Latvijā nav novērojamas atšķirības starp vīriešu un sieviešu iespējām - salīdzinot ar 2001.gadā veikto pētījumu, šādu respondentu skaits ir palielinājies par 9%. Pētījuma rezultāti atspoguļo, ka ir samazinājies to respondentu skaits, kas uzskata, ka sievietēm iespēju ziņā ir lielāki ierobežojumi - uz to ir norādījuši nedaudz vairāk kā trešā daļa respondentu (2014.gadā – 37,6% un 2001.gadā - 47,4%). Jānorāda, ka sieviešu vidū viedoklis, ka sievietēm iespēju ziņā ir lielāki ierobežojumi, pausts ievērojami biežāk nekā aptaujāto vīriešu vidū (attiecīgi 47,3% un 26,8%). Salīdzinoši tikai 5,7% aptaujāto ir minējuši, ka vīriešiem iespēju jomā ir lielāki ierobežojumi.

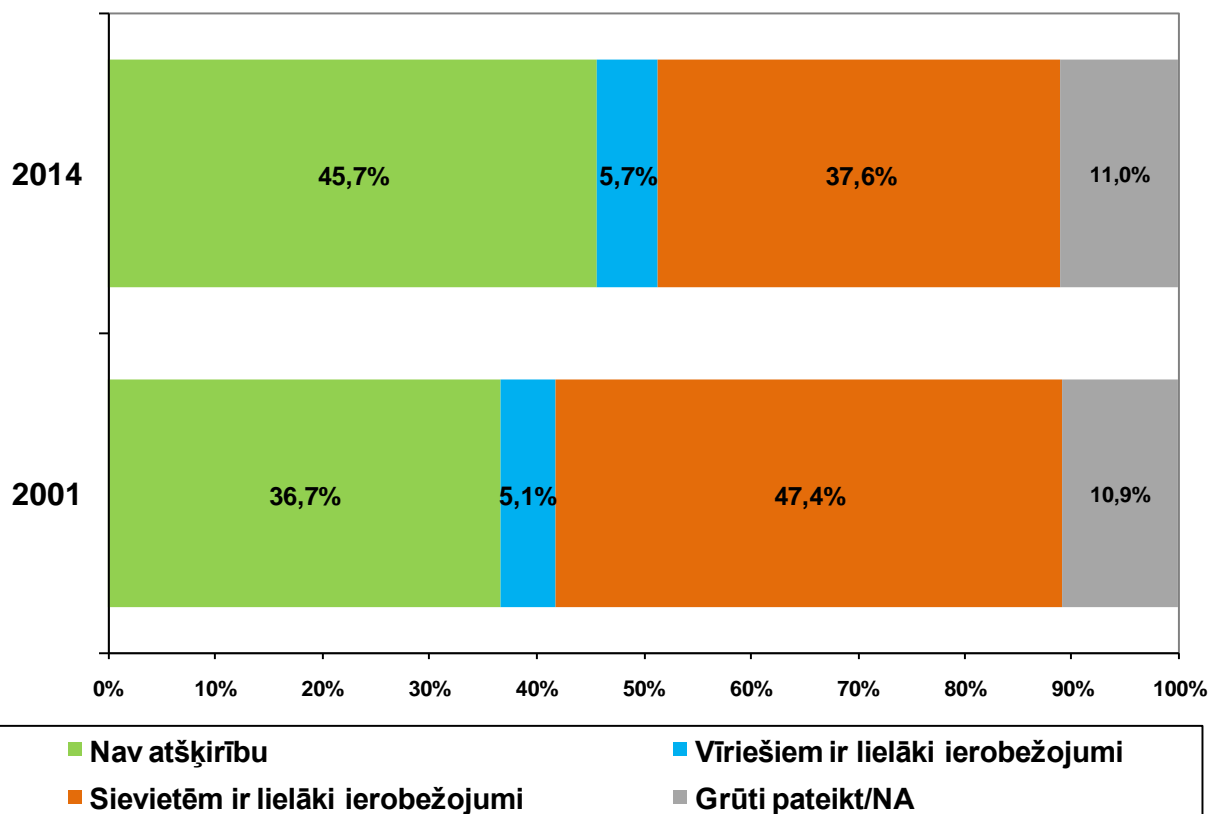

Kā Jūs vērtētu sieviešu un vīriešu **TIESĪBAS** Latvijā kopumā – vai kāds no dzimumiem saskaras ar lielākiem ierobežojumiem?
(Visi aptaujas dalībnieki)

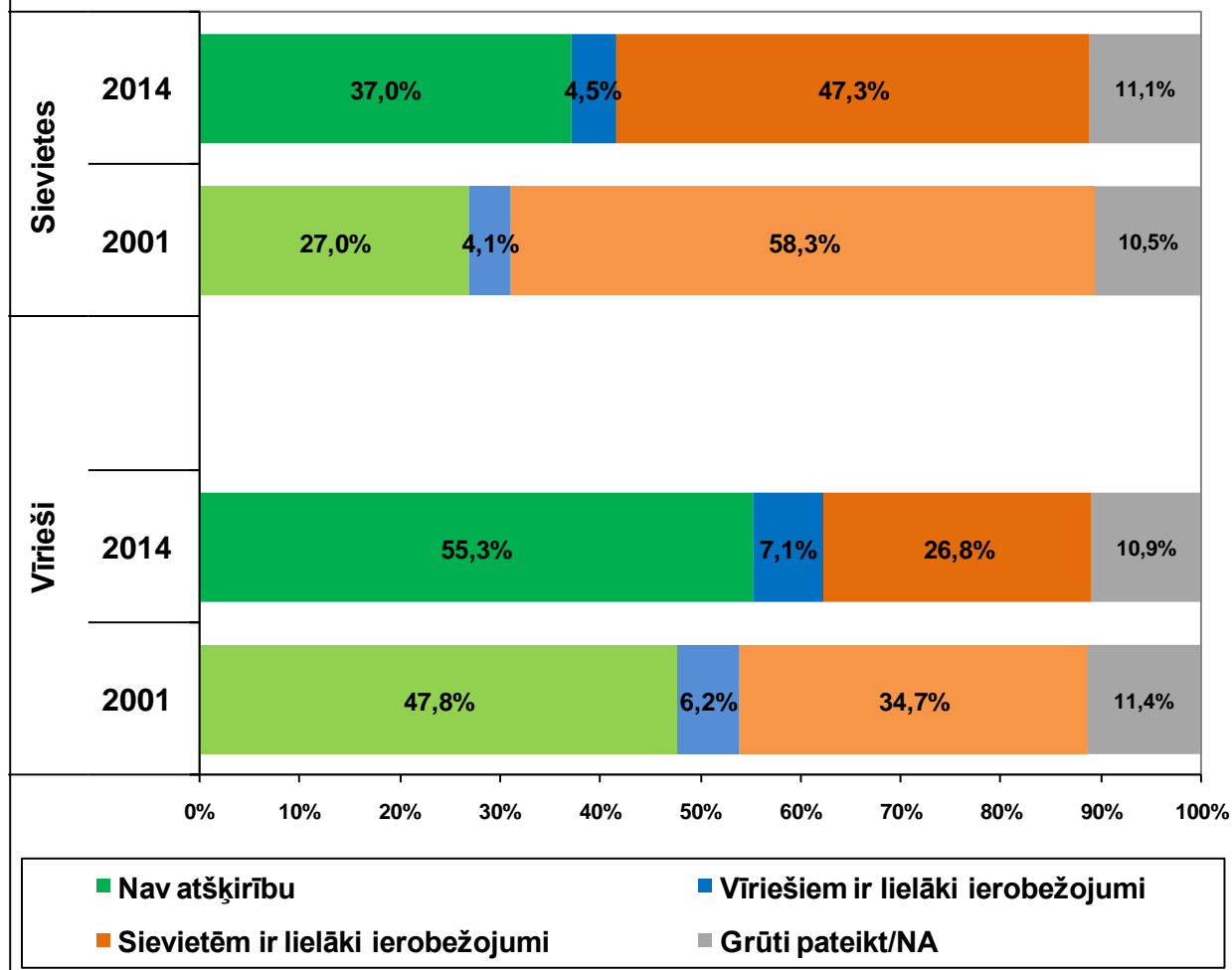

Kā Jūs vērtētu sieviešu un vīriešu **IESPĒJAS** Latvijā kopumā –
vai kāds no dzimumiem saskaras ar lielākiem ierobežojumiem?
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kā Jūs vērtētu sieviešu un vīriešu **IESPĒJAS** Latvijā kopumā – vai kāds no dzimumiem saskaras ar lielākiem ierobežojumiem?
(Visi aptaujas dalībnieki)

1.4. Vērtības un mērķi – vai vīriešiem un sievietēm tie atšķiras?

- Aptaujāto Latvijas iedzīvotāju vidū valda (tā domā vairāk nekā 70% respondentu) priekšstati, ka vienlīdz svarīgi mērķi/ vērtības, kā vīriešiem, tā sievietēm, ir:
  - Iegūt labu izglītību;
  - Atbalstīt savu partneri/ dzīvesbiedru;
  - Piepildīt savus profesionālos sapņus;
  - Veltīt laiku sev (hobiji un tml.).
- Latvijas sabiedrības skatījumā svarīgāk sievietēm ir:
  - Būt koptam, skaistam un citiem patīkamam (svarīgāk sievietēm – 40,1%, svarīgāk vīriešiem – 0,9%, vienlīdz svarīgi kā vīriešiem, tā sievietēm – 58,2%);
  - Rūpēties par ģimeni (svarīgāk sievietēm – 37,7%, svarīgāk vīriešiem – 2,3%, vienlīdz svarīgi kā vīriešiem, tā sievietēm – 59,3%).
- Vīriešiem salīdzinoši svarīgāki mērķi ir:
  - Nodrošināt materiāli sevi un savus ģimenes locekļus (svarīgāk vīriešiem – 41,2%, svarīgāk sievietēm – 8,4%, vienlīdz svarīgi kā vīriešiem, tā sievietēm – 49,7%);
  - Ieņemt augstu stāvokli sabiedrībā (svarīgāk vīriešiem – 32%, svarīgāk sievietēm – 6,1%, vienlīdz svarīgi kā vīriešiem, tā sievietēm – 56,1%).

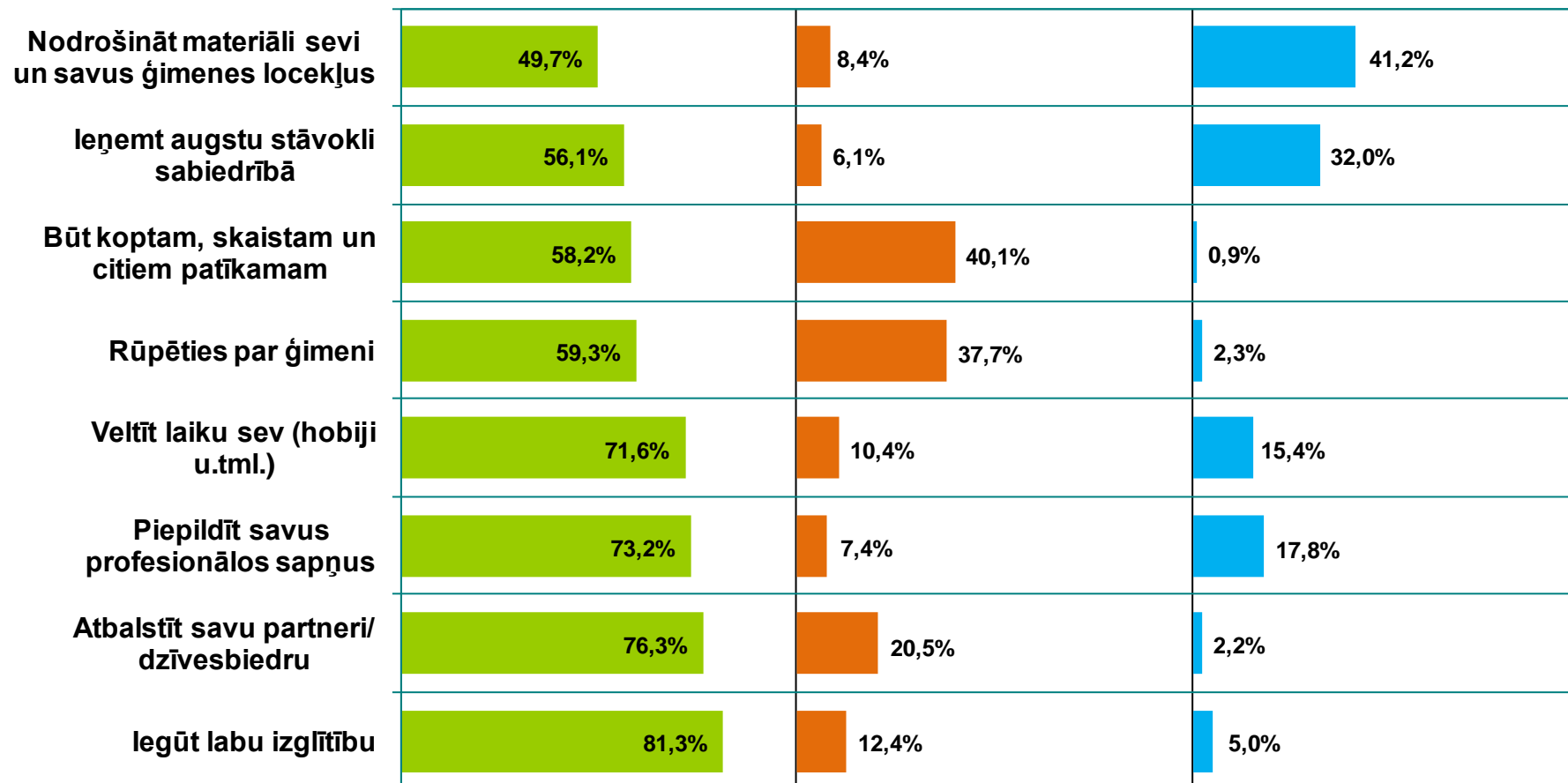
Kā Jūs domājat, kas no zemāk minētā mūsdienās svarīgāks ir vīrietim un kas sievietei?

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

■ Vienlīdz svarīgi kā vīriešiem, tā sievietēm

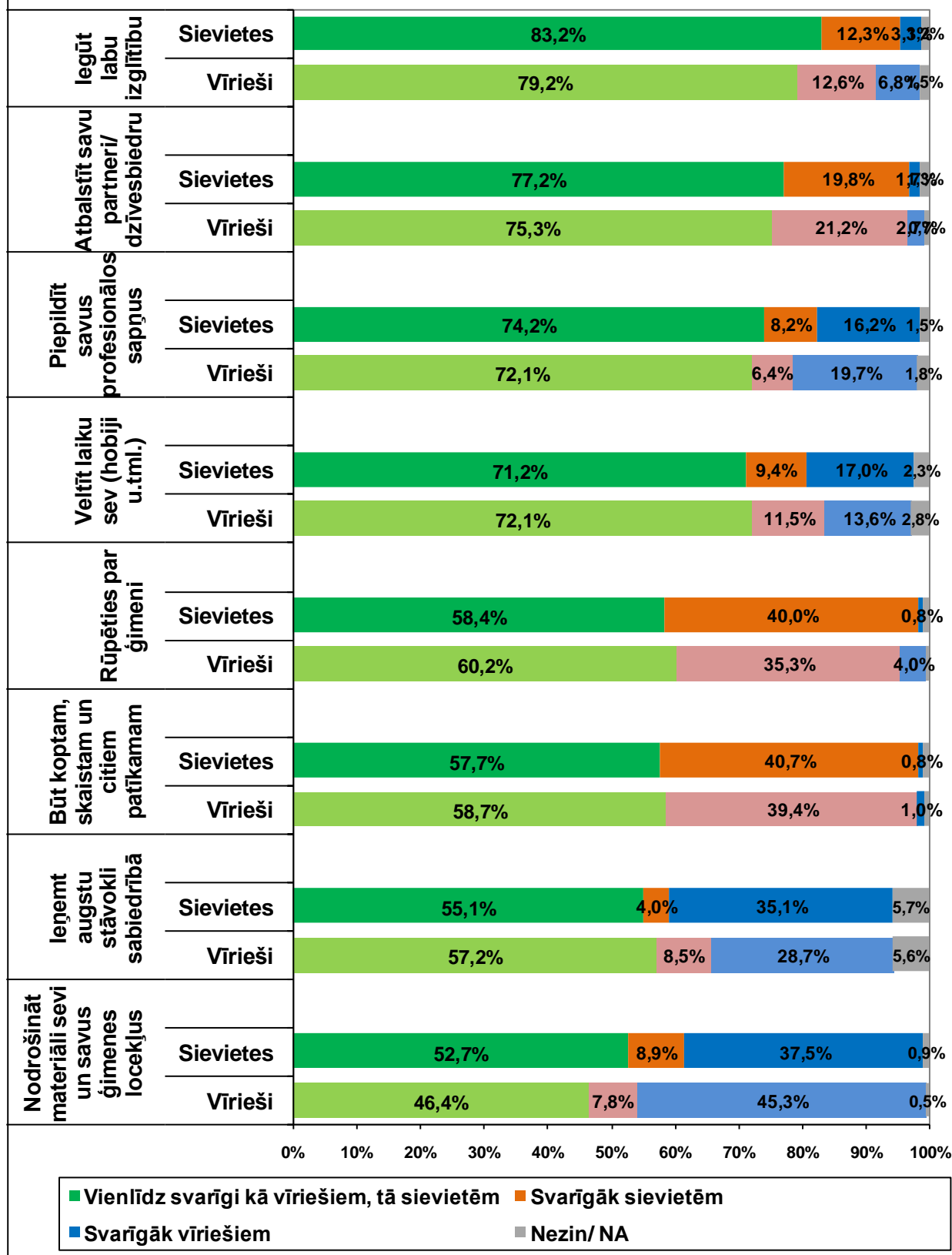
■ Svarīgāk sievietēm

■ Svarīgāk vīriešiem

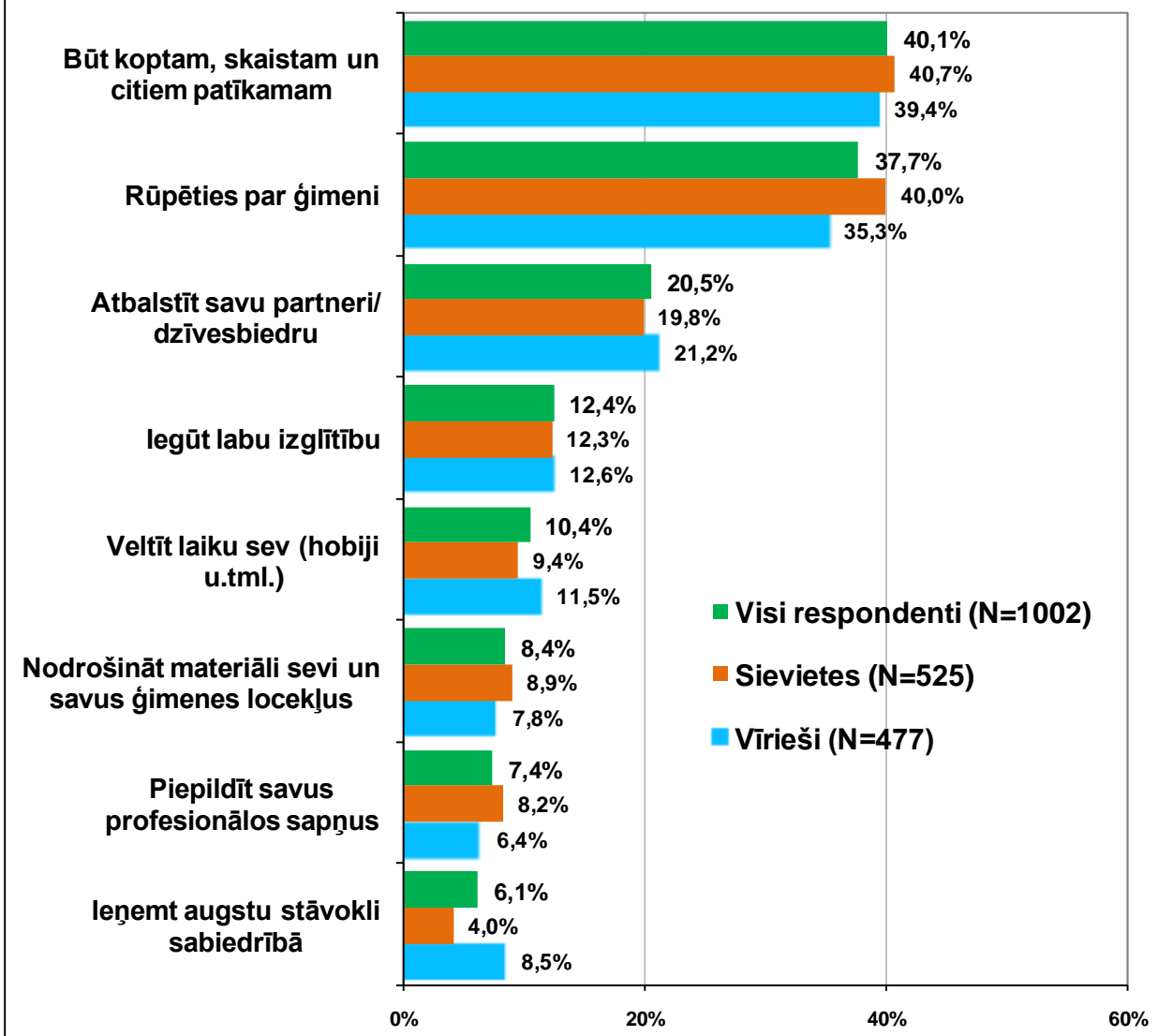

Kā Jūs domājat, kas no zemāk minētā mūsdienās svarīgāks ir vīrietim un kas sievietei?

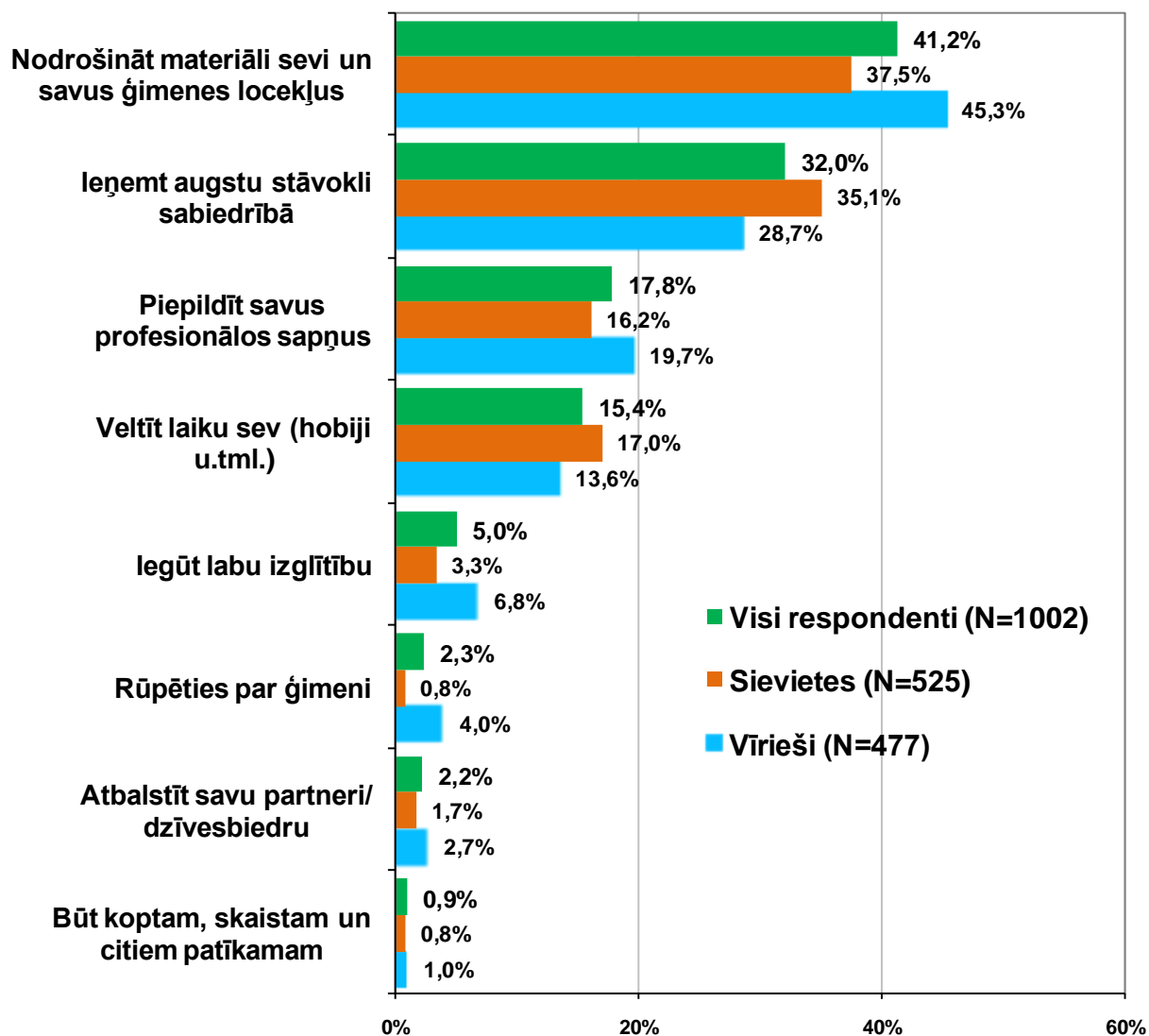
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002i)

Atbildēja, ka zemāk minētais mūsdienās ir
VAIRĀK SVARĪGS SIEVIETĒM
 (Visi respondenti)

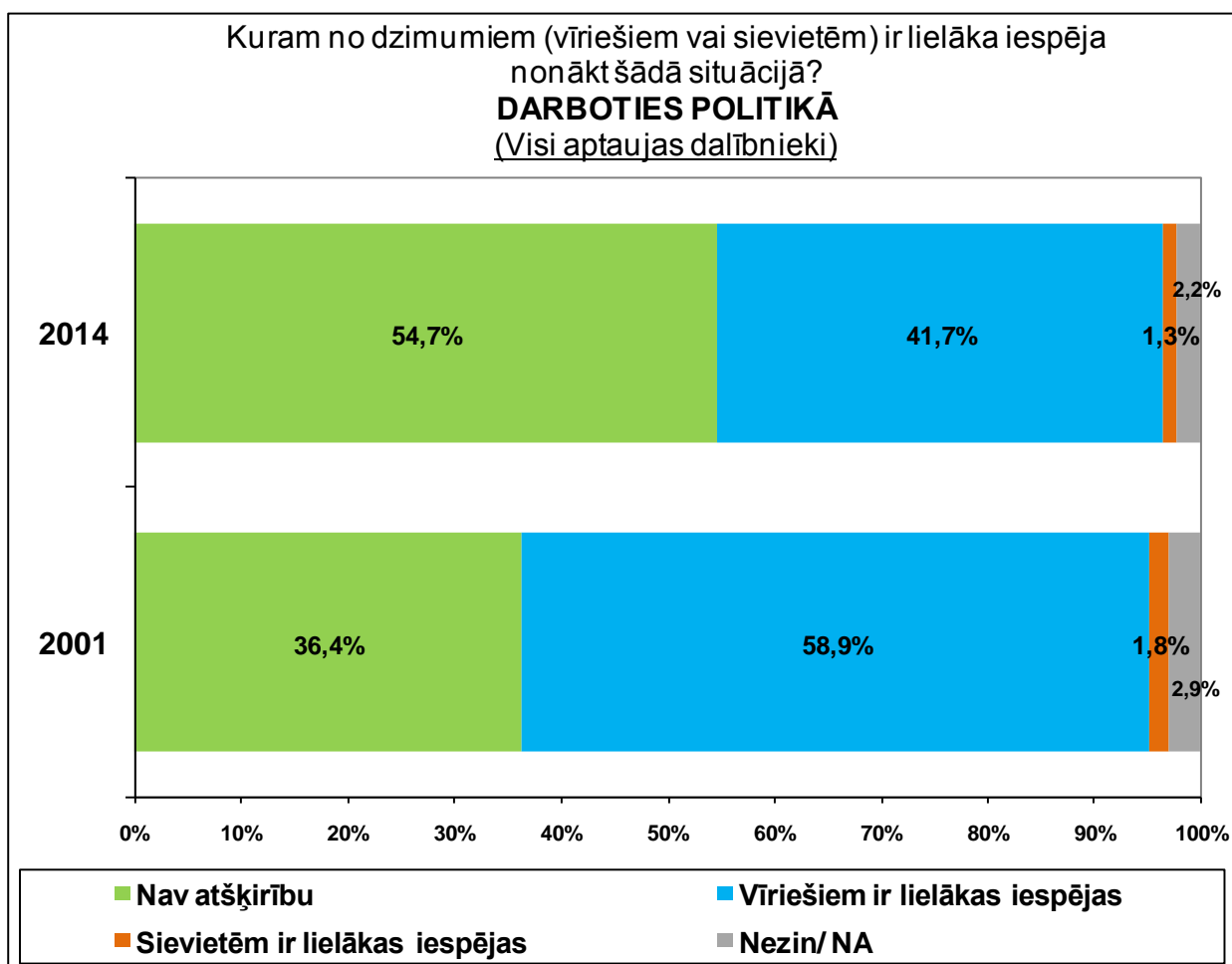

Atbildēja, ka zemāk minētais mūsdienās ir
VAIRĀK SVARĪGS VĪRIEŠIEM
 (Visi respondenti)

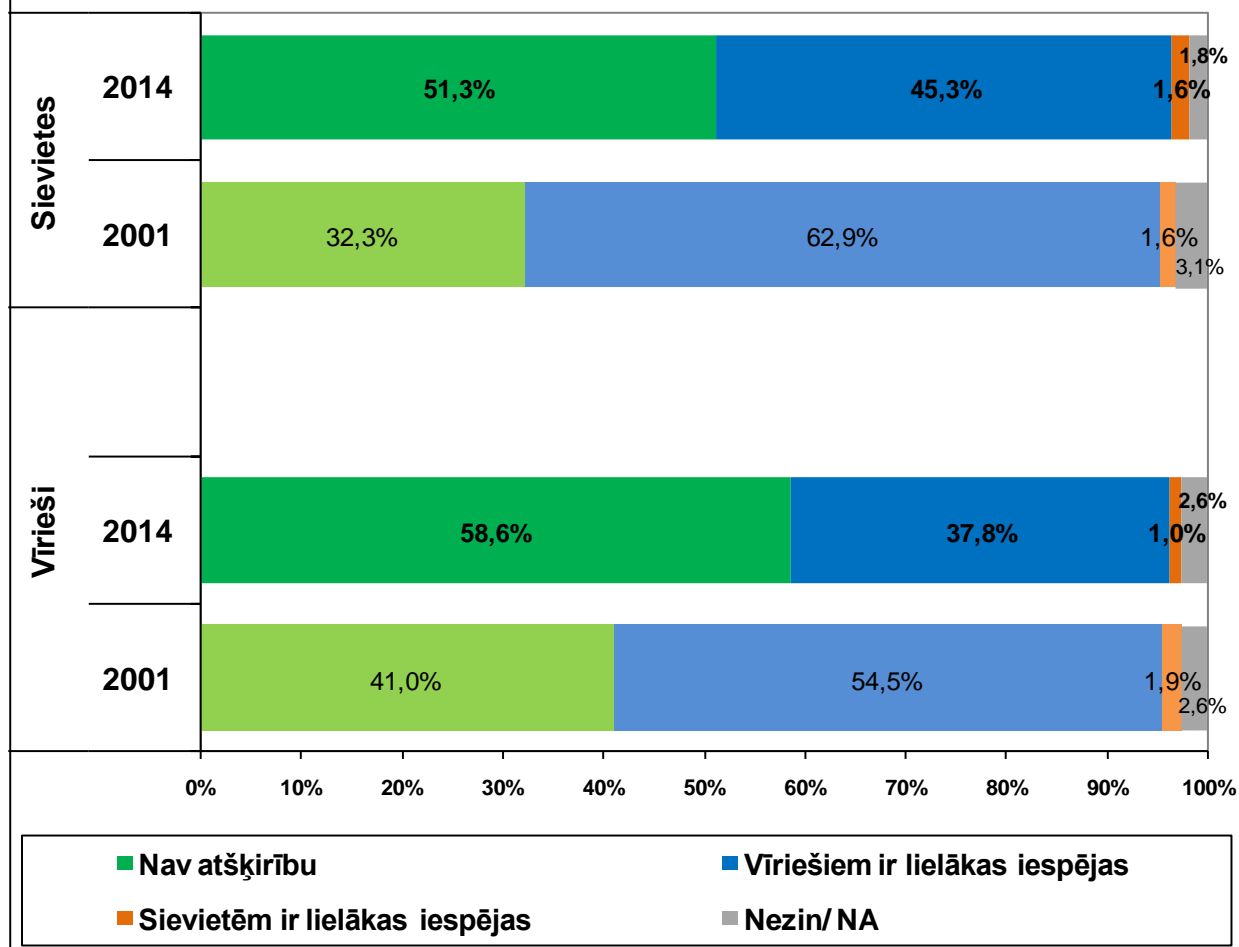
1.5. Dzimumu līdztiesība un darbība politikā.

- Lielākā daļa (54,7%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka nav atšķirību vīriešu un sieviešu iespējām darboties politikā. Šogad šis uzskats pārstāvēts ievērojami plašāk nekā tas bija 2001.g.pētījumā (36,4%). Viedokli, ka vīriešiem ir lielākas iespējas darboties politikā pārstāvēja 41,7% (2001.g. – 58,9%), savukārt, ka sievietēm ir lielākas iespējas – 1,3% (2001.g. – 1,8%) respondentu.
- Vairākums (61,3%) pētījuma dalībnieku piekrita uzskatam, ka vīrieši kopumā veiksmīgāk darbojas politikā nekā sievietes. Vīriešu vidū šis viedoklis pārstāvēts biežāk (67,7%) nekā sieviešu vidū (55,6%). Pretēju viedokli pārstāvēja 32,5% respondentu (biežāk aptaujātās sievietes – 38,4%, retāk vīrieši – 26%). 2001.g.pētījumā iegūtie rezultāti bija līdzīgi.

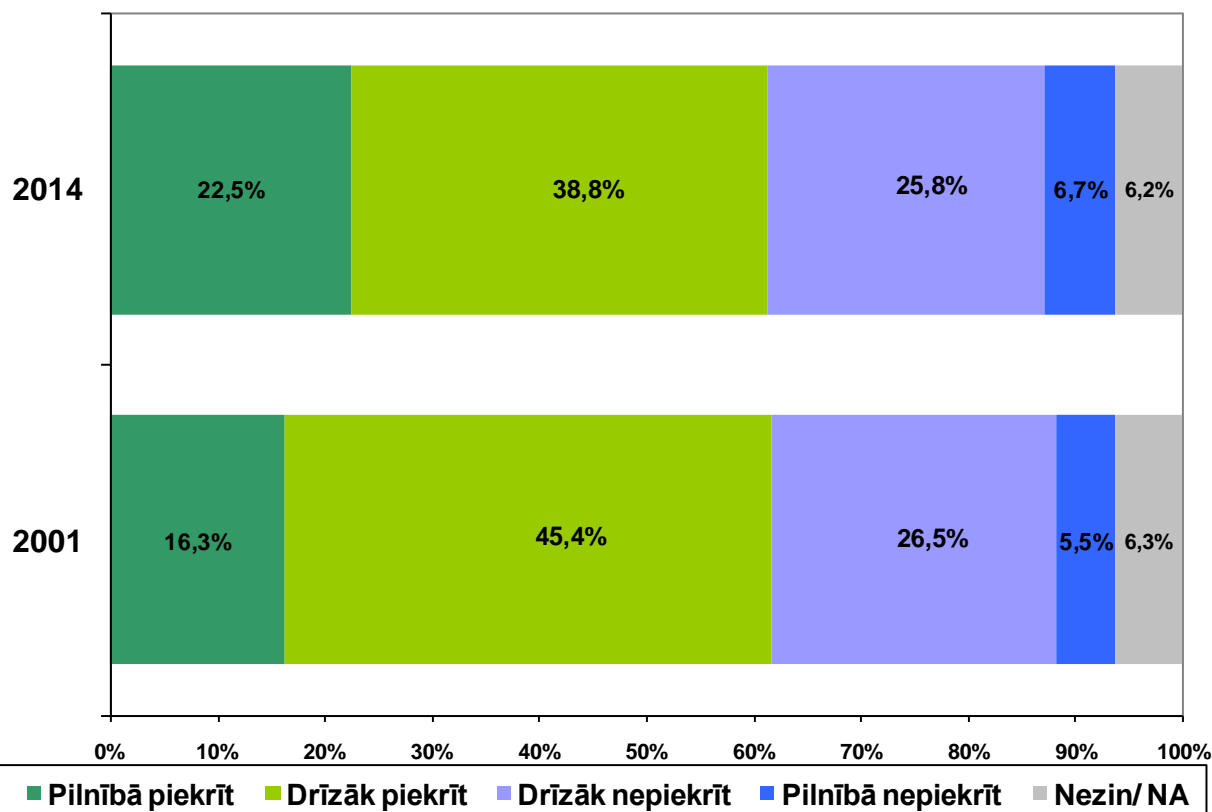

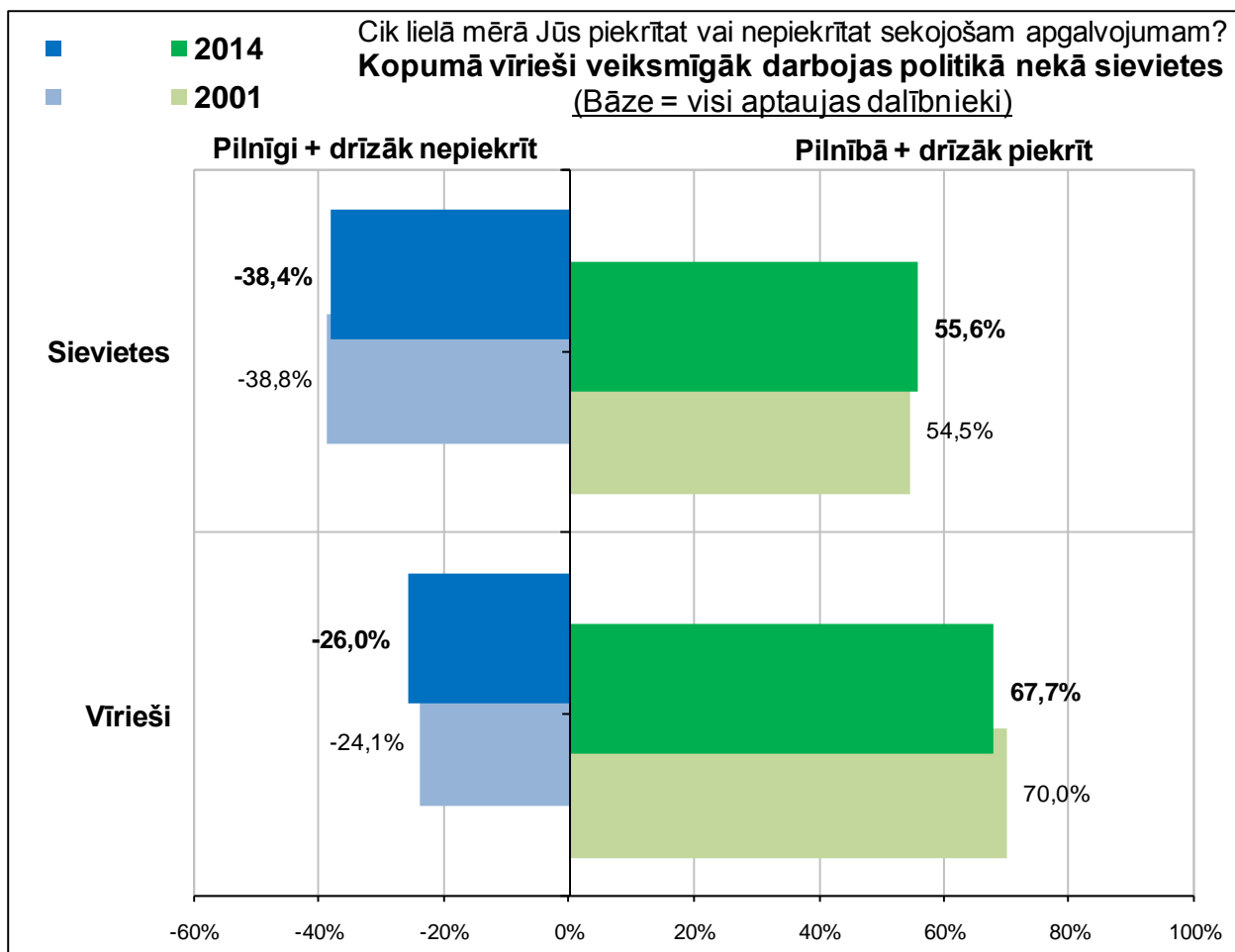

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?
DARBOTIES POLITIKĀ
(Visi aptaujas dalībnieki)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Kopumā vīrieši veiksmīgāk darbojas politikā nekā sievietes
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

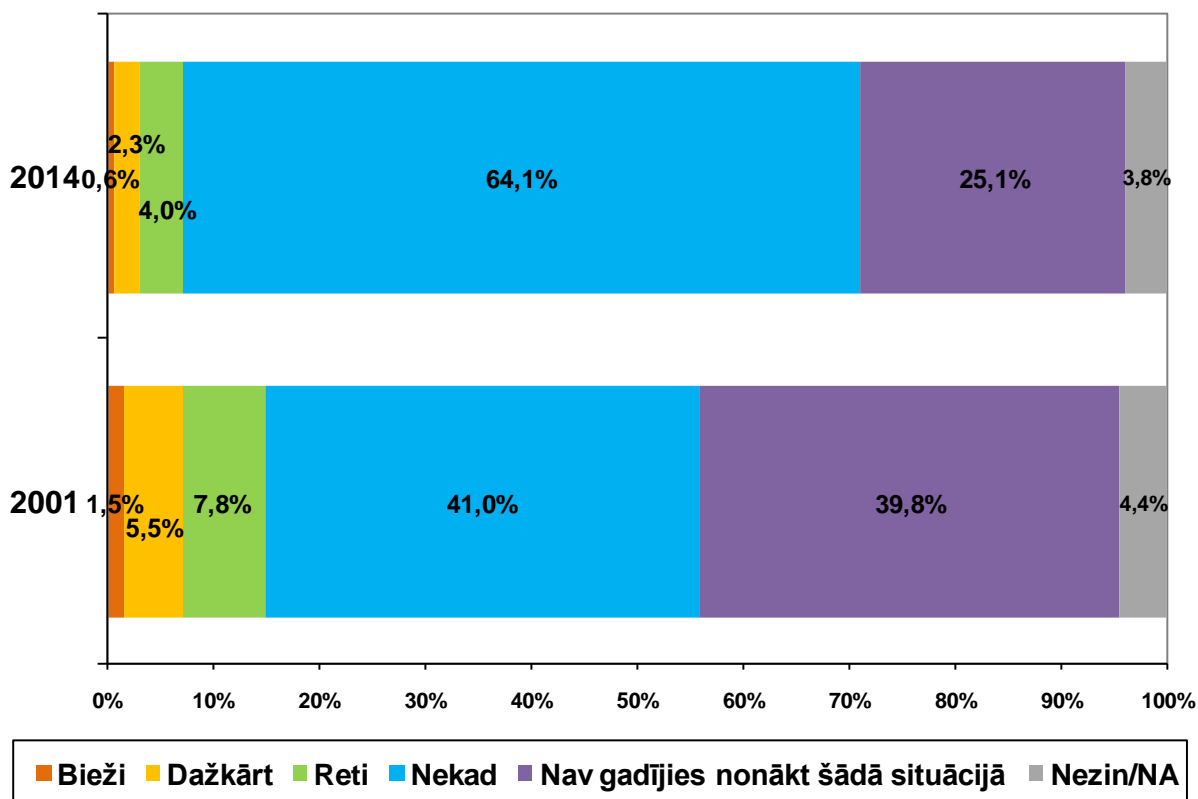
1.6. Saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem sadzīves situācijās.

- 2014.g.pētījuma rezultāti uzrāda pozitīvas tendences – mazinās saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem sadzīves situācijās:
  - Vadot automašīnu dzimuma diskrimināciju izjutuši 12,4% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (2001.g. – 13,2%). Biežāk sievietes - 16,3%, retāk vīrieši – 8%. Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze vadot automašīnu bijusi 20,4% respondentu (2001.g. – 22,2%).
  - Veikalos un citās sabiedriskajās vietās dzimuma diskrimināciju izjutuši 10,2% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (2001.g. – 12,6%). Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze veikalos un citās sabiedriskajās vietās bijusi 10,8% respondentu (2001.g. – 13,9%).
  - Vēršoties valsts, pašvaldību iestādēs dzimuma diskrimināciju izjutuši 6,9% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (2001.g. – 14,8%). Biežāk sievietes - 8,2%, retāk vīrieši – 5,5%. Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze vēršoties valsts, pašvaldību iestādēs bijusi 8,8% respondentu (2001.g. – 18,4%).
  - Saņemot veselības aprūpi dzimuma diskrimināciju izjutuši 5,5% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (2001.g. – 9,1%). Biežāk vīrieši - 6,7%, retāk sievietes – 4,2%. Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze saņemot veselības aprūpi bijusi 7% respondentu (2001.g. – 11%).

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

VĒRŠOTIES VALSTS, PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒS

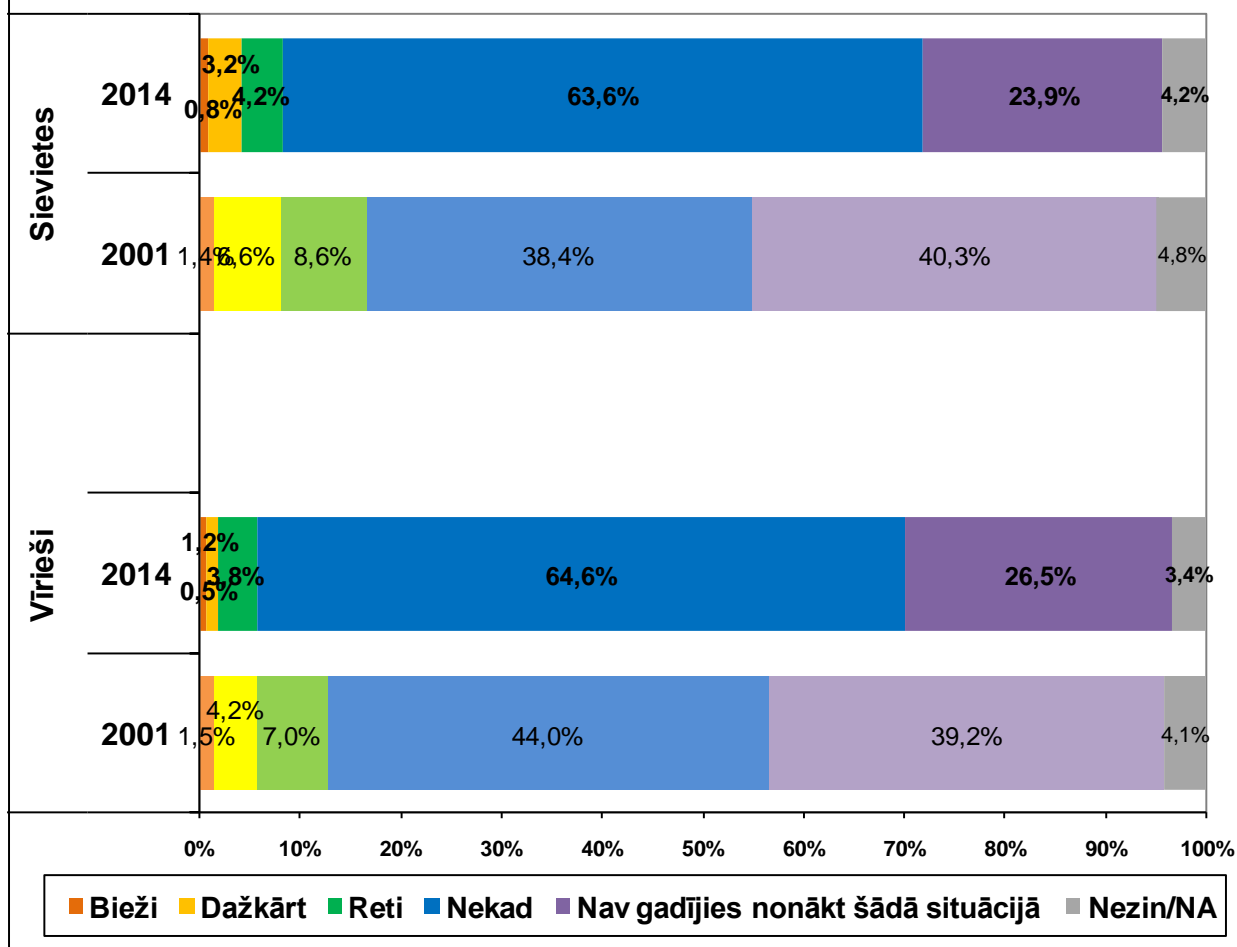
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

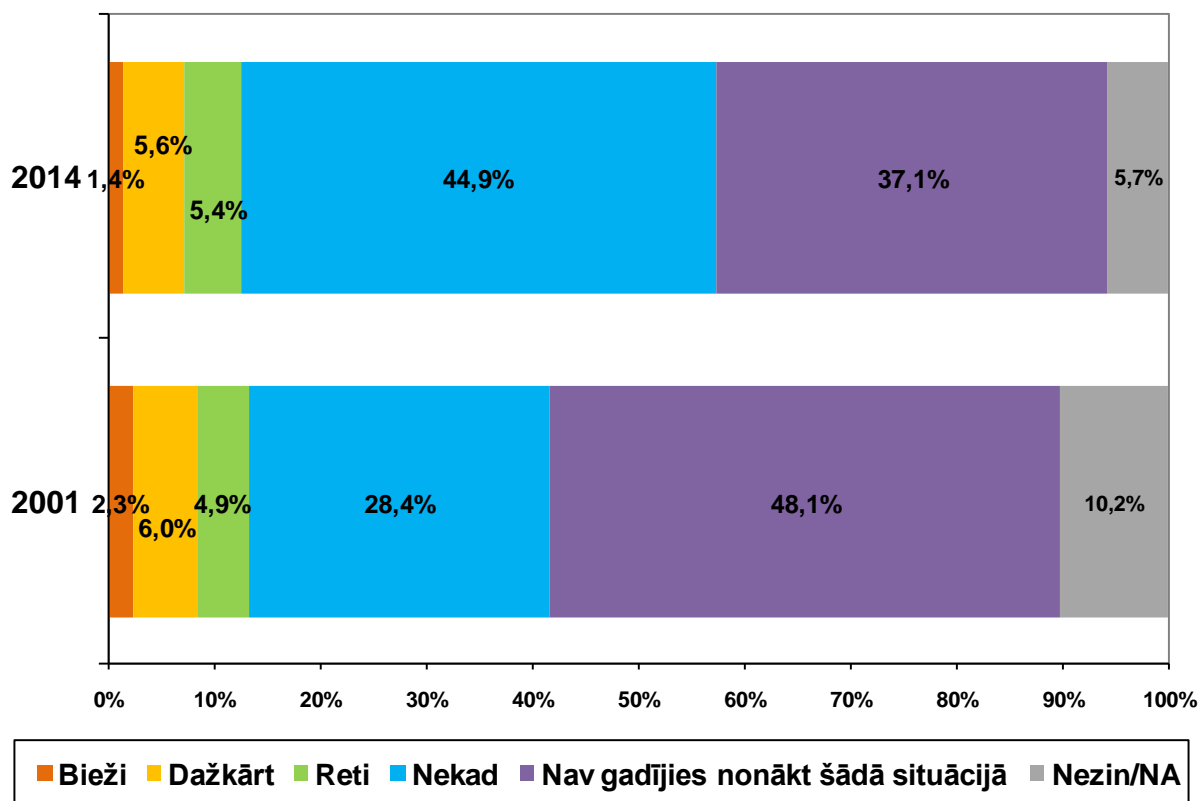
VĒRŠOTIES VALSTS, PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒS

(Visi aptaujas dalībnieki)

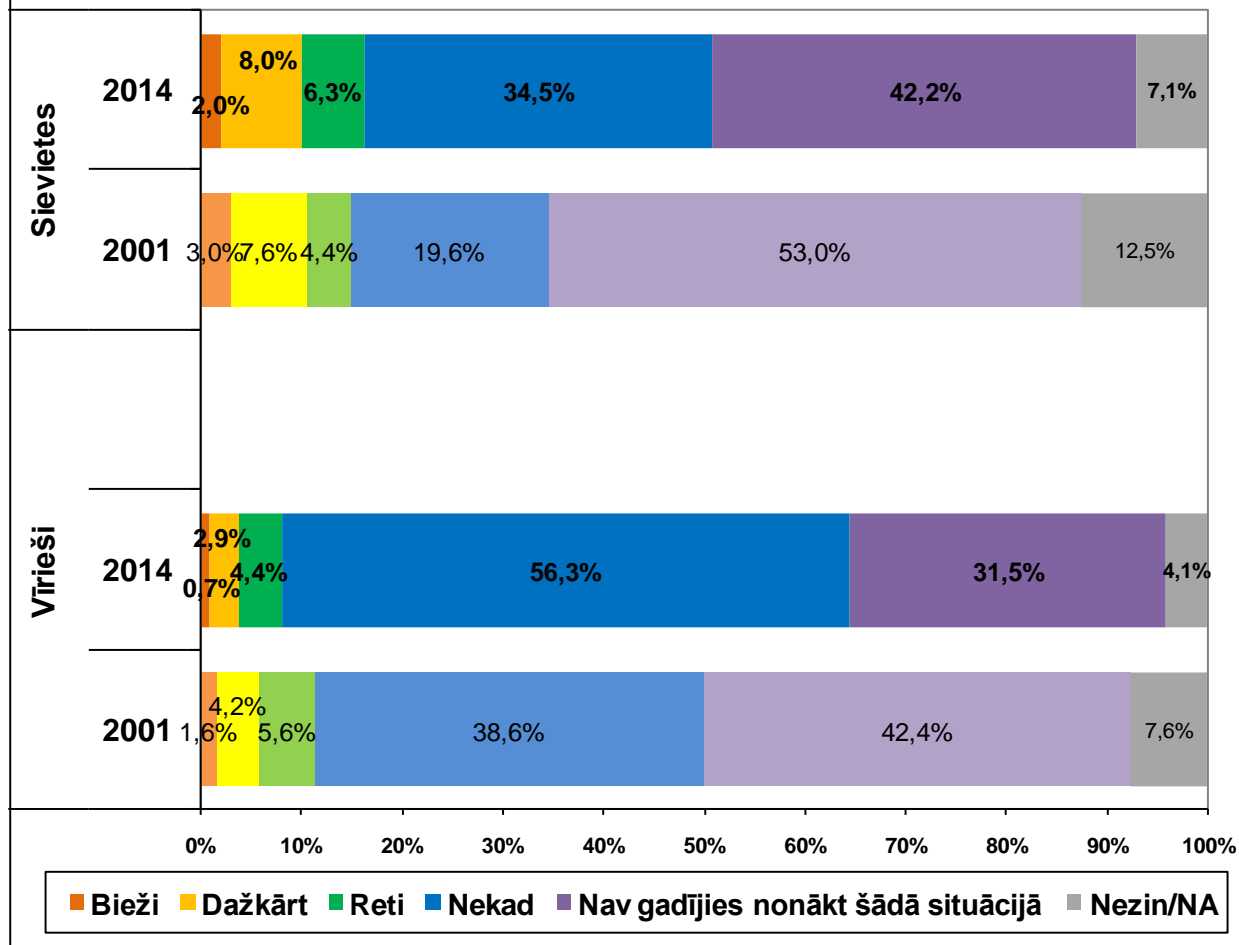
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

VADOT AUTOMAŠĪNU
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

VADOT AUTOMAŠĪNU
(Visi aptaujas dalībnieki)

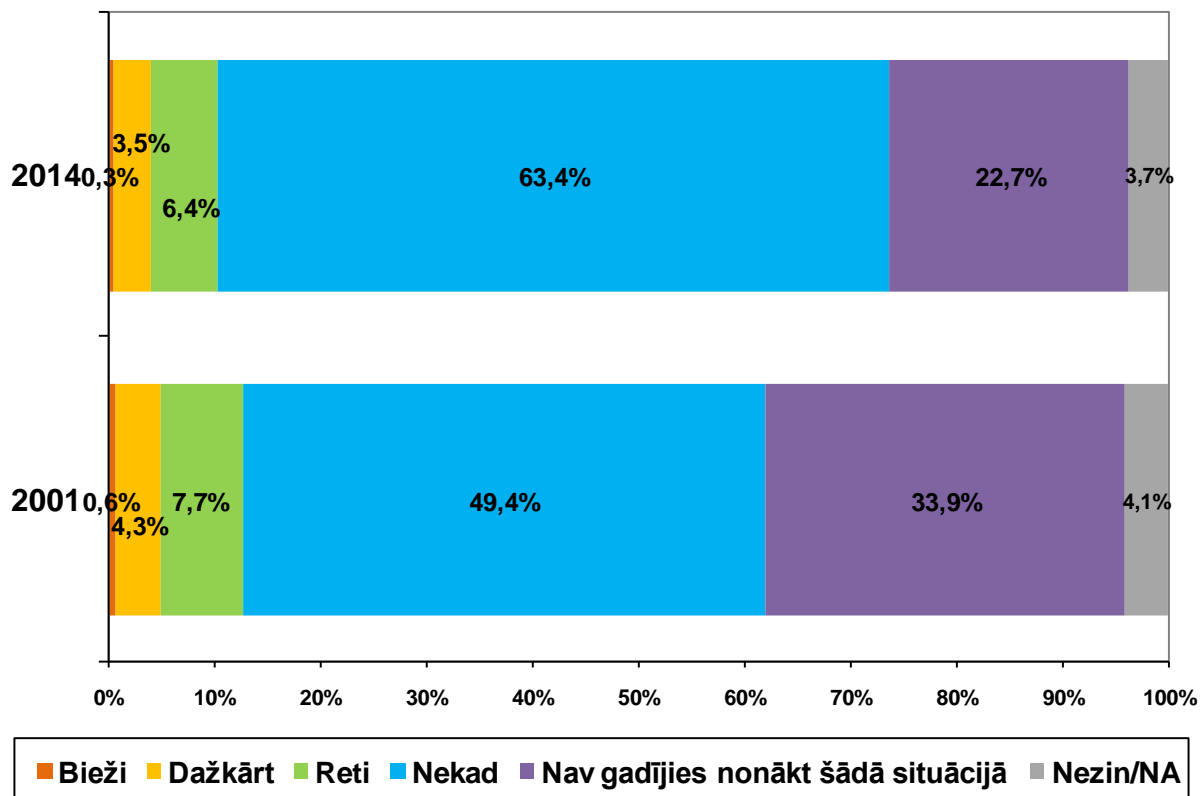

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

VEIKALOS U.C. SABIEDRISKĀS VIETĀS

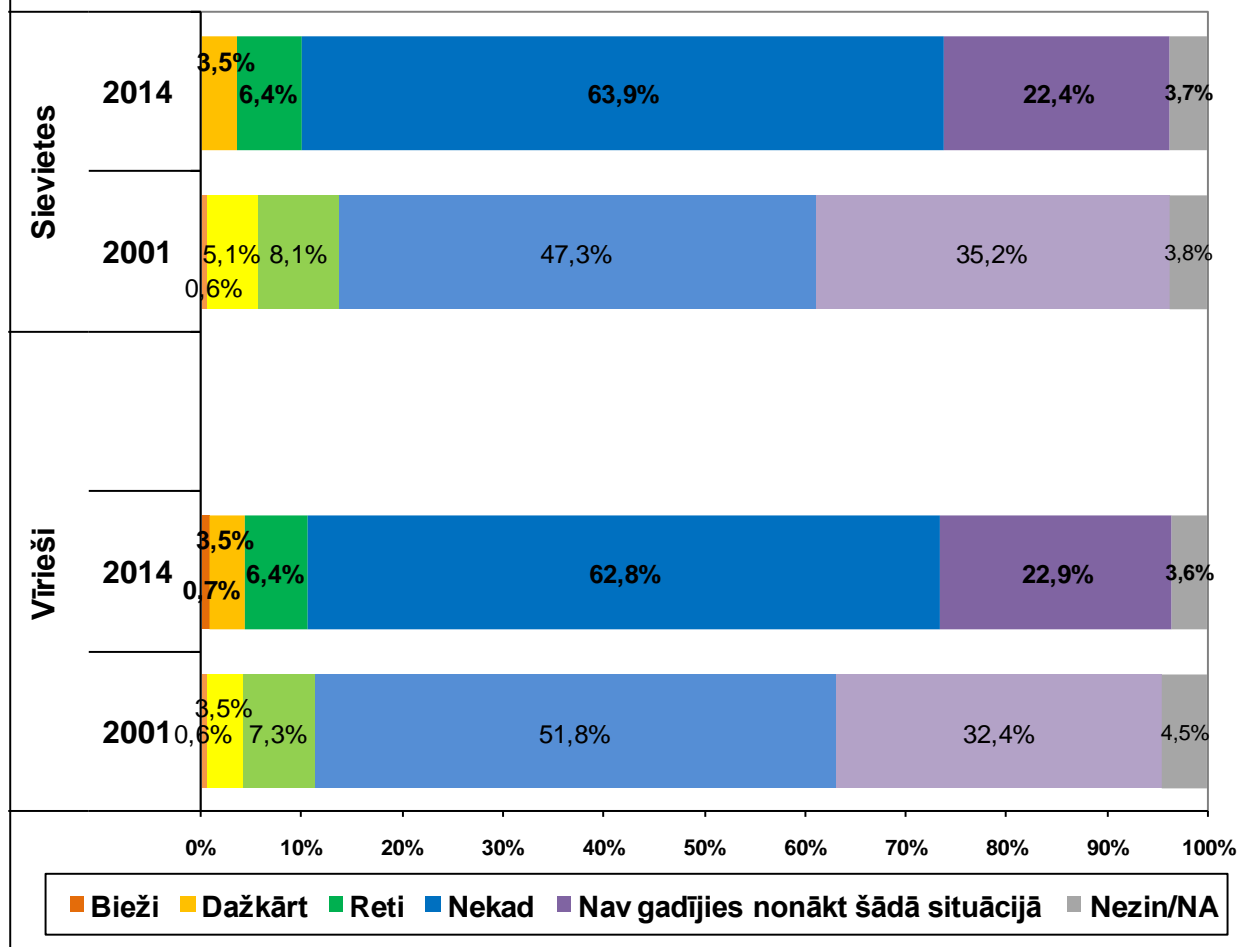
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

VEIKALOS U.C. SABIEDRISKĀS VIETĀS

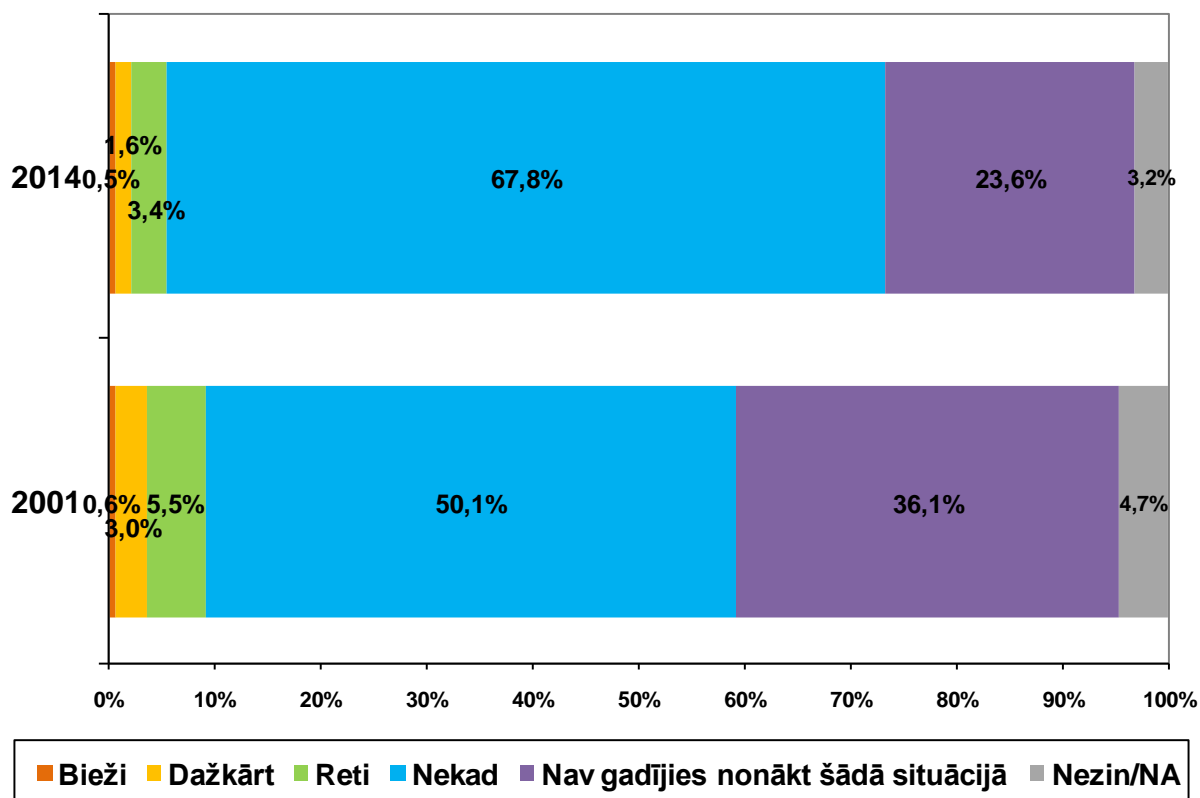
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

SAŅEMOT VESELĪBAS APRŪPI

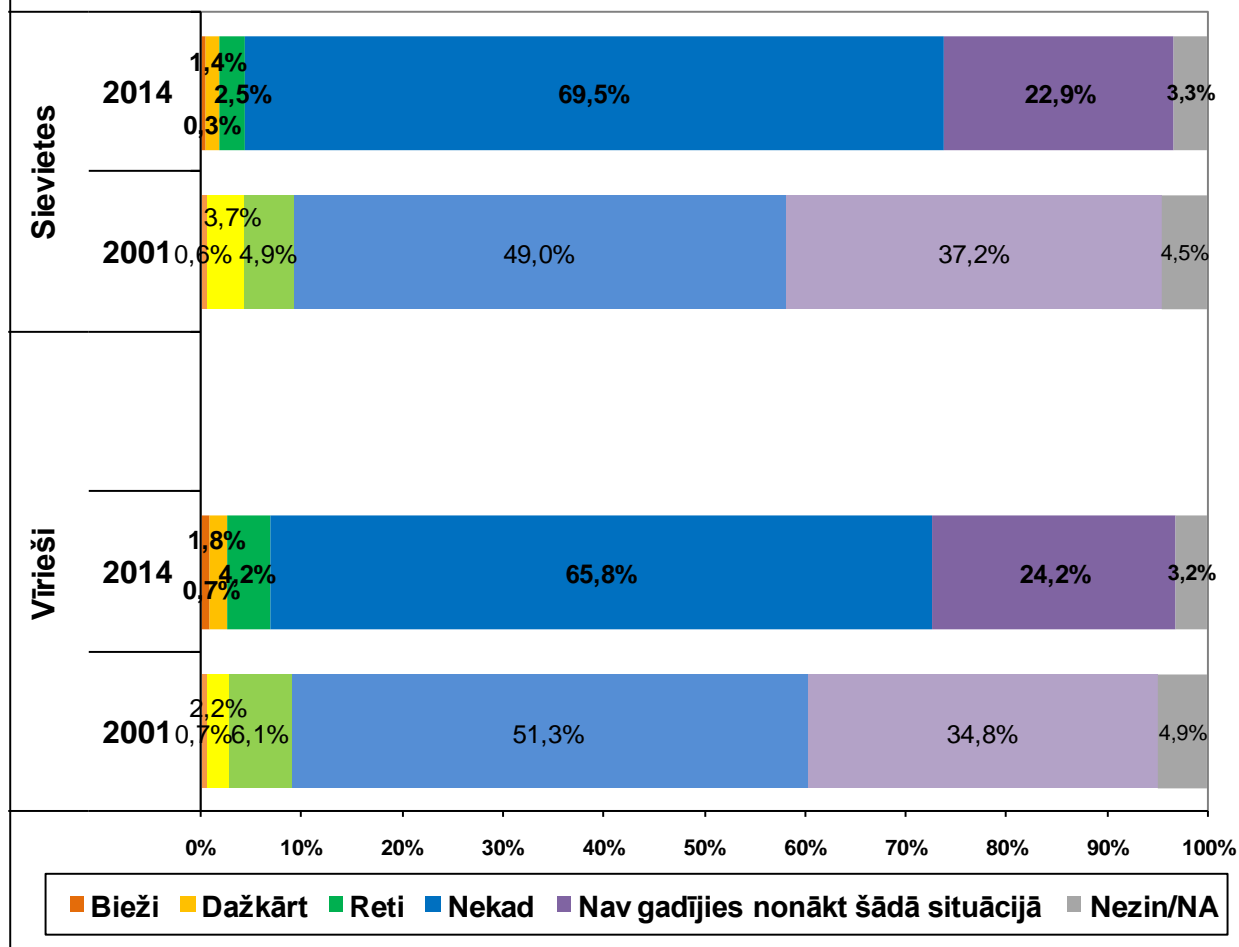
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

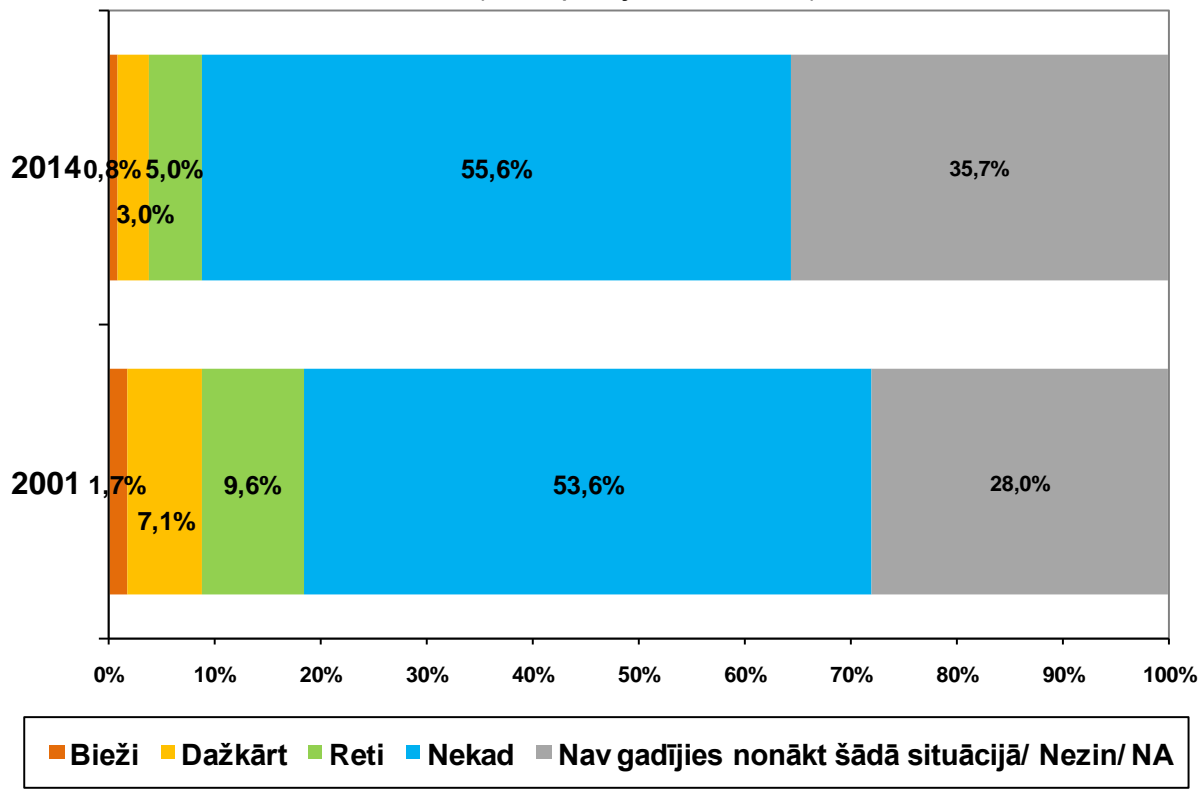
SAŅEMOT VESELĪBAS APRŪPI

(Visi aptaujas dalībnieki)

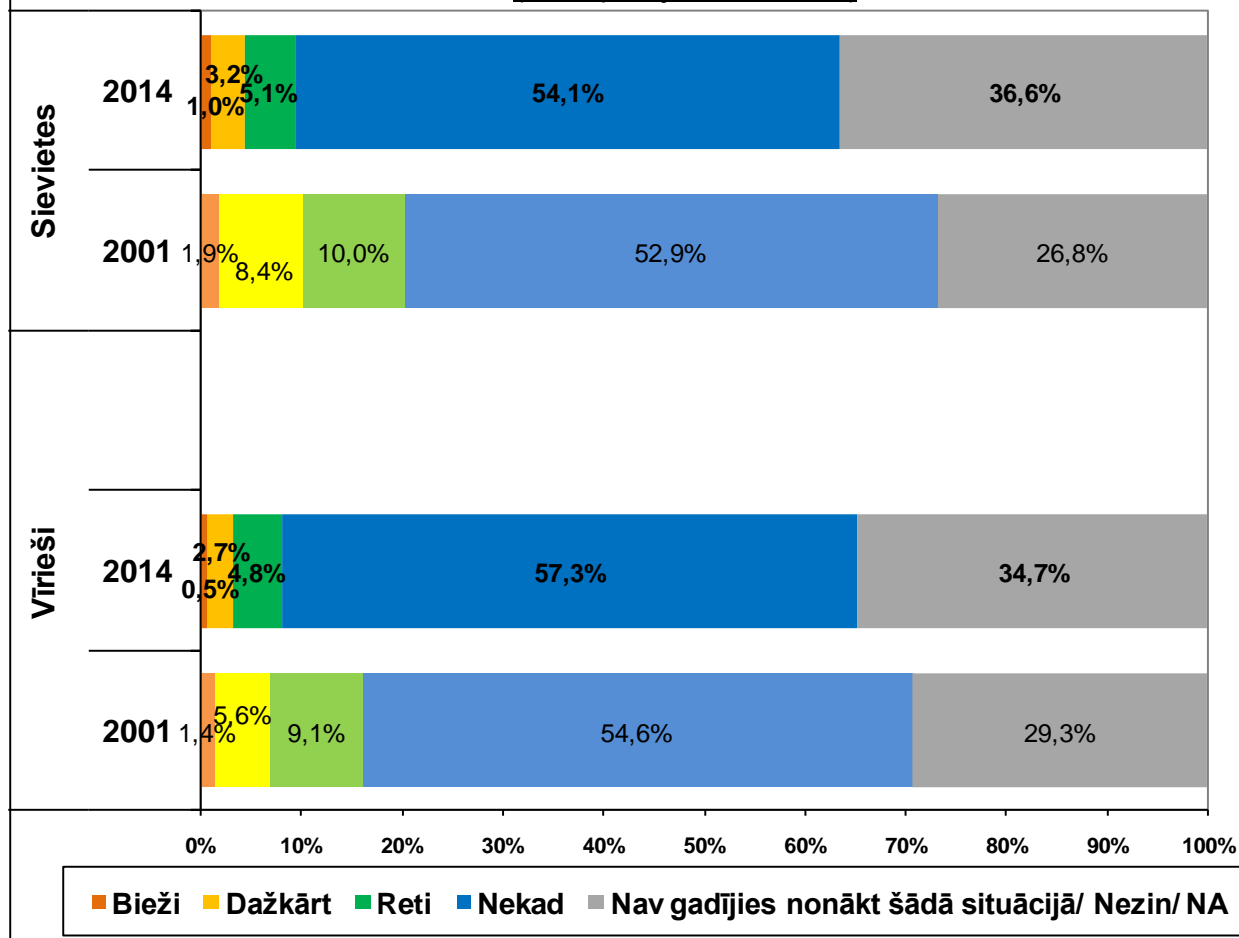
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

VĒRŠOTIES VALSTS, PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒS
(Visi aptaujas dalībnieki)

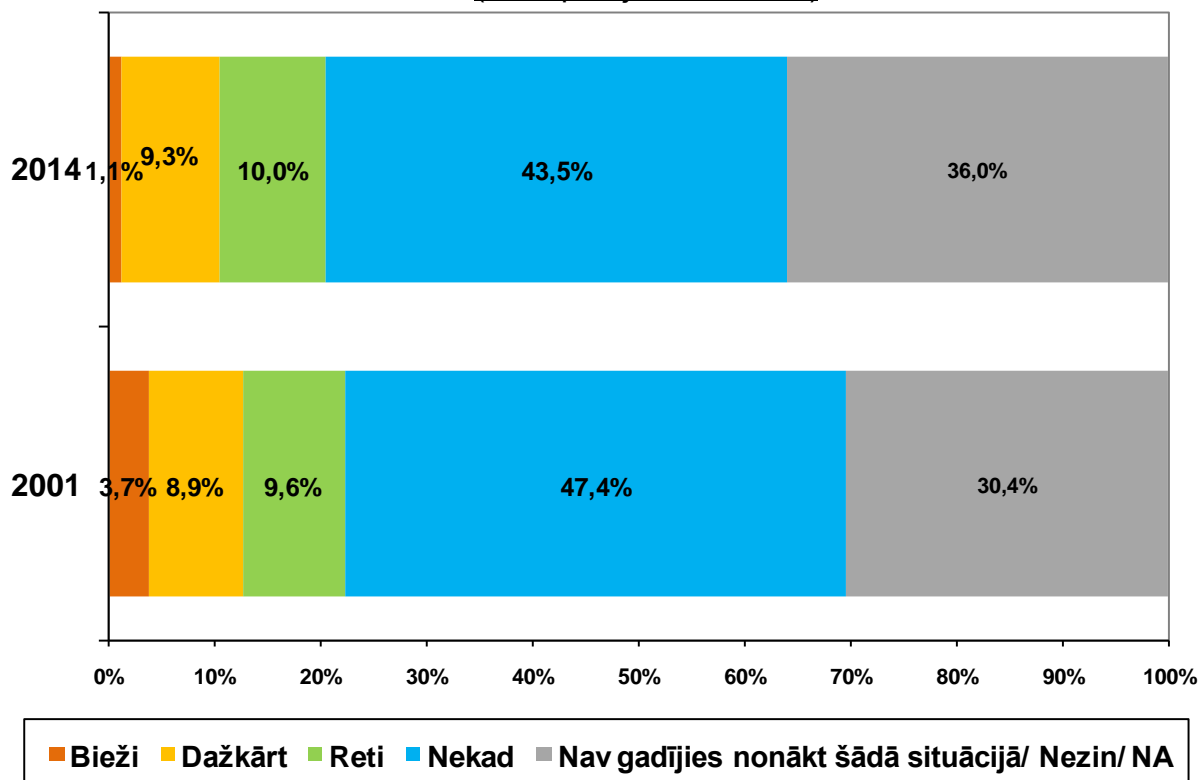
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies
saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā
stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

VĒRŠOTIES VALSTS, PAŠVALDĪBAS IESTĀDĒS
(Visi aptaujas dalībnieki)

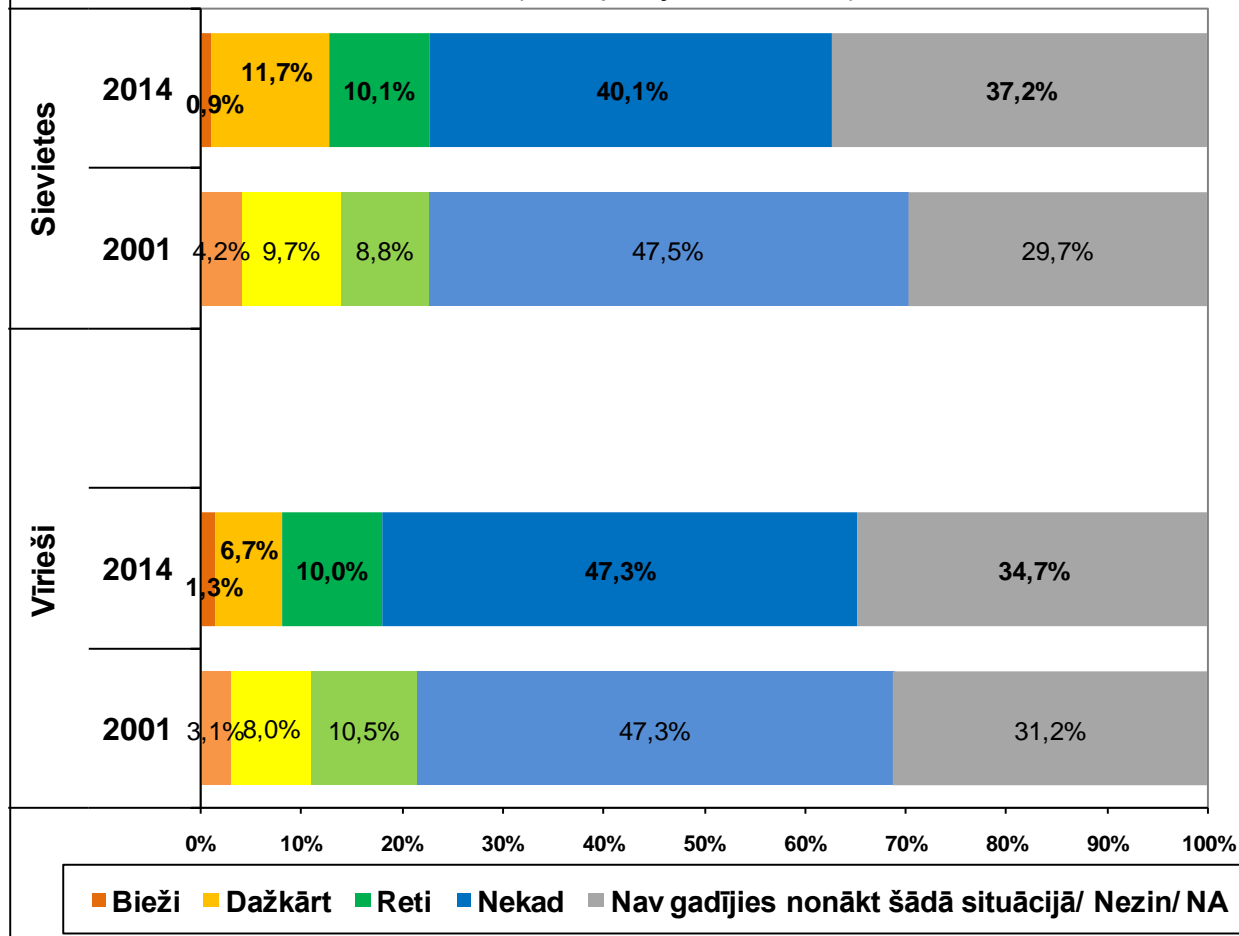
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies
saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā
stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

VADOT AUTOMAŠĪNU
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies
saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā
stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

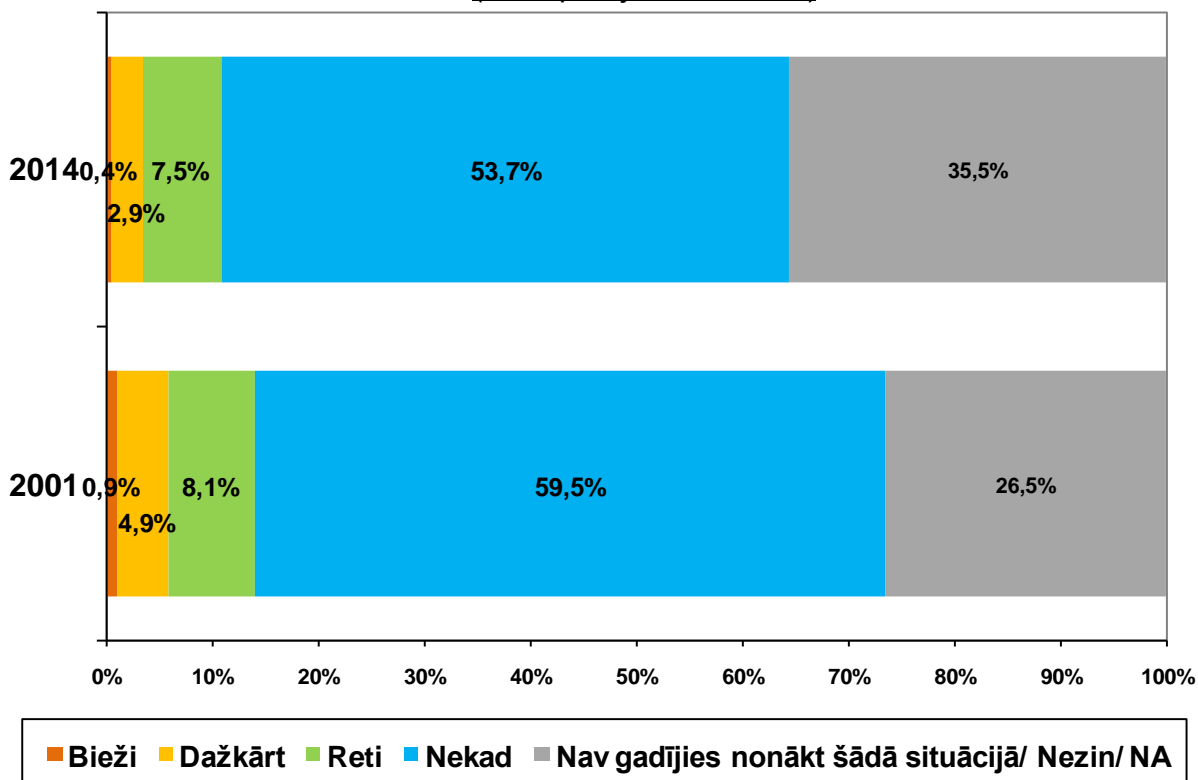
VADOT AUTOMAŠĪNU
(Visi aptaujas dalībnieki)

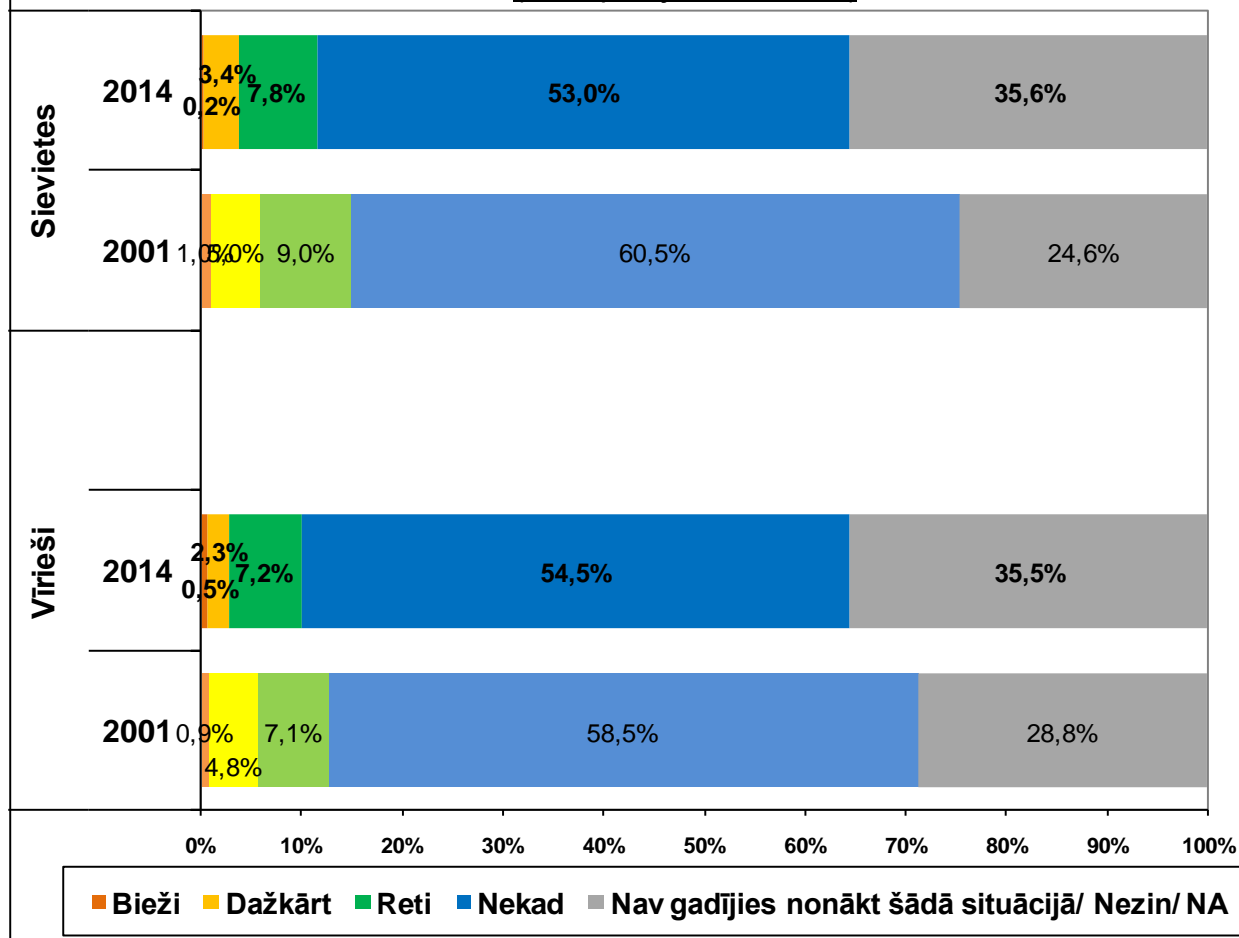
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

VEIKALOS U.C. SABIEDRISKĀS VIETĀS
(Visi aptaujas dalībnieki)

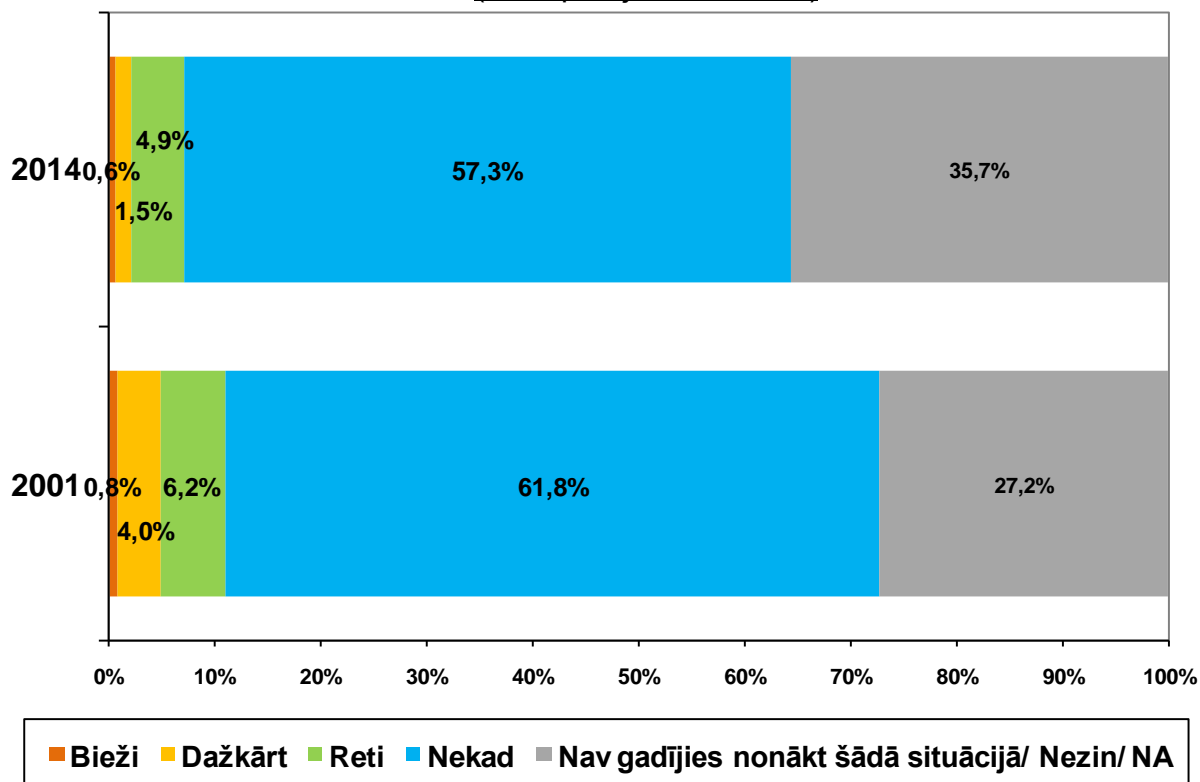
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

VEIKALOS U.C. SABIEDRISKĀS VIETĀS
(Visi aptaujas dalībnieki)

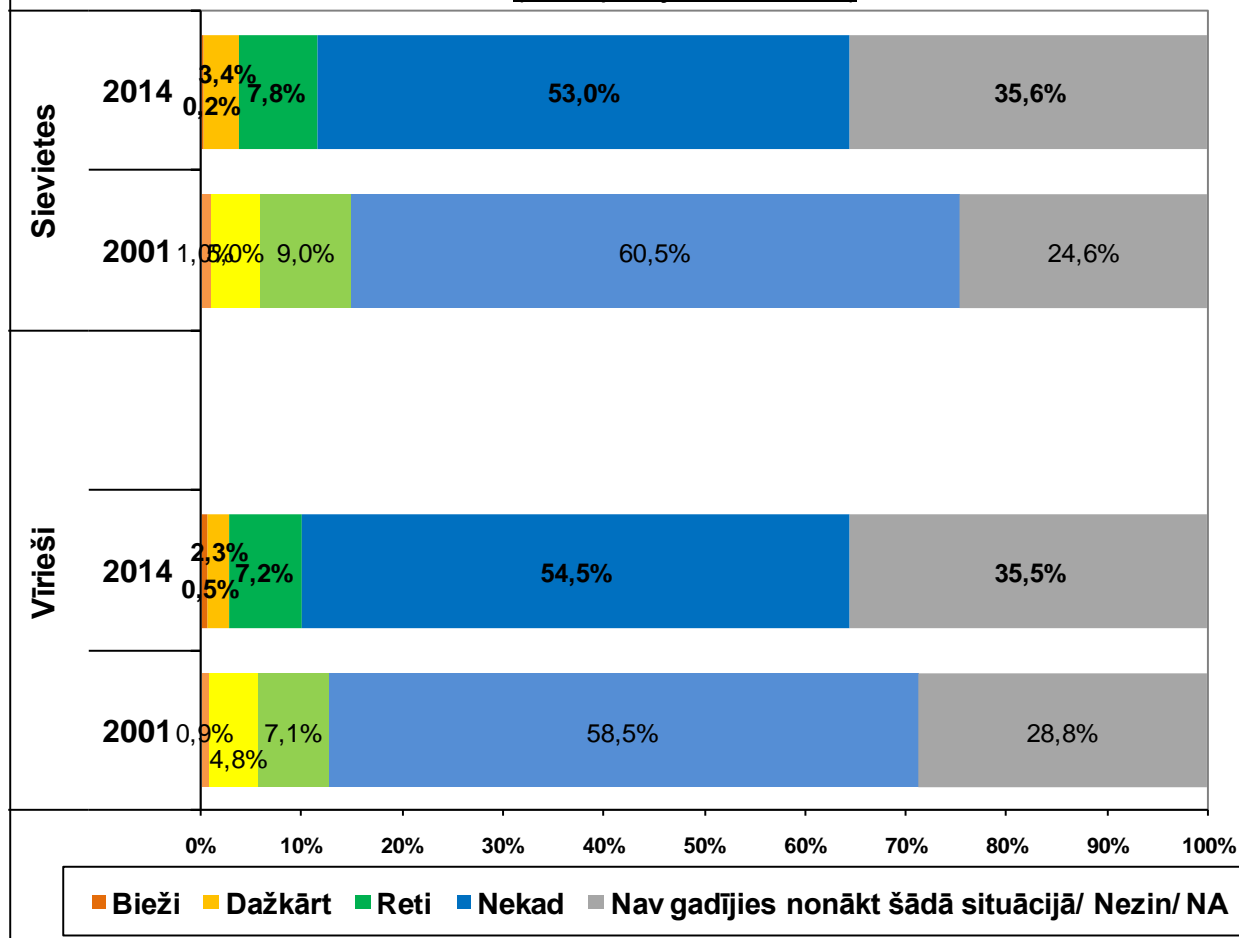
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies
saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā
stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

SAŅEMOT VESELĪBAS APRŪPI
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

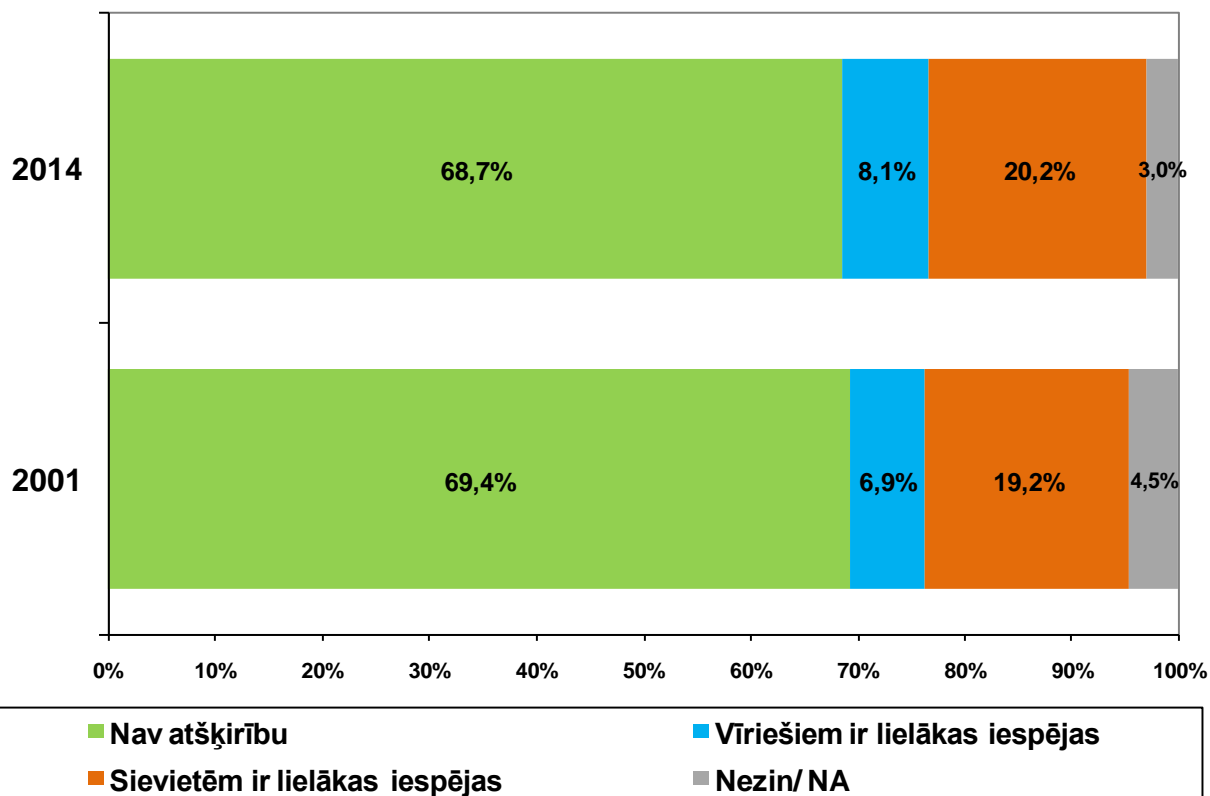
SAŅEMOT VESELĪBAS APRŪPI
(Visi aptaujas dalībnieki)

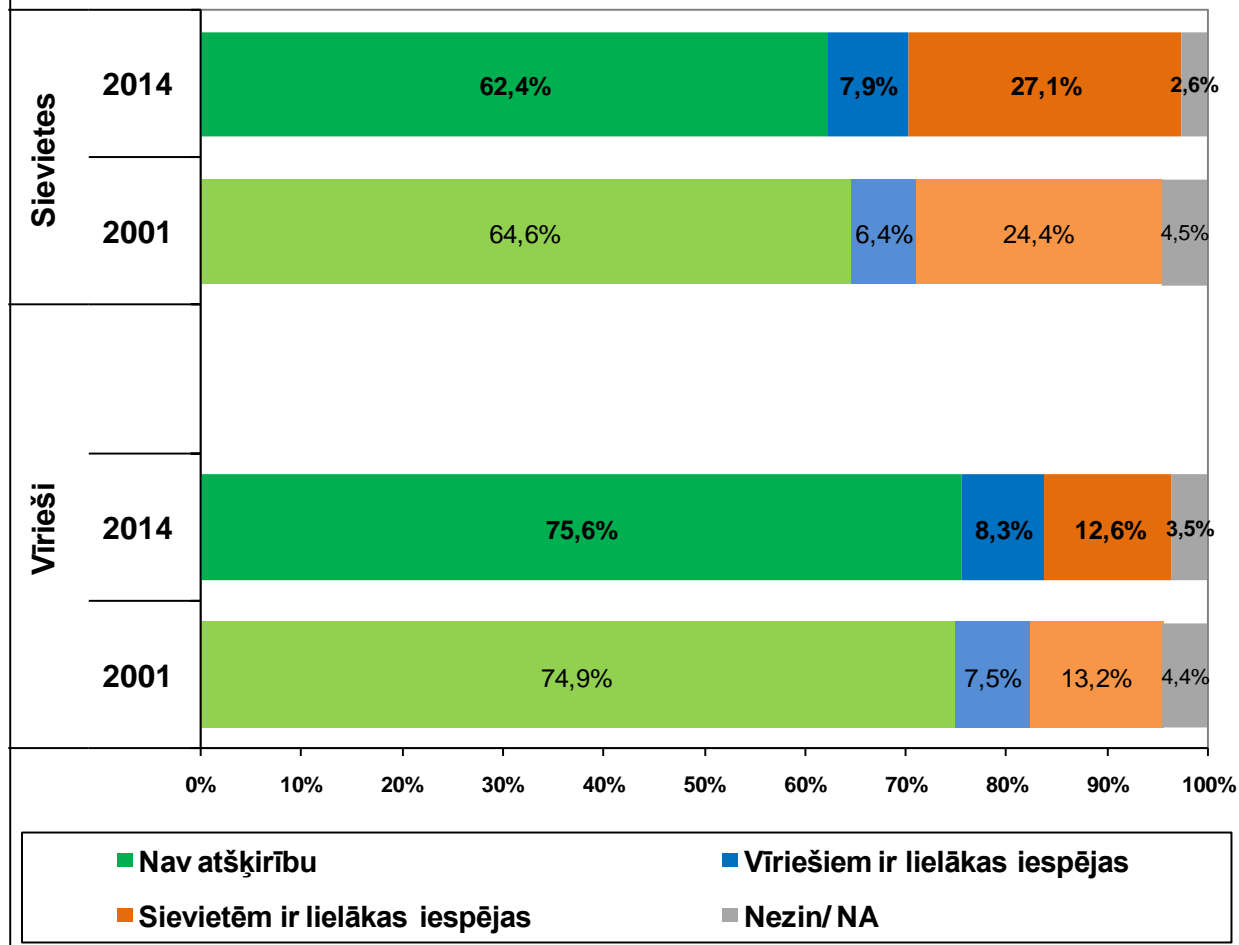
1.7. Dažādu sociālo problēmu izplatība vīriešu un sieviešu vidū.

- Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, sievietēm ir lielāka iespēja saskarties ar tādām sociālām problēmām, kā nabadzība un vardarbība, savukārt vīriešiem – ar narkomāniju un alkoholismu.
- ✓ Nonākt nabadzībā. 20,2% respondentu skatījumā lielākas iespējas ir sievietēm, 8,1% - vīriešiem, savukārt 68,7% respondentu vērtējumā dzimumam nav nozīmes šajā jautājumā. 2001.g. un 2014.g. rezultātos nav vērojamas būtiskas viedokļu atšķirības.
- ✓ Saskarties ar vardarbību. 73,6% (2001.g. – 66,3%) respondentu skatījumā lielākas iespējas ir sievietēm, 2,4% - vīriešiem, savukārt 19,3% respondentu vērtējumā dzimumam nav nozīmes šajā jautājumā.
- ✓ Narkomānija. 18,7% (2001.g. – 15,7%) respondentu skatījumā biežāk ar to saskaras vīrieši, 1,1% - sievietes, savukārt 17,8% (2001.g. – 25,5%) respondentu vērtējumā – vienlīdz bieži kā sievietes, tā vīrieši. Vairākums aptaujāto iedzīvotāju atturējās no konkrēta vērtējuma, jo viņu paziņu lokā nav bijusi šāda situācija.
- ✓ Alkoholisms. 39,5% (2001.g. – 48,2%) respondentu skatījumā biežāk ar to saskaras vīrieši, 3% (2001.g. – 1,9%) - sievietes, savukārt 26,9% respondentu vērtējumā – vienlīdz bieži kā sievietes, tā vīrieši.

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?
NONĀKT NABADZĪBĀ
(Visi aptaujas dalībnieki)

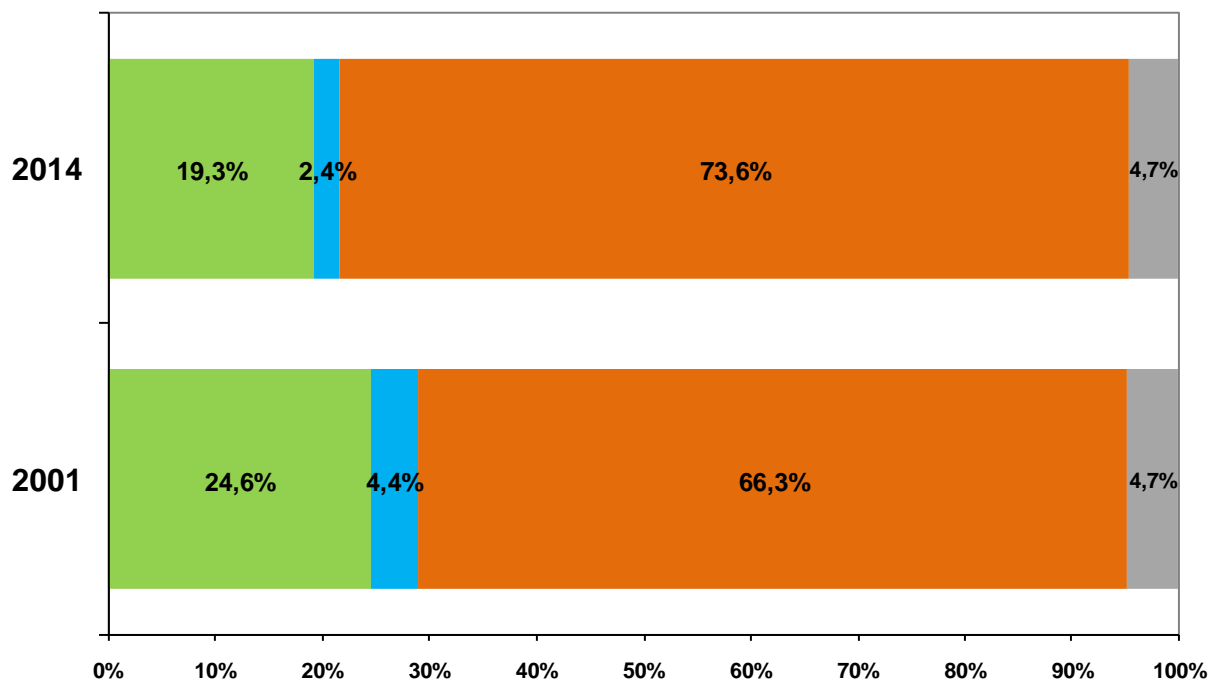
Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
 nonākt šādā situācijā?
NONĀKT NABADZĪBĀ
 (Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

SASKARTIES AR VARDARBĪBU

(Visi aptaujas dalībnieki)

Nav atšķirību

Vīriešiem ir lielākas iespējas

Sievietēm ir lielākas iespējas

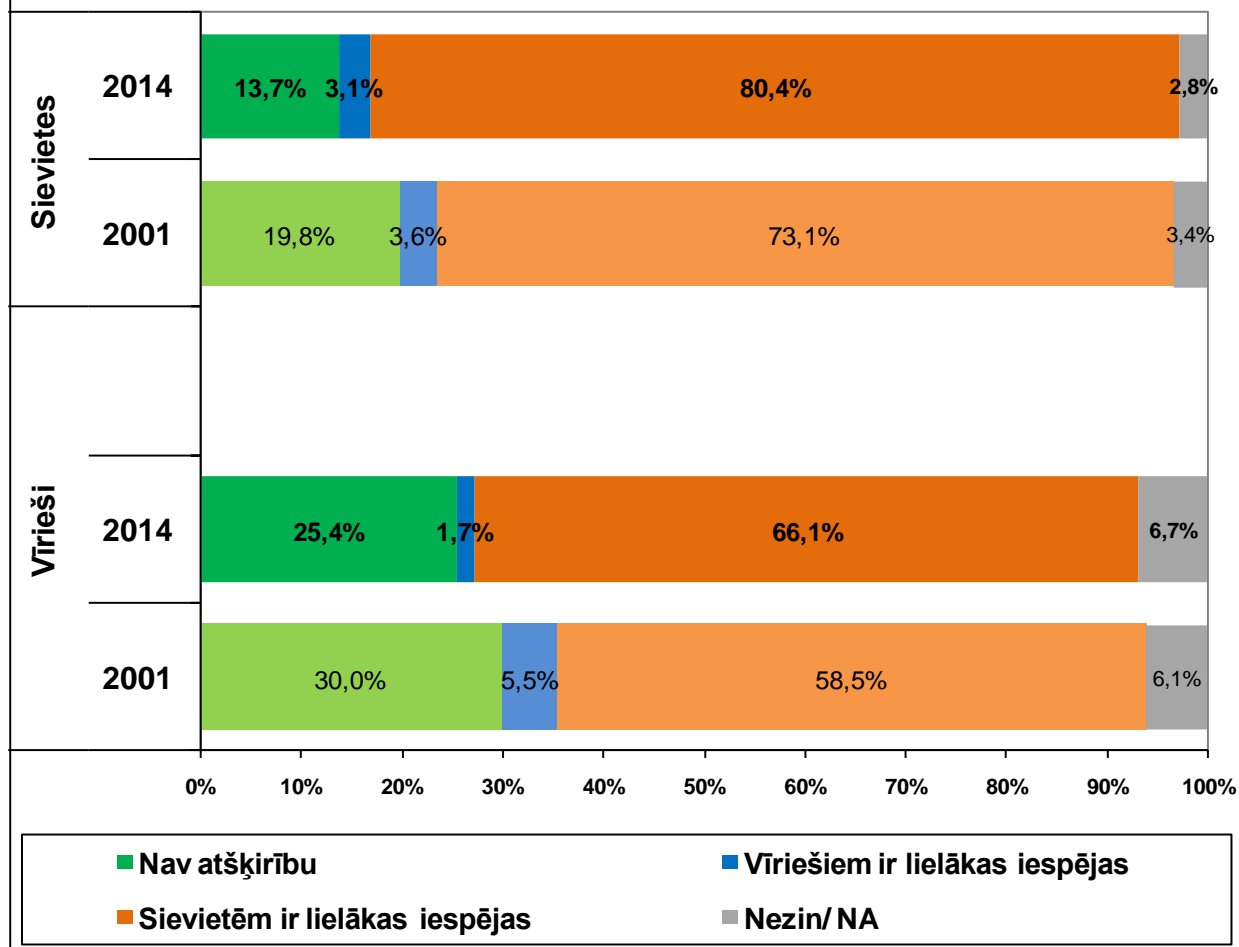
Nezin/ NA

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

SASKARTIES AR VARDARBĪBU

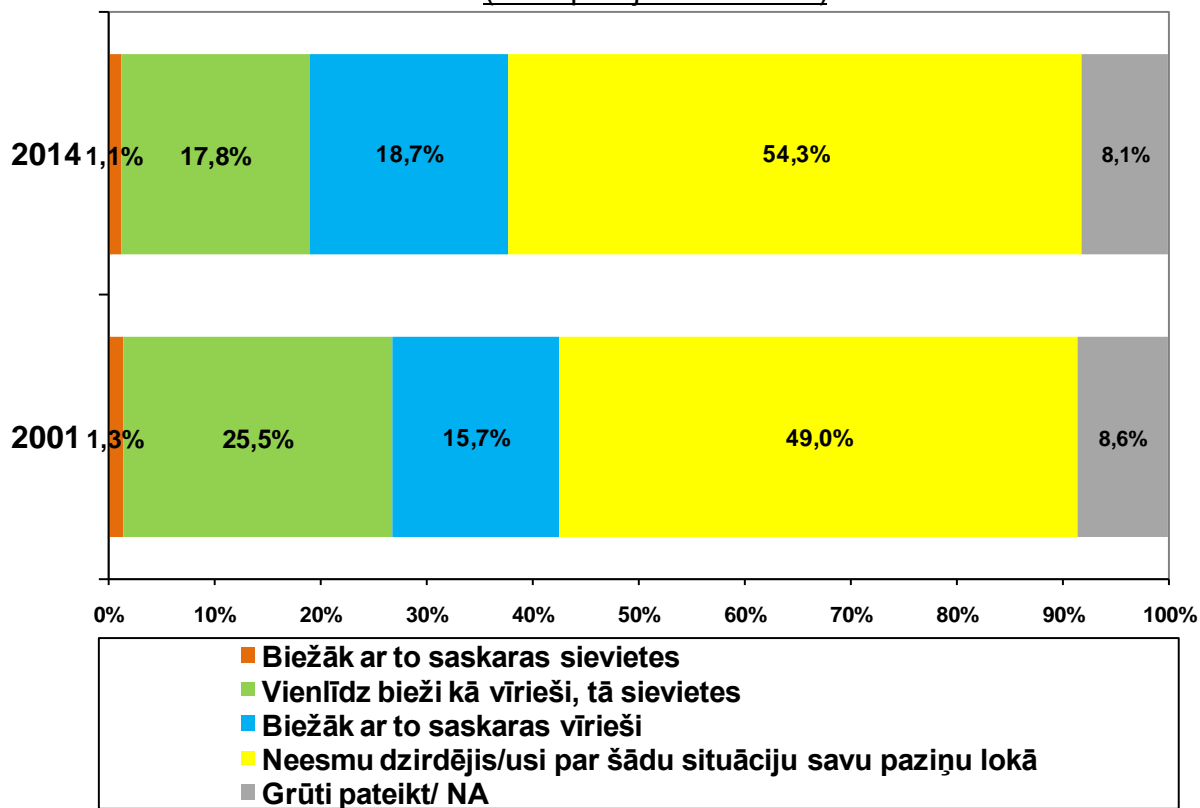
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

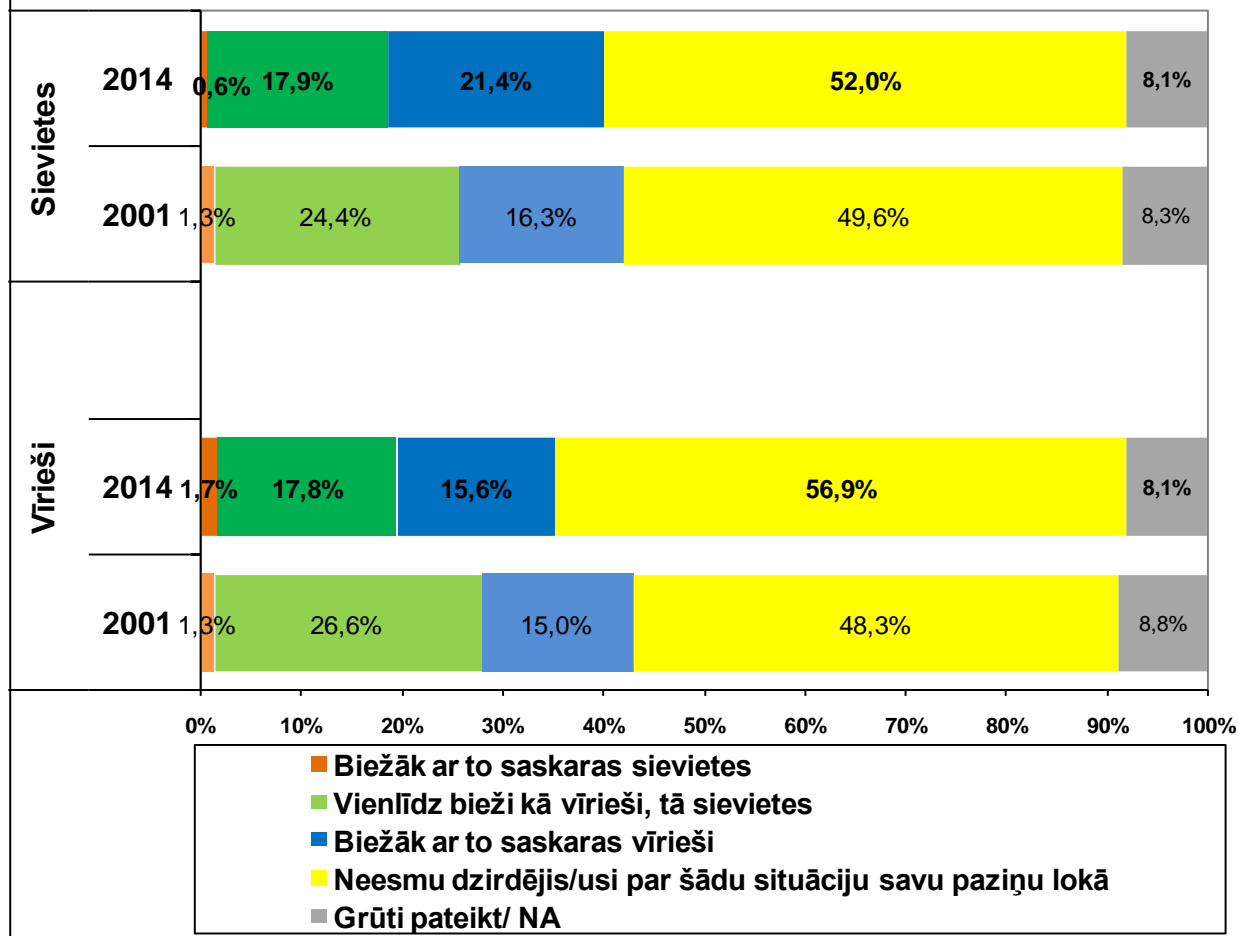
NARKOMĀNIJA

(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

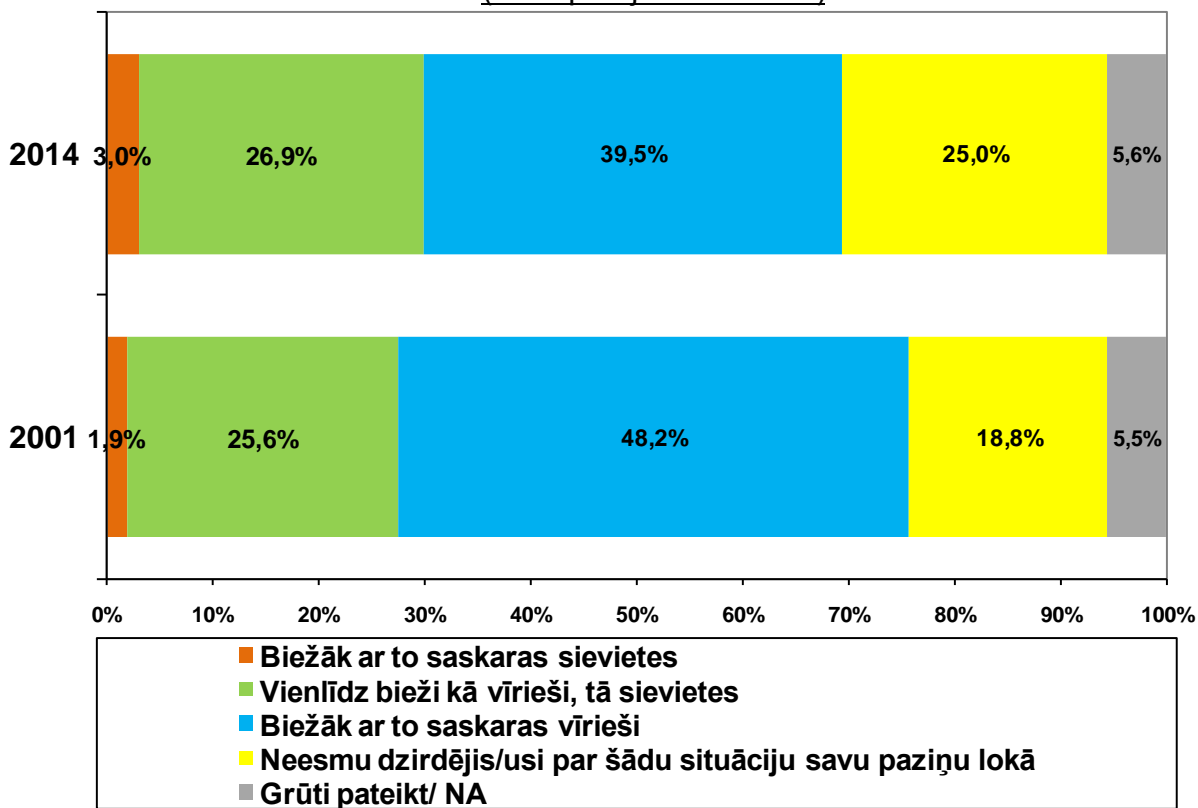
NARKOMĀNIJA
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

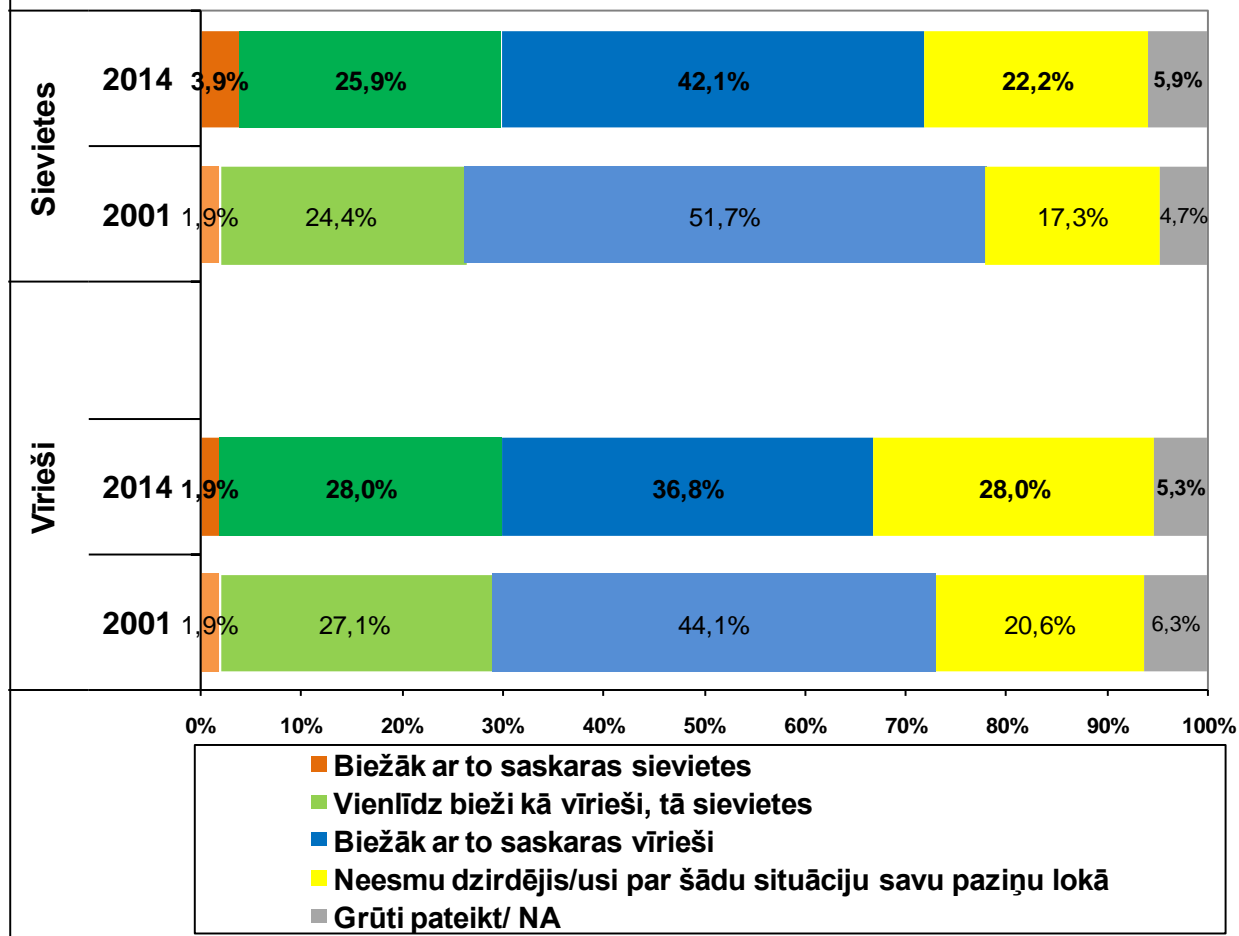
ALKOHOLISMS

(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

ALKOHOLISMS
(Visi aptaujas dalībnieki)

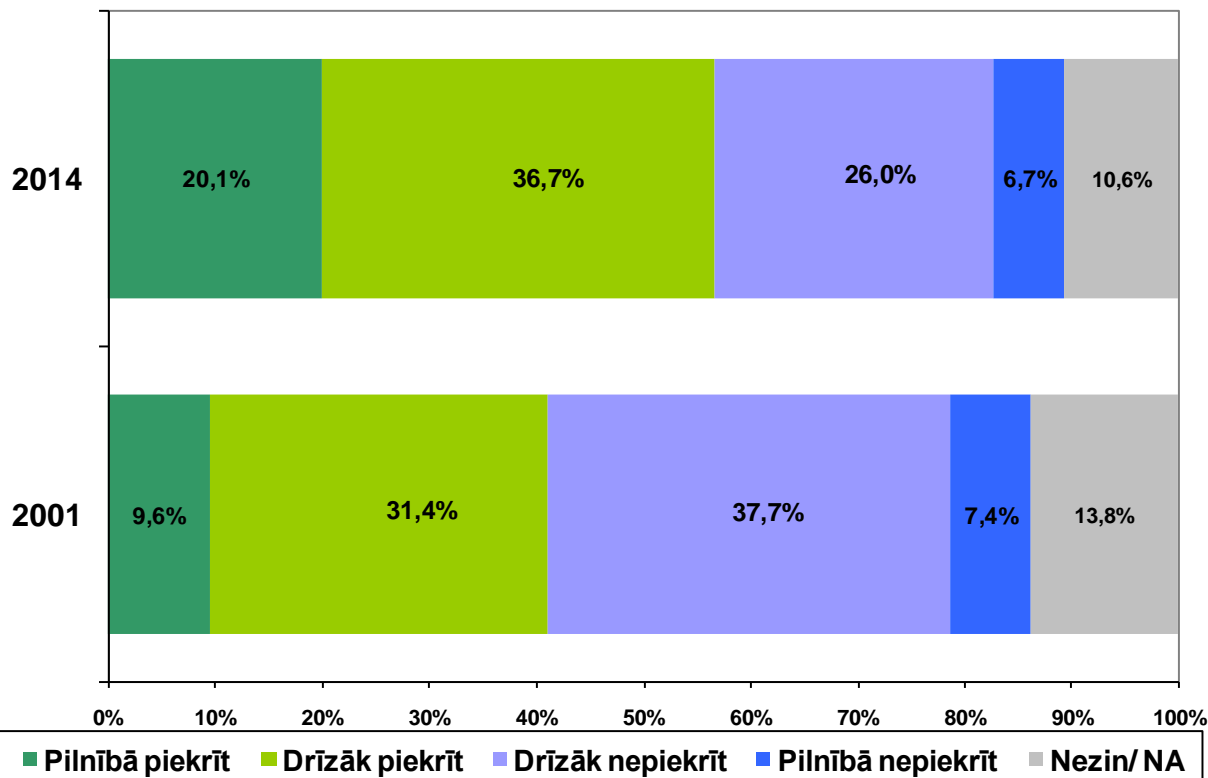

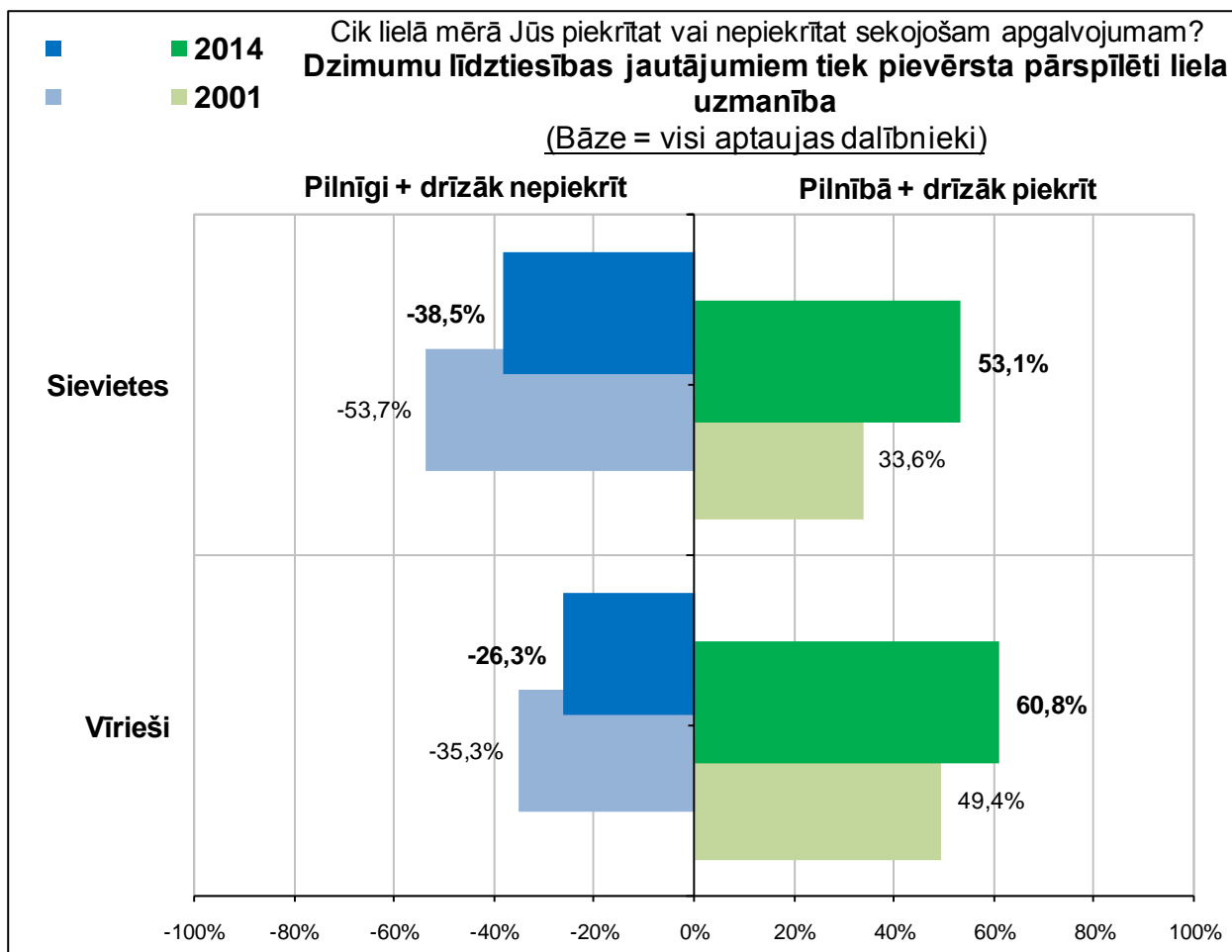
1.8. Vispārēji izteikumi par dzimumu līdztiesības jautājumiem.

- Lielākā daļa pētījuma dalībnieku piekrita sekojošiem apgalvojumiem:
  - ✓ *Dzimumu līdztiesības jautājumiem tiek pievērsta pārspilēti liela uzmanība* (piekrita 56,8% (biežāk sievietes), nepiekrita 32,7% respondentu). Interesanti, ka 2001.g. respondenti izteikumam biežāk nepiekrita (45,1%) nekā piekrita (41%);
  - ✓ *Vīrietis mūsu sabiedrībā tiek vērtēts augstāk nekā sieviete* (piekrita 53,6% (biežāk sievietes), nepiekrita 39,5% respondentu). 2001.g. respondentu viedokļi dalījās līdzīgi (gan piekrita, gan nepiekrita - 45%).
- Latvijas iedzīvotāju viedokļi dalījās sekojošos jautājumos:
  - ✓ *Masu informācijas līdzekļi popularizē novecojušus priekšstatus par to, kādam jābūt vīrietim, kādai - sievietei* (piekrita 43,4%, nepiekrita 38,4% respondentu). Vīriešu auditorijā izteikumam piekrita katrs otrais respondents, nepiekrita – 30,7%. Sieviešu vidū apgalvojums kopumā tika noraidīts (nepiekrita – 45,5%, piekrita – 36,9%).
  - ✓ *Šobrīd Latvijas likumdošana nepietiekami aizstāv vīrieti - tēvu* (piekrita 41,8%, nepiekrita 36,6% respondentu). Vīrieši izteikumam biežāk piekrita (49%) nekā nepiekrita (30,3%). Sieviešu auditorijā apgalvojums kopumā tika noraidīts (nepiekrita – 42,4%, piekrita – 35,2%).
  - ✓ *Sievietes pašas ir vainīgas, ja pret viņām izturas kā pret zemākām būtnēm* (piekrita 41,7%, nepiekrita 48,1% respondentu). Vīrieši izteikumam biežāk piekrita (46,7%) nekā nepiekrita (40,2%). Sieviešu auditorijā apgalvojums kopumā tika noraidīts (nepiekrita – 55,2%, piekrita – 37,2%).

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Dzimumu līdztiesības jautājumiem tiek pievērsta pārspilēti liela uzmanība

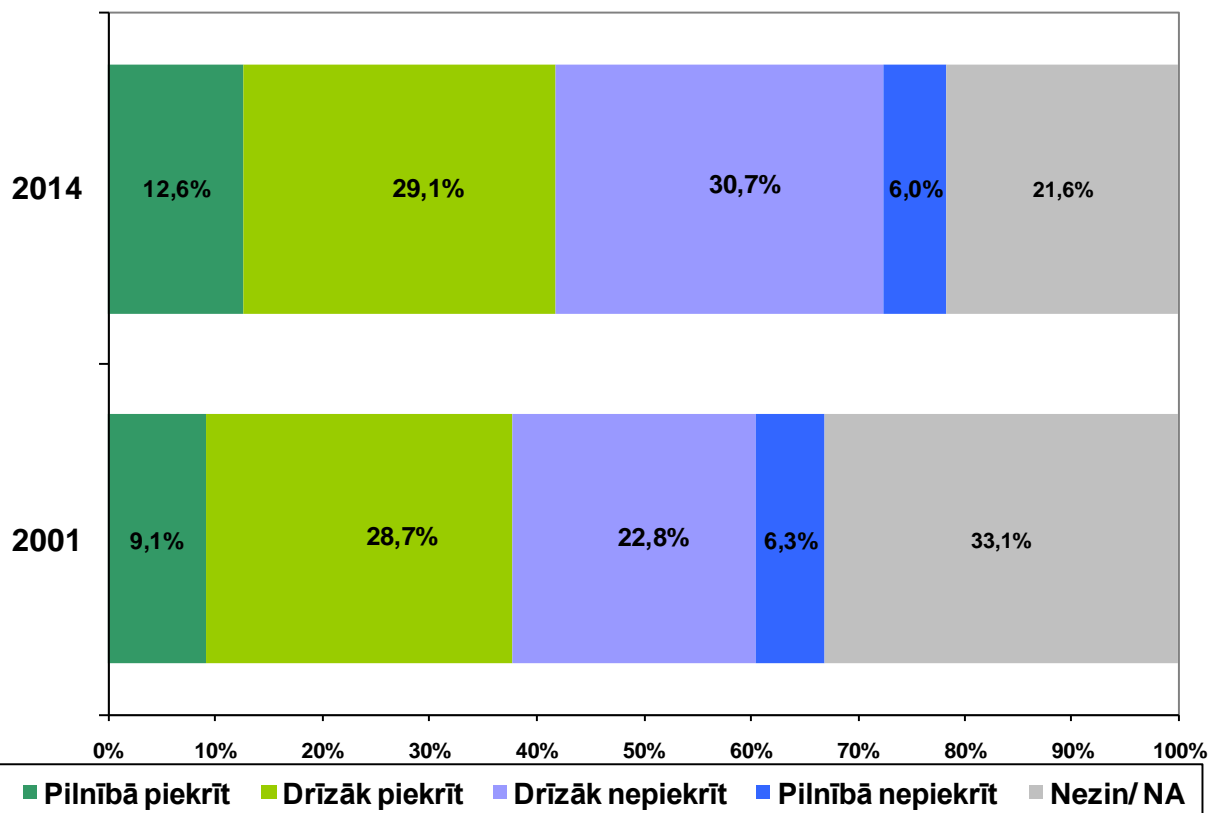
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

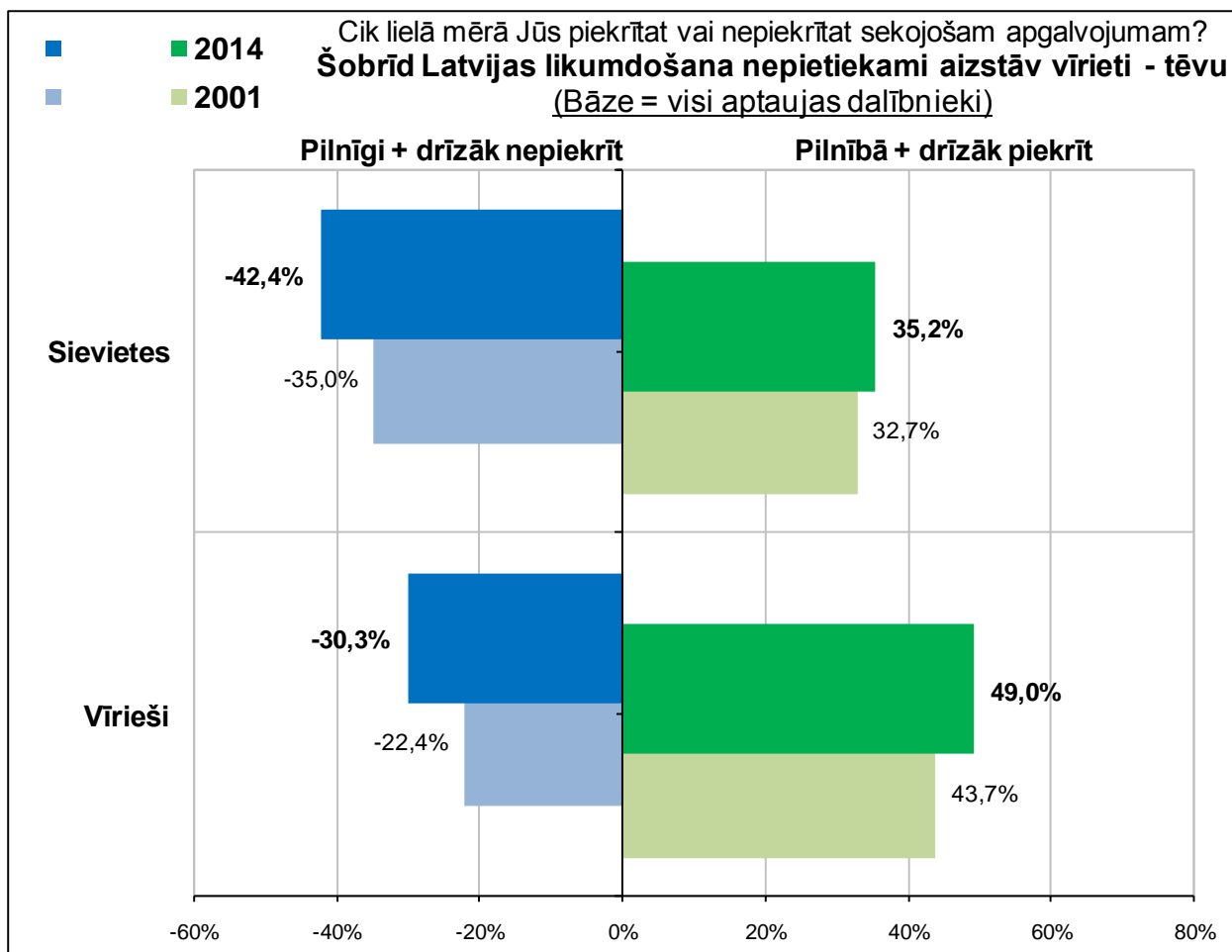

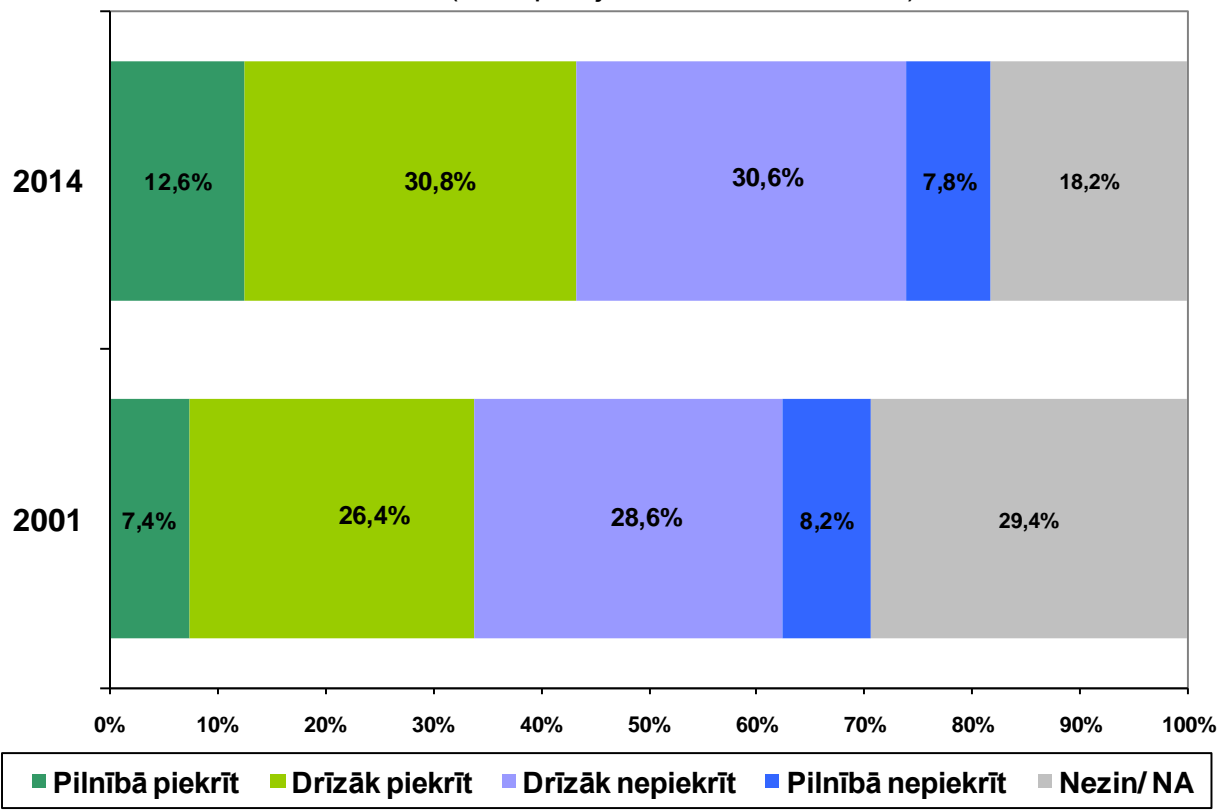

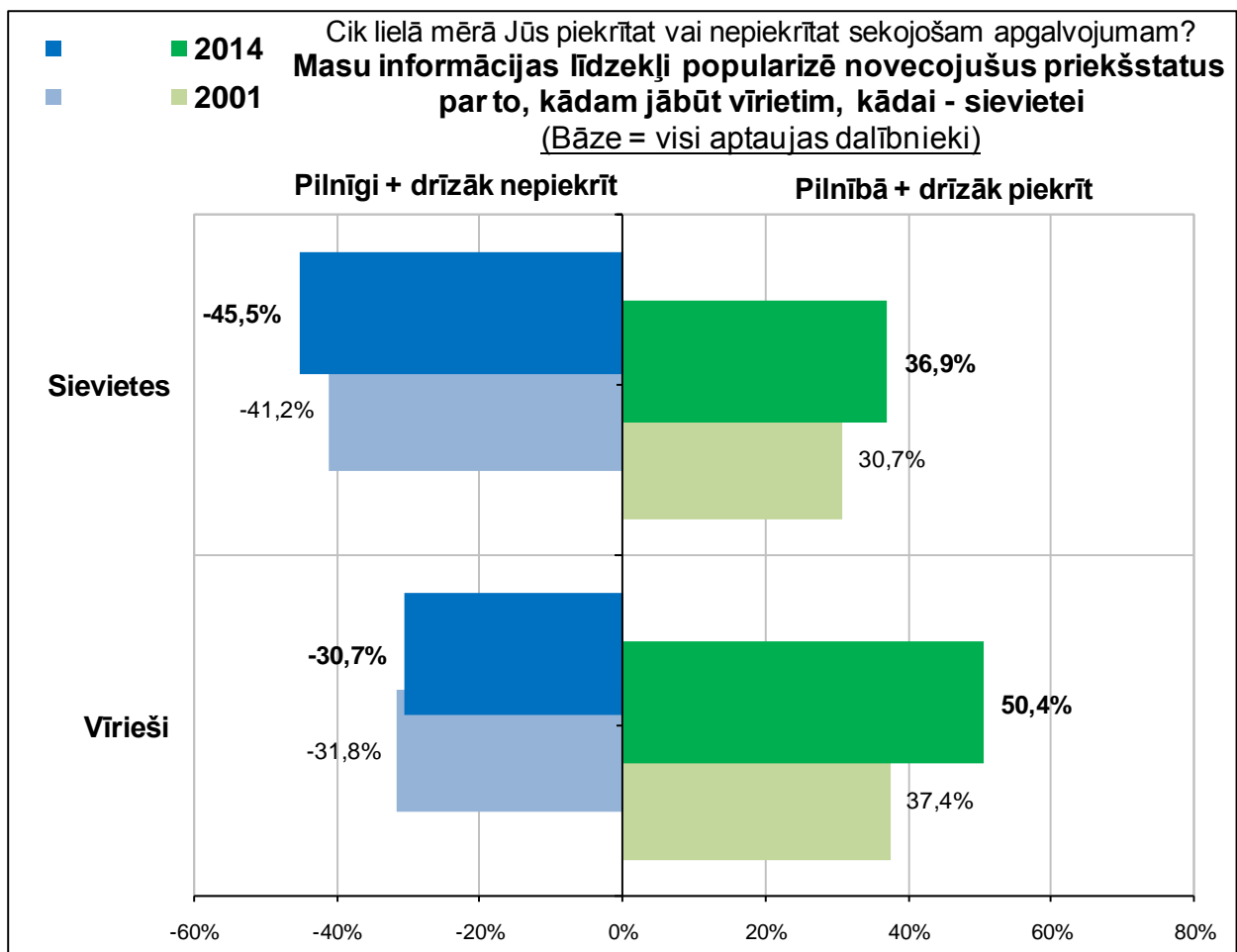
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Šobrīd Latvijas likumdošana nepietiekami aizstāv vīrieti - tēvu
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

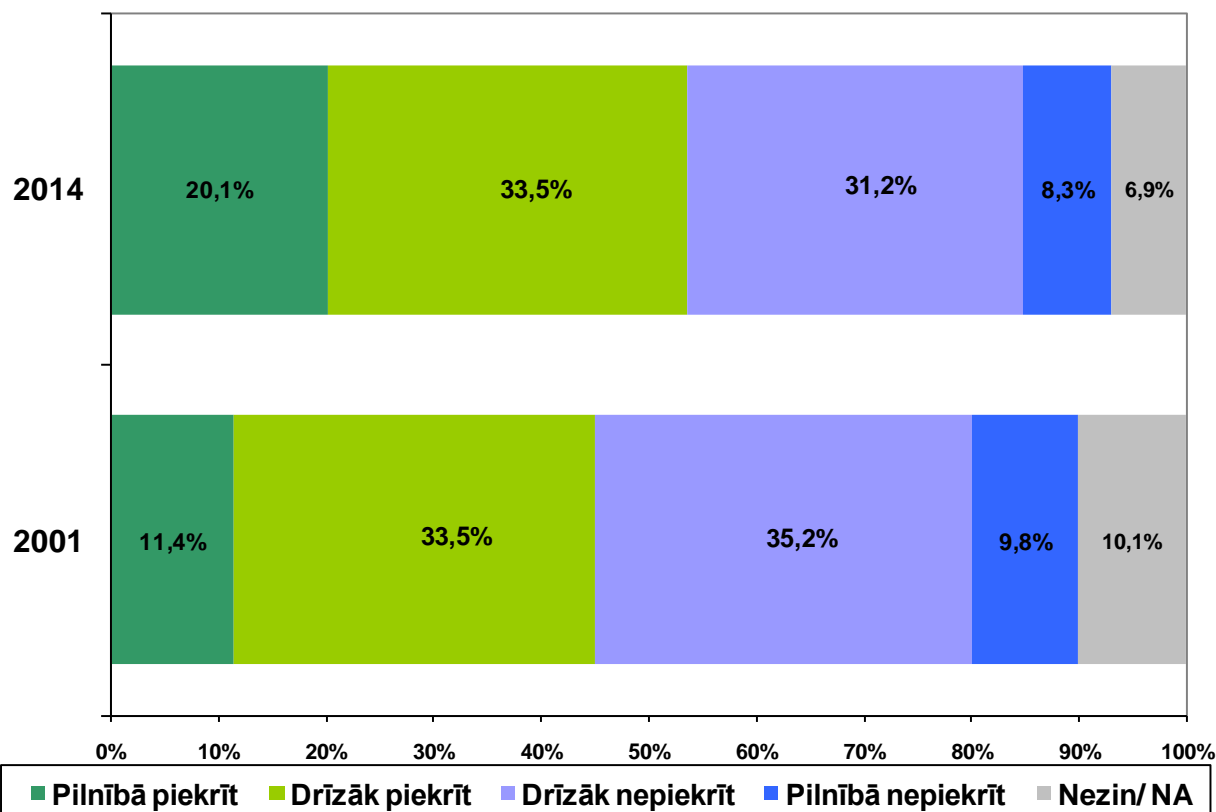

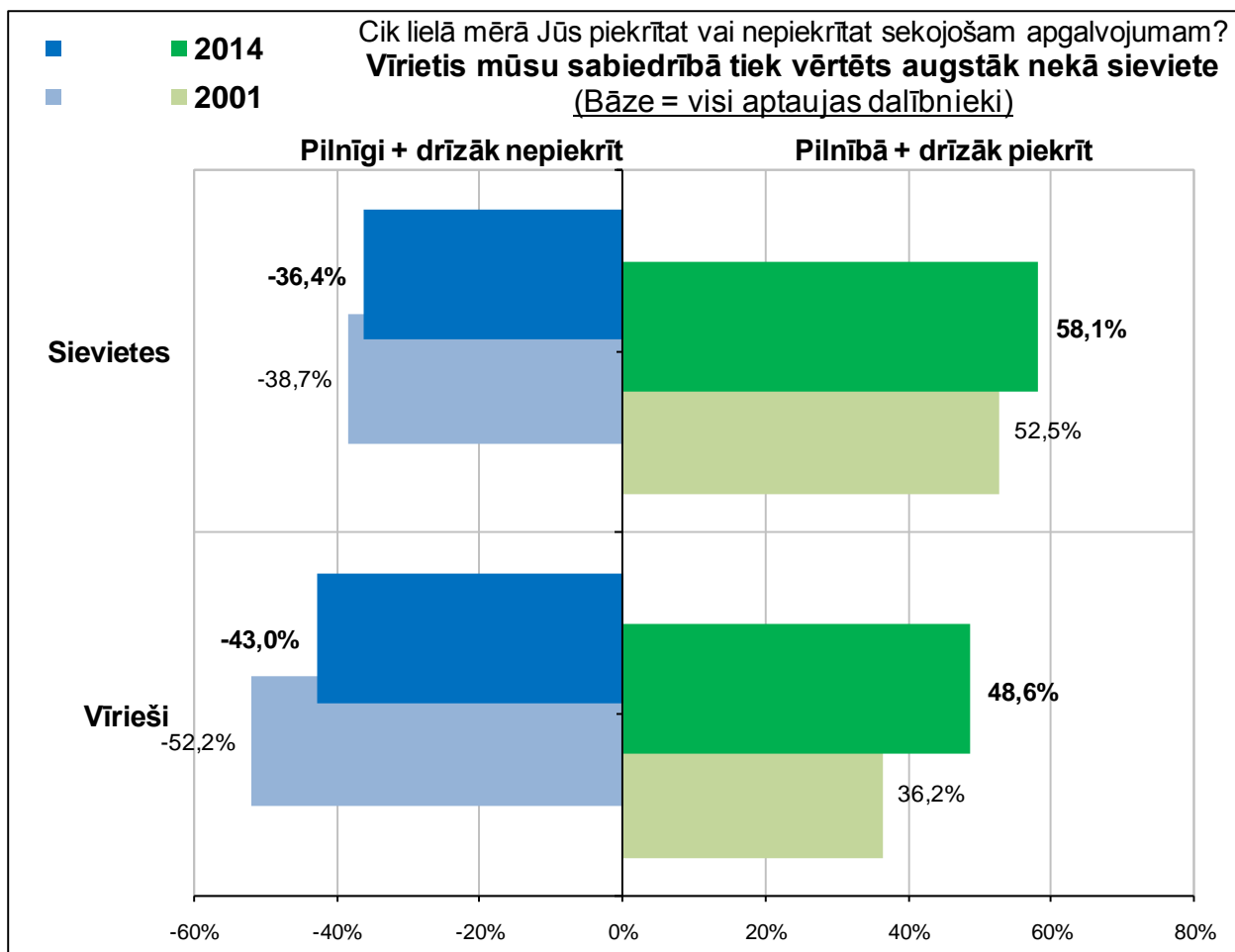
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Masu informācijas līdzekļi popularizē novecojušus priekšstatus
 par to, kādam jābūt vīrietim, kādai - sievietei
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

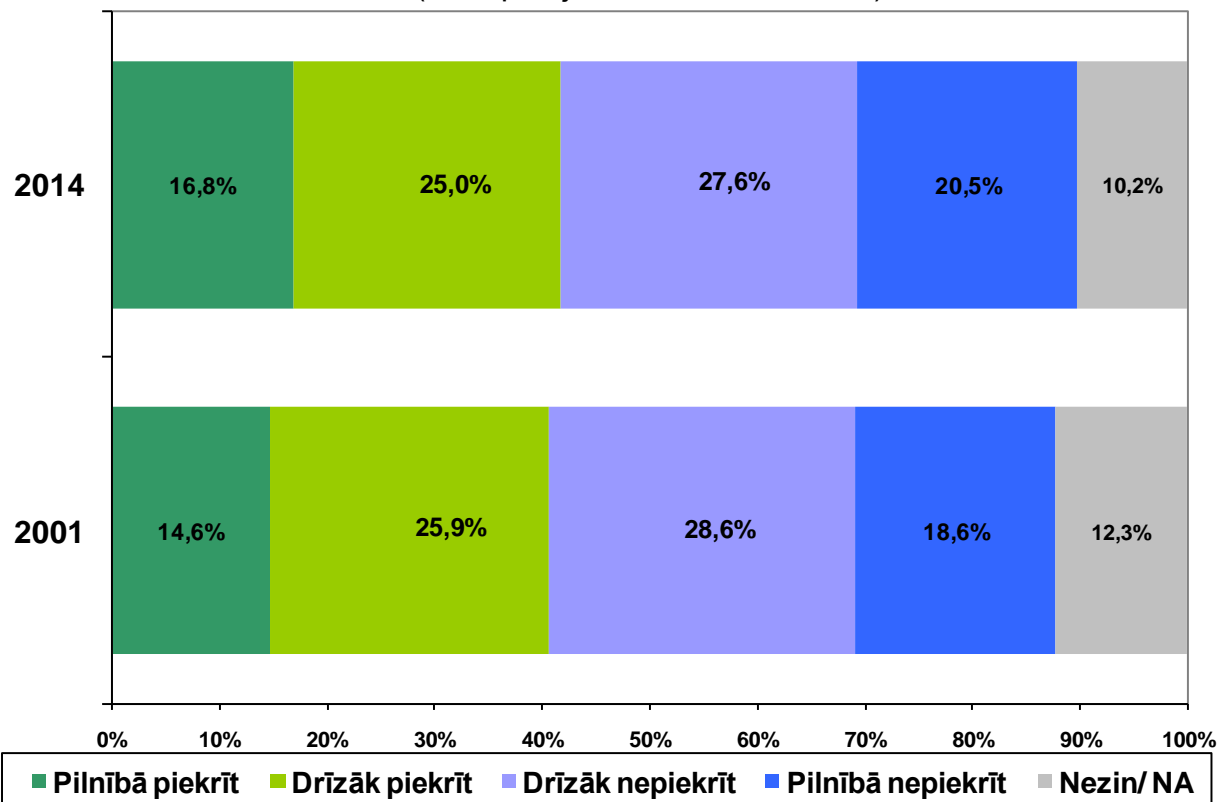

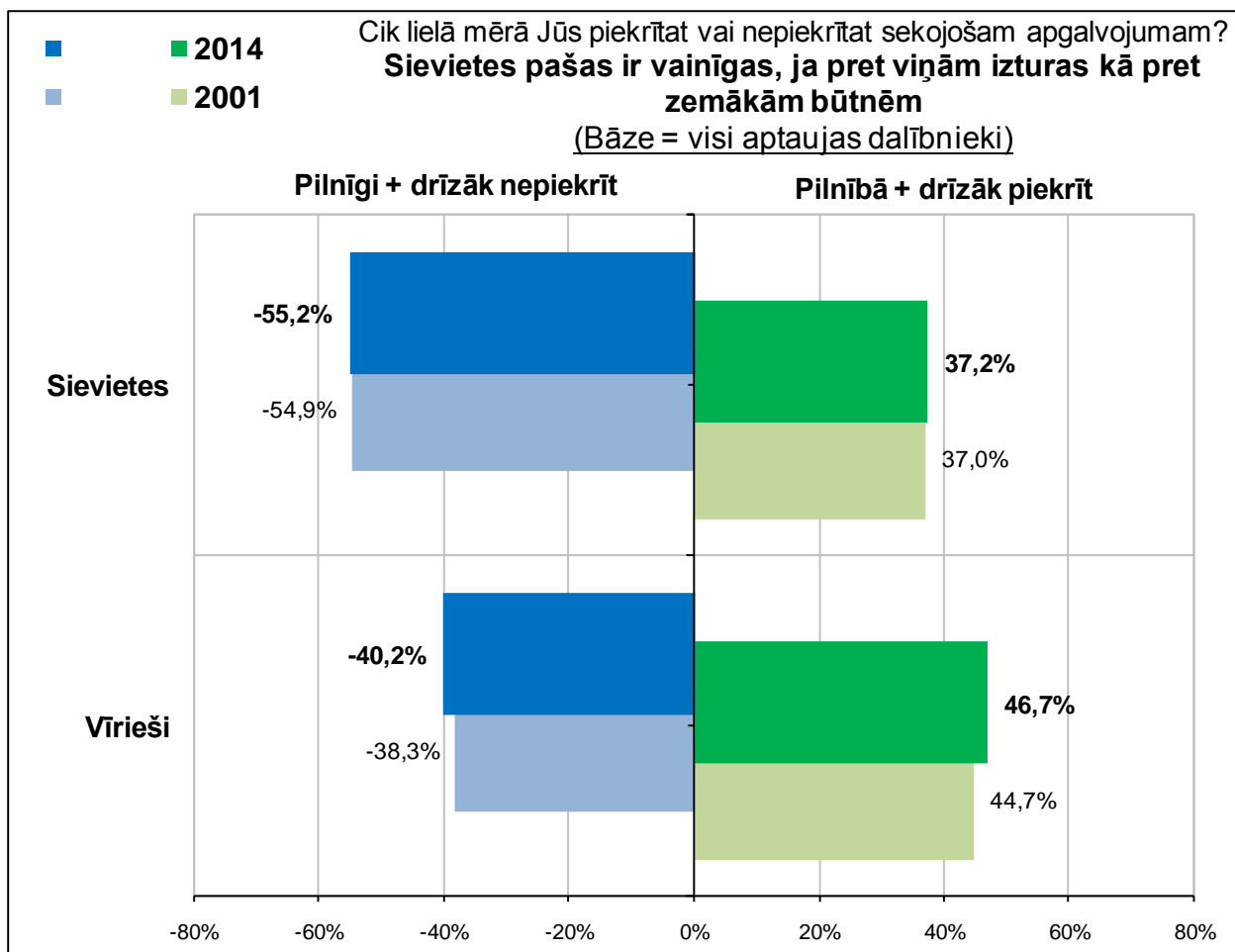
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Vīrietis mūsu sabiedrībā tiek vērtēts augstāk nekā sieviete
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

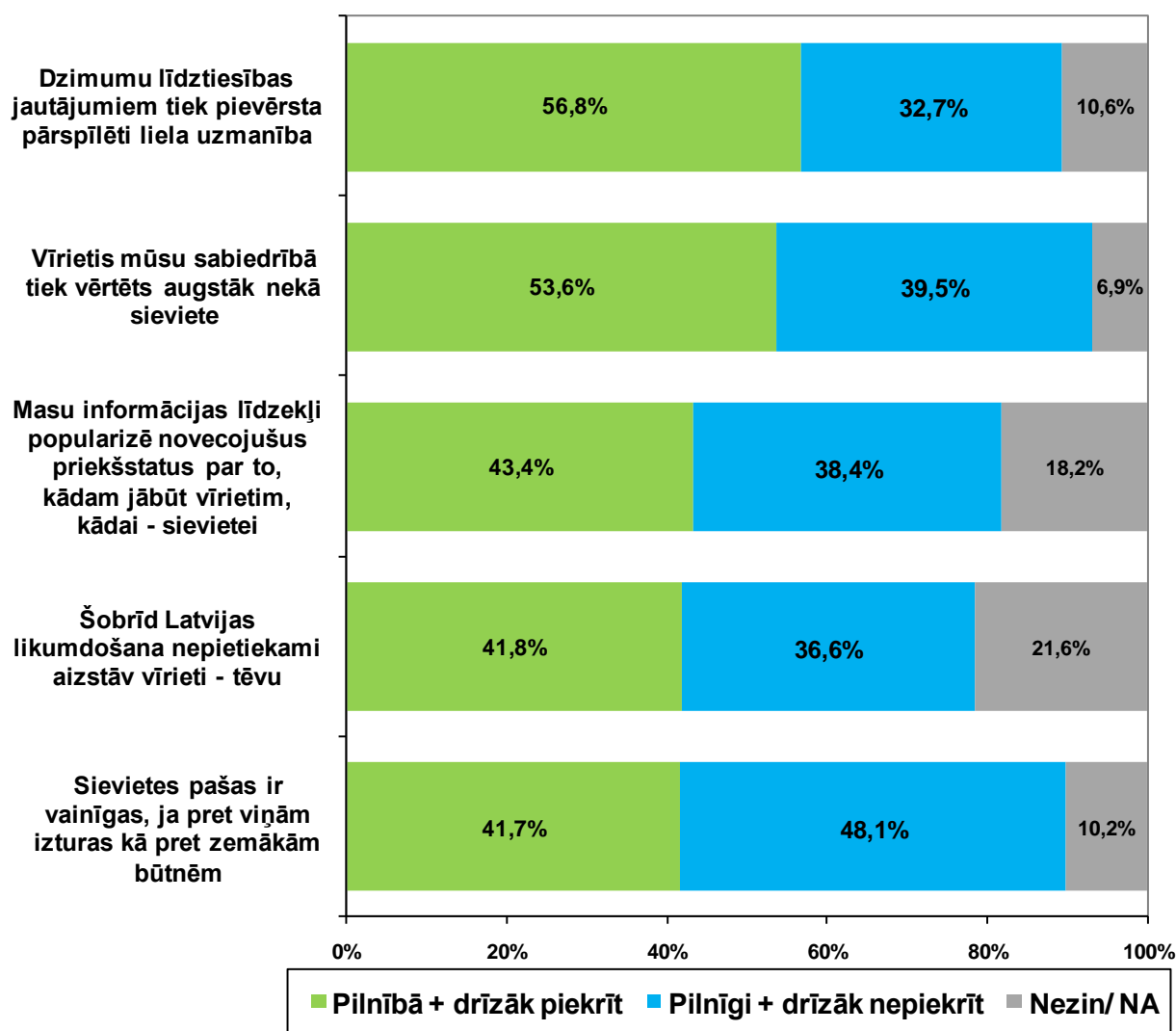
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Sievietes pašas ir vainīgas, ja pret viņām izturas kā pret zemākām būtnēm
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošiem apgalvojumiem?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

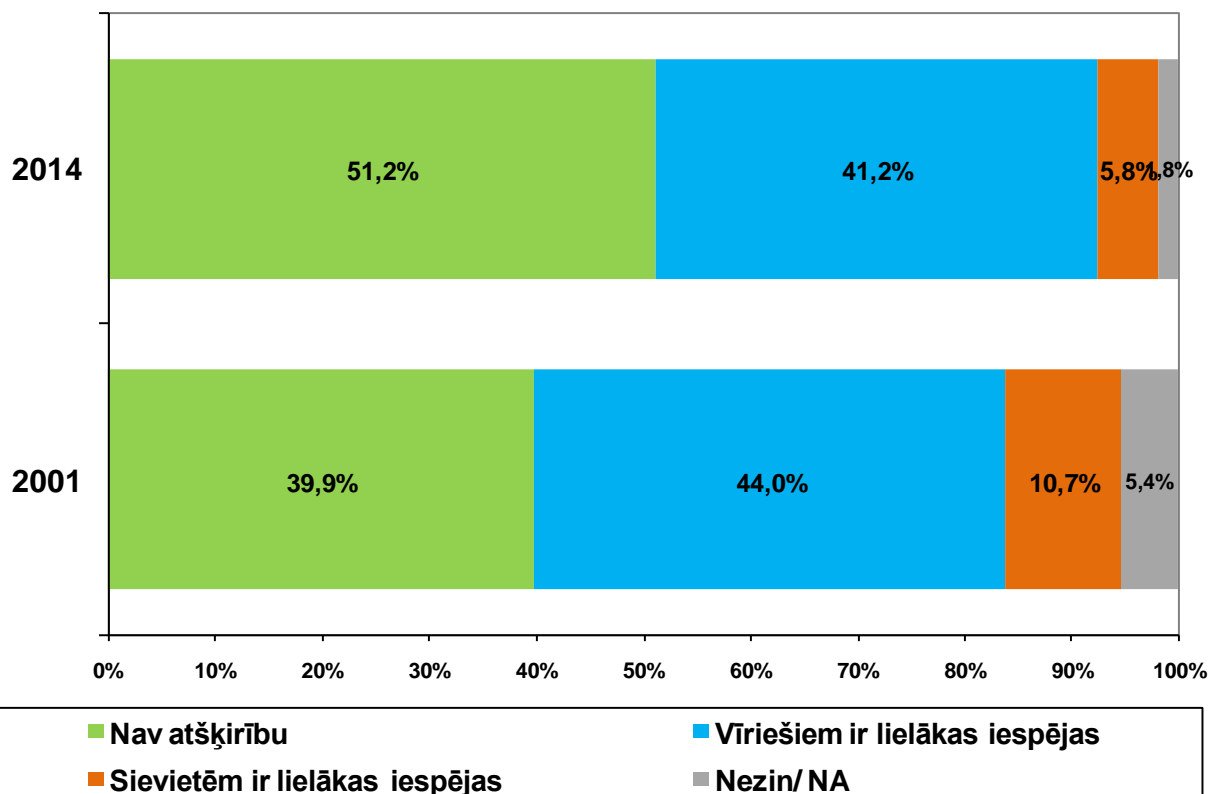
2. Dzimumu līdztiesība un darba tirgus.

2.1. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums darba tirgū.

- Pētījuma rezultāti liecina, ka kopumā sabiedrībā prevalē neitrāls viedoklis – katrs otrais aptaujas (51,2%) dalībnieks uzskata, ka abu dzimumu pārstāvjiem ir vienādas izredzes tikt pieņemtam darbā. Salīdzinājumā ar 2001.gadu to respondentu skaits, kas uzskata, ka dzimuma faktors darbā pieņemšanas situācijā nespēlē būtisku lomu, ir pieaudzis par 11,3%. 41,2% respondentu pārstāvēja viedokli, ka vīriešiem ir lielākas iespējas atrast darbu, savukārt uzskats, ka darbu atrast ir lielākas iespējas sievietēm, izskanēja ievērojami retāk – tikai 5,8% gadījumu. Viedokli, ka vīriešiem ir lielākas iespējas atrast darbu biežāk pārstāvēja sievietes (47,5%) nekā vīrieši (34,4%).
- Līdzīgas rezultātu tendences vērojamas arī pētījuma pozīcijās:
  - ✓ Saņemt lielāku algu par to pašu darba apjomu: vīriešiem lielāks iespējas – 48,4%, sievietēm lielākas iespējas – 2,1%, dzimumam nav nozīmes – 44,3%;
  - ✓ Strādāt labi apmaksātā darbā: vīriešiem lielāks iespējas – 40,5%, sievietēm lielākas iespējas – 2,9%, dzimumam nav nozīmes – 54%;
  - ✓ Izvirzīties, veidot karjeru: vīriešiem lielāks iespējas – 32,1%, sievietēm lielākas iespējas – 4,4%, dzimumam nav nozīmes – 61,5%.

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

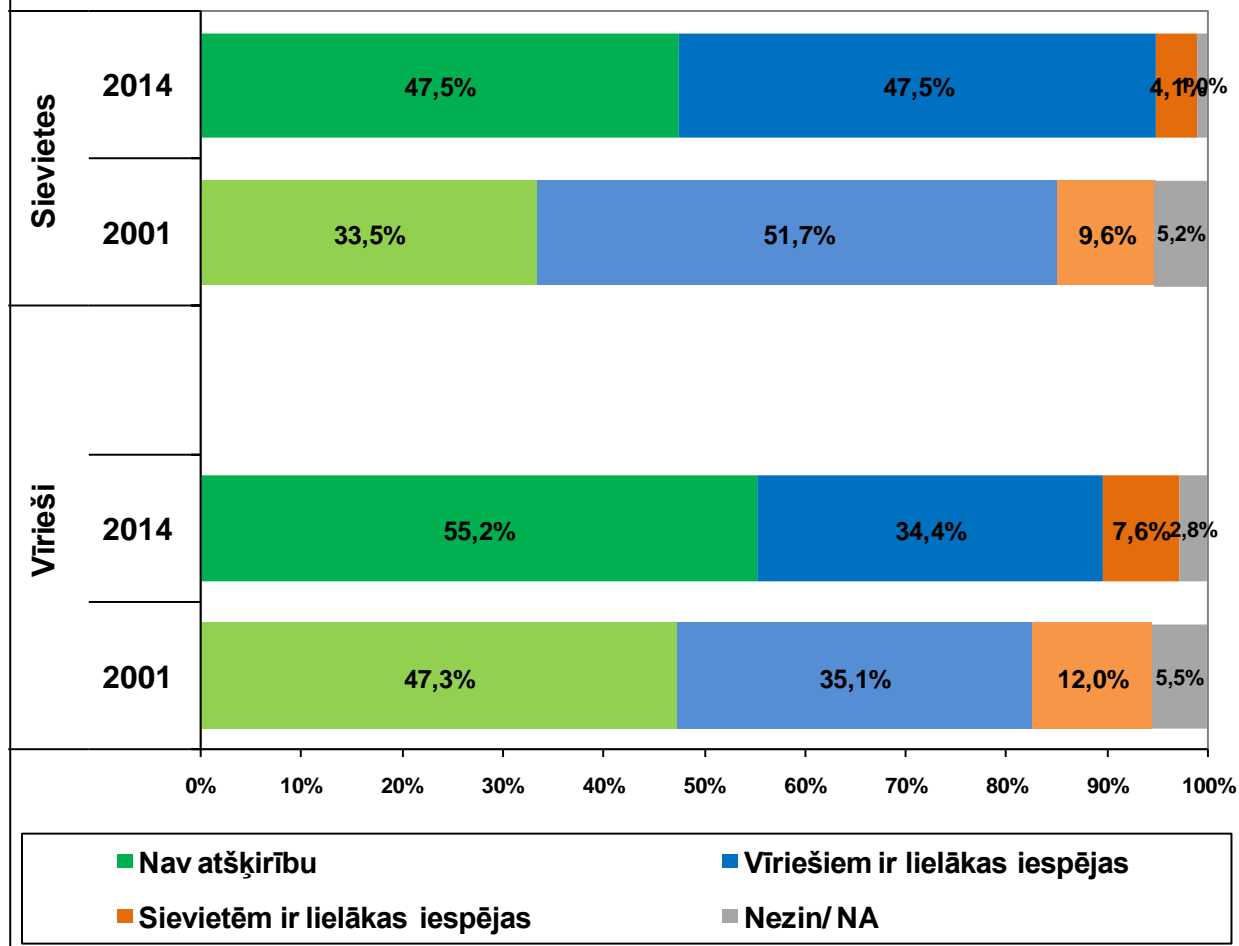
ATRAST DARBU (TIKT PIENĒMTAM DARBĀ)
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

ATRAST DARBU (TIKT PIENĒMTAM DARBĀ)

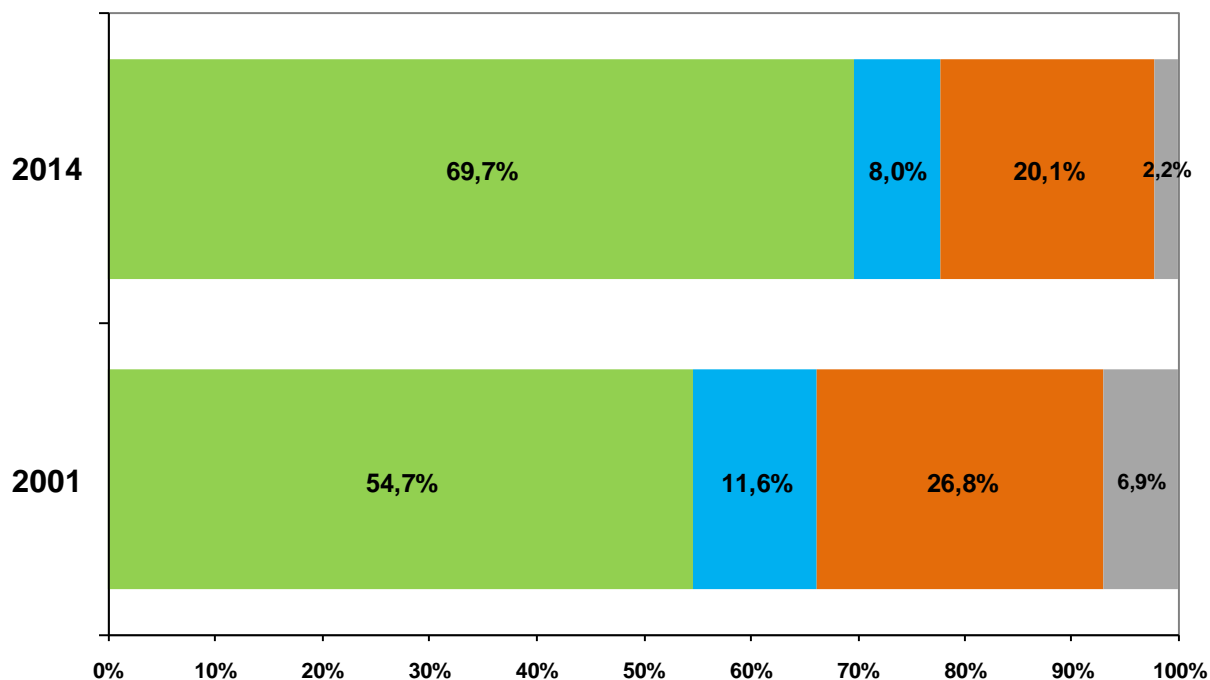
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

TIKT ATLAISTAM/AI NO DARBA

(Visi aptaujas dalībnieki)

■ Nav atšķirību

■ Vīriešiem ir lielākas iespējas

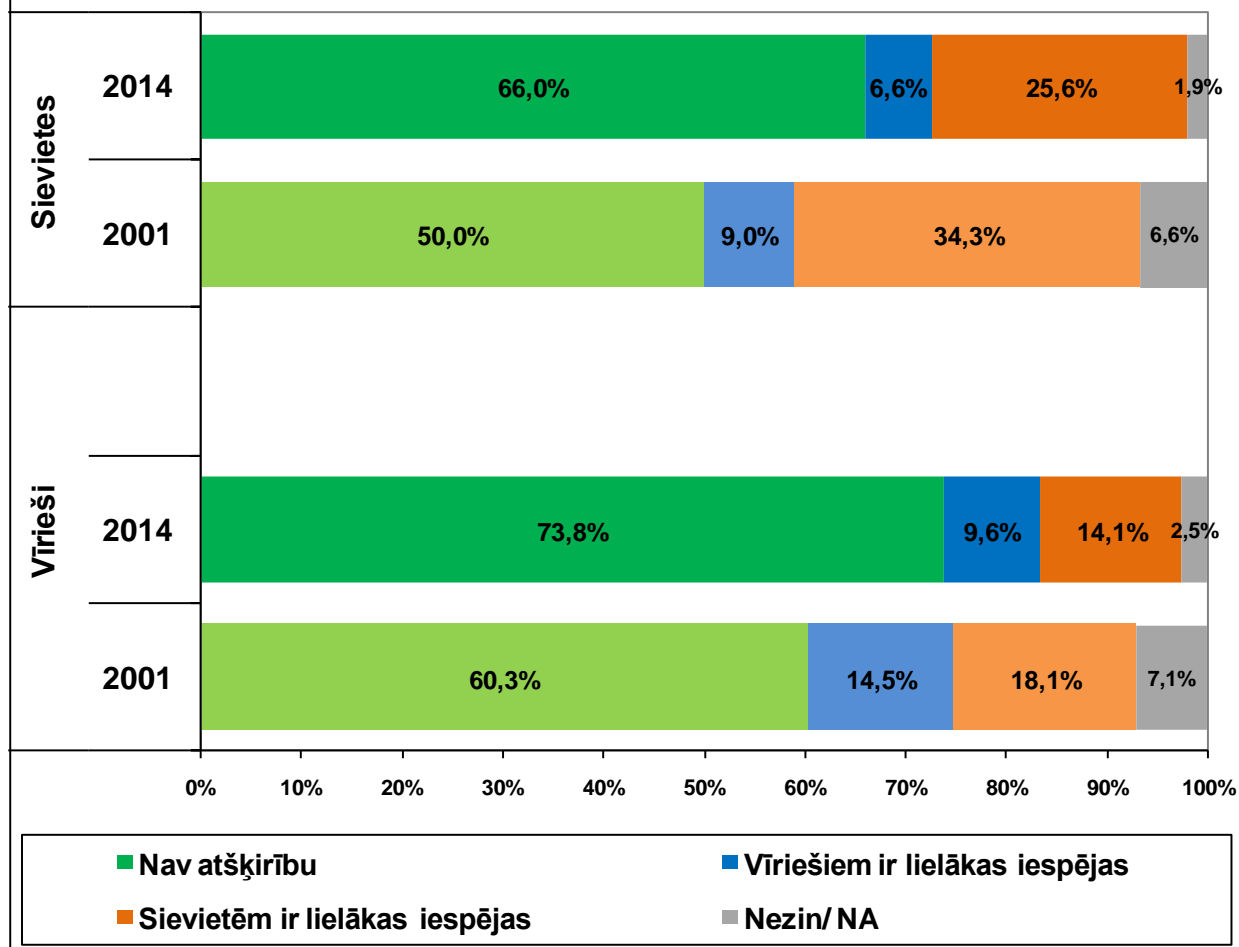
■ Sievietēm ir lielākas iespējas

■ Nezin/ NA

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

TIKT ATLAISTAM-AI NO DARBA

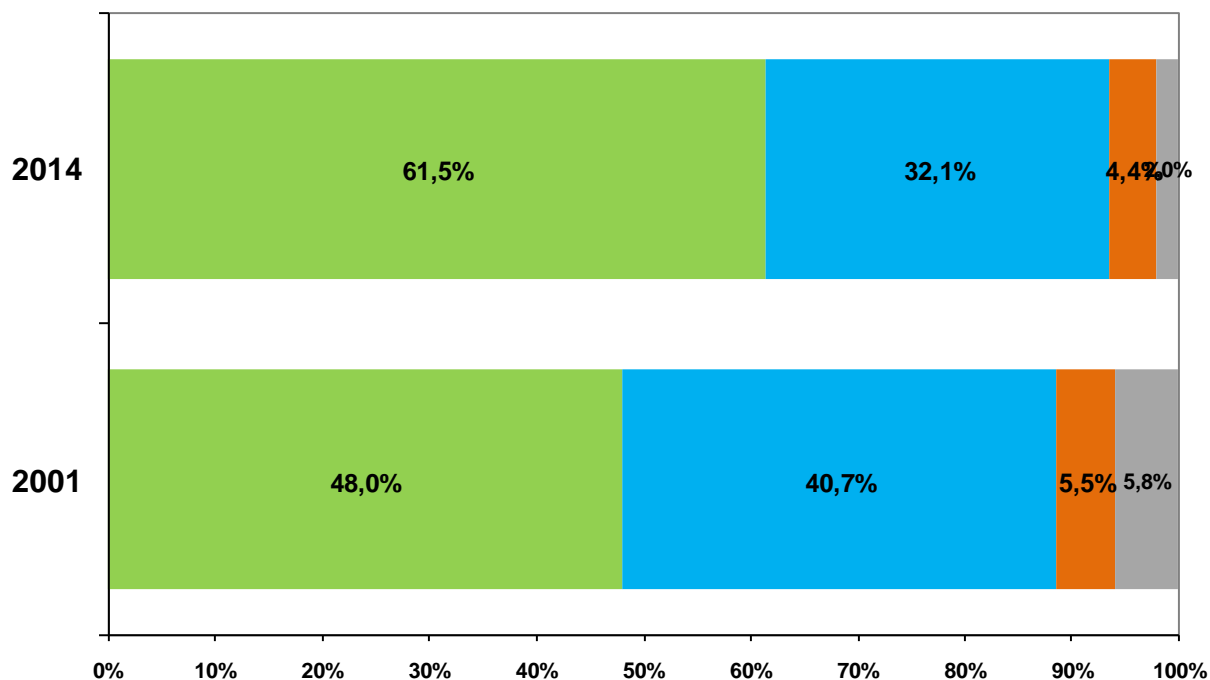
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

IZVIRZĪTIES, VEIDOT KARJERU

(Visi aptaujas dalībnieki)

■ Nav atšķirību

■ Vīriešiem ir lielākas iespējas

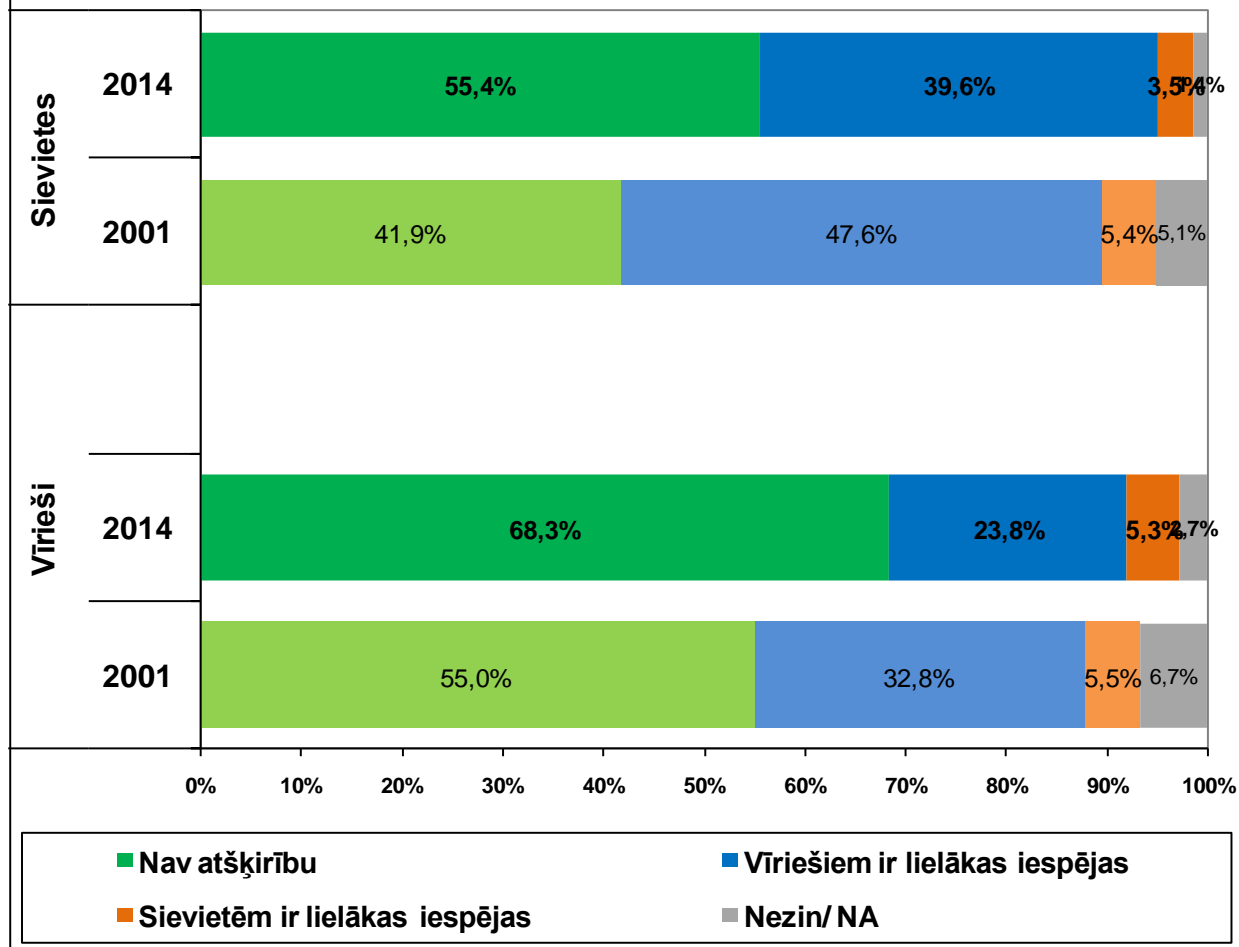
■ Sievietēm ir lielākas iespējas

■ Nezin/ NA

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

IZVIRZĪTIES, VEIDOT KARJERU

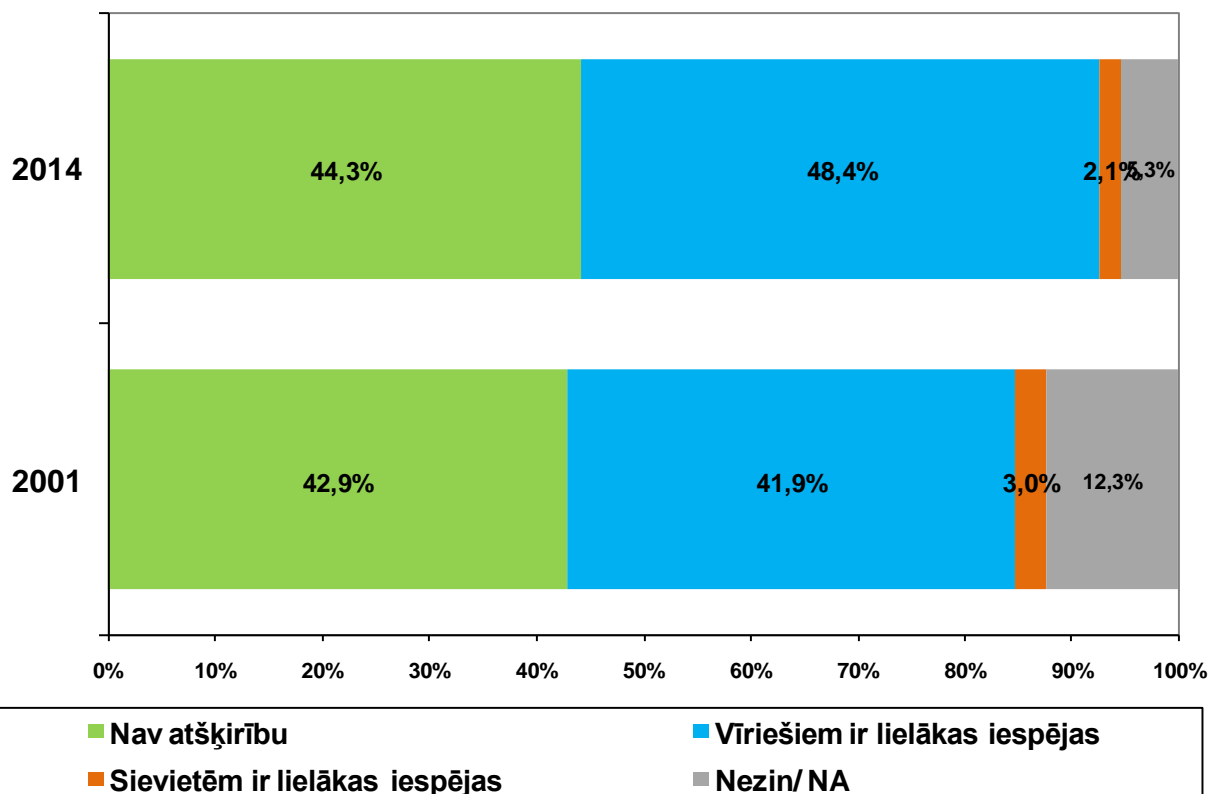
(Visi aptaujas dalībnieki)

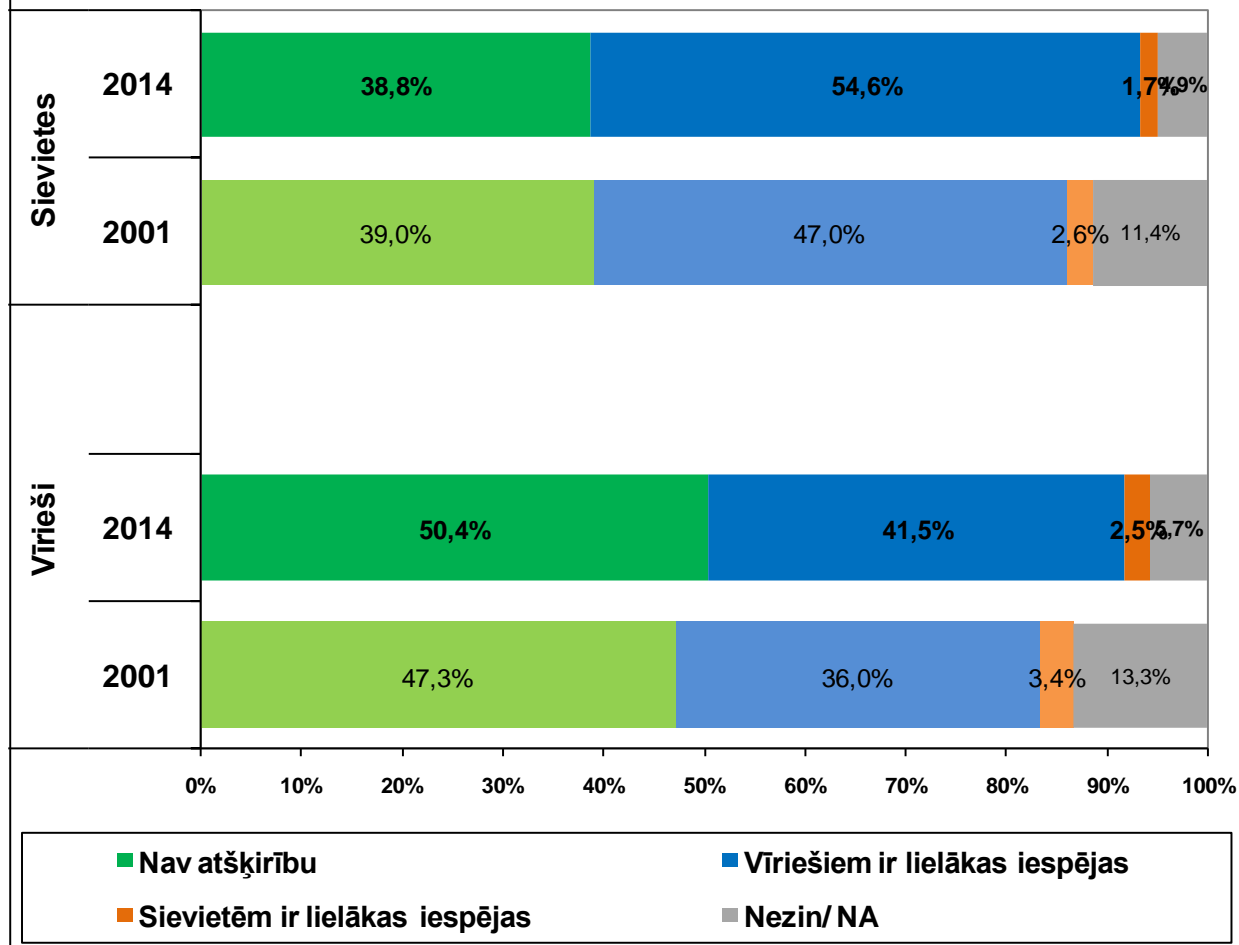

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

SAŅEMT LIELĀKU ALGU PAR TO PAŠU DARBA APJOMU
(Visi aptaujas dalībnieki)

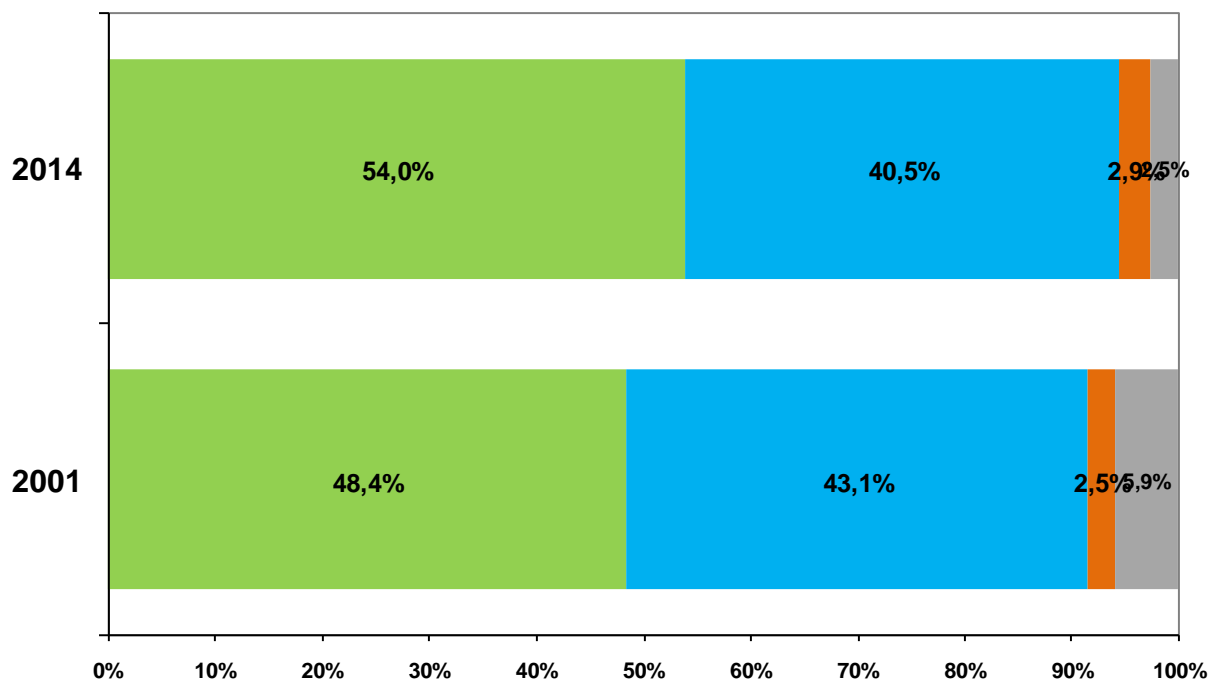
Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
 nonākt šādā situācijā?
SAŅEMT LIELĀKU ALGU PAR TO PAŠU DARBA APJOMU
 (Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

STRĀDĀT LABIAPMAKSĀTĀ DARBĀ

(Visi aptaujas dalībnieki)

■ Nav atšķirību

■ Vīriešiem ir lielākas iespējas

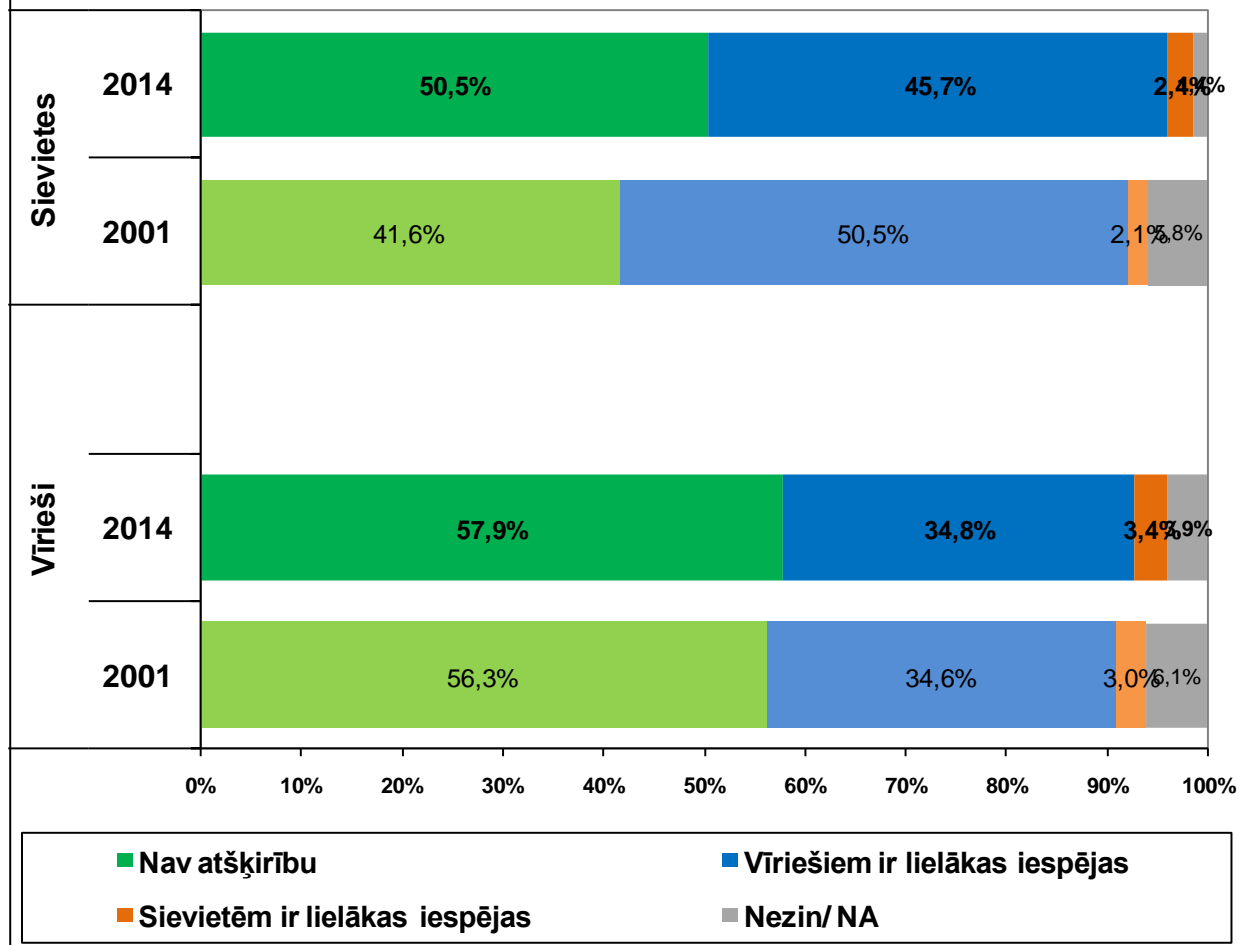
■ Sievietēm ir lielākas iespējas

■ Nezin/ NA

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

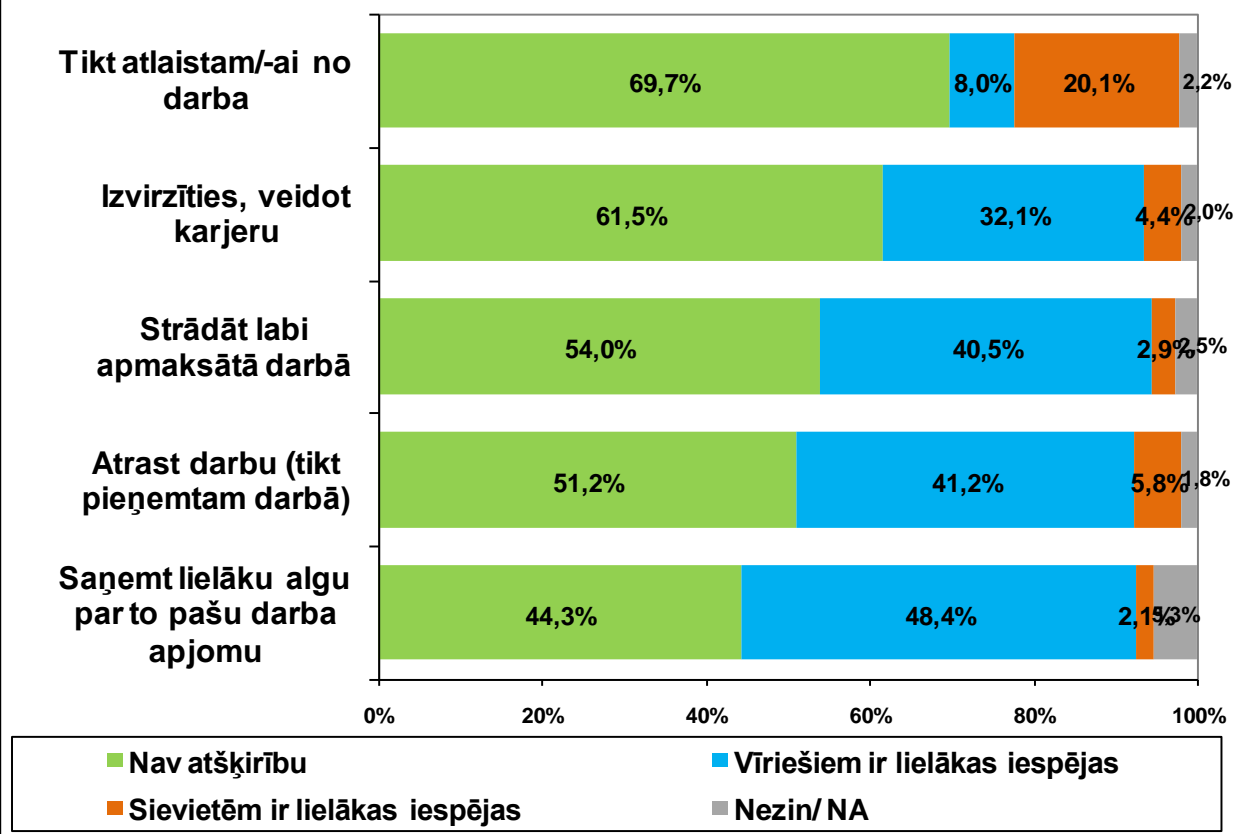
STRĀDĀT LABIAPMAKSĀTĀ DARBĀ

(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja nonākt šādā situācijā?

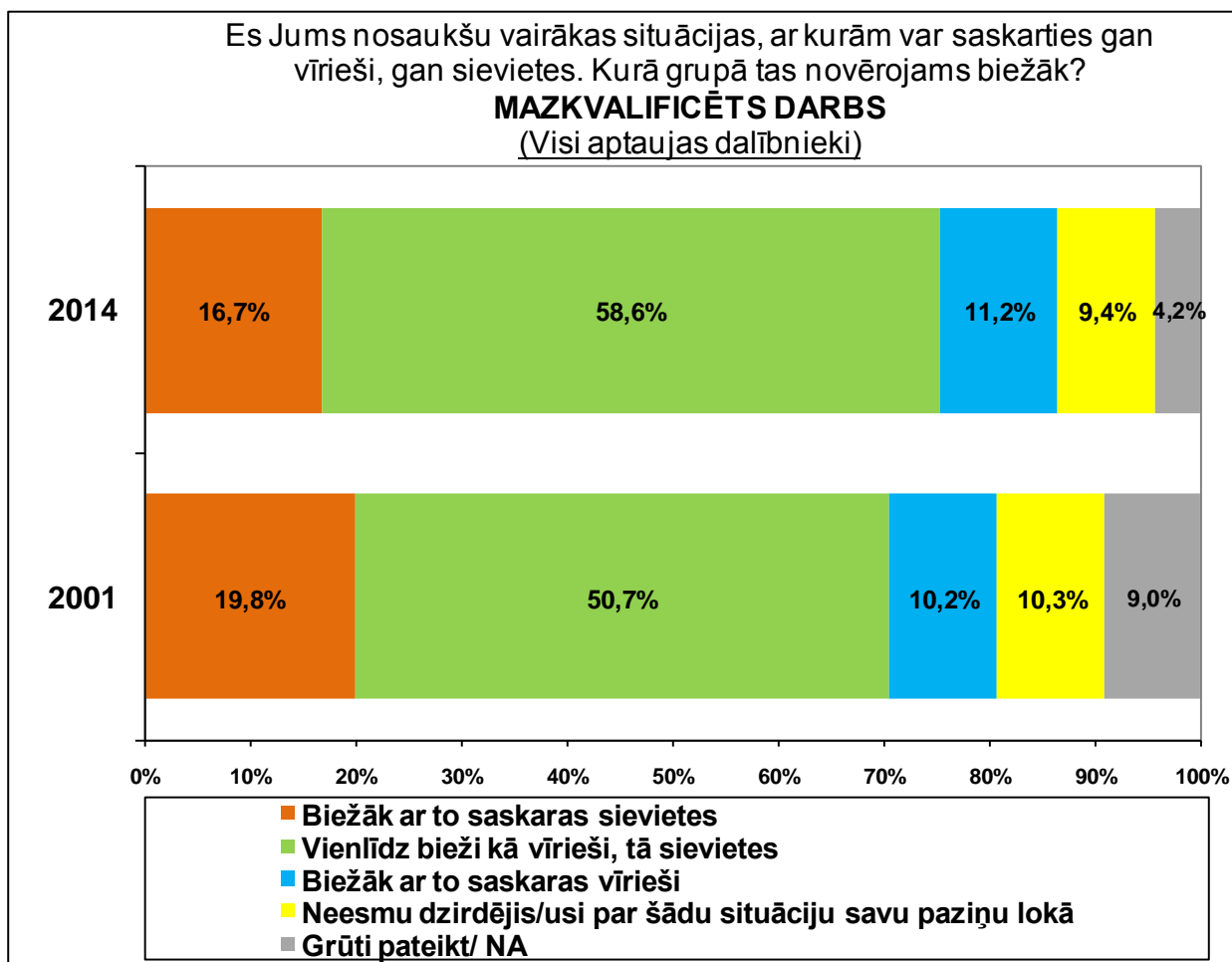
(Visi aptaujas dalībnieki; n=1002)

2.2. Saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem darba tirgū.

- Aptaujāto Latvijas iedzīvotāju skatījumā dzimuma faktoram nav izšķiroša nozīme, runājot par tādām darba tirgus problēmām, kā bezdarbs, slikti atalgots darbs, mazkvalificēts darbs, mazkvalificēts darbs ārzemēs, darbs, par ko pilnīgi vai daļēji netiek maksāti nodokļi. Vairākuma respondentu skatījumā ar minētajām situācijām vienlīdz bieži saskaras kā vīrieši, tā sievietes.
- Vīriešiem lielāks risks nekā sievietēm ir nokļūt sekojošās situācijās:
  - ✓ Darbs kaitīgos apstākļos: biežāk ar to saskaras vīrieši – 36,3% respondentu skatījumā, biežāk ar to saskaras sievietes – 3,3% respondentu skatījumā;
  - ✓ Darbs, par ko pilnīgi vai daļēji netiek maksāti nodokļi: biežāk ar to saskaras vīrieši – 18,1%, biežāk ar to saskaras sievietes – 2,2%.
- Sievietēm lielāks risks nekā vīriešiem ir nokļūt sekojošās situācijās:
  - ✓ Saskarties ar seksuālo uzmākšanos darbavietā: sievietēm lielāks iespējas – 72,9%, vīriešiem lielākas iespējas – 2,1%
  - ✓ Slikti atalgots darbs: biežāk ar to saskaras sievietes – 20,9%, biežāk ar to saskaras vīrieši – 5,1%;
  - ✓ Mazkvalificēts darbs: biežāk ar to saskaras sievietes – 16,7%, biežāk ar to saskaras vīrieši – 11,2%.
- 2001.g. un 2014.g.pētījuma rezultātu salīdzinājums uzrāda pozitīvas tendences – mazinās saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem darba tirgū:
  - Piesakoties darbā dzimuma diskrimināciju izjutuši 11,1% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (2001.g. – 17,8%). Biežāk sievietes – 13,4%, retāk vīrieši – 8,5%. Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze piesakoties darbā bijusi 15,7% respondentu (2001.g. – 29,6%).
  - Amatu paaugstināšanas situācijās dzimuma diskrimināciju izjutuši 6,2% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (2001.g. – 10,5%). Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze šādās situācijās bijusi 9% respondentu (2001.g. – 20,2%).
  - Algas paaugstināšanas situācijās dzimuma diskrimināciju izjutuši 6,8% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju (2001.g. – 11,8%). Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze šādās situācijās bijusi 9,4% respondentu (2001.g. – 20,6%).
  - Sadzīviskās situācijās darba vietā dzimuma diskrimināciju izjutuši 11,6% aptaujas dalībnieku. Biežāk sievietes – 14,1%, retāk vīrieši – 8,8%. Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze sadzīviskās situācijās darba vietā bijusi 13,3% respondentu.
  - 10,2% respondentu radnieku vai paziņu lokā ir dzirdējuši par gadījumiem, kad uzzinot par sievietes grūtniecību, viņa tiek atlaista no darba. 2001.g.pētījumā par šādiem gadījumiem bija dzirdējuši 13,4% aptaujāto.

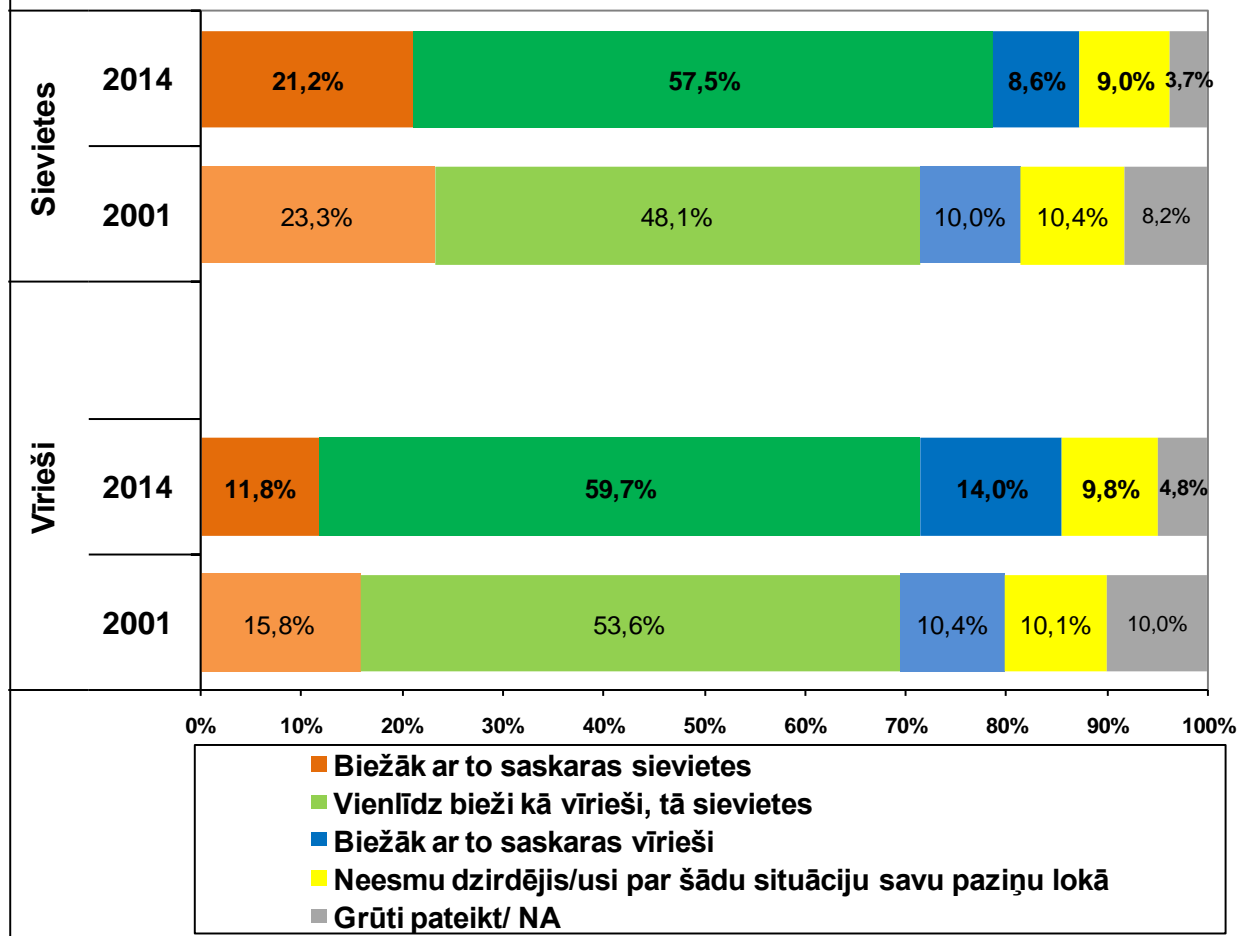
- Apkopojot dzimuma diskriminācijas situācijas darba tirgū, 14,1% aptaujas dalībnieku skatījumā ar to biežāk saskaras sievietes, pēc 1,9% respondentu domām ar to biežāk saskaras vīrieši, savukārt 17,2% aptaujāto vērtējumā ar to vienlīdz bieži saskārušies, gan vīrieši, gan sievietes. Gandrīz puse (47,6%) pētījuma dalībnieku apgalvoja, ka viņu un viņu draugu ģimenēs ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem vai pārkāpumiem nav saskārušies nedz vīrieši, nedz sievietes. 19,3% aptaujāto atturējās no konkrētas atbildes.
- Vērtējot prasības savā darbavietā pret dažāda dzimuma darbiniekiem, dominēja viedoklis, ka tās neatšķiras. Interesanti, ka nedaudz biežāk tika pausts uzskats, ka prasības pret vīriešiem ir stingrākas (5,6%) nekā, ka prasības pret sievietēm ir stingrākas (3,1%).

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

MAZKVALIFICĒTS DARBS

(Visi aptaujas dalībnieki)

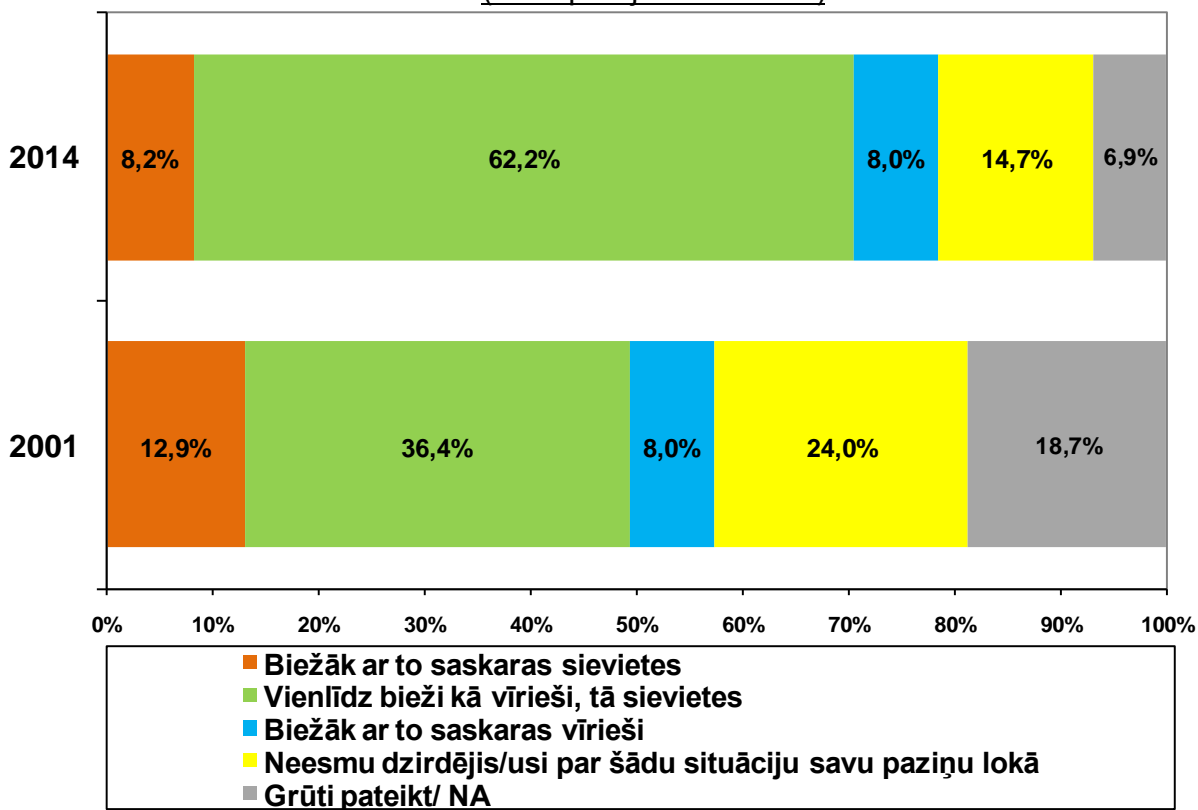

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

MAZKVALIFICĒTS DARBS ĀRZEMĒS

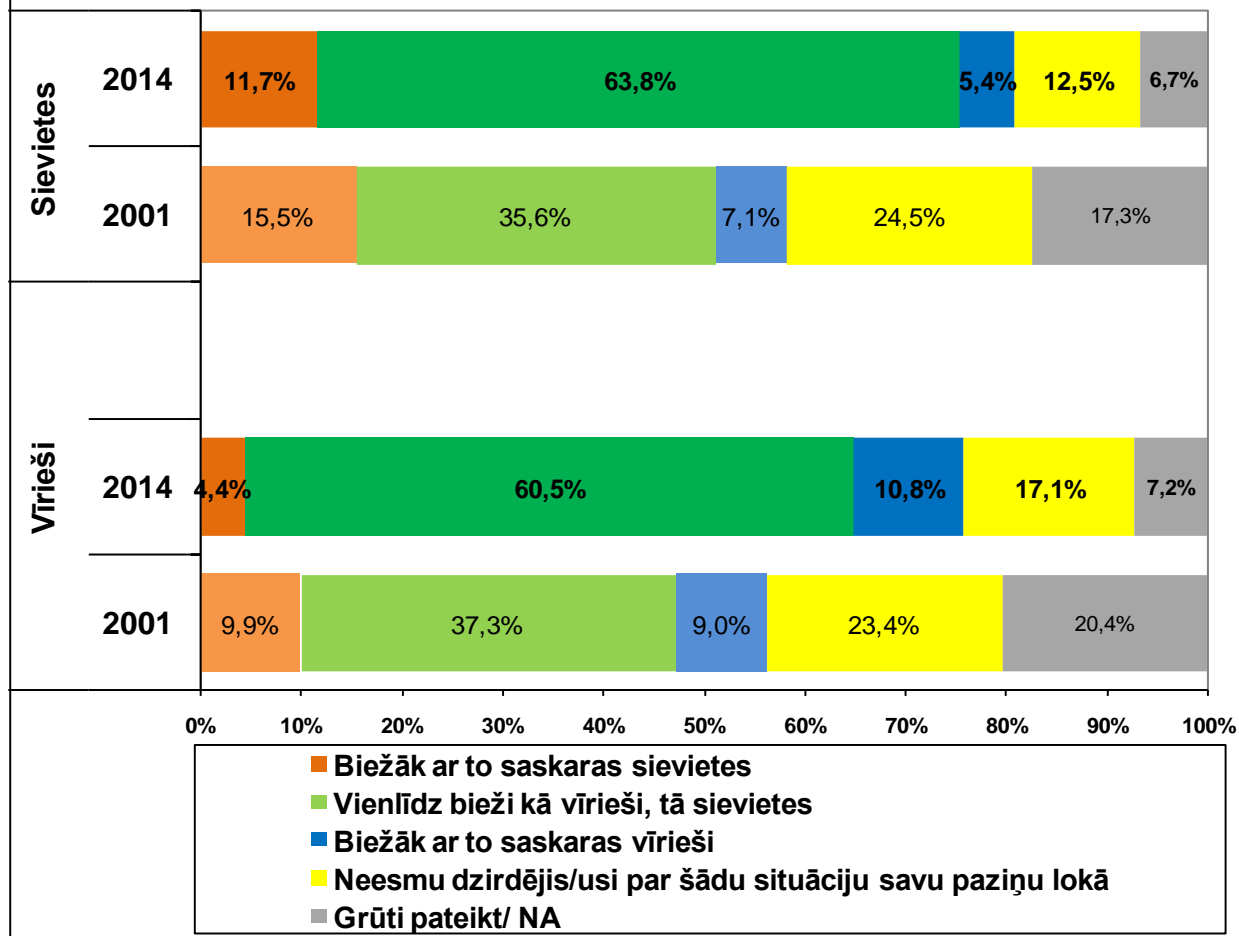
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

MAZKVALIFICĒTS DARBS ĀRZEMĒS

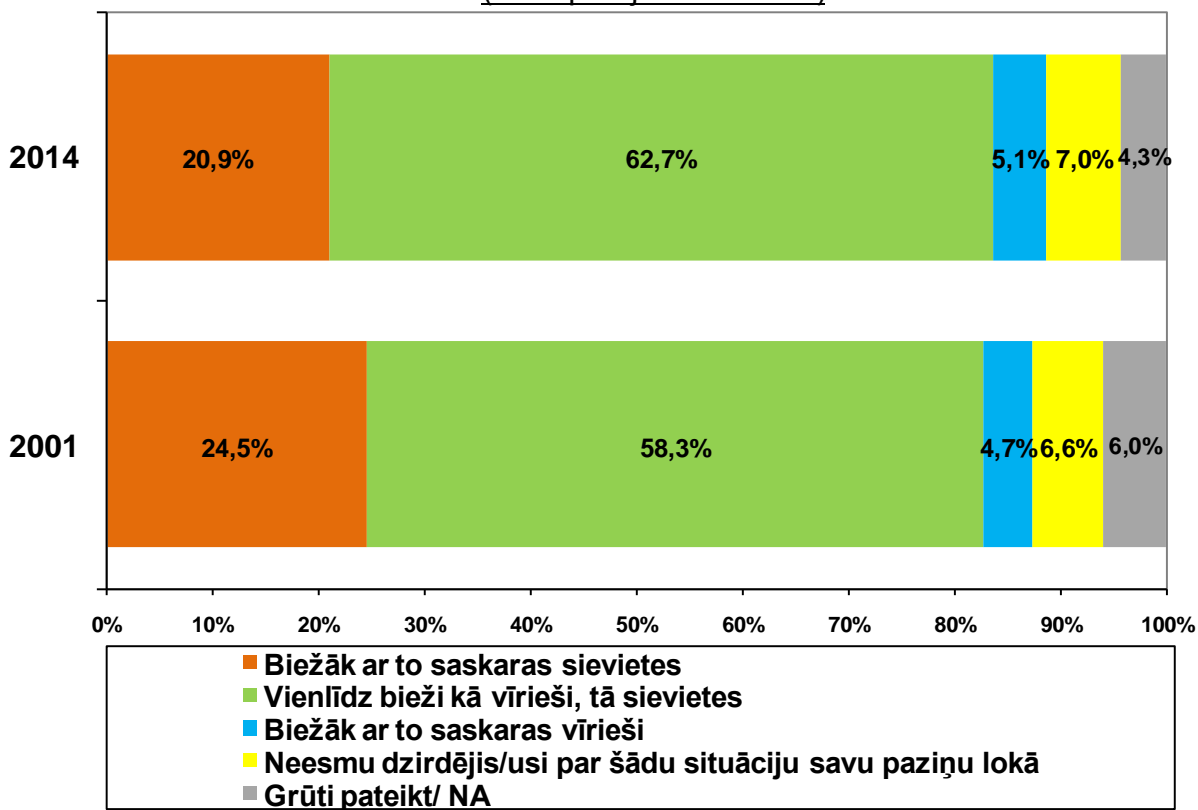
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

SLIKTIATALGOTS DARBS

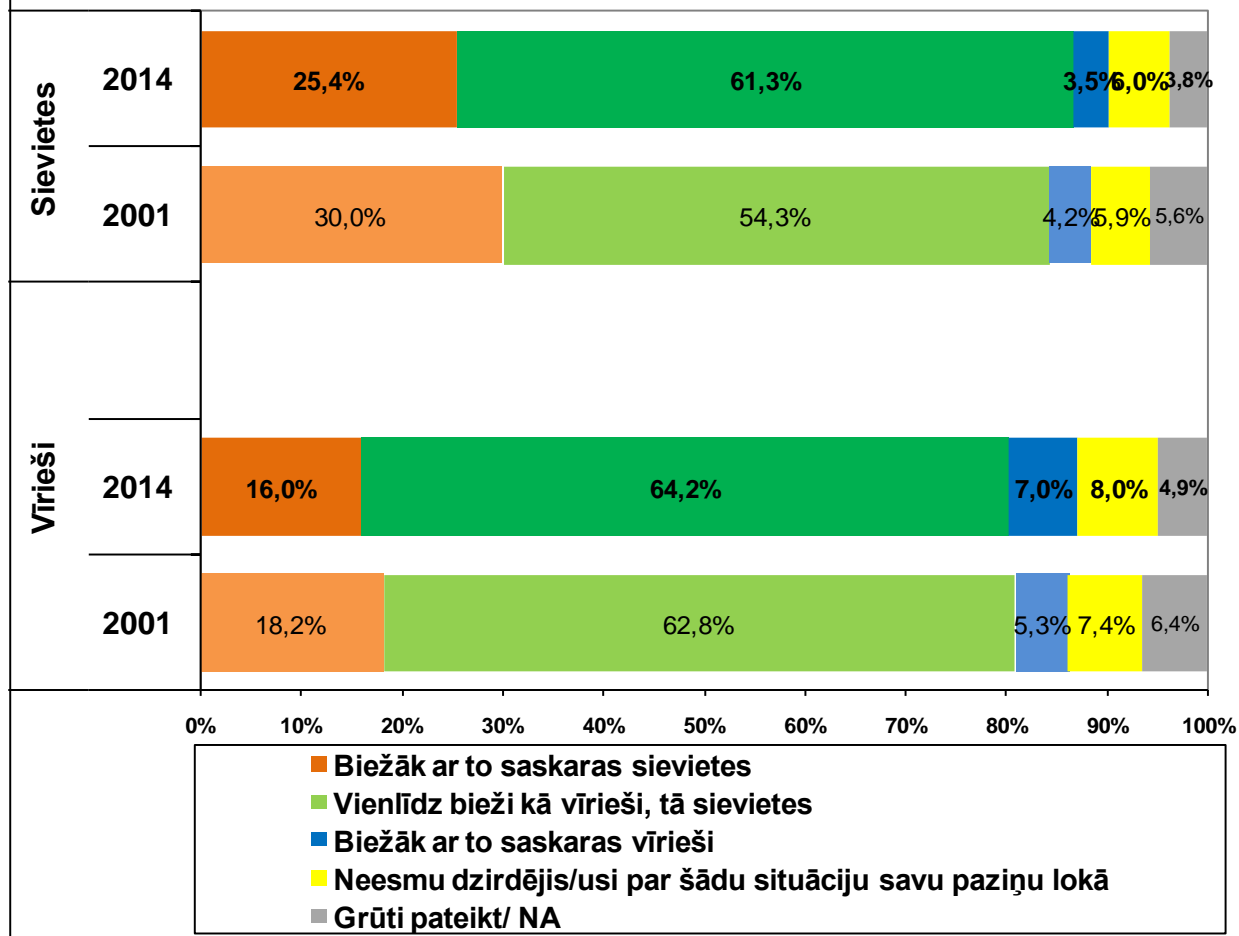
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

SLIKTIATALGOTS DARBS

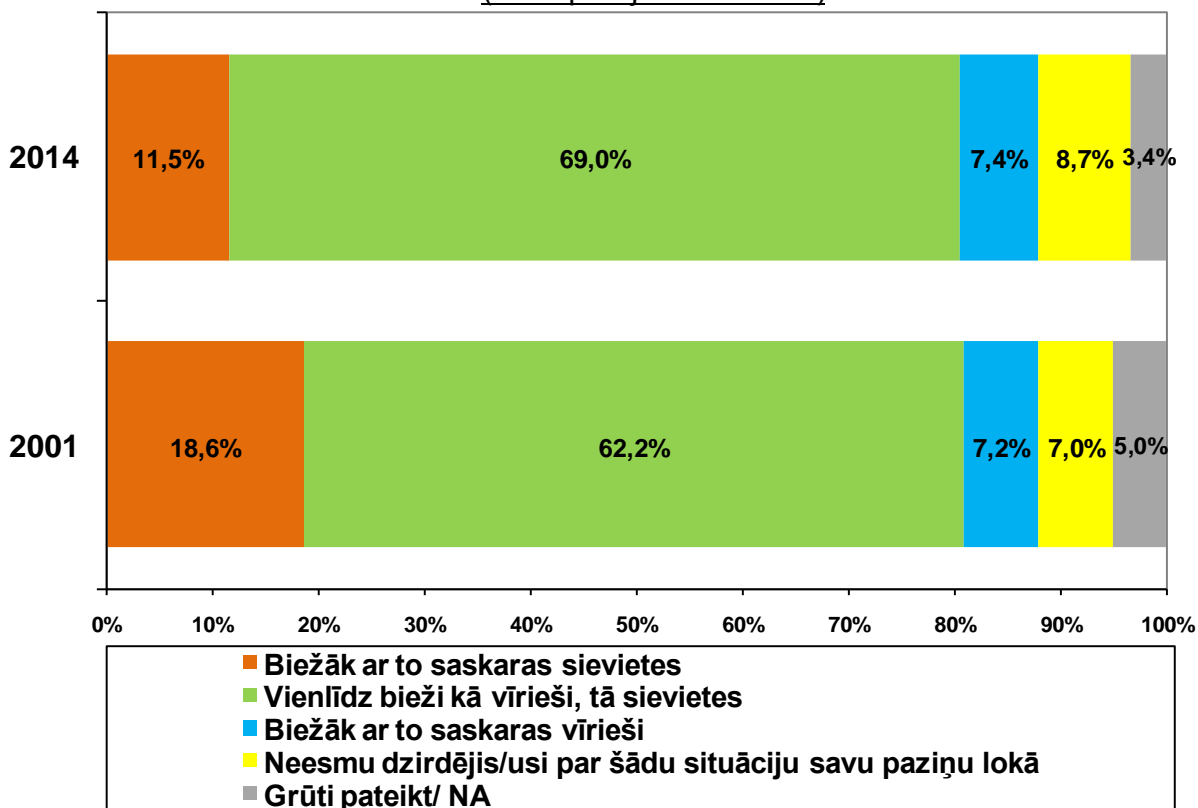
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

BEZDARBS

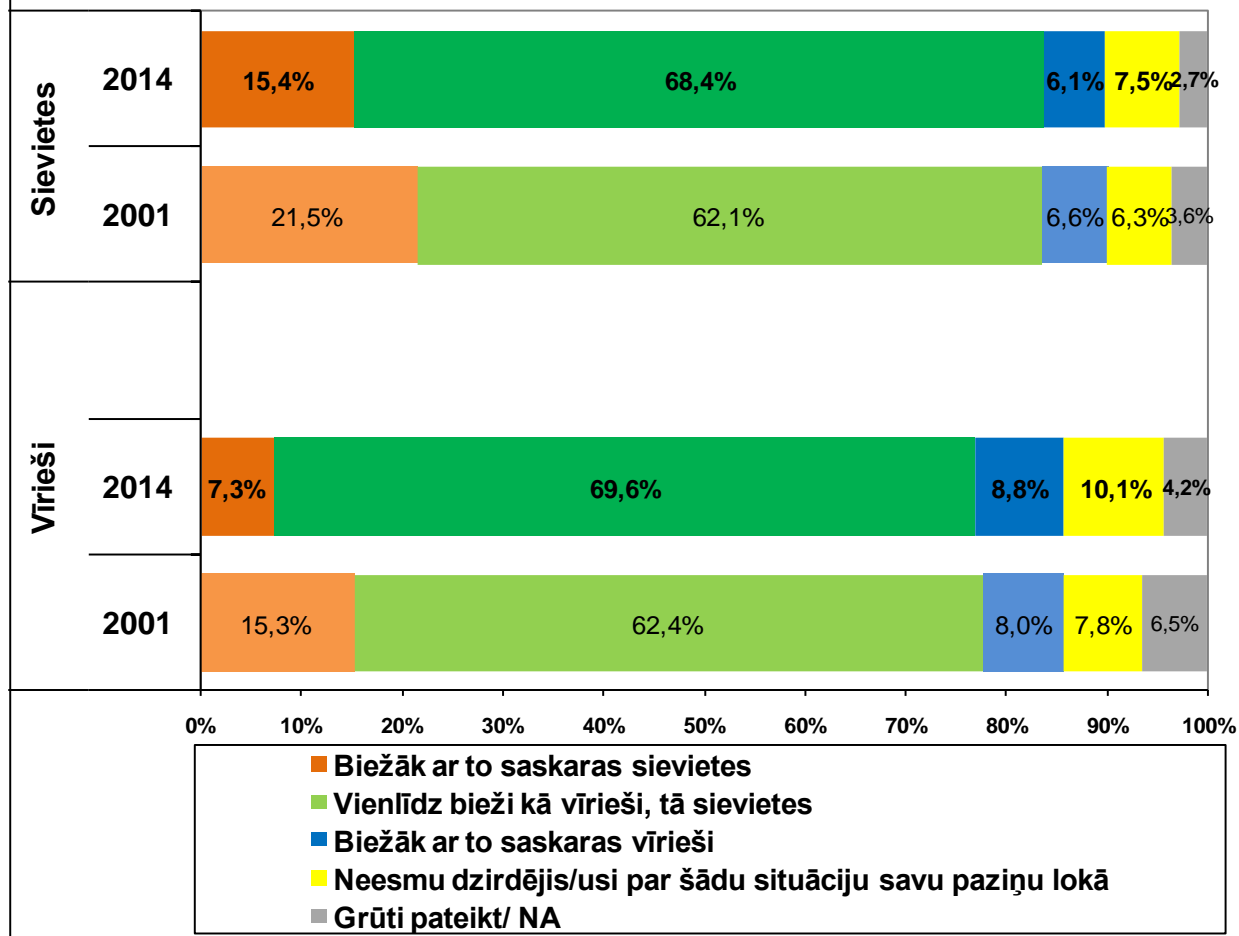
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

BEZDARBS

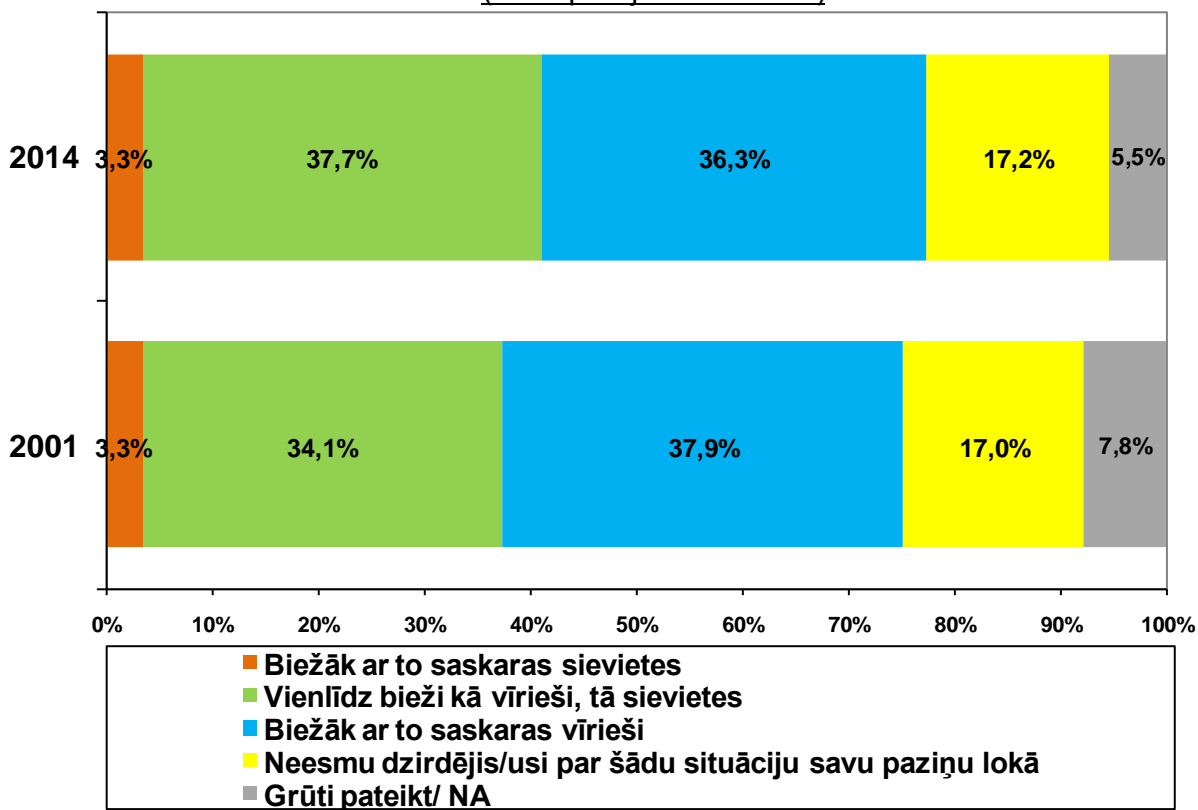
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

DARBS KAITĪGOS APSTĀKĻOS

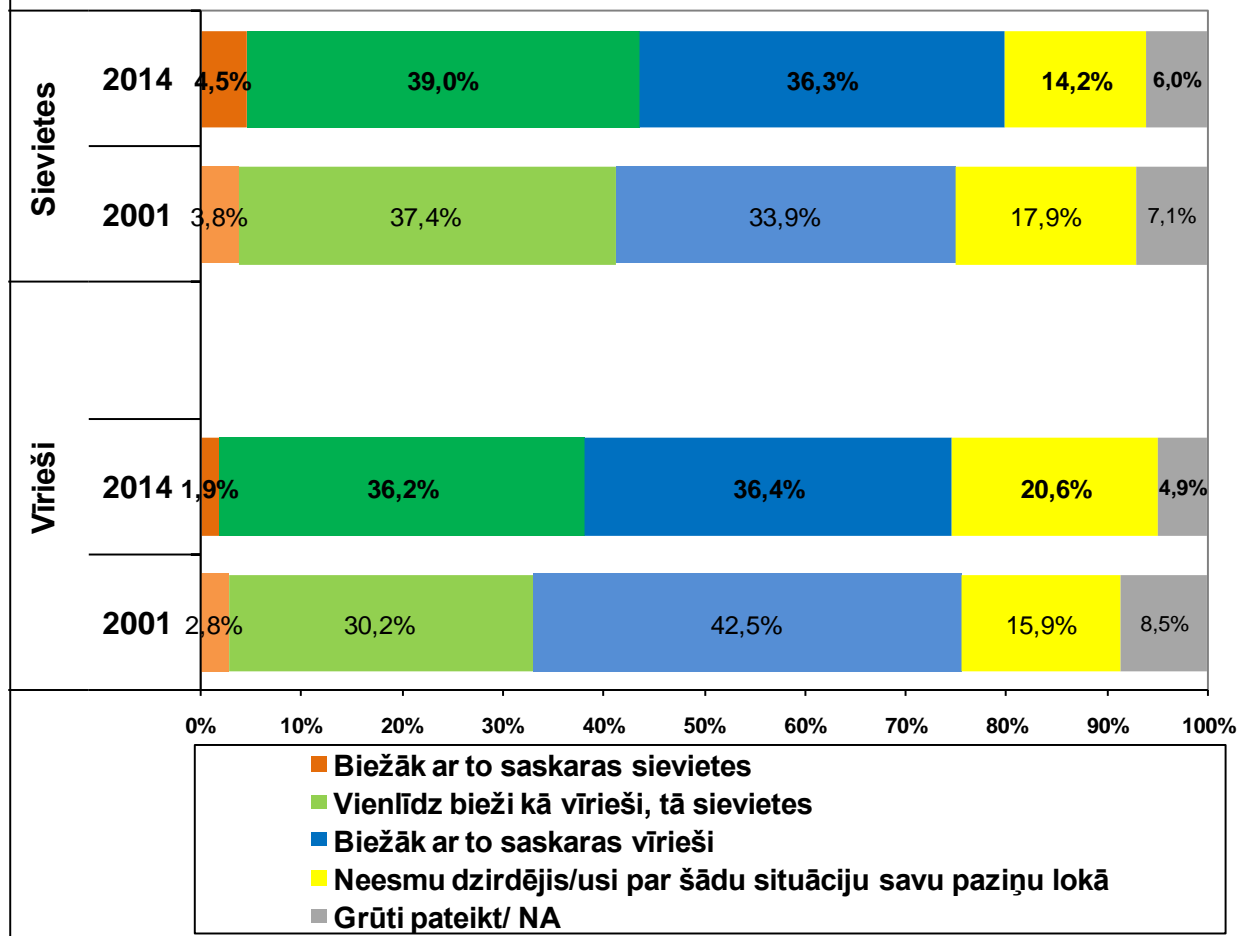
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

DARBS KAITĪGOS APSTĀKĻOS

(Visi aptaujas dalībnieki)

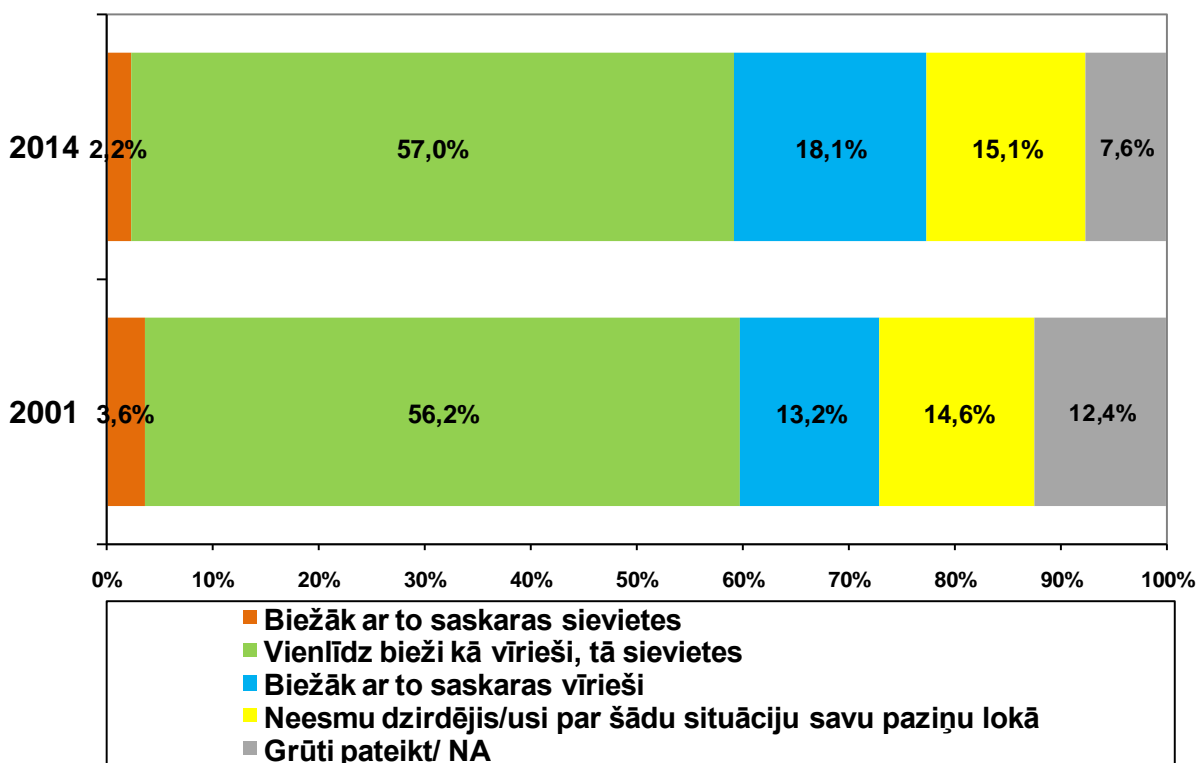

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

DARBS, PAR KO PILNĪGI VAI DAĻĒJI NETIEK MAKSĀTI NODOKĻI

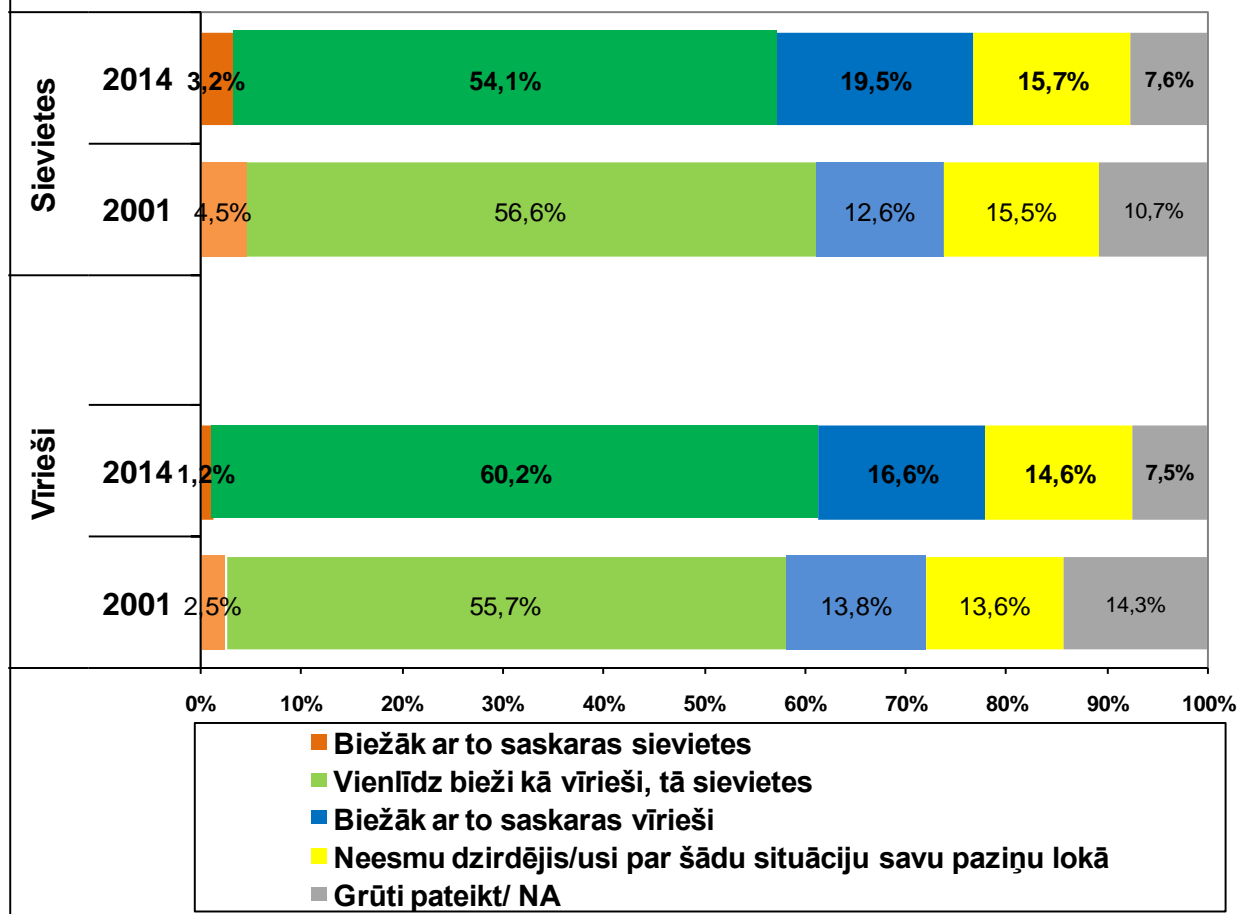
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

DARBS, PAR KO PILNĪGI VAI DAĻĒJI NETIEK MAKSĀTI NODOKĻI

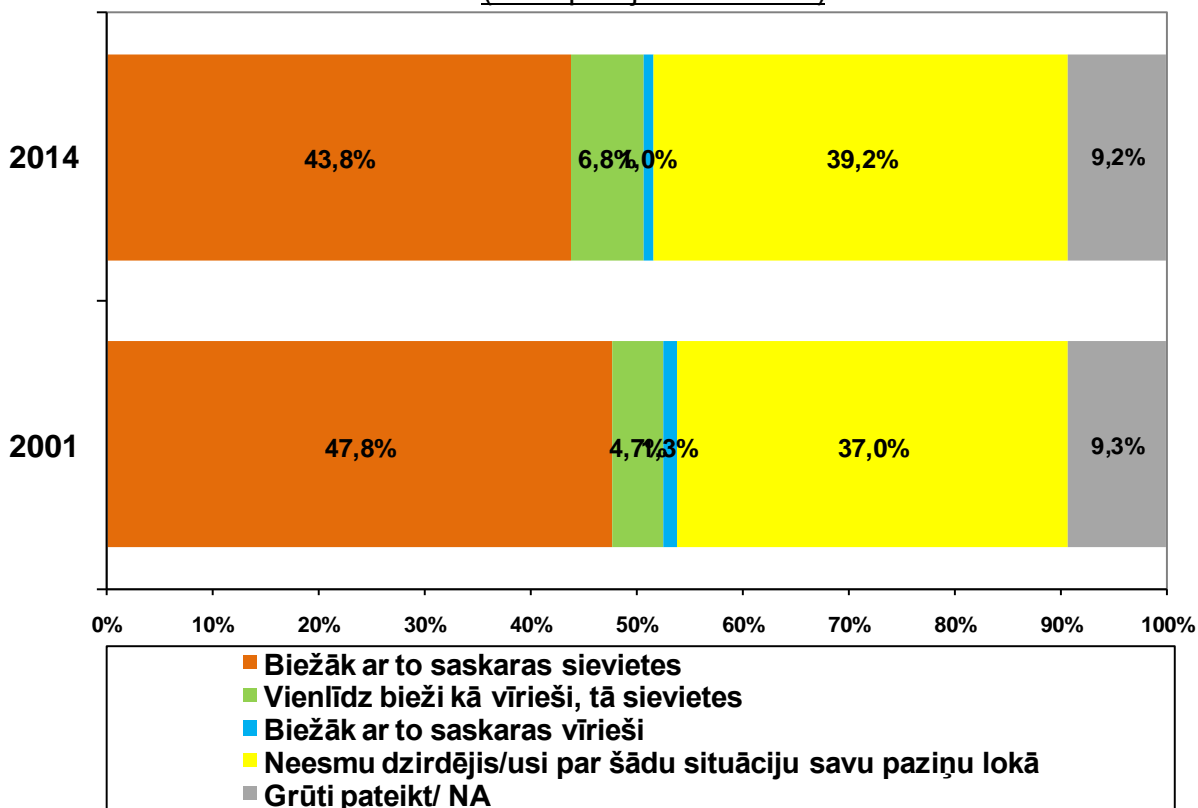
(Visi aptaujas dalībnieki)

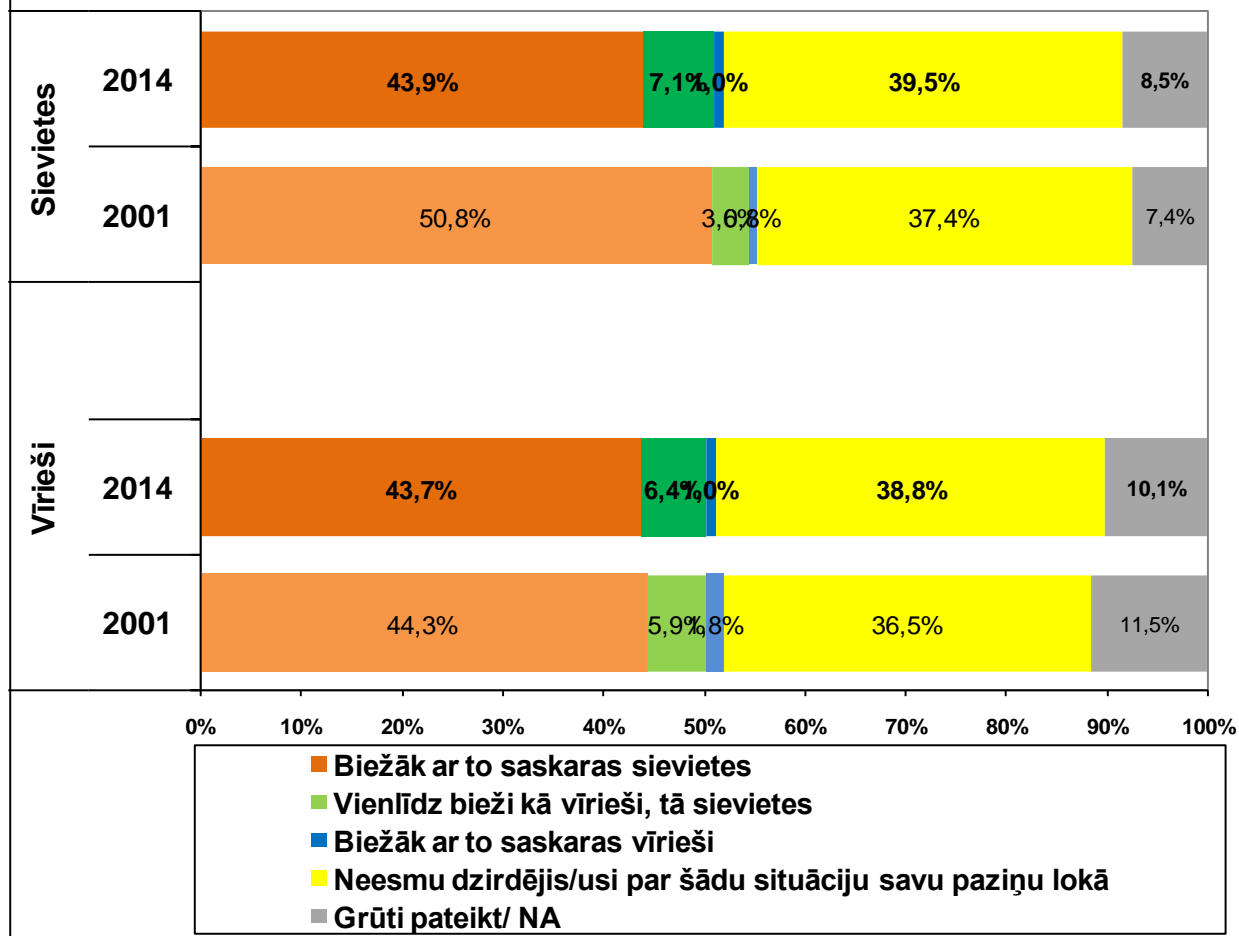
Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

SEKSUĀLĀ UZMĀKŠANĀS DARBA VIETĀ

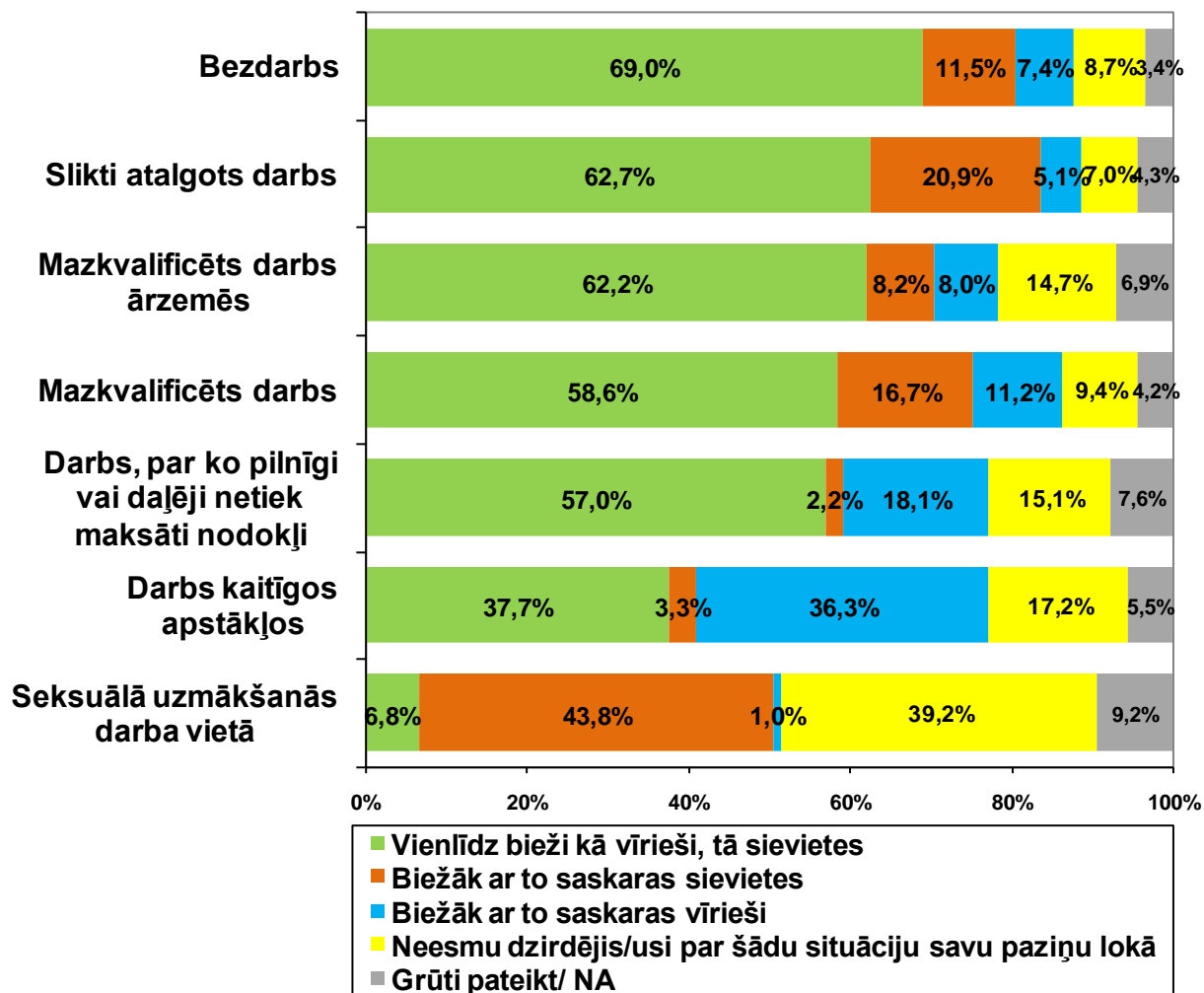
(Visi aptaujas dalībnieki)

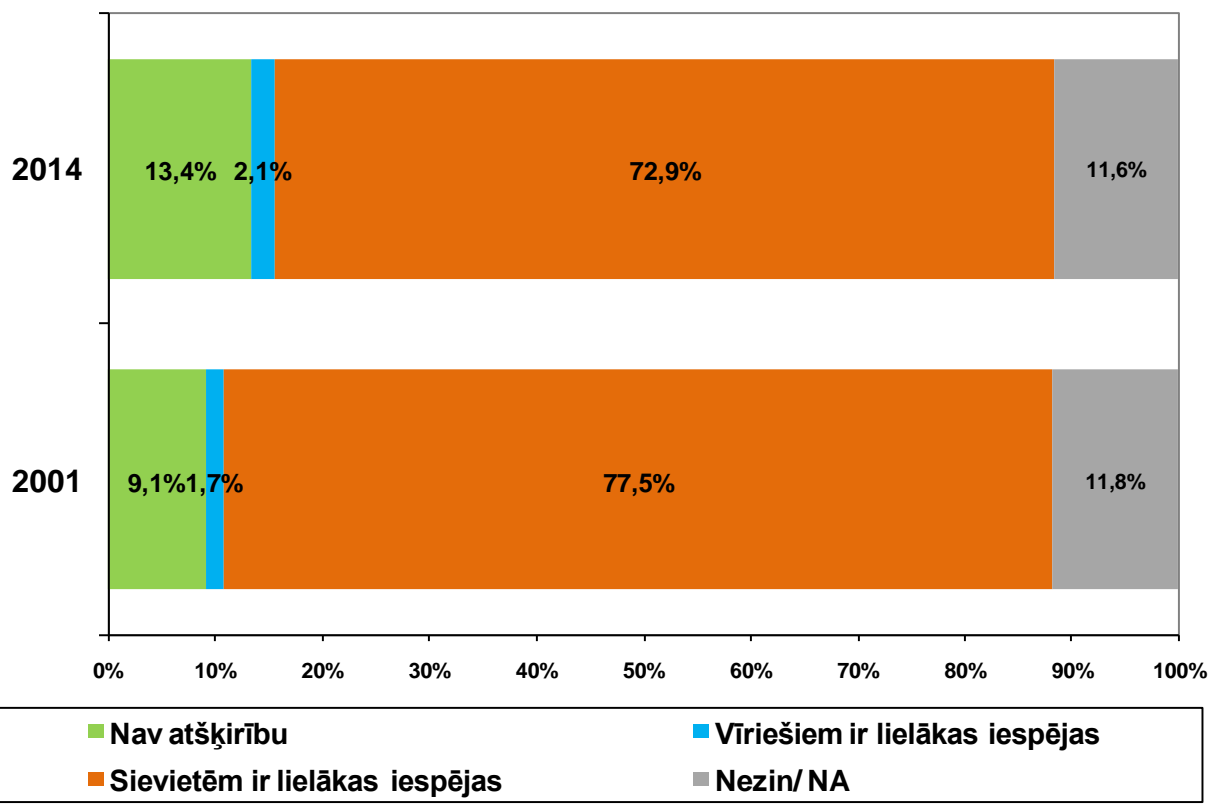
Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?
SEKSUĀLĀ UZMĀKŠANĀS DARBA VIETĀ
 (Visi aptaujas dalībnieki)

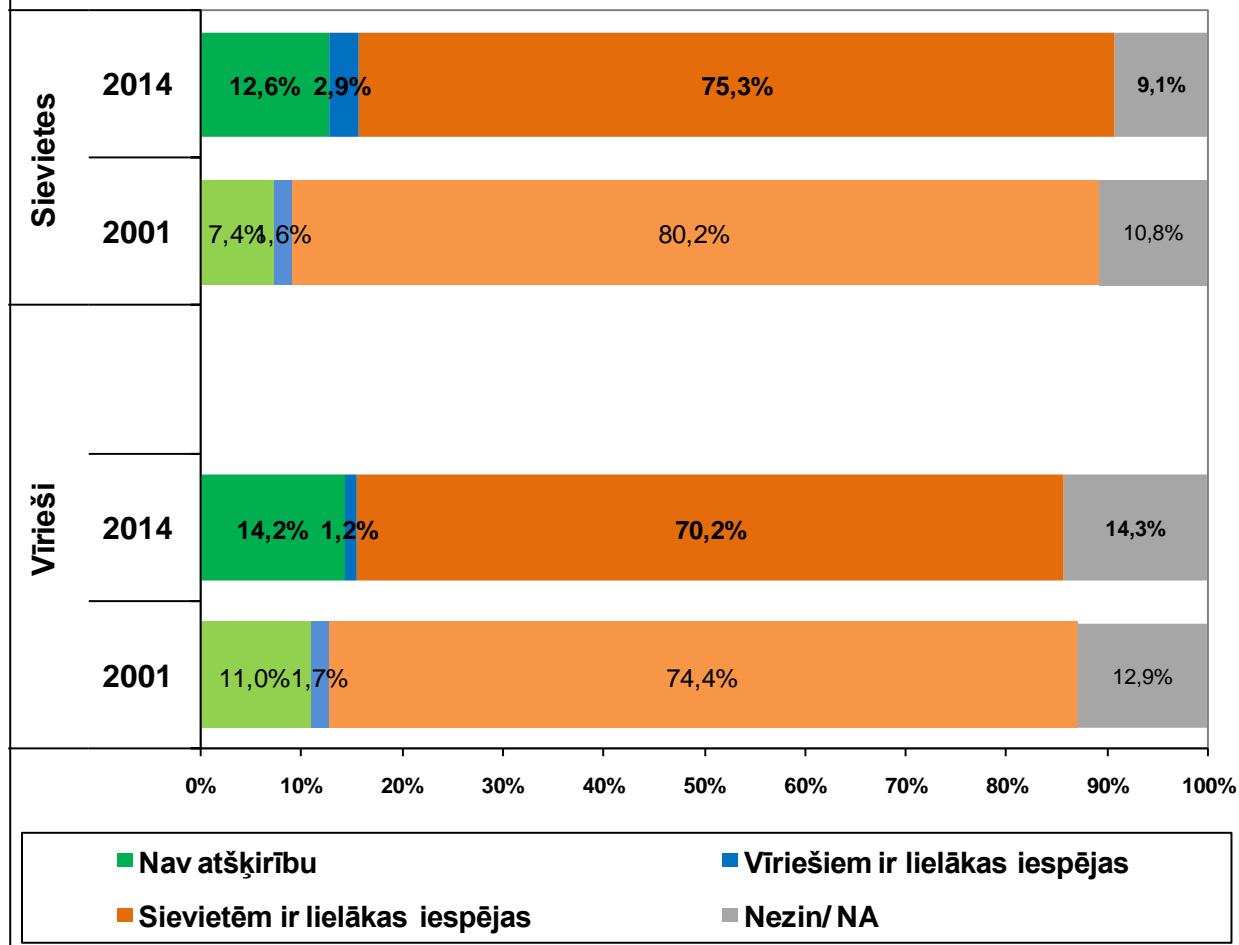
Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk ?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
 nonākt šādā situācijā?
SASKARTIES AR SEKSUĀLO UZMĀKŠANOS DARBAVIETĀ
 (Visi aptaujas dalībnieki)

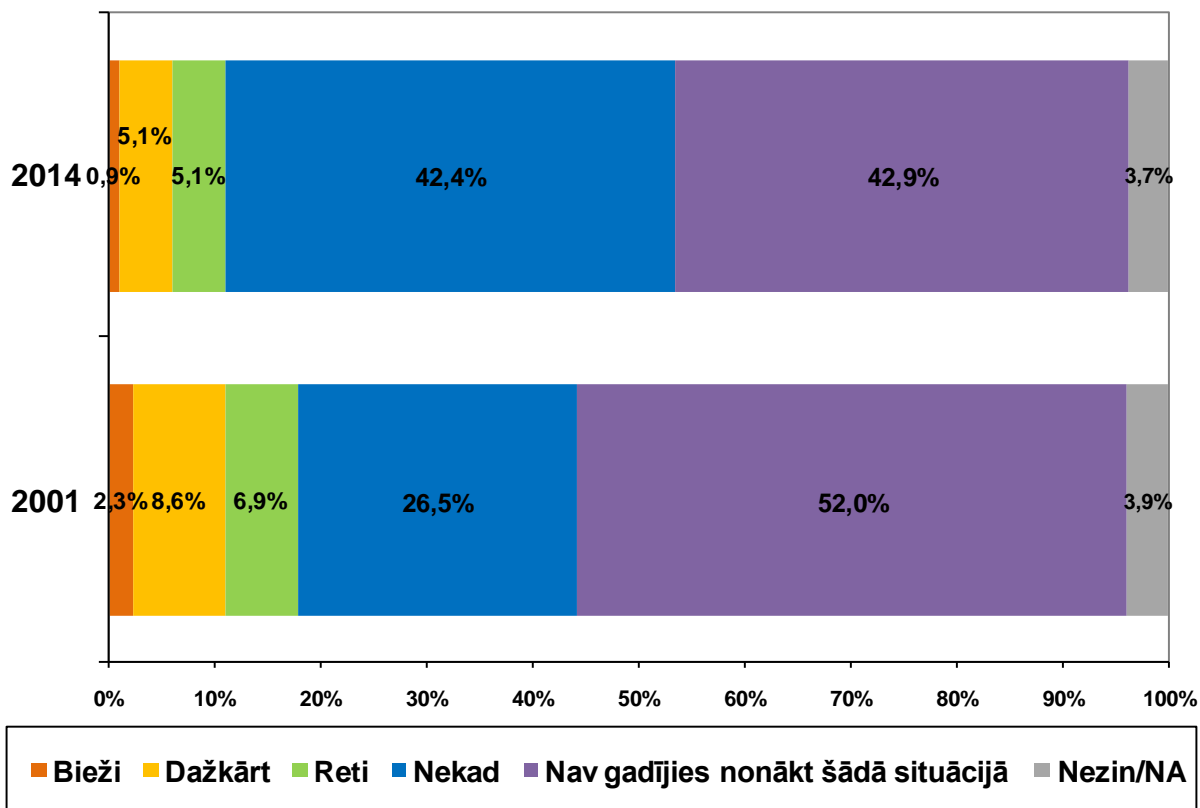
Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
 nonākt šādā situācijā?
SASKARTIES AR SEKSUĀLO UZMĀKŠANOS DARBAVIETĀ
 (Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

PIESAKOTIES DARBĀ

(Visi aptaujas dalībnieki)

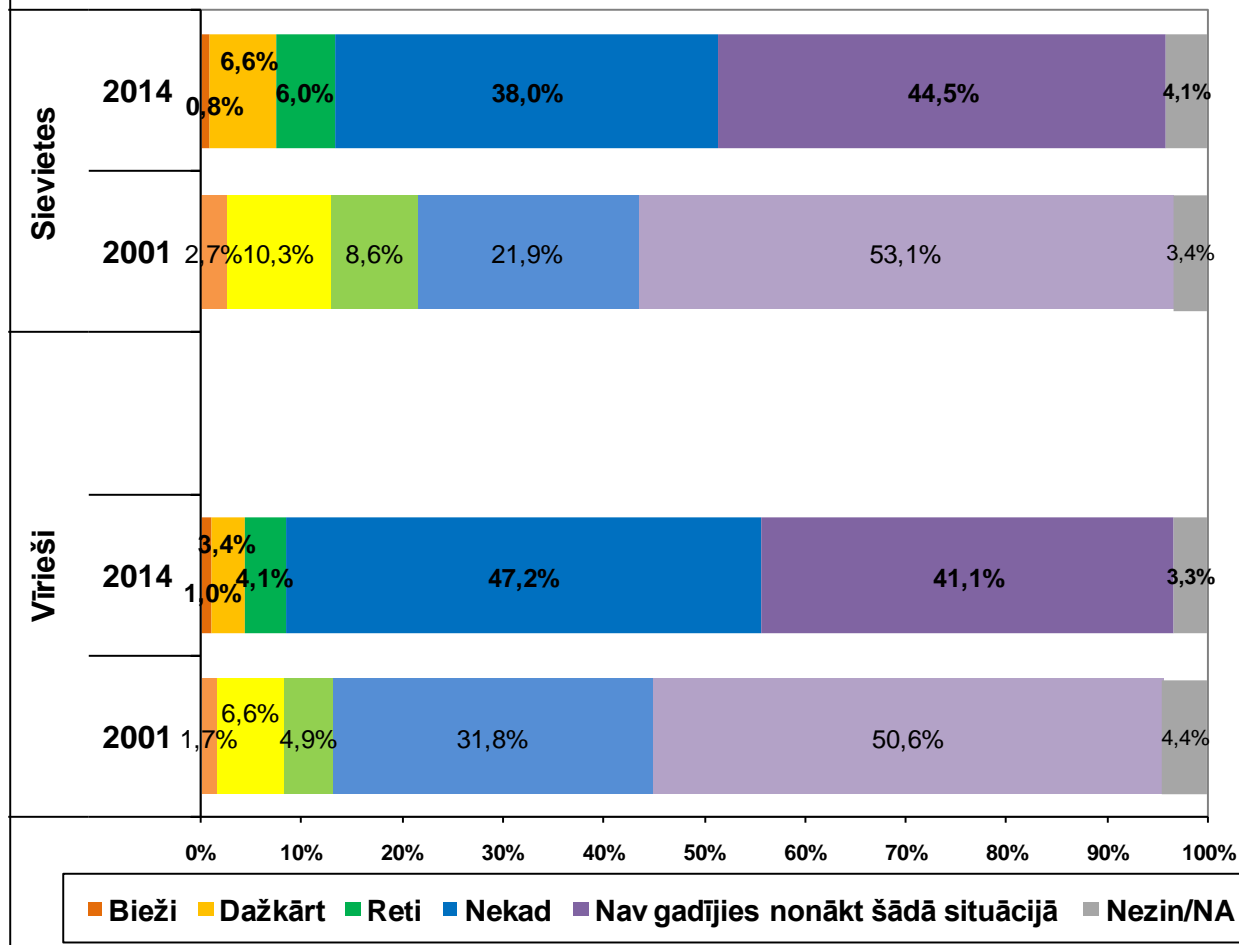

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

PIESAKOTIES DARBĀ

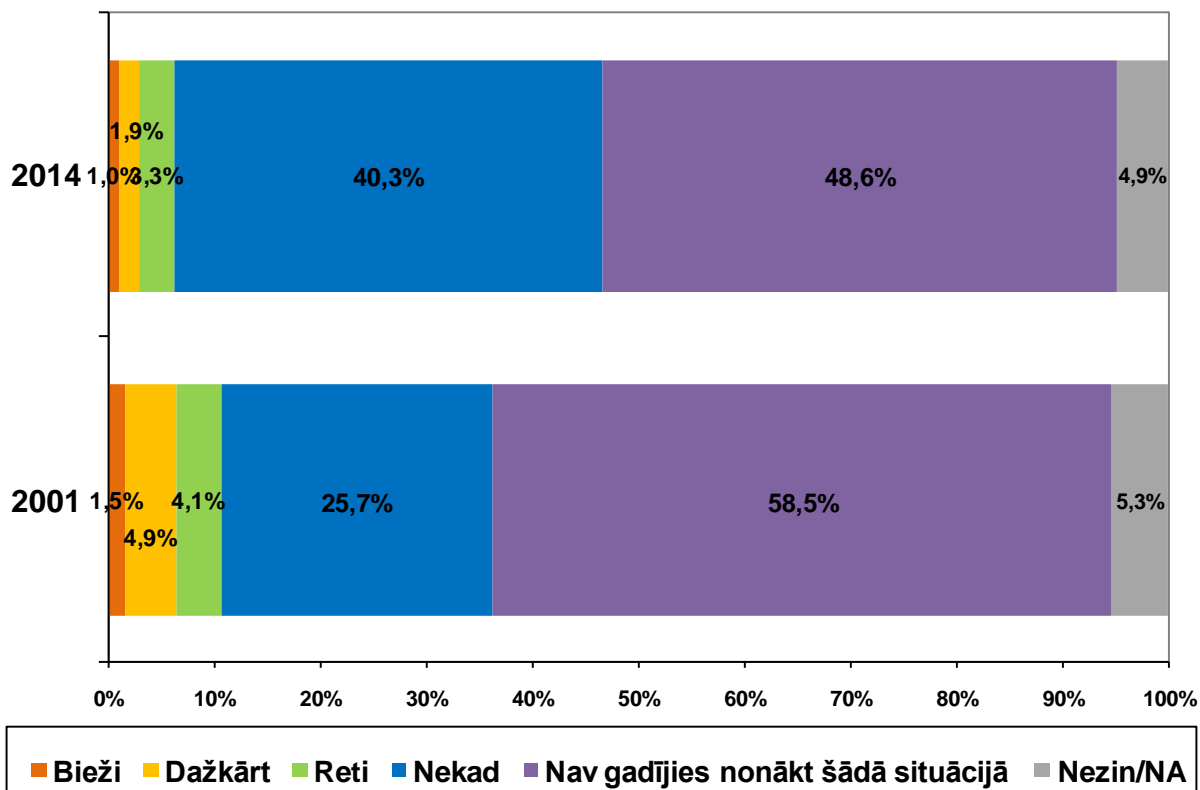
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

SAŅEMOT AMATA PAAUGSTINĀJUMU

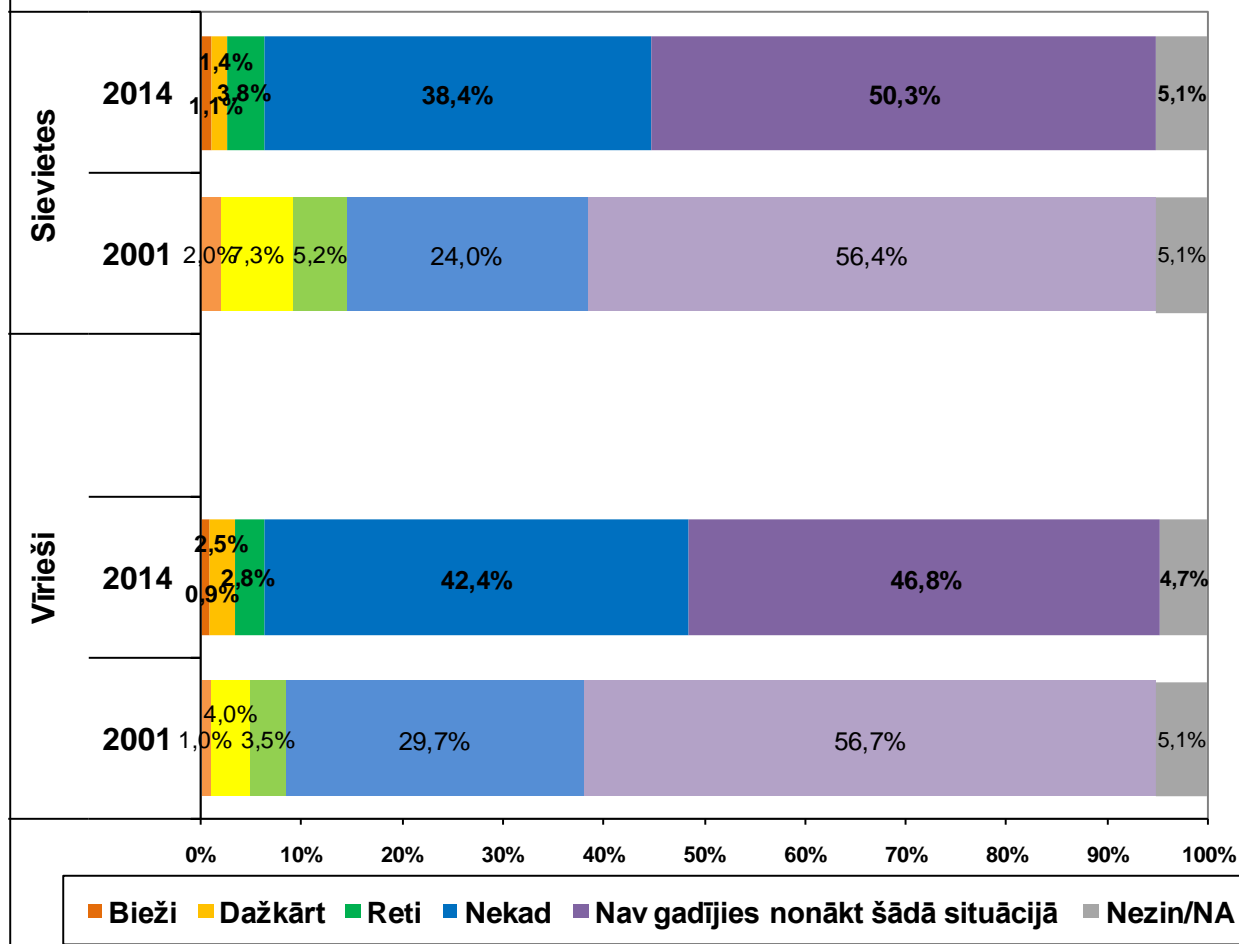
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

SAŅEMOT AMATA PAAUGSTINĀJUMU

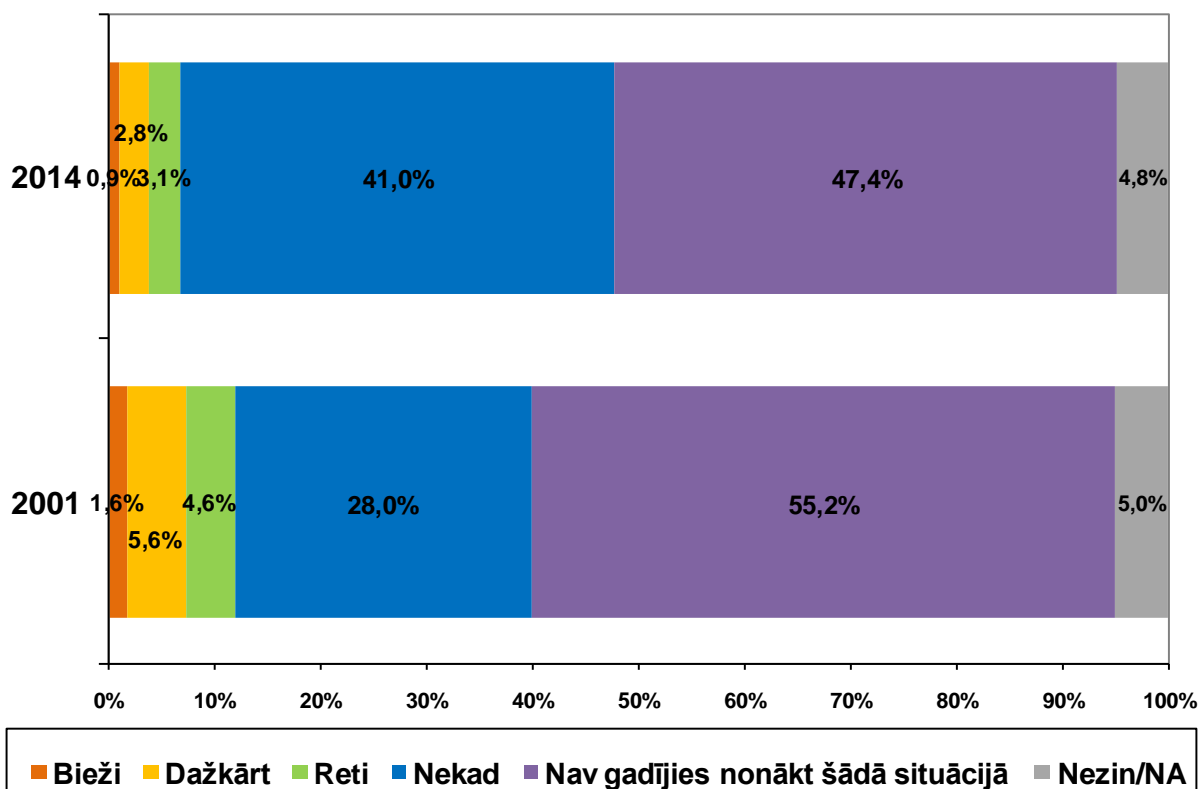
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

SAŅEMOT ALGAS PAAUGSTINĀJUMU

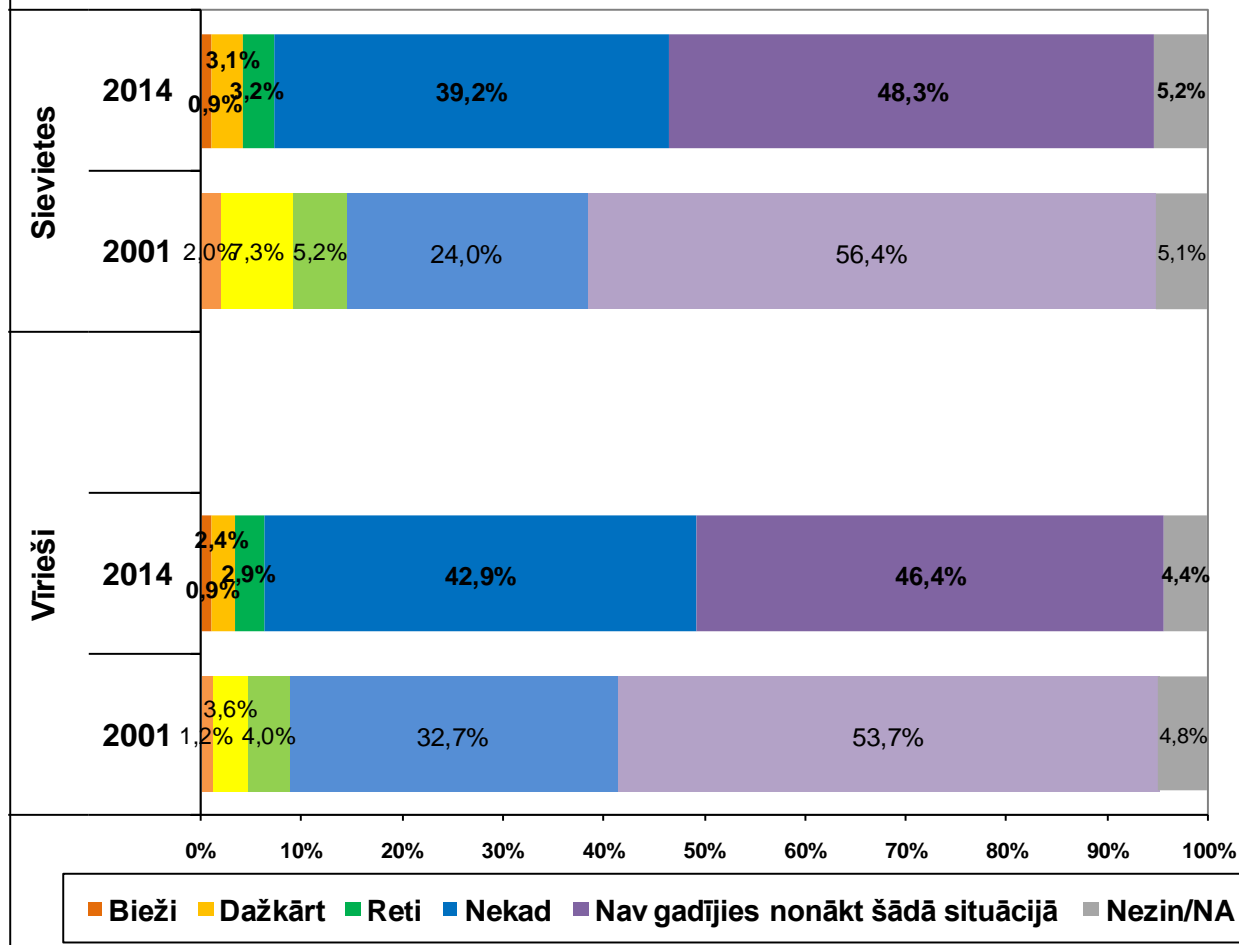
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

SAŅEMOT ALGAS PAAUGSTINĀJUMU

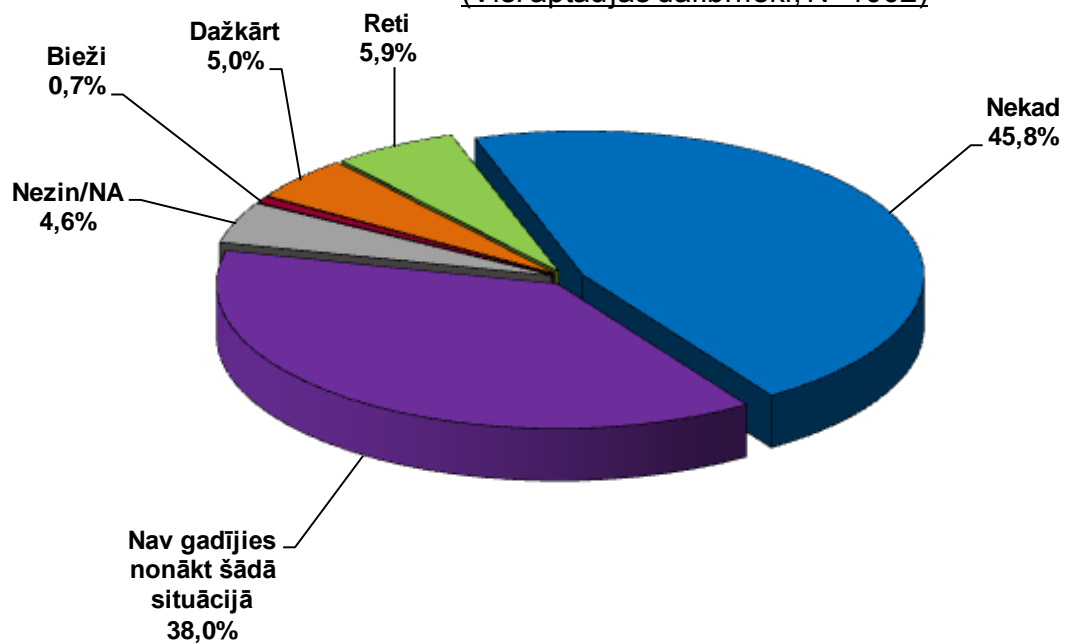
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

SADZĪVISKĀS SITUĀCIJĀS DARBA VIETĀ

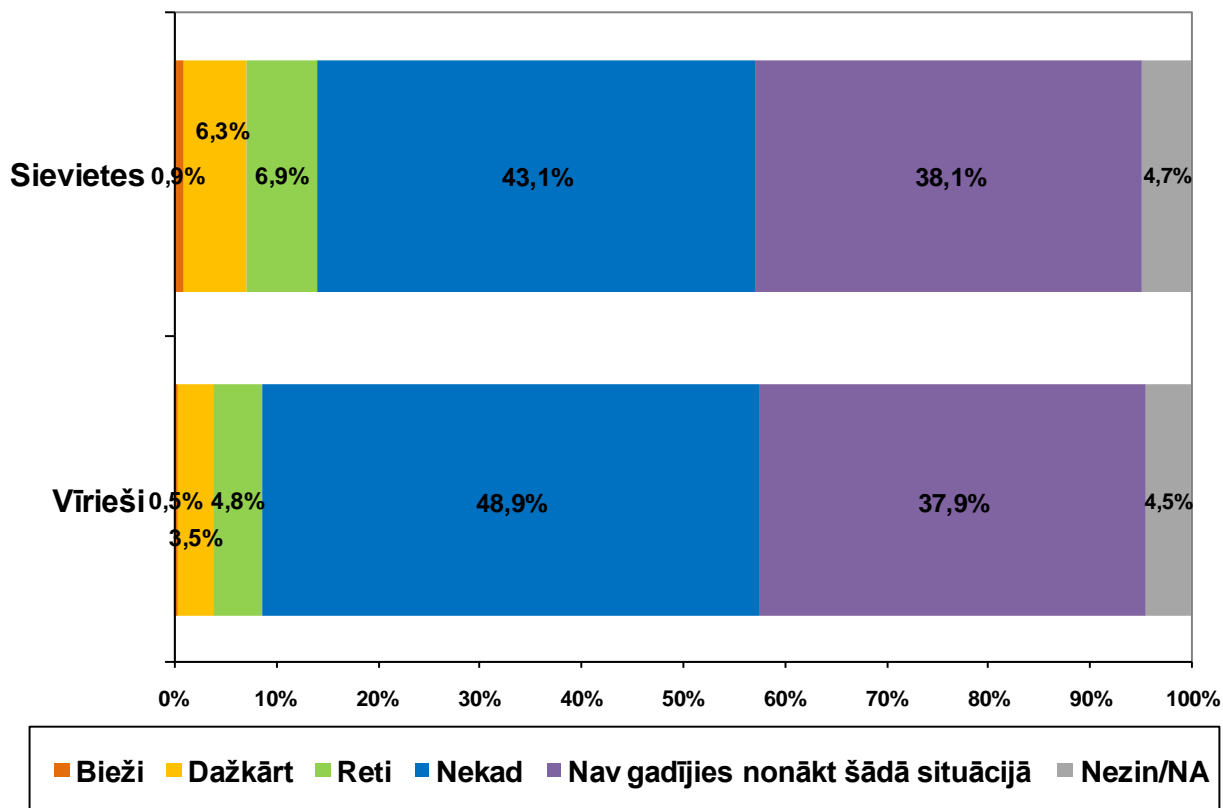
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

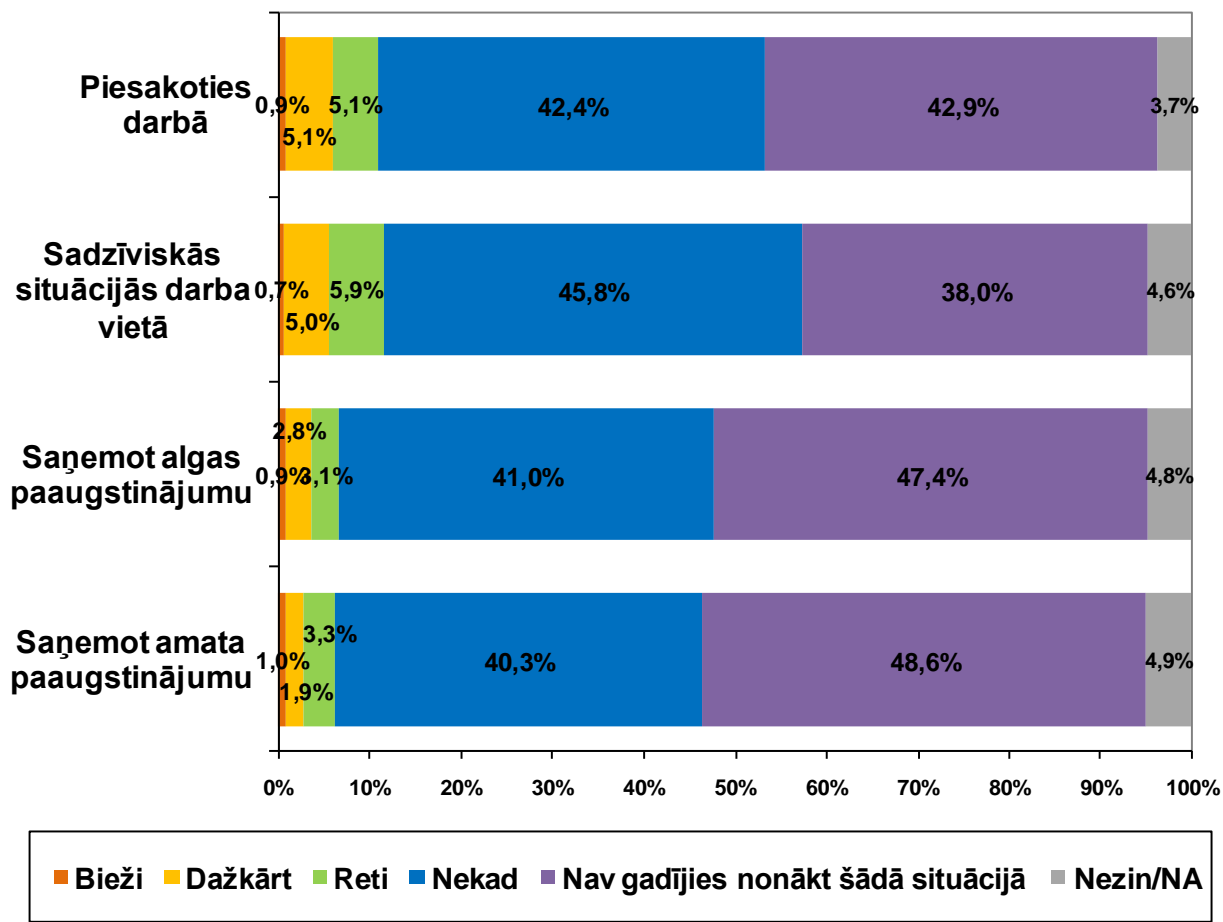
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

SADZĪVISKĀS SITUĀCIJĀS DARBA VIETĀ

(Visi aptaujas dalībnieki)

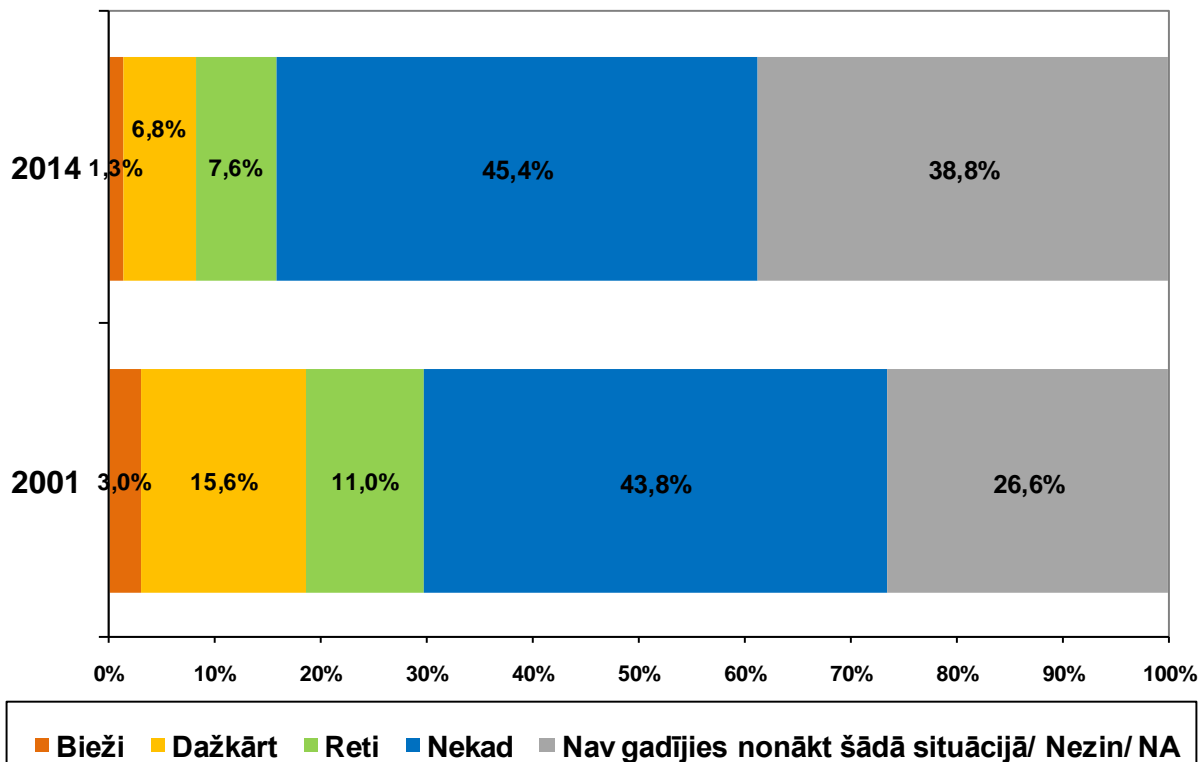
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

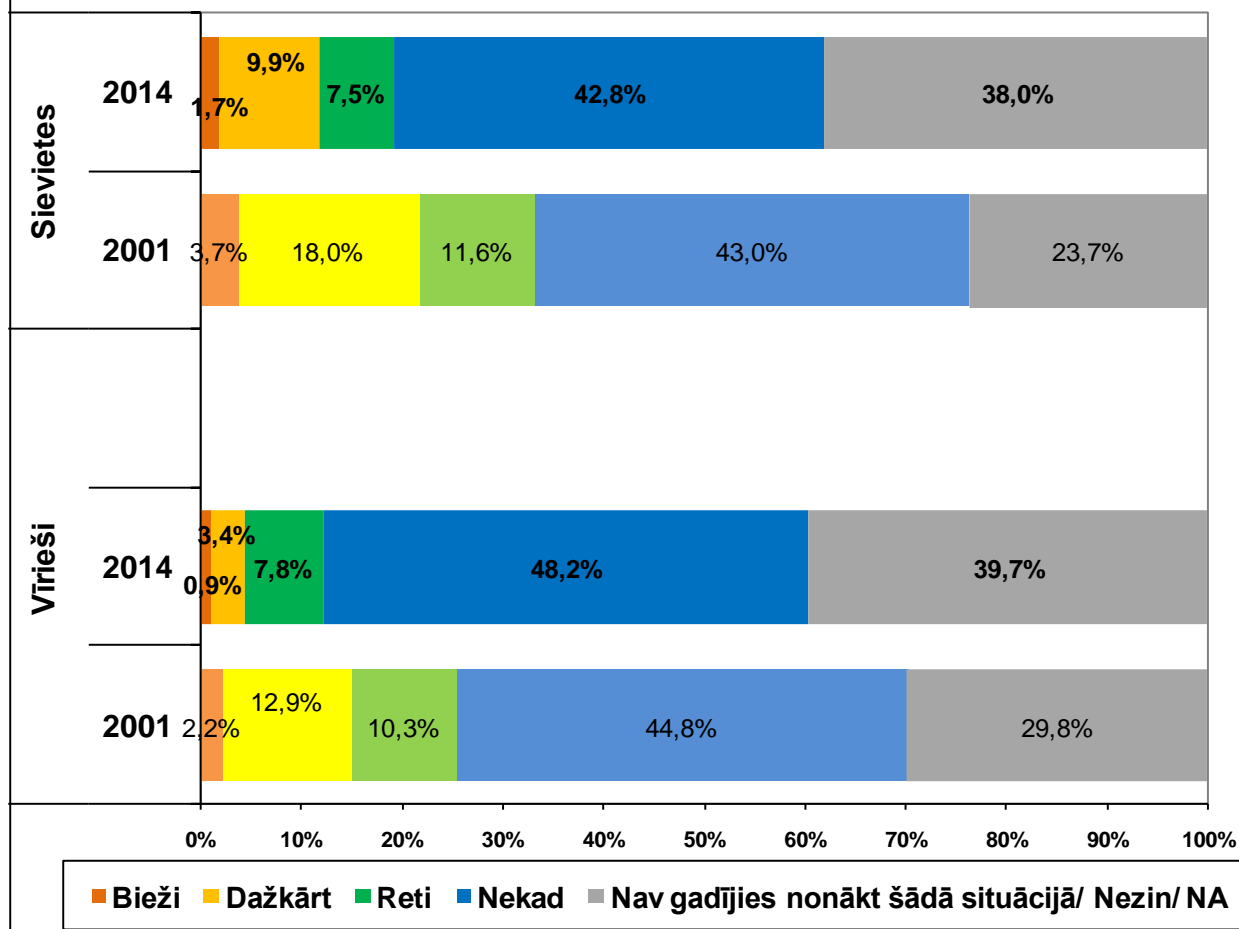
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

PIESAKOTIES DARBĀ
(Visi aptaujas dalībnieki)

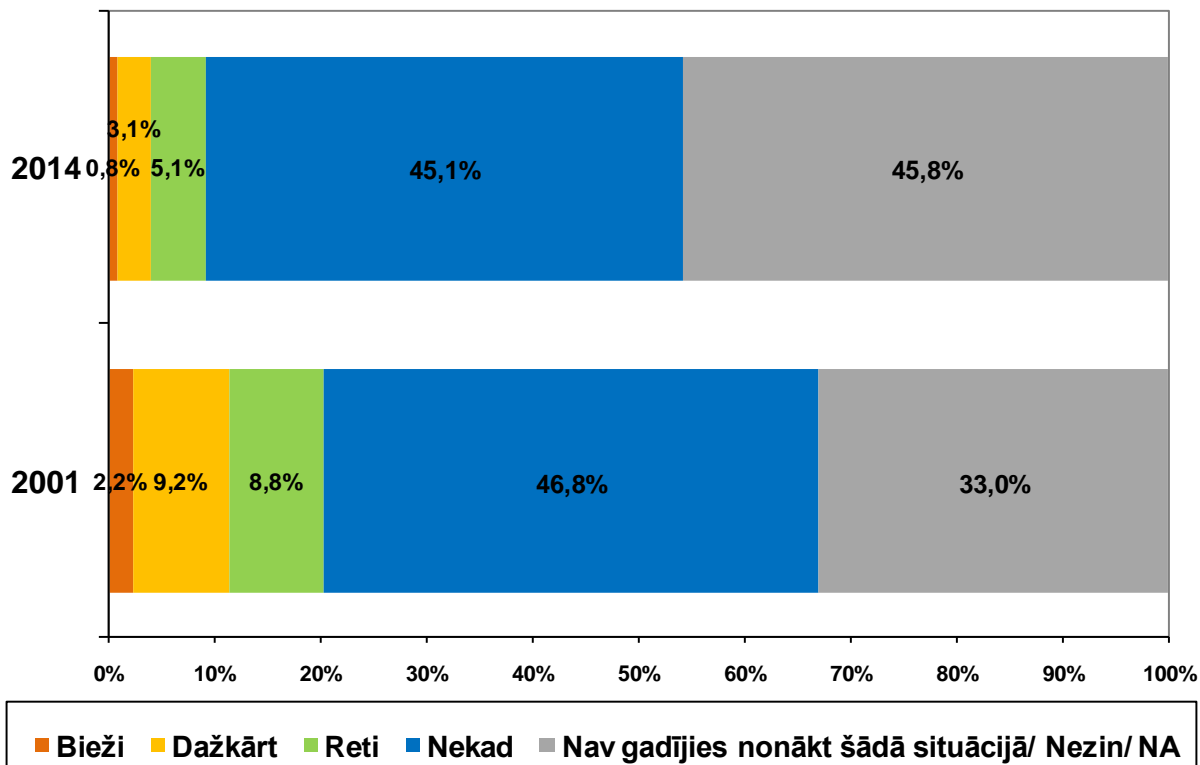
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

PIESAKOTIES DARBĀ
(Visi aptaujas dalībnieki)

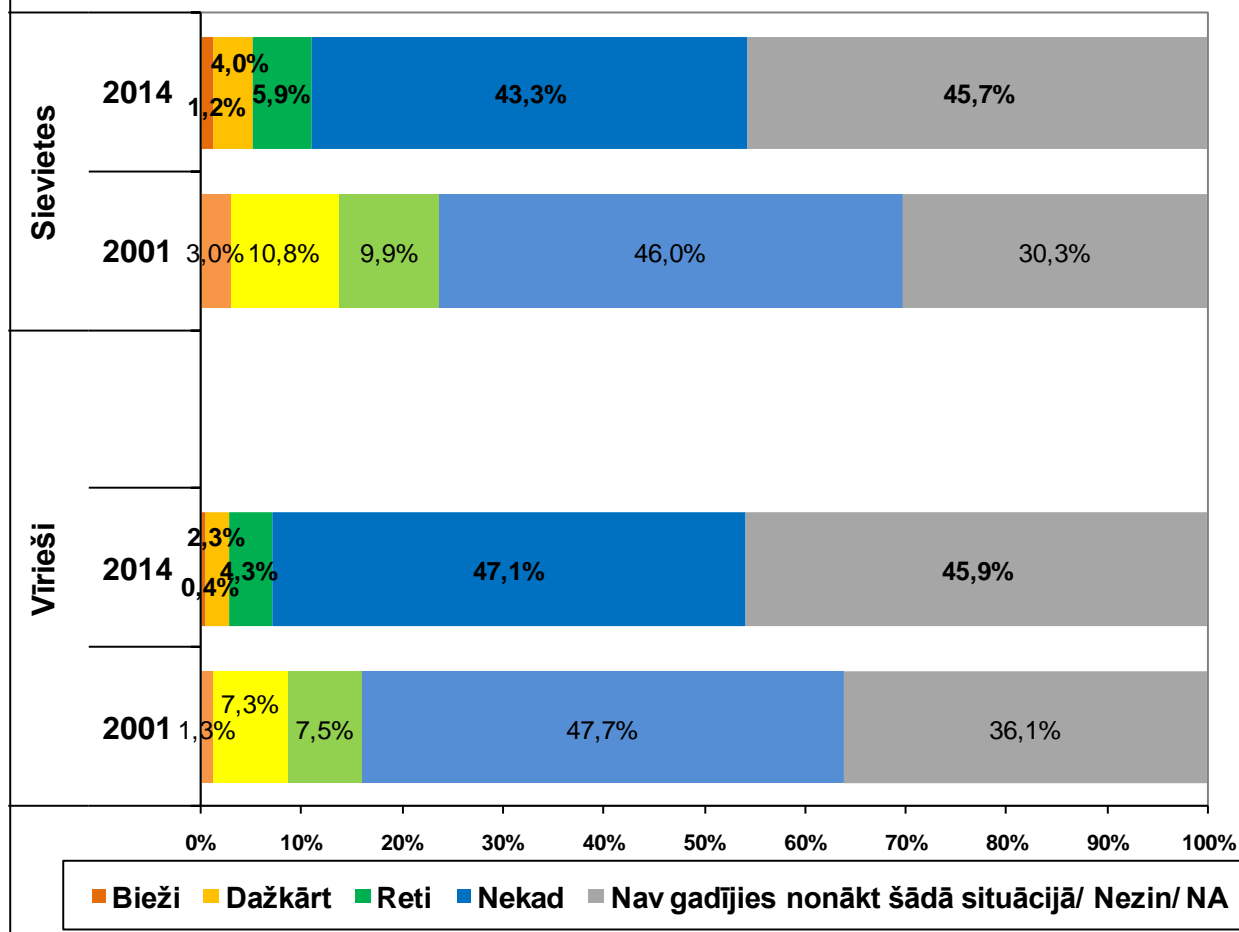
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

SAŅEMOT AMATA PAAUGSTINĀJUMU (Visi aptaujas dalībnieki)

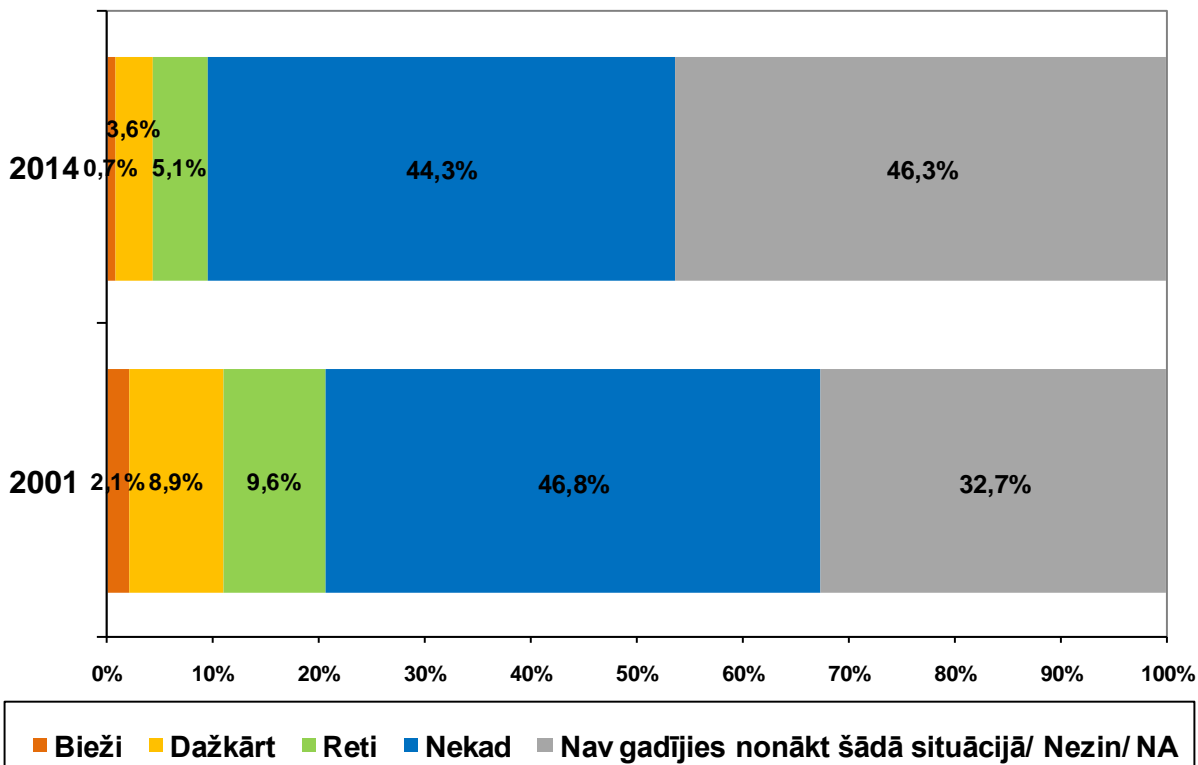
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

SAŅĒMOT AMATA PAAUGSTINĀJUMU
(Visi aptaujas dalībnieki)

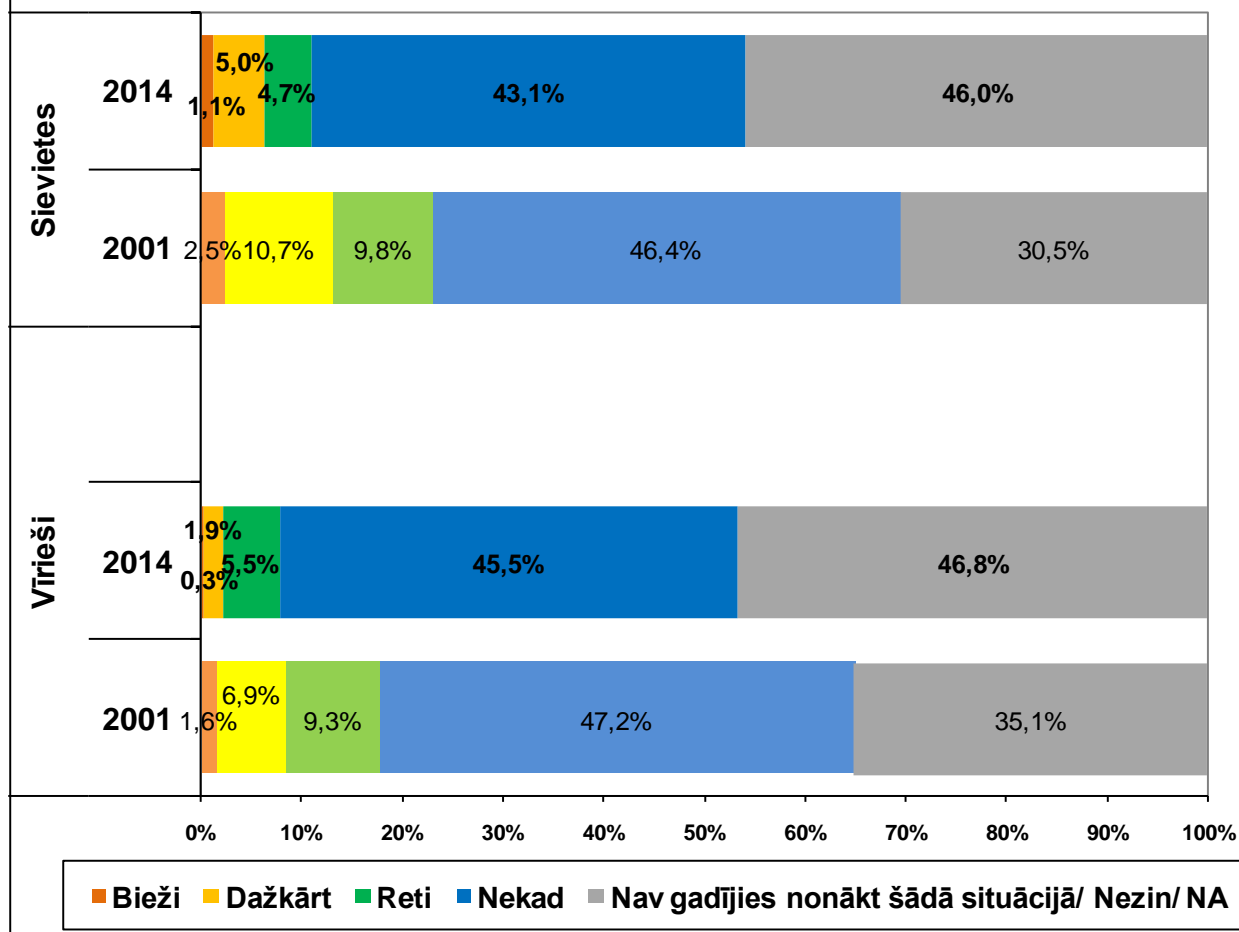
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

SAŅEMOT ALGAS PAAUGSTINĀJUMU
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

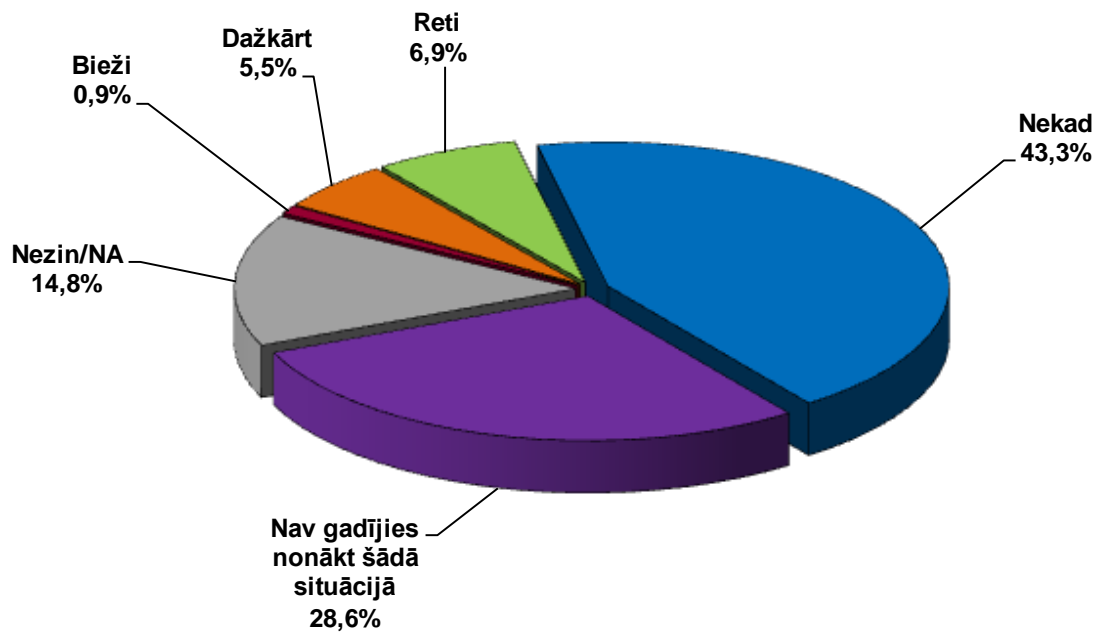
SAŅEMOT ALGAS PAAUGSTINĀJUMU
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir
gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi
bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

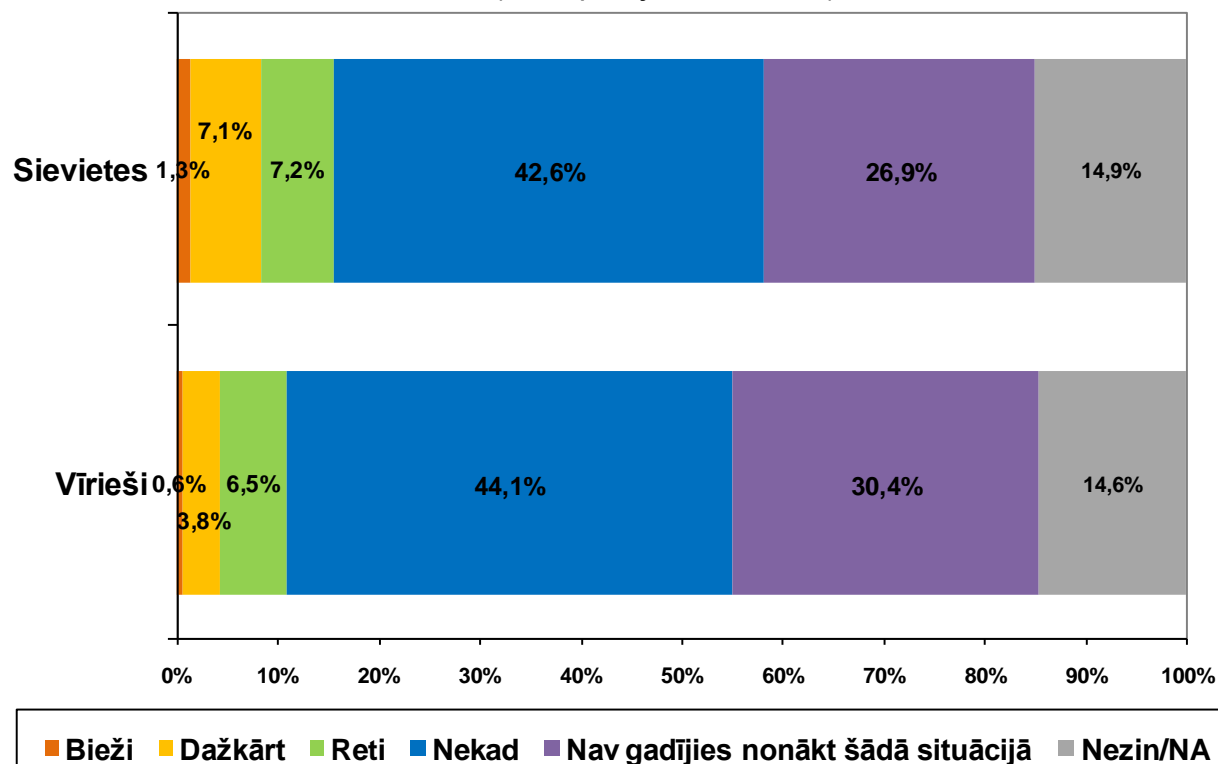
SADZĪVISKĀS SITUĀCIJĀS DARBA VIETĀ

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

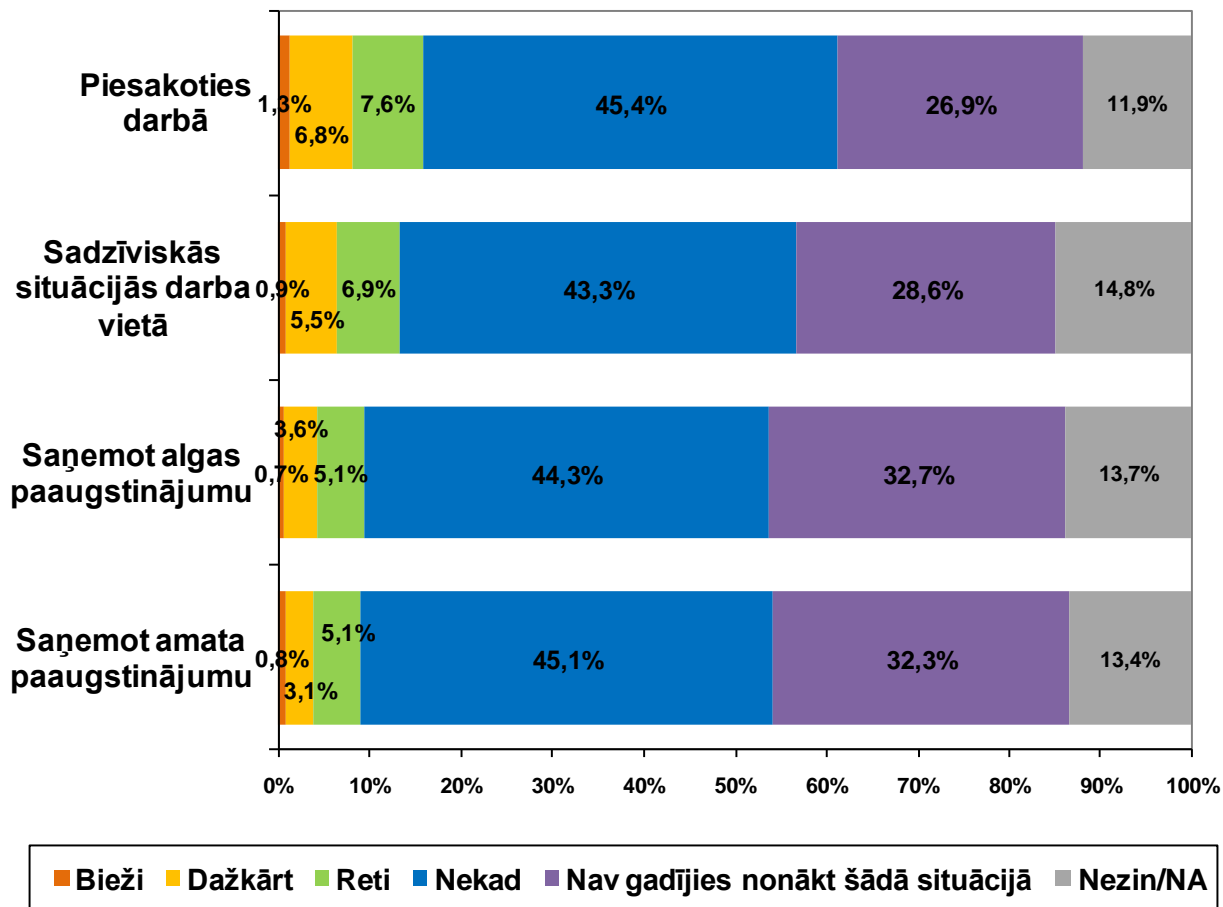
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

SADZĪVISKĀS SITUĀCIJĀS DARBA VIETĀ (Visi aptaujas dalībnieki)

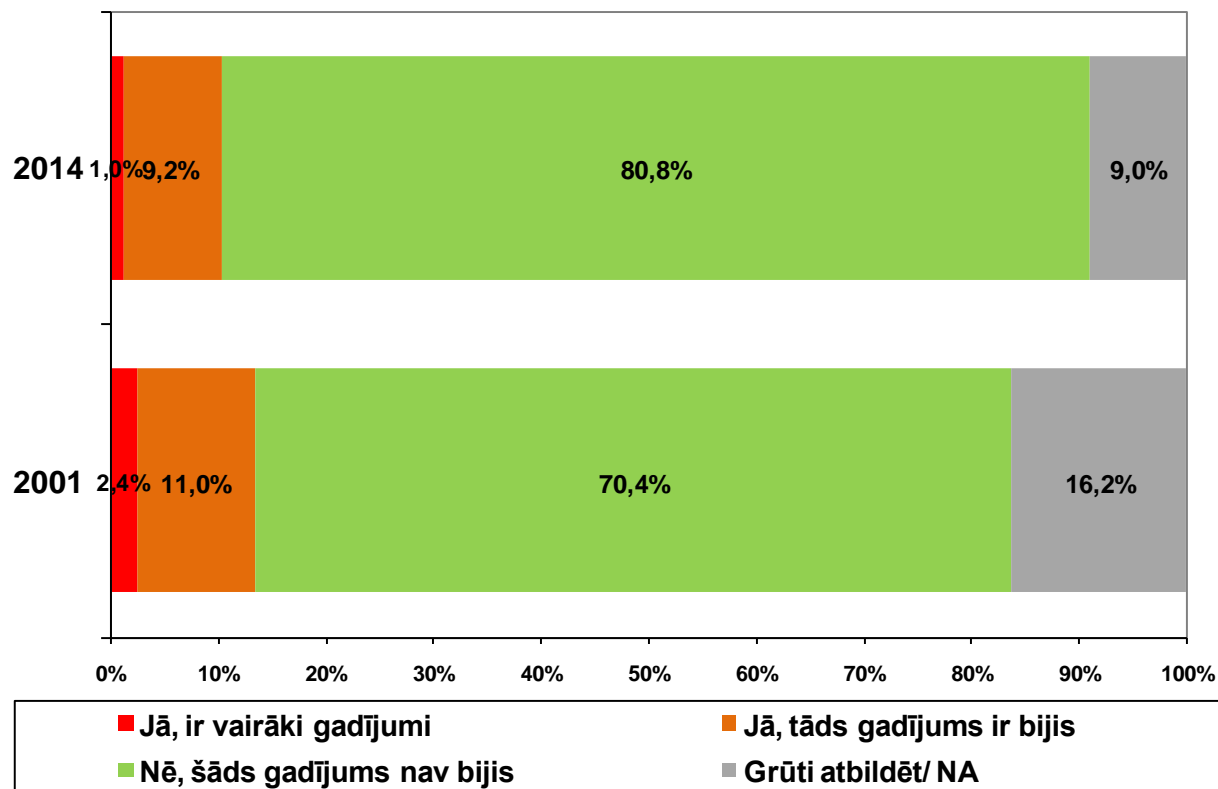

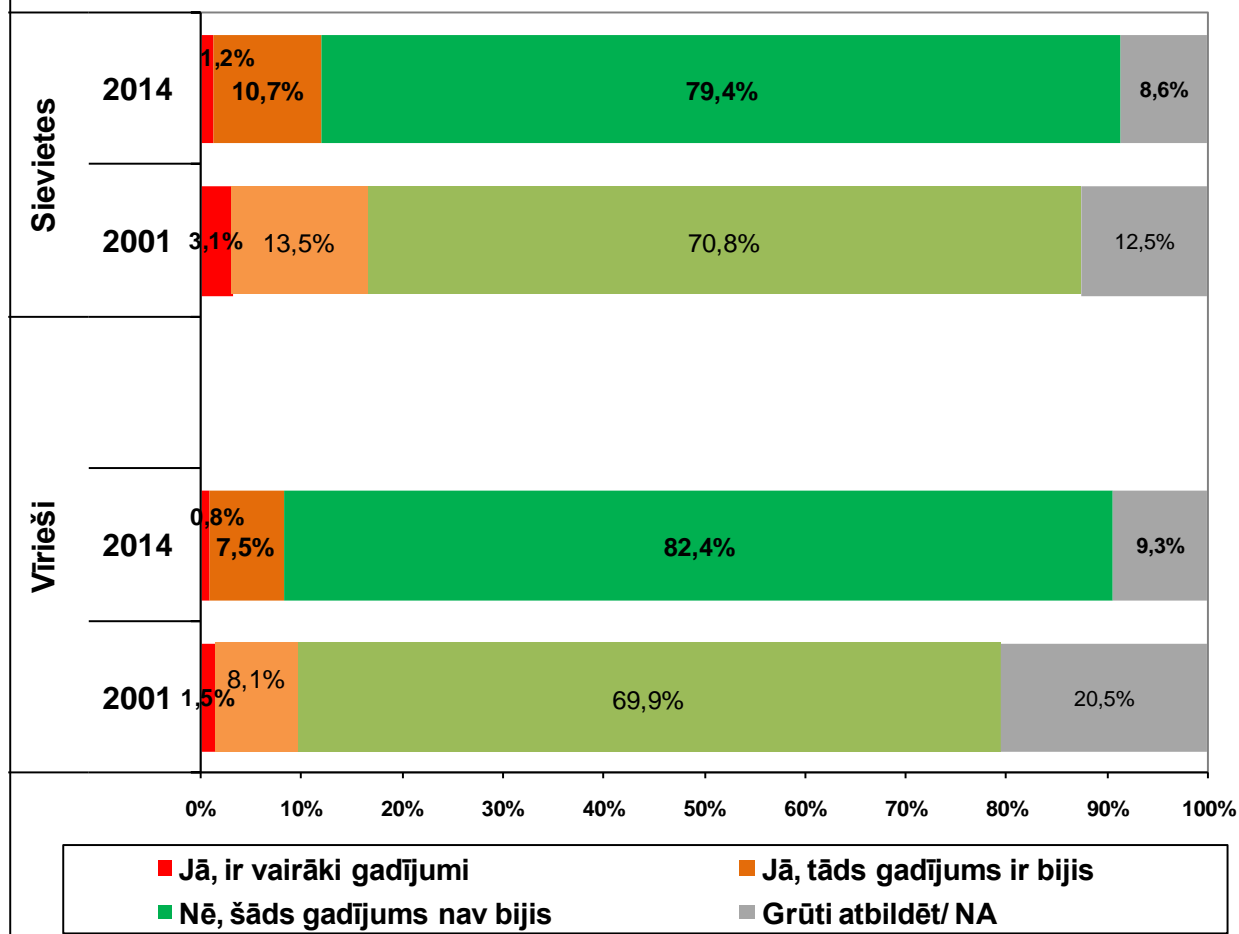
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenē, paziņu lokā ir bijis
gadījums, kad uzzinot par sievietes grūtniecību,
viņa tiek atlaista no darba?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

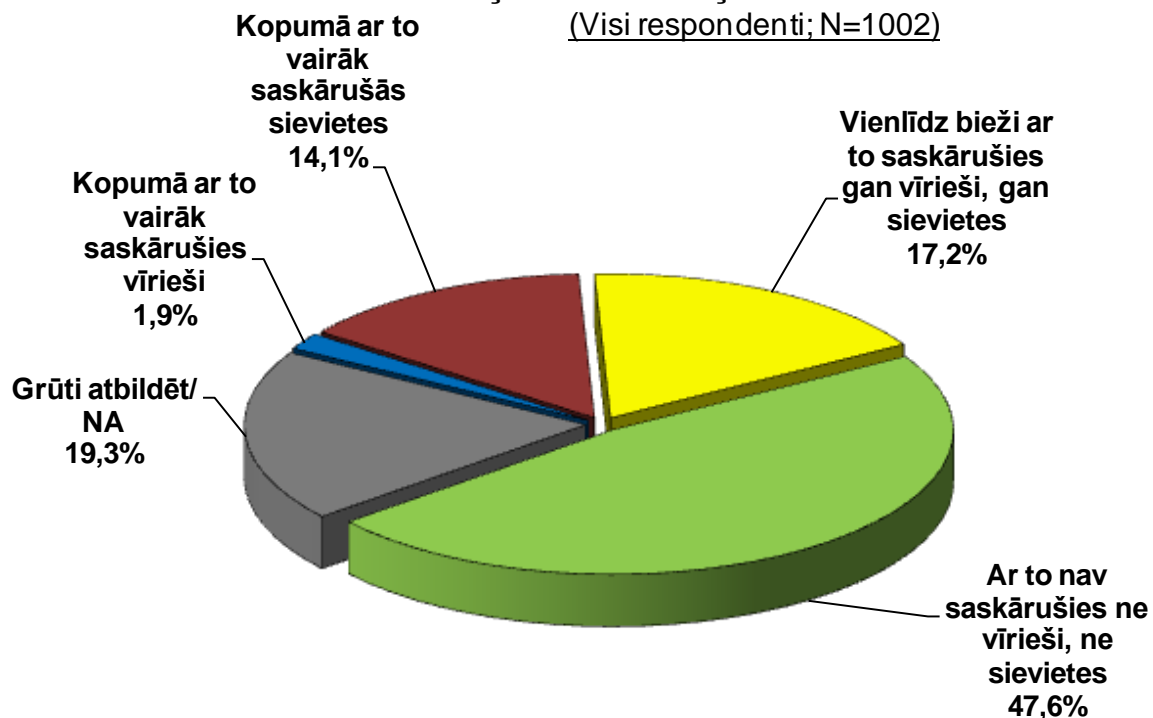

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenē, paziņu lokā ir bijis
gadījums, kad uzzinot par sievietes grūtniecību,
viņa tiek atlaista no darba?
(Visi aptaujas dalībnieki)

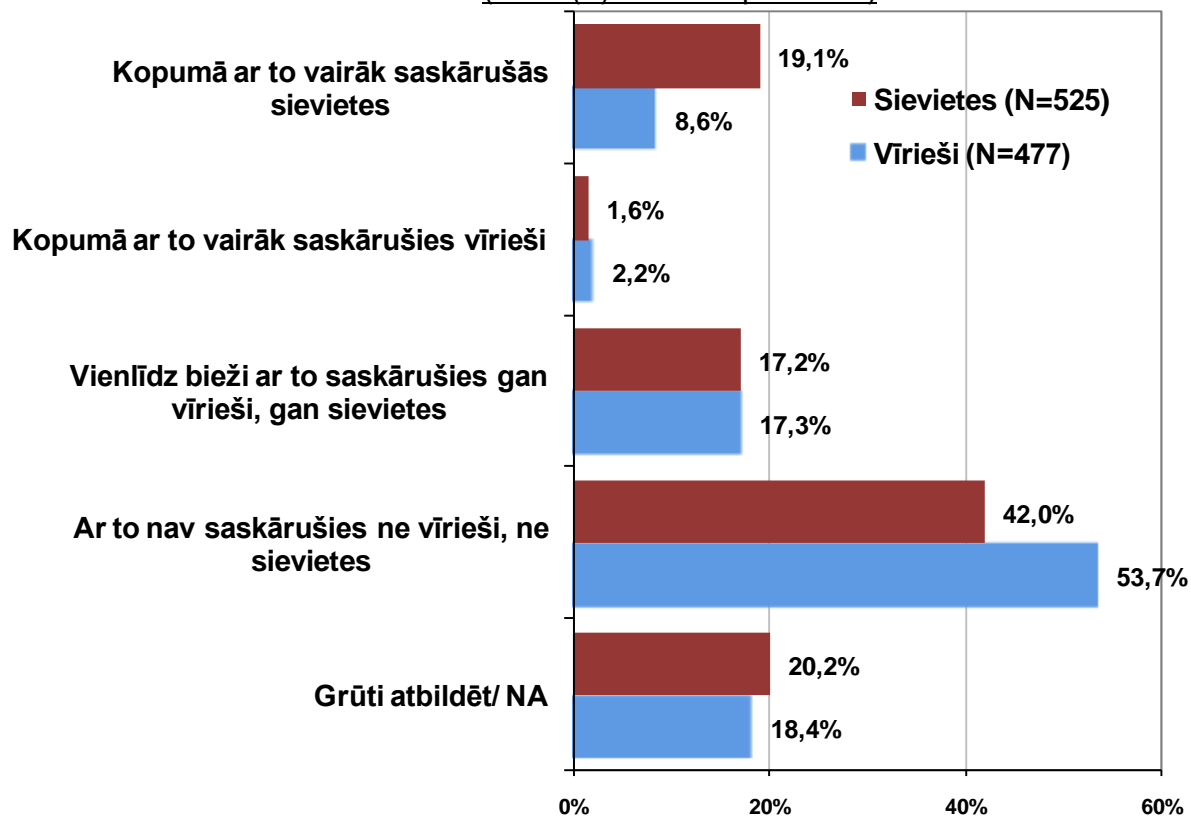
Raksturojot ģimenes locekļu/ draugu pieredzi šo 2 gadu laikā, kam, Jūsaprāt, biežāk iznācis saskarties ar viņu tiesību ierobežošanu, atrašanos neizdevīgākā situācijā **DARBA VIETĀ** tieši viņu dzimuma dēļ – vīriešiem vai sievietēm?

(Visi respondenti; N=1002)

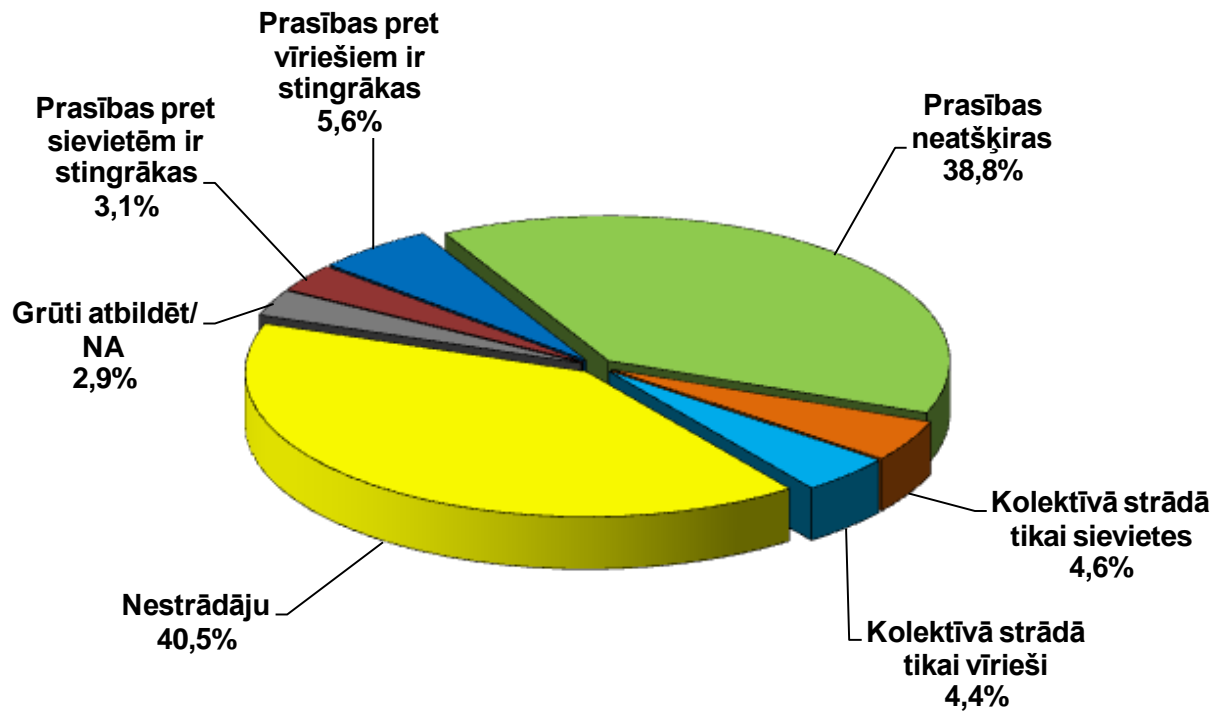
Raksturojot ģimenes locekļu/ draugu pieredzi šo 2 gadu laikā, kam, Jūsaprāt, biežāk iznācis saskarties ar viņu tiesību ierobežošanu, atrašanos neizdevīgākā situācijā **DARBA VIETĀ** tieši dzimuma dēļ – vīriešiem vai sievietēm?

(Bāze (n) = visi respondenti)

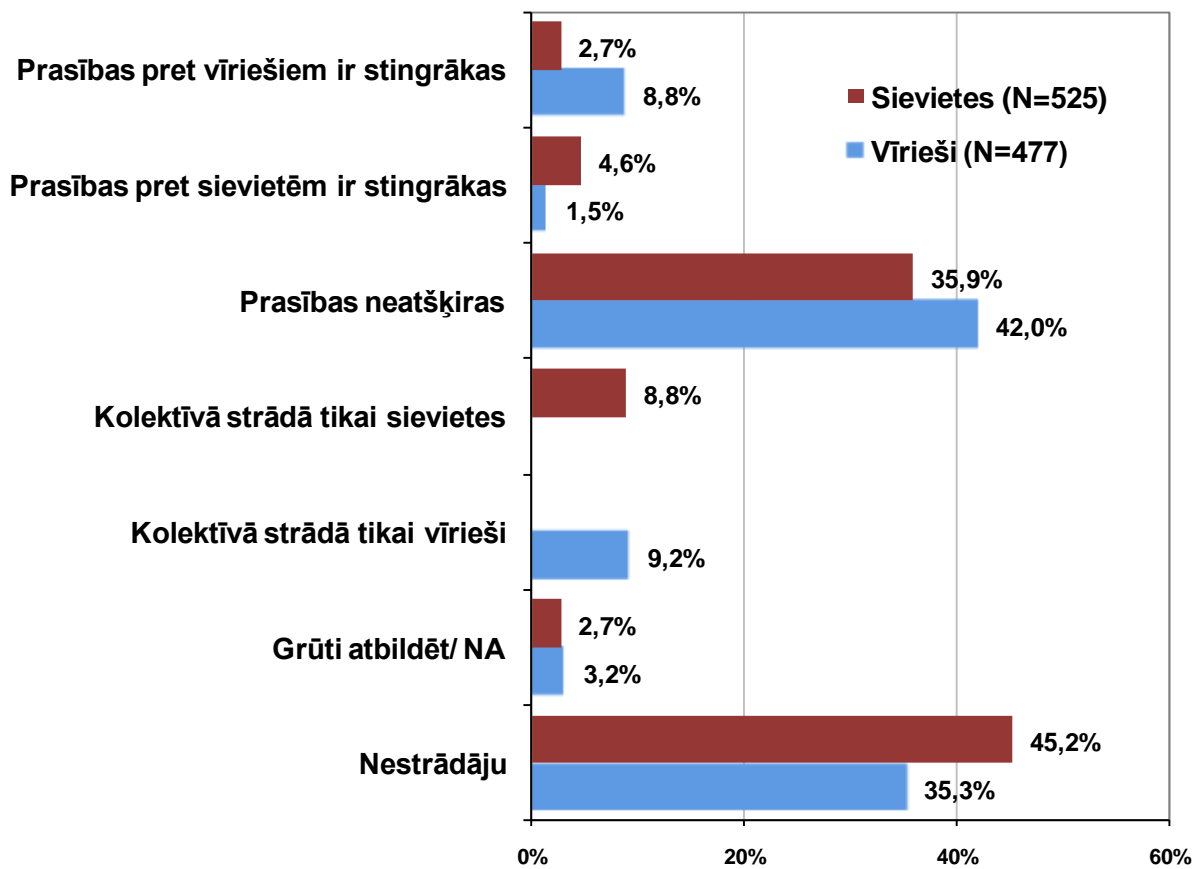
Vai Jūs esat novērojis(-usi), ka Jūsu darbavietā prasības pret dažāda dzimuma darbiniekiem atšķiras?

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Vai Jūs esat novērojis(-usi), ka Jūsu darbavietā prasības pret dažāda dzimuma darbiniekiem atšķiras?

(Bāze (n) = visi aptaujas dalībnieki)

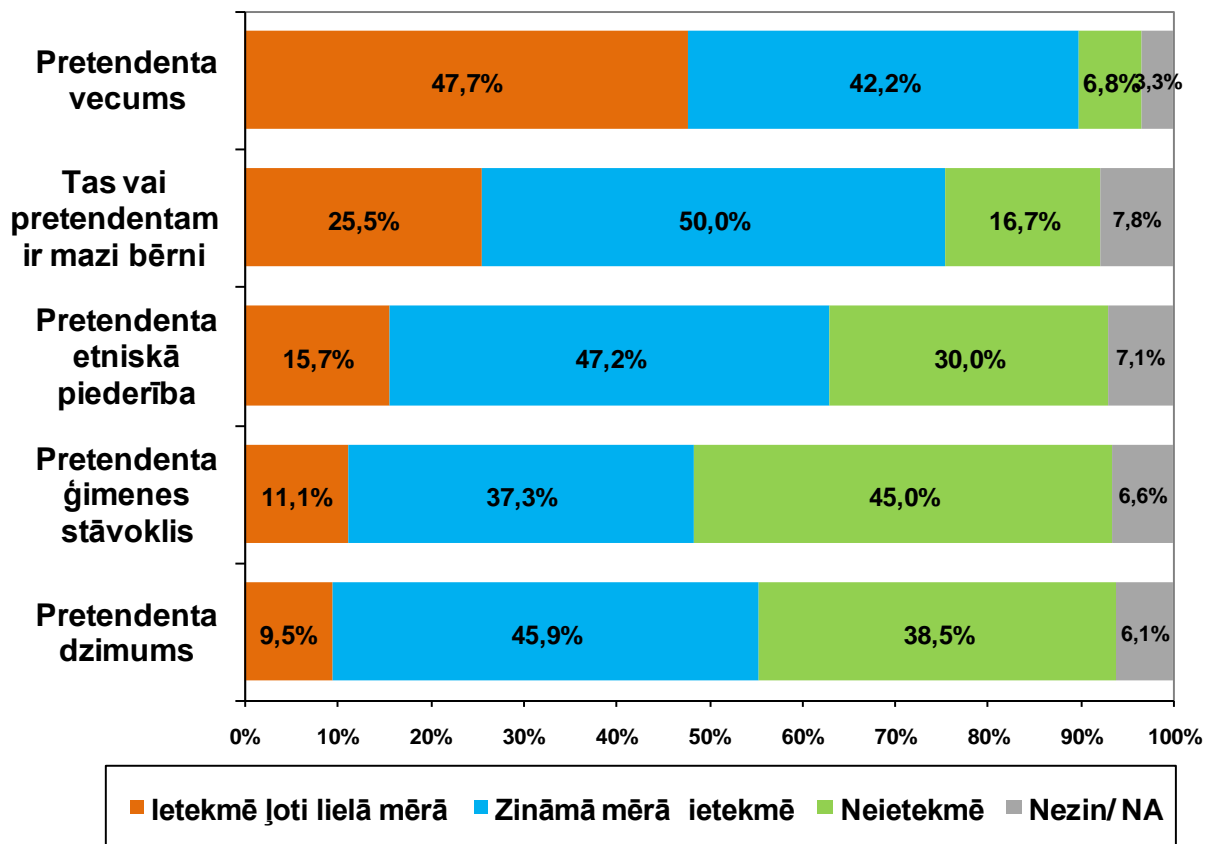

2.3. Sociāli demogrāfiskie aspekti, kas var ietekmēt darba devēju lēmumu par pretendenta pieņemšanu darbā vai paaugstināšanu amatā.

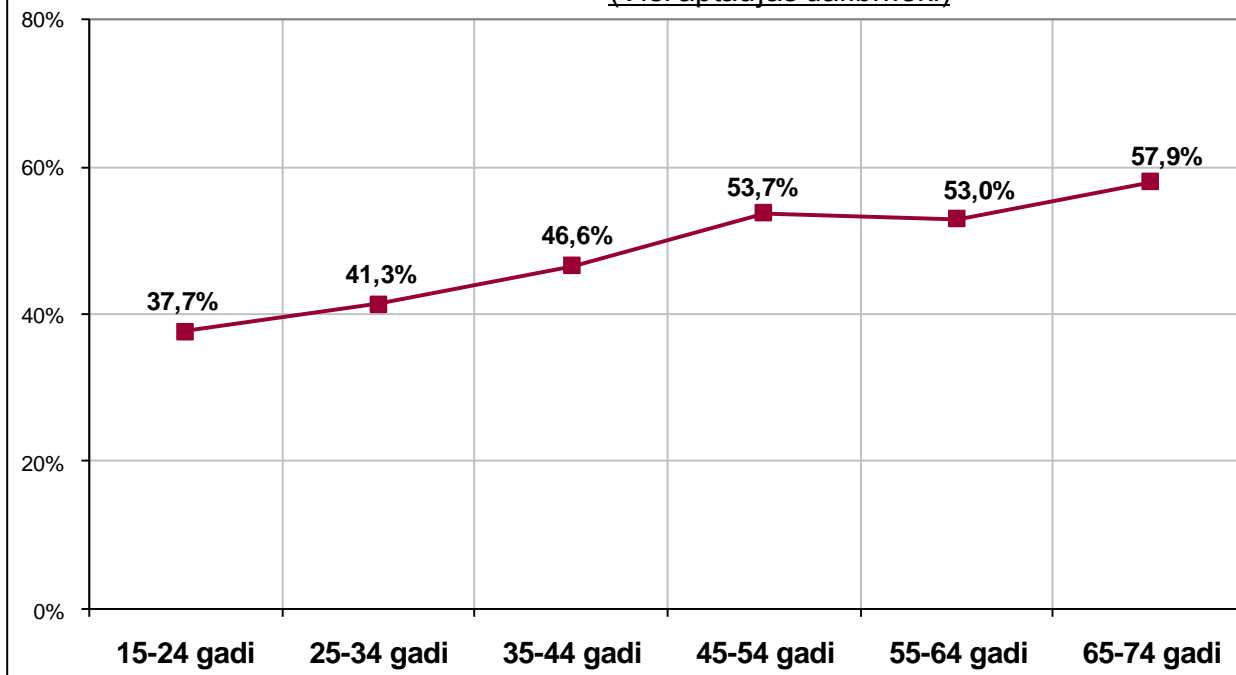
- Aptaujāto Latvijas iedzīvotāju skatījumā dažādi sociāli demogrāfiskie aspekti būtiski ietekmē darba devēju lēmumus par pretendentu pieņemšanu darbā vai paaugstināšanu amatā:
  - Pretendenta vecums – nozīmīgākais aspekts. Gandrīz katra otrā (47,7%) respondenta skatījumā tas ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta izvēli/ pieņemšanu darbā. 23,5% respondentu skatījumā - ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta paaugstināšanu amatā. Pretendenta vecumu, kā ietekmīgu faktoru, biežāk akcentēja gados vecākie (45+) pētījuma dalībnieki.
  - Tas vai pretendentam ir mazi bērni. 25,6% respondentu skatījumā tas ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta izvēli/ pieņemšanu darbā, 16,6% skatījumā - ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta paaugstināšanu amatā. Faktora nozīmi biežāk akcentēja sievietes.
  - Pretendenta etniskā piederība. 15,7% respondentu skatījumā tā ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta izvēli/ pieņemšanu darbā, 11,1% skatījumā - ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta paaugstināšanu amatā. Faktora nozīmi biežāk akcentēja cittautieši.
  - Pretendenta ģimenes stāvoklis. 11,1% respondentu skatījumā tas ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta izvēli/ pieņemšanu darbā, 7,4% skatījumā - ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta paaugstināšanu amatā.
  - Pretendenta dzimums. 9,5% respondentu skatījumā tas ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta izvēli/ pieņemšanu darbā, 8% skatījumā - ļoti lielā mērā ietekmē pretendenta paaugstināšanu amatā.

Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta izvēli/pienemšanu darbā?
(Visi aptaujas dalībnieki)

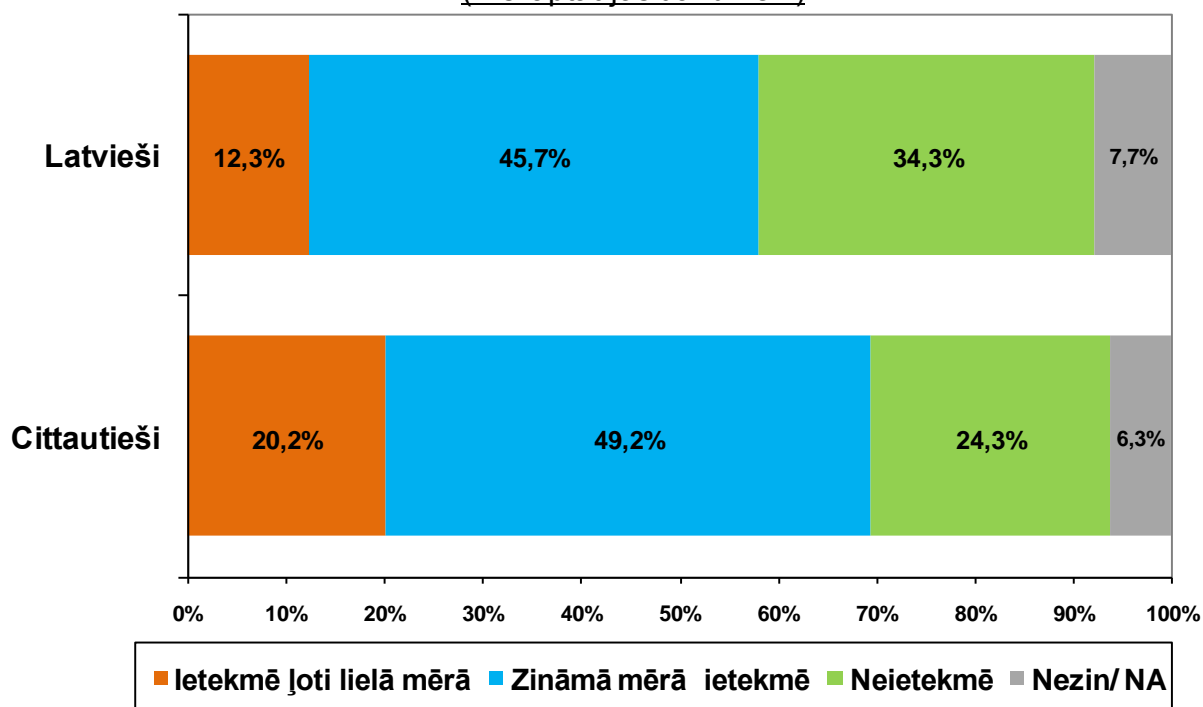
**Pauda viedokli, ka pretendenta vecums loti lielā mērā ietekmē
darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta izvēli/
pieņemšanu darbā
(Visi aptaujas dalībnieki)**

Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta izvēli/pienēmšanu darbā?

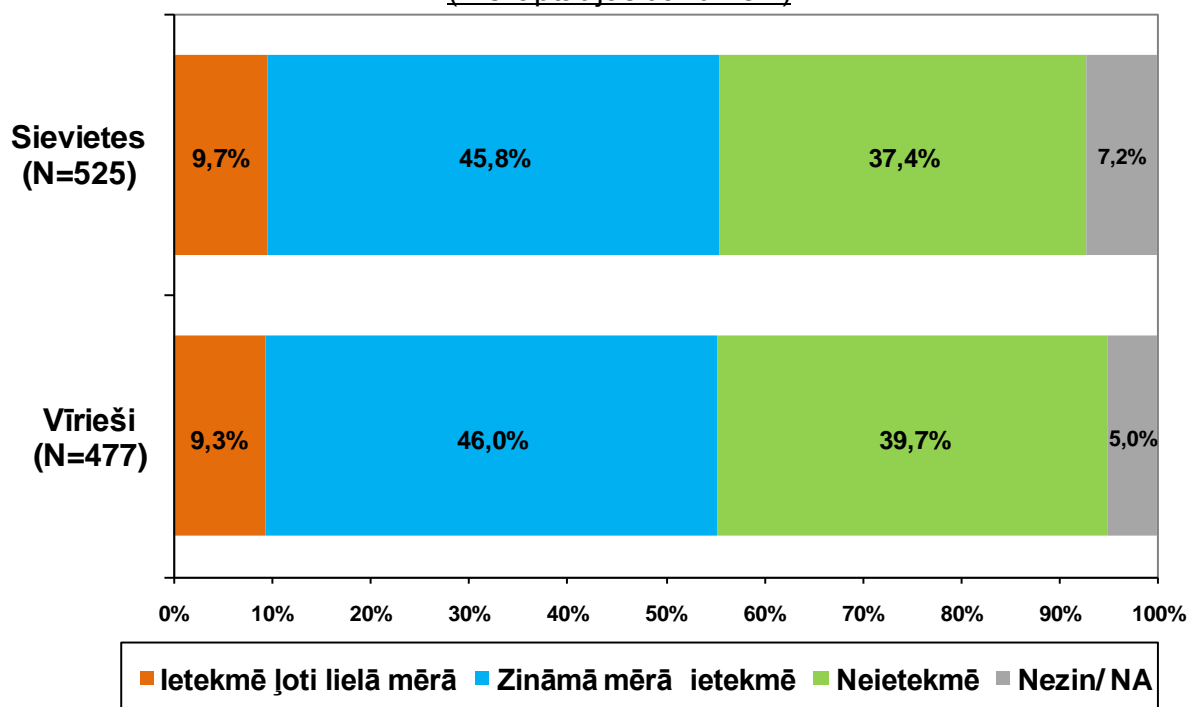
PRETENDENTA ETNISKĀ PIEDERĪBA

(Visi aptaujas dalībnieki)

Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta izvēli/pienēmšanu darbā?

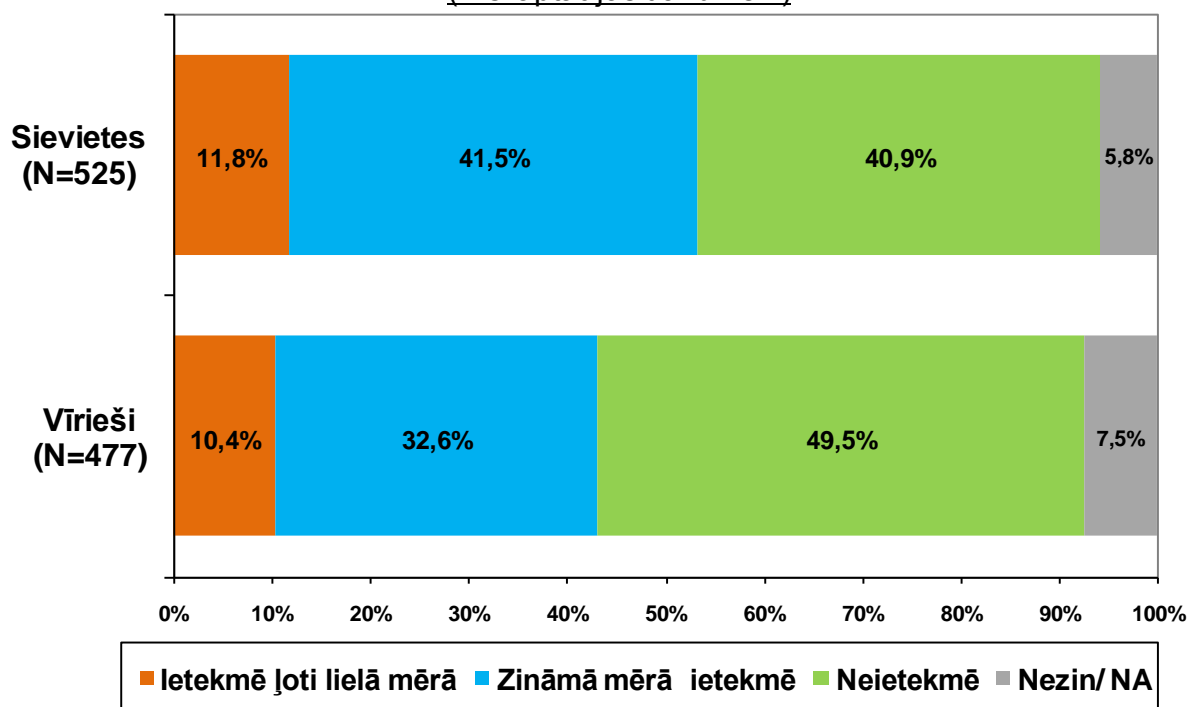
PRETENDENTADZIMUMS
(Visi aptaujas dalībnieki)

Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta izvēli/pienemšanu darbā?

PRETENDENTA ĢIMENES STĀVOKLIS

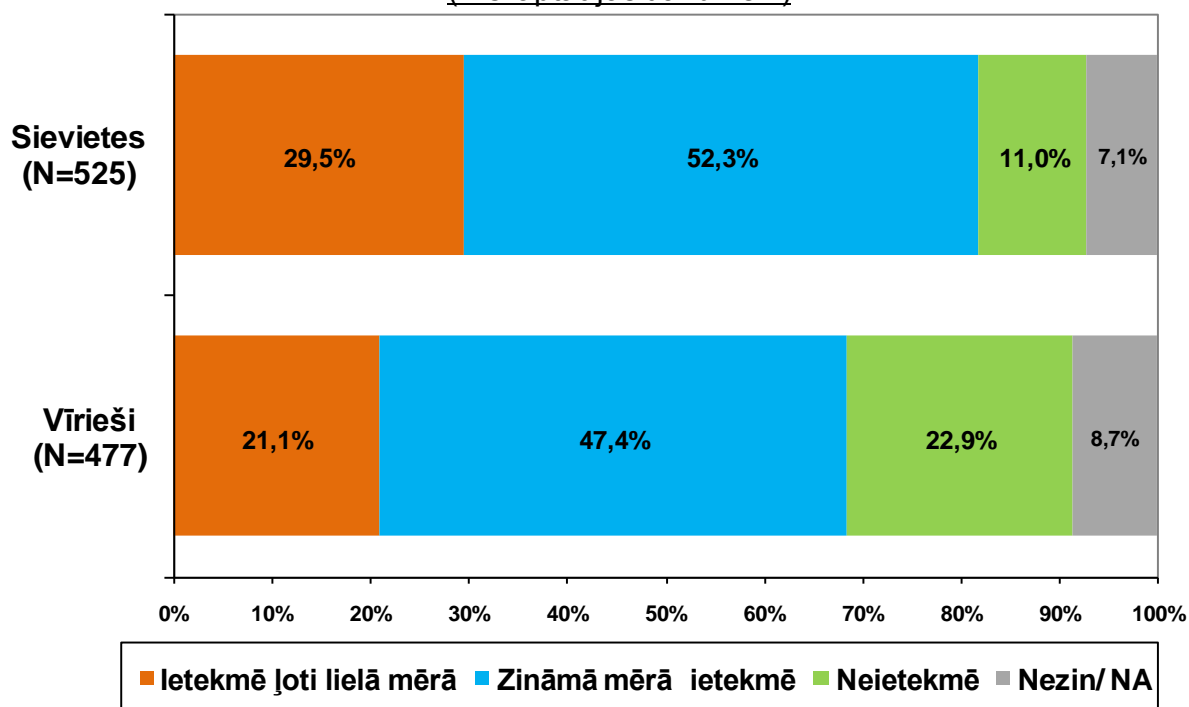
(Visi aptaujas dalībnieki)

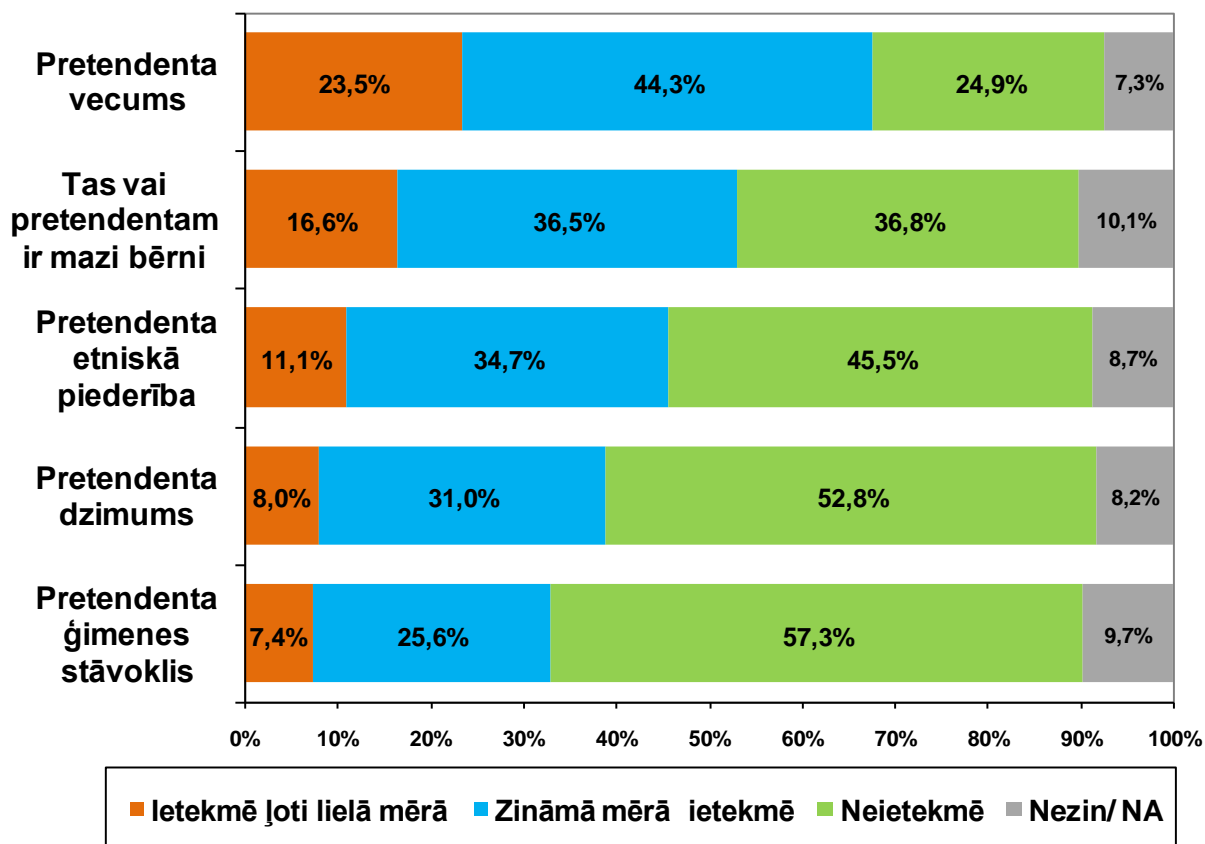
Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta izvēli/pienēmšanu darbā?

TAS VAI PRETENDENTAM IR MAZI BĒRNI

(Visi aptaujas dalībnieki)

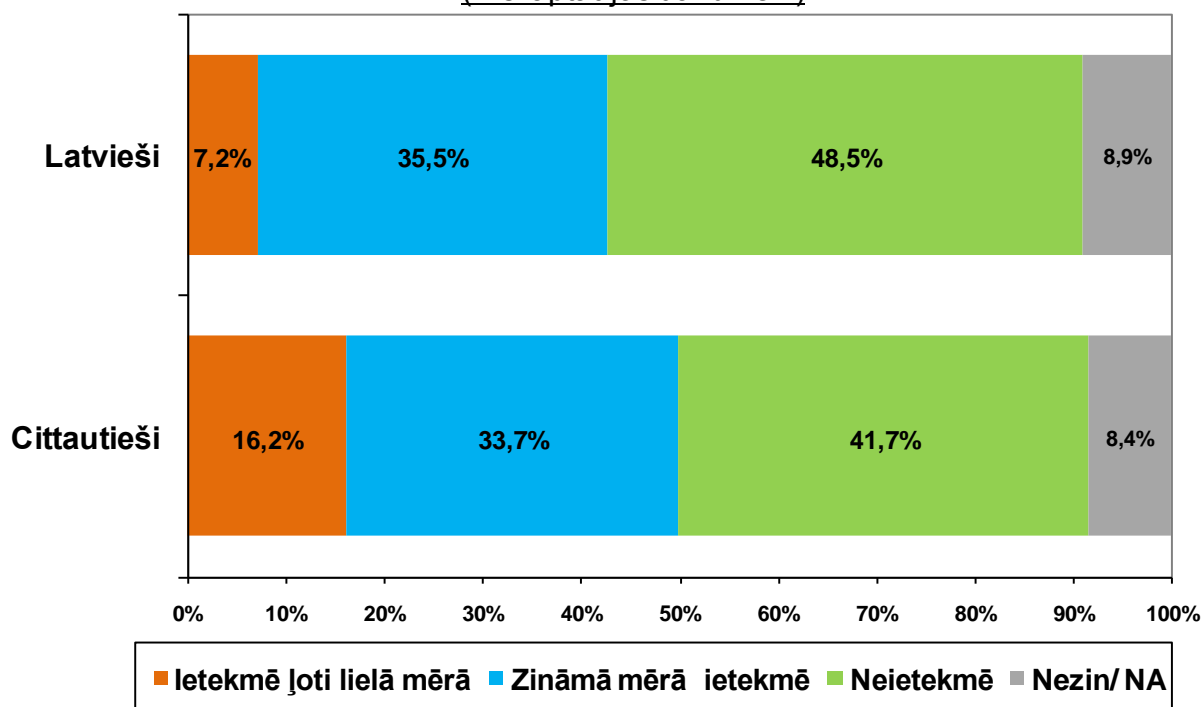
Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta paaugstināšanu amatā?
(Visi aptaujas dalībnieki)

Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta paaugstināšanu amatā?

PRETENDENTA ETNISKĀ PIEDERĪBA

(Visi aptaujas dalībnieki)

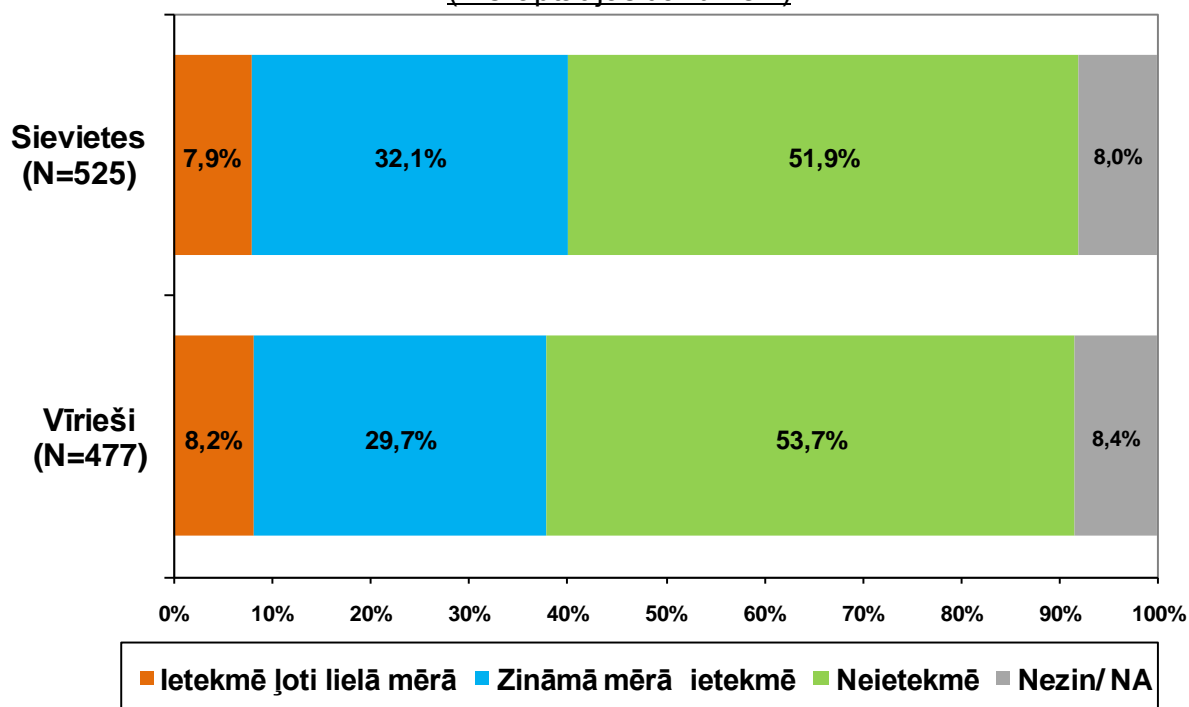

Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta paaugstināšanu amatā?

PRETENDENTADZIMUMS

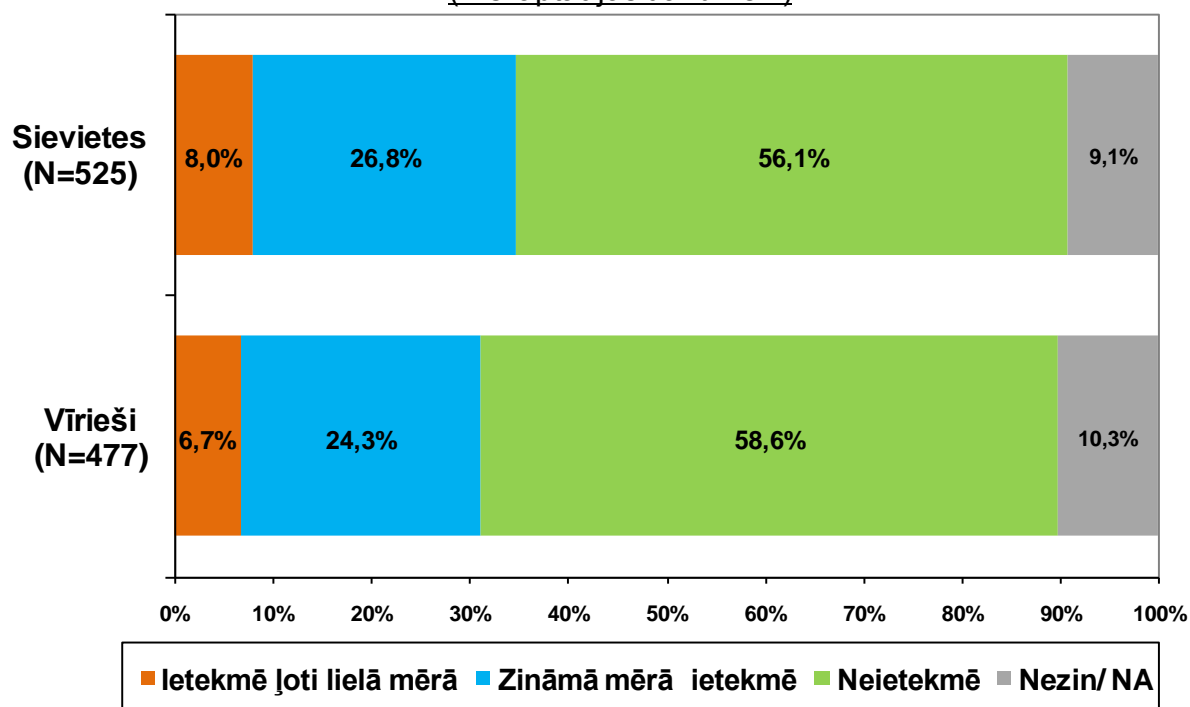
(Visi aptaujas dalībnieki)

Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta paaugstināšanu amatā?

PRETENDENTA ĢIMENES STĀVOKLIS

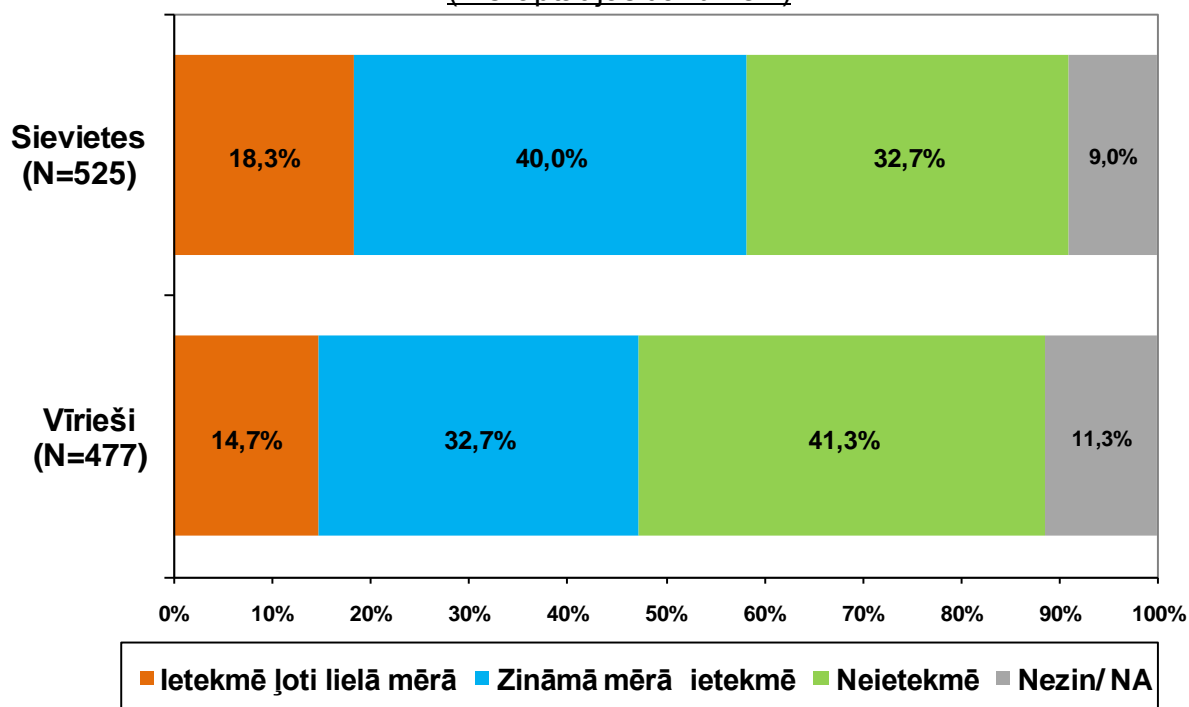
(Visi aptaujas dalībnieki)

Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta paaugstināšanu amatā?

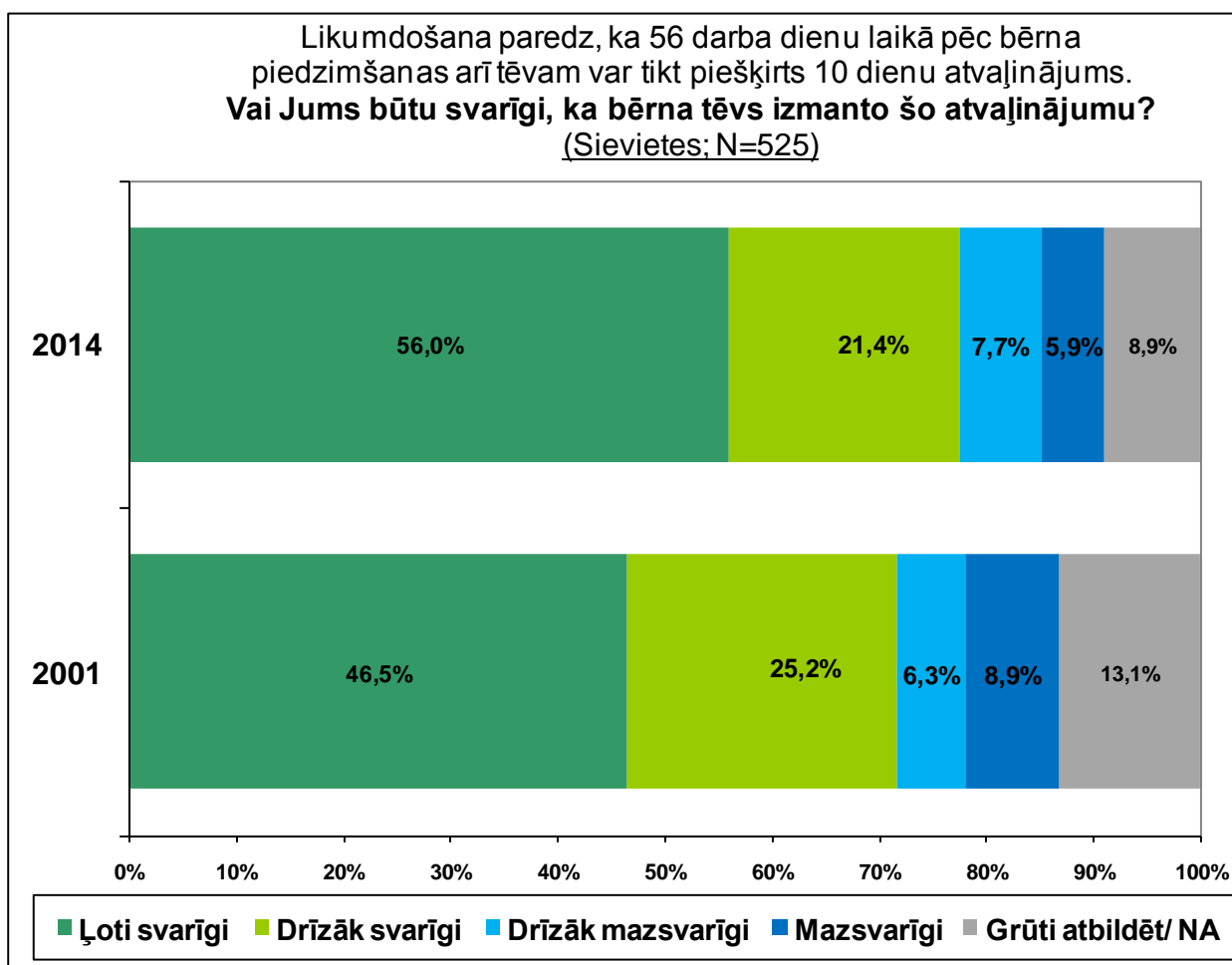
TAS VAI PRETENDENTAM IR MAZI BĒRNI

(Visi aptaujas dalībnieki)

2.4. Interese par 10 dienu atvaļinājumu tēviem bērna piedzimšanas gadījumā.

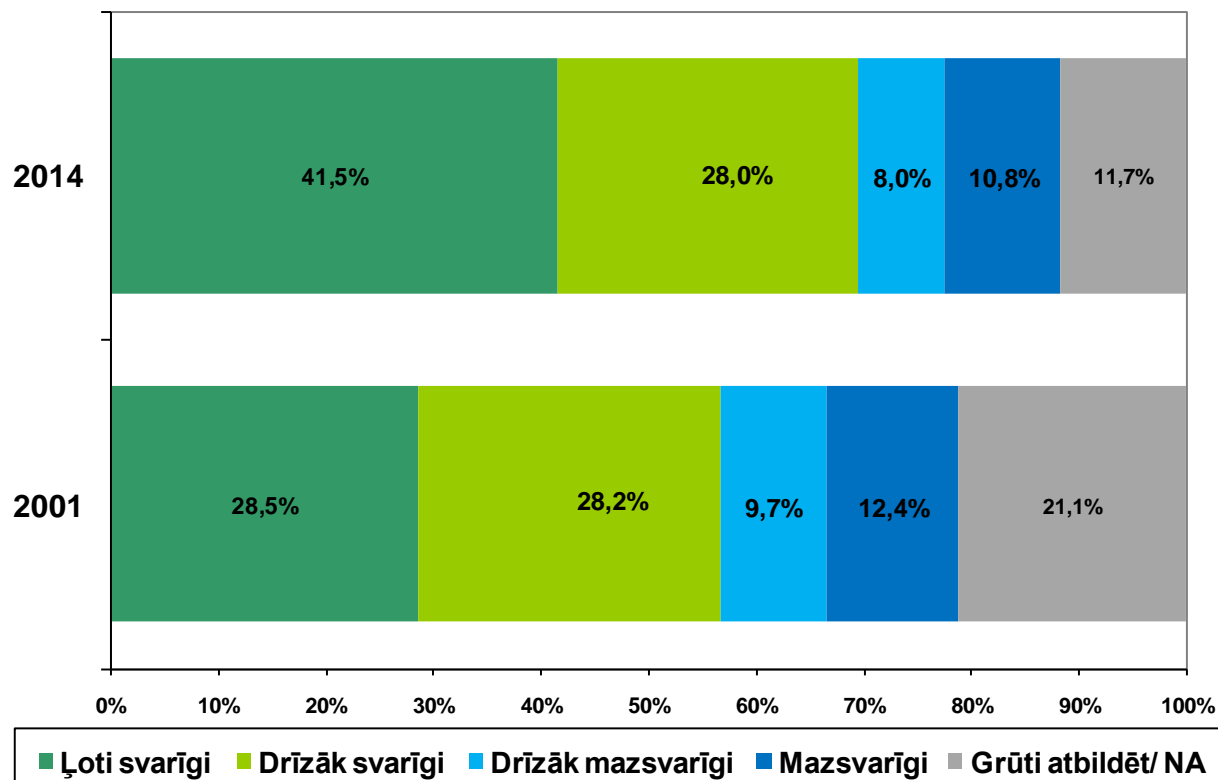
- Vairāk nekā divas trešdaļas aptaujāto Latvijas iedzīvotāju kā svarīgu vērtēja iespēju izmantot 10 dienu atvaļinājumu tēviem bērna piedzimšanas gadījumā. Biežāk šo iespēju kā svarīgu vērtēja sievietes (77,4%), tomēr arī vīriešu auditorijā interese ir augsta (69,5%). Salīdzinājumā ar 2001.g., šogad interese par iespēju izmantot 10 dienu atvaļinājumu tēviem bērna piedzimšanas gadījumā ir būtiski paaugstinājusies, jo īpaši, vīriešu vidū.

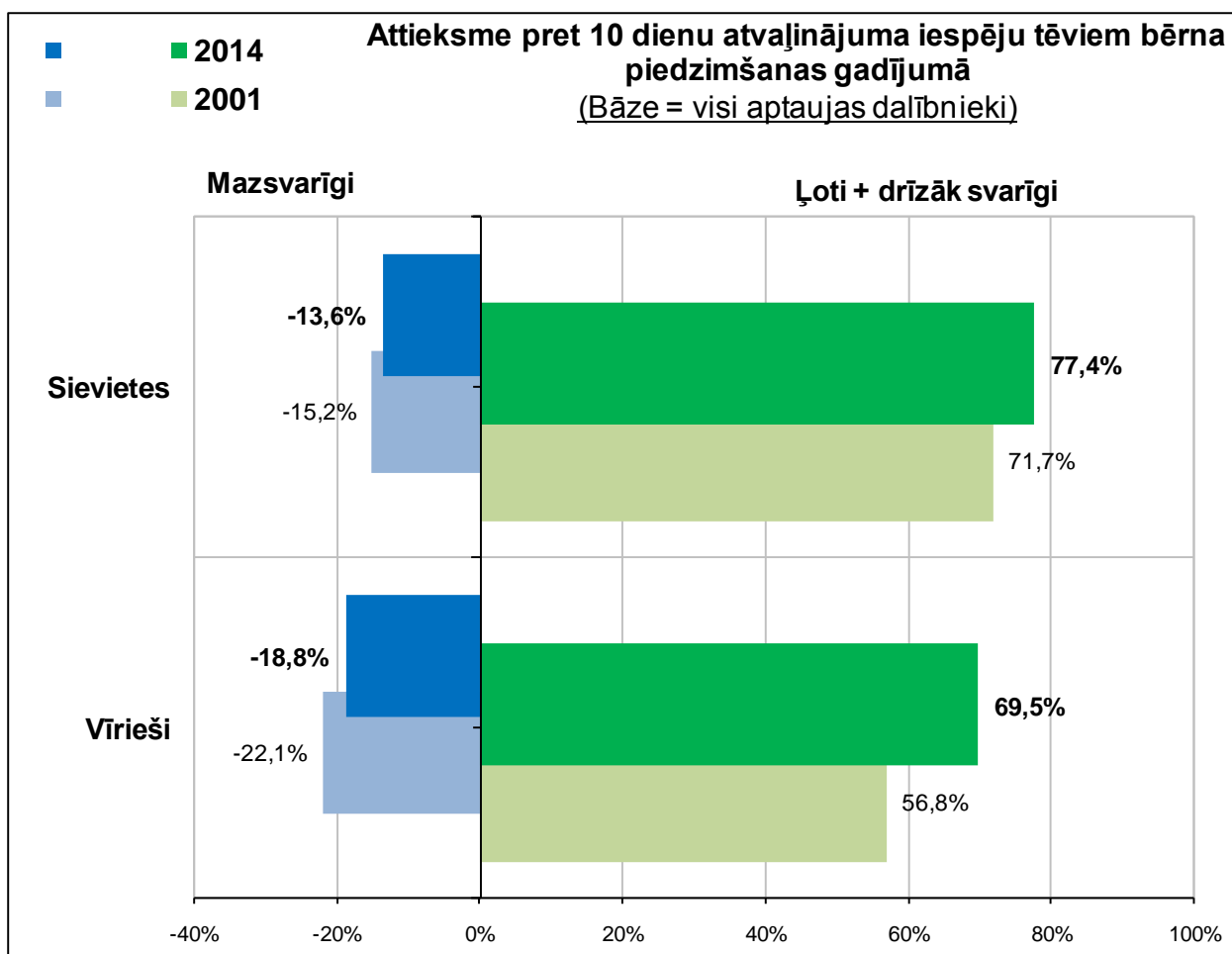

Likumdošana paredz, ka 56 darba dienu laikā pēc bērna piedzimšanas arī tēvam var tikt piešķirts 10 dienu atvaļinājums.

Cik svarīgi Jums būtu izmantot šo atvaļinājumu?

(Vīrieši; N=477)

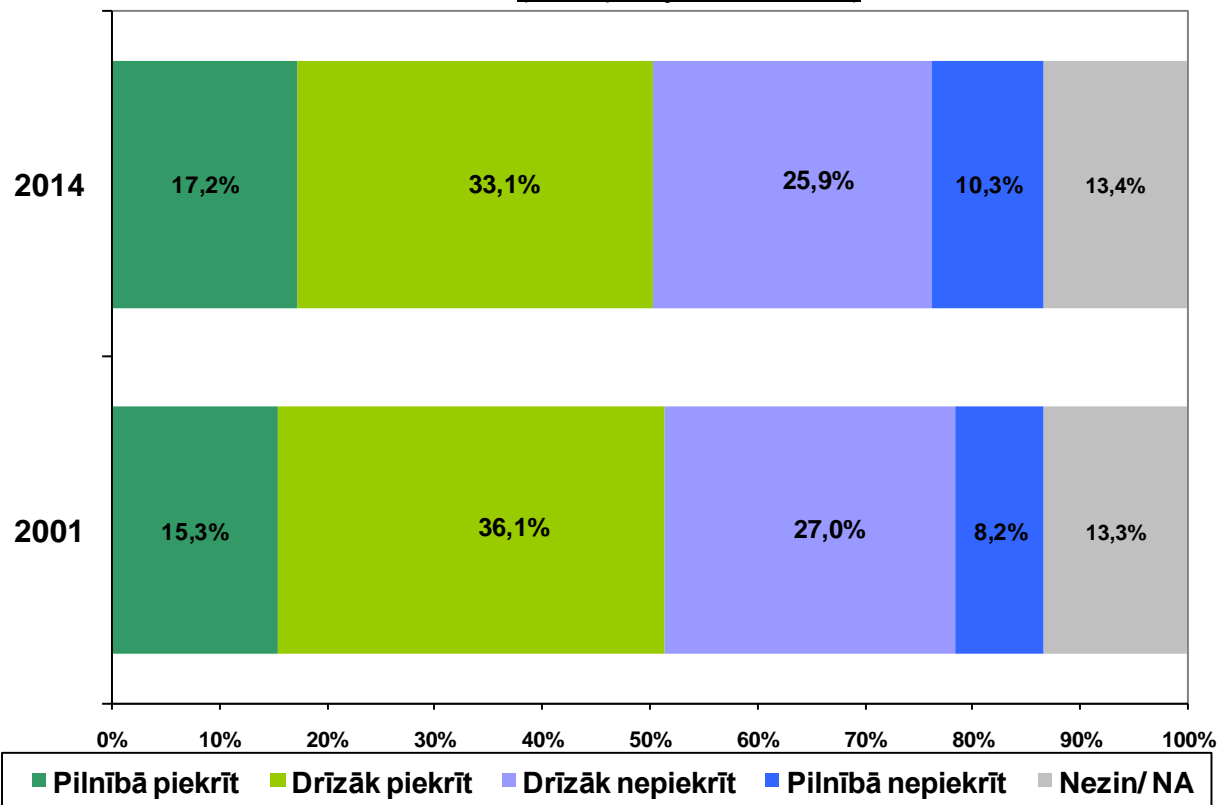

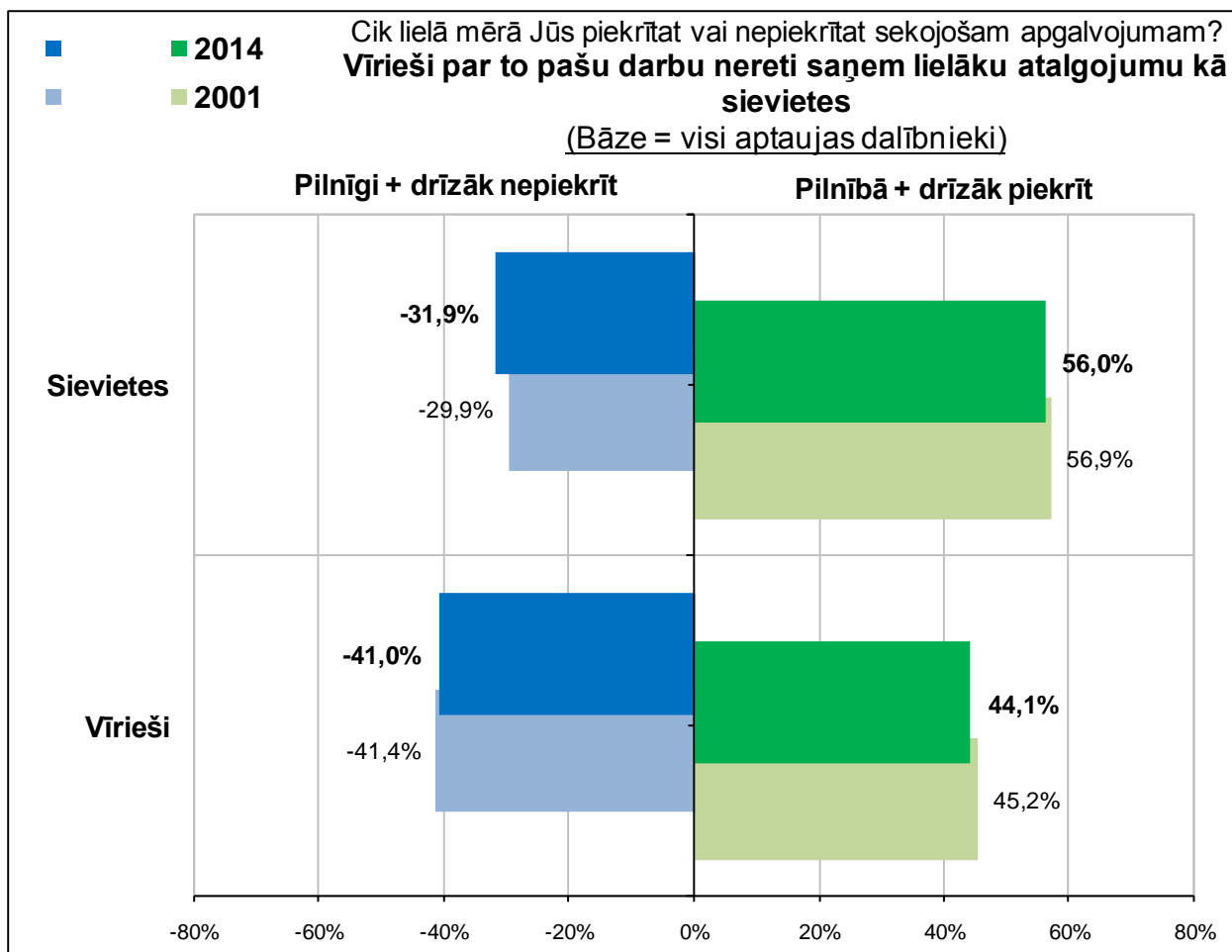
2.5. Vīriešu un sieviešu atalgojuma atšķirības – kāpēc sievietes vidēji saņem zemāku atalgojumu?

- Katrs otrais pētījuma dalībnieks (50,3%) pilnībā vai drīzāk piekrita tam, ka vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes. Pretēju viedokli pārstāvēja 36,2% respondentu. Ja sieviešu auditorijā vairākums aptaujāto piekrita (56%; nepiekrita-31,9%) apgalvojumam, tad vīriešu vidū viedokļi sadalījās visai līdzīgi (piekrita 44,1%, nepiekrita 41%). Salīdzinājumā ar 2001.g., sabiedrības viedoklis šajā jautājumā nav mainījies.
- Kā faktors, kas ļoti lielā mērā ietekmē atalgojuma atšķirības, visbiežāk (43,9%) tika vērtēts tas, ka sievietes vairāk kā vīrieši baidās pazaudēt darba vietu, tāpēc baidās prasīt lielāku algu. Tomēr atalgojuma atšķirības būtiski ietekmē arī virkne citu nozīmīgu faktoru.
- Kā iemesli situācijai, ka Latvijā pēc statistikas datiem sievietes kopumā saņem par 17% mazāku atalgojumu kā vīrieši, visbiežāk tika nosaukti:
  - ✓ Sievietes strādā mazāk atalgotās profesijās (minēja 40% respondentu);
  - ✓ Sievietes izvēlas savu profesiju jomās, kur nav tik lielas algas (36,8%);
  - ✓ Sievietēm vienkārši maksā mazāk par to pašu darbu (21,7%; sieviešu vidū šo iemeslu minēja 26,9% aptaujāto, vīriešu – 16%).

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam ?
Vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes
 (Visi aptaujas dalībnieki)

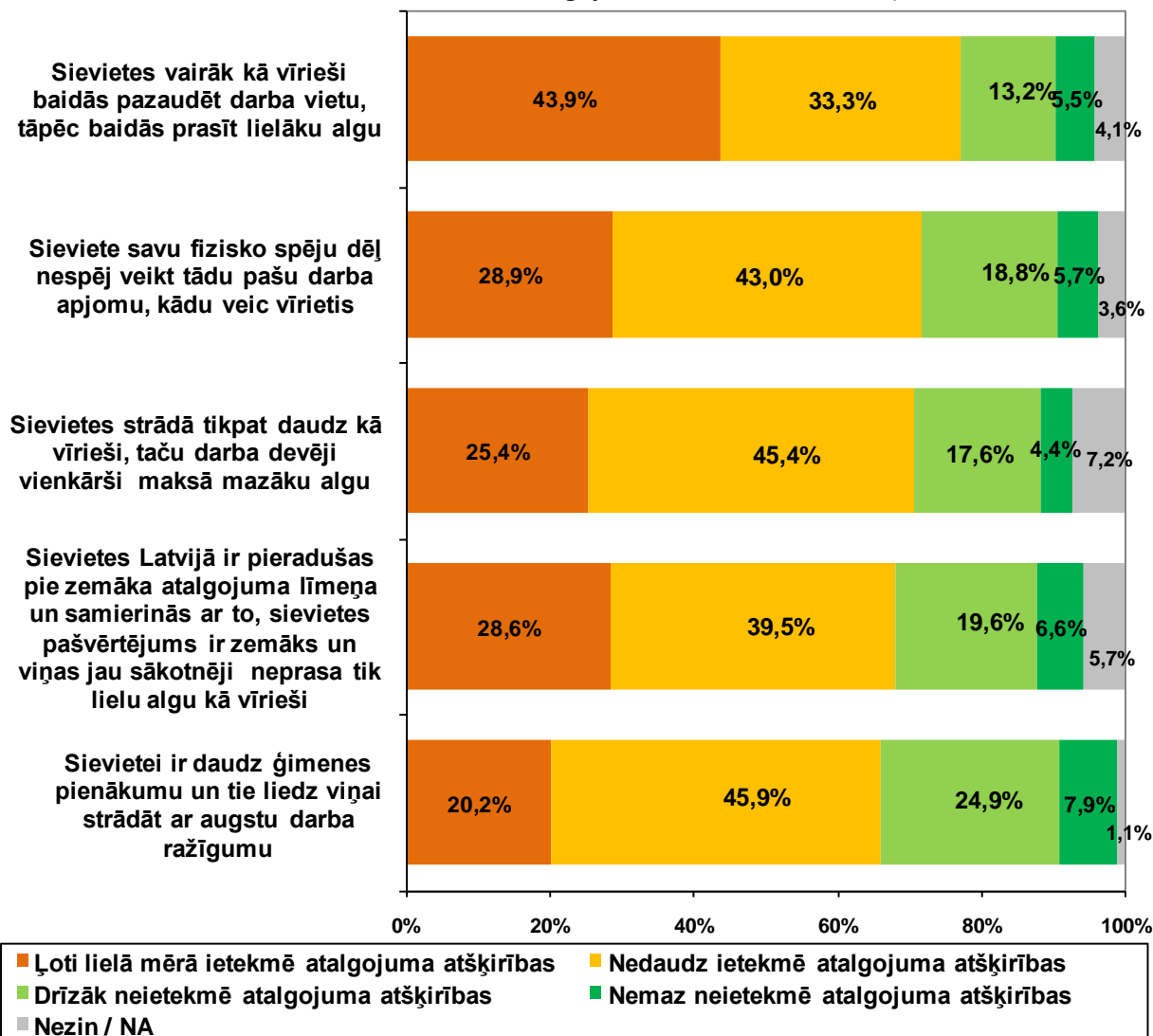

Ja Jūs domājat, ka sievietēm tiek maksāta mazāka alga nekā vīriešiem, tad, kas pēc Jūsu domām ir tā galvenie iemesli? Es Jums nosaukšu vairākus iespējamus iemeslus un Jūs man par katru no tiem pasakiet, cik lielā mērā tas ietekmē atalgojuma lielumu?

(Respondenti, kuri piekrita, ka vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes; N=505)

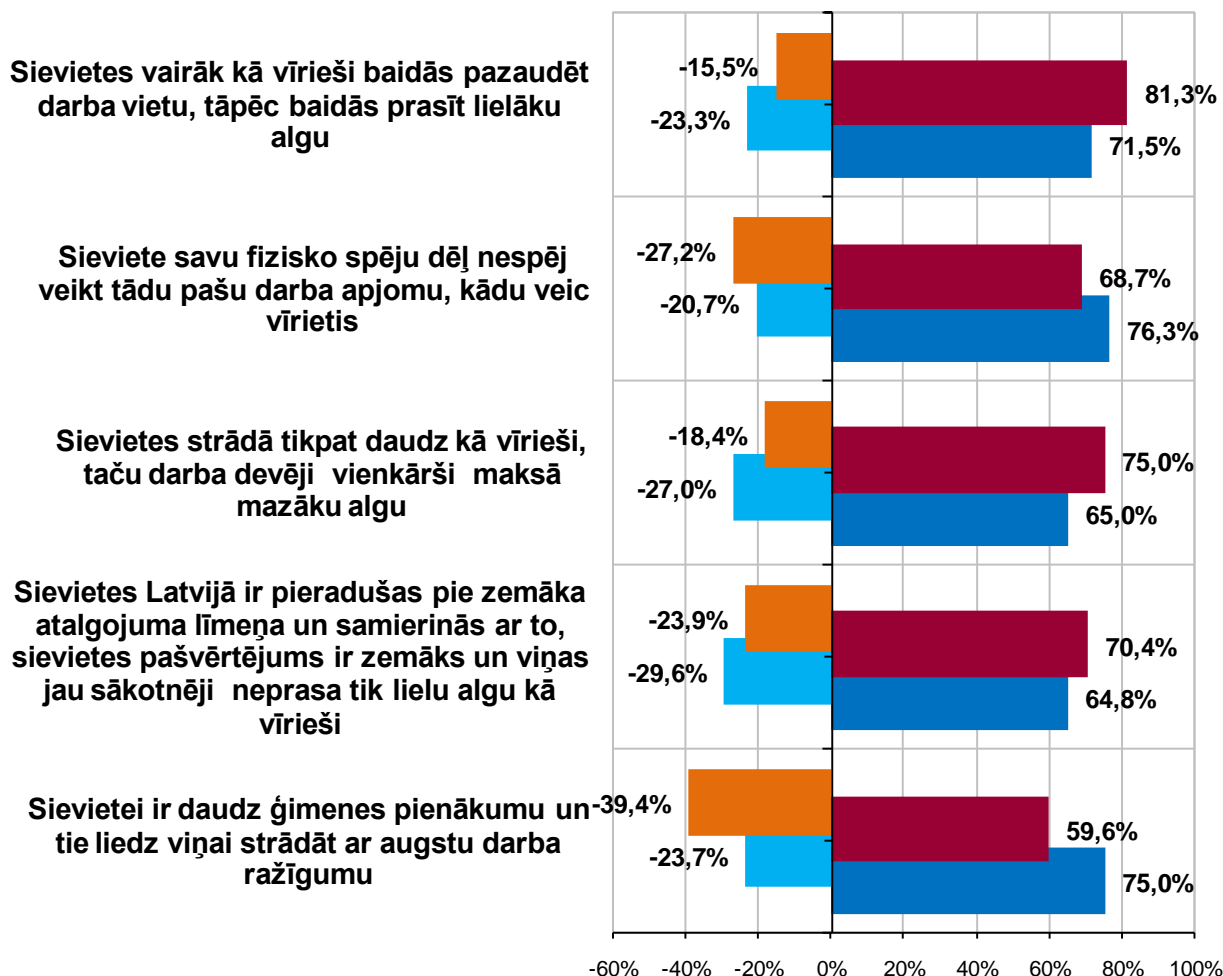
Ja Jūs domājat, ka sievietēm tiek maksāta mazāka alga nekā vīriešiem, tad, kas pēc Jūsu domām ir tā galvenie iemesli? Es Jums nosaukšu vairākus iespējamus iemeslus un Jūs man par katru no tiem pasakiet, cik lielā mērā tas ietekmē atalgojuma lielumu?

(Respondenti, kuri piekrita, ka vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes; N=505)

■ Sievietes (N=294) ■ Vīrieši (N=211)

Pilnīgi + drīzāk nepiekrīt

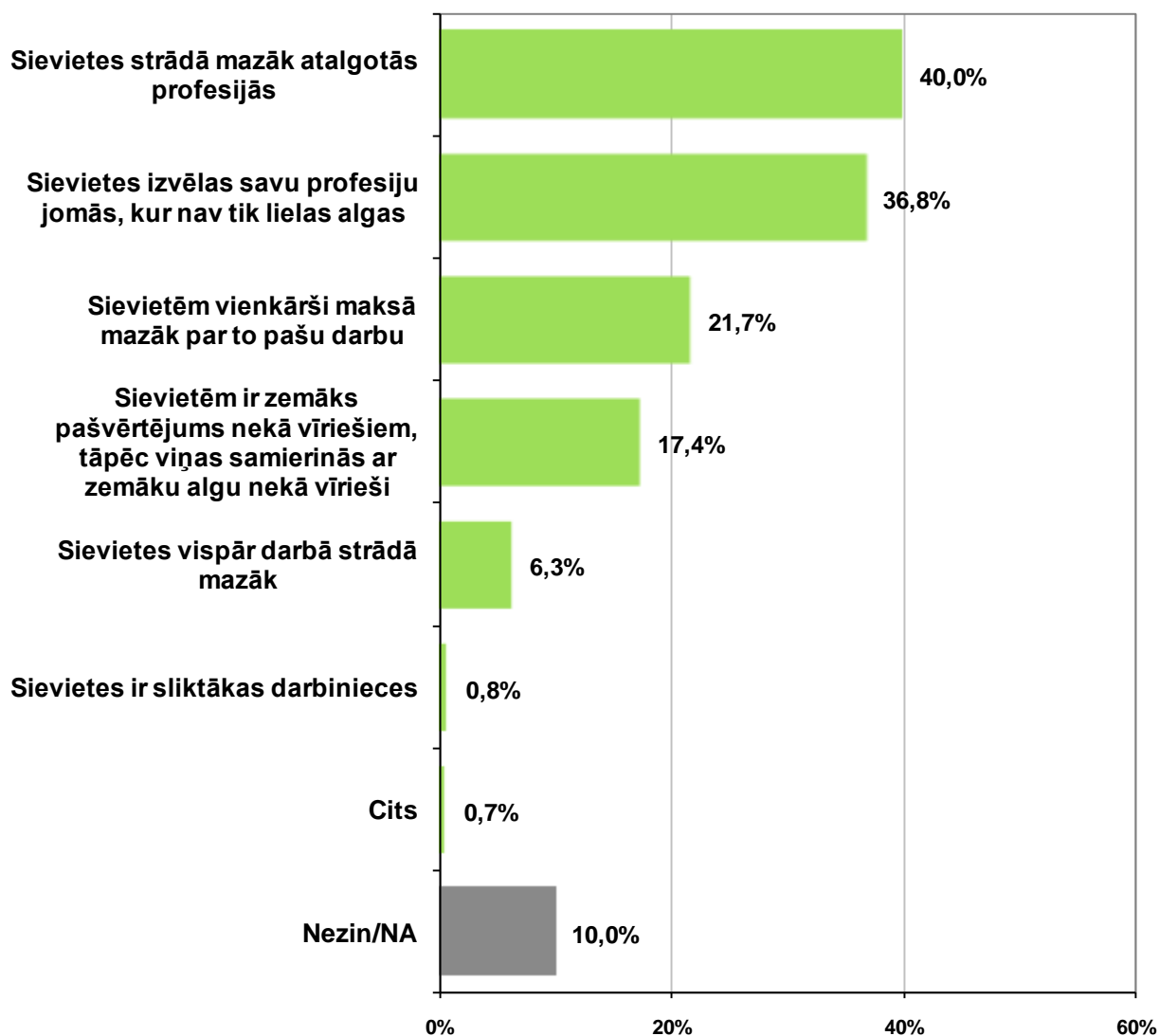
Pilnībā + drīzāk piekrīt

Latvijā pēc statistikas datiem sievietes kopumā saņem par 17% mazāku atalgojumu kā vīrieši. Tādējādi viņas saņem arī mazākas pensijas un ir pakļautas lielākam nabadzības riskam.

Kādi, Jūsaprāt, ir iemesli šādai situācija?

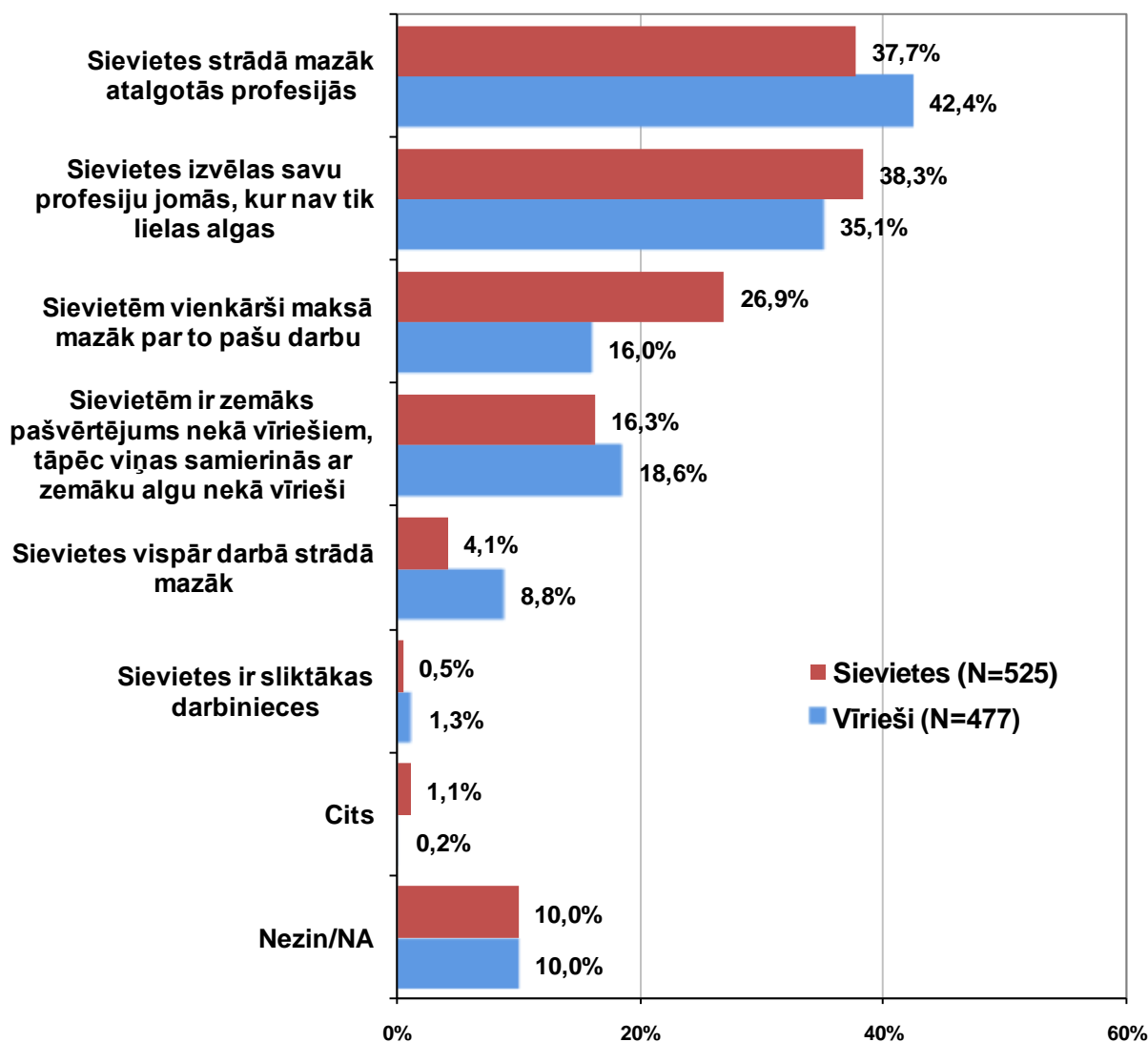
(Visi respondenti; N=1002)

Latvijā pēc statistikas datiem sievietes kopumā saņem par 17% mazāku atalgojumu kā vīrieši. Tādējādi viņas saņem arī mazākas pensijas un ir pakļautas lielākam nabadzības riskam.

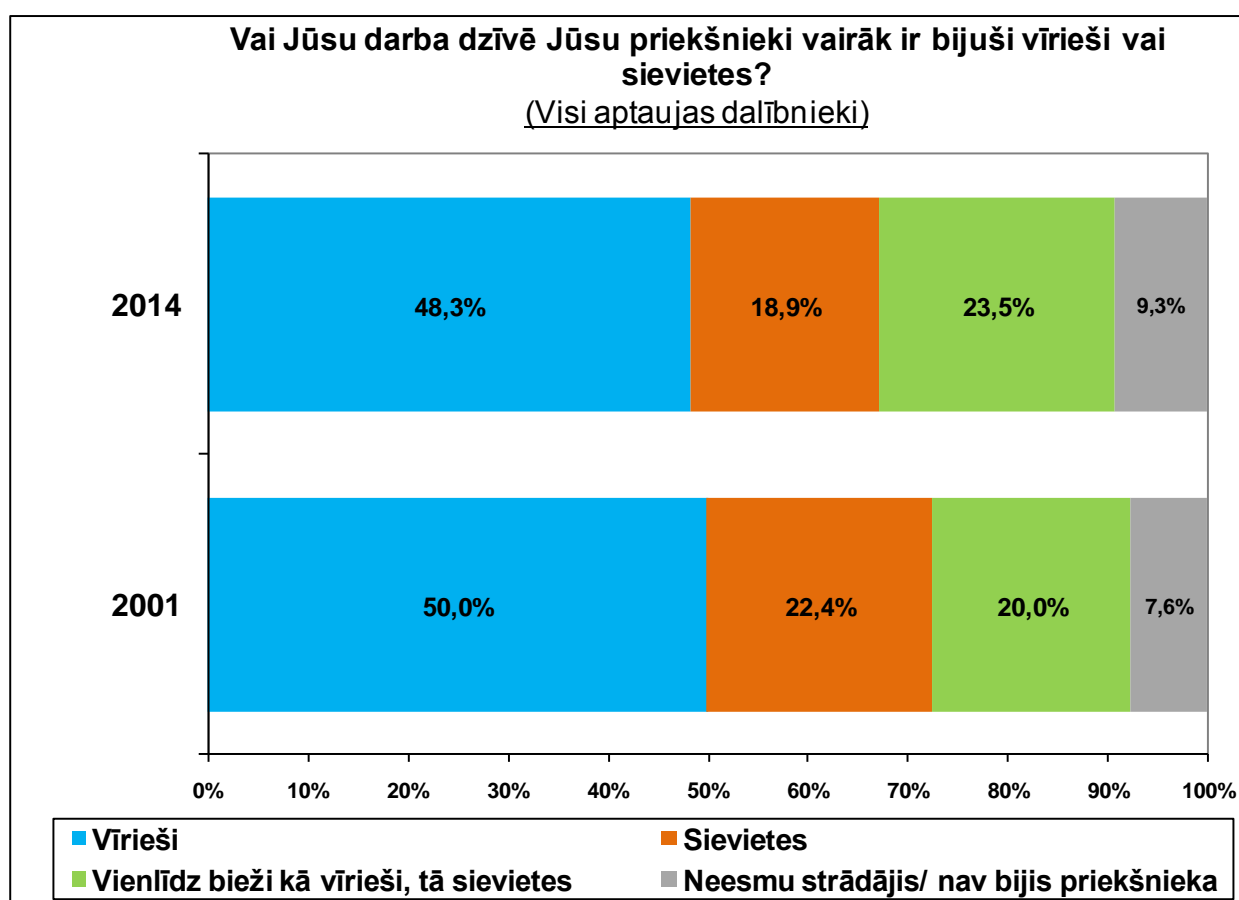
Kādi, Jūsaprāt, ir iemesli šādai situācija?

(Visi respondenti; N=1002)

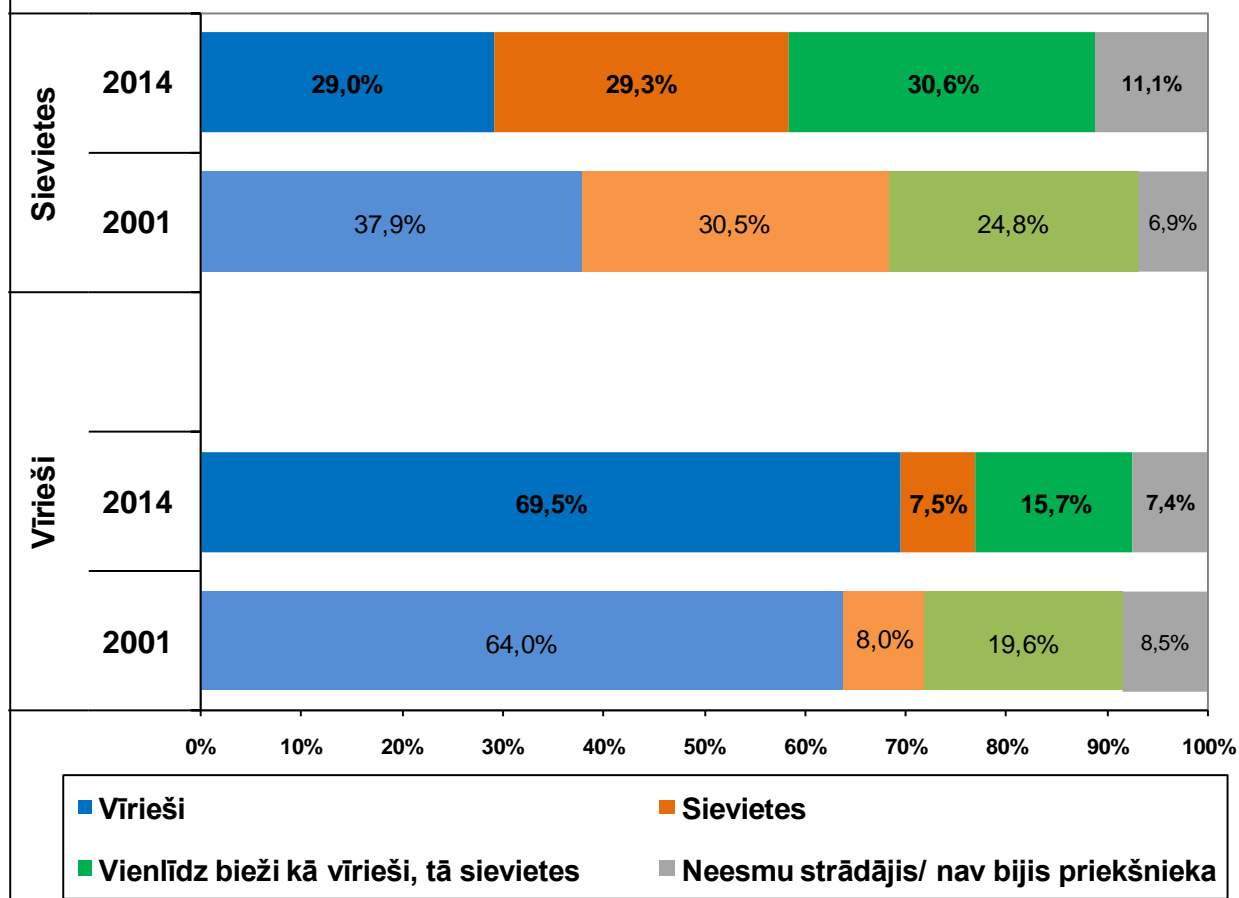
2.6. Dažāda dzimuma priekšnieki – līdzšinējā pieredze, vērtējums un izvēle.

- Aptaujātajiem Latvijas iedzīvotājiem viņu darba dzīvē priekšnieki vairāk bijuši vīrieši (48,3%) nekā sievietes (18,9%).
- Respondenti, kuriem ir bijuši dažāda dzimuma priekšnieki biežāk kā labākus vērtēja priekšniekus - vīriešus (49,5% no visiem aptaujas dalībniekiem), retāk – sievietes (17,2%).
- Ja respondentiem būtu iespēja izvēlēties priekšnieka dzimumu darbā, tad vīrietim priekšroku dotu 34,4%, sievietei – 8% aptaujas dalībnieku. Tomēr lielākā daļa (54,5%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju apgalvoja, ka priekšnieka dzimumam nav nozīmes.

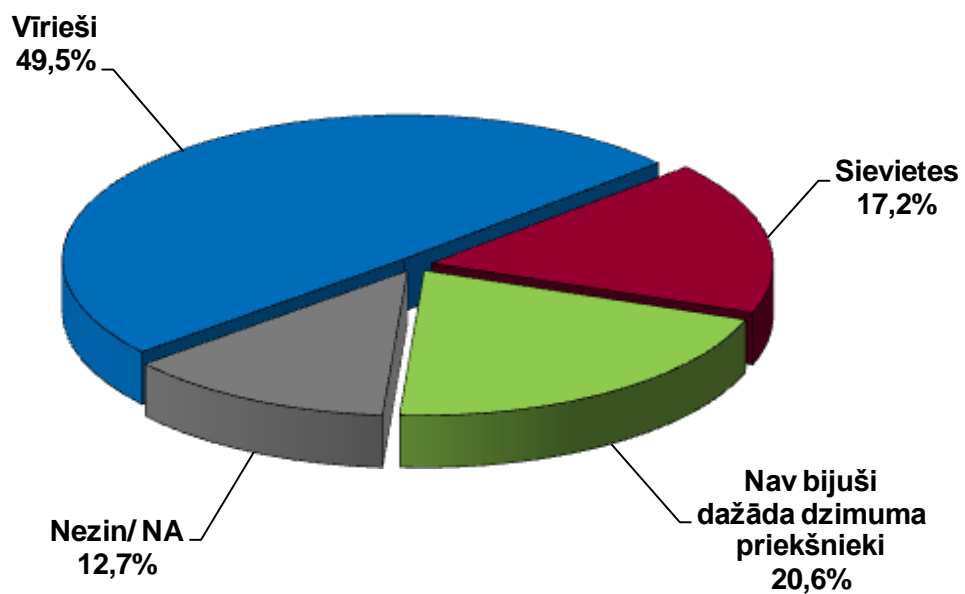

Vai Jūsu darba dzīvē Jūsu priekšnieki vairāk ir bijuši vīrieši vai sievietes?

(Visi aptaujas dalībnieki)

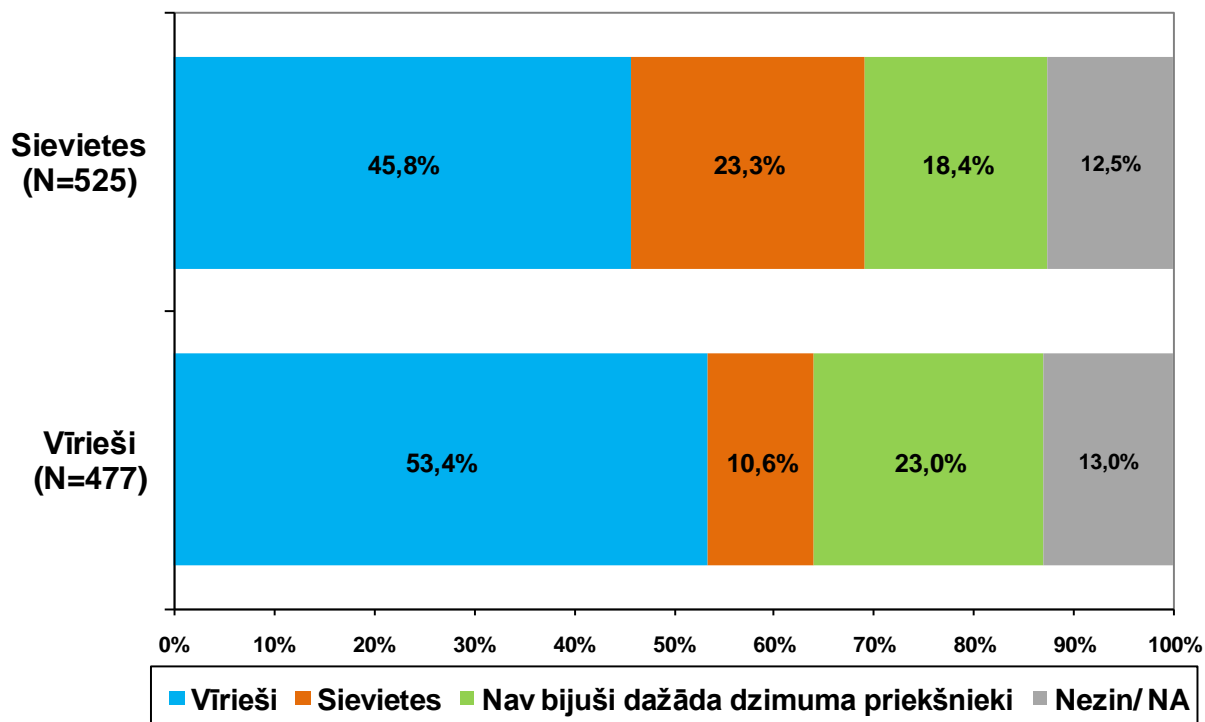

Ja Jums ir bijuši dažāda dzimuma priekšnieki, tad, balstoties uz Jūsu pieredzi, kuri ir bijuši labāki –vīrieši vai sievietes?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

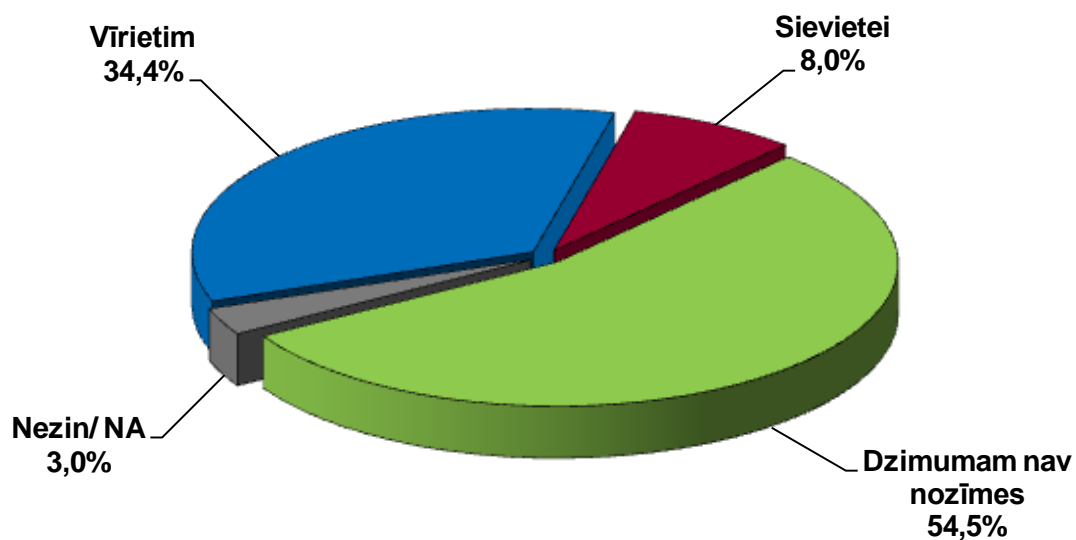

Ja Jums ir bijuši dažāda dzimuma priekšnieki, tad, balstoties uz Jūsu pieredzi, kuri ir bijuši labāki –vīrieši vai sievietes?
(Visi aptaujas dalībnieki)

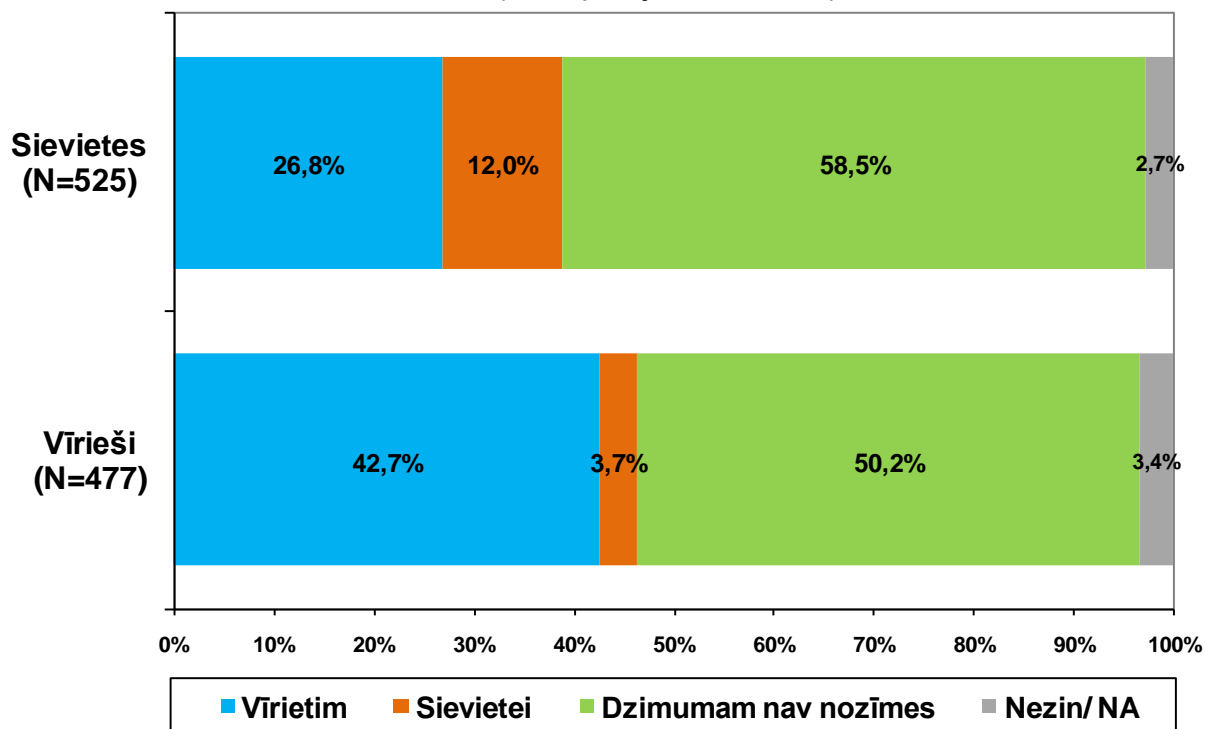
Ja Jums būtu iespēja izvēlēties priekšnieku darbā, vai Jūs dotu priekšroku vīrietim, sievietei, vai arī, Jūsaprāt, dzimumam nav nozīmes?

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

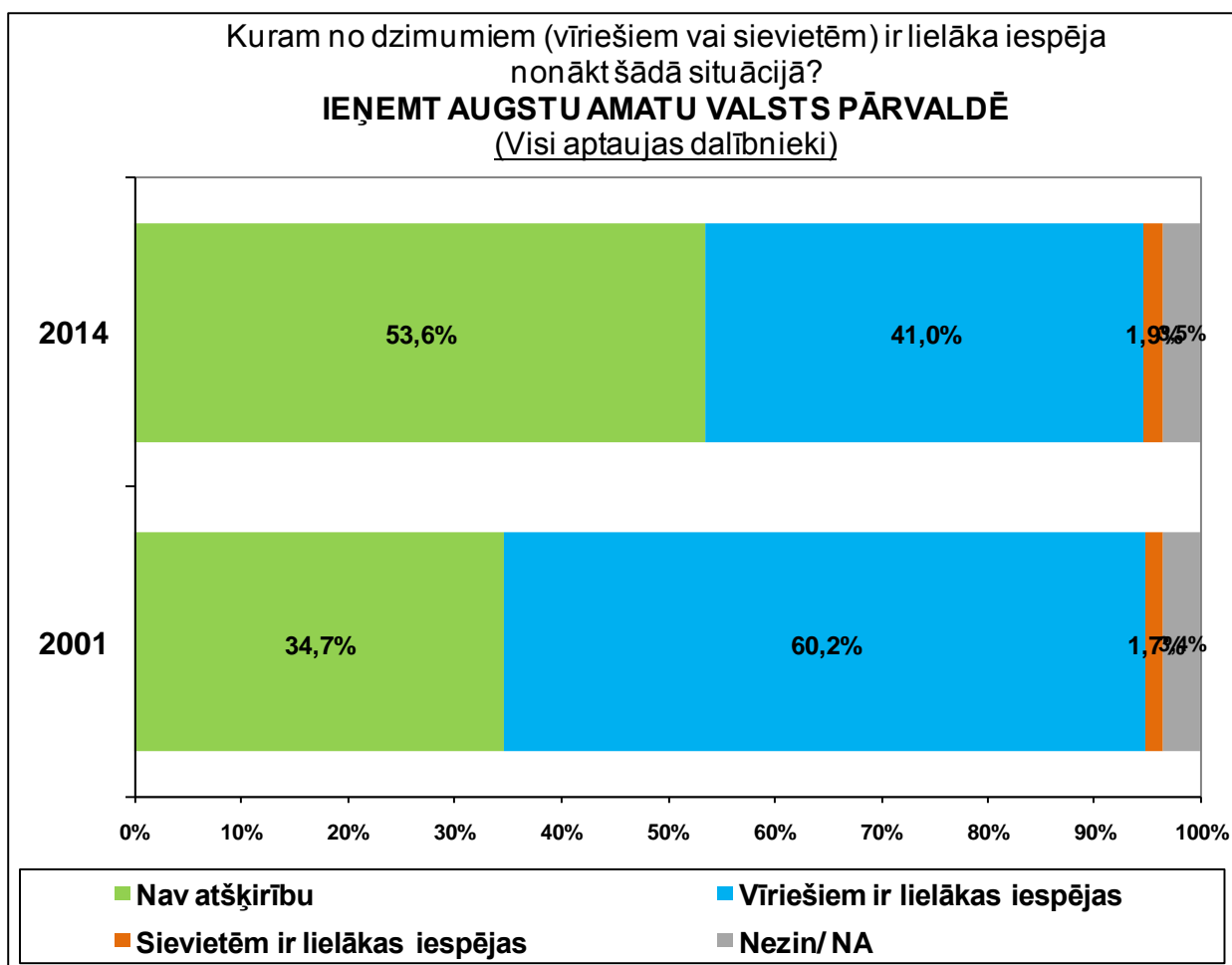
Ja Jums būtu iespēja izvēlēties priekšnieku darbā, vai Jūs dotu priekšroku vīrietim, sievietei, vai arī, Jūsaprāt, dzimumam nav nozīmes?

(Visi aptaujas dalībnieki)

2.7. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums ieņemt vadošus amatus.

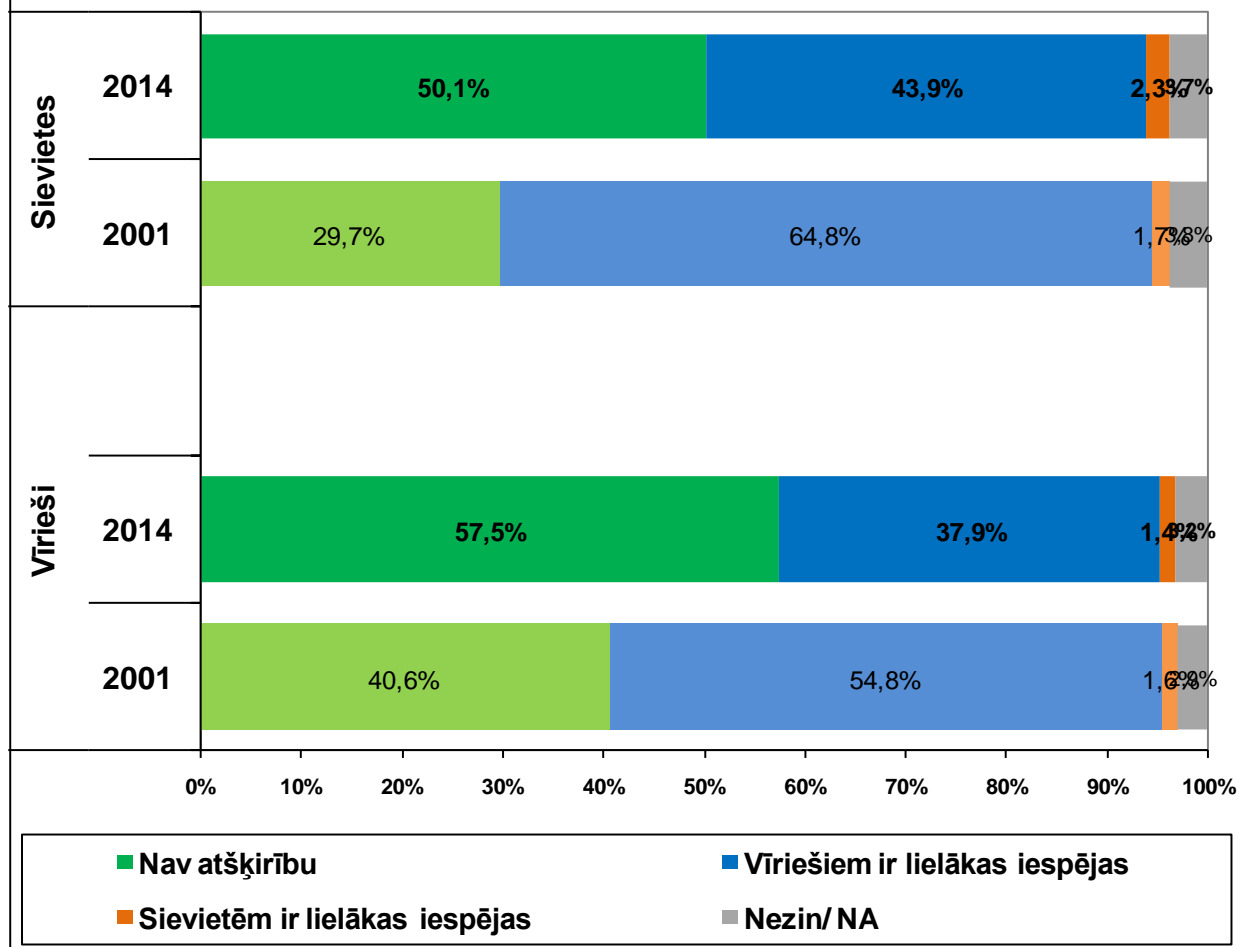
- Vairākums aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka abu dzimumu pārstāvjiem ir vienādas izredzes ieņemt augstu amatu valsts pārvaldē (53,6%; 2001.g. tādu bija tikai 34,7%) vai augstu amatu privātā sektorā (60,9%). Pārējo respondentu vidū dominēja viedoklis, ka vīriešiem šos amatus ieņemt ir lielākas iespējas. 41% respondentu skatījumā vīriešiem ir lielākas iespējas ieņemt augstu amatu valsts pārvaldē, 33,5% skatījumā - ieņemt augstu amatu privātā sektorā. Sieviešu iespējas, kā lielākas, tika vērtētas reti (~2% gadījumu).

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

IEŅEMT AUGSTU AMATU VALSTS PĀRVALDĒ

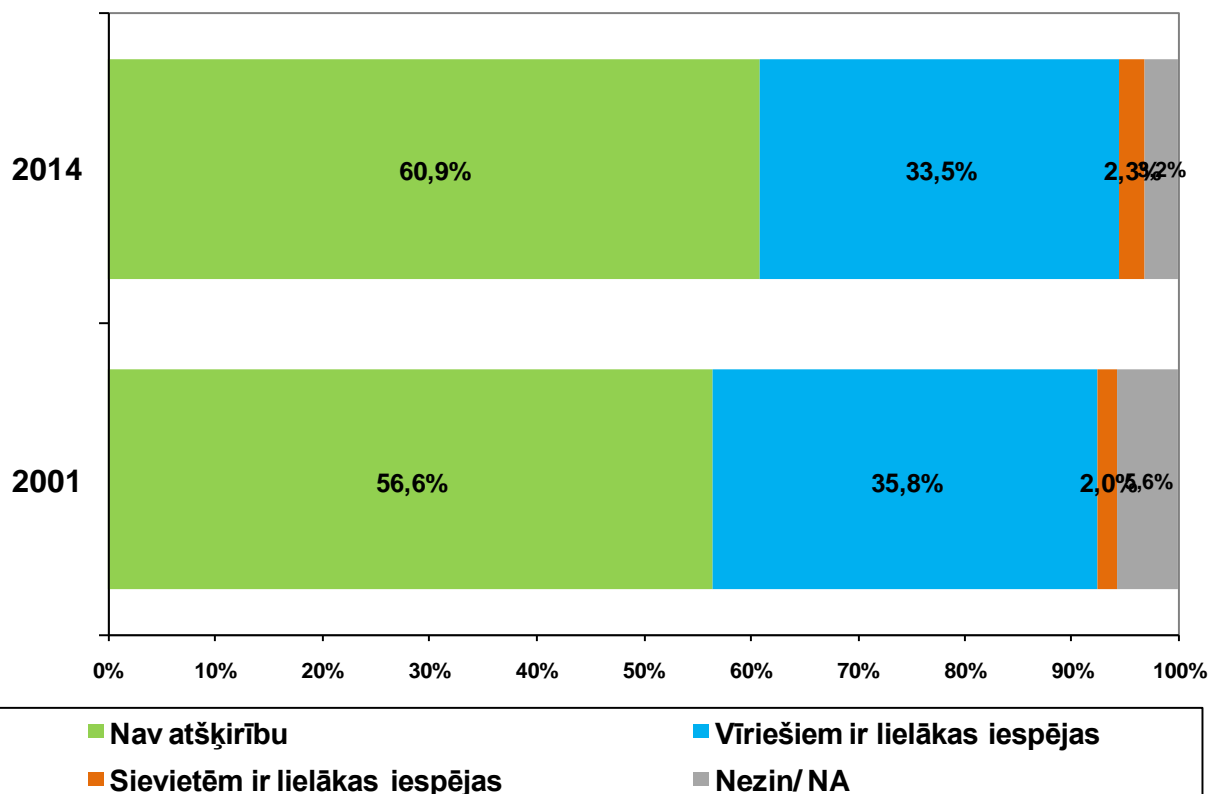
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

IEŅEMT AUGSTU AMATU PRIVĀTĀ SEKTORĀ

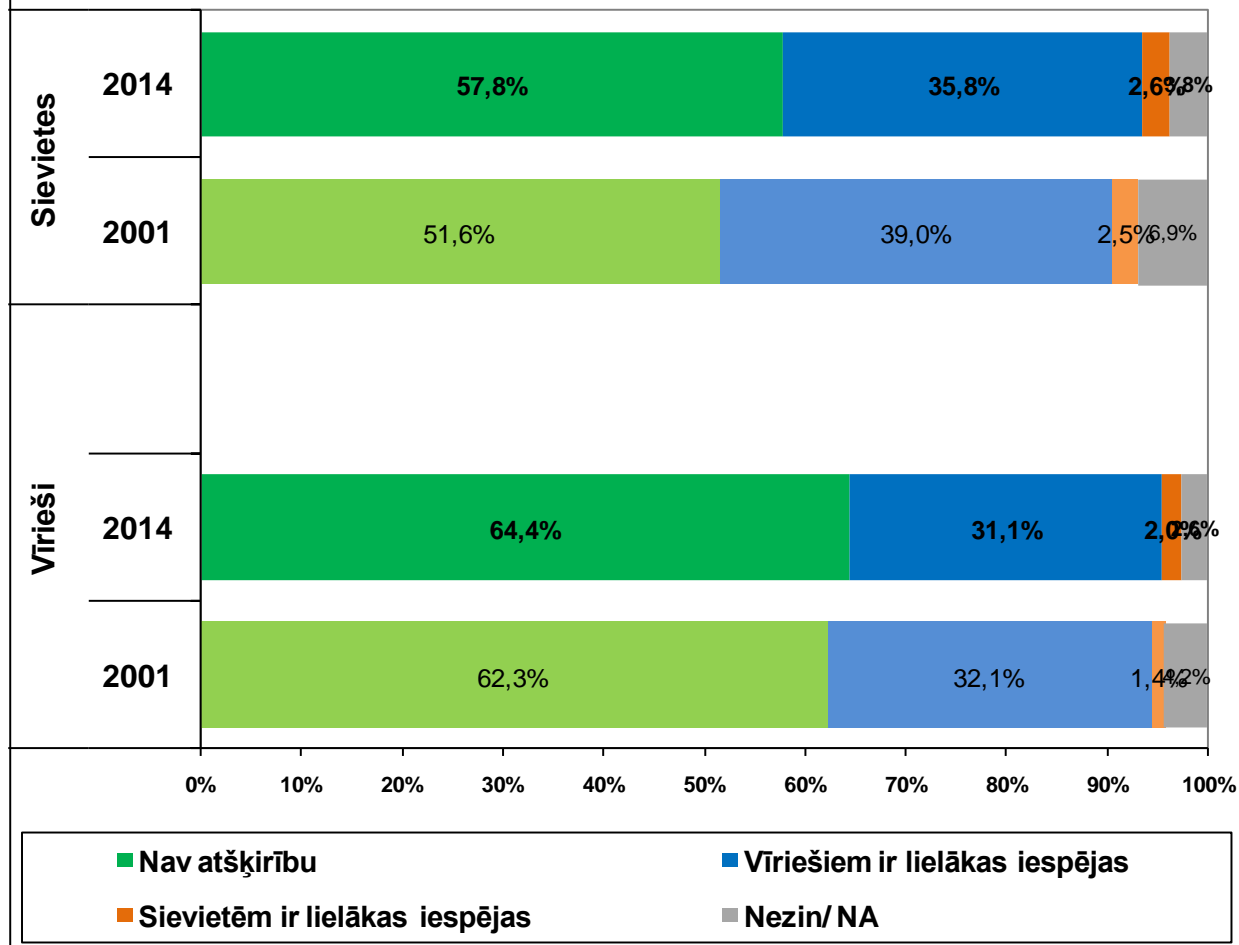
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

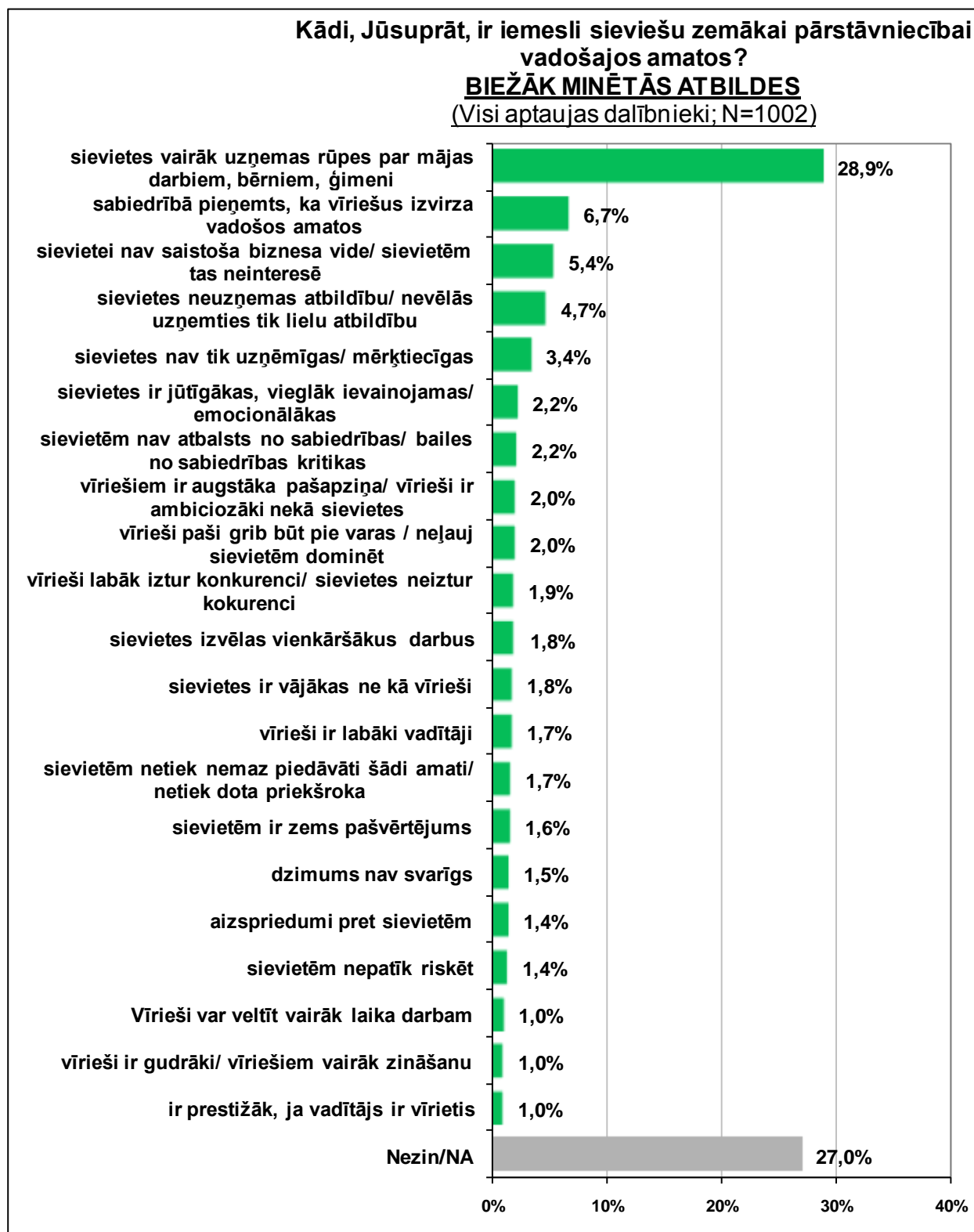
IEŅEMT AUGSTU AMATU PRIVĀTĀ SEKTORĀ

(Visi aptaujas dalībnieki)

2.8. Iemesli sieviešu zemākai pārstāvētībai vadošajos amatos.

- Sabiedrības priekšstats galvenais iemesls sieviešu zemākai pārstāvētībai vadošajos amatos ir tas, ka sievietes vairāk uzņemas rūpes par mājas darbiem, bērniem, ģimeni. Tā domā 28,9% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju. Citi viedokļi tika minēti ievērojami retāk (<7%).

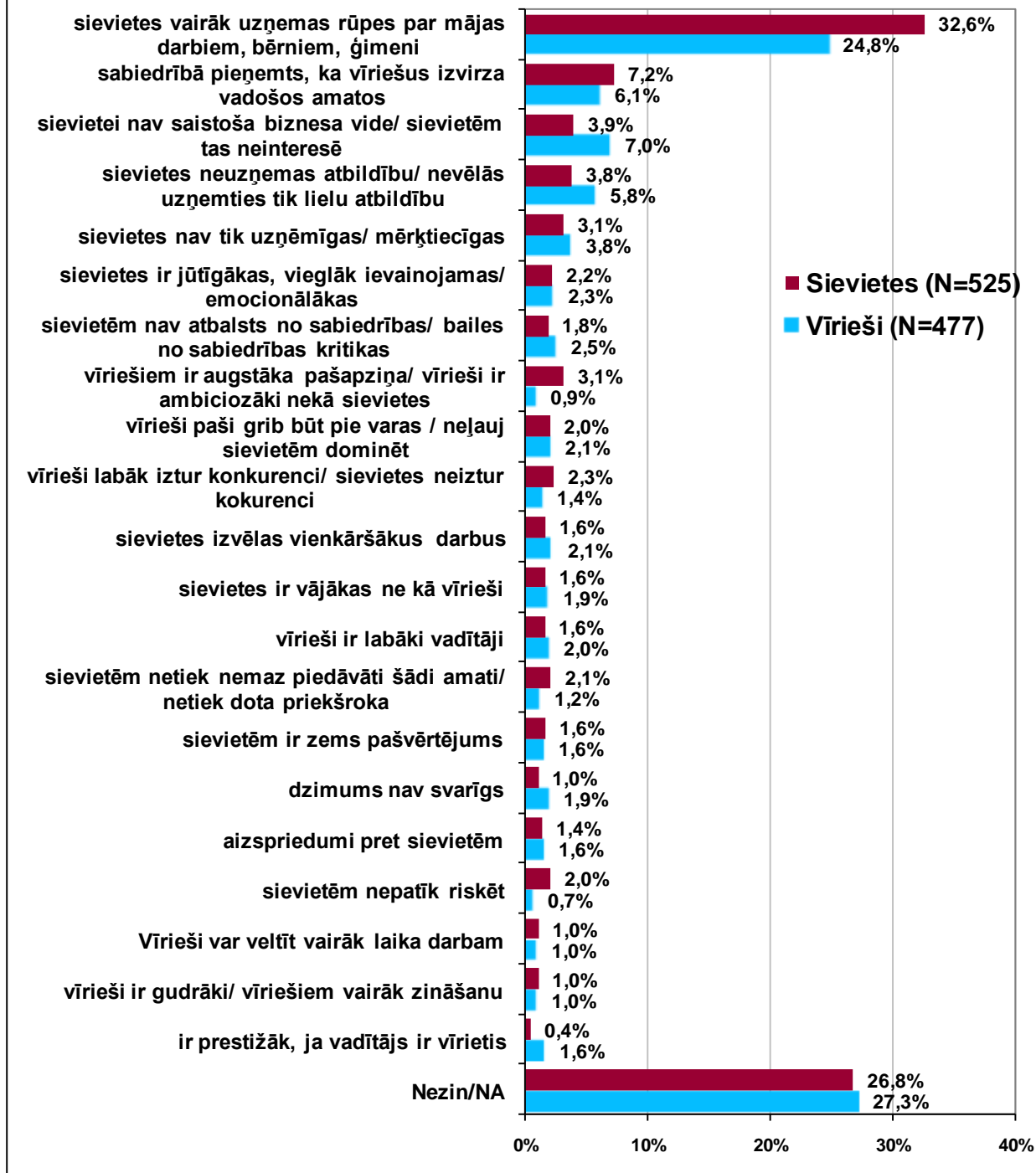
Retāk tika minētas sekojošas atbildes:

- *sievietes dēļ bērna kopšanas atvaļinājuma izkrīt no aprites un ir grūti atgriezties;*
- *neatbilstoša izglītība/ vīriešiem labāk aizglītība;*
- *vīrieši tiek vērtēti augstāk;*
- *vīrieši kopumā ir vairāk pielāgoti vadīšanai augstajos amatos;*
- *vīrieši ātrāk pieņem lēmumu/ sievietes ir neizlēmīgākas;*
- *sievietēm neuzticas;*
- *vīriešiem ir labāka loģiskā domāšana;*
- *sievietes nav tik orientētas uz karjeru;*
- *sievietēm ir mazāka pieredze;*
- *sievietes nevar izturēt tik lielu slodzi;*
- *sievietēm trūkst līdzekļu;*
- *vīrieši strādā ar lielāku atdevi;*
- *sievietēm nav atbalsta no ģimenes;*
- *vīrieši ir godkārīgāki;*
- *vīriešiem vairāk uzticas;*
- *vīriešiem ir labāki biznesa kontakti;*
- *sievietēm nav tik izteikta vēlme pašapliecināties;*
- *sievietēm ir vairāk nesakārtota ģimenes dzīve;*
- *sieviete mazāk piemērota psiholoģiskai spriedzei;*
- *maz ir tādas jomas, kuras var vadīt sieviete;*
- *sievietes necenšas tik daudz nopelnīt;*
- *sievietei ir lielākas bailes no neveiksmes.*

Kādi, Jūsaprāt, ir iemesli sieviešu zemākai pārstāvniecībai
vadošajos amatos?

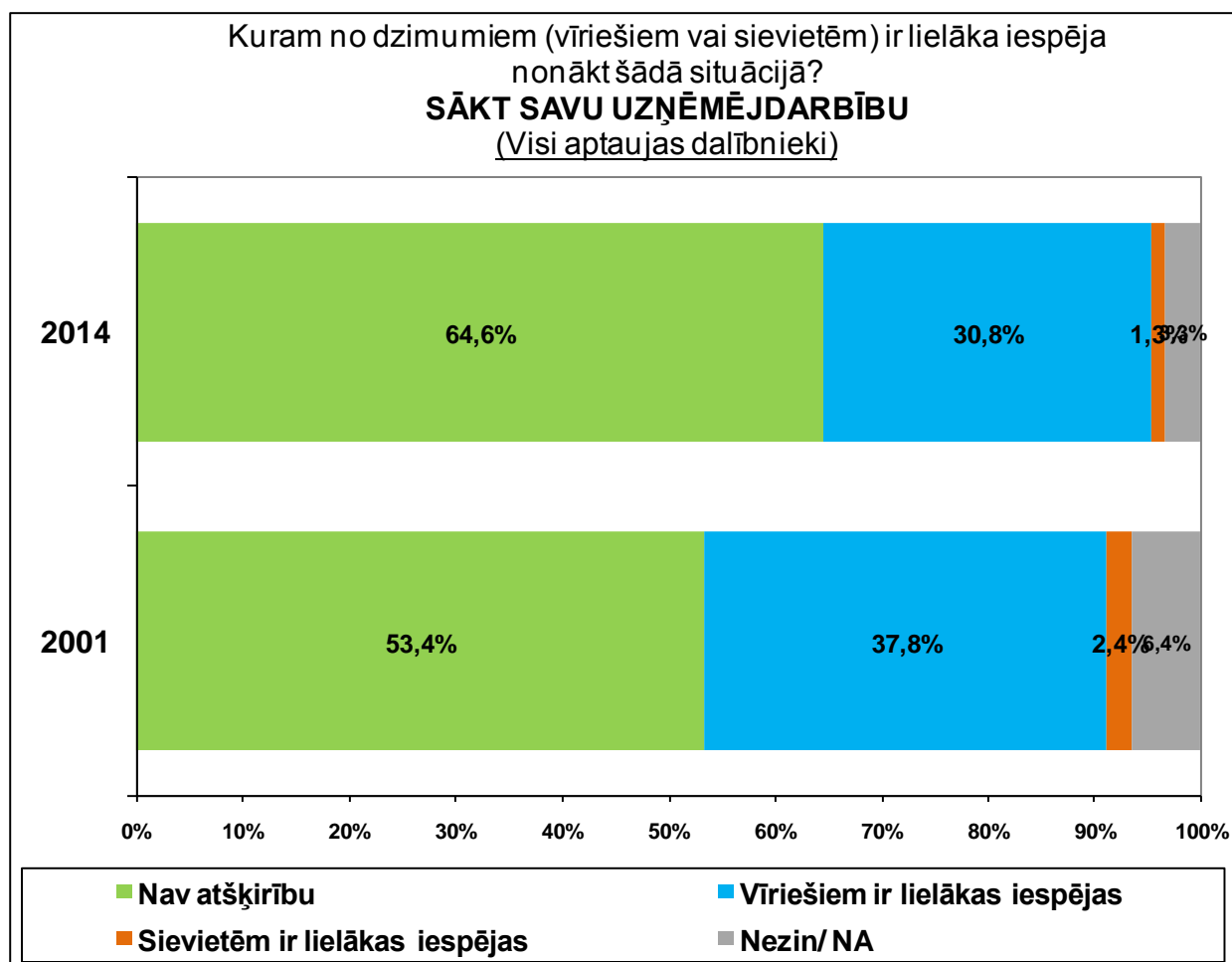
BIEŽĀK MINĒTĀS ATBILDES

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

2.9. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums uzsākt uzņēmējdarbību.

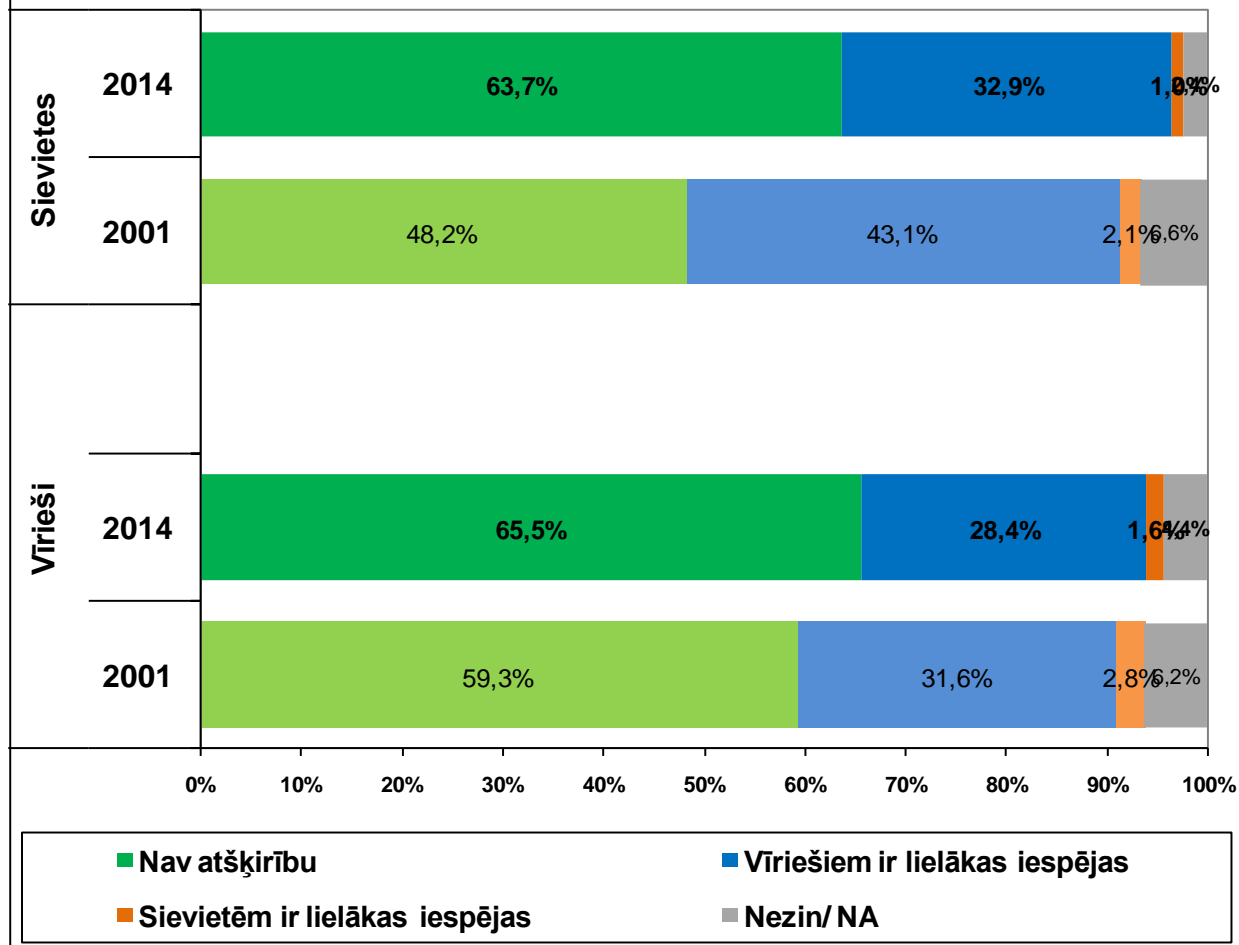
- Lielākā daļa (55,3%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka uzņēmējdarbības sākšanā nav nekādas atšķirības, vai to sāk vīrietis, vai sieviete. Gandrīz trešdaļa (32,4%) respondentu pārstāvēja viedokli, ka uzņēmējdarbību vieglāk ir uzsākt vīriešiem, savukārt sieviešu iespējas, kā labākas, vērtēja tikai 2,8% aptaujāto.
- Vīriešu iespējas vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību visbiežāk tika argumentētas ar to, ka ģimenēs visa slodze par mājas rūpēm ir sievietes pārziņā/ vīriešiem nav tik lielas rūpes par mājas darbiem. Respondenti, kas sieviešu iespējas uzsākt uzņēmējdarbību vērtēja kā labākas, savu viedokli visbiežāk pamatoja ar to, ka sievietēm ir labāka intuīcija, kā arī viņas labāk prot menedžēt/ vadīt biznesu.

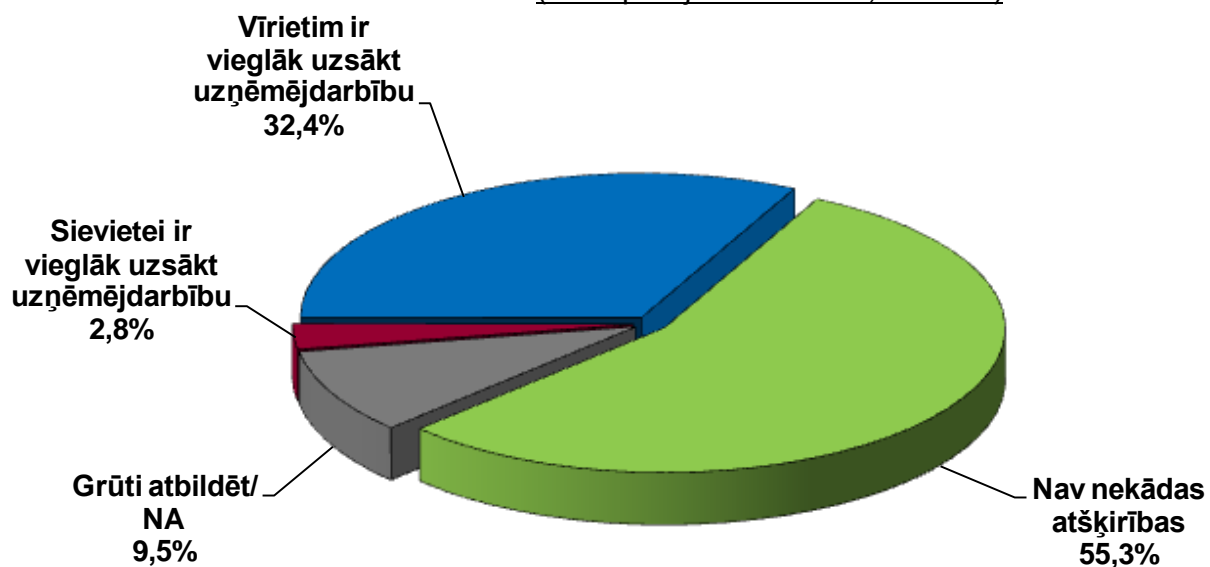
Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

SĀKT SAVU UZŅĒMĒJDARBĪBU

(Visi aptaujas dalībnieki)

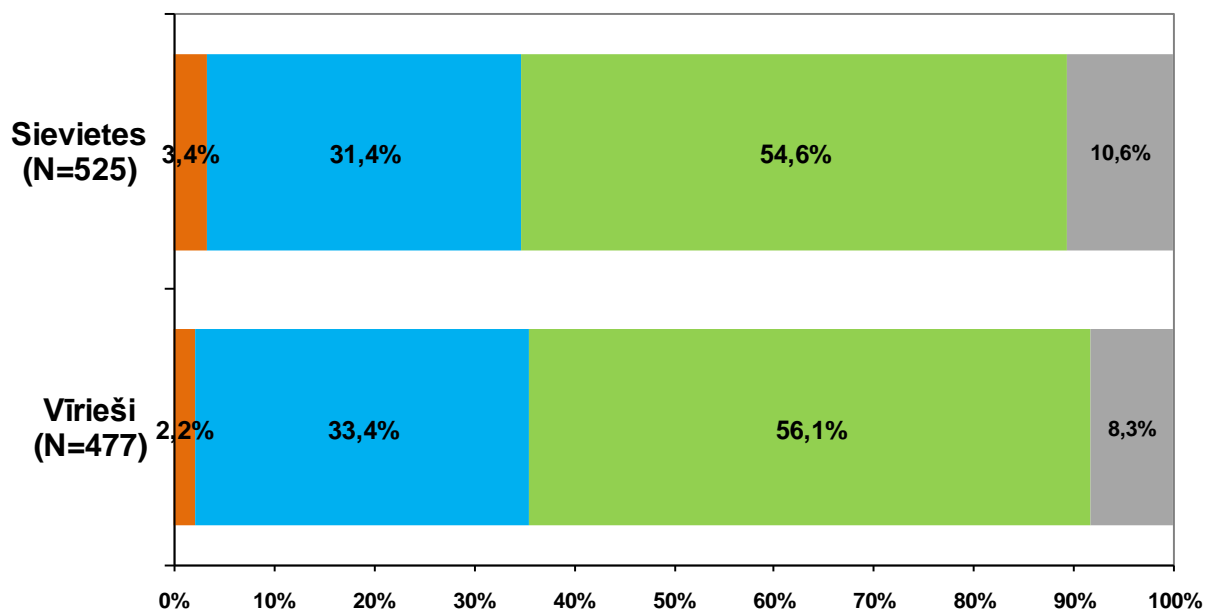

Vai sievietei, Jūsaprāt, uzsākt uzņēmējdarbību ir vieglāk vai grūtāk nekā vīrietim, vai arī nav nekādas atšķirības?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

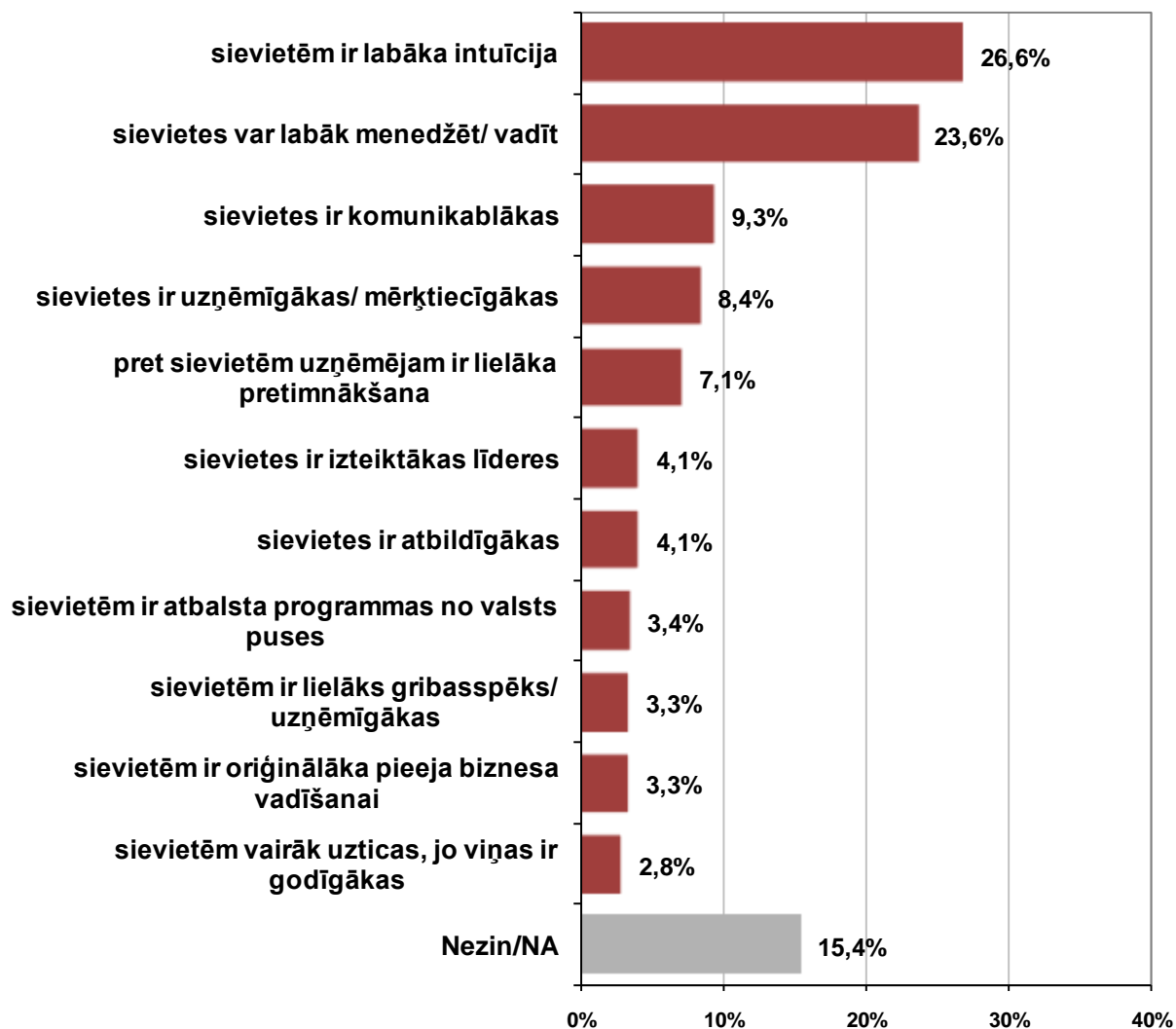
Vai sievietei, Jūsaprāt, uzsākt uzņēmējdarbību ir vieglāk vai grūtāk nekā vīrietim, vai arī nav nekādas atšķirības?

(Visi aptaujas dalībnieki)

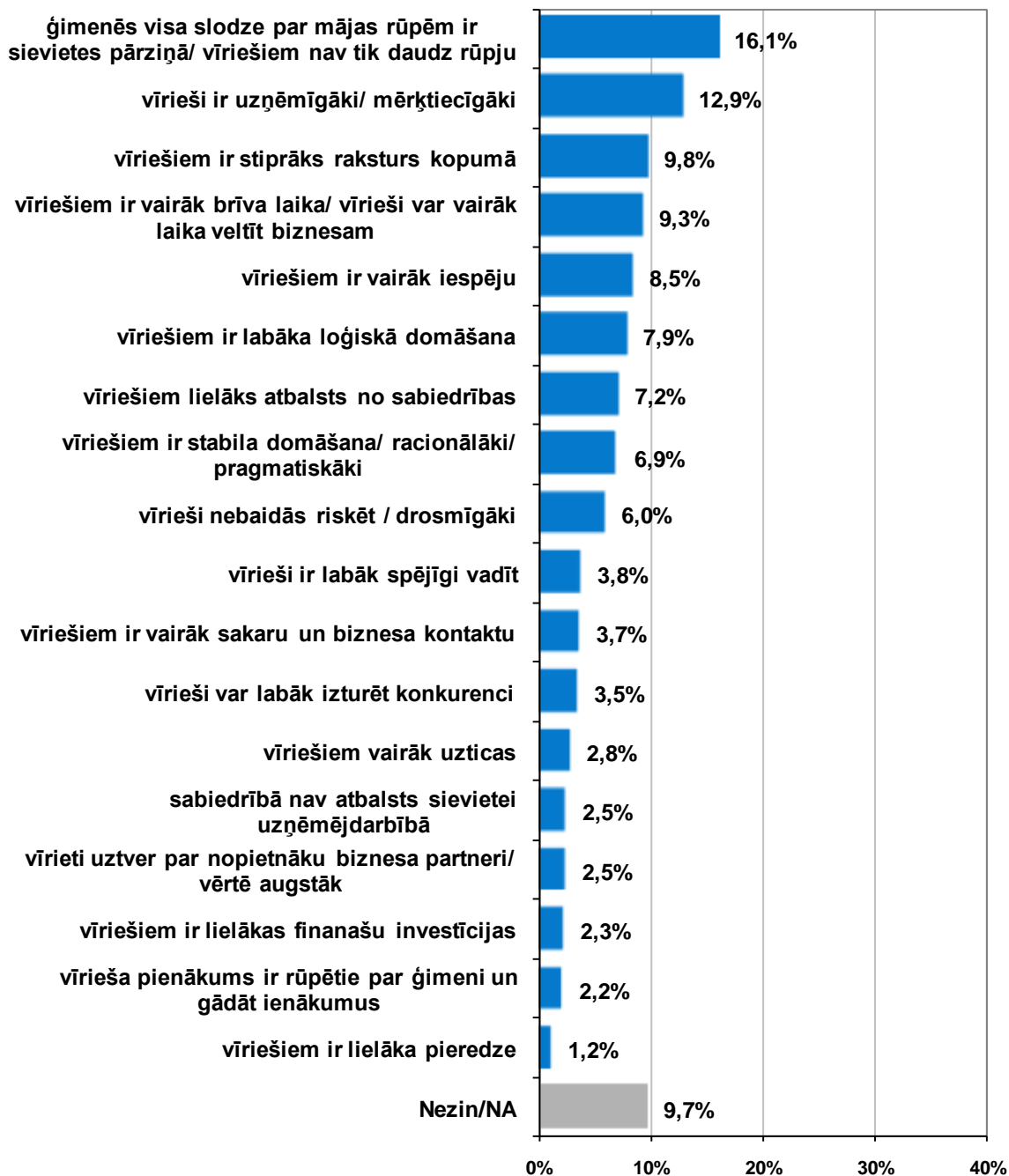

■ Sievietei ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību ■ Vīrietim ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību
■ Nav nekādas atšķirības ■ Grūti atbildēt/ NA

Lūdzu paskaidrojiet savu atbildi -
Kāpēc sievietei ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību?
 (Respondenti, kuri pauda viedokli, ka sievietei ir vieglāk uzsākt
 uzņēmējdarbību; N=28)

Lūdzu paskaidrojiet savu atbildi -
Kāpēc vīriešiem ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību?
BIEŽĀK MINĒTĀS ATBILDES
 (Respondenti, kuri pauda viedokli, ka vīriešiem ir vieglāk uzsākt
 uzņēmējdarbību; N=324)

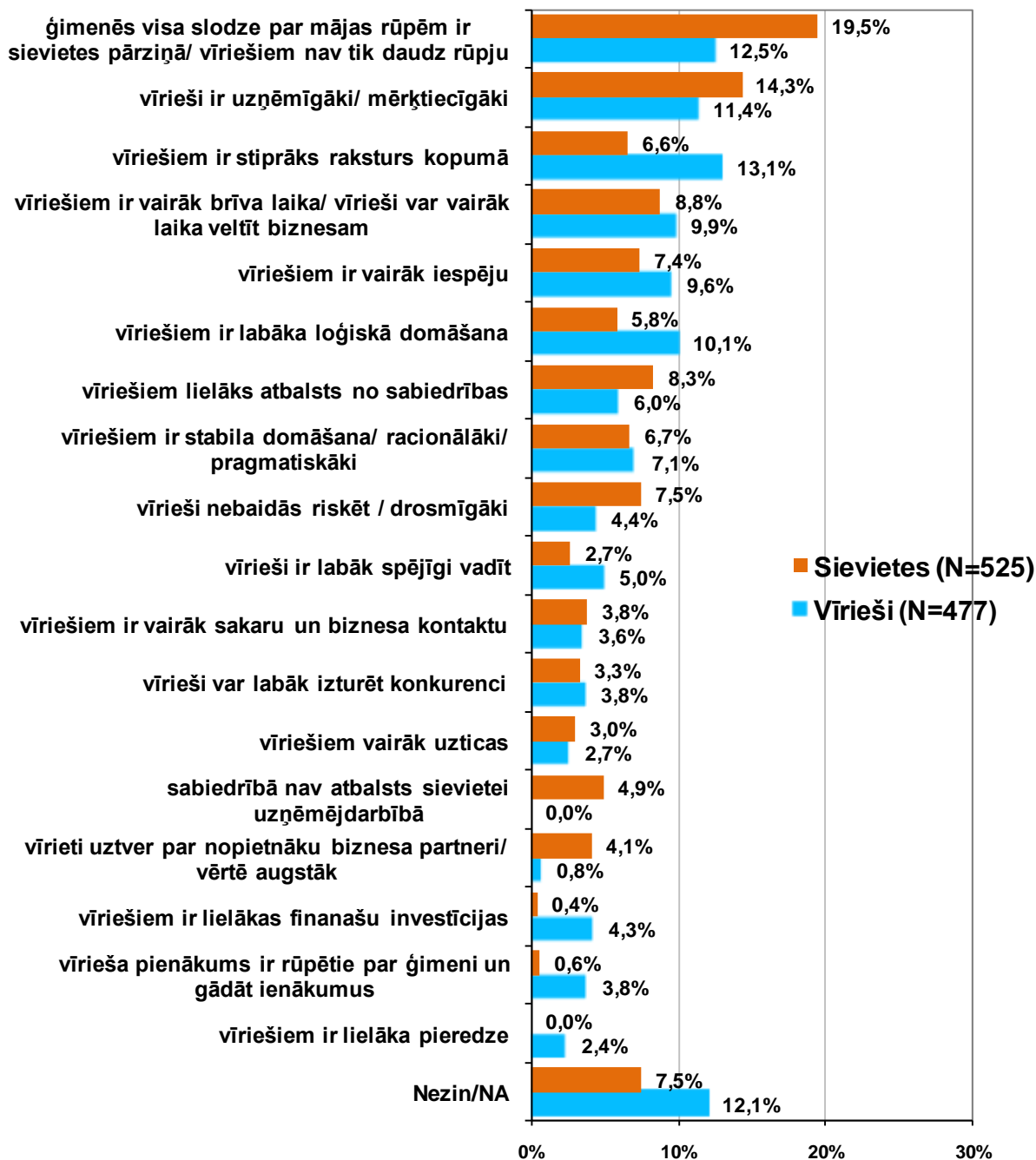

Retāk tika minētas sekojošas atbildes:

- vīrieši ir mobilāki;
- sievietes pārāk ilgi izsver nozīmīgus lēmumus/ vīrieši ir izlēmīgāki;
- vīrieši mazāk konfliktē;
- sievietei vienkāršāk strādāt kāda pakļautībā;
- vīriešu kolektīvā ir mazāk baumu;
- vīrieši vairāk domā par karjeru;
- vīrieši labāk tiek galā ar tehniskiem jautājumiem.

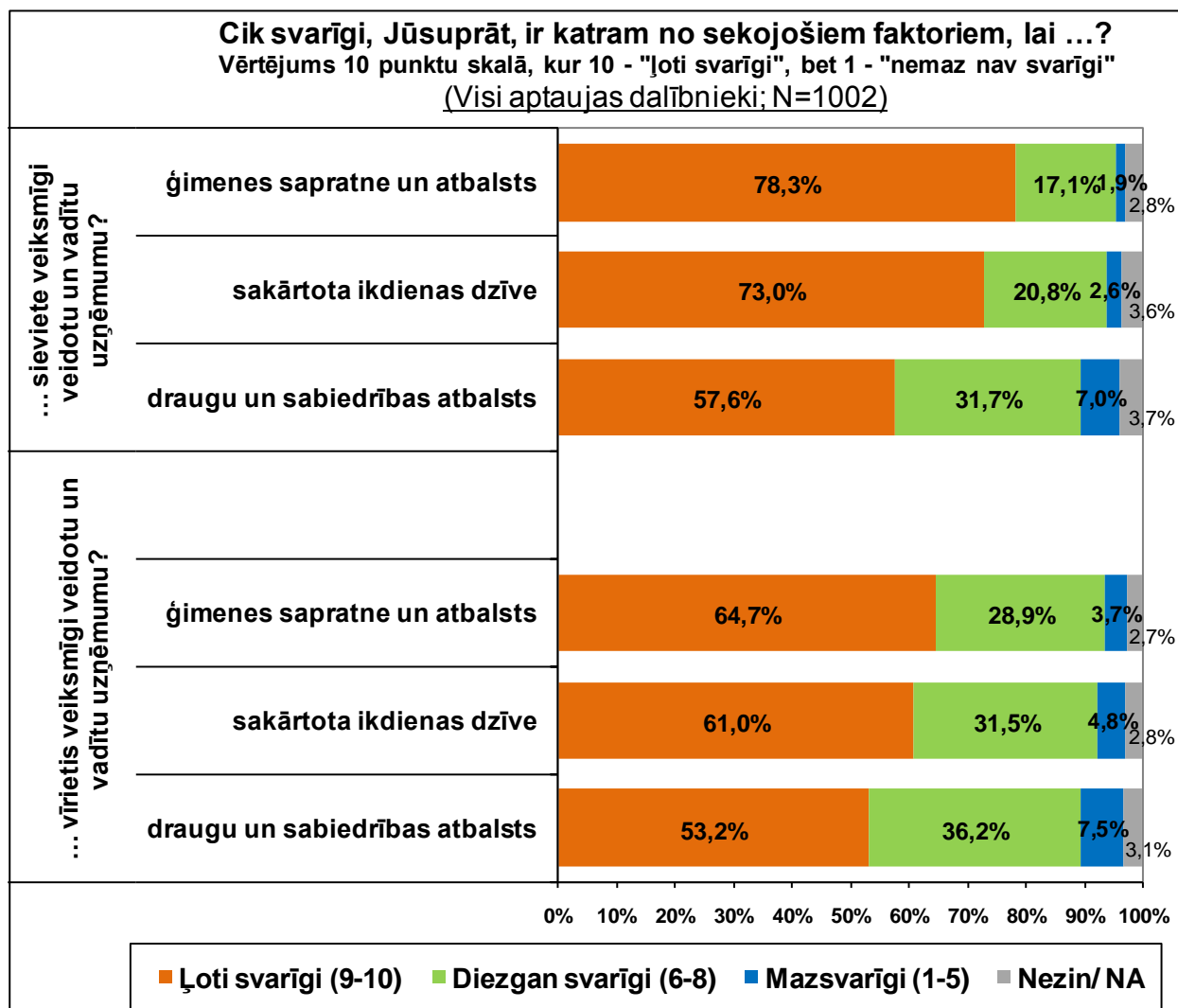

Lūdzu paskaidrojiet savu atbildi -
Kāpēc vīriešiem ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību?
BIEŽĀK MINĒTĀS ATBILDES
 (Respondenti, kuri pauda viedokli, ka vīriešiem ir vieglāk uzsākt
 uzņēmējdarbību; N=324)

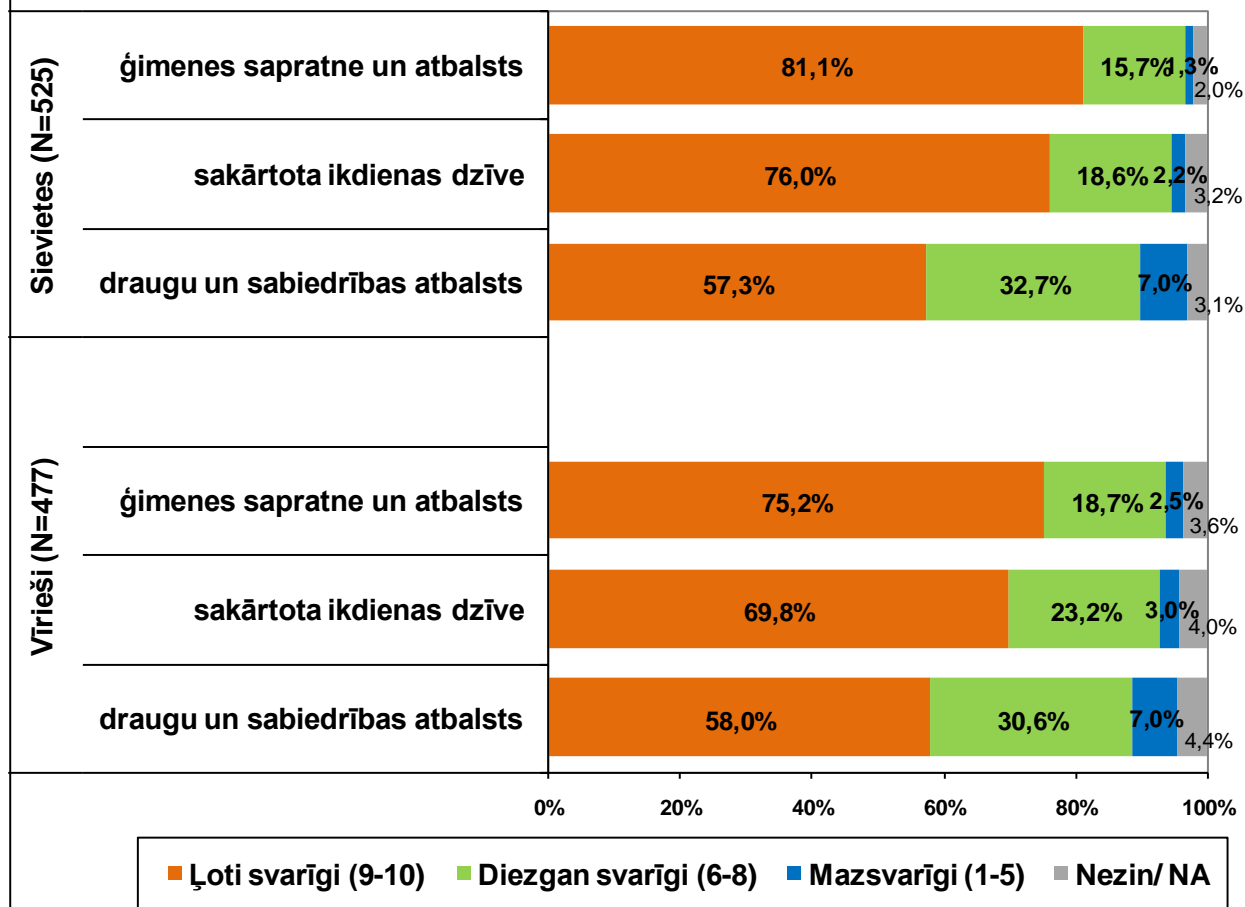

2.10. Faktori, kas palīdz veiksmīgi veidot un vadīt uzņēmumu

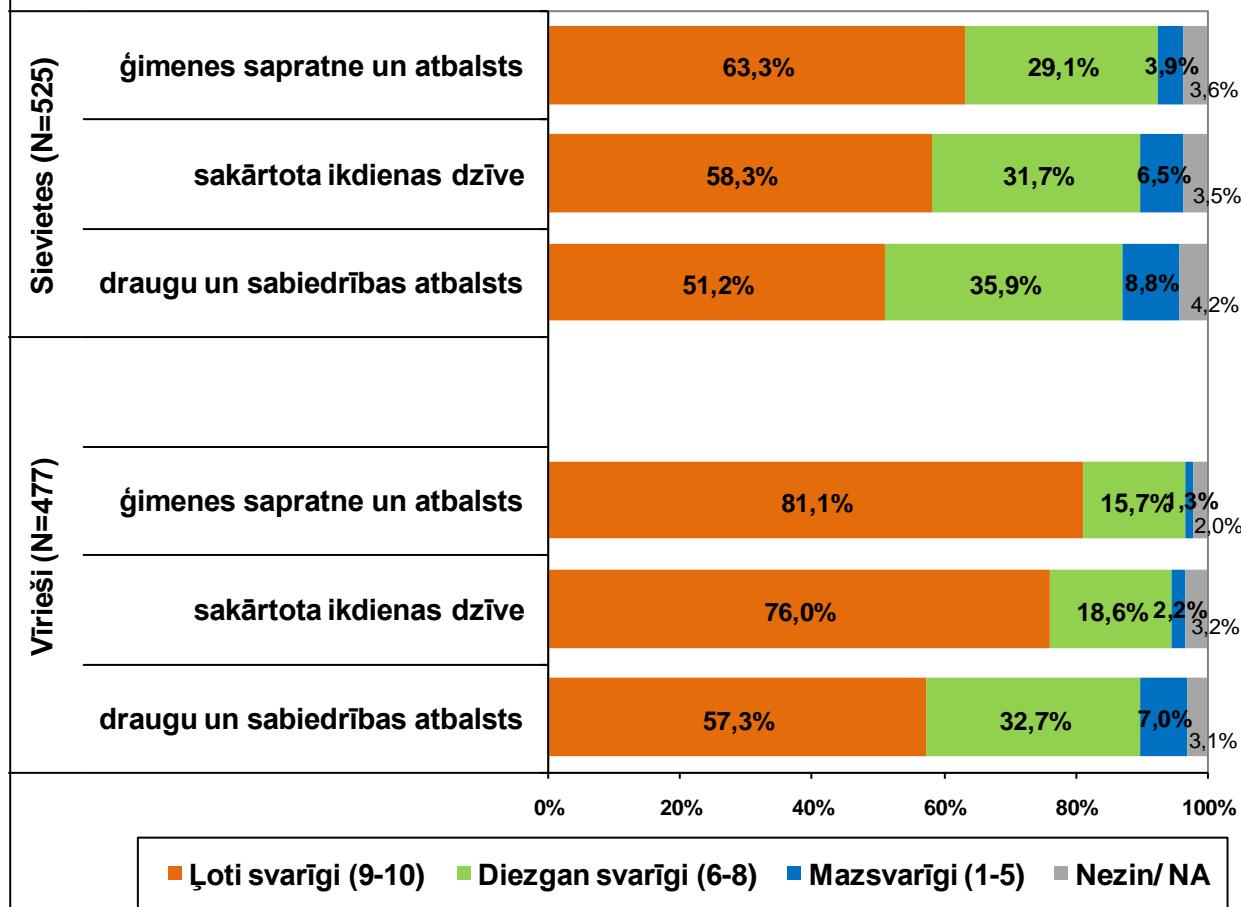
- Gan sievietēm, gan vīriešiem nozīmīgi faktori, kas palīdz veiksmīgi veidot un vadīt uzņēmumu ir ģimenes sapratne un atbalsts, sakārtota ikdienas dzīve, kā arī draugu un sabiedrības atbalsts. Tomēr pētījuma rezultāti ļauj apgalvot, ka sievietēm šie faktori ir būtiskāki nekā vīriešiem. Svarīgākais faktors ir ģimenes sapratne un atbalsts, otrs svarīgākais – sakārtota ikdienas dzīve.

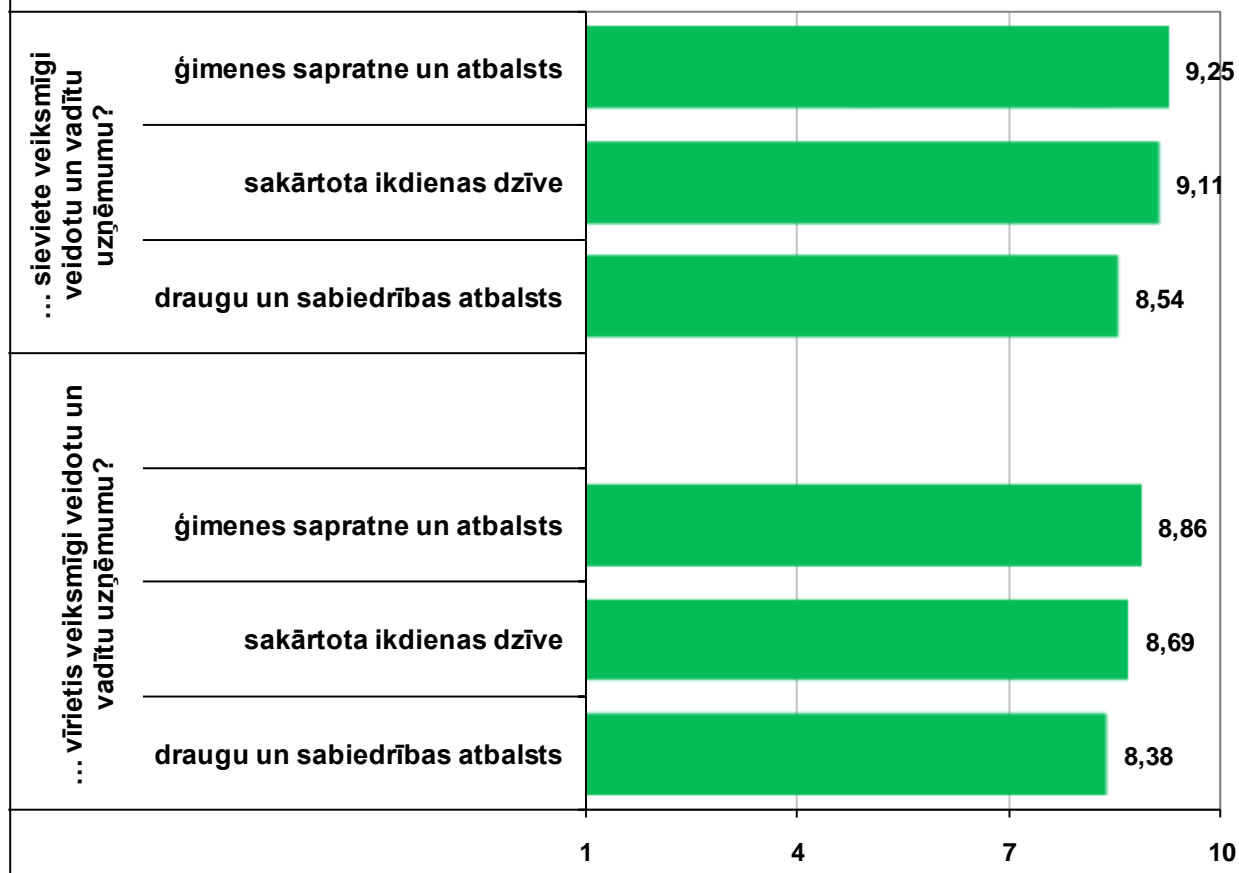
**Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir katram no sekojošiem faktoriem, lai
SIEVIETE veiksmīgi veidotu un vadītu uzņēmumu?**
Vērtējums 10 punktu skalā, kur 10 - "ļoti svarīgi", bet 1 - "nemaz nav svarīgi"
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

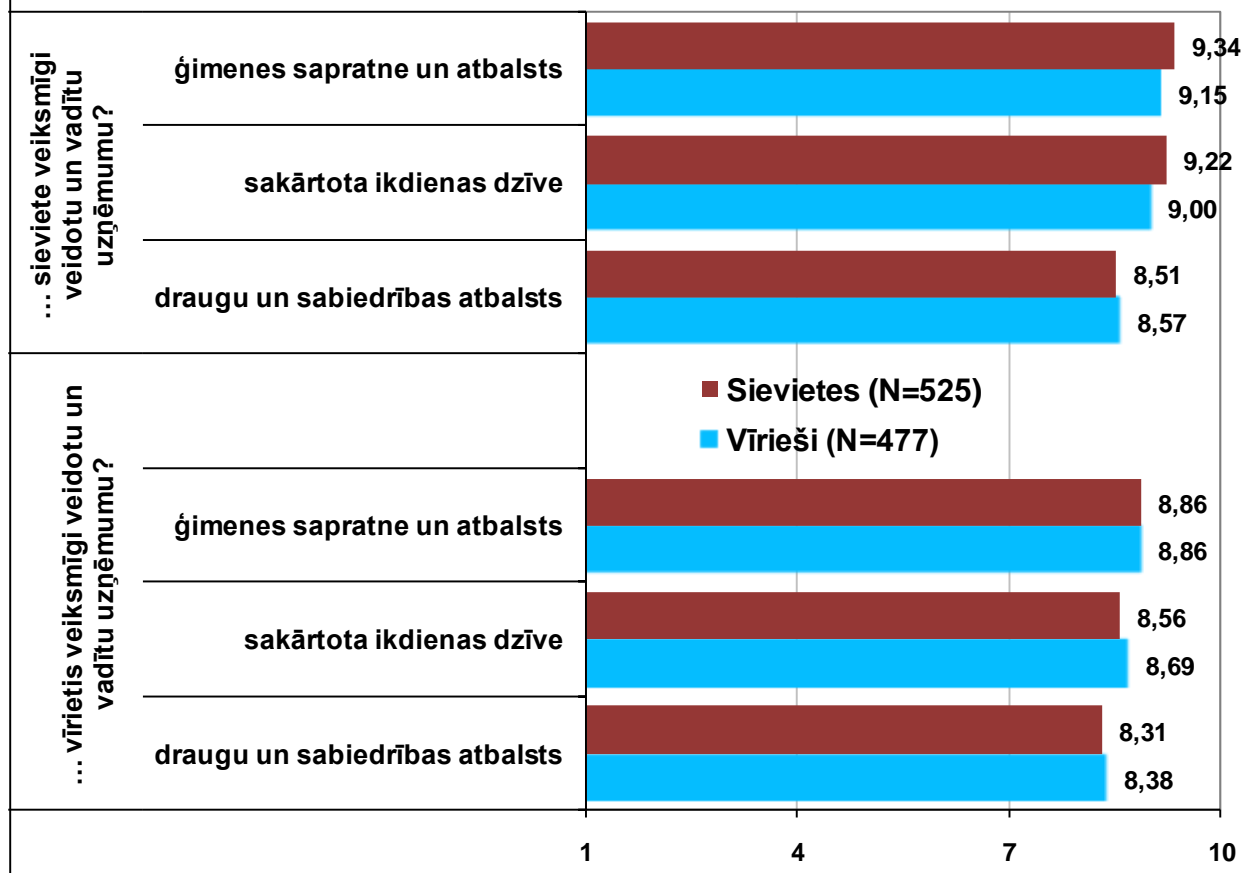
**Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir katram no sekojošiem faktoriem, lai
VĪRIETIS veiksmīgi veidotu un vadītu uzņēmumu?**
Vērtējums 10 punktu skalā, kur 10 - "ļoti svarīgi", bet 1 - "nemaz nav svarīgi"
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir katram no sekojošiem faktoriem, lai ...?
Vidējais vērtējums 10 punktu skalā,
kur 10 - "ļoti svarīgi", bet 1 - "nemaz nav svarīgi"
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

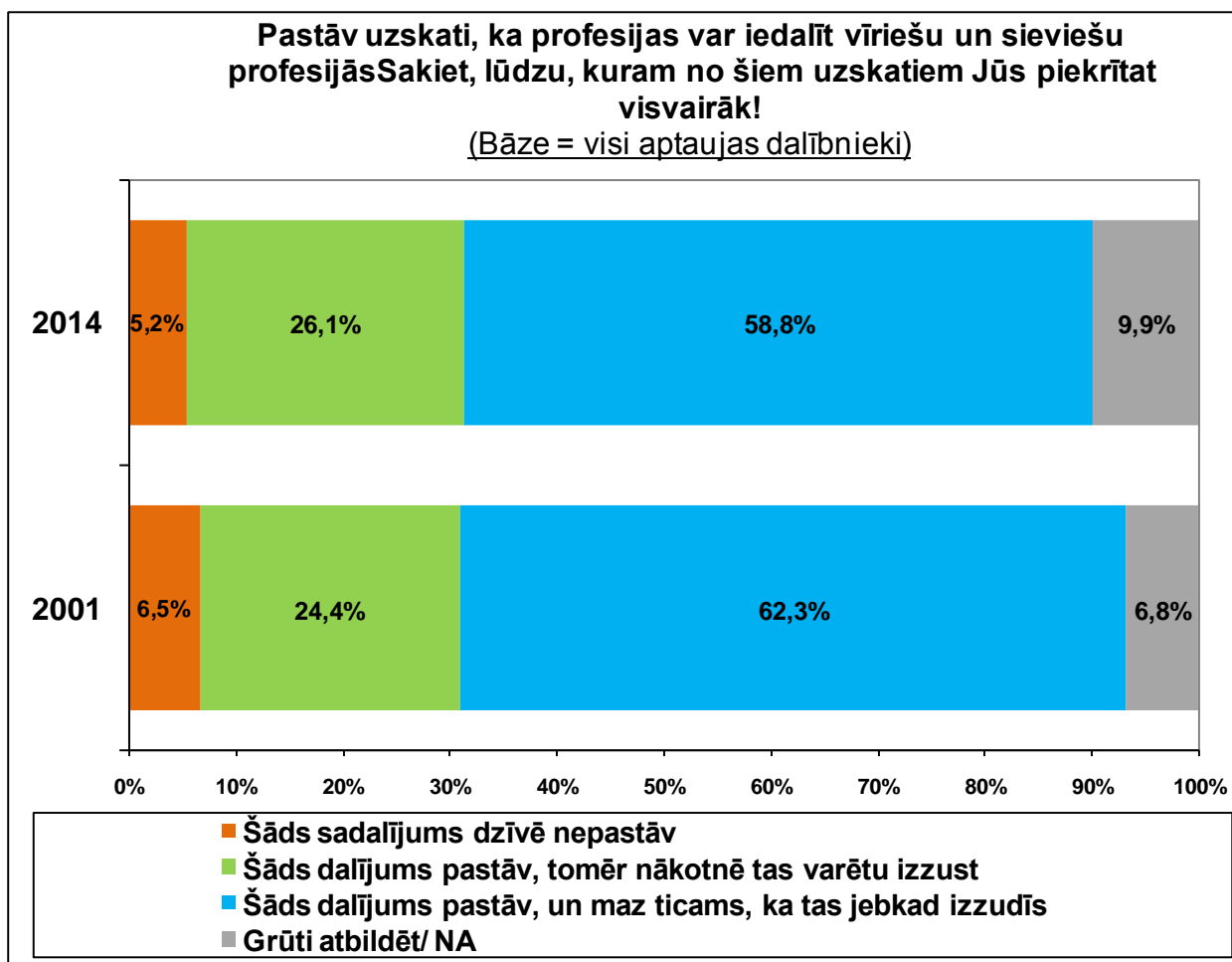
Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir katram no sekojošiem faktoriem, lai ...?
Vidējais vērtējums 10 punktu skalā,
kur 10 - "ļoti svarīgi", bet 1 - "nemaz nav svarīgi"
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

2.11. Vīriešiem un sievietēm piemērotās profesijas un nozares.

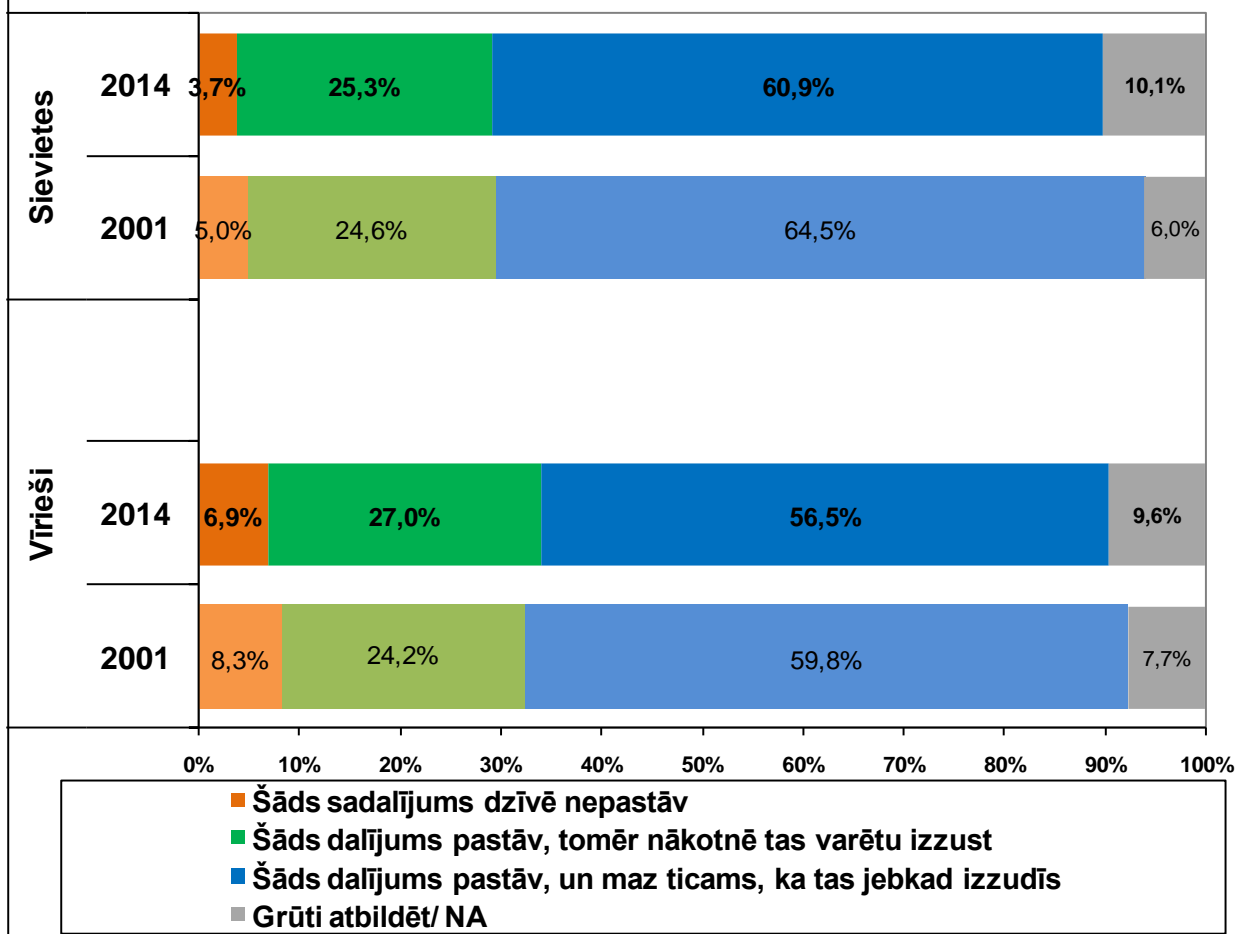
- Lielākā daļa (58,8%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka profesiju dalījums sieviešu un vīriešu profesijās pastāv, un maz ticams, ka šis dalījums jebkad izzudīs. 26,1% respondentu piekrita, ka dalījums sieviešu un vīriešu profesijās pastāv, tomēr viņi pieļāva, ka nākotnē tas varētu izzust.
- Kā profesijas, kuras vienlīdz labi piemērotas kā vīriešiem, tā sievietēm, visbiežāk tika vērtētas:
  - ✓ Ārste/-ts (viedokli pārstāvēja 91,1% respondentu);
  - ✓ Ierēdne/ -is (77,8%);
  - ✓ Zinātniece/-ks, pētniece/-ks (77,3%);
  - ✓ Advokāte/-ts (73,6%);
  - ✓ Uzņēmēja/js (70,7%).
- Kā vairāk sievietēm piemērotas profesijas biežāk tika raksturotas:
  - ✓ Bērnudārza audzinātāja;
  - ✓ Mājsaimniece;
  - ✓ Sekretāre;
  - ✓ Medmāsa;
  - ✓ Sociālā darbiniece;
  - ✓ Skolotāja;
  - ✓ Pārdevēja;
  - ✓ Kultūras darbiniece.
- Lielākās daļas aptaujas dalībnieku skatījumā sekojošie uzņēmumi veiksmīgāk strādātu, ja tos vadītu sieviete:
  - ✓ Skaistumkopšanas salons;
  - ✓ Bērnudārzs;
  - ✓ Šūšanas ateljē.
- Kā vairāk vīriešiem piemērotas profesijas biežāk tika raksturotas:
  - ✓ Celtnieks;
  - ✓ Militārpersona;
  - ✓ Autobusa vadītājs;
  - ✓ Policists;
  - ✓ IT speciālists /programmētājs;
  - ✓ Liela uzņēmuma vadītājs;
  - ✓ Politikis;
  - ✓ Bankieris;
  - ✓ Ministrs.

- Lielākās daļas aptaujas dalībnieku skatījumā sekojošie uzņēmumi veiksmīgāk strādātu, ja tos vadītu vīrietis:
  - ✓ Auto serviss;
  - ✓ Metālapstrādes uzņēmums;
  - ✓ Celtniecības uzņēmums;
  - ✓ Apsardzes firma;
  - ✓ Enerģētikas uzņēmums;
  - ✓ Grants ieguves karjera izstrādes uzņēmums;
  - ✓ Taksometru firma;
  - ✓ Kazino;
  - ✓ Informāciju tehnoloģiju uzņēmums.

Pastāv uzskati, ka profesijas var iedalīt vīriešu un sieviešu profesijās. Sakiet, lūdzu, kuram no šiem uzskatiem Jūs piekrītat visvairāk!
(Visi aptaujas dalībnieki)

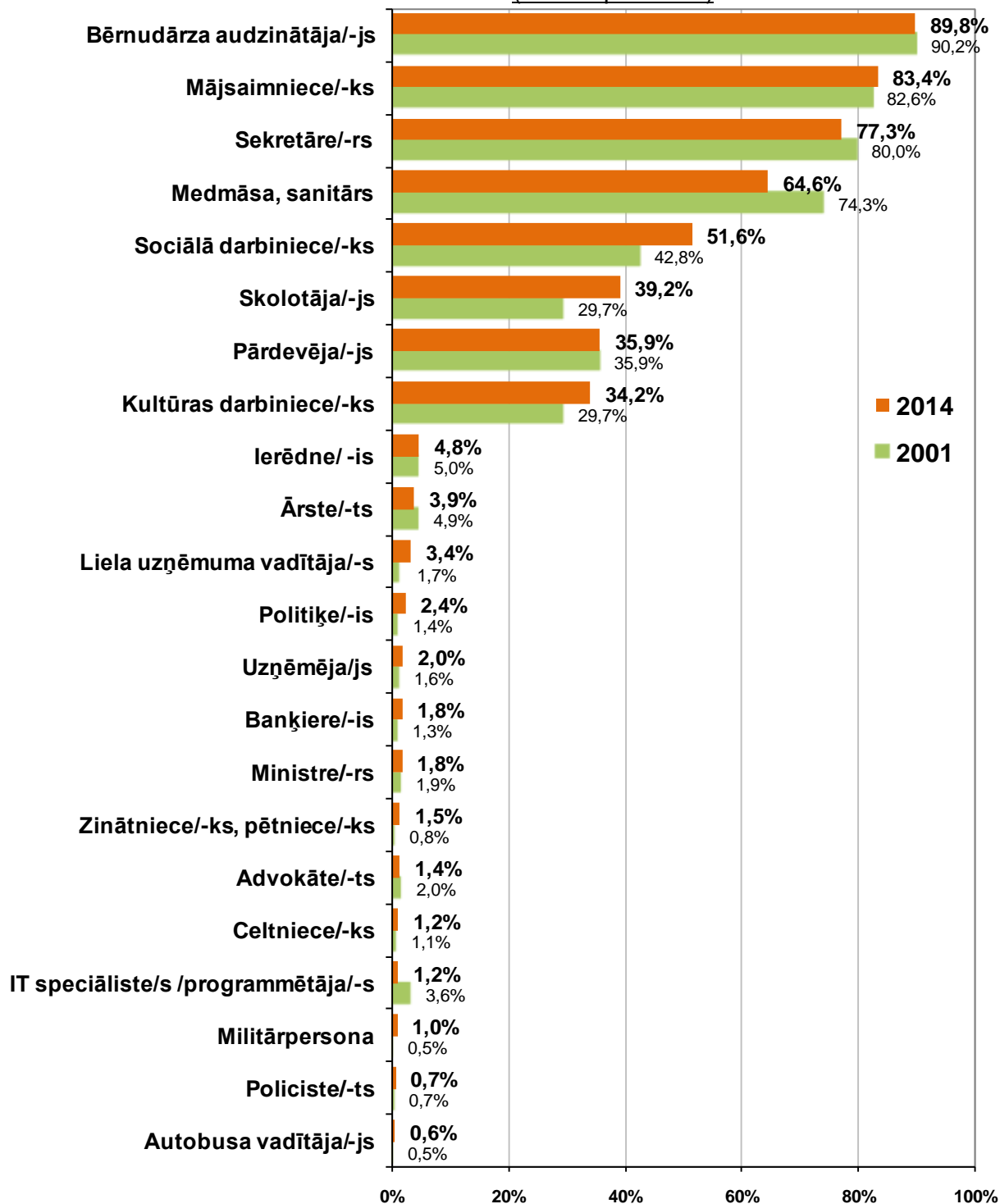

Sakiet, lūdzu, kuras no profesijām šobrīd Latvijā ir vairāk piemērotas vīriešiem, kuras sievietēm, un kuras no tām ir piemērotas tik pat labi vīriešiem kā sievietēm?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

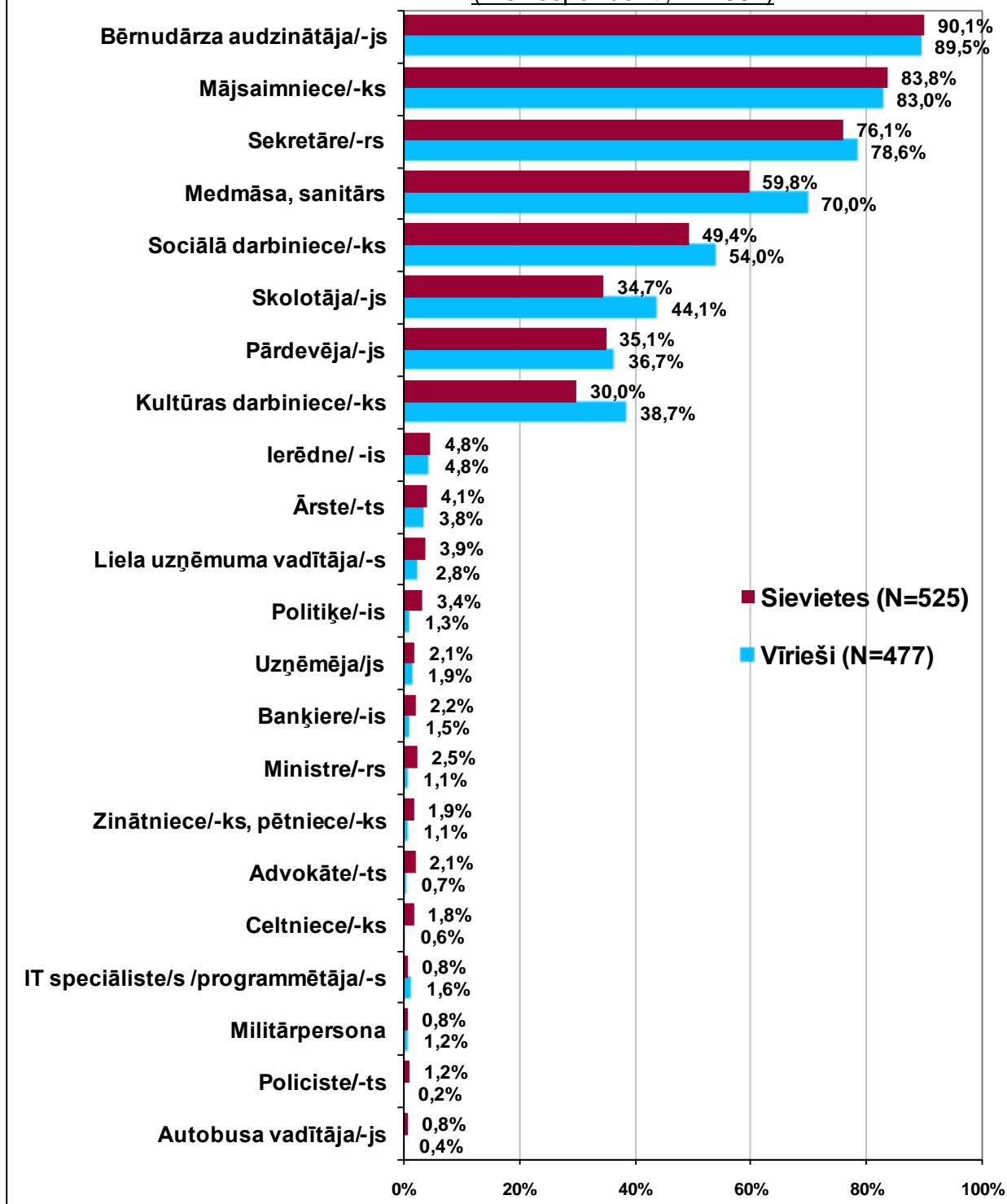
■ Vienlīdz piemērots kā vīriešiem, tā sievietēm   ■ Vairāk piemērots sievietēm   ■ Vairāk piemērots vīriešiem

Profesija	Vienlīdz piemērots kā vīriešiem, tā sievietēm	Vairāk piemērots sievietēm	Vairāk piemērots vīriešiem
Bērnudārza audzinātāja/-js	9,6%	89,8%	0,4%
Mājsaimniece/-ks	15,5%	83,4%	0,6%
Celtniece/-ks	15,7%	1,2%	82,3%
Militārpersona	15,8%	1,0%	81,6%
Sekretāre/-rs	19,6%	77,3%	2,3%
Autobusa vadītāja/-js	24,7%	0,6%	74,0%
Policiste/-ts	32,7%	0,7%	66,0%
Medmāsa, sanitārs	33,7%	64,6%	1,1%
Sociālā darbiniece/-ks	44,3%	51,6%	3,0%
IT speciāliste/s /programmētāja/-s	44,6%	1,2%	52,5%
Liela uzņēmuma vadītāja/-s	54,4%	3,4%	41,2%
Politīķe/-is	57,7%	2,4%	39,3%
Skolotāja/-js	58,6%	39,2%	1,9%
Bankiere/-is	59,0%	1,8%	38,3%
Ministre/-rs	59,6%	1,8%	37,8%
Pārdevēja/-js	61,4%	35,9%	1,3%
Kultūras darbiniece/-ks	63,2%	34,2%	1,1%
Uzņēmēja/ja	70,7%	2,0%	26,3%
Advokāte/-ts	73,6%	1,4%	24,3%
Zinātniece/-ks, pētniece/-ks	77,3%	1,5%	19,7%
Ierēdne/ -is	77,8%	4,8%	15,7%
Ārste/-ts	91,1%	3,9%	4,6%

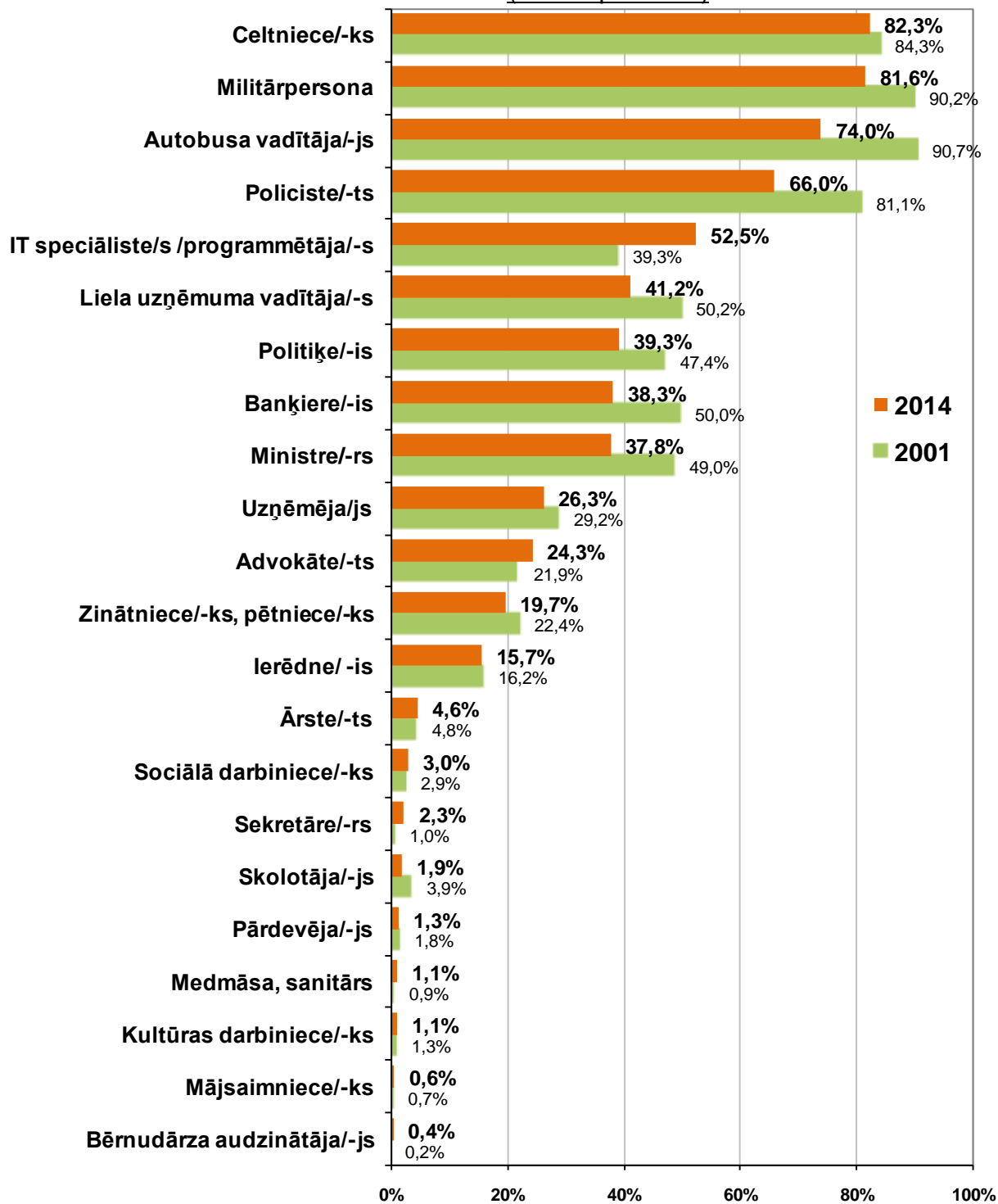
Pauda viedokli, ka PROFESIJA
VAIRĀK PIEMĒROTASIEVIETĒM
(Visi respondenti)

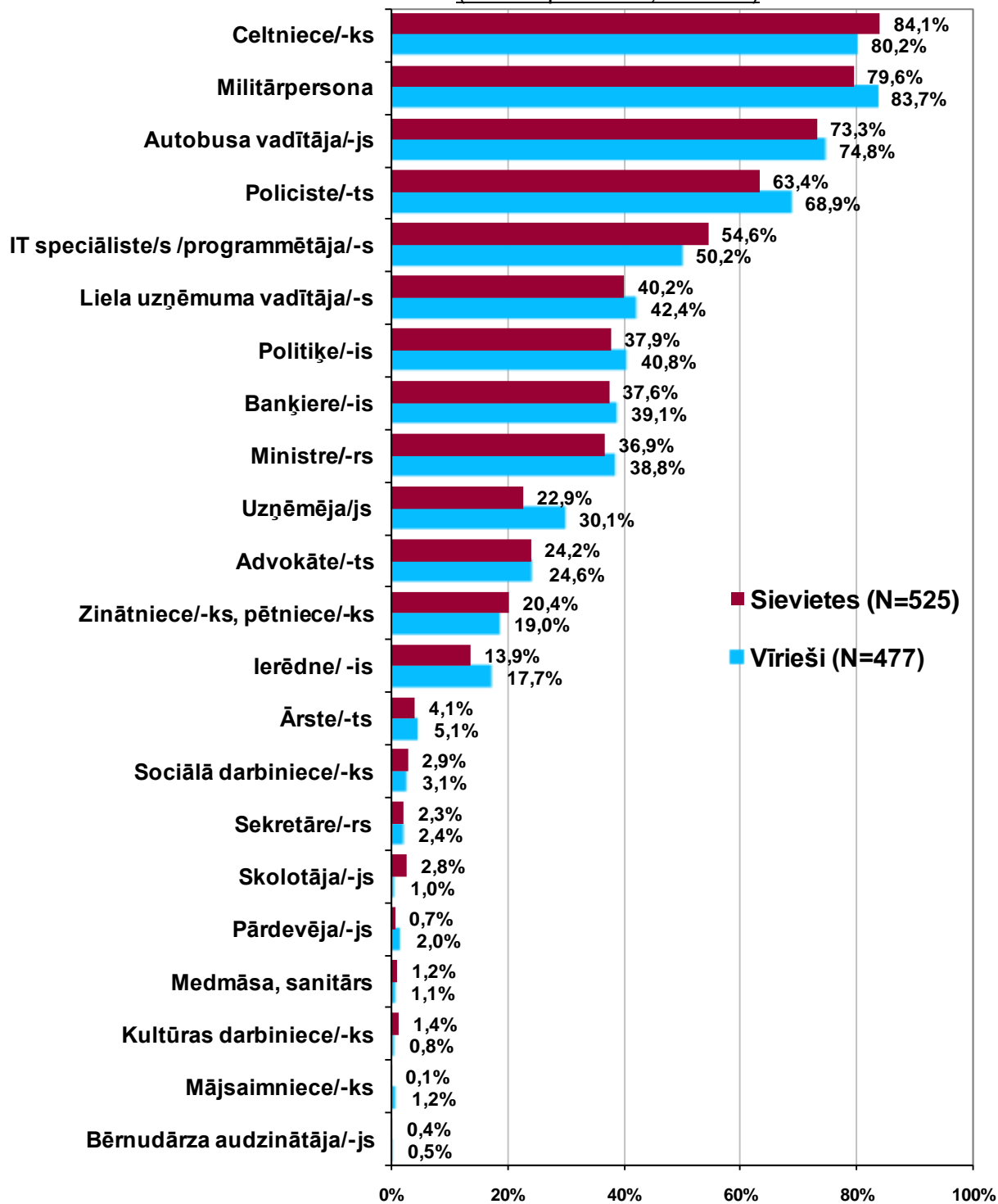
Pauda viedokli, ka PROFESIJA
VAIRĀK PIEMĒROTASIEVIETĒM
(Visi respondenti; N=1002)

Pauda viedokli, ka PROFESIJA
VAIRĀK PIEMĒROTA VĪRIEŠIEM
(Visi respondenti)

Pauda viedokli, ka PROFESIJA
VAIRĀK PIEMĒROTA VĪRIEŠIEM
(Visi respondenti; N=1002)

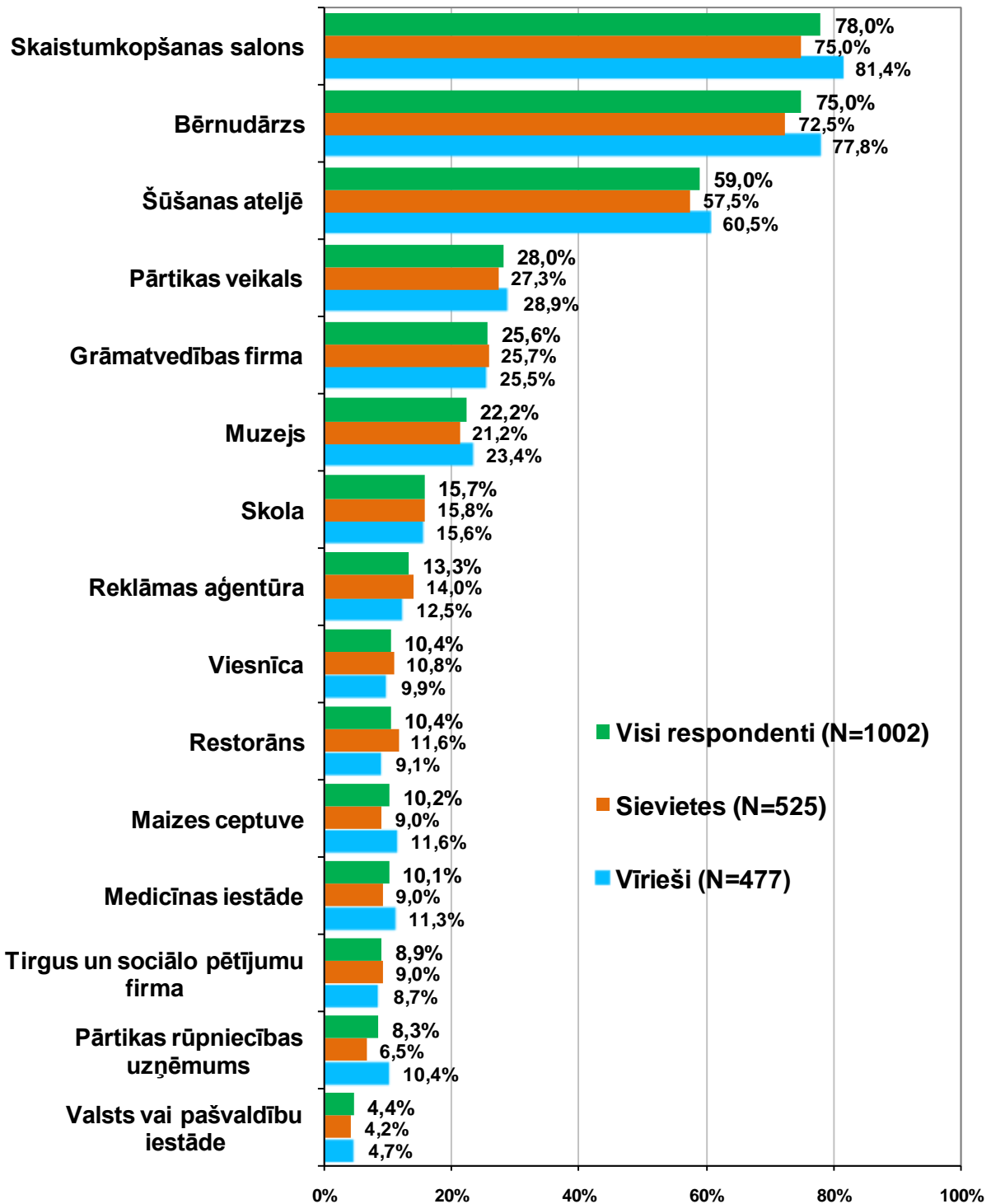
Es Jums nolasišu vairākus dažādās nozarēs darbojošos uzņēmumus - kuros no tiem, Jūsprāt, piemērotāki kā vadītāji būtu sievietes, un kuros - vīrieši, vai arī nav atšķirības?

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

■ Nav atšķirības, vai to vada vīrietis vai sieviete   ■ Veiksmīgāk strādātu, ja to vadītu sieviete   ■ Veiksmīgāk strādātu, ja to vadītu vīrietis

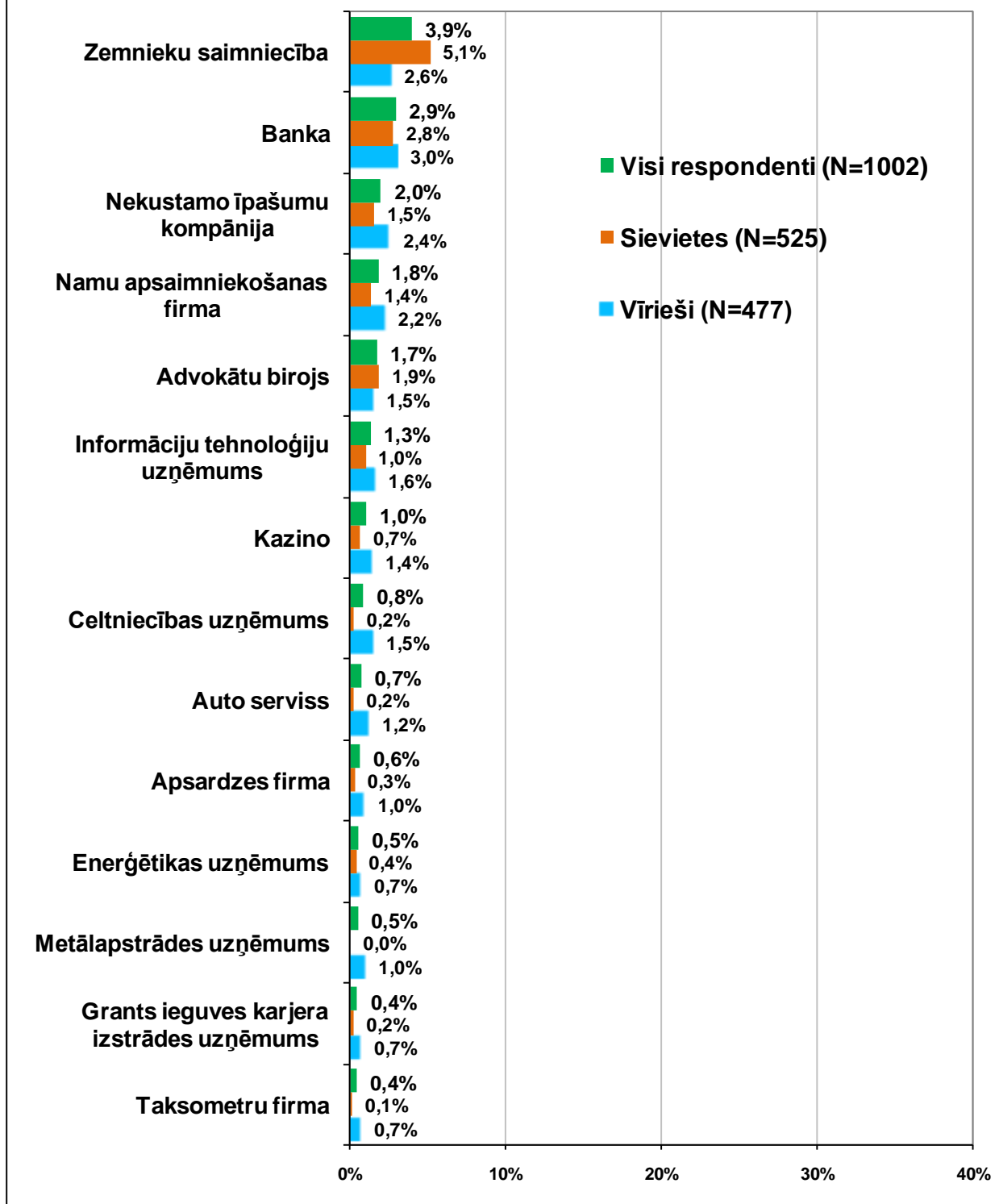
	Nav atšķirības, vai to vada vīrietis vai sieviete	Veiksmīgāk strādātu, ja to vadītu sieviete	Veiksmīgāk strādātu, ja to vadītu vīrietis
Auto serviss	8,9%	0,7%	90,3%
Metālapstrādes uzņēmums	9,4%	0,5%	89,8%
Celtniecības uzņēmums	16,6%	0,8%	82,2%
Apsardzes firma	17,9%	0,6%	81,2%
Grants ieguves karjera izstrādes uzņ.	18,8%	0,4%	79,3%
Enerģētikas uzņēmums	19,1%	0,5%	79,5%
Skaistumkopšanas salons	19,9%	78,0%	1,8%
Bērnudārzs	22,9%	75,0%	1,7%
Taksometru firma	30,1%	0,4%	69,2%
Šūšanas ateljē	37,9%	59,0%	3,0%
Kazino	39,7%	1,0%	55,4%
Informāciju tehnoloģiju uzņēmums	45,0%	1,3%	52,3%
Namu apsaimniekošanas firma	50,1%	1,8%	47,0%
Zemnieku saimniecība	52,8%	3,9%	42,9%
Banka	63,6%	2,9%	33,2%
Skola	65,7%	15,7%	18,0%
Grāmatvedības firma	65,9%	25,6%	8,1%
Advokātu birojs	67,0%	1,7%	30,6%
Nekustamo īpašumu kompānija	67,1%	2,0%	30,2%
Pārtikas veikals	67,5%	28,0%	4,1%
Muzejs	71,0%	22,2%	5,2%
Medicīnas iestāde	71,5%	10,1%	17,8%
Valsts vai pašvaldību iestāde	73,7%	4,4%	20,9%
Pārtikas rūpniecības uzņēmums	73,8%	8,3%	17,1%
Restorāns	74,0%	10,4%	15,1%
Viesnīca	74,5%	10,4%	14,2%
Maizes ceptuve	75,3%	10,2%	13,8%
Tirgus un sociālo pētījumu firma	76,0%	8,9%	13,3%
Reklāmas aģentūra	76,9%	13,3%	8,3%

Pauda viedokli, ka attiecīgais uzņēmums veiksmīgāk strādātu, ja to
VADĪTU SIEVIETE
BIEŽĀK MINĒTIE UZŅĒMUMI
 (Visi respondenti)

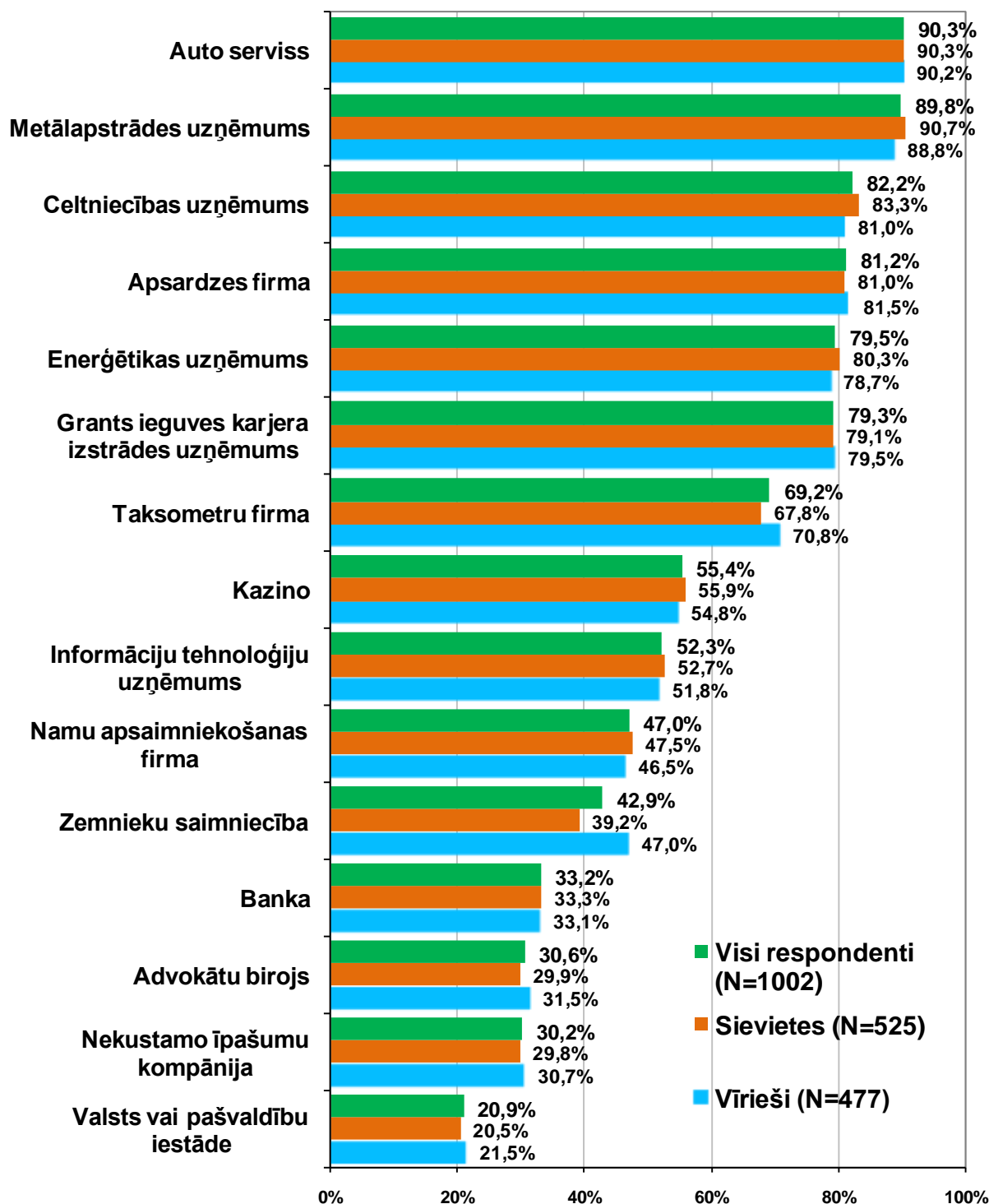

Pauda viedokli, ka attiecīgais uzņēmums veiksmīgāk strādātu, ja to
VADĪTU SIEVIETE
RETĀK MINĒTIE UZŅĒMUMI
 (Visi respondenti)

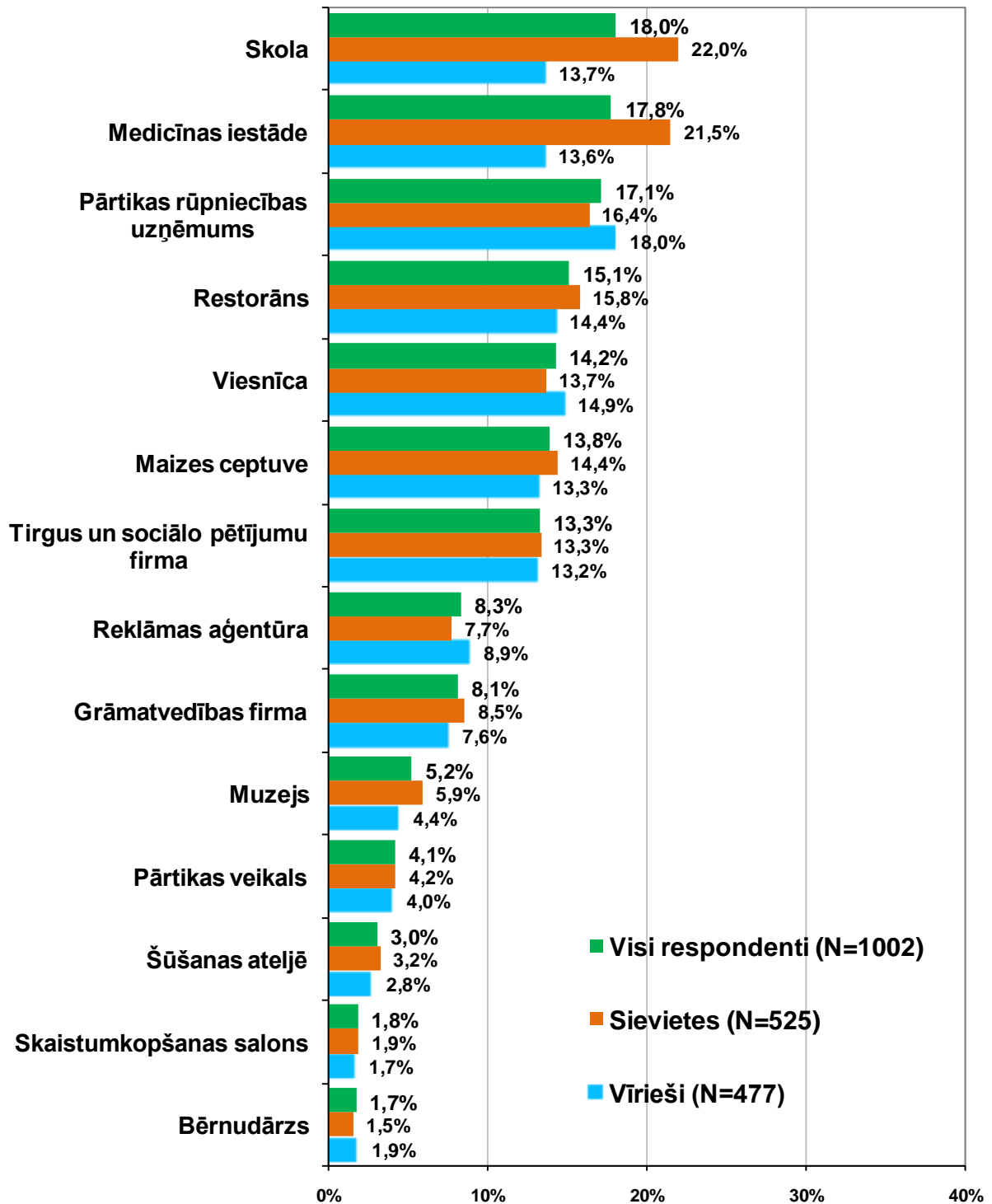

Pauda viedokli, ka attiecīgais uzņēmums veiksmīgāk strādātu, ja to

VADĪTU VĪRIETIS
BIEŽĀK MINĒTIE UZŅĒMUMI
 (Visi respondenti)

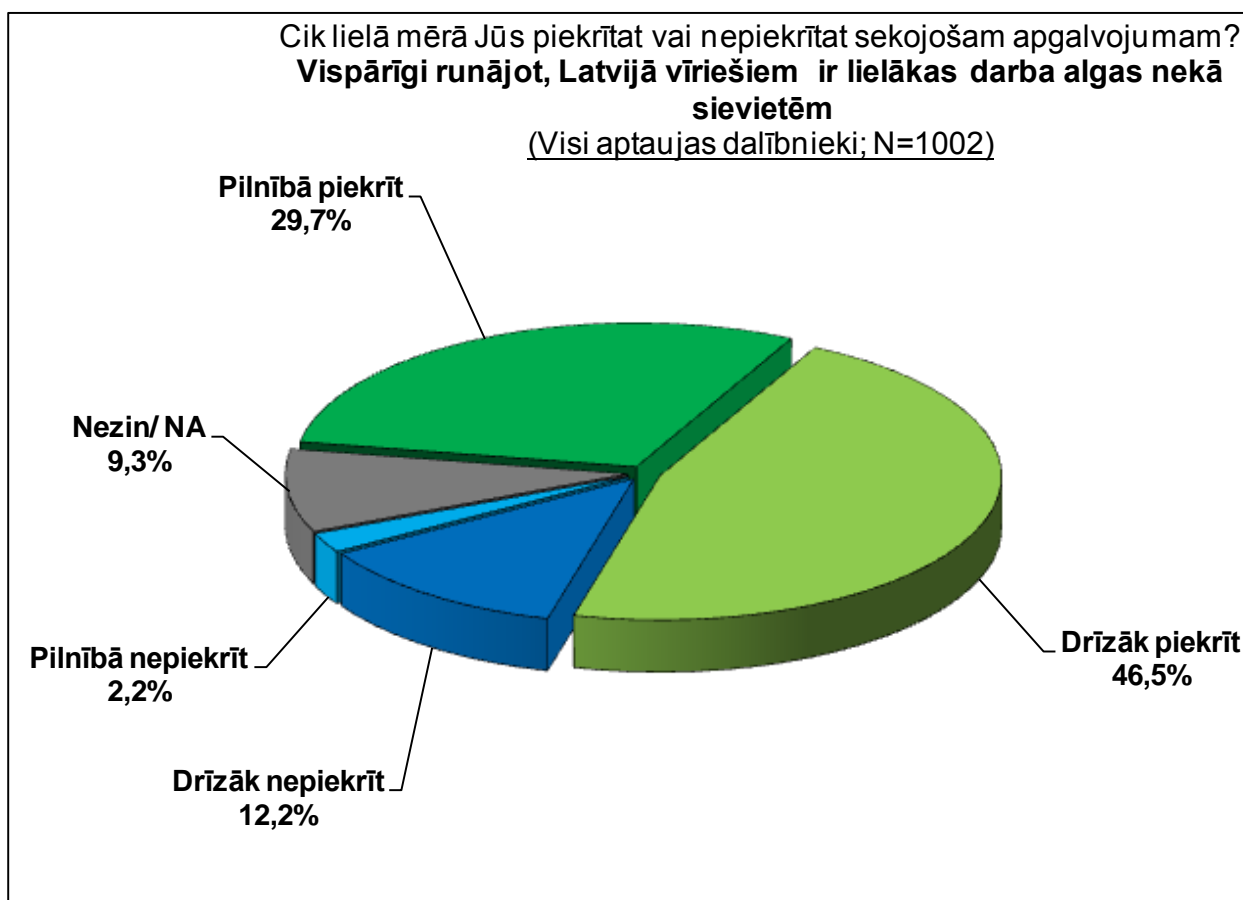
Pauda viedokli, ka attiecīgais uzņēmums veiksmīgāk strādātu, ja to
VADĪTU VĪRIETIS
RETĀK MINĒTIE UZŅĒMUMI
 (Visi respondenti)

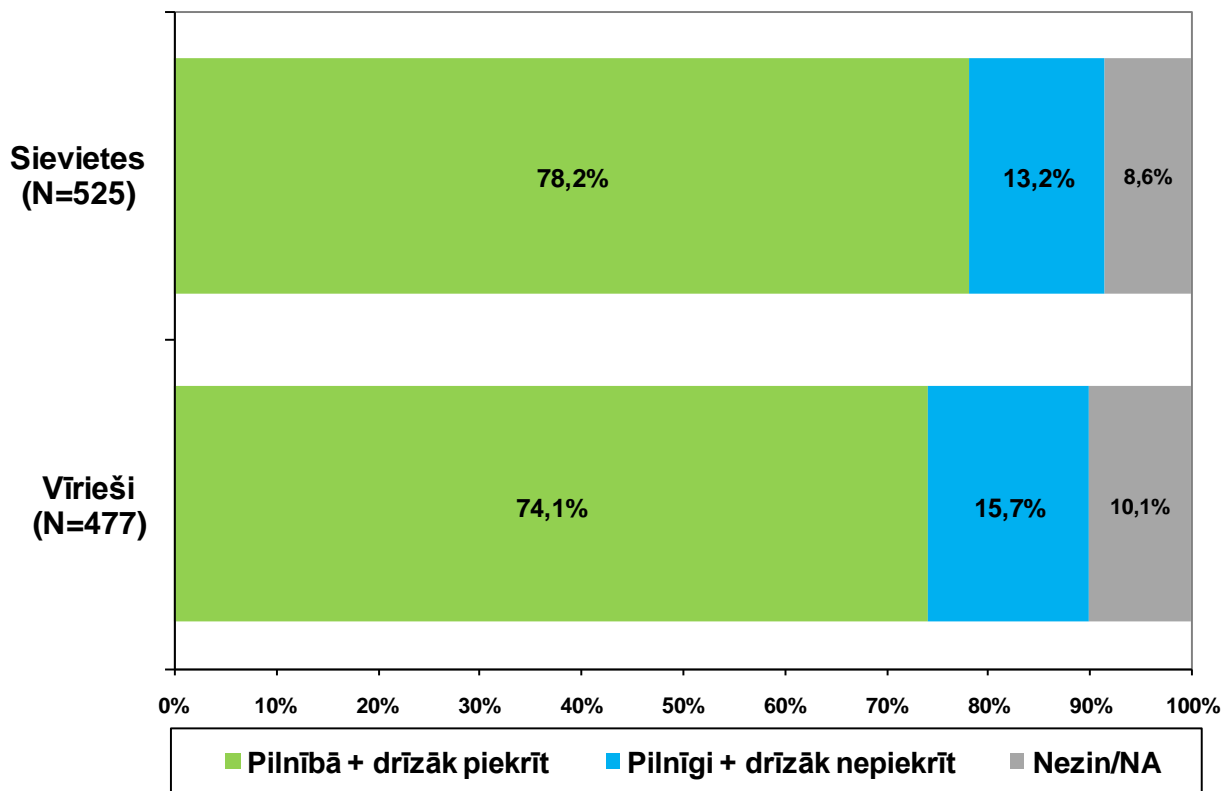
2.12. Izteikumi par dzimumu līdztiesības jautājumiem saistībā ar darba tirgu.

- Pārliecinošs Latvijas iedzīvotāju vairākums (vairāk nekā divas trešdaļas) pilnībā vai drīzāk piekrita sekojošiem apgalvojumiem:
  - ✓ *Svarīgas ir tikai vadītāja profesionālās iemaņas nevis dzimums* (piekrita 83% respondentu);
  - ✓ *Sievietes vadošajos amatos procentuāli ir pārstāvētas mazāk nekā vīrieši* (piekrita 82% respondentu);
  - ✓ *Darbs ar tehniku ir vairāk piemērots vīriešiem* (piekrita 80,1% respondentu, biežāk vīrieši);
  - ✓ *Sievietes ar pienākumiem vadošajos amatos tiek galā ne sliktāk par vīriešiem* (piekrita 79,6% (biežāk sievietes) respondentu);
  - ✓ *Uzņēmumam tas nāk tikai par labu, ja vadības līmenī ir pārstāvēti abi dzimumi* (piekrita 78% (biežāk sievietes) respondentu);
  - ✓ *Vispārīgi runājot, Latvijā vīriešiem ir lielākas darba algas nekā sievietēm* (piekrita 76,3% respondentu);
  - ✓ *Labāk strādāt slikti atalgotā darbā, nekā sēdēt bez darba, meklējot labāku iespēju* (piekrita 72,2% respondentu);
  - ✓ *Tas ir pieņemami, ka vīrieši vadošajos amatos ir pārstāvēti vairāk nekā sievietes* (piekrita 67,4% respondentu (biežāk vīrieši)).
- Kopumā noraidīti tika sekojoši apgalvojumi:
  - ✓ *Izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti nekā sievieti, pat, ja sievietes kvalifikācija ir nedaudz augstāka* (piekrita 28,6% (biežāk vīrieši), nepiekrita 56,1% respondentu (biežāk sievietes));
  - ✓ *Uzņēmumu valdēs vajadzētu ieviest dzimumu kvotas* (piekrita 30,1% (biežāk sievietes), nepiekrita 55,9% (biežāk vīrieši) respondentu).
- Aptaujāto Latvijas iedzīvotāju viedokļi dalījās sekojošos jautājumos:
  - ✓ *Darbs, kurā jāpieņem atbildīgi lēmumi, ir vairāk piemērots vīriešiem nekā sievietēm* (piekrita 49,6%, nepiekrita 45,9% respondentu). Vīriešu vidū izteikumam piekrita vairākums (61,4%) respondentu, nepiekrita 32,8%. Sieviešu auditorijā apgalvojums kopumā tika noraidīts (nepiekrita – 57,9%, piekrita – 38,9%).
  - ✓ *Atrodoties “augstā amatā”, sieviete daudz zaudē no savas sievišķības* (piekrita 44%, nepiekrita 48,8% respondentu). Vīriešu auditorijā izteikumam piekrita katrs otrais respondents, nepiekrita - 39,8%. Sieviešu vidū apgalvojums kopumā tika noraidīts (nepiekrita – 56,9%, piekrita – 38,4%).

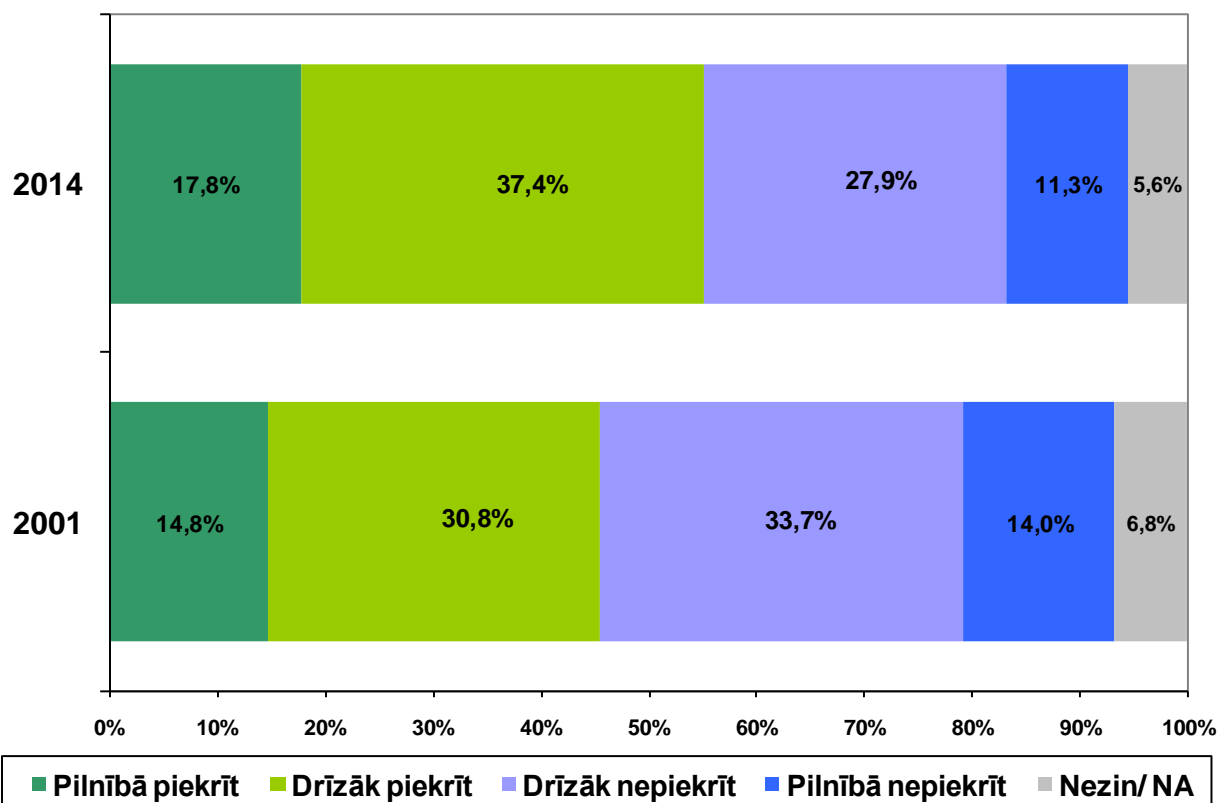
- Šogad lielākā daļa respondentu piekrita sekojošam apgalvojumam, kuram 2001.g. pētījumā respondenti biežāk nepiekrita:
  - ✓ *Kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika nekā sievietēm* (piekrita 55,3%, nepiekrita 39,2% respondentu). Vīriešu auditorijā izteikumam piekrita vairāk nekā divas trešdaļas (68,6%) respondentu, nepiekrita 26,8%. Sievietes apgalvojumam biežāk nepiekrita (50,4%, piekrita - 43,2%).

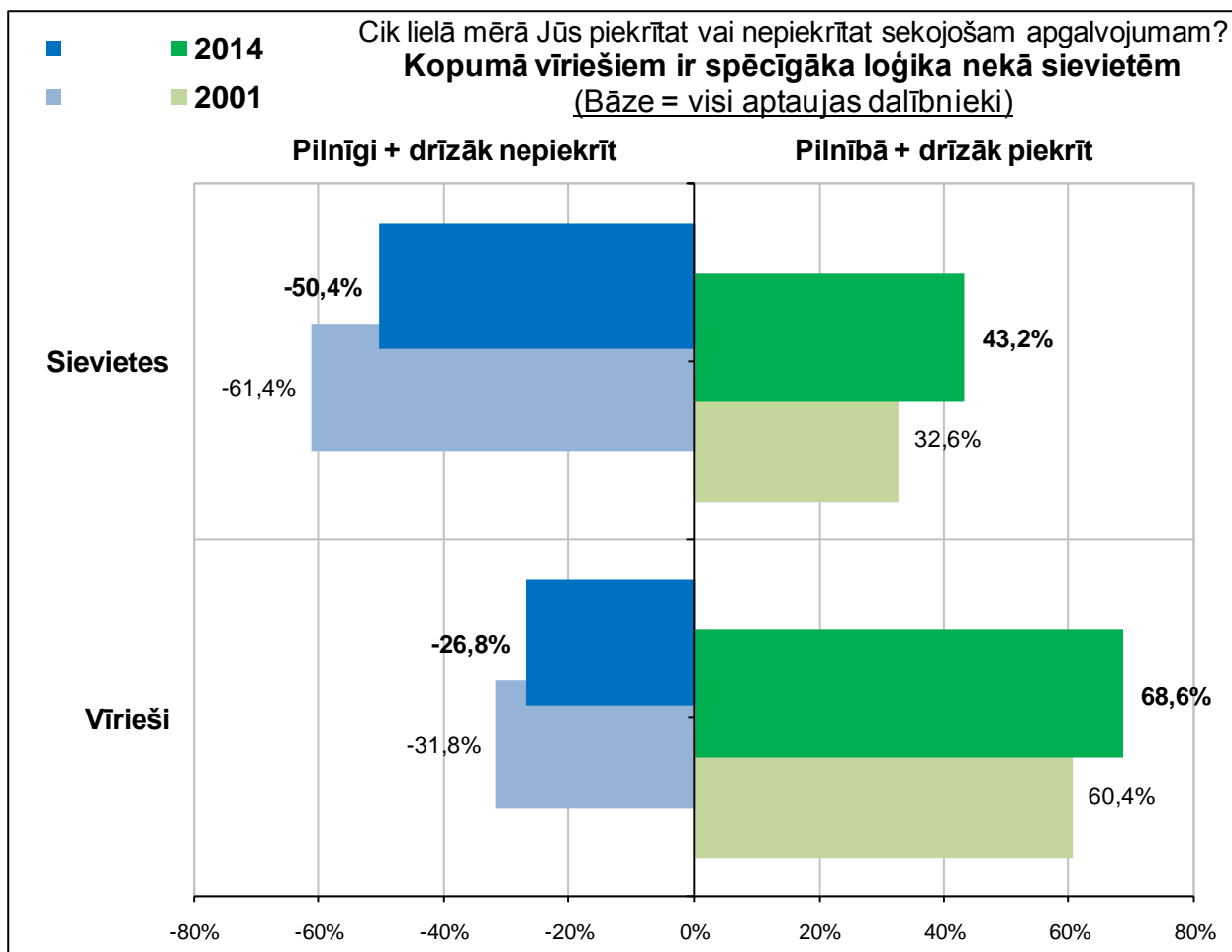

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Vispārīgi runājot, Latvijā vīriešiem ir lielākas darba algas nekā sievietēm
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

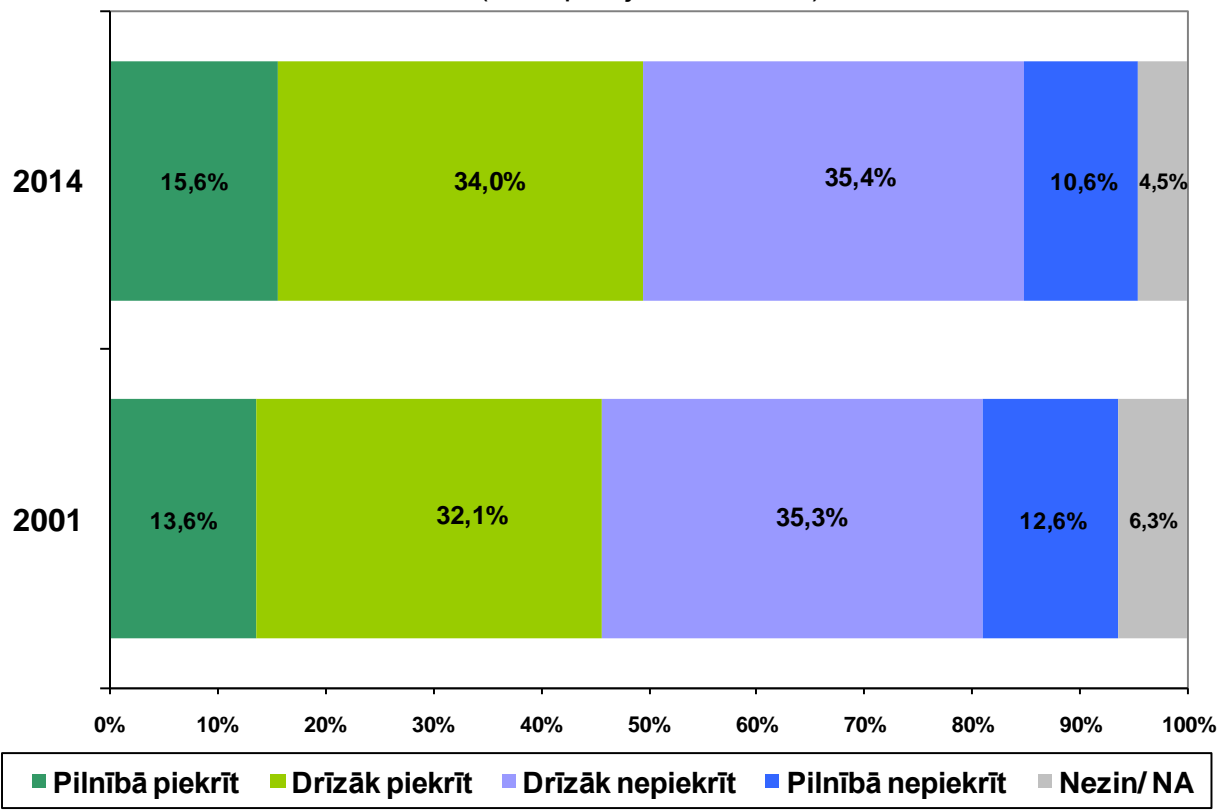
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika nekā sievietēm
(Visi aptaujas dalībnieki)

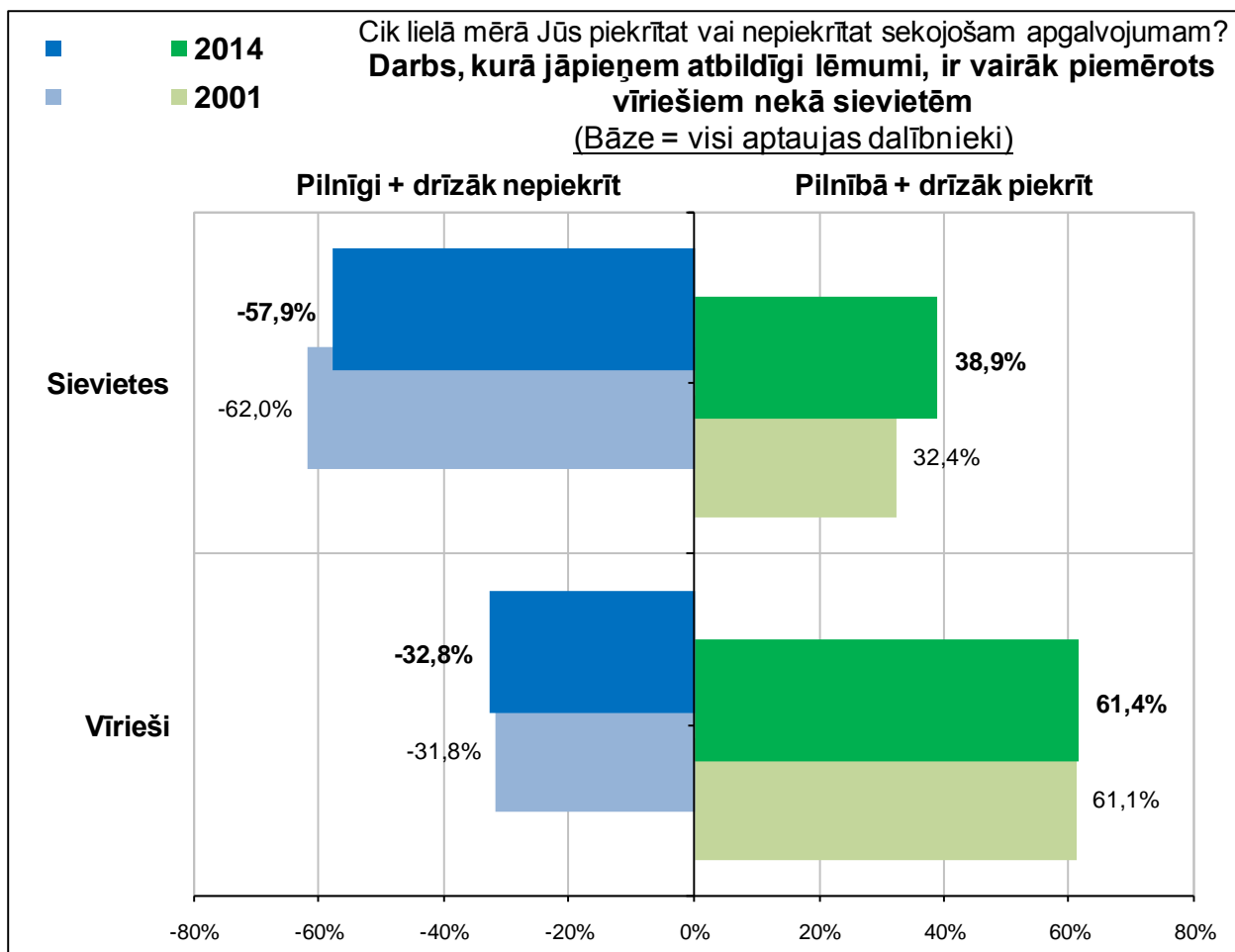

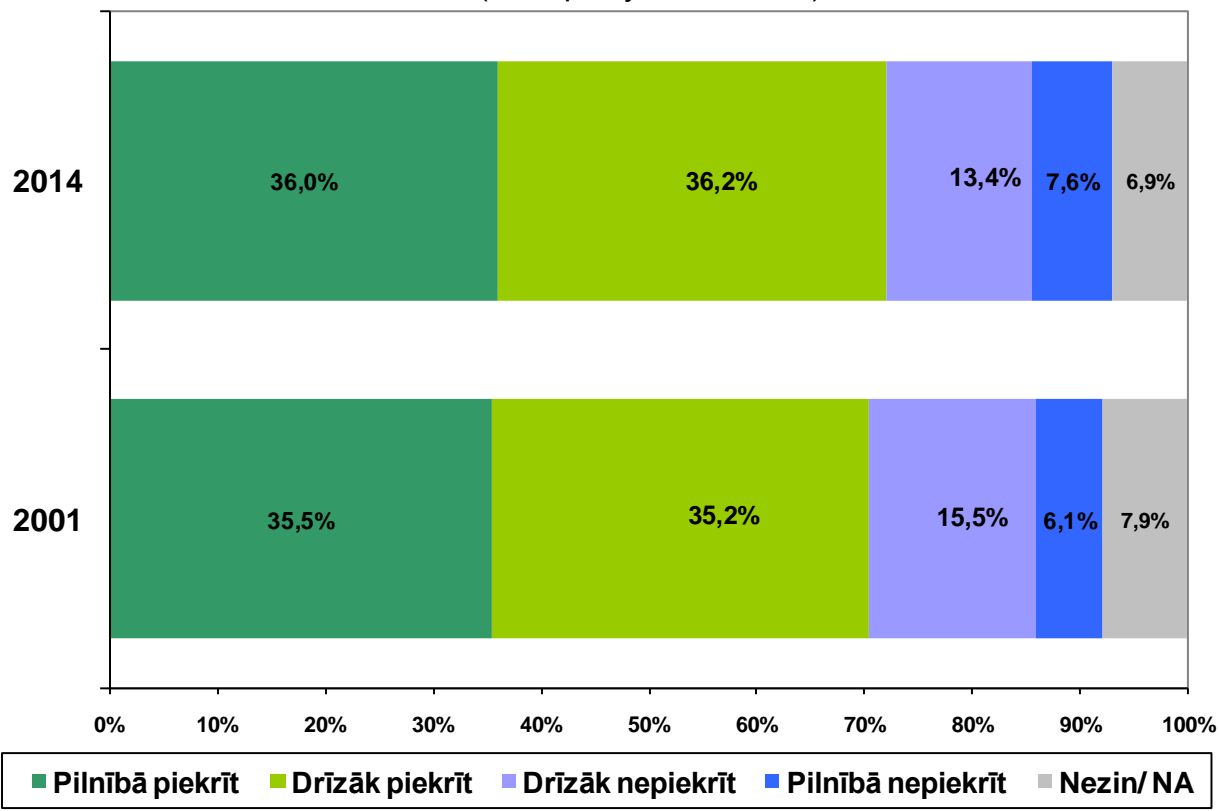

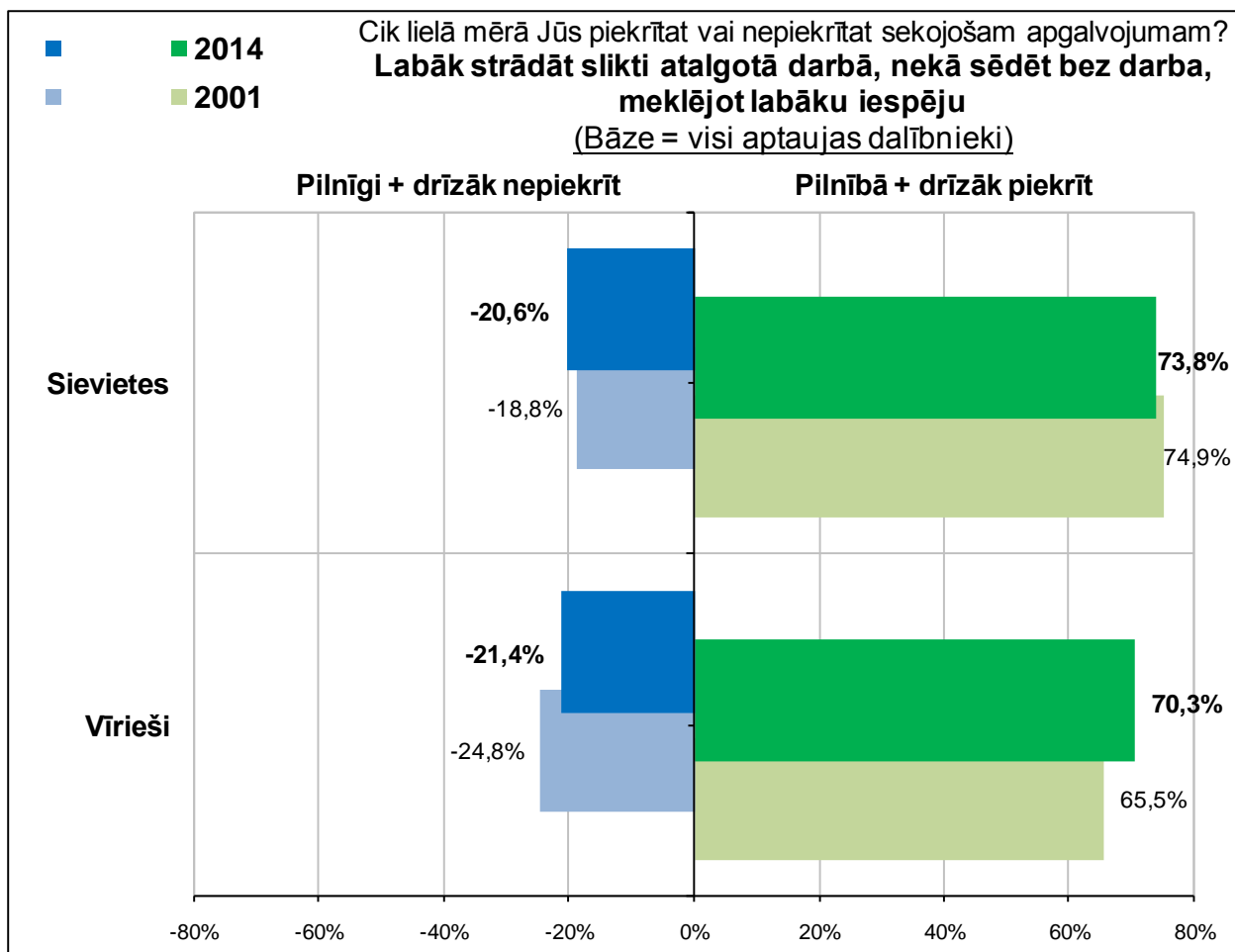
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Darbs, kurā jāpieņem atbildīgi lēmumi, ir vairāk piemērots
 vīriešiem nekā sievietēm**
 (Visi aptaujas dalībnieki)

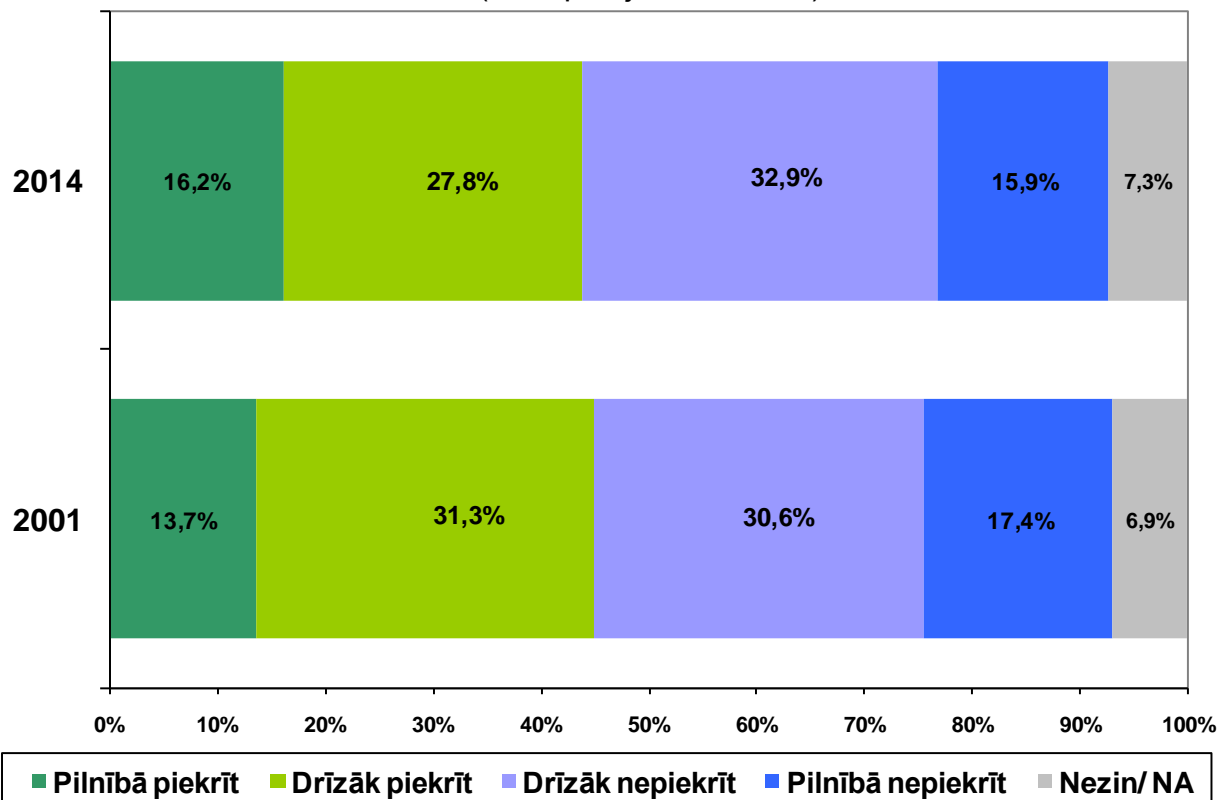

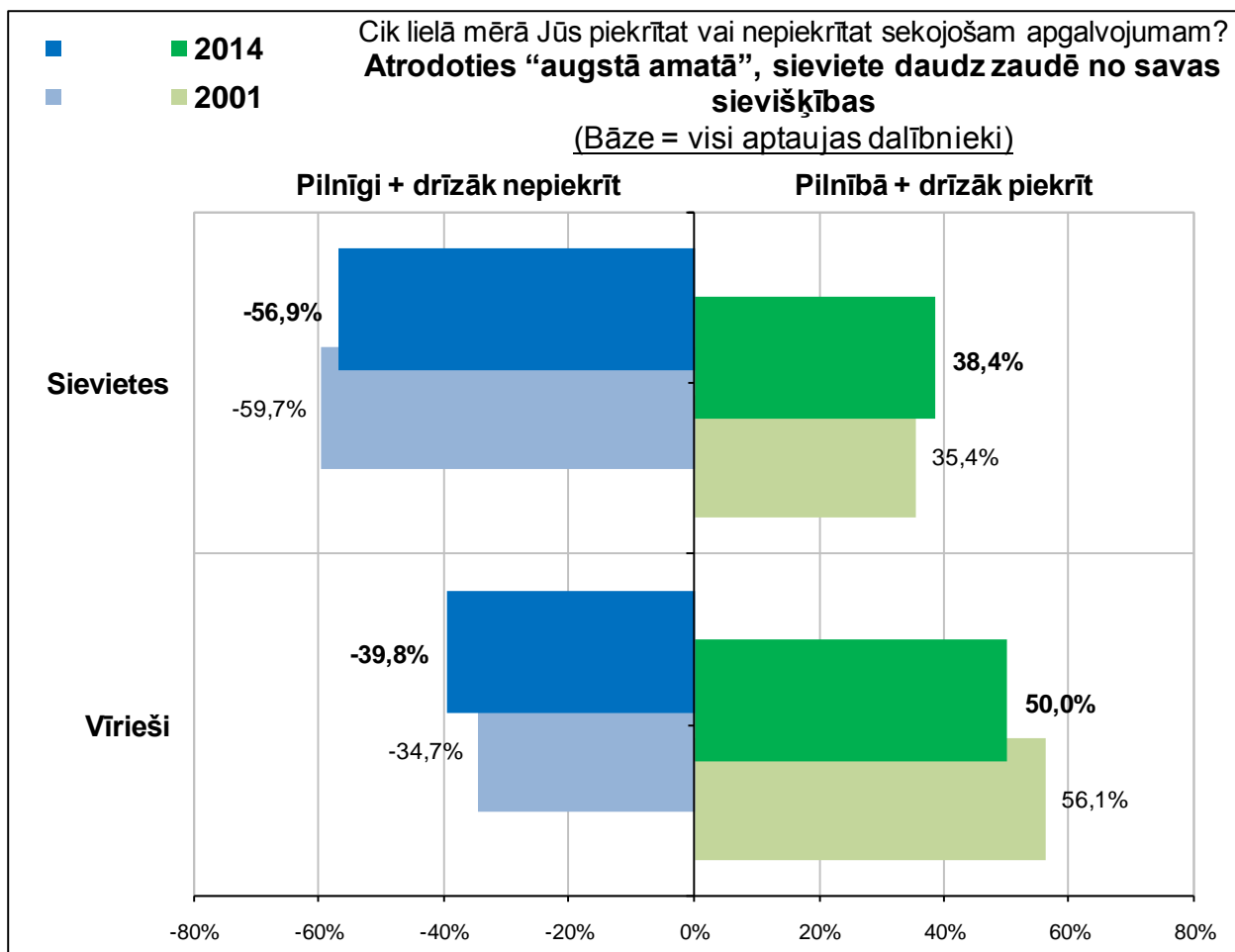
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Labāk strādāt slikti atalgotā darbā, nekā sēdēt bez darba,
meklējot labāku iespēju**
(Visi aptaujas dalībnieki)

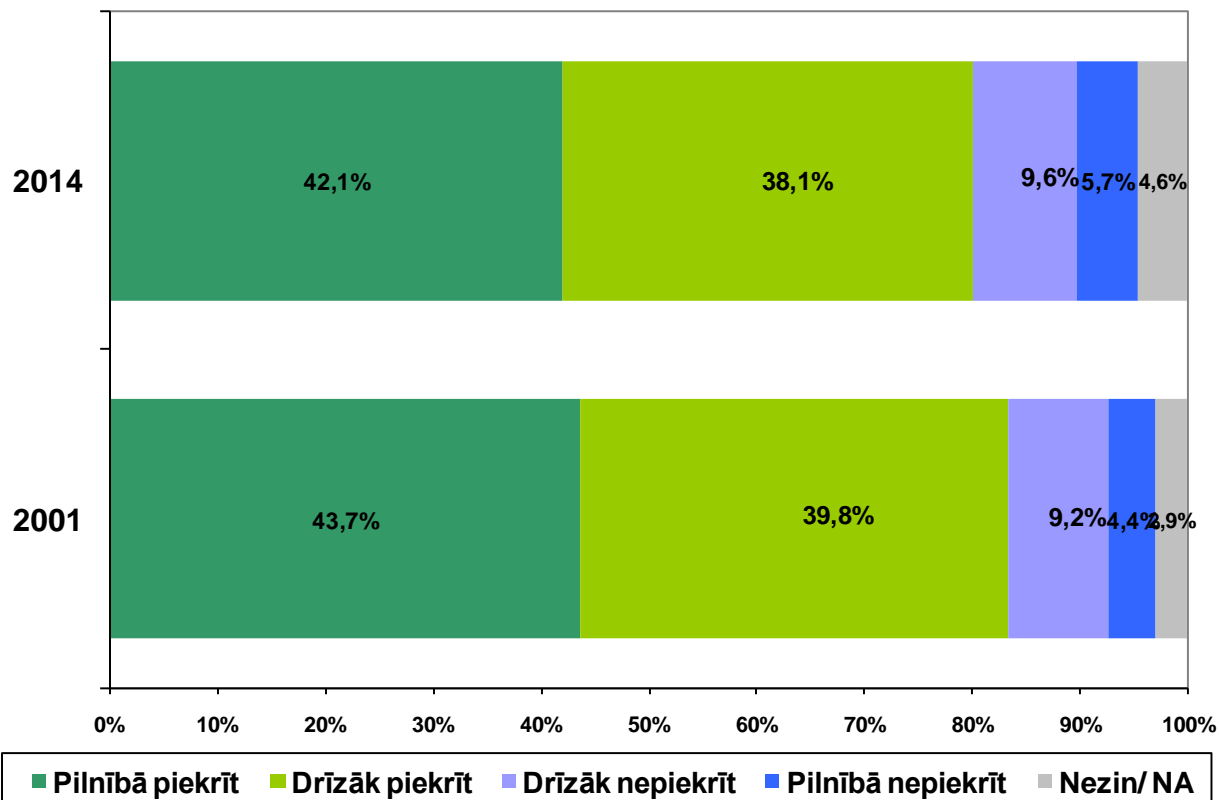

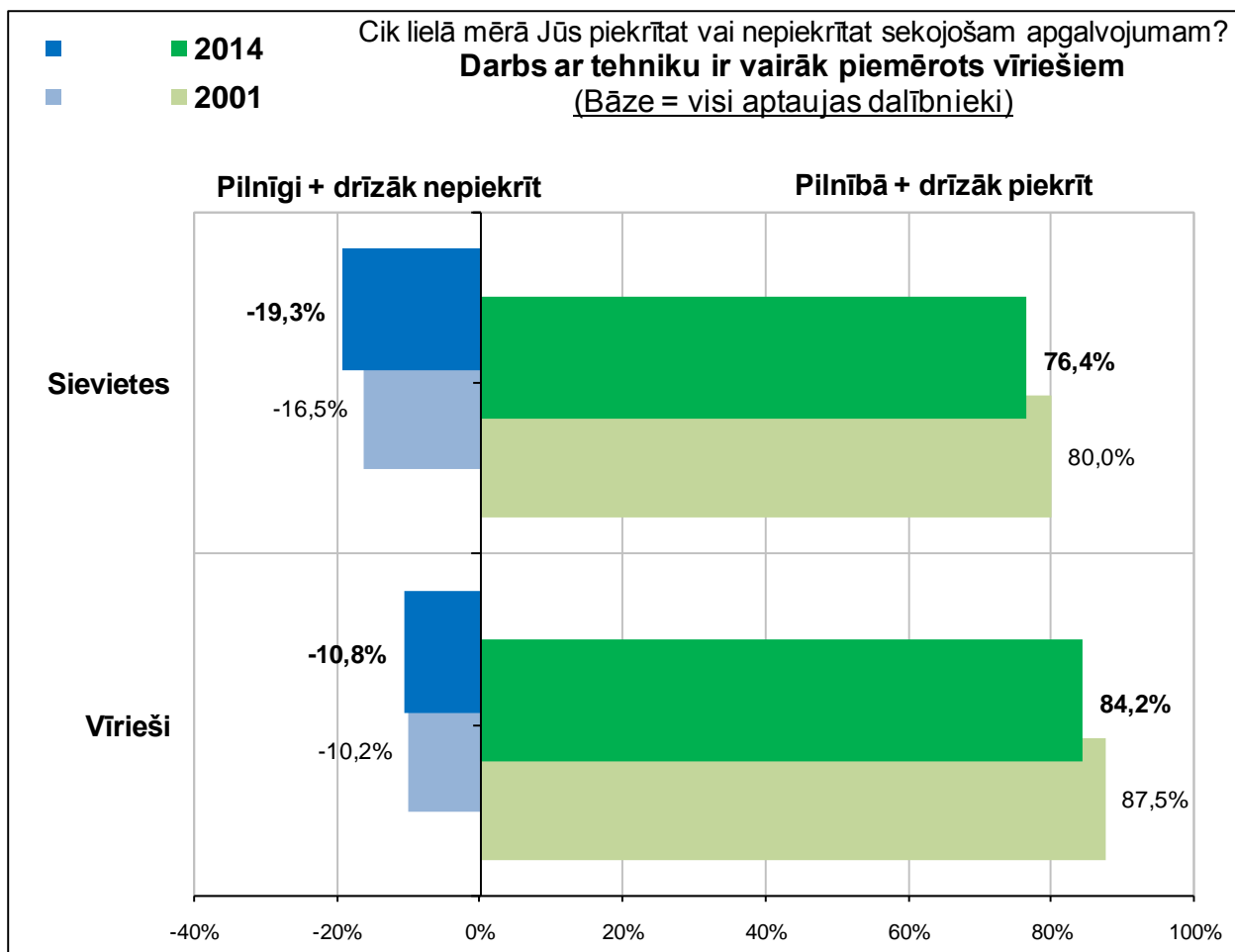
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Atrodoties “augstā amatā”, sievietē daudz zaudē no savas
sievšķības**
(Visi aptaujas dalībnieki)

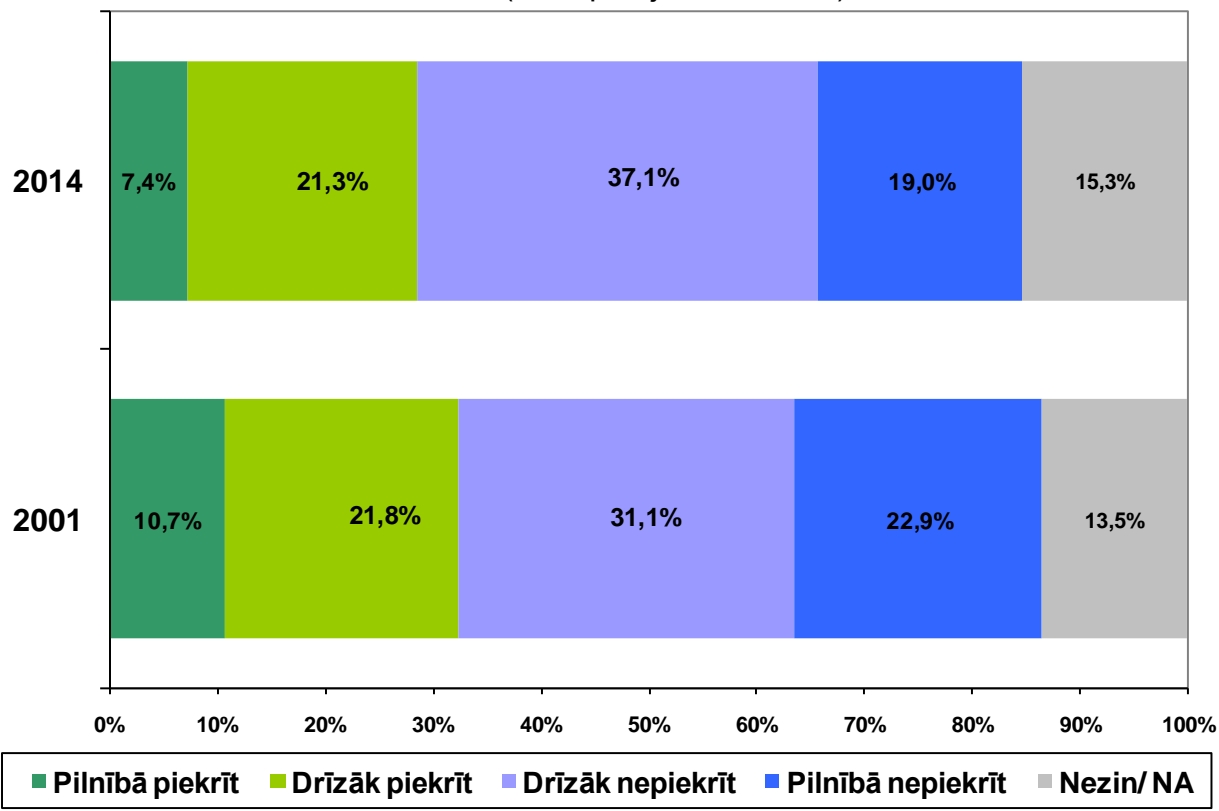
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Darbs ar tehniku ir vairāk piemērots vīriešiem
 (Visi aptaujas dalībnieki)

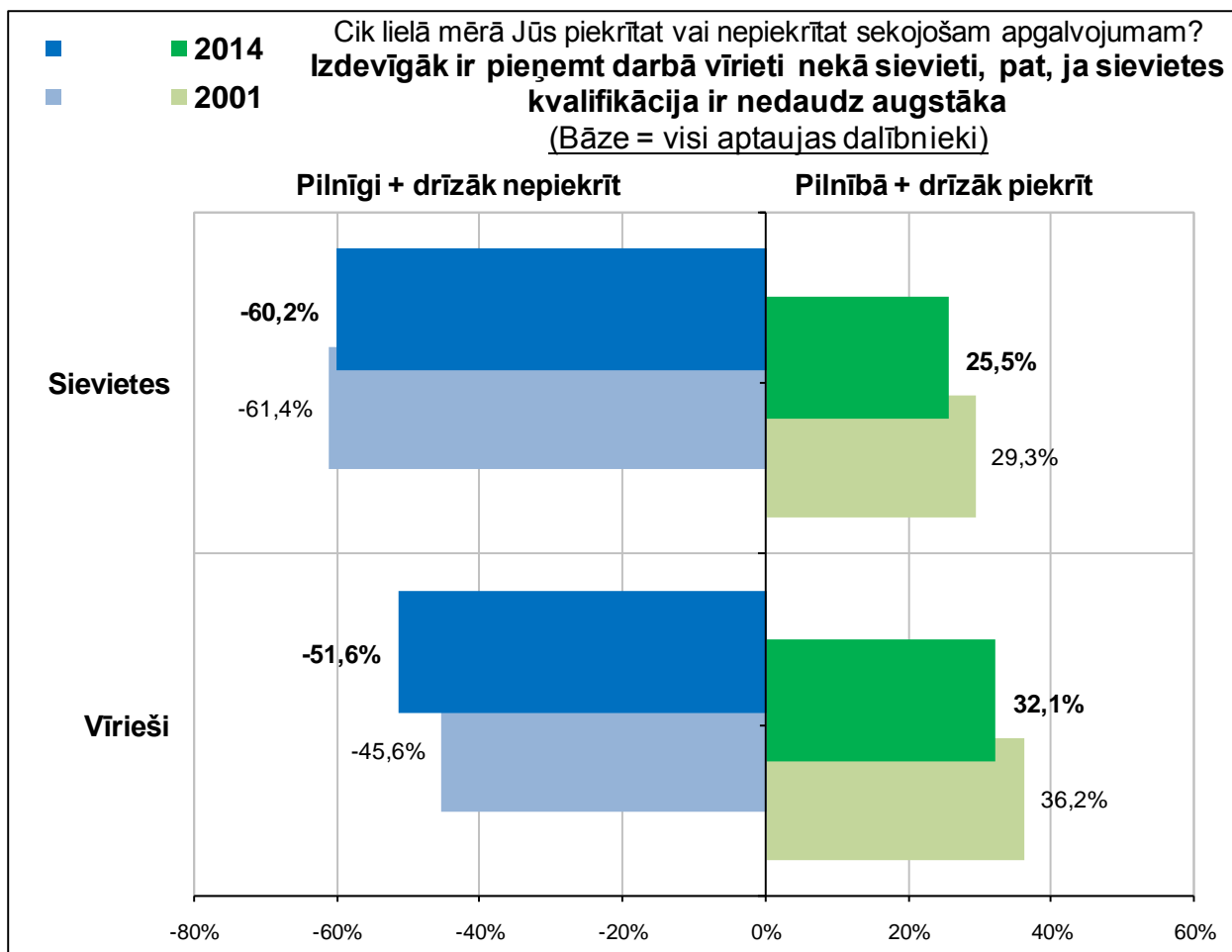

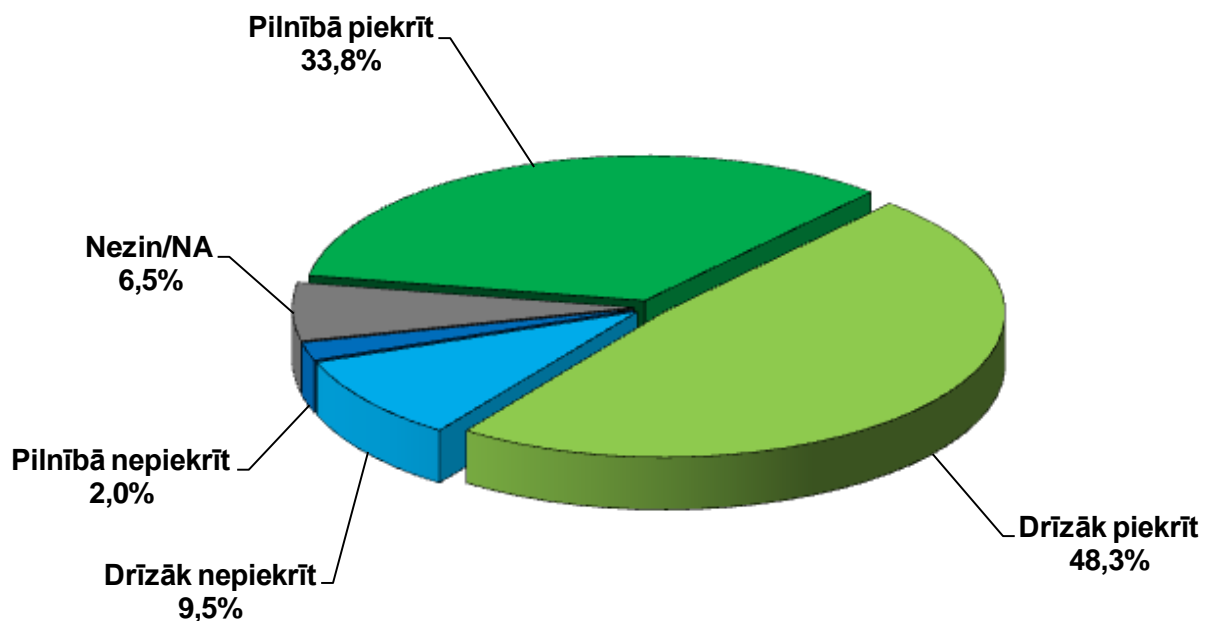

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti nekā sievieti, pat, ja sievietes
 kvalifikācija ir nedaudz augstāka**
 (Visi aptaujas dalībnieki)

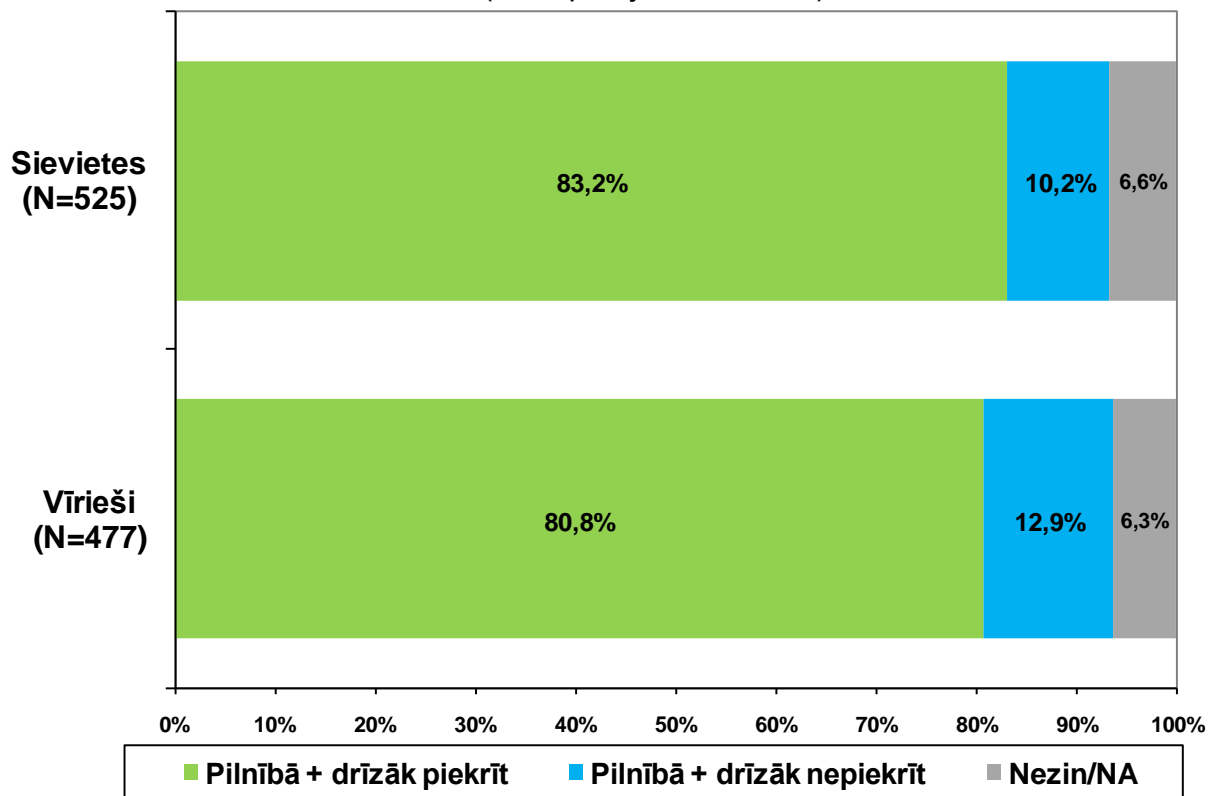

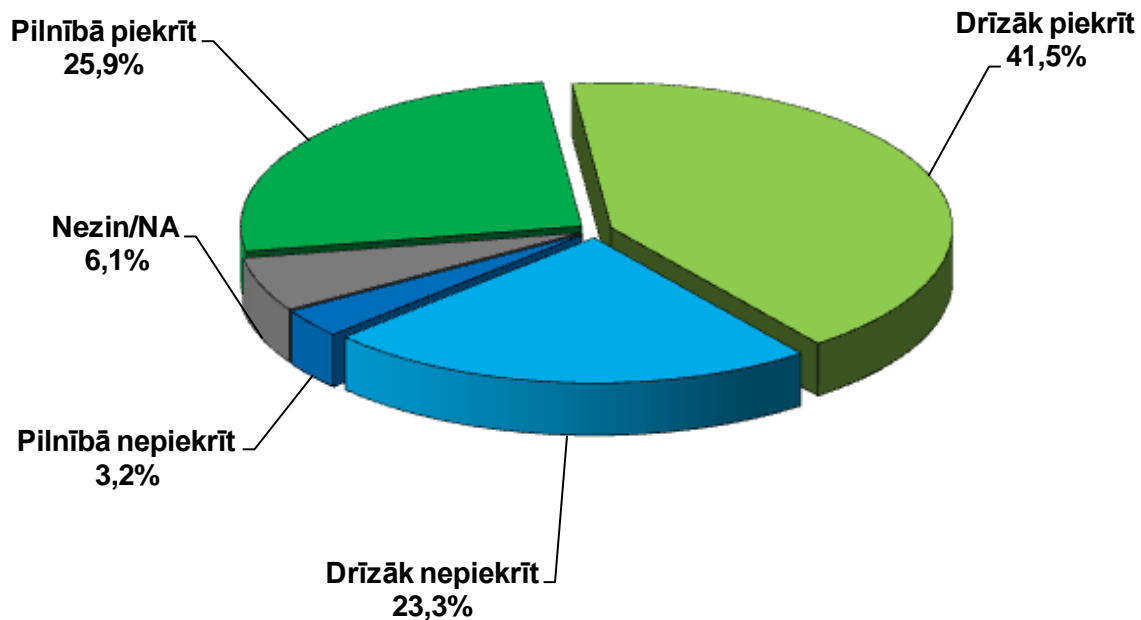
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Sievietes vadošajos amatos procentuāli ir pārstāvētas mazāk nekā vīrieši
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

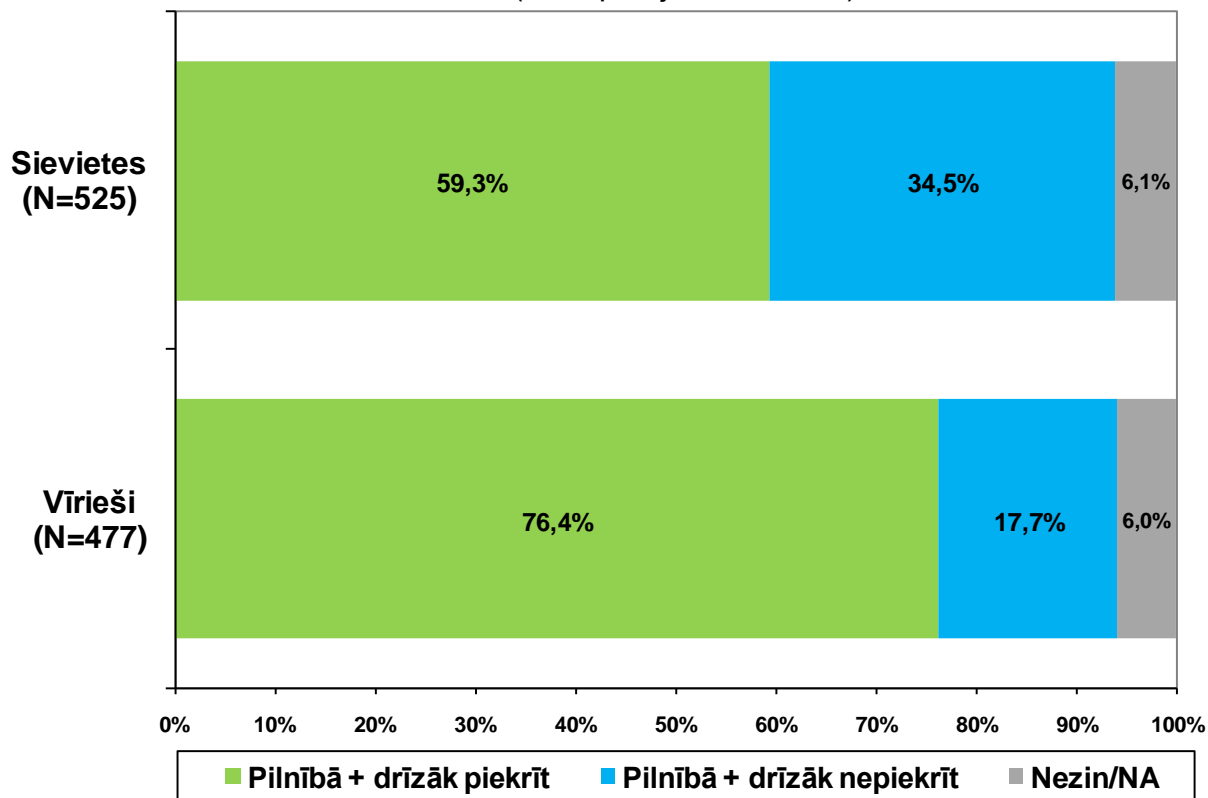
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Sievietes vadošajos amatos procentuāli ir pārstāvētas mazāk nekā vīrieši
(Visi aptaujas dalībnieki)

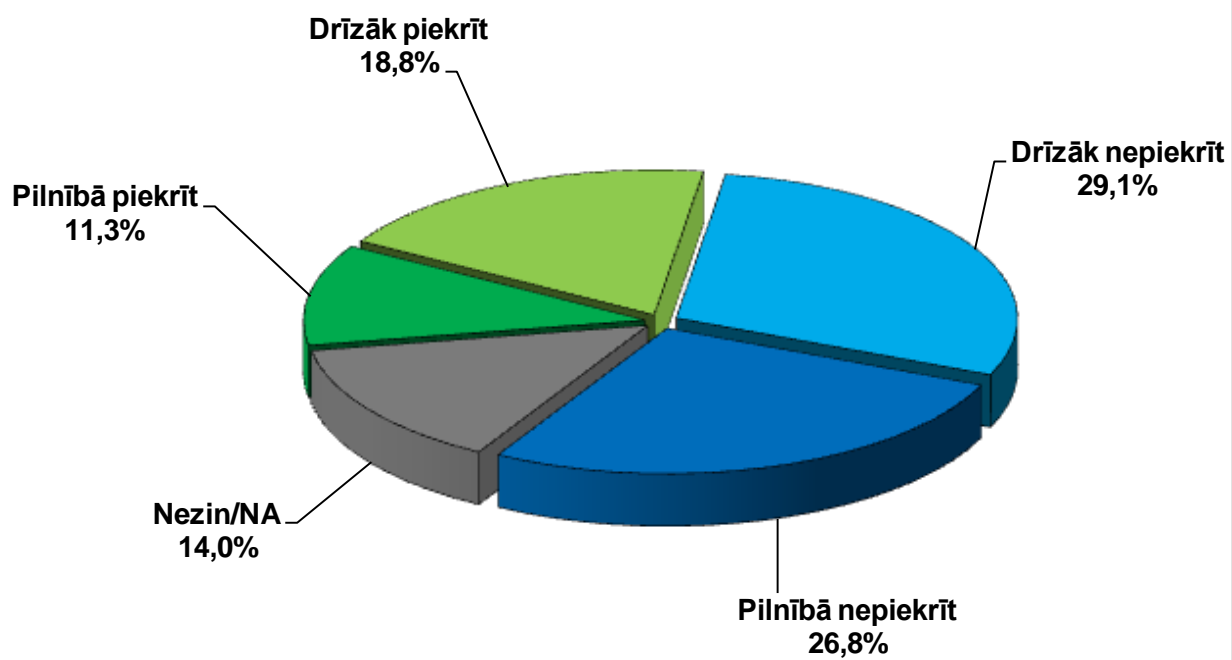
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Tas ir pieņemami, ka vīrieši vadošajos amatos ir pārstāvēti vairāk
nekā sievietes
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

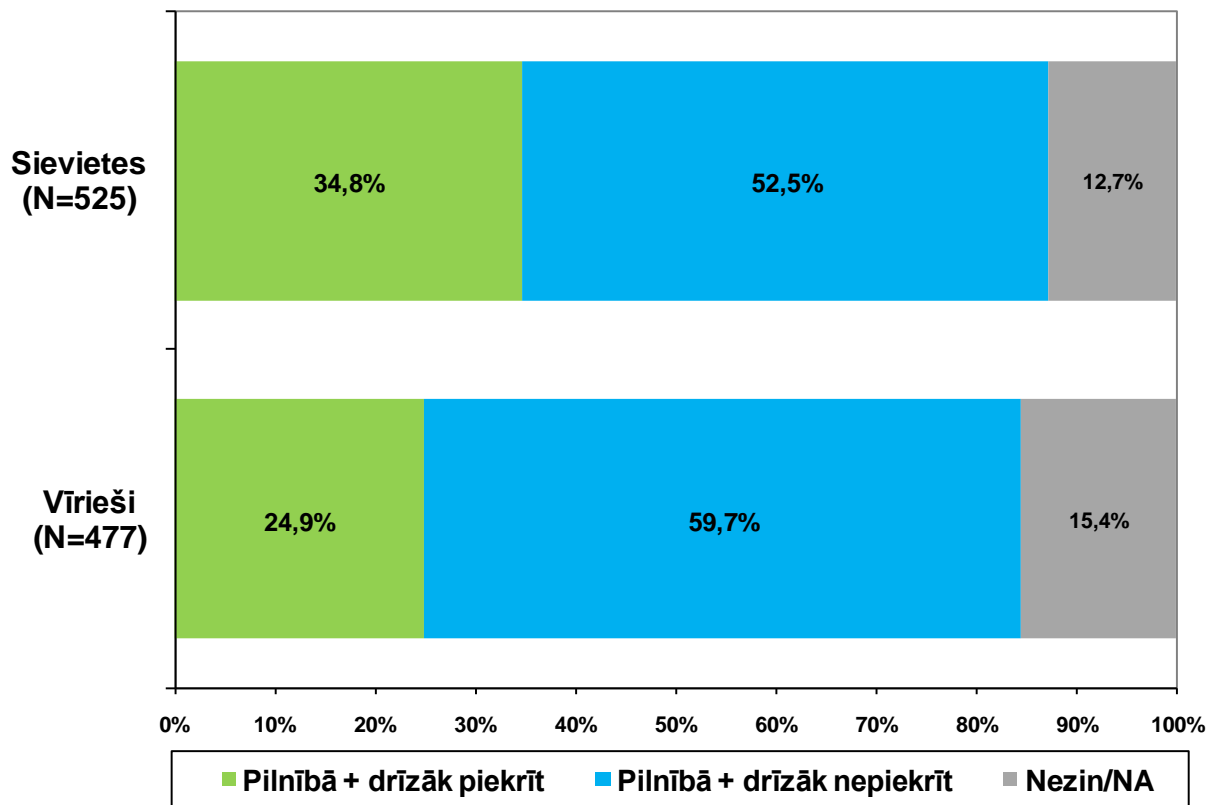
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Tas ir pieņemami, ka vīrieši vadošajos amatos ir pārstāvēti vairāk nekā sievietes
(Visi aptaujas dalībnieki)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Uzņēmumu valdēs vajadzētu ieviest dzimumu kvotas
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

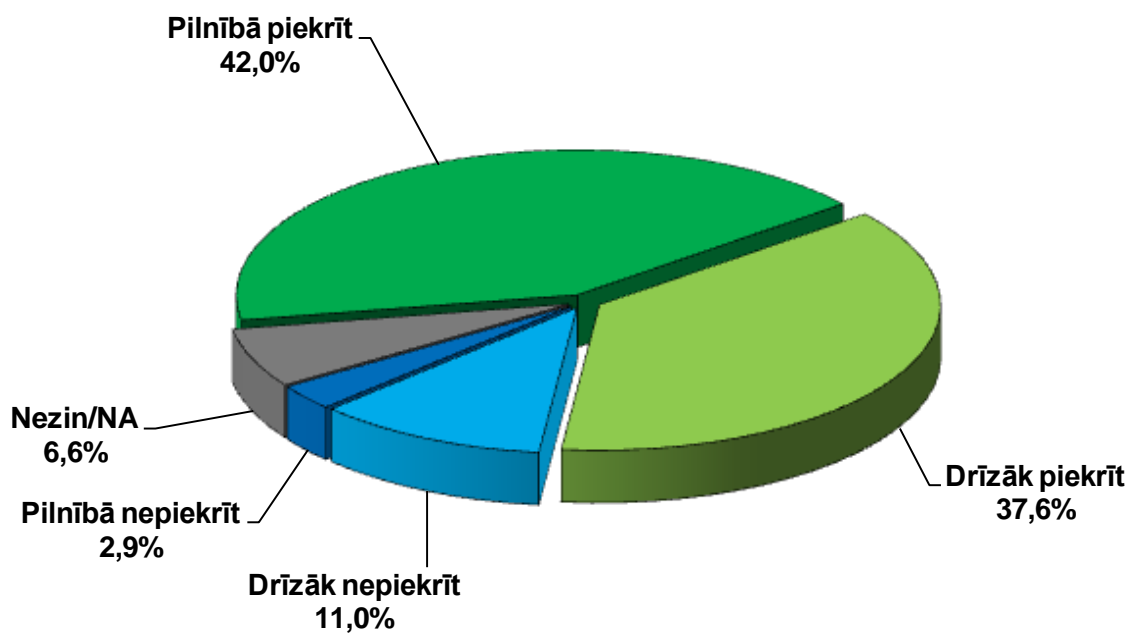

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Uzņēmumu valdēs vajadzētu ieviest dzimumu kvotas
(Visi aptaujas dalībnieki)

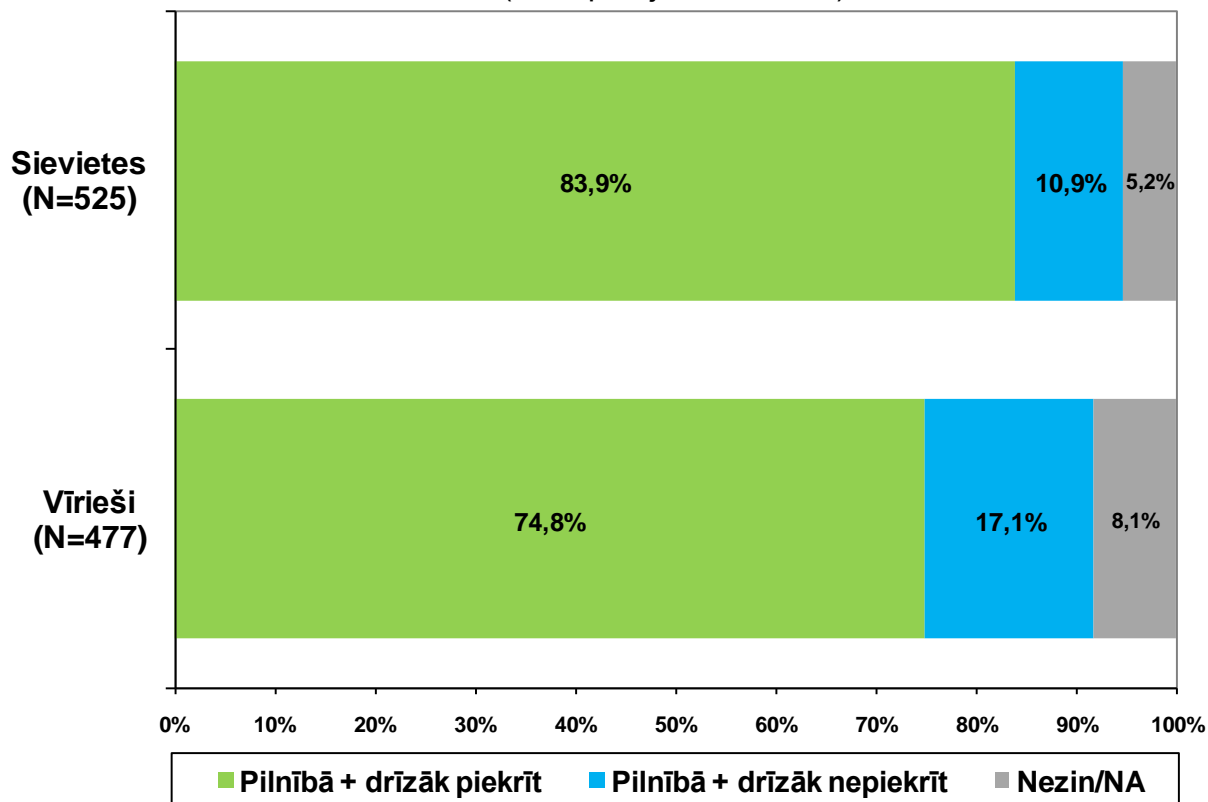

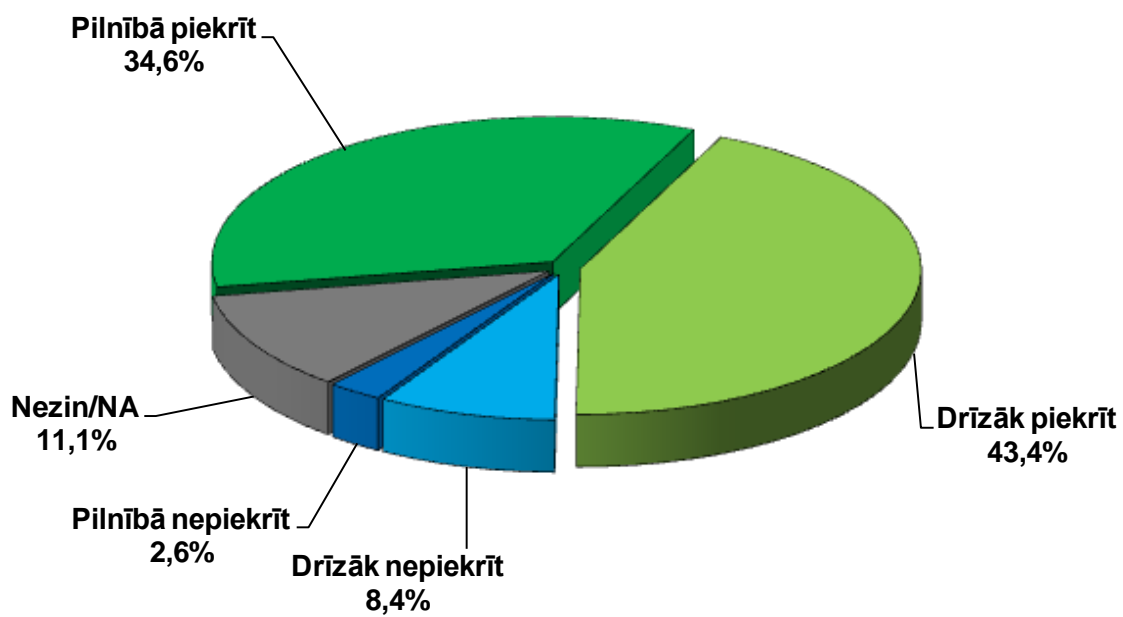
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Sievietes ar pienākumiem vadošajos amatos tiek galā ne sliktāk
par vīriešiem**
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

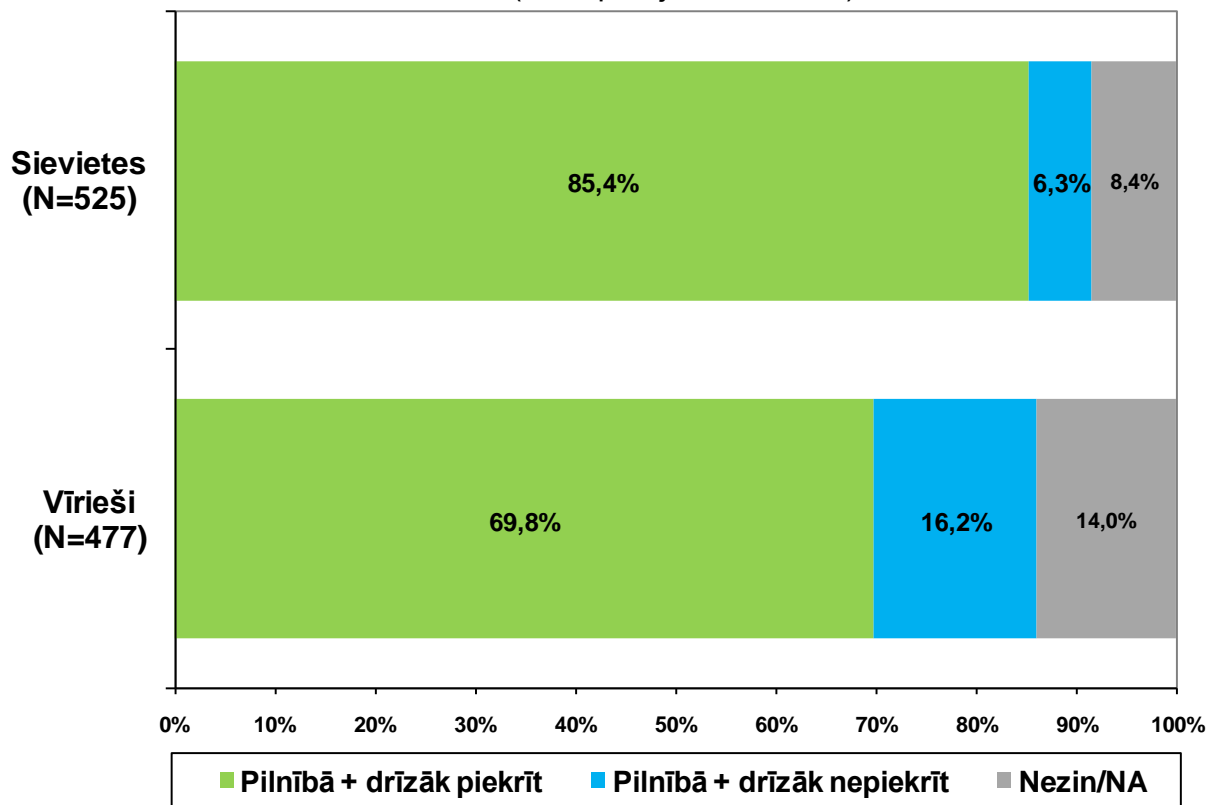
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Sievietes ar pienākumiem vadošajos amatos tiek galā ne sliktāk
par vīriešiem**
(Visi aptaujas dalībnieki)

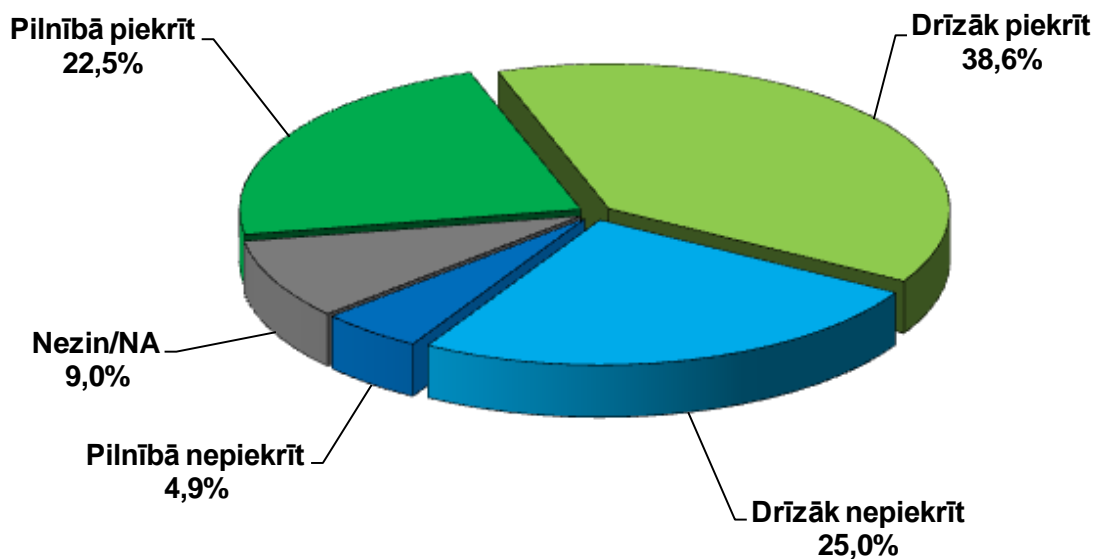
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Uzņēmumam tas nāk tikai par labu, ja vadības līmenī ir pārstāvēti
abi dzimumi**
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

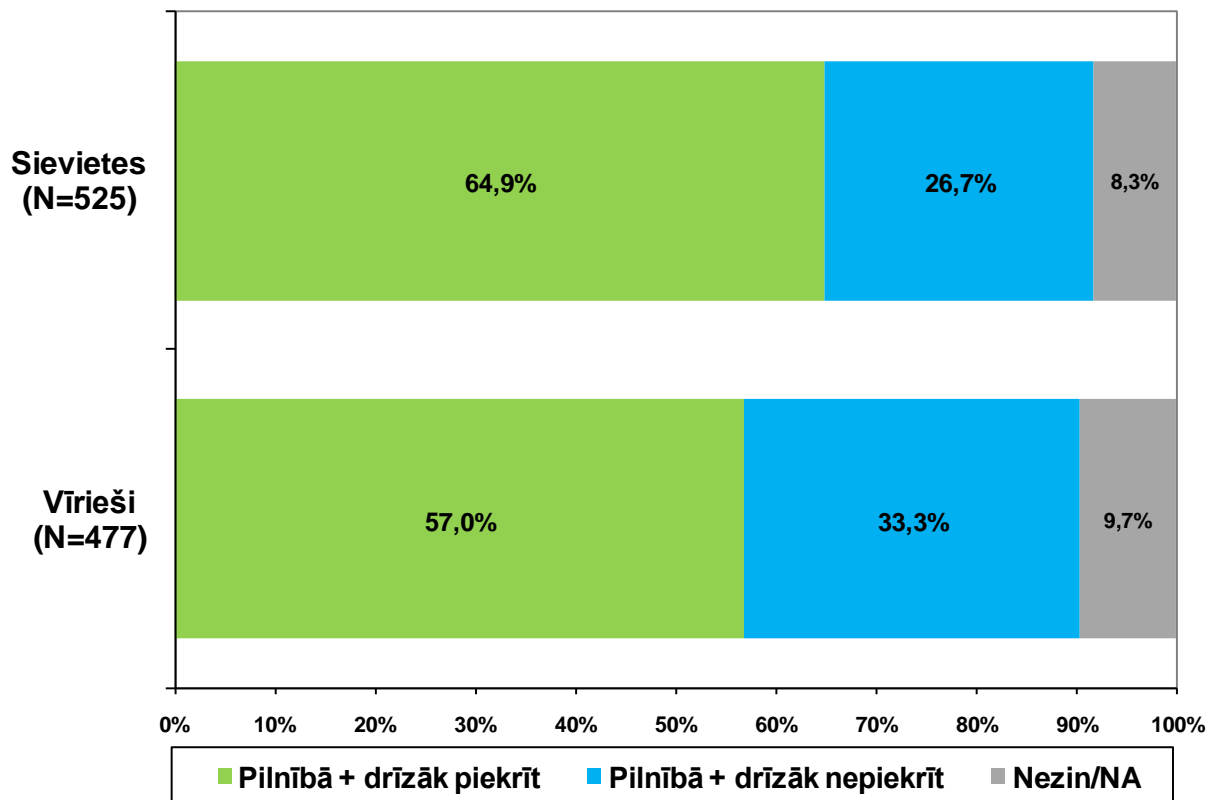
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Uzņēmumam tas nāk tikai par labu, ja vadības līmenī ir pārstāvēti
abi dzimumi**
(Visi aptaujas dalībnieki)

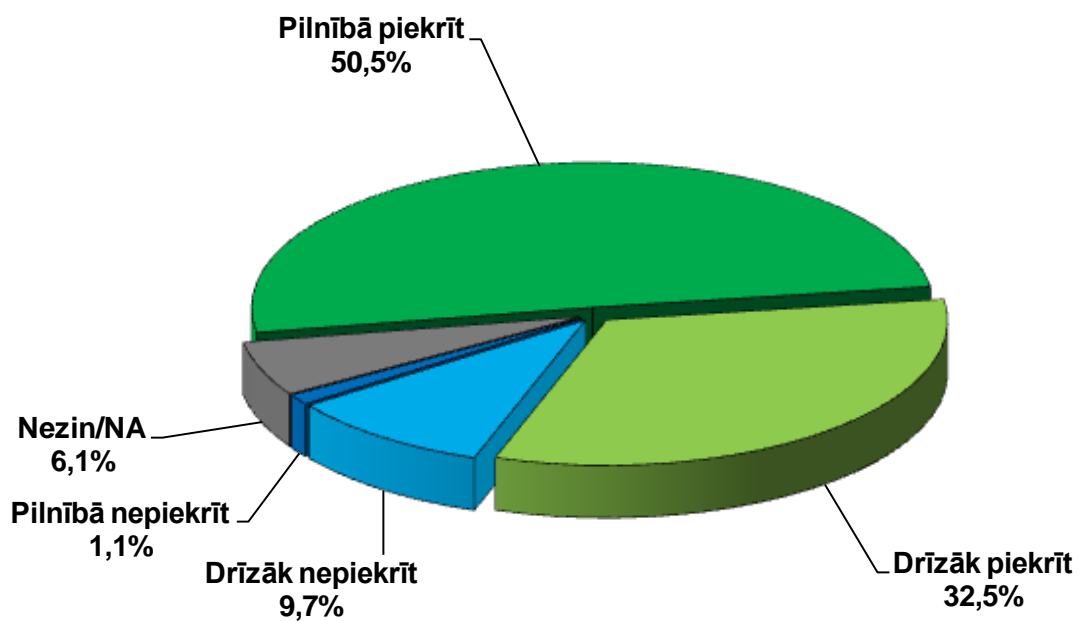
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Sievietēm veidot karjeru ir daudz grūtāk nekā vīriešiem
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

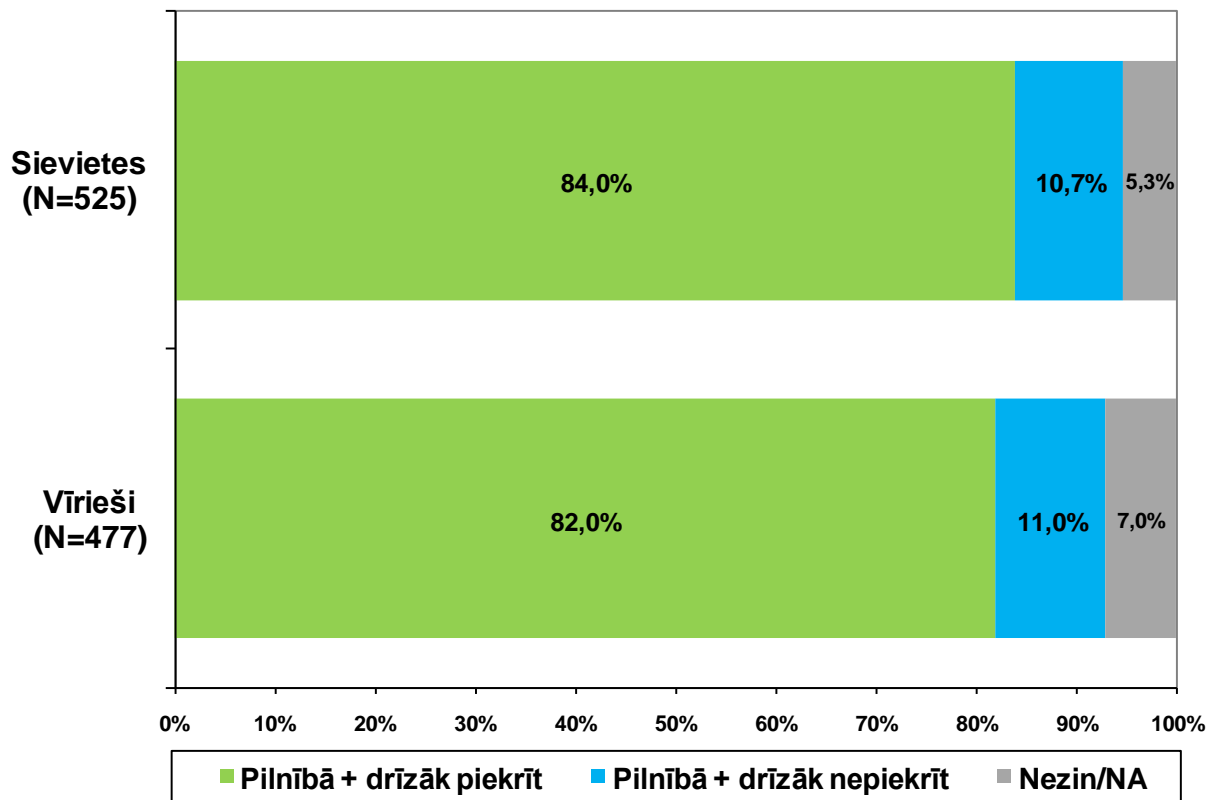
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Sievietēm veidot karjeru ir daudz grūtāk nekā vīriešiem
(Visi aptaujas dalībnieki)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Svarīgas ir tikai vadītāja profesionālās iemaņas nevis dzimums
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

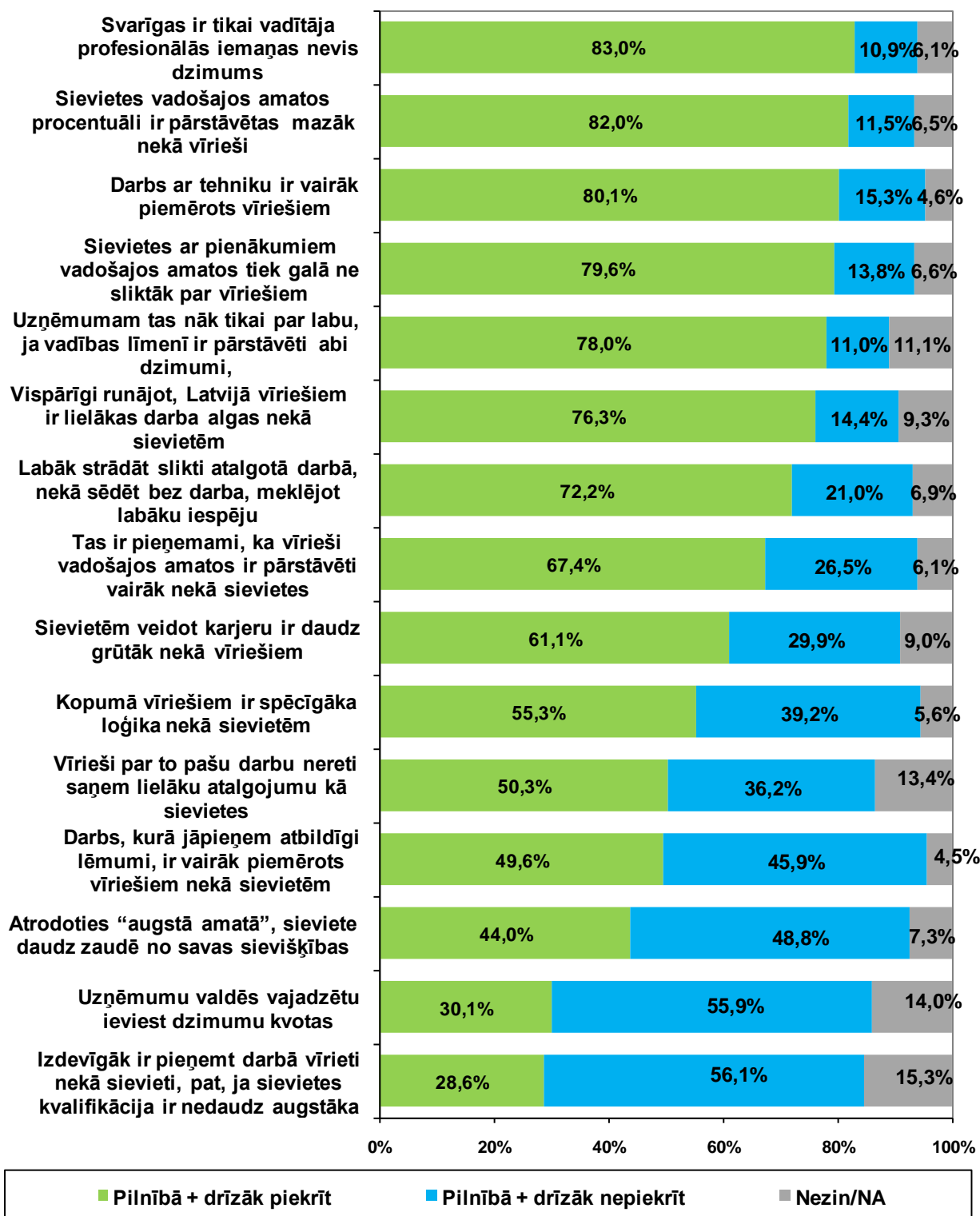

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Svarīgas ir tikai vadītāja profesionālās iemaņas nevis dzimums
(Visi aptaujas dalībnieki)

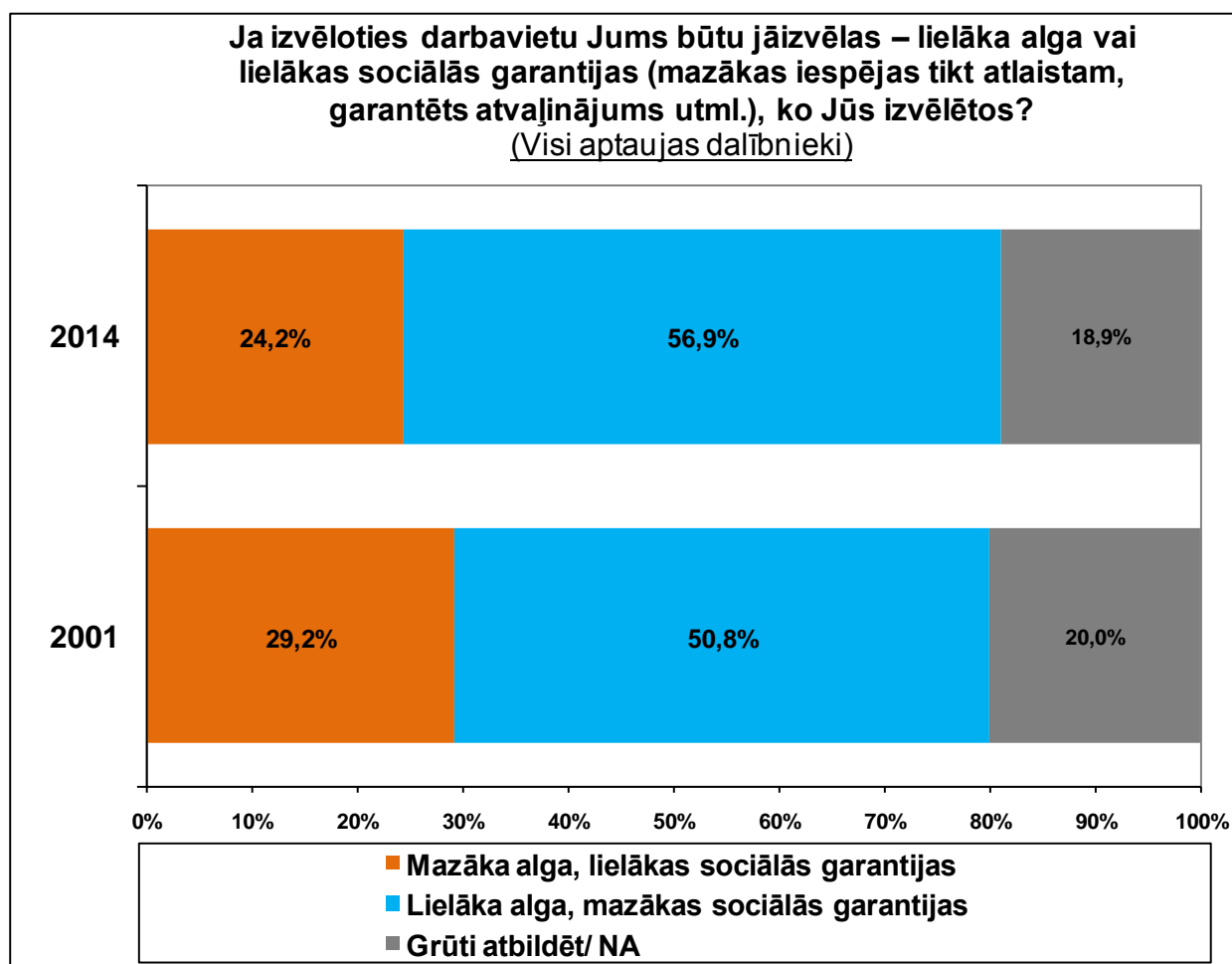

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošiem apgalvojumiem?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

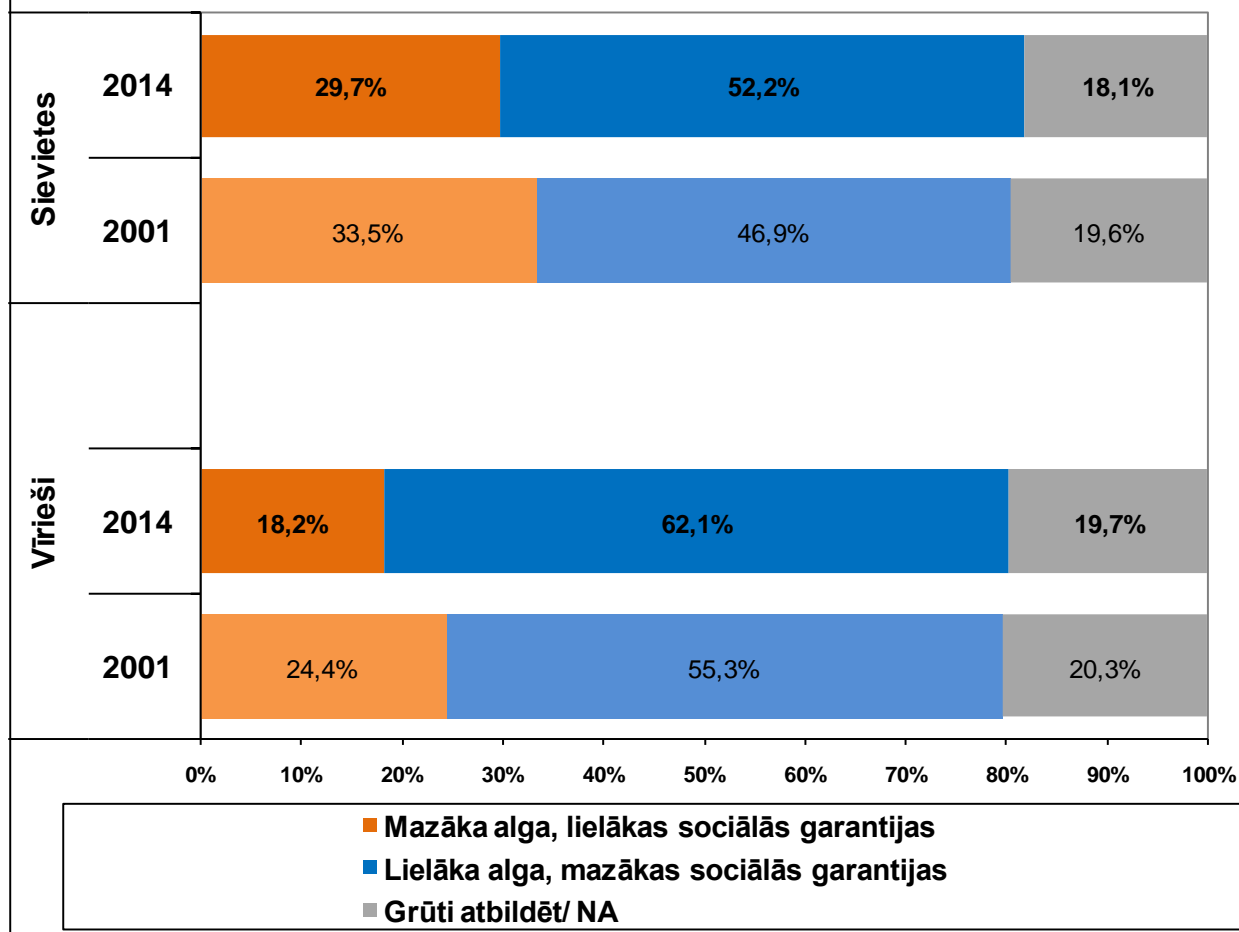

2.13. Izvēle starp lielāku algu un vai lielākām sociālajām garantijām.

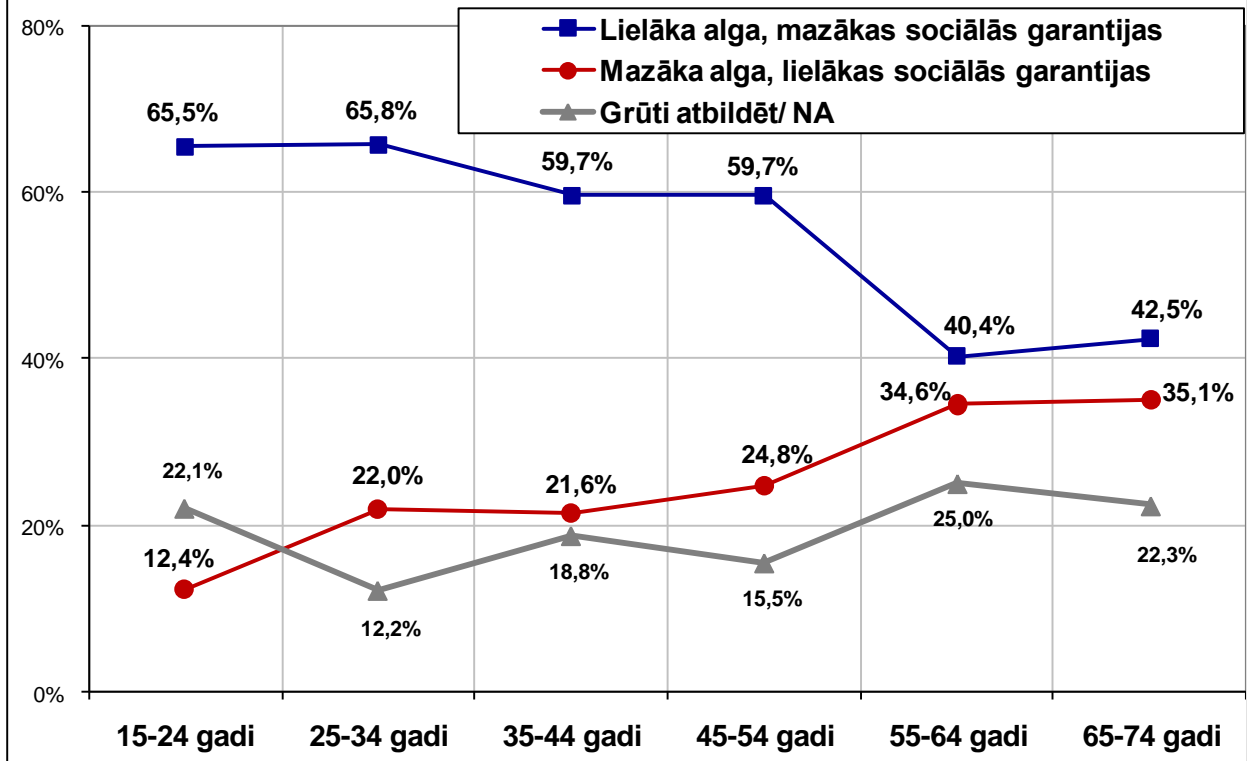
- Izvēlē starp lielāku algu vai lielākām sociālām garantijām, vairākums (56,9%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju priekšroku dotu lielākai algai. Mazāku algu, bet lielākas sociālās garantijas izvēlētos 24,2% respondentu un tas ir nedaudz mazāk kā 2001.g.pētījumā (29,2%). Priekšroku mazākai algai, bet lielākām sociālām garantijām, biežāk dotu sievietes un iedzīvotāji vecumā virs 55 gadiem.

Ja izvēloties darbavietu Jums būtu jāizvēlas – lielāka alga vai lielākas sociālās garantijas (mazākas iespējas tikt atlaistam, garantēts atvaļinājums utml.), ko Jūs izvēlētos?
(Visi aptaujas dalībnieki)

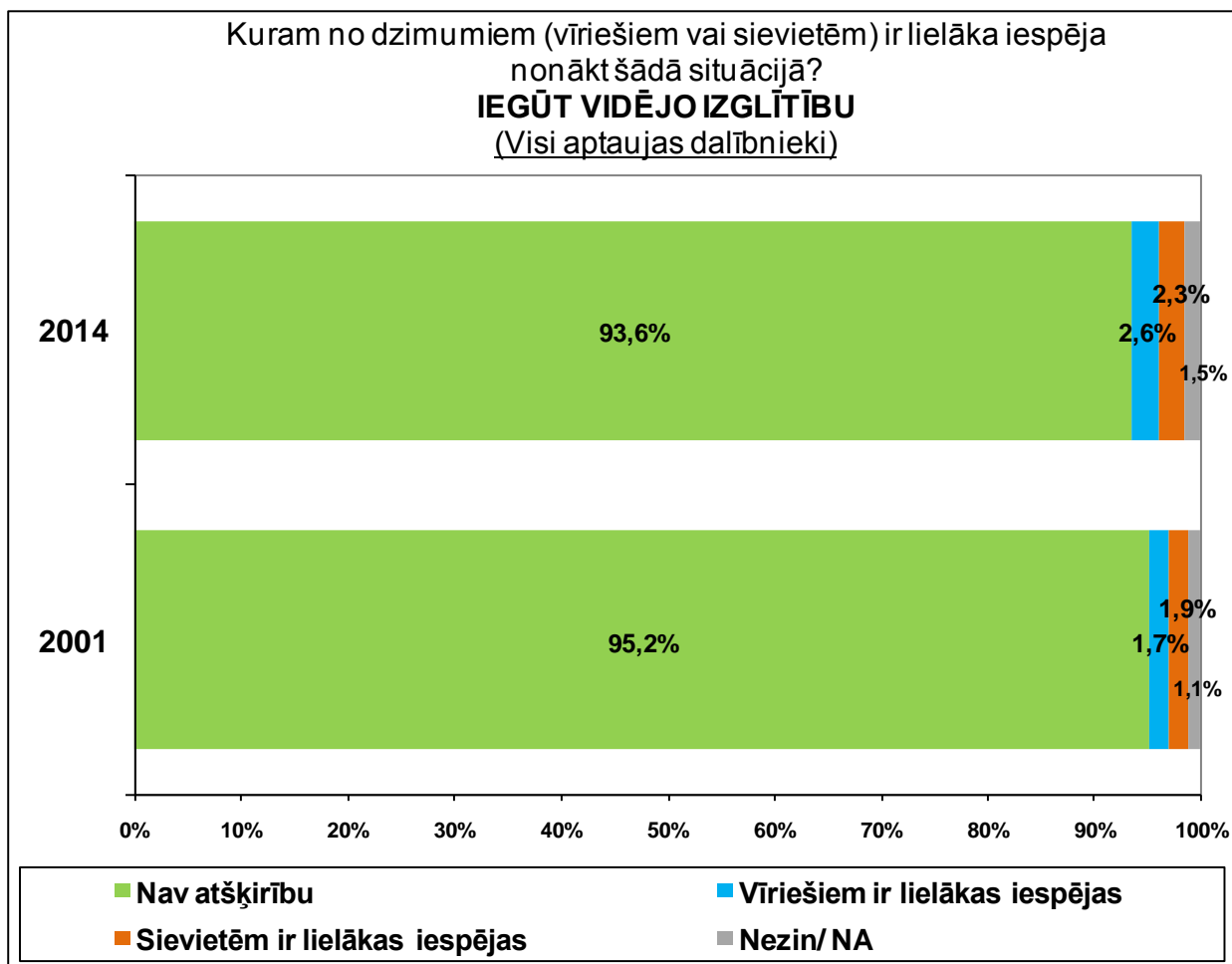
Ja izvēloties darbavietu Jums būtu jāizvēlas – lielāka alga vai lielākas sociālās garantijas (mazākas iespējas tikt atlaistam, garantēts atvaļinājums utml.), ko Jūs izvēlētos?
(Visi aptaujas dalībnieki)

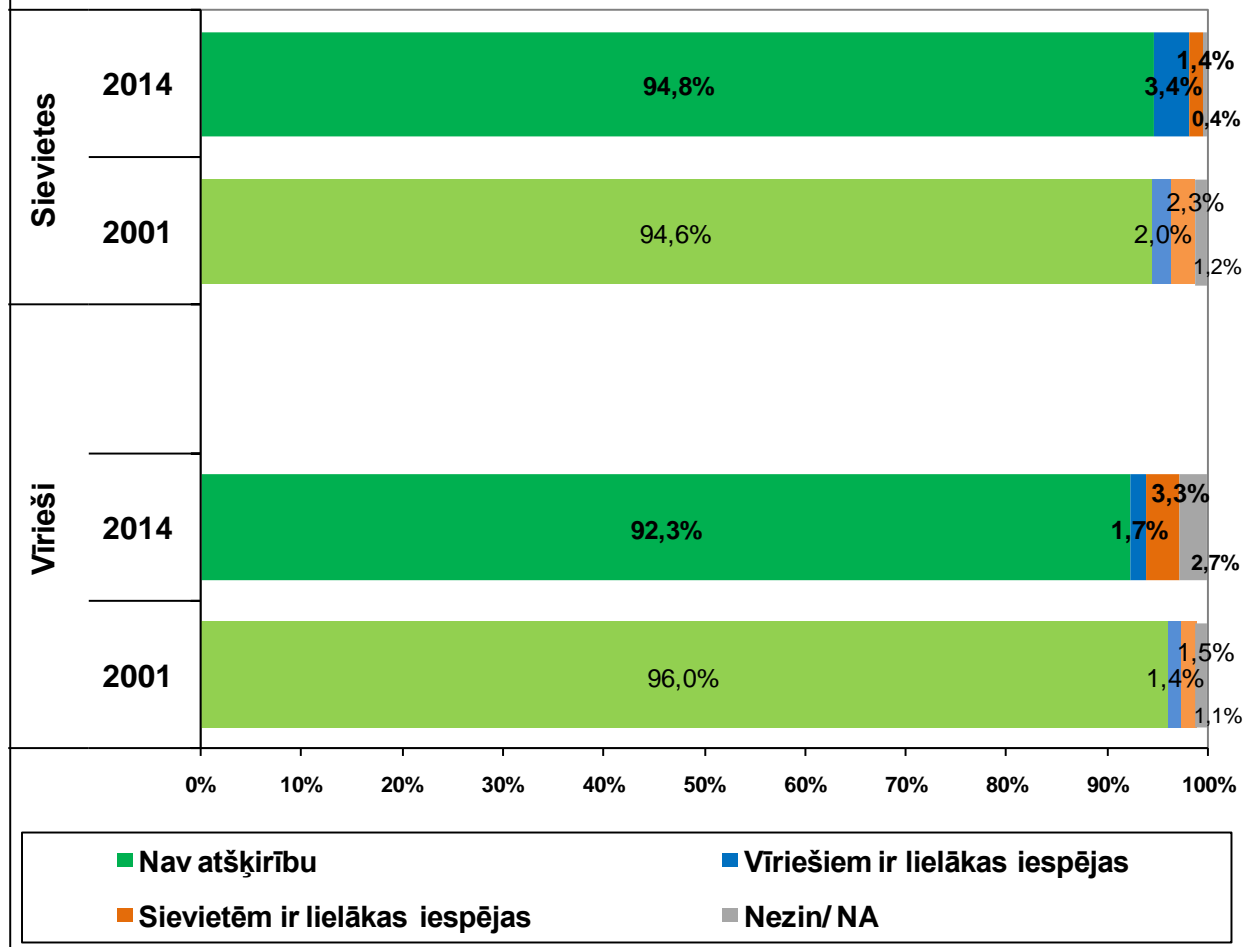
3. Dzimumu līdztiesība un izglītības sistēma.

3.1. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums izglītības iegūšanā.

- Sabiedrībā dominē viedoklis, ka nav atšķirību vīriešu un sieviešu iespējām iegūt izglītību. Vairāk nekā 90% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka vīriešiem un sievietēm ir vienādas iespējas iegūt vidējo vai augstāko izglītību, kā arī apmeklēt kursus profesionālās kvalifikācijas celšanai. 2014.g. un 2001.g. pētījumu rezultāti būtiski neatšķiras.

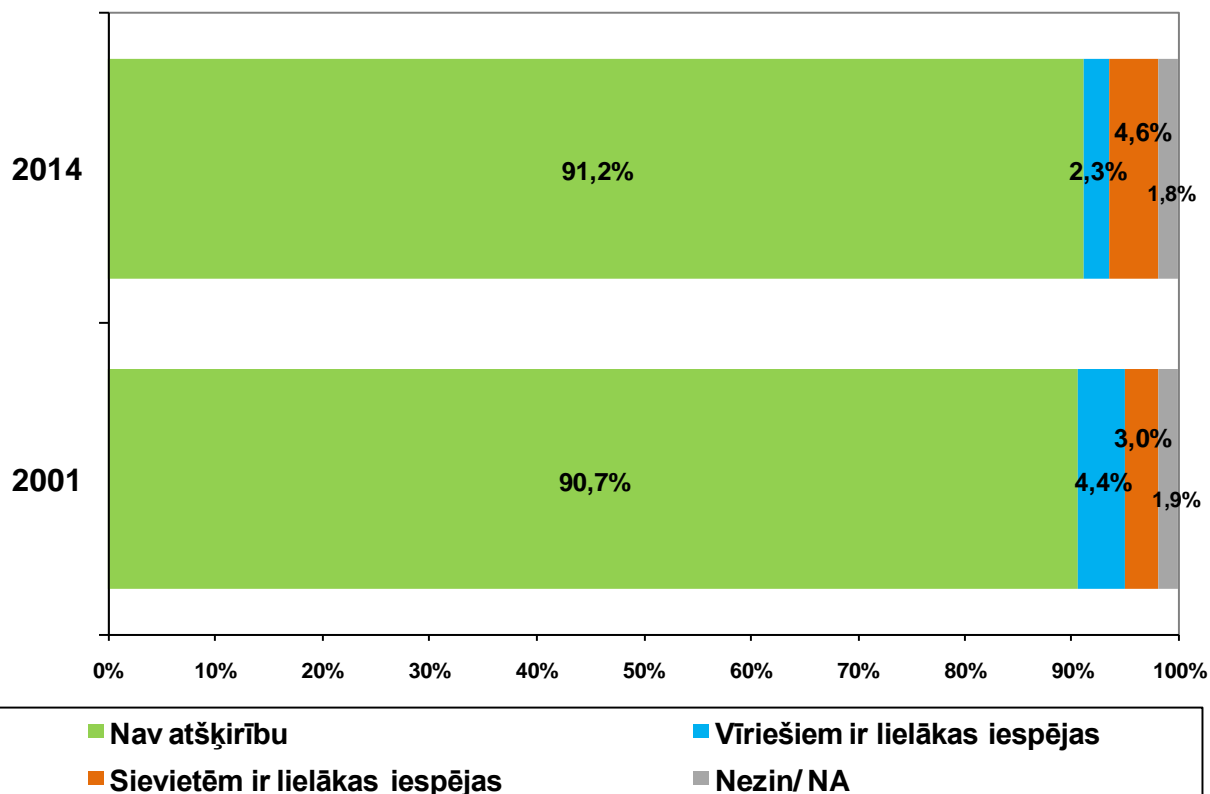
Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?
IEGŪT VIDĒJO IZGLĪTĪBU
(Visi aptaujas dalībnieki)

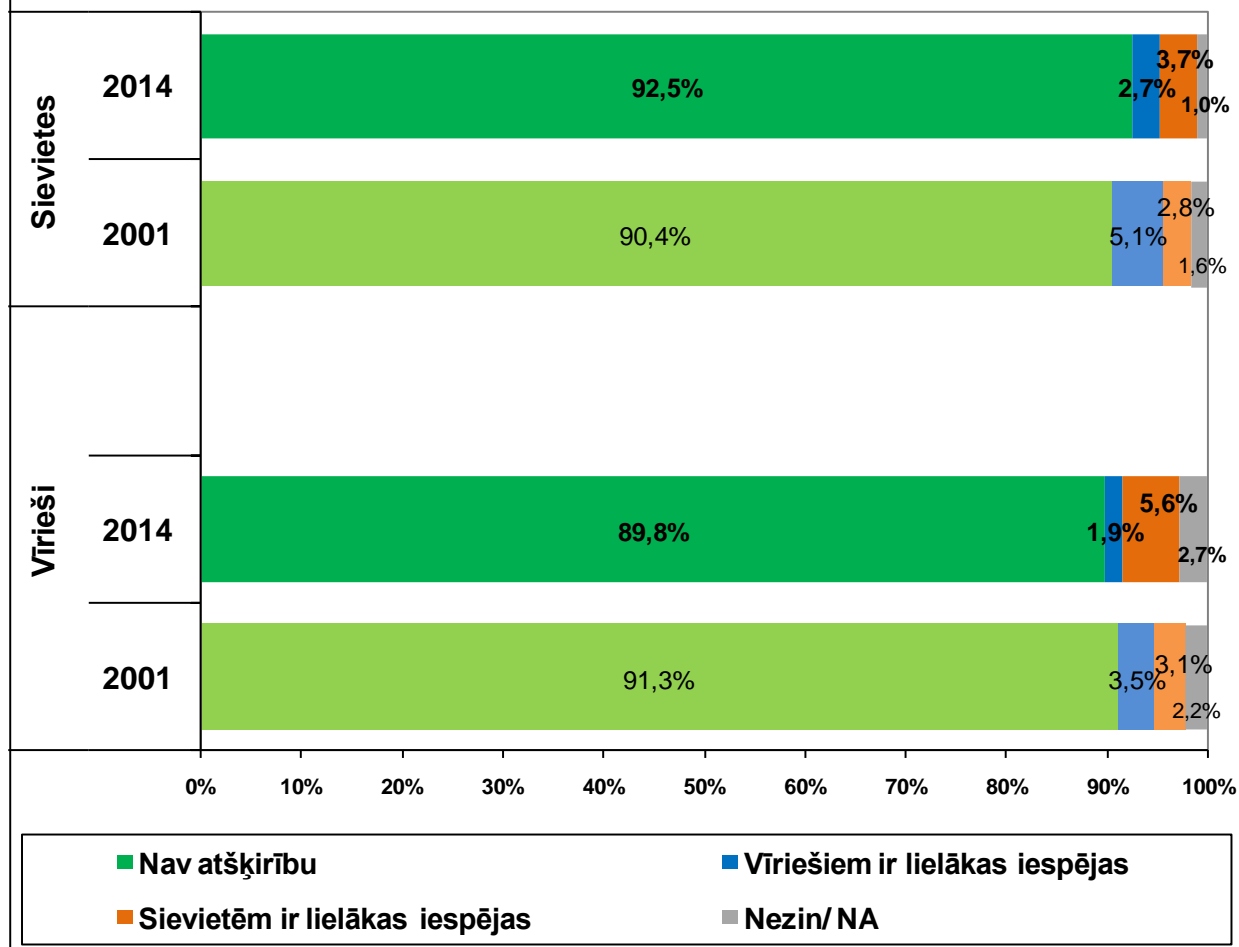
Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

IEGŪT AUGSTĀKO IZGLĪTĪBU

(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?
IEGŪT AUGSTĀKO IZGLĪTĪBU
(Visi aptaujas dalībnieki)

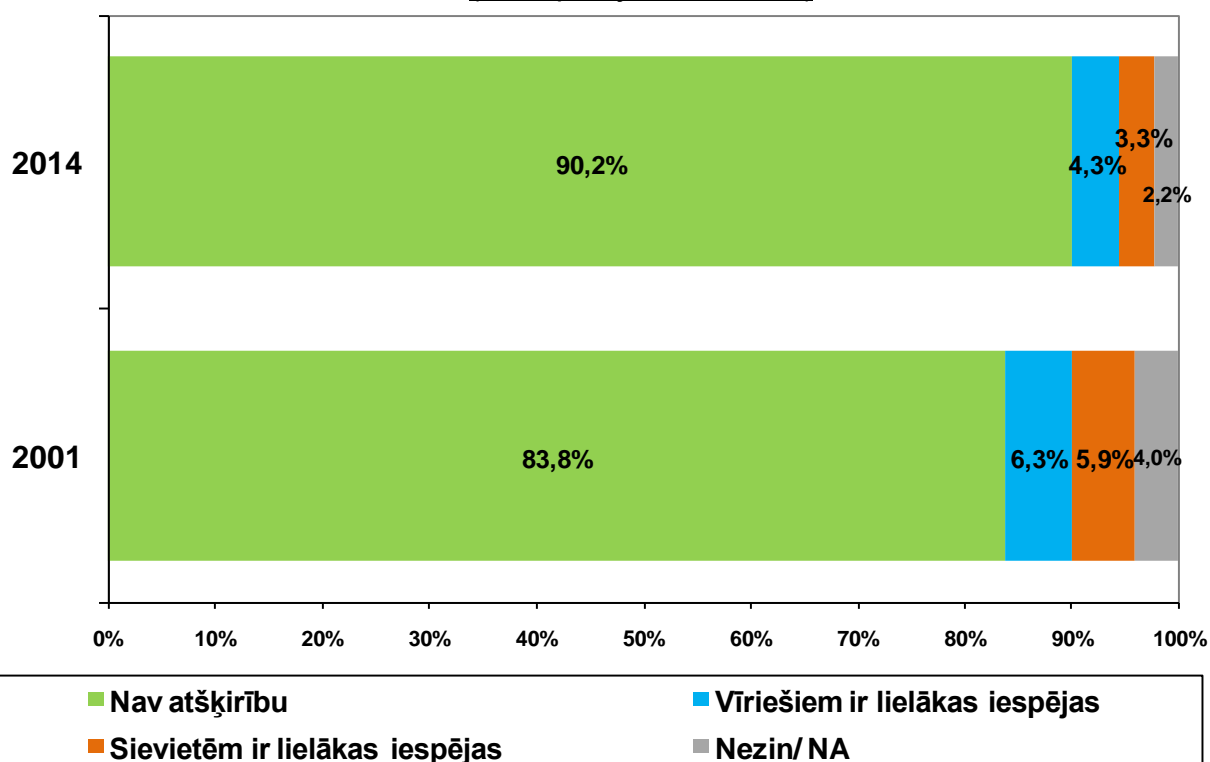

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

**APMEKLĒT KURSUS PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS
CELŠANAI**

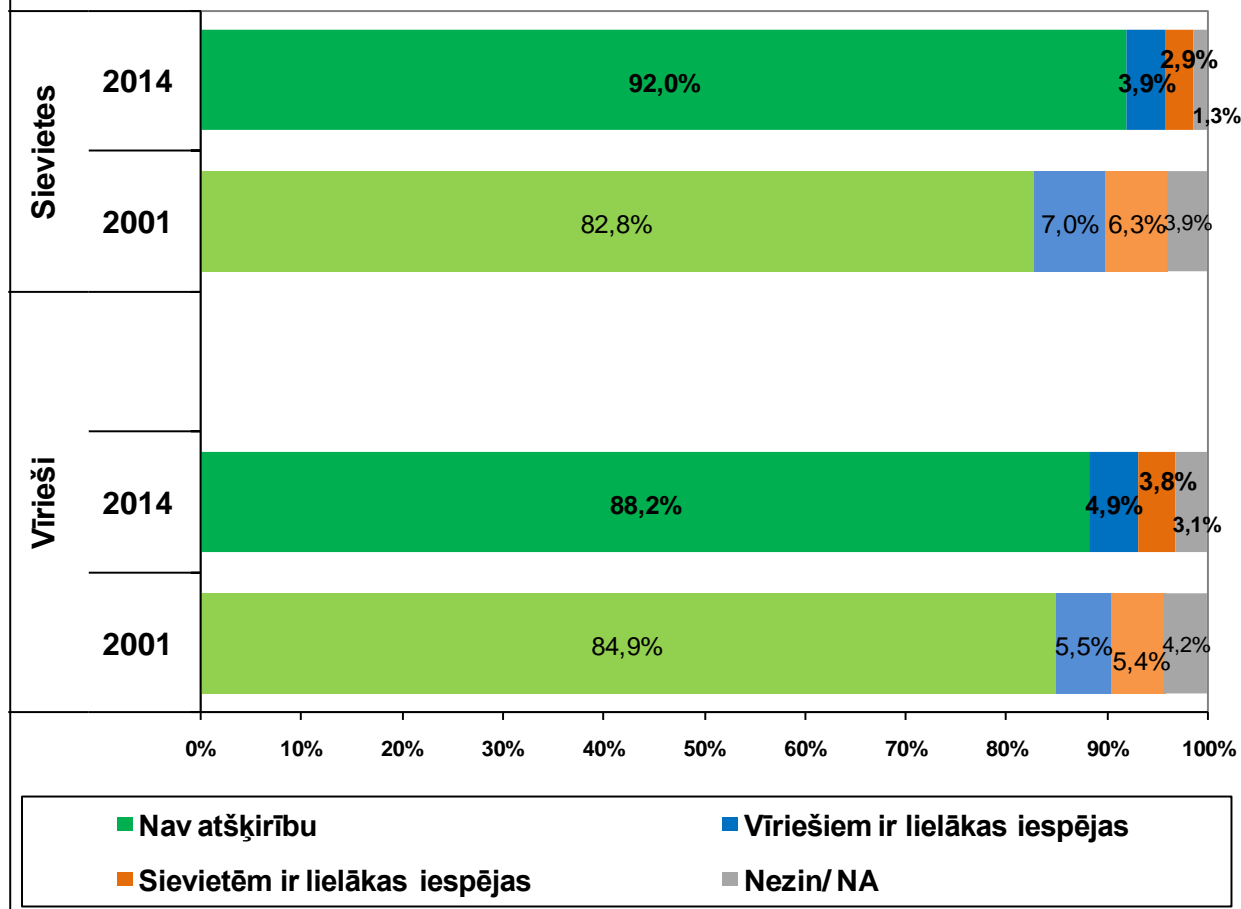
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

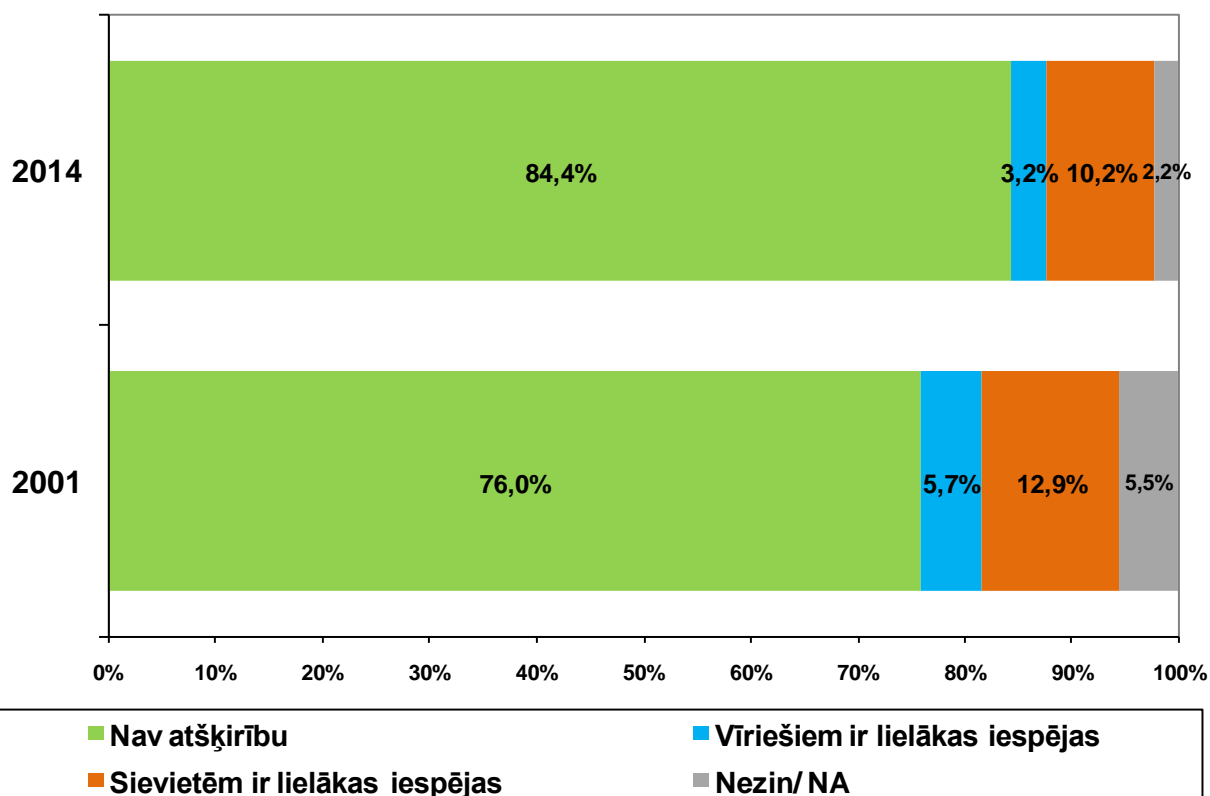
**APMEKLĒT KURSUS PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS
CELŠANAI**

(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

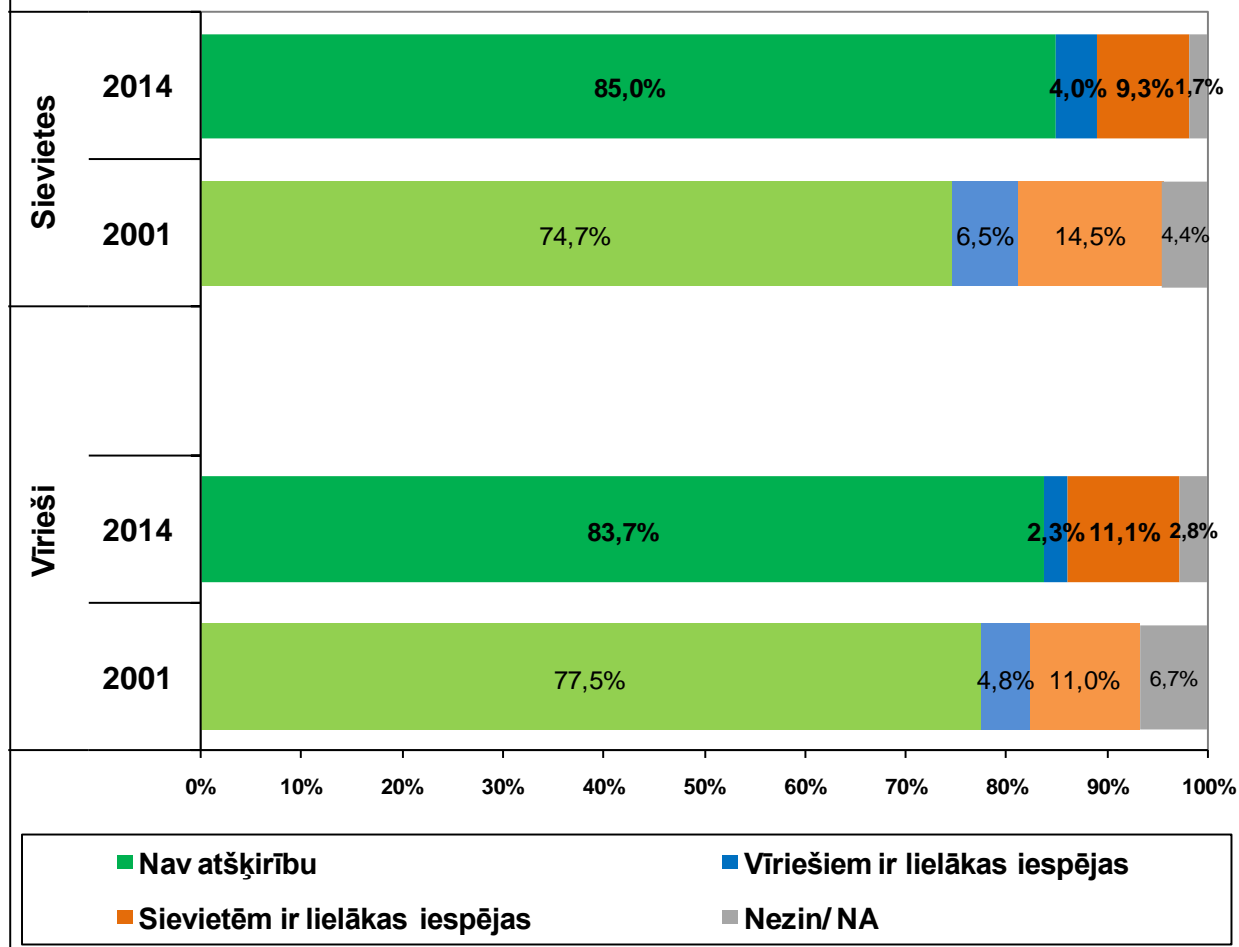
APMEKLĒT KURSUS SEVIS PILNVEIDOŠANAI
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

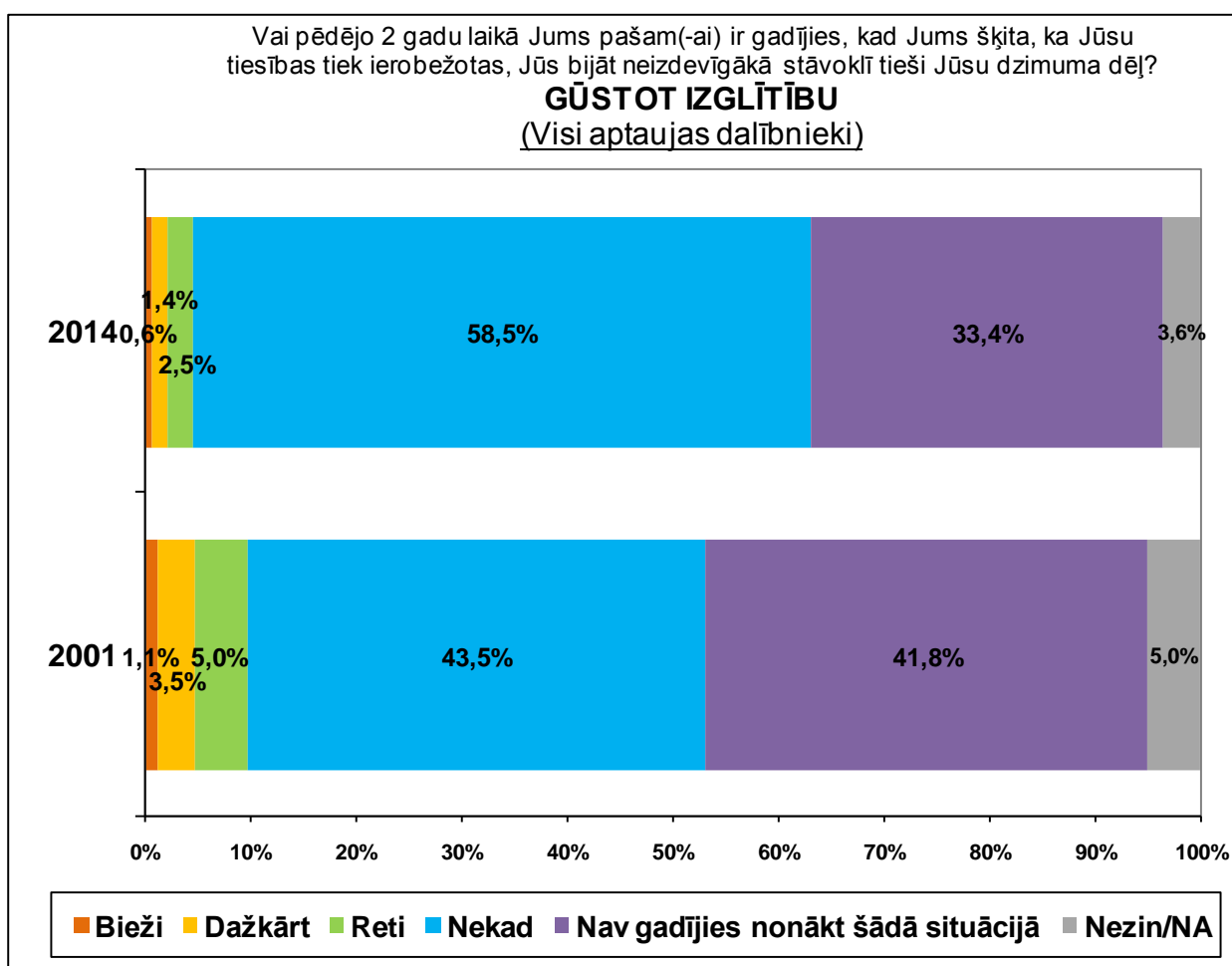
APMEKLĒT KURSUS SEVIS PILNVEIDOŠANAI

(Visi aptaujas dalībnieki)

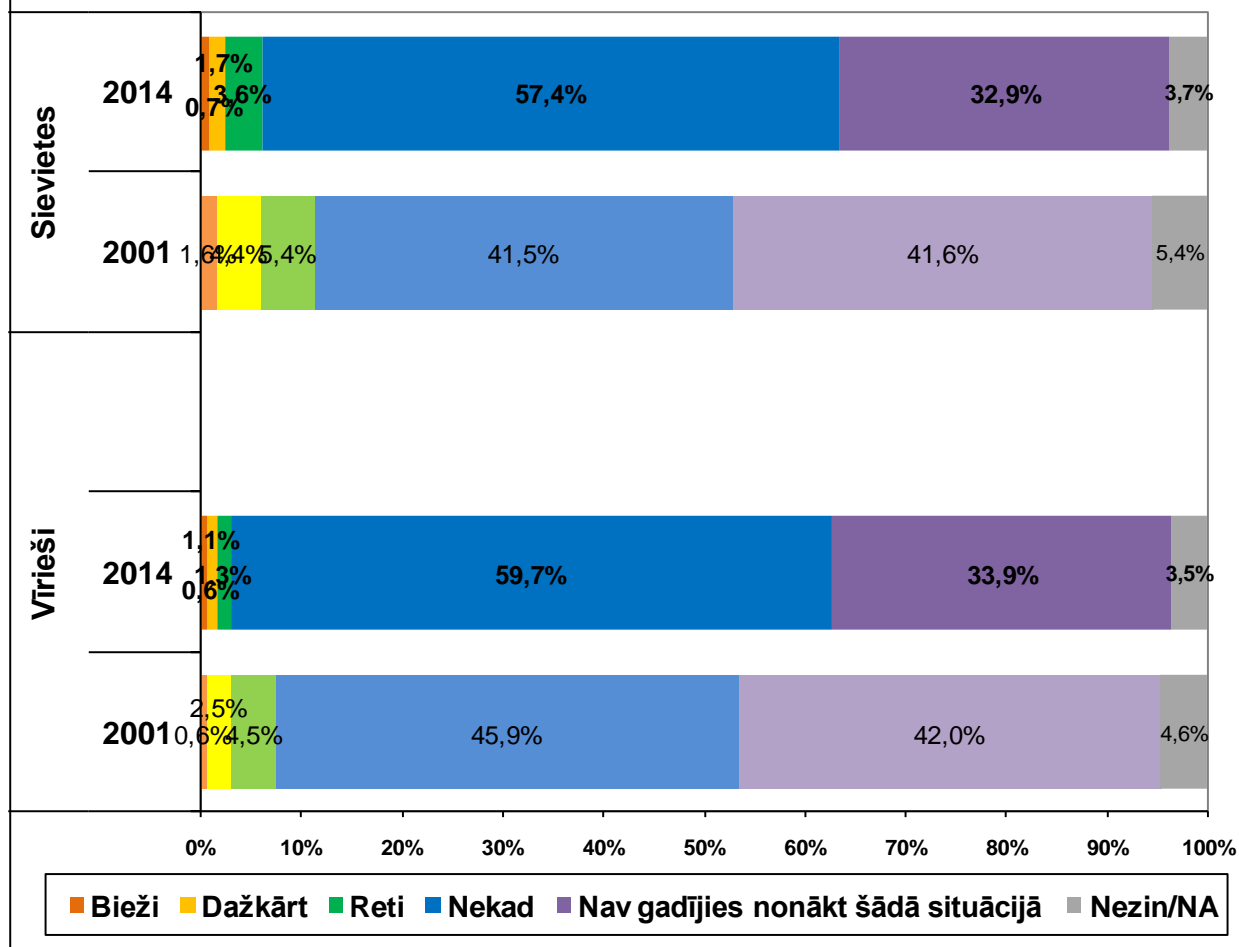
3.2. Saskaņā ar dzimumu lģdztiesģbas ierobeģojumiem un pārkāpumiem izglģtģbas sistēmā.

- 2014.g. un 2001.g. pētģjumu rezultātu salģdzinājums uzrāda pozitģvas tendences – mazinās saskaņā ar dzimumu lģdztiesģbas ierobeģojumiem un pārkāpumiem gūstot izglģtģbu. Kopš 2001.g. divkārt sarucis respondentu skaits, kuri atzina, ka izjutuši dzimuma diskrimināciju gūstot izglģtģbu (2001.g. – 9,6%, 2014 – 4,5%). Bieģāk ar dzimumu lģdztiesģbas ierobeģojumiem vai pārkāpumiem izglģtģbas sistēmā saskaņ�rušās aptaujātās sievietes (6%), retāk – vģrieši (3%). Ģimenes locekļu, draugu vidū dzimuma diskriminācijas pieredze gūstot izglģtģbu bijusi 6,8% respondentu (2001.g. – 12,2%).

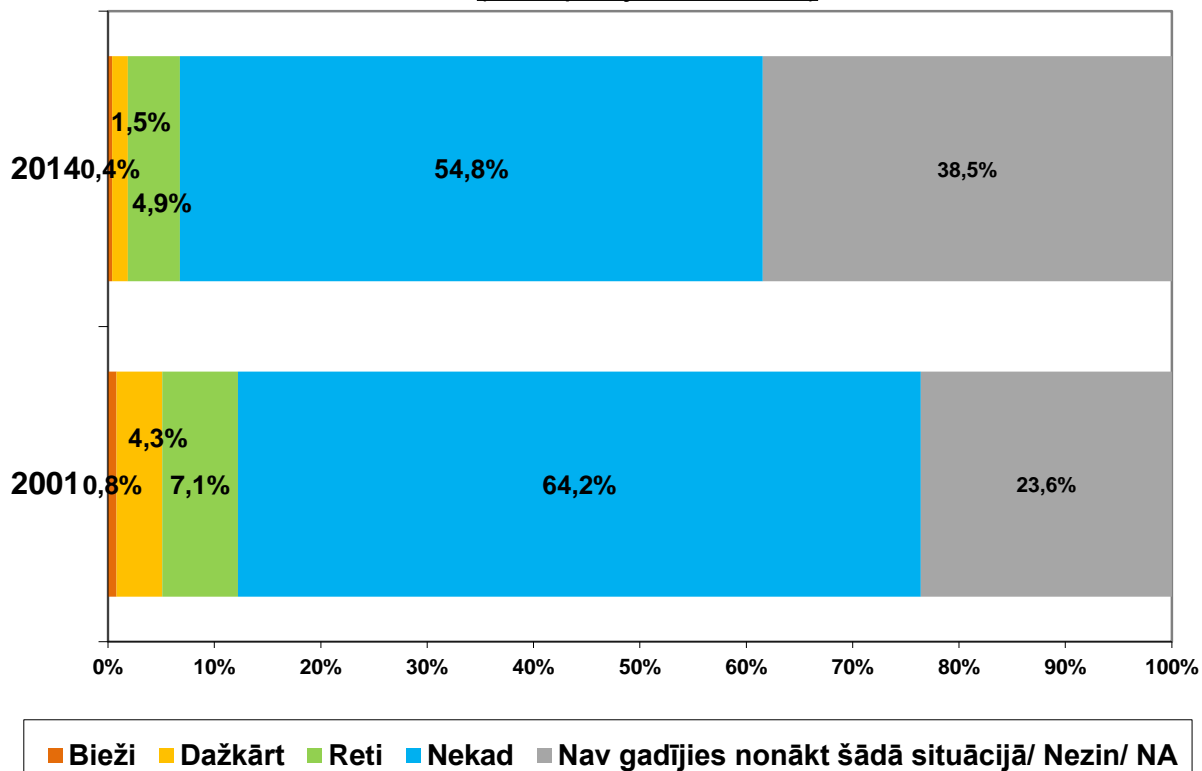
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

GŪSTOT IZGLĪTĪBU
(Visi aptaujas dalībnieki)

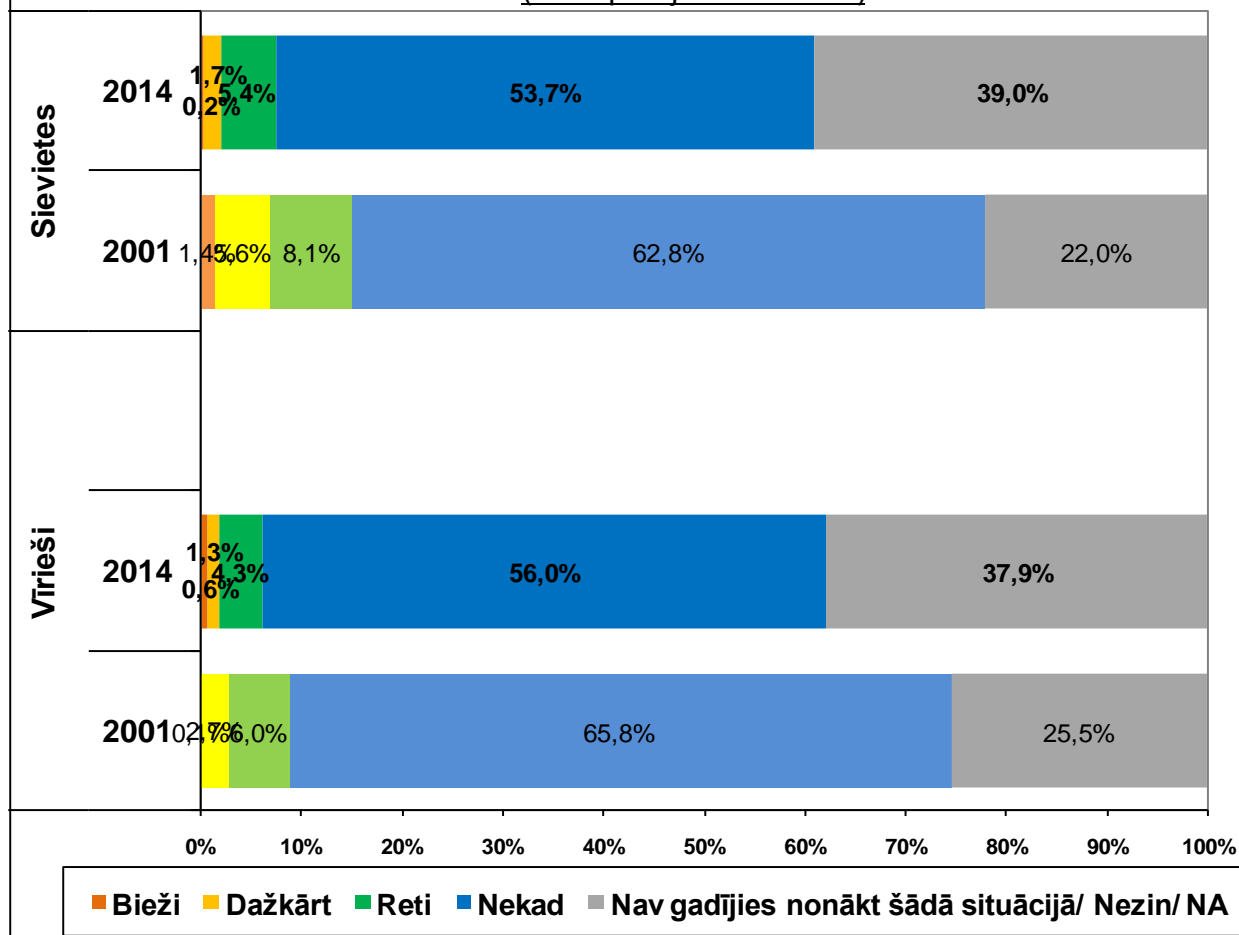
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies
saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā
stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

GŪSTOT IZGLĪTĪBU
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

GŪSTOT IZGLĪTĪBU
(Visi aptaujas dalībnieki)

3.3. Priekšstati par dzimuma faktora ietekmi mācību priekšmetu sekmēs.

- Vērtējot to, kuros mācību priekšmetos/ jomās spēcīgāki ir puisi, kuros – meitenes, aptaujātie Latvijas iedzīvotāji visbiežāk (47% - 67% gadījumu) parasti atbildēja, ka dzimumam nav nozīmes – attiecīgajos mācību priekšmetos vienlīdz spēcīgas ir gan meitenes, gan puisi.
- Saskaņā ar pētījuma rezultātiem, meitenes salīdzinoši spēcīgākas ir sekojošos mācību priekšmetos:
  - ✓ Mājturība un darbmācība (spēcīgākas vairāk meitenes – 47,3%, puisi – 2,8%);
  - ✓ Humanitārās zinības (spēcīgākas vairāk meitenes – 44%, puisi – 3,5%);
  - ✓ Māksla, mūzika (spēcīgākas vairāk meitenes – 34,6%, puisi – 1,4%);
  - ✓ Sociālās zinības (spēcīgākas vairāk meitenes – 34%, puisi – 1,6%).
- Puisi salīdzinoši spēcīgāki ir sekojošos mācību priekšmetos:
  - ✓ Datorzinības/ Informātika (spēcīgāki vairāk puisi – 47,9%, meitenes – 0,9%);
  - ✓ Eksaktās zinības (matemātika u.tml.) (spēcīgāki vairāk puisi – 42,9%, meitenes – 3,1%);
  - ✓ Sports (spēcīgāki vairāk puisi – 39,1%, meitenes – 0,6%);
  - ✓ Ekonomika, biznesa mācība, finanses (spēcīgāki vairāk puisi – 26,7%, meitenes – 3,5%);
  - ✓ Dabas zinības (bioloģija, fizika) (spēcīgāki vairāk puisi – 25,3%, meitenes – 8,4%).

Kuros no sekojošajiem mācību priekšmetiem/ jomām, Jūsuprāt, spēcīgāki ir puisi un kuros meitenes?

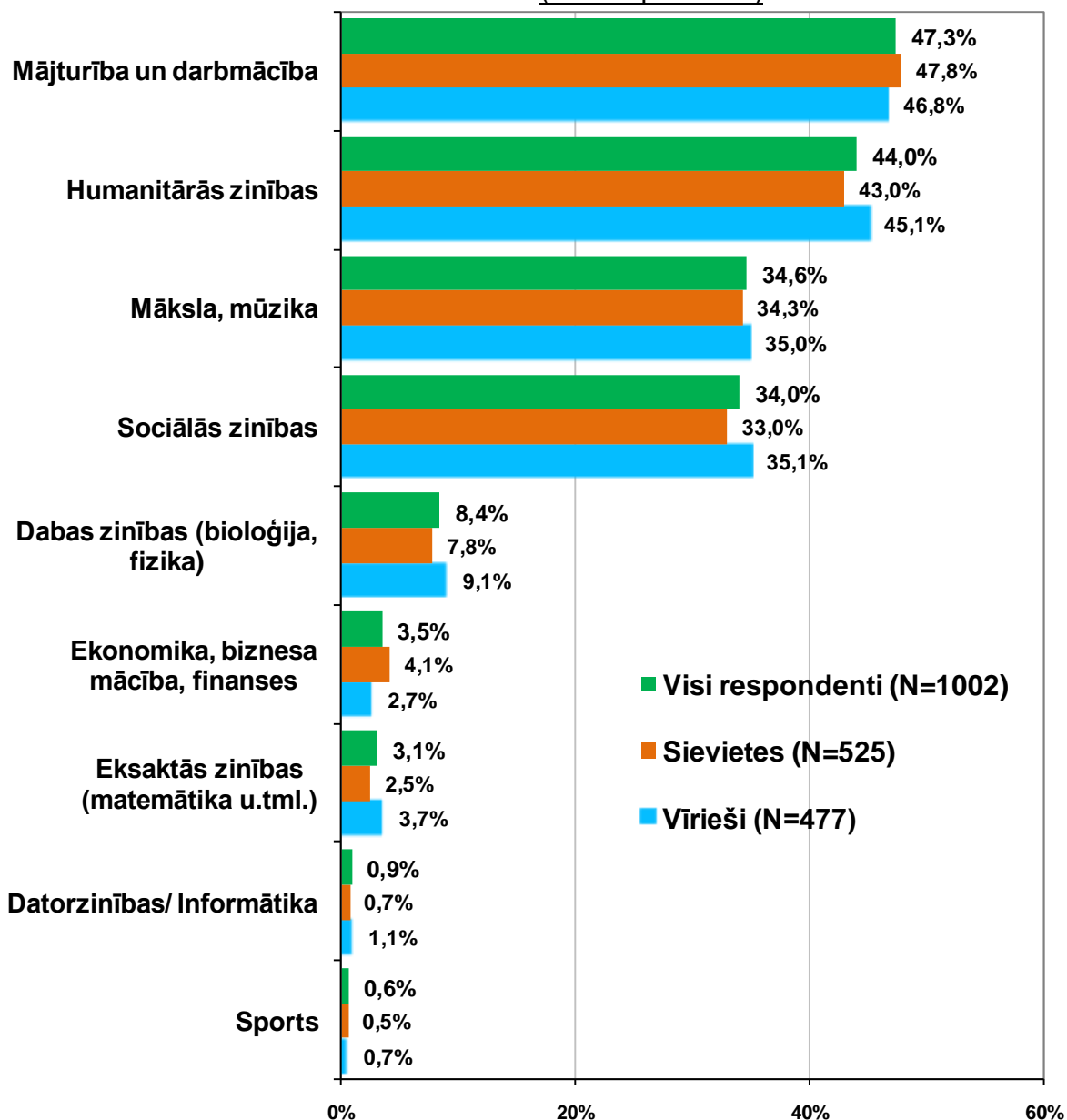
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

■ Vienlīdz spēcīgas, gan meitenes, gan puisi   ■ Vairāk meitenes   ■ Vairāk puisi

Mācību priekšmets/ joma	Vienlīdz spēcīgas, gan meitenes, gan puisi	Vairāk meitenes	Vairāk puisi
Mājturība un darbmācība	46,9%	47,3%	2,8%
Datorzinības/ Informātika	48,6%	0,9%	47,9%
Humanitārās zinības	48,9%	44,0%	3,5%
Eksaktās zinības (matemātika u.tml.)	49,9%	3,1%	42,9%
Sports	57,3%	0,6%	39,1%
Sociālās zinības	60,4%	34,0%	1,6%
Māksla, mūzika	61,3%	34,6%	1,4%
Dabas zinības (bioloģija, fizika)	62,9%	8,4%	25,3%
Ekonomika, biznesa mācība, finanses	66,9%	3,5%	26,7%

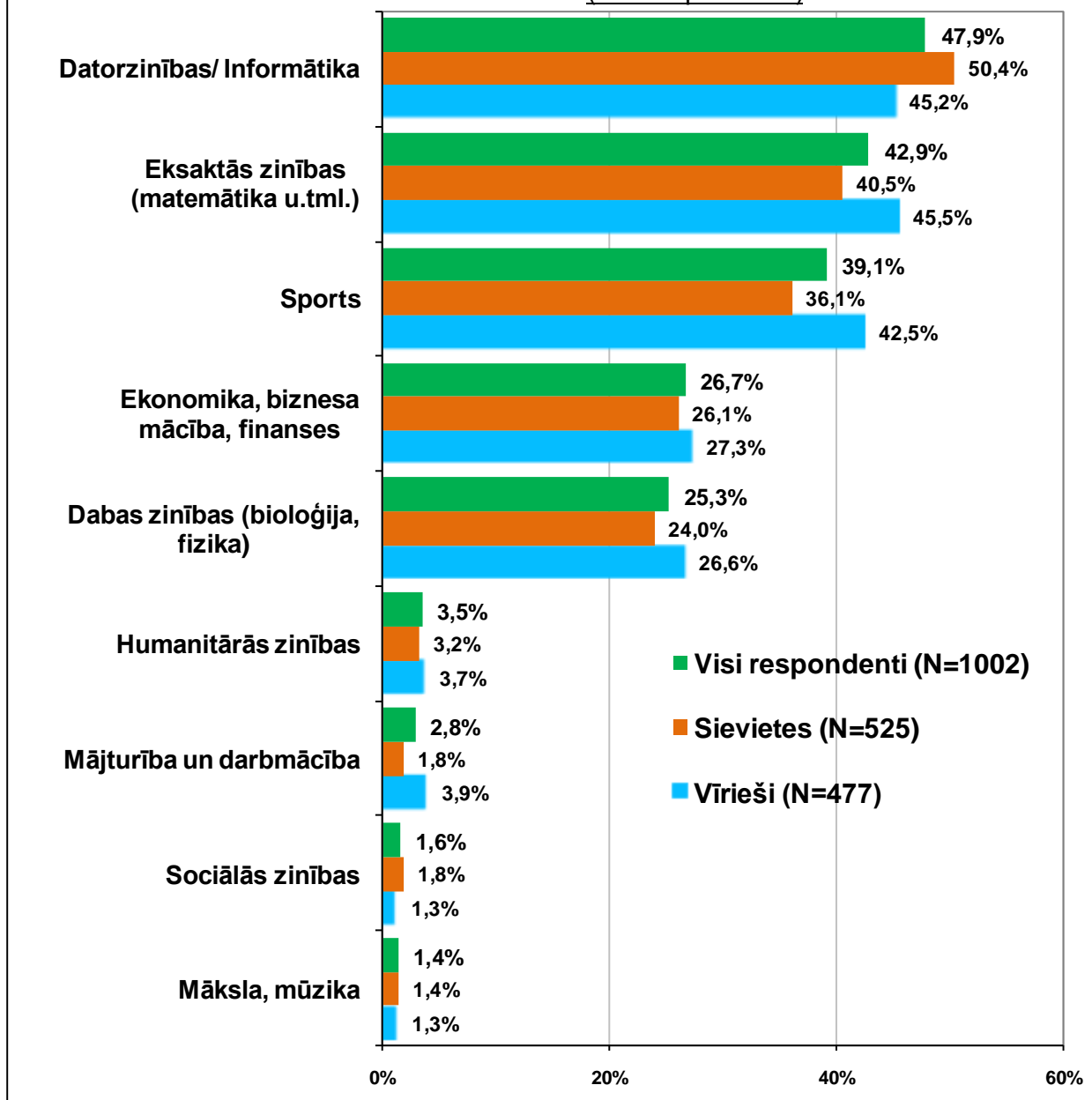
Pauda viedokli, ka attiecīgajā mācību priekšmetā spēcīgākas ir **MEITENES**

(Visi respondenti)

Pauda viedokli, ka attiecīgajā mācību priekšmetā spēcīgāki ir PUIŠI

(Visi respondenti)

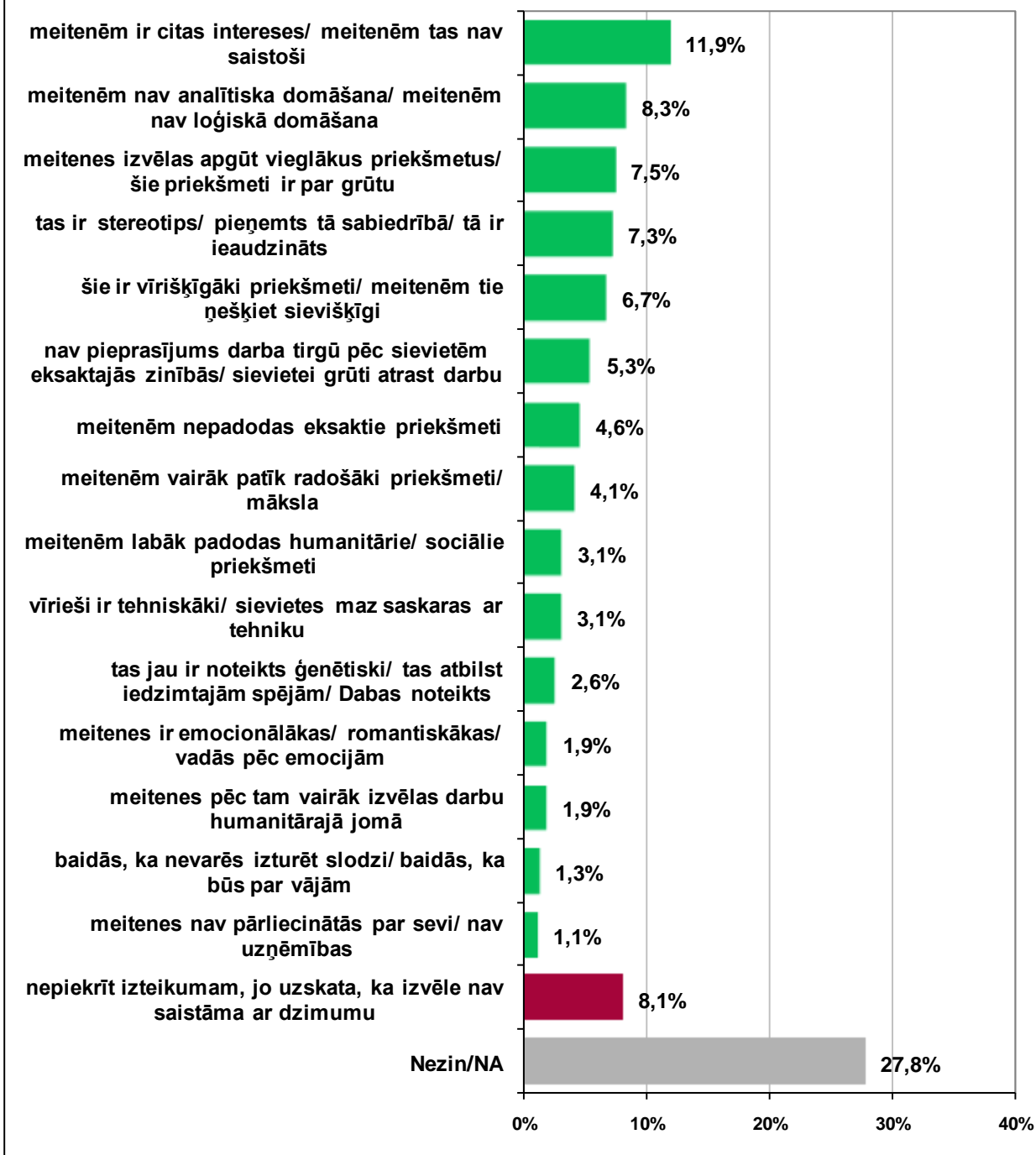
3.4. Iemesli, kāpēc meitenes neizvēlas studēt eksaktos priekšmetus.

- Biežāk minētie iemesli, kāpēc meitenes neizvēlas studēt eksaktos priekšmetus:
  - ✓ *Meitenēm ir citas intereses/ meitenēm tas nav saistoši* (minēja 11,9% respondentu, salīdzinoši biežāk vīrieši);
  - ✓ *Meitenēm nav analītiska domāšana/ meitenēm nav loģiskā domāšana* (8,1%, salīdzinoši biežāk vīrieši);
  - ✓ *Meitenes izvēlas apgūt vieglākus priekšmetus/ šie priekšmeti ir par grūtu* (7,9%);
  - ✓ *Tas ir stereotips/ pieņemts tā sabiedrībā/ tā ir ieaudzināts* (7,3%);
  - ✓ *Šie ir vīrišķīgāki priekšmeti/ meitenēm tie nešķiet sievišķīgi* (6,7%, salīdzinoši biežāk sievietes);
  - ✓ *Nav pieprasījums darba tirgū pēc sievietēm eksaktajās zinībās/ sievietei grūti atrast darbu* (5,3%, salīdzinoši biežāk sievietes).
- Jānorāda, ka 8,1% respondentu (biežāk sievietes) noraidīja šo apgalvojumu, paužot viedokli, ka studiju virziena izvēle nav saistāma ar dzimumu.

Ir dzirdēts viedoklis, ka Latvijā eksaktos priekšmetus lielākoties
izvēlas apgūt puisi. Kādi, Jūsaprāt, ir galvenie iemesli, kāpēc
meitenes neizvēlās studēt eksaktos priekšmetus?

BIEŽĀK MINĒTĀS ATBILDES

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

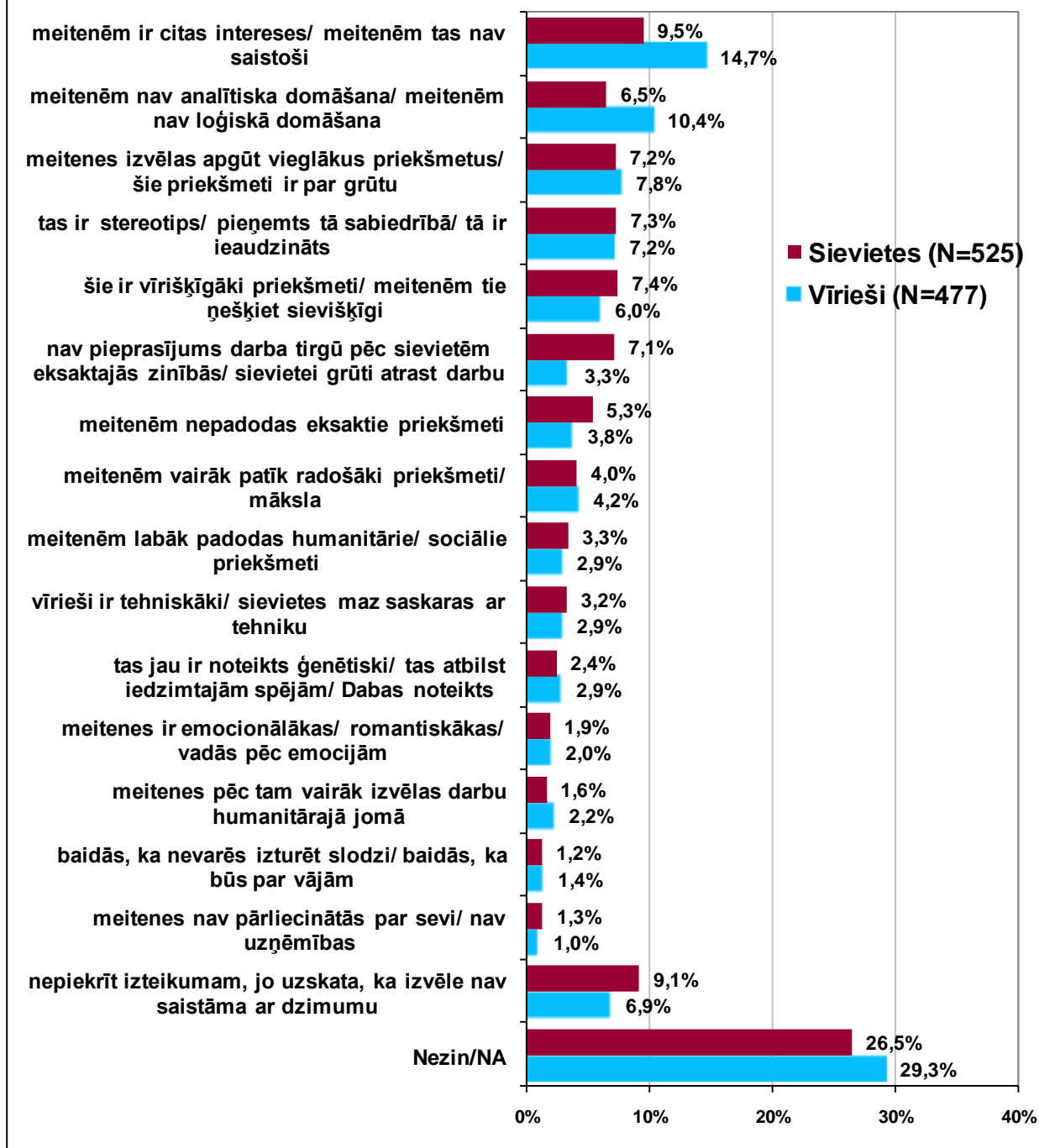
Retāk tika minētas sekojošas atbildes:

- *Meitenes izvēlās saimnieciskākus, dzīvē pielietojamākus priekšmetus;*
- *zēniem labāk patīk strādāt ar prātu nekā fiziski;*
- *meitenes mazāk domā par karjeru;*
- *puišiem ir prestiži apgūt inženierzinātnes;*
- *jo tās ir zemāk atalgotas profesijas;*
- *meitenes neredz šīm zinātnēm pielietojumu;*
- *pats priekšmetu pasniegšanas veids ir vērsts uz puīšu auditoriju;*
- *meitenes vispār mazāk izvēlas studēt;*
- *meitenēm pārāk plaša domāšana, tāpēc ir grūti iedziļināties šaurās jomās;*
- *meitenēm šie priekšmeti šķiet garlaicīgi;*
- *meitenēm nepiemīt abstraktā domāšana;*
- *meitenes nav pēc tam konkurētspējīgas darba tirgū;*
- *meitenēm mazāks finansiālais atbalsts no vecāku puses studijās;*
- *pie vainas izglītības sistēma, ka pats var izvēlēties, ko mācīties.*

Ir dzirdēts viedoklis, ka Latvijā eksaktos priekšmetus lielākoties
izvēlas apgūt puīši. Kādi, Jūsaprāt, ir galvenie iemesli, kāpēc
meitenes neizvēlās studēt eksaktos priekšmetus?

BIEŽĀK MINĒTĀS ATBILDES

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

4. Dzimumu līdztiesība un ģimene.

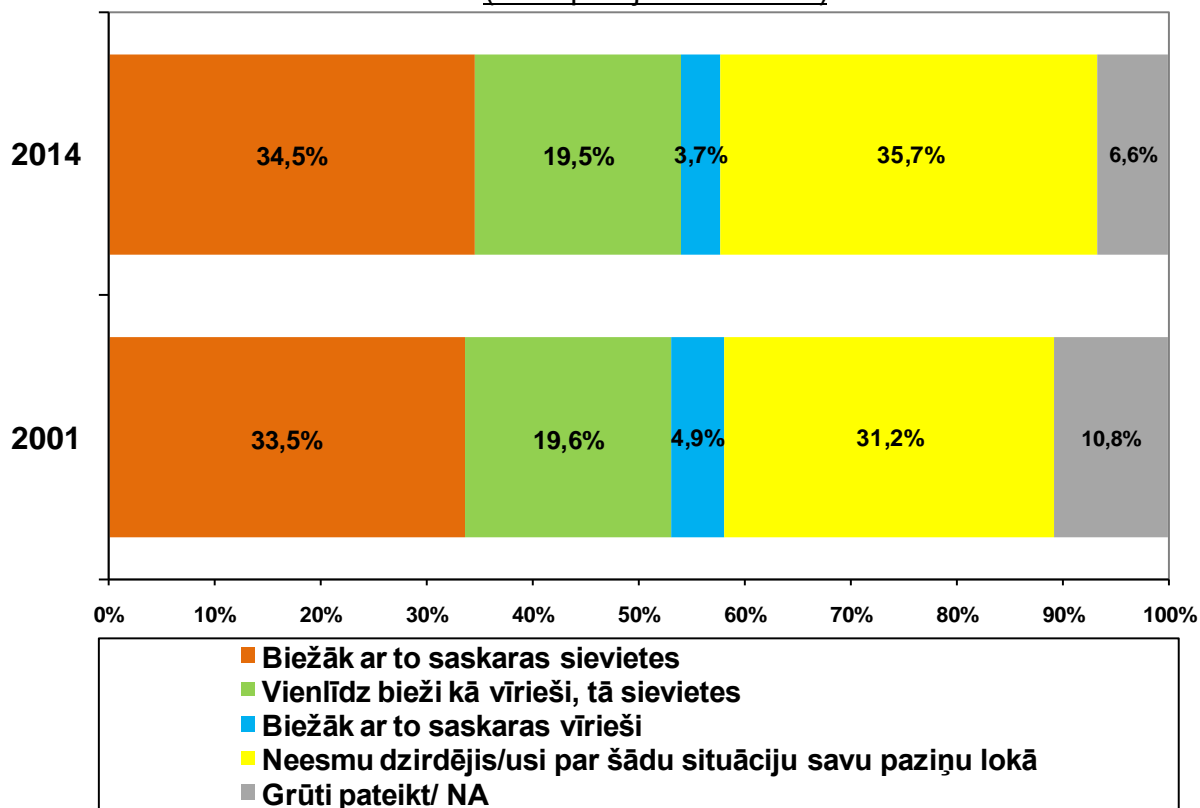
4.1. Saskare ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem un pārkāpumiem ģimenes dzīvē.

- Sabiedrībā valda uzskats, ka, gan ar psiholoģisko, gan fizisko vardarbību ģimenē biežāk saskaras sievietes:
  - 34,5% (2001.g. – 33,6%) respondentu uzskata, ka sievietes biežāk saskaras ar psiholoģisko vardarbību ģimenēs. Biežāk tā uzskatīja sievietes – 43,1%, retāk vīrieši – 25%. Viedokli, ka biežāk ar psiholoģisko vardarbību ģimenēs saskaras vīrieši, pārstāvēja 3,7% (2001.g. – 4,9%) aptaujas dalībnieku.
  - 39,7% (2001.g. – 49,3%) aptaujas dalībnieku uzskata, ka sievietes arī biežāk saskaras ar fizisko vardarbību ģimenēs. Biežāk tā uzskatīja sievietes – 45,5%, retāk vīrieši – 33,4%.
- 2014.g. un 2001.g. pētījumu rezultātu salīdzinājums uzrāda pozitīvas tendences – mazinājusies saskare ar dzimuma diskrimināciju ģimenēs, veicot mājas darbus. Ja 2001.g. katrs trešais (33,9%) aptaujas dalībnieks atzina, ka ir ar to saskāries, tad 2014.g. – vairs tikai 23,6%. Biežāk ar dzimuma diskrimināciju veicot mājas darbus saskārušās sievietes (29,5%), retāk vīrieši (16,8%). Arī paziņu, draugu lokā mazinājusies saskare ar dzimuma diskrimināciju ģimenēs, veicot mājas darbus – šogad par to dzirdējuši 23,1% respondentu, 2001.g. tādu bija 34,3%.
- 20,1% aptaujas dalībnieku apgalvoja, ka ir saskārušies ar dzimuma diskrimināciju sadzīves situācijās ģimenes dzīvē. Biežāk tā atbildēja sievietes (23,6%), retāk vīrieši (16,3%). Ar dzimuma diskrimināciju sadzīves situācijās ģimenes dzīvē draugu, paziņu lokā saskārušies 23,4% pētījuma dalībnieku.
- Rezumējot dzimuma diskriminācijas situācijas ģimenes dzīvē, 18,6% aptaujas dalībnieku skatījumā ar to biežāk saskaras sievietes, pēc 1,2% respondentu domām ar to biežāk saskaras vīrieši, savukārt 17,6% aptaujāto vērtējumā ar to vienlīdz bieži saskārušies, gan vīrieši, gan sievietes. Gandrīz puse (44,1%) pētījuma dalībnieku apgalvoja, ka viņu un viņu draugu ģimenēs ar dzimumu līdztiesības ierobežojumiem vai pārkāpumiem nav saskārušies ne dz vīrieši, ne dz sievietes.

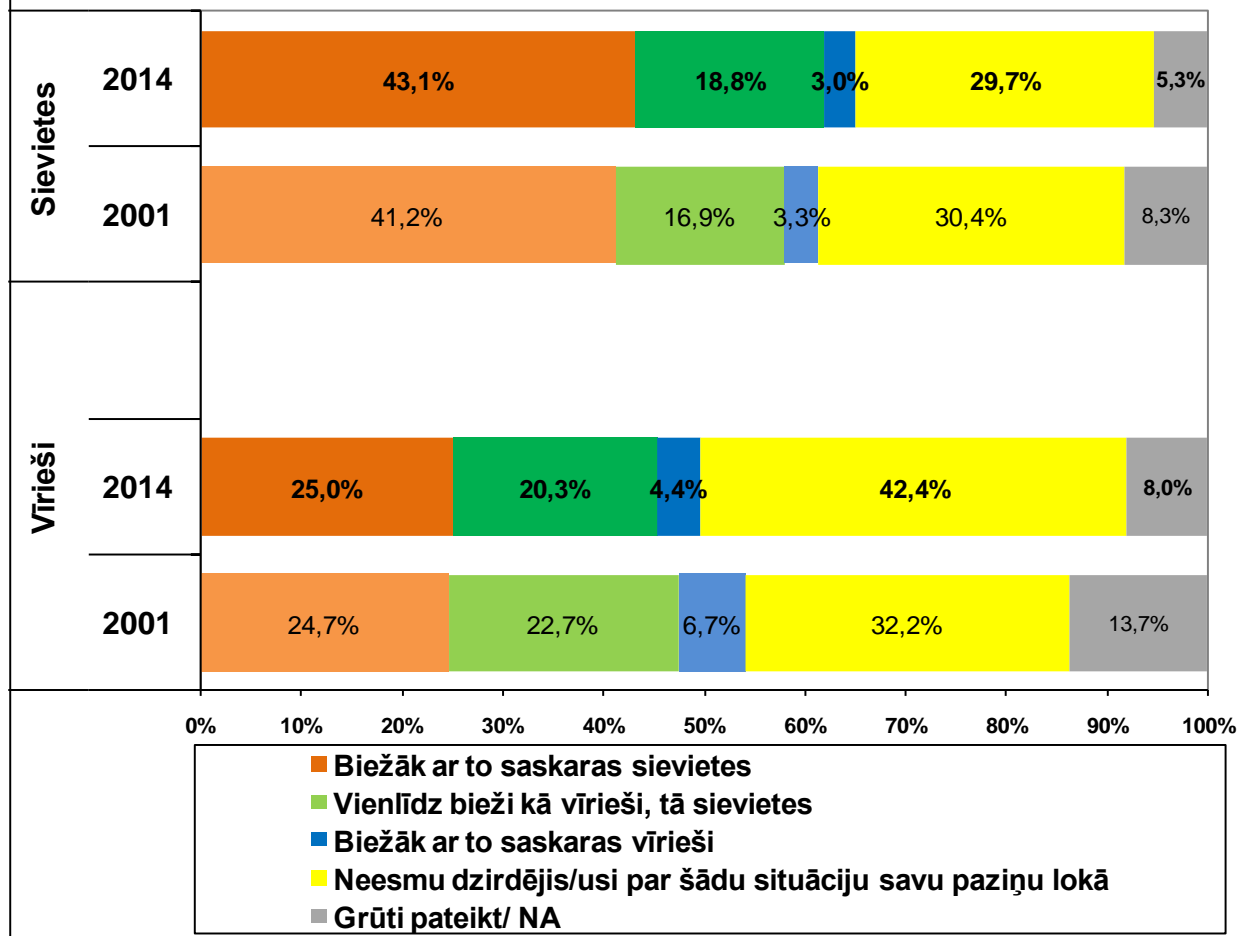
Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

PSIHOLOĢISKA VARDARBĪBA ĢIMENĒ

(Visi aptaujas dalībnieki)

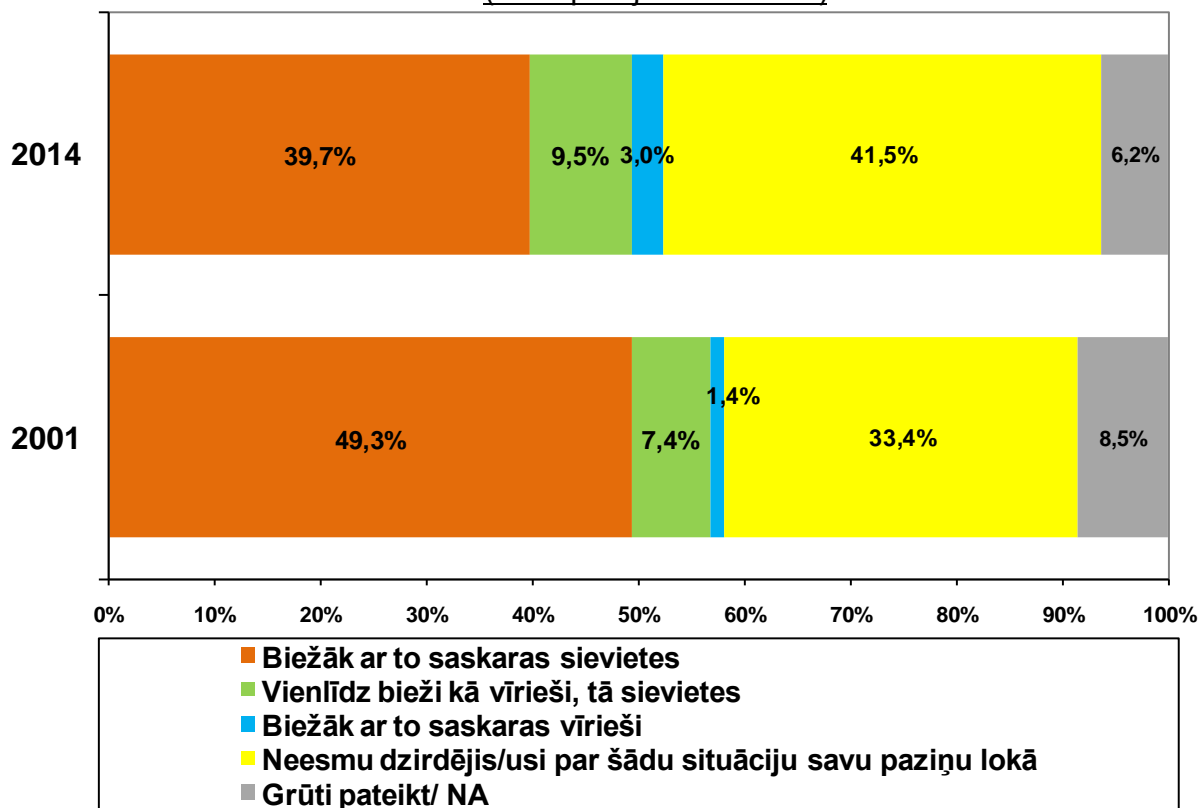
Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?
PSIHOLOĢISKA VARDARBĪBA ĢIMENĒ
 (Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

FIZISKA VARDARBĪBA ĢIMENĒ

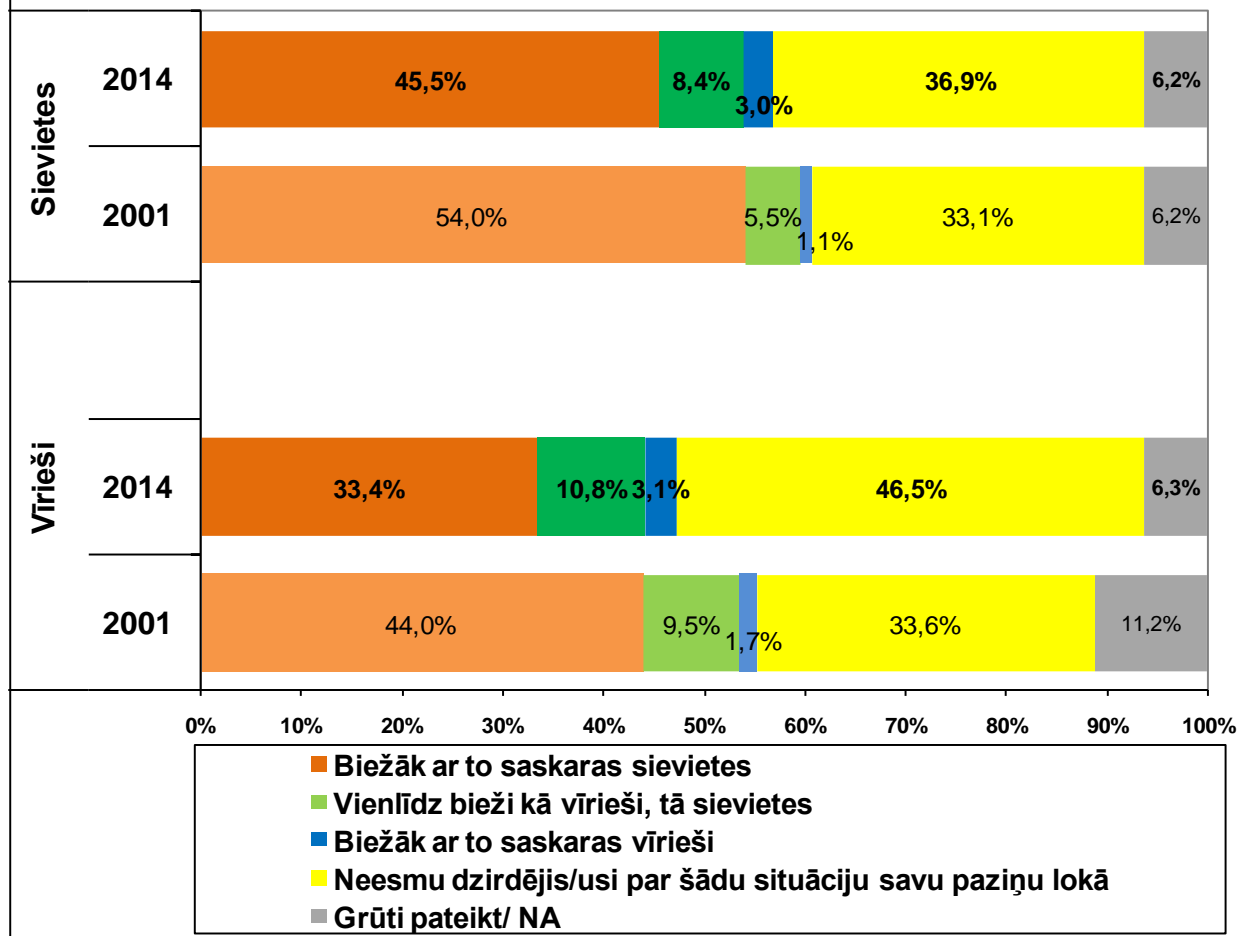
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

FIZISKA VARDARBĪBA ĢIMENĒ

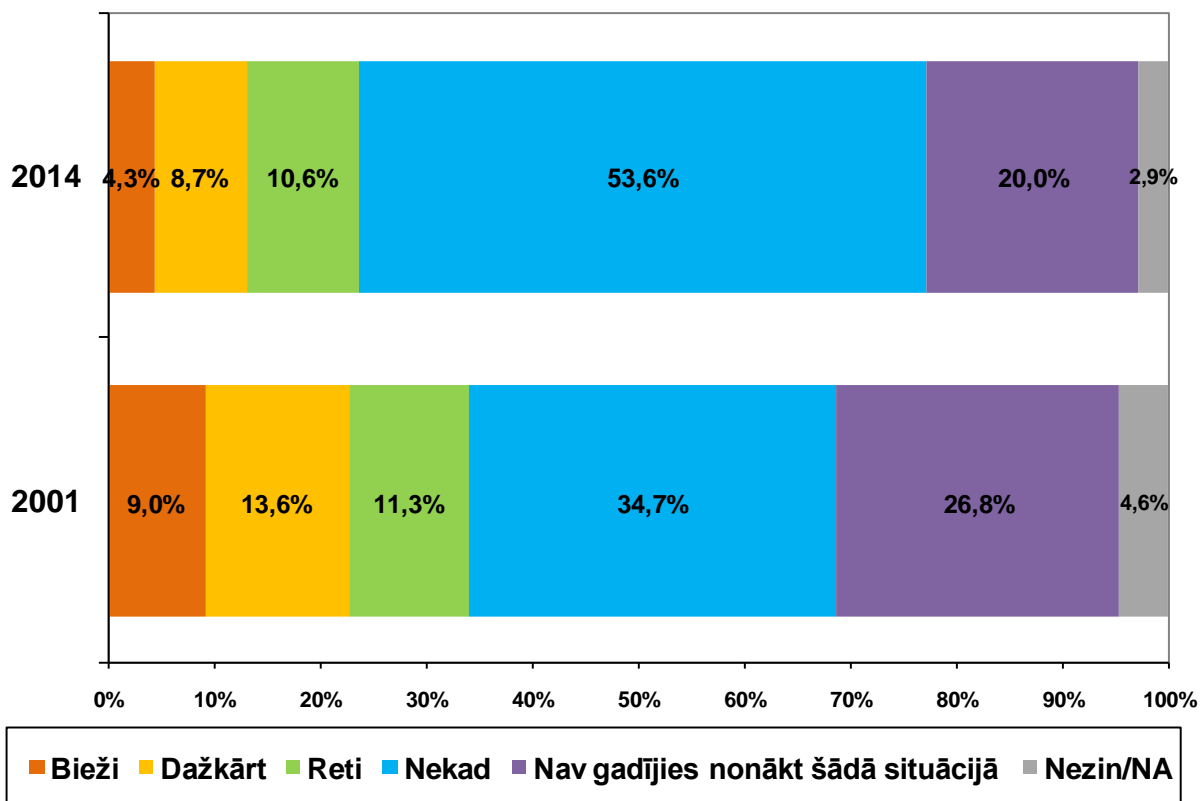
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

VEICOT MĀJAS DARBUS

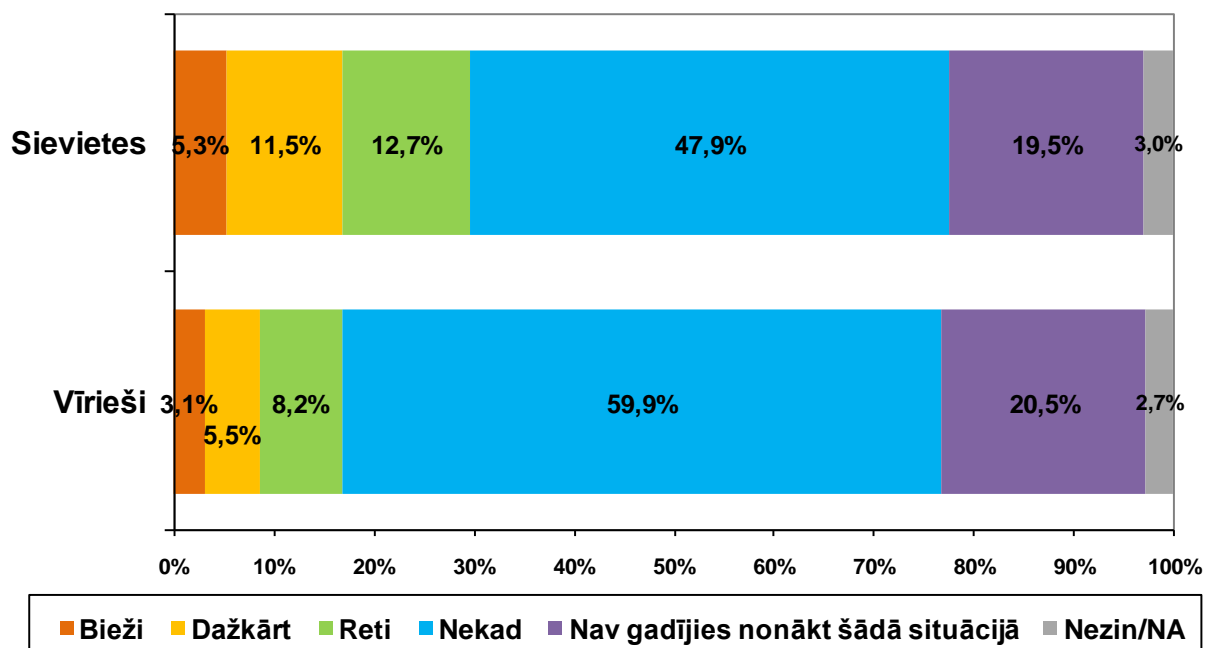
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

VEICOT MĀJAS DARBUS

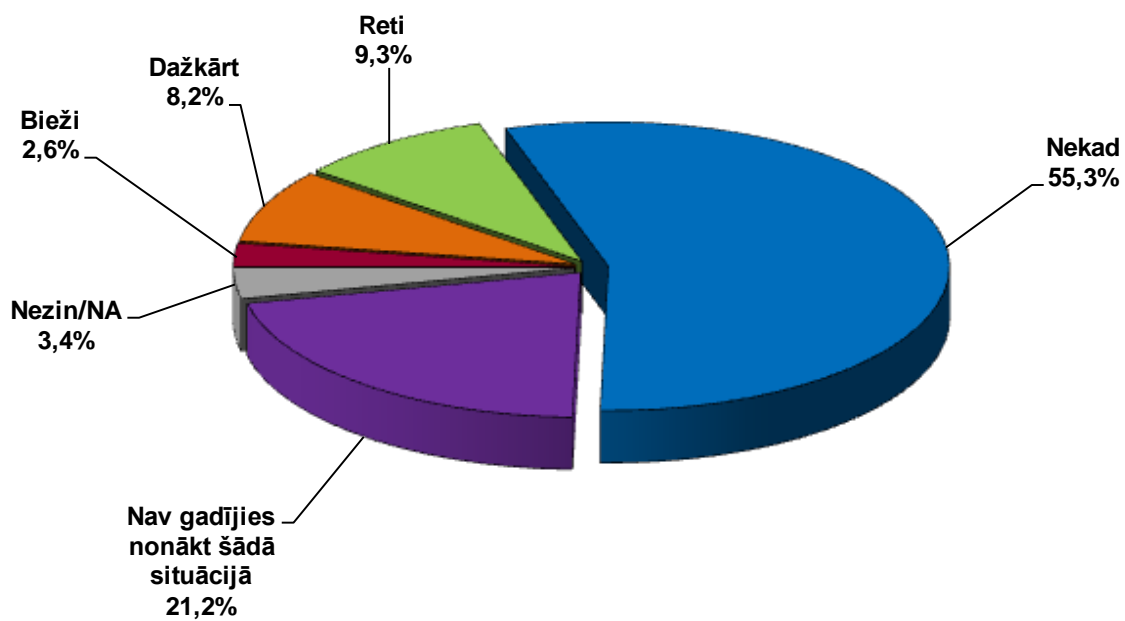
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

SADZĪVES SITUĀCIJĀS ĢIMENES DZĪVĒ

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

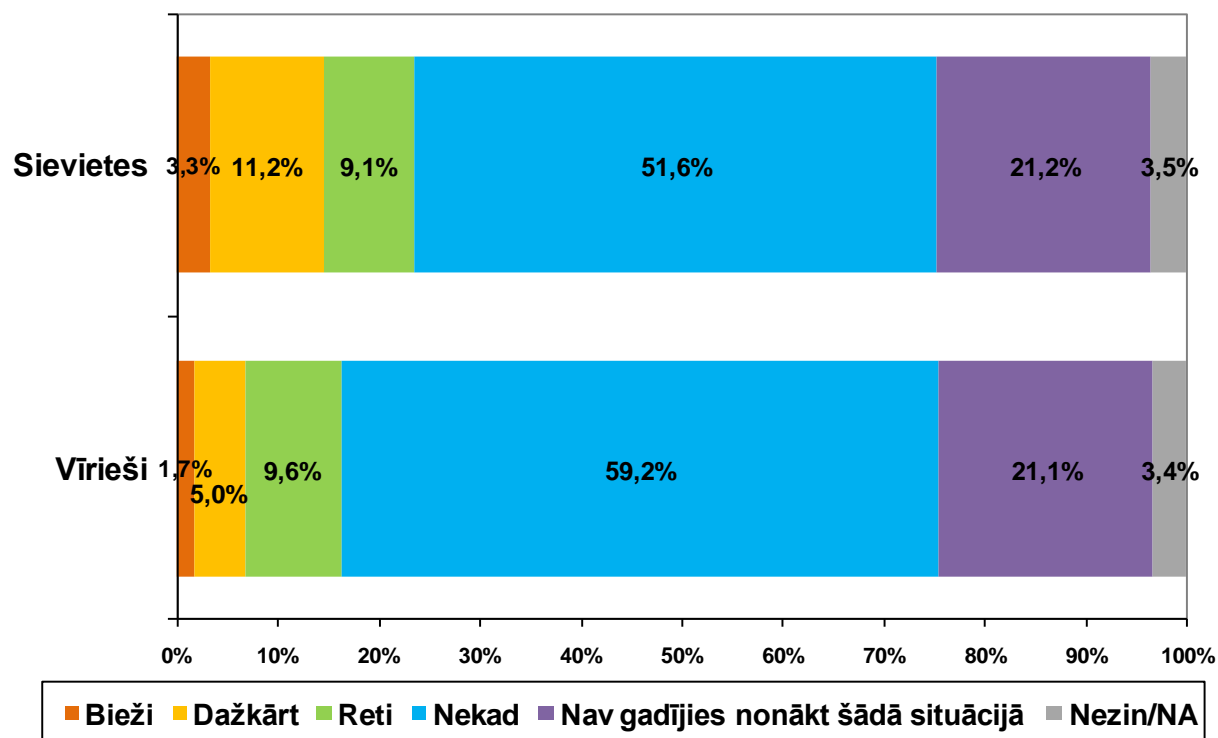

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

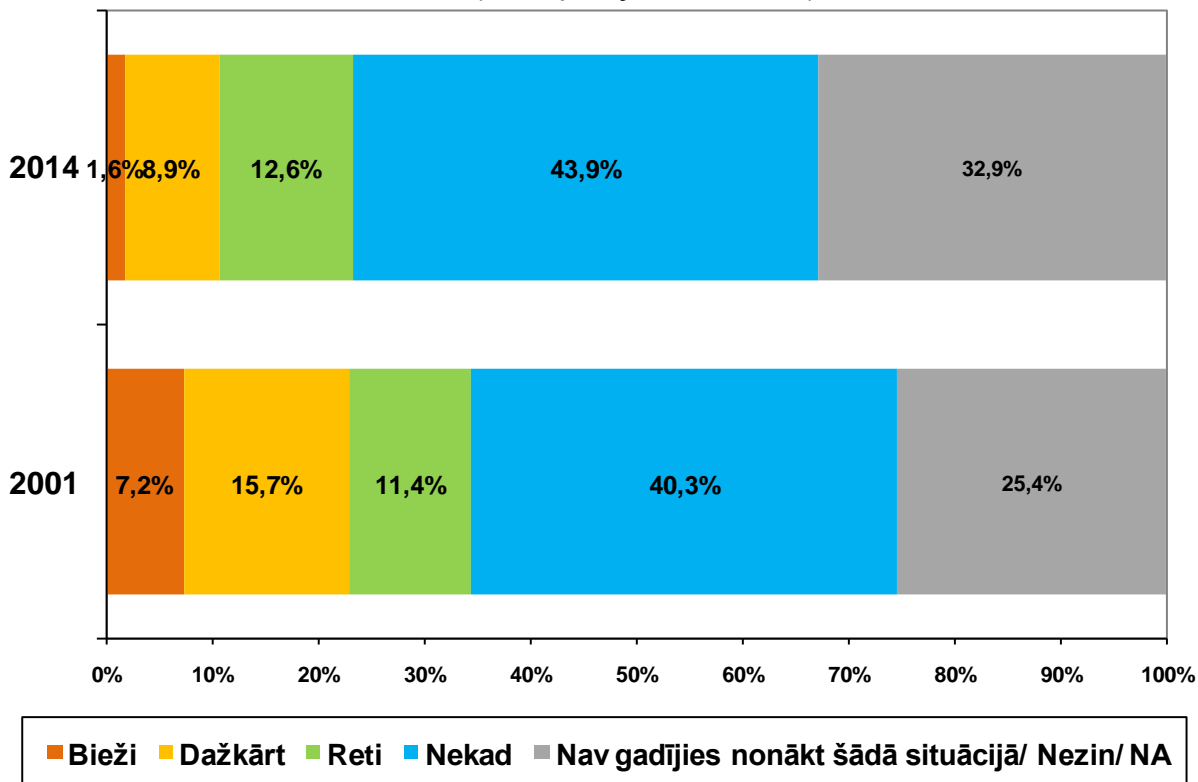
SADZĪVES SITUĀCIJĀS ĢIMENES DZĪVĒ

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

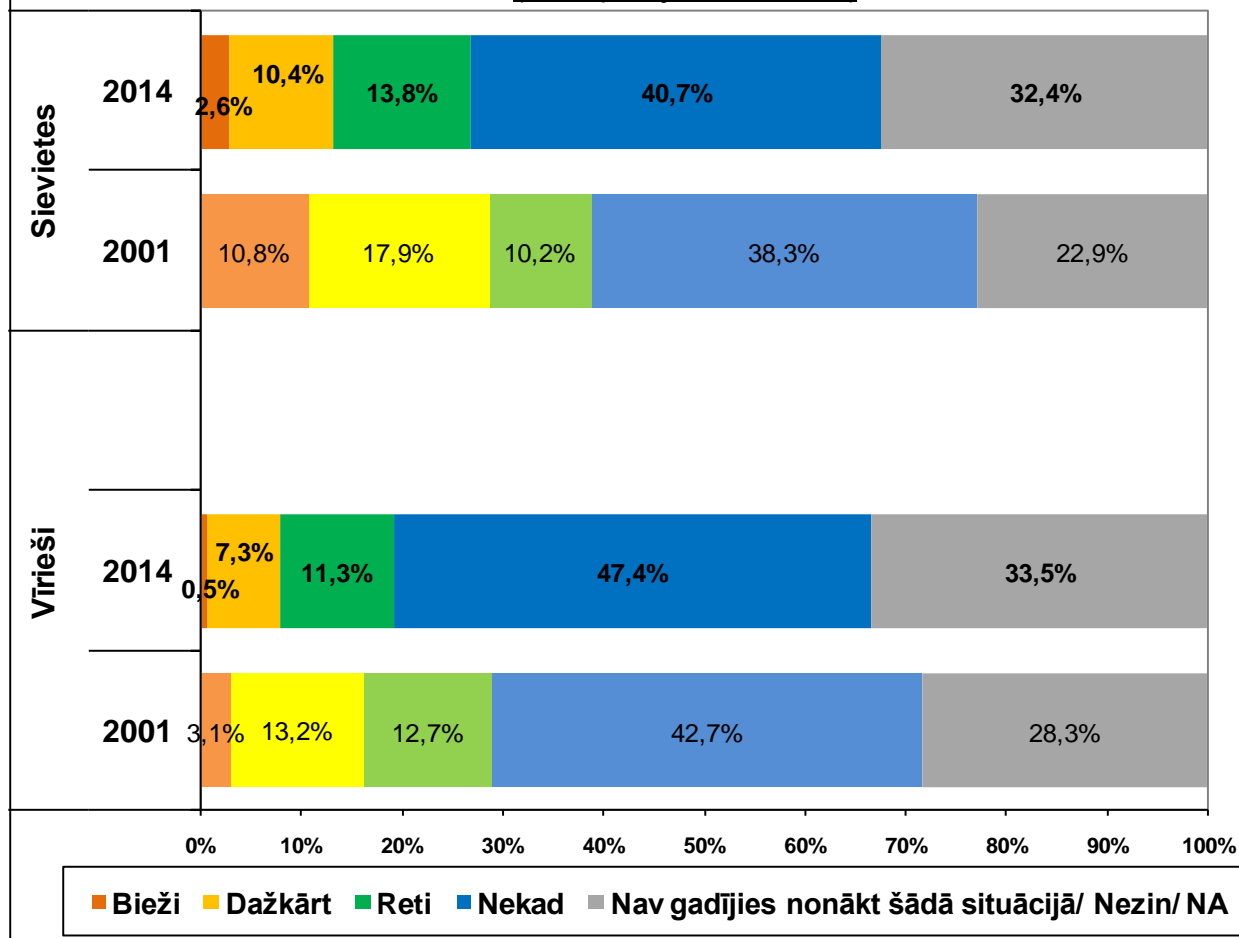
Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

VEICOT MĀJAS DARBUS
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

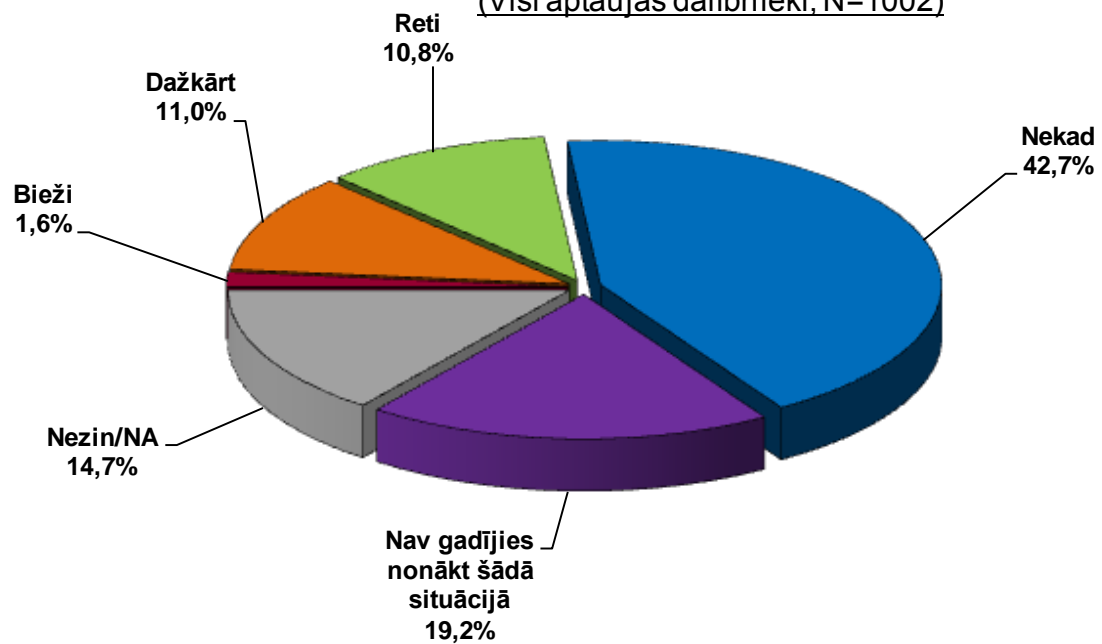
VEICOT MĀJAS DARBUS
(Visi aptaujas dalībnieki)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir
gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi
bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

SADZĪVES SITUĀCIJĀS ĢIMENES DZĪVĒ

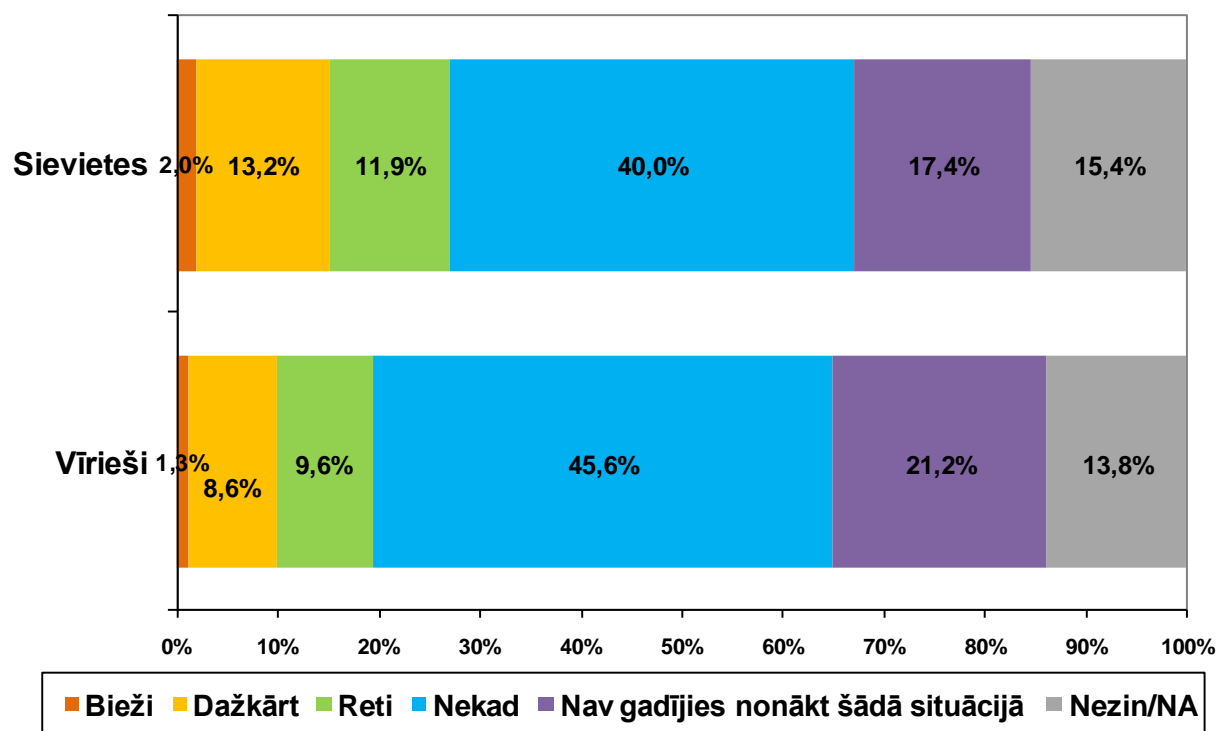
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

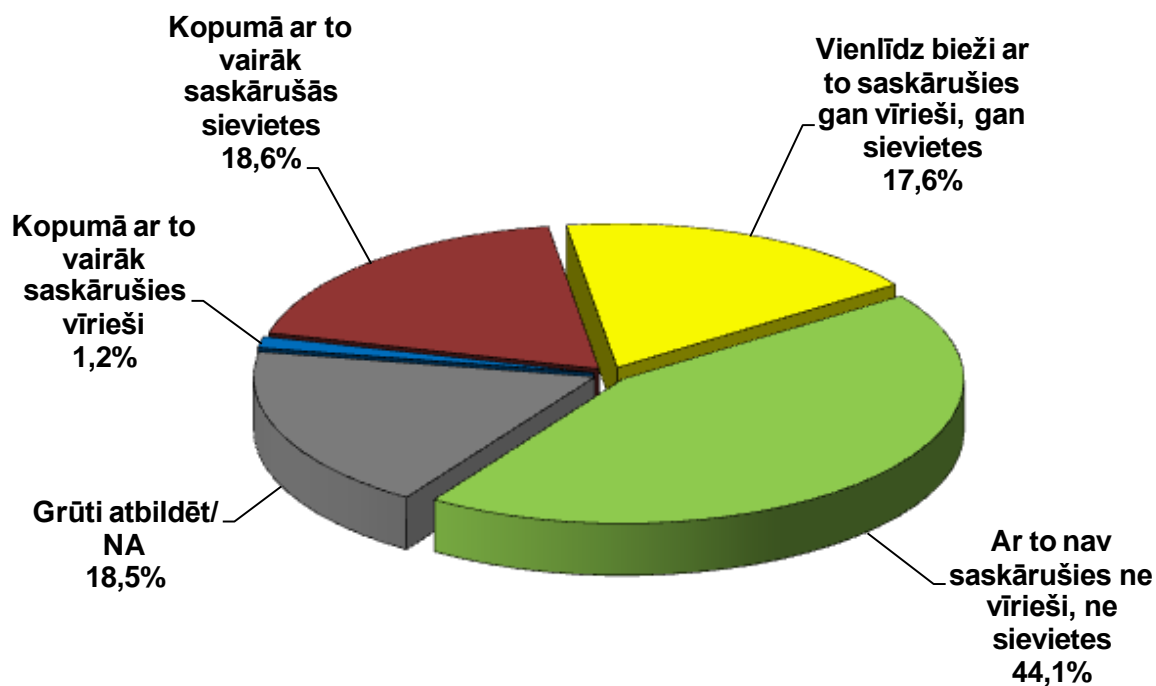
SADZĪVES SITUĀCIJĀS ĢIMENES DZĪVĒ

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

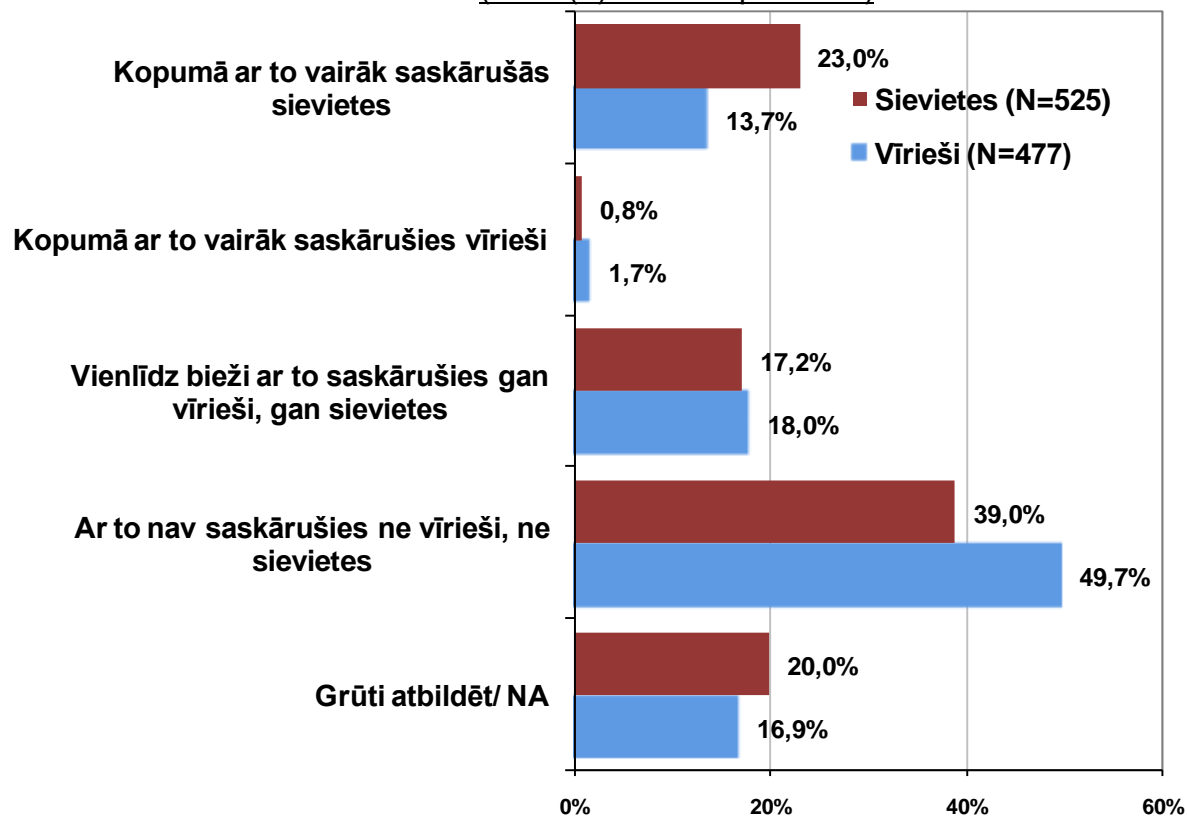
Raksturojot ģimenes locekļu/ draugu pieredzi šo 2 gadu laikā, kam, Jūsaprāt, biežāk iznācis saskarties ar viņu tiesību ierobežošanu, atrašanos neizdevīgākā situācijā GIMENĒ tieši viņu dzimuma dēļ – vīriešiem vai sievietēm?

(Visi respondenti; N=1002)

Raksturojot ģimenes locekļu/ draugu pieredzi šo 2 gadu laikā, kam, Jūsaprāt, biežāk iznācis saskarties ar viņu tiesību ierobežošanu, atrašanos neizdevīgākā situācijā **GIMENĒ** tieši dzimuma dēļ – vīriešiem vai sievietēm?

(Bāze (n) = visi respondenti)

4.2. Ikdienas darbu, pienākumu sadale ģimenēs.

- Pētījuma rezultāti liecina, ka dažādus mājas, dārza darbus salīdzinoši vairāk veic sievietes. Gandrīz puse (46,4%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atzina, ka ar mājas, dārza darbiem biežāk saskaras sievietes. 2,4% respondentu skatījumā ar mājas, dārza darbiem biežāk saskaras vīrieši, savukārt 42,7% aptaujāto vērtējumā tos vienlīdz bieži veic kā sievietes, tā vīrieši.
- Saskaņā ar pētījuma rezultātiem vairāk sieviešu pienākumi/darbi ģimenes dzīvē ir:
  - ✓ Mājas uzkopšana (79,6% respondentu skatījumā to vairāk/ parasti veic sievietes, 3,4% respondentu skatījumā – vīrieši);
  - ✓ Ēdiena gatavošana (sievietes – 73,3%, vīrieši – 5,8%);
  - ✓ Palīdzība bērnam mācībās (sievietes – 43,7%, vīrieši – 2,7%);
  - ✓ Bērnu audzināšana (sievietes – 43,3%, vīrieši – 2,1%);
  - ✓ Bērna vešana uz/no skolas vai bērnu dārza (sievietes – 34,7%, vīrieši – 6,2%);
  - ✓ Mājokļa labiekārtošana (sievietes – 30,5%, vīrieši – 19,6%).
- Saskaņā ar pētījuma rezultātiem vairāk vīriešu pienākumi/darbi ģimenes dzīvē ir:
  - ✓ Remontdarbi mājās (70,9% respondentu skatījumā to vairāk/ parasti veic vīrieši, 7,3% respondentu skatījumā – sievietes);
  - ✓ Ģimenes materiālā nodrošināšana (vīrieši – 42,9%, sievietes – 13,8%).
- Uz vīriešiem biežāk tika attiecinātas tādas nodarbes, kā laikrakstu lasīšana (vairāk dara vīrieši – 25,9%, vairāk sievietes – 10,3%) un TV skatīšanās (vairāk dara vīrieši – 20,8%, vairāk sievietes – 12,7%). Tomēr kopš 2001.g.pētījuma, rezultāti šajos jautājumos ir būtiski satuvinājušies - laikrakstu lasīšana un TV skatīšanās šogad retāk nekā 2001.g. tika raksturota kā tīri vīriešu nodarbe, bet biežāk – kā sieviešu nodarbe.
- Vairāk nekā 60% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju ģimenēs gan ikdienišķi, gan nozīmīgi lēmumi tiek pieņemti koleģiāli – to pieņemšanā vienlīdz daudz piedalās, gan sievietes, gan vīrieši. Vīriešu auditorijai vairāk raksturīga nozīmīgu lēmumu pieņemšana (19,2% respondentu skatījumā to vairāk/ parasti veic vīrieši, 13,5% respondentu skatījumā – sievietes), savukārt sievietēm – ikdienišķu lēmumu pieņemšana (27,1% respondentu skatījumā to vairāk/ parasti veic sievietes, 7,9% respondentu skatījumā – vīrieši).
- Vērtējot ikdienā mājās veicamo darbu sadalījumu starp partneriem, gandrīz divas trešdaļas (65%) aptaujāto sieviešu uzskata, ka viņas ģimenē veic vairāk par pusi šo darbu. Vīriešu vidū tādu respondentu skaits, kuri ir pārliecināti, ka viņi veic vairāk par pusi ikdienas mājas darbu, sasniedz tikai 14,4%.

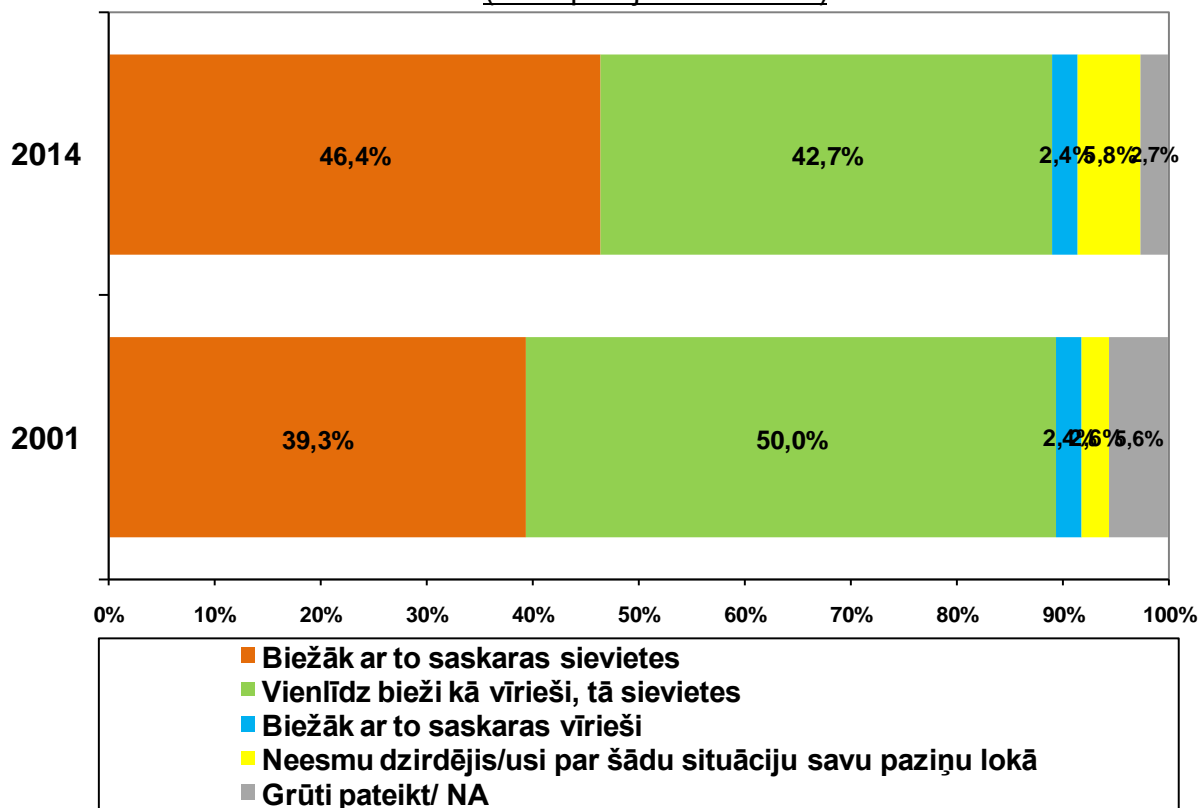

- Aptaujātās sievietes uzskata, ka viņas vidēji veic 64,8% no visiem ikdienas darbiem mājās, savukārt viņu partneri – 35,2%. Vīriešu skatījumā viņi veic 42,1% no visiem ikdienas darbiem mājās, savukārt viņu partneres – 57,9%. Tātad kopumā, gan sievietes, gan vīrieši uzskata, ka viņu ieguldījums ikdienas darbu veikšanā ir lielāks nekā tas ir viņu partneru - pretējā dzimuma priekšstatos.
- Arī vērtējot ikdienas rūpju par bērniem sadalījumu starp partneriem (ģimenēs kurās ir partnerattiecības un ir bērni vecumā līdz 15 gadiem), vairākums (58%) aptaujāto sieviešu uzskata, ka viņas ģimenē bērniem velta vairāk par pusi viņiem nepieciešamā laika. Tādu vīriešu skaits, kuri uzskata, ka viņi uzņemas ģimenē vairāk par pusi ikdienas rūpju par bērniem, sasniedz tikai 3,9%.
- Aptaujātās sievietes uzskata, ka viņas bērniem vidēji velta 68,3% no visa viņiem nepieciešamā laika, savukārt viņu partneri – 31,7%. Vīriešu skatījumā viņu ieguldījums rūpēs par bērniem vidēji ir 38,7% no no visa viņiem nepieciešamā, savukārt viņu partneres – 61,3%. Tātad kopumā, gan sievietes, gan vīrieši uzskata, ka viņu ieguldījums rūpēs par bērniem ir lielāks nekā tas ir viņu partneru - pretējā dzimuma priekšstatos.
- Latvijas iedzīvotāju vidū valda uzskats, ka bērnus vecumā līdz 2 gada vecumam būtu jāpieskata bērna mātei. Respondentu skatījumā, pieaugot bērna vecumam, būtu jāpieaug tēva dalībai bērna pieskatīšanā/ audzināšanā.

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

DAŽĀDI MĀJAS, DĀRZA DARBI

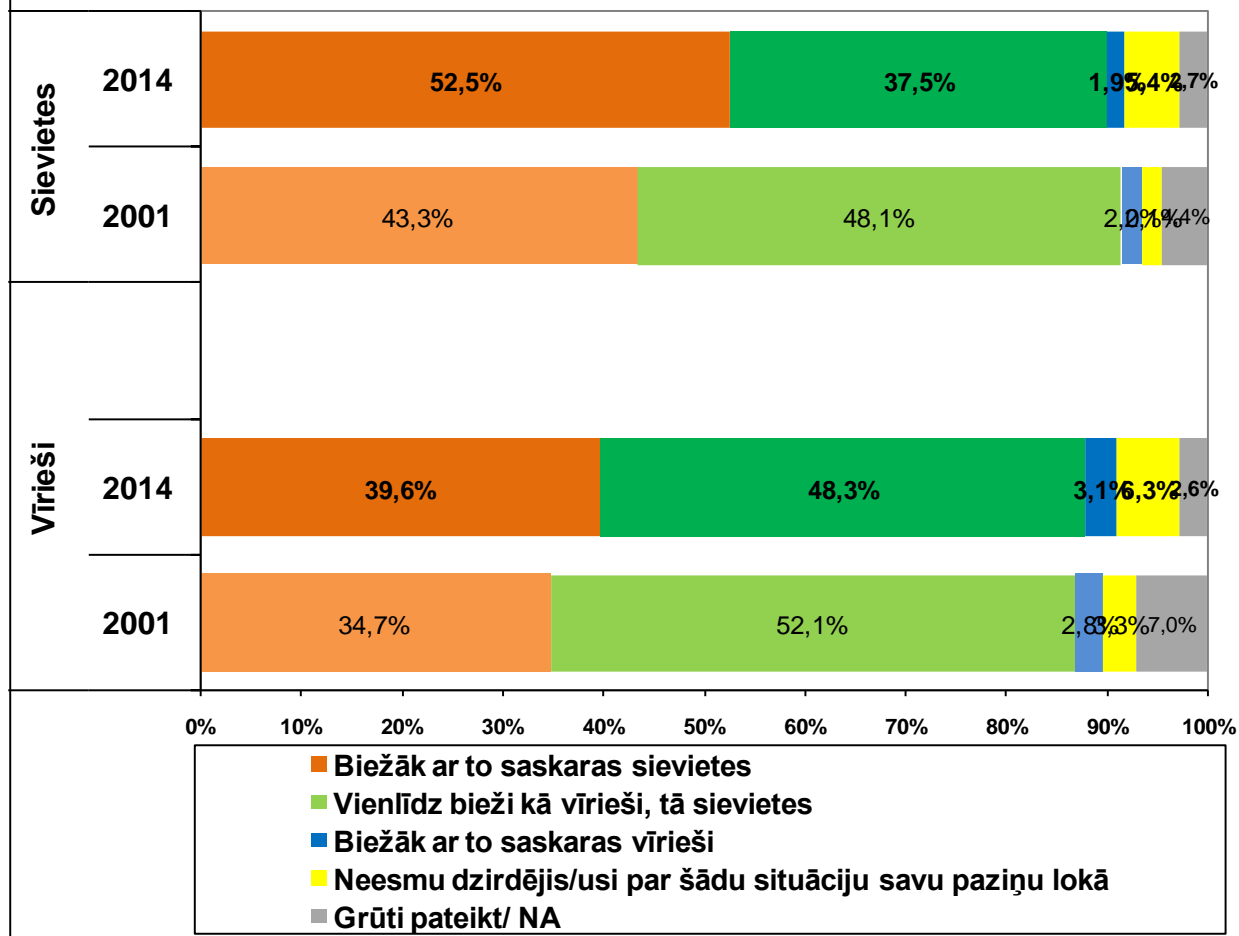
(Visi aptaujas dalībnieki)

Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Kurā grupā tas novērojams biežāk?

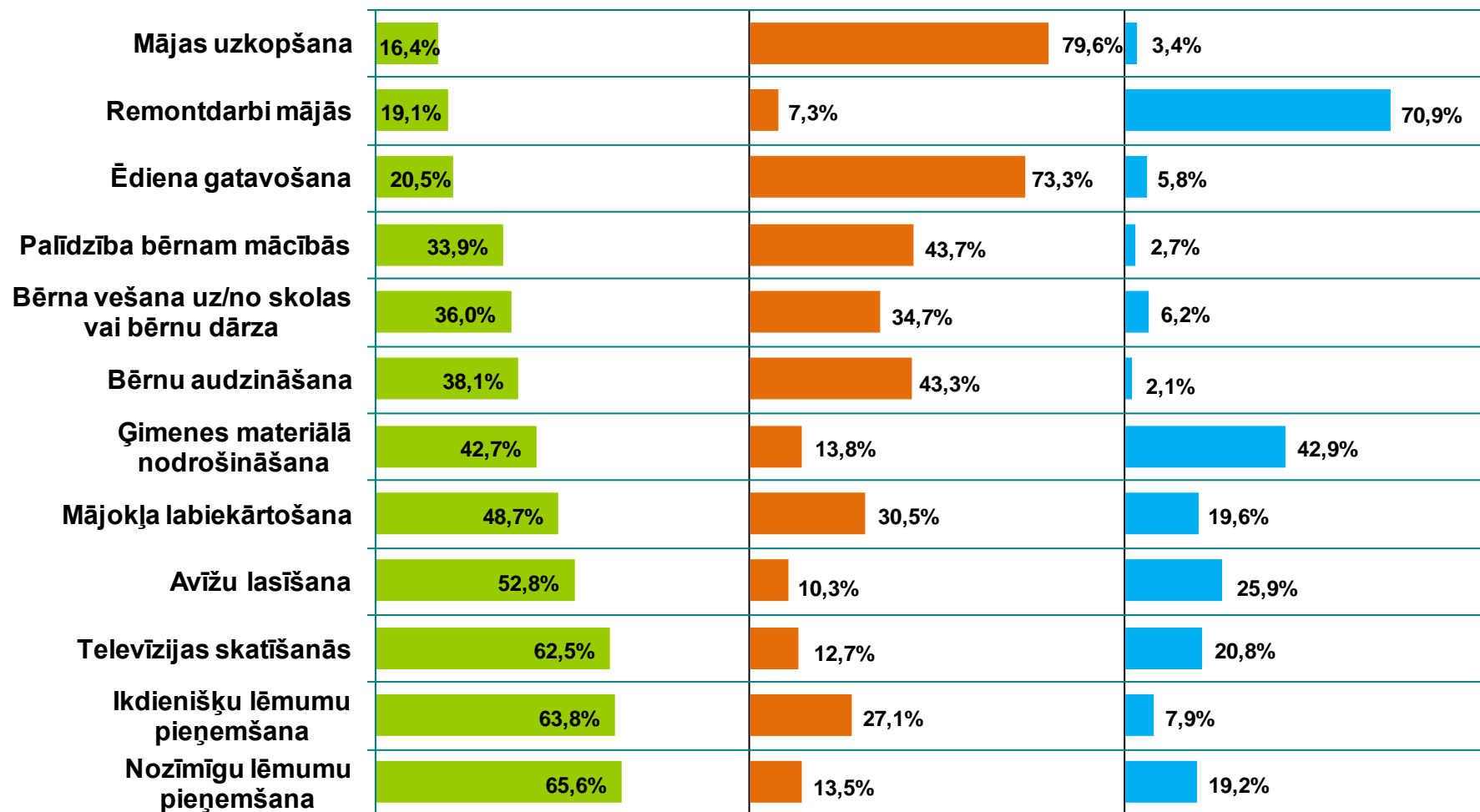
DAŽĀDI MĀJAS, DĀRZA DARBI

(Visi aptaujas dalībnieki)

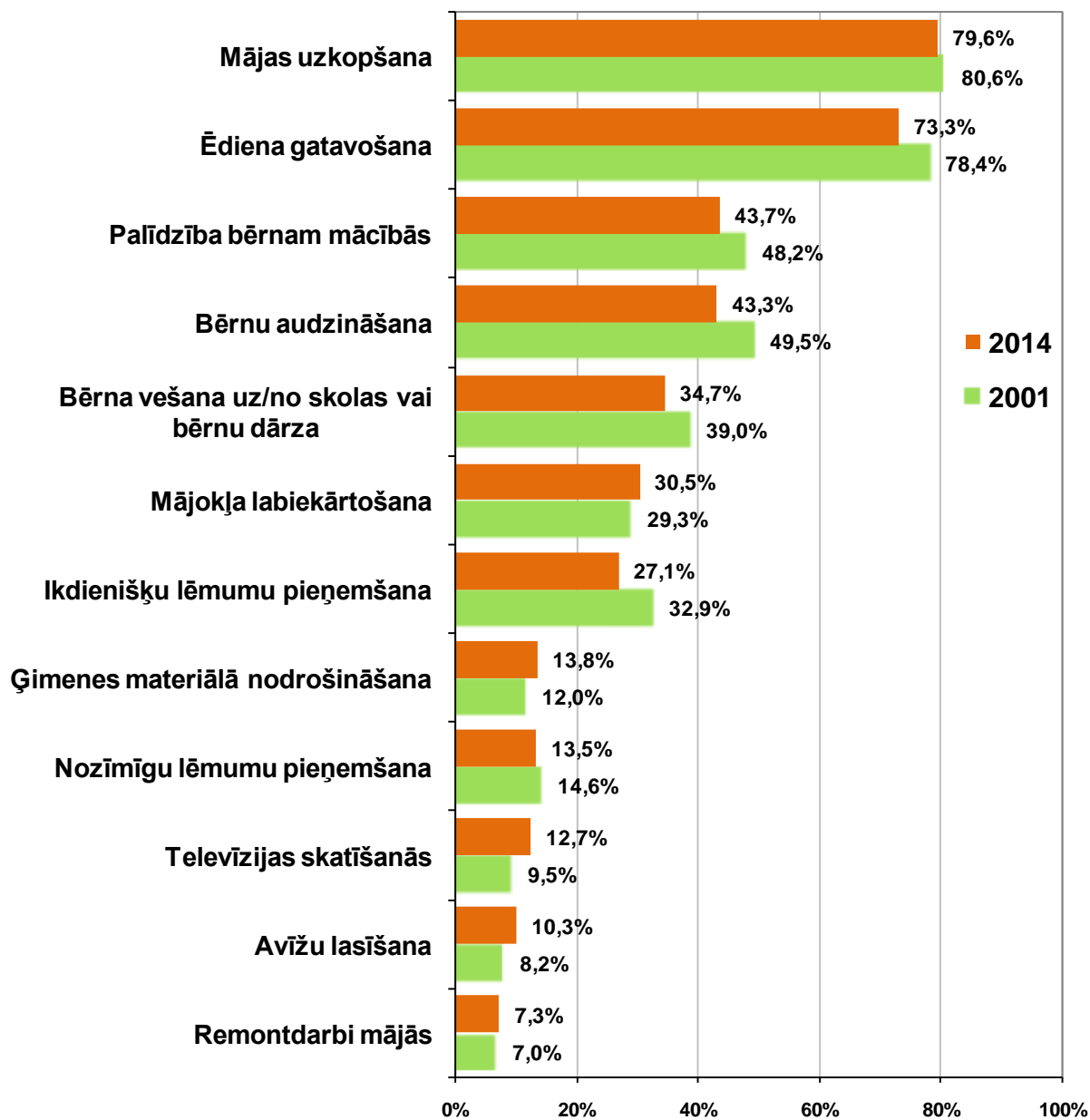

Sakiet, lūdzu, kurus no šiem darbiem Jūsu ģimenē parasti pilda vīrieši, kurus - sievietes?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

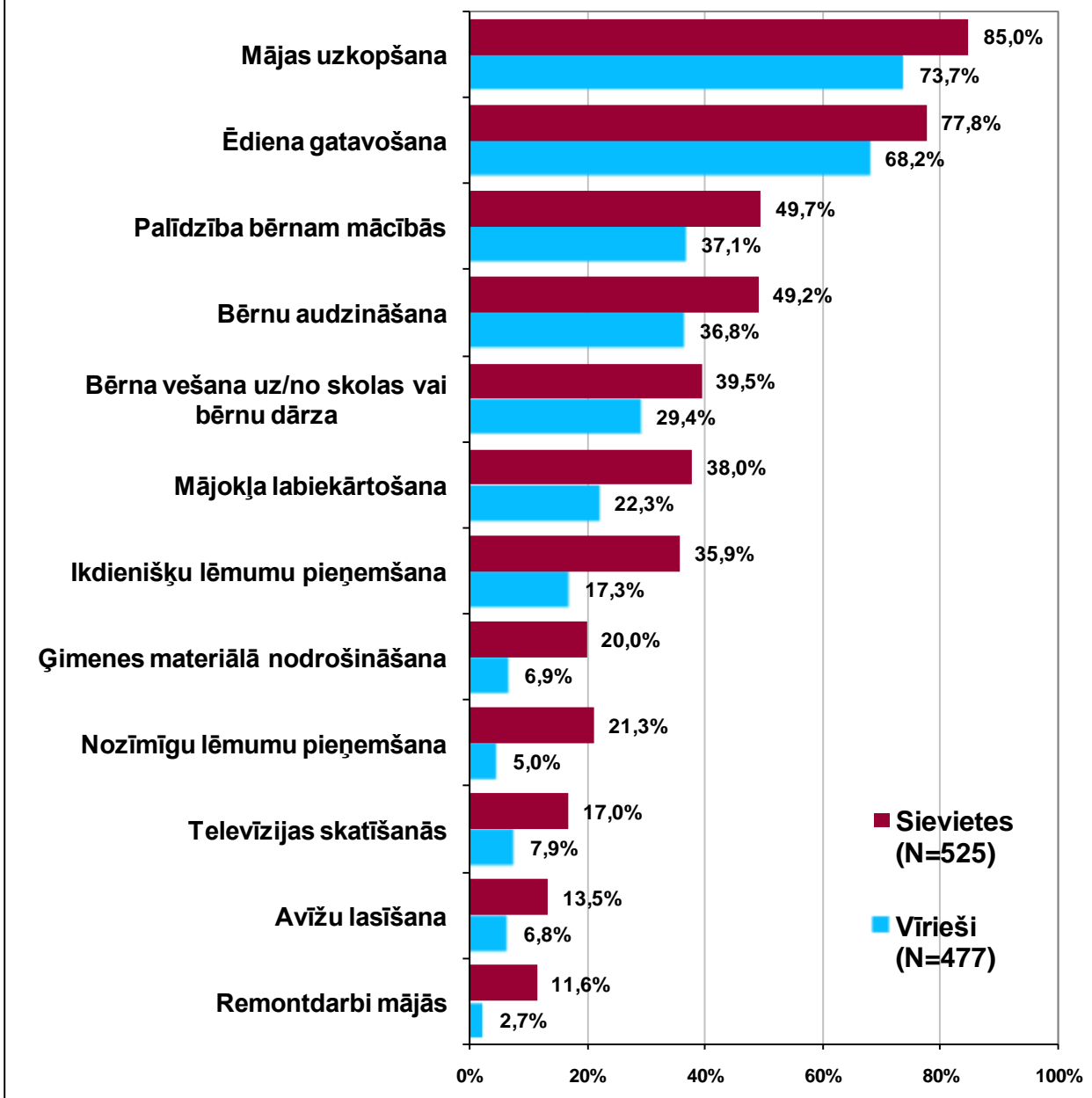
■ Vienlīdz daudz kā vīrieši, tā sievietes   ■ Vairāk sievietes   ■ Vairāk vīrieši

Pauda viedokli, ka attiecīgos darbus/ pienākumus ģimenē vairāk veic:
SIEVIETES
(Visi respondenti)

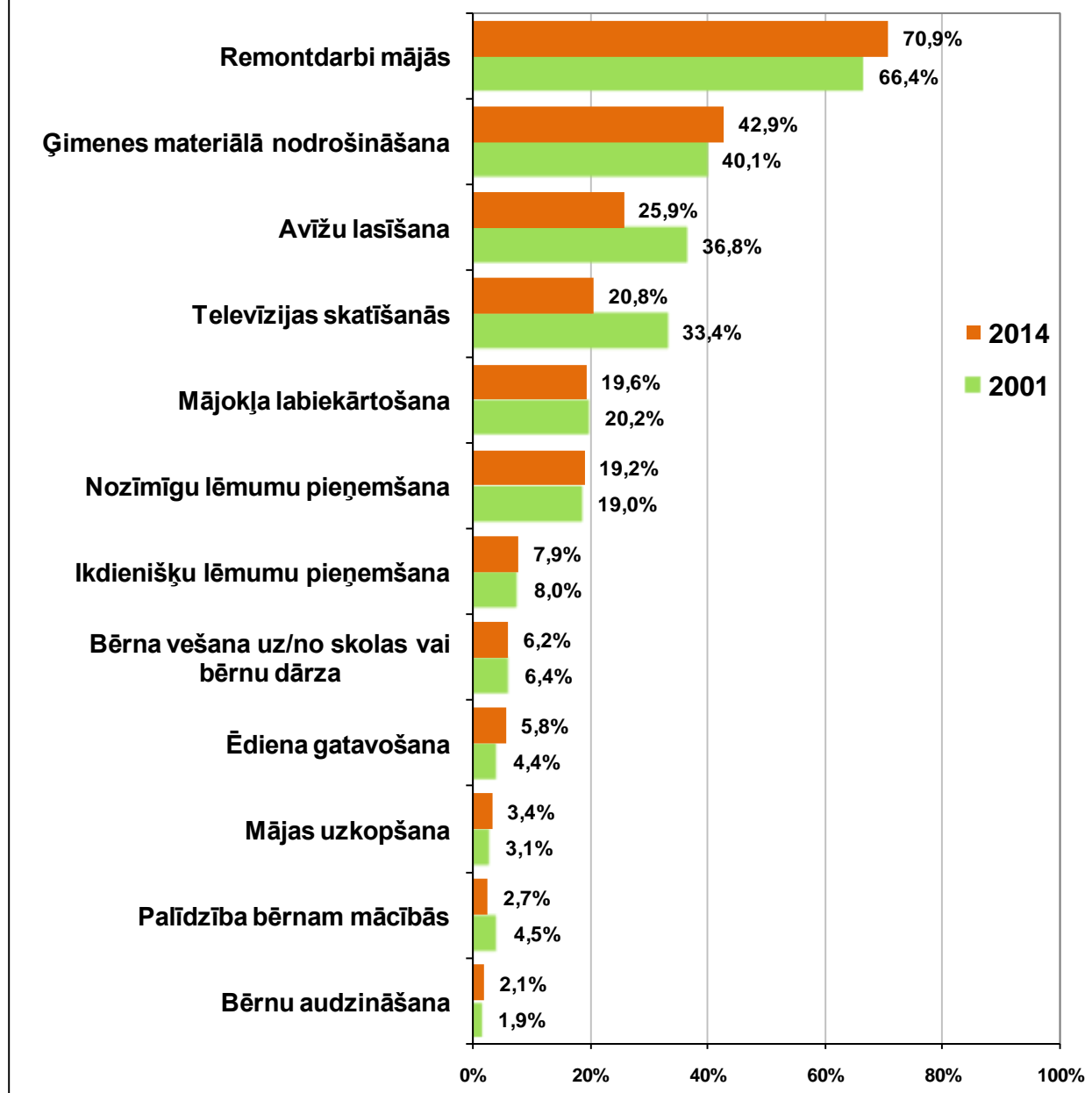
Pauda viedokli, ka attiecīgos darbus/ pienākumus ģimenē vairāk veic:
SIEVIETES
 (Visi respondenti)

Pauda viedokli, ka attiecīgos darbus/ pienākumus ģimenē vairāk veic:

VĪRIESI

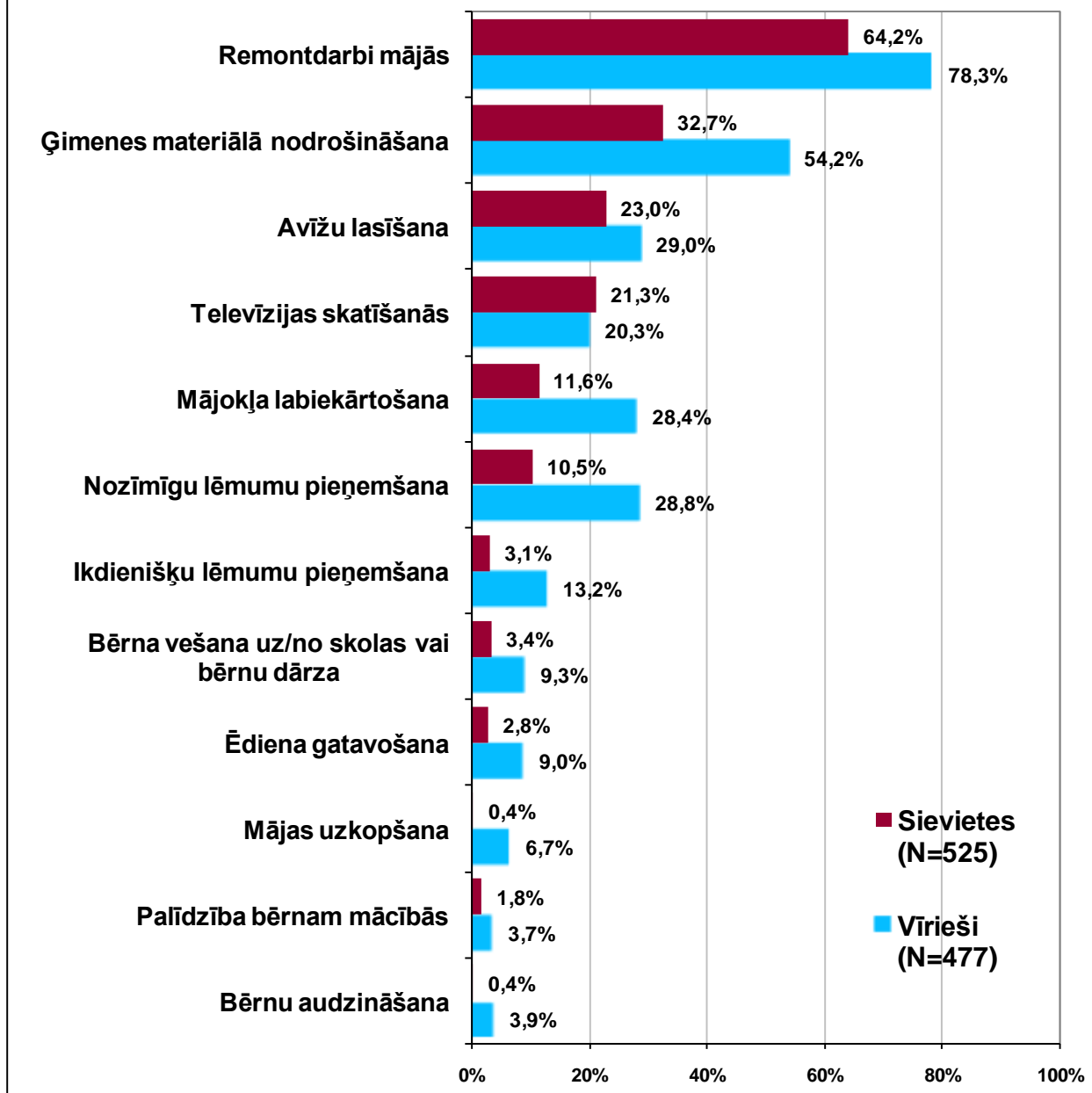
(Visi respondenti)

Pauda viedokli, ka attiecīgos darbus/ pienākumus ģimenē vairāk veic:

VĪRIESI

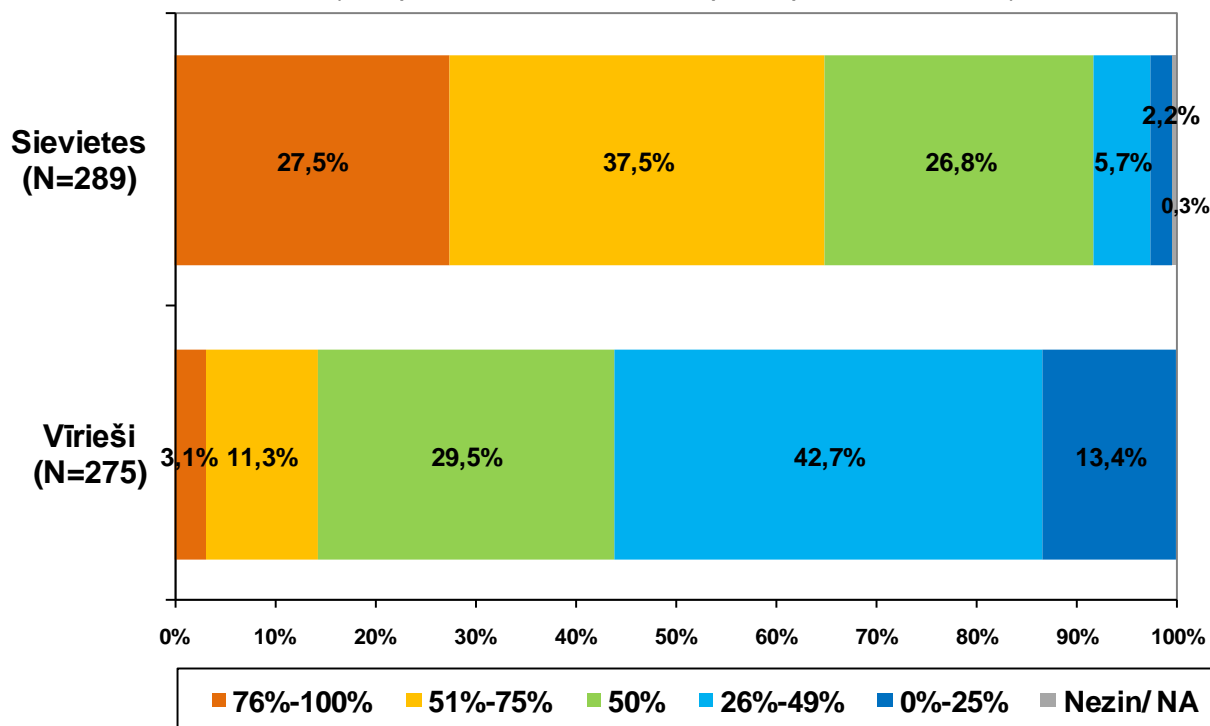
(Visi respondenti)

Tagad padomājiet par tipisku Jūsu dienu ģimenē. Ja pieņemam, ka Jūsu ģimenē ikdienā veicamie mājas darbi sastāda 100%, cik procentus no tiem veicat Jūs?

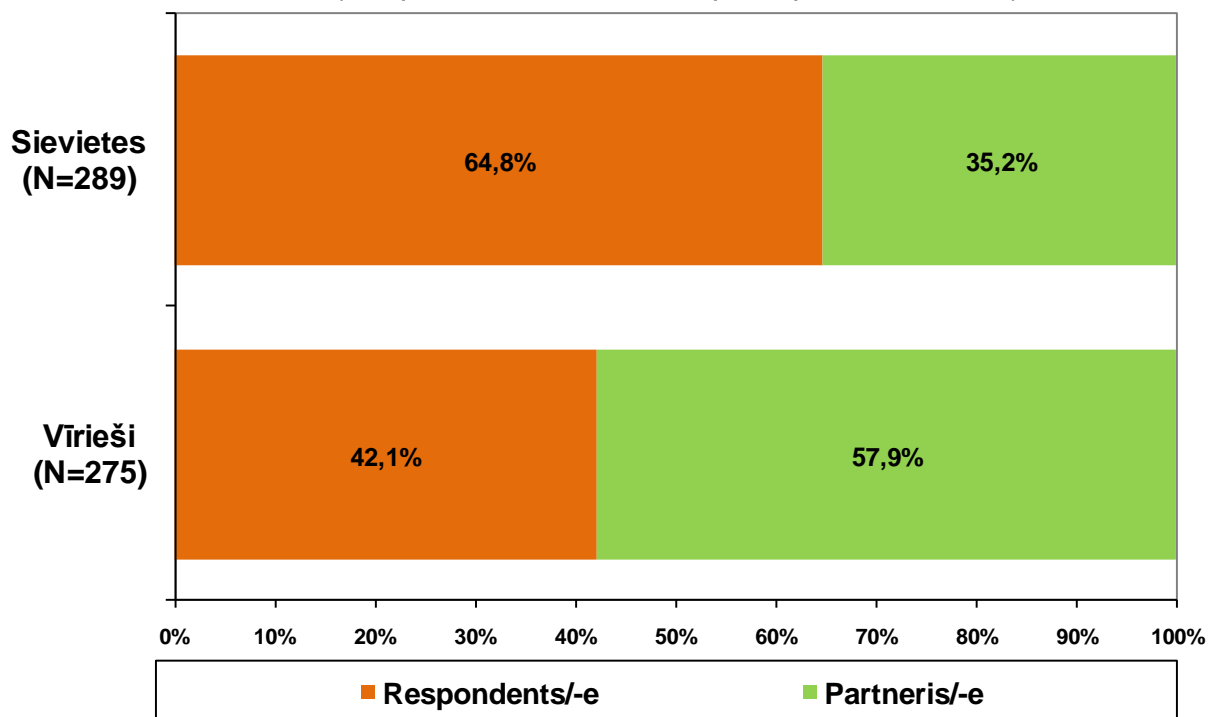
(Respondenti, kuri dzīvo kopā ar partneri; N=564)

Ja pieņemam, ka Jūsu ģimenē ikdienā veicamie mājas darbi sastāda 100%, cik procentus no tiem veicat Jūs un cik Jūsu partneris?

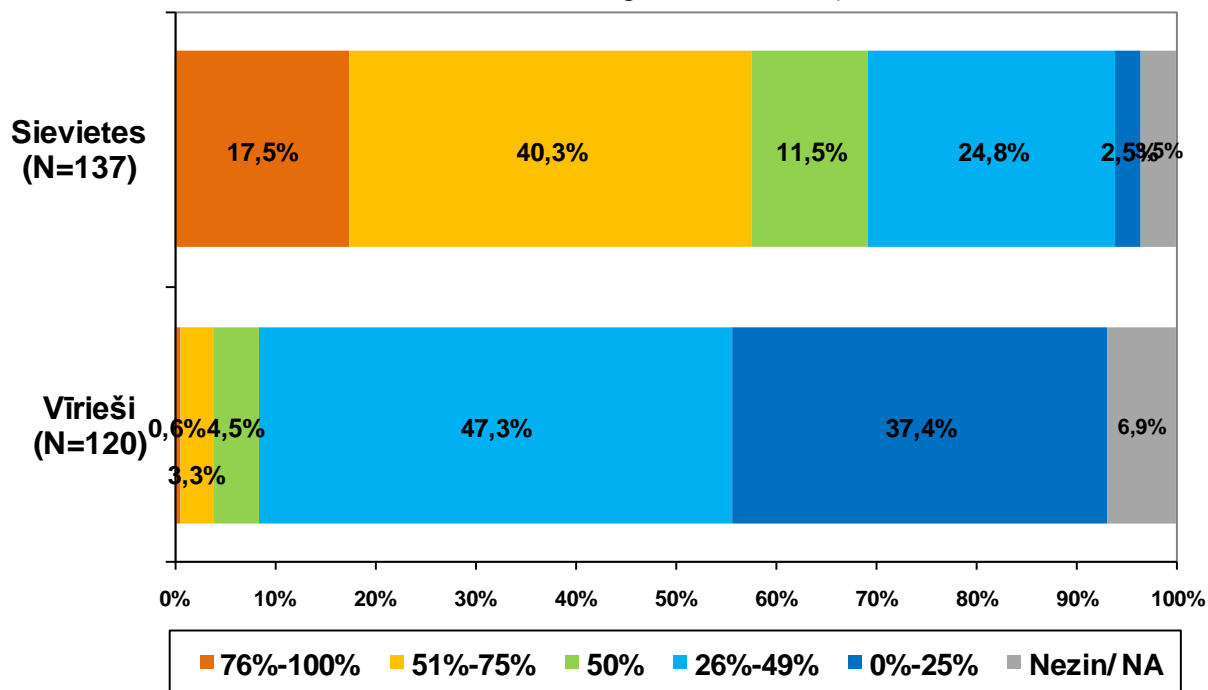
VIDĒJAIS IKDIENAS MĀJAS DARBU SADALĪJUMS %

(Respondenti, kuri dzīvo kopā ar partneri; N=564)

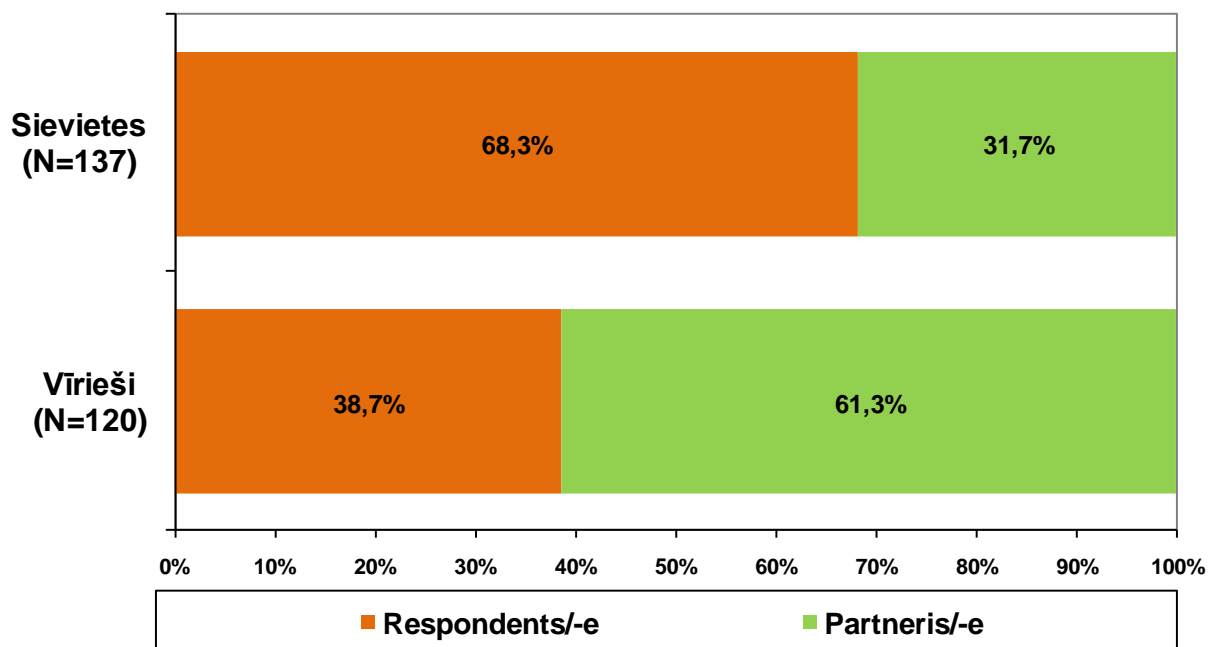
Ja pieņemam, ka ikdienas rūpes par bērniem (audzināšana, aprūpe, kopīga laika pavadīšana) Jūsu ģimenē sastāda 100%, cik procentus no laika bērniem dienā veltāt Jūs?

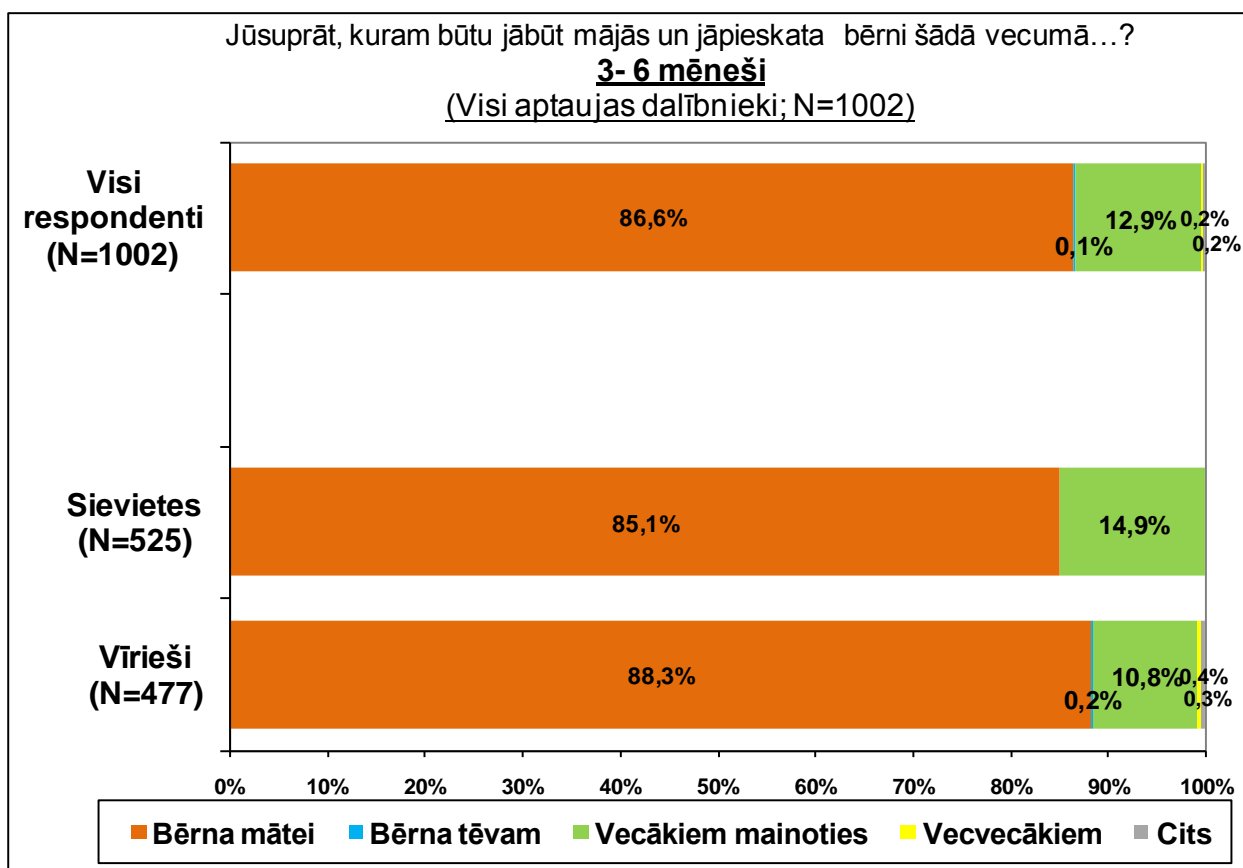
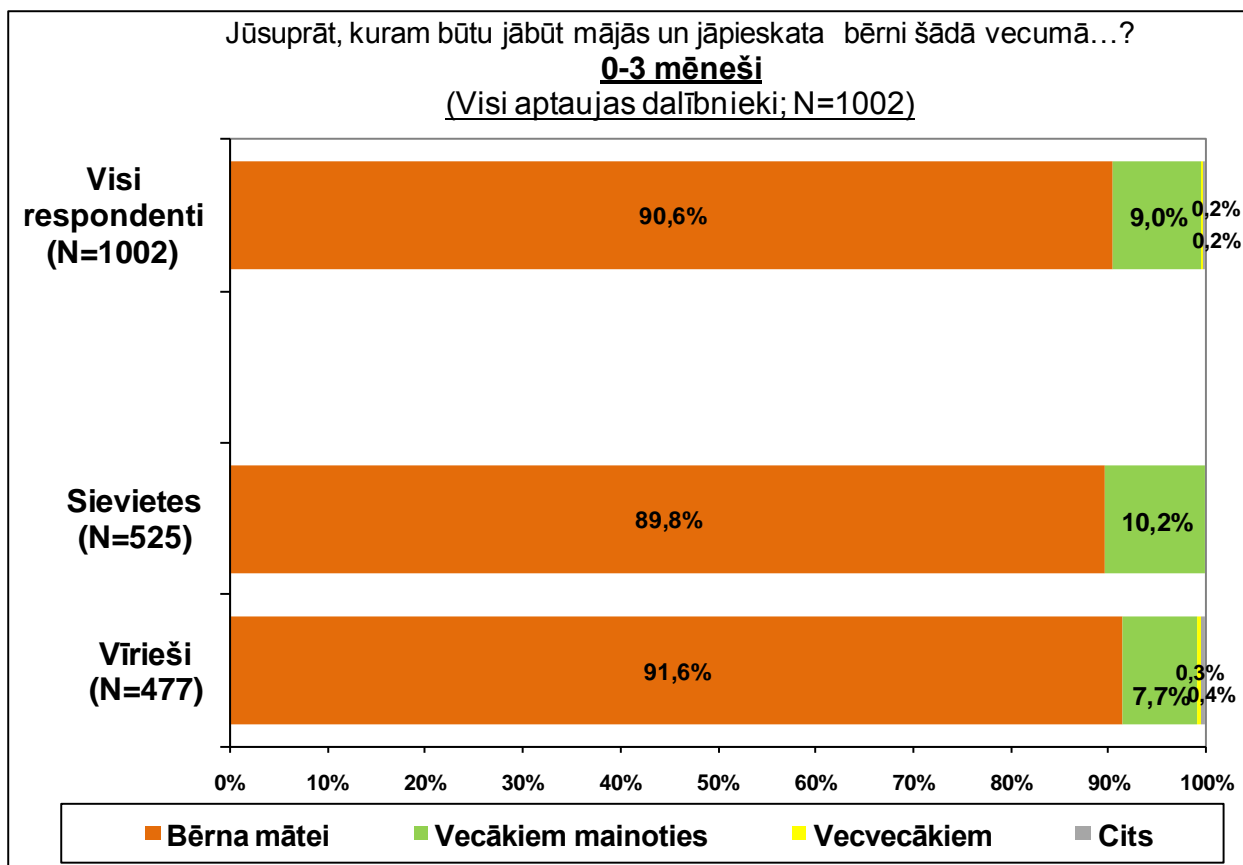
(Respondenti, kuri dzīvo kopā ar partneri un kuriem ir bērni vecumā līdz 15 gadiem; N=257)

Ja pieņemam, ka ikdienas rūpes par bērniem Jūsu ģimenē sastāda 100%, cik procentus no laika bērniem dienā veltāt Jūs un cik Jūsu partneris?

VIDĒJAIS IKDIENAS RŪPJU PAR BĒRNIEM SADALĪJUMS %
(Respondenti, kuri dzīvo kopā ar partneri un kuriem ir bērni vecumā

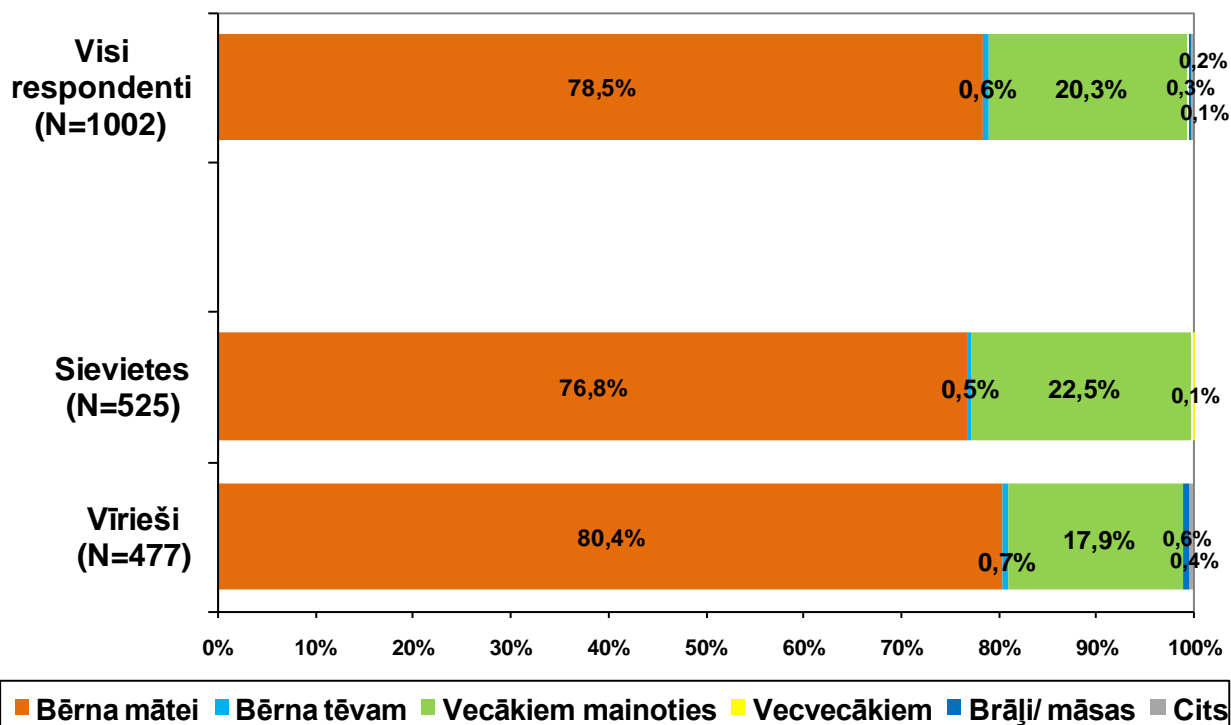

Jūsaprāt, kuram būtu jābūt mājās un jāpieskata bērni šādā vecumā...?

6- 9 mēneši

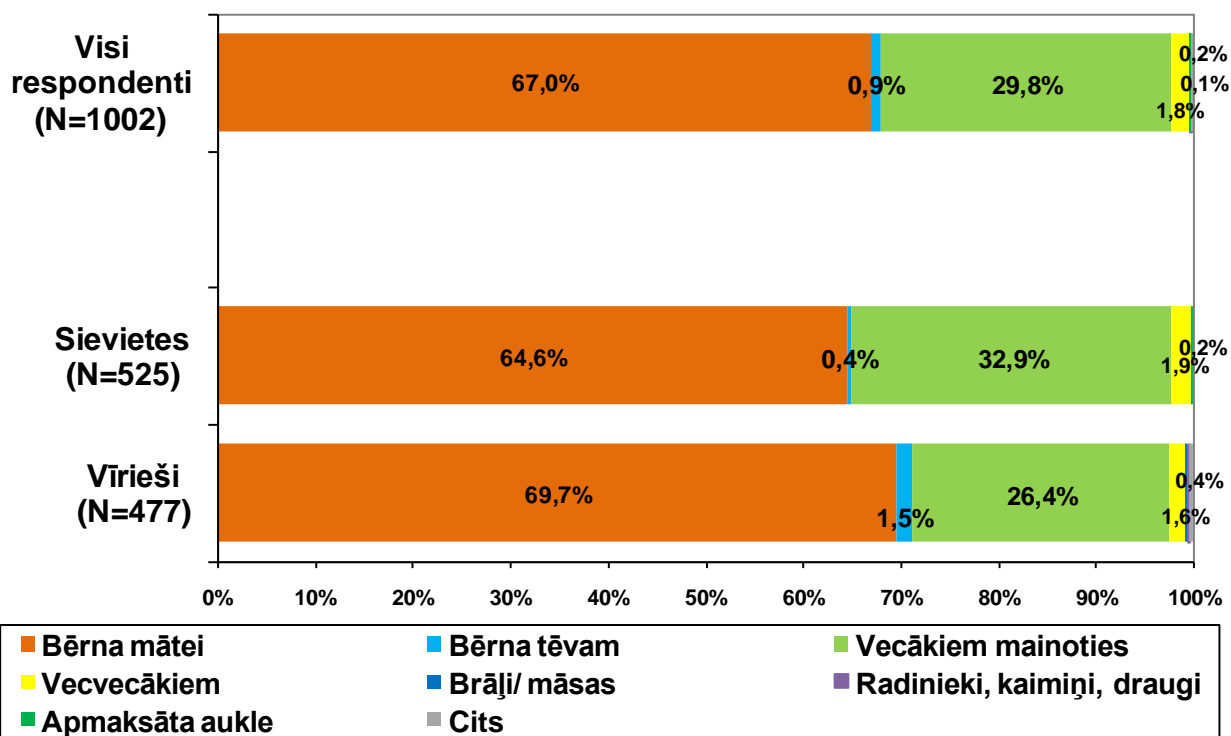
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Jūsaprāt, kuram būtu jābūt mājās un jāpieskata bērni šādā vecumā...?

9- 12 mēneši

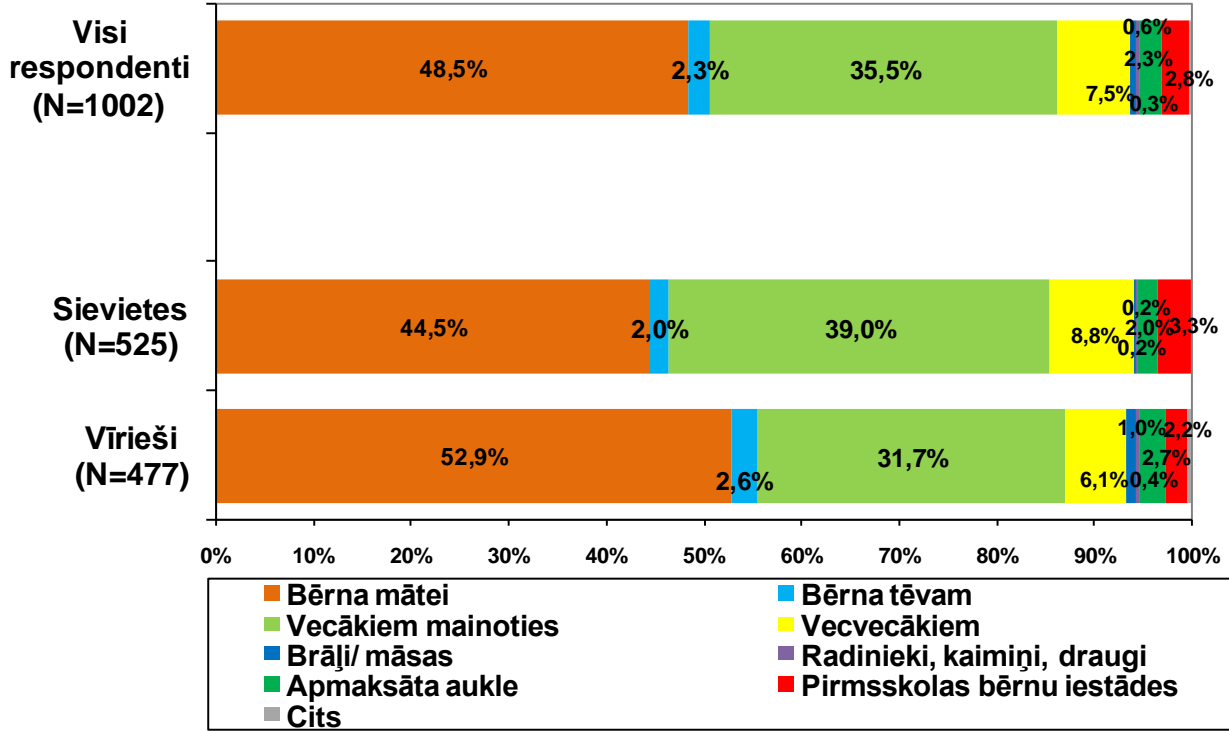
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Jūsaprāt, kuram būtu jābūt mājās un jāpieskata bērni šādā vecumā...?

12- 18 mēneši

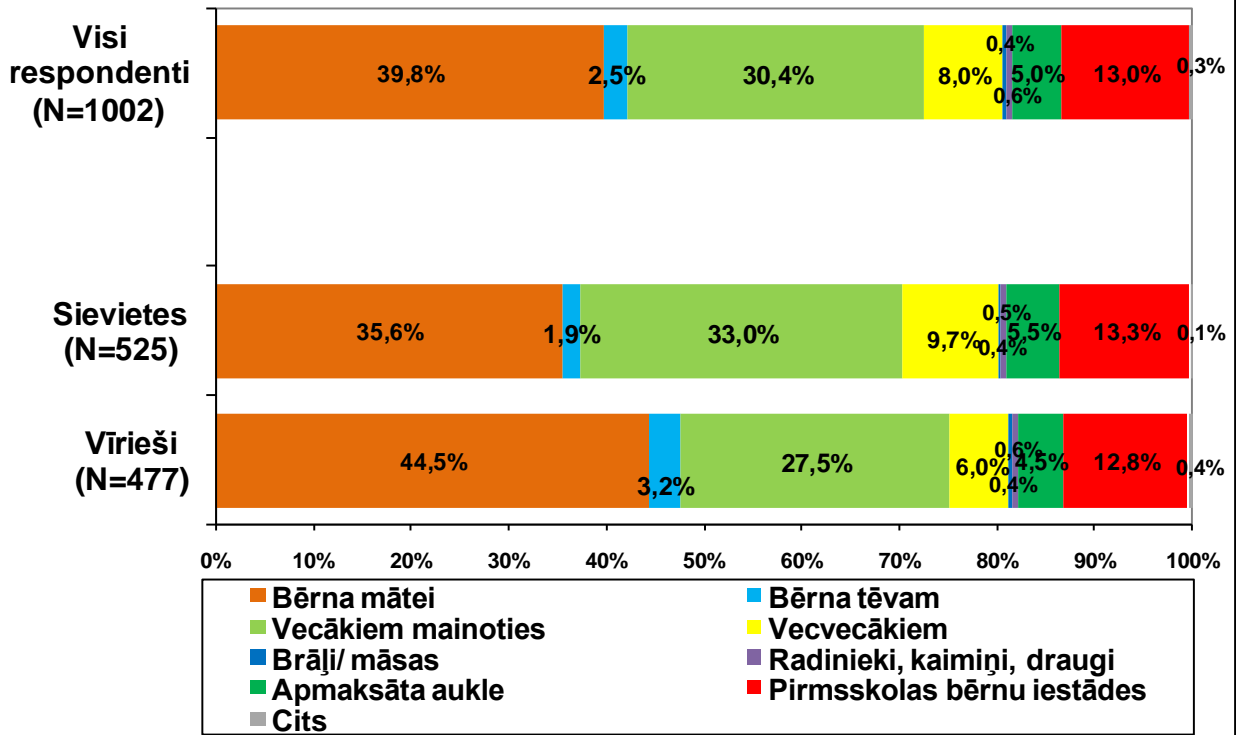
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Jūsaprāt, kuram būtu jābūt mājās un jāpieskata bērni šādā vecumā...?

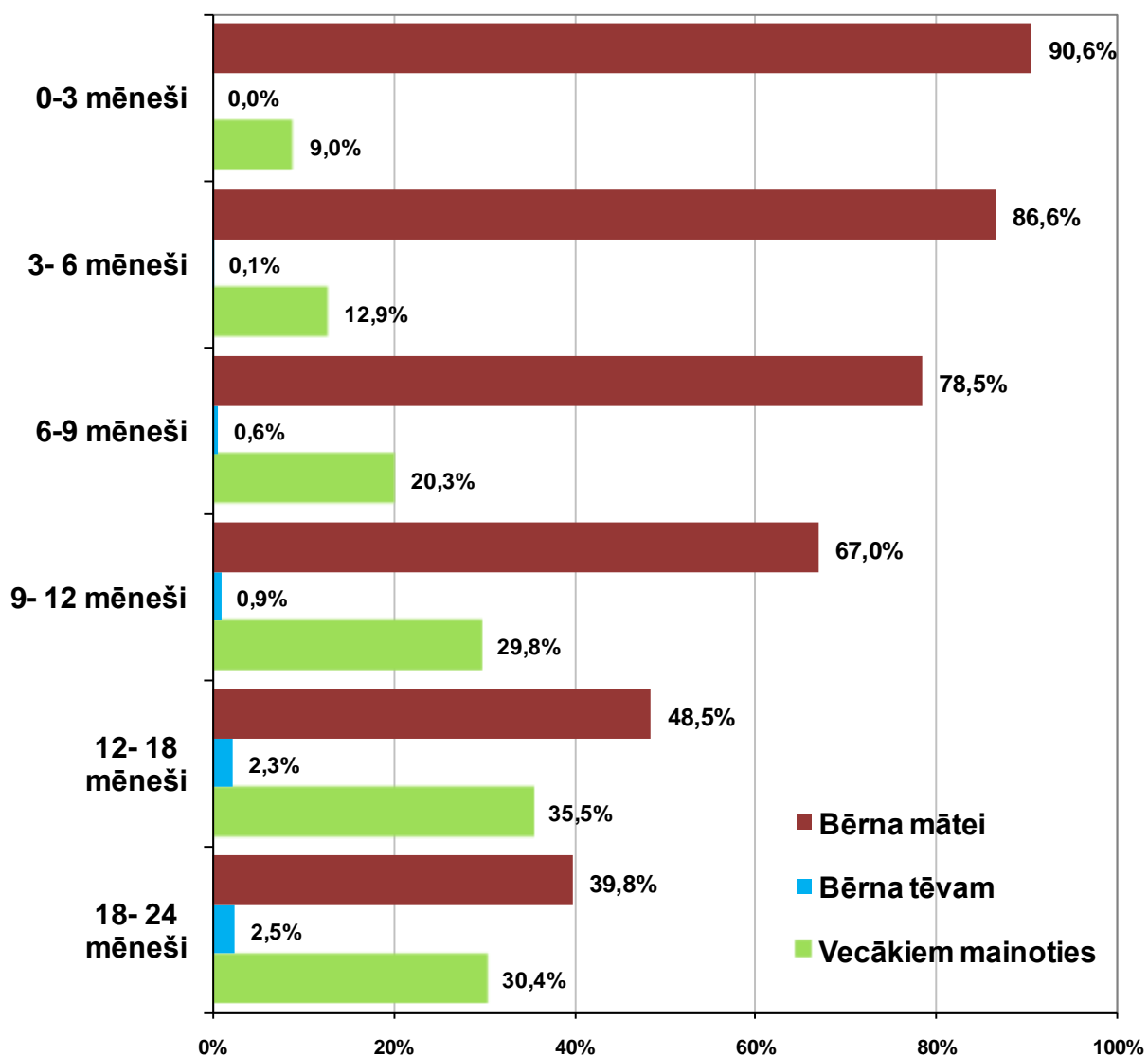
18- 24 mēneši

(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

Jūsaprāt, kuram būtu jābūt mājās un jāpieskata bērni šādā vecumā...?

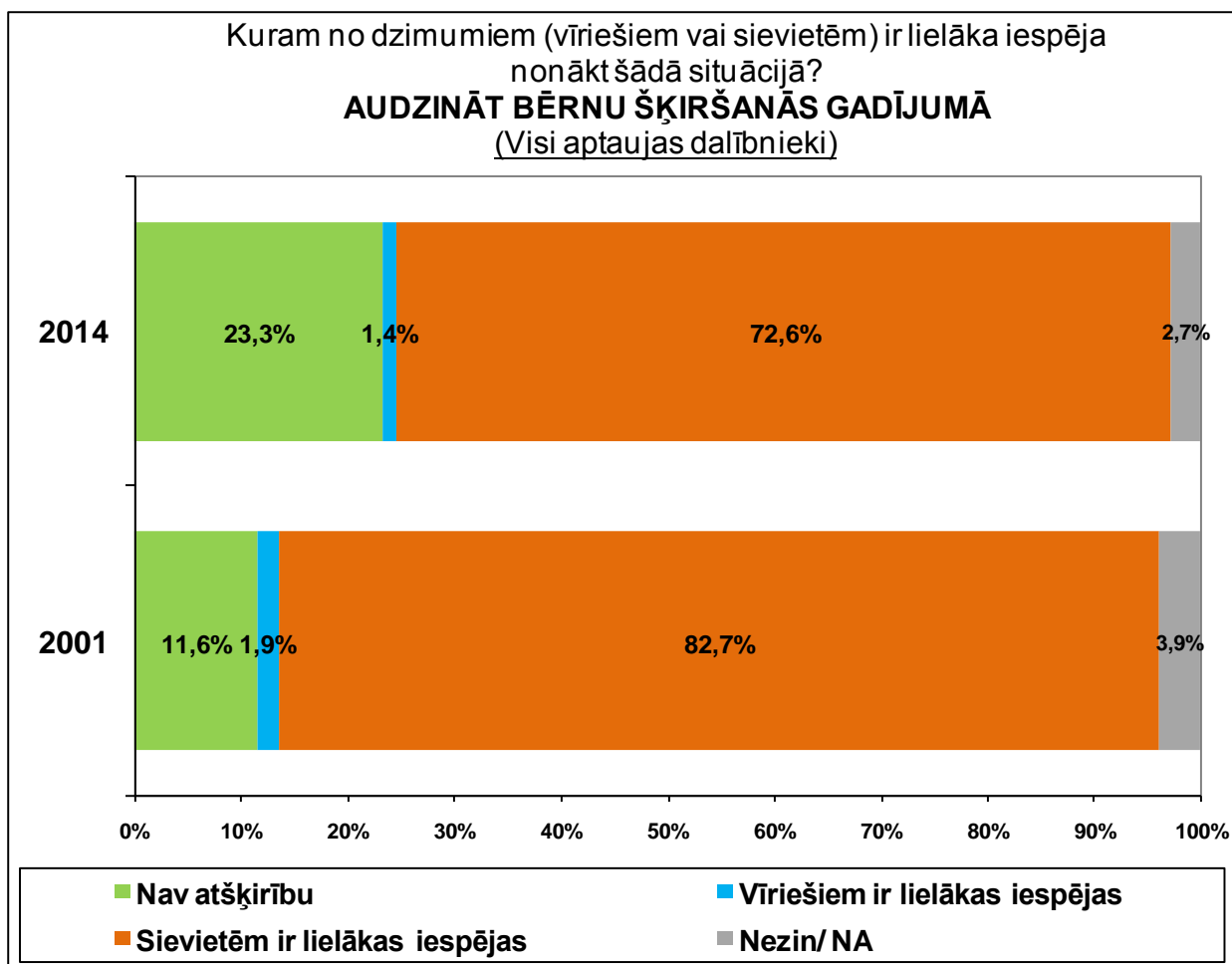
(Visi respondenti)

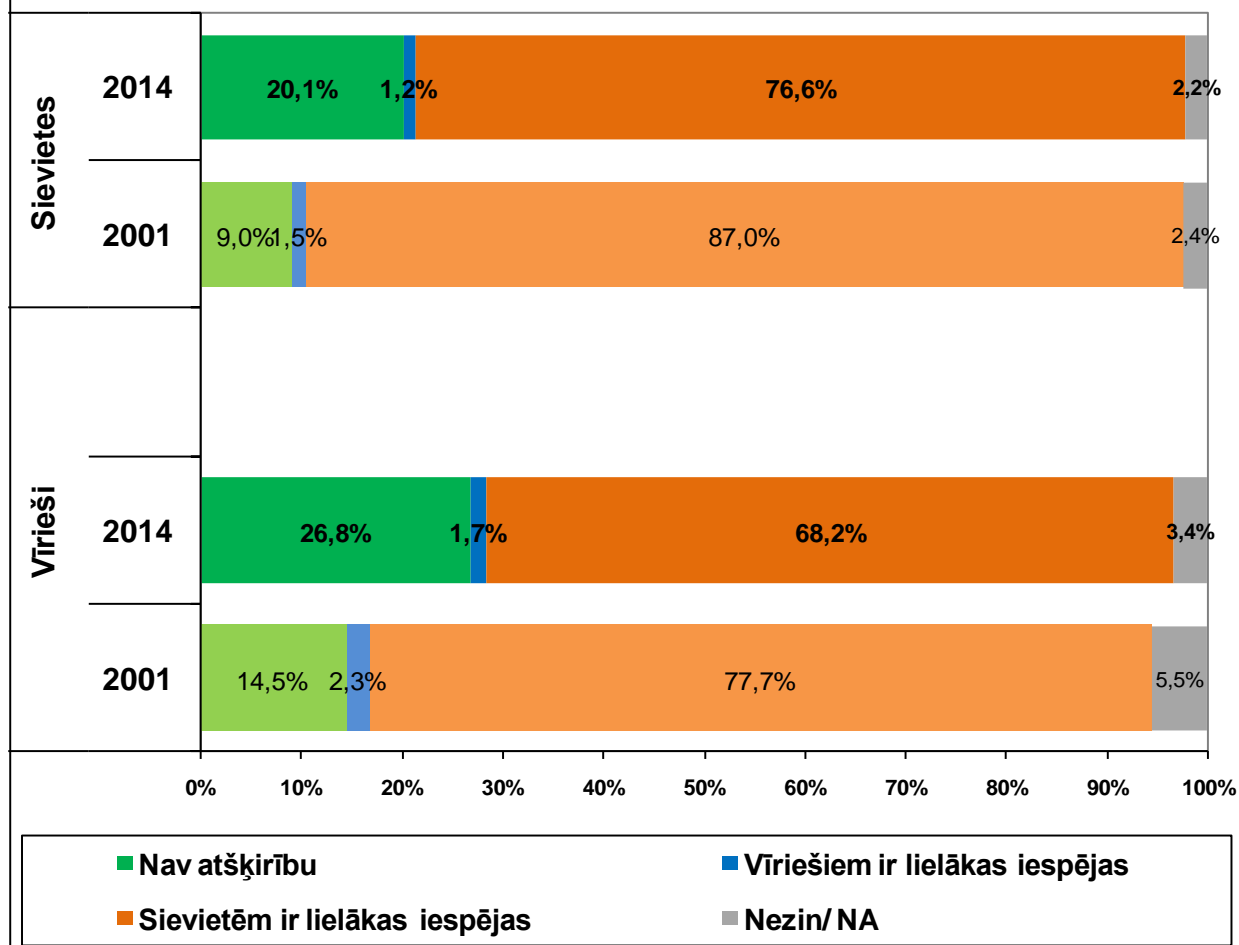

4.3. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums šķiršanās gadījumos.

- Latvijas sabiedrībā dominē viedoklis, ka šķiršanās gadījumā sievietēm ir lielākas iespējas audzināt bērnus (tā domā 72,6% respondentu) un saņemt materiālu atbalstu bērnu audzināšanai (alimentus) (73,1%). Tomēr jānorāda uz sekojošu tendenci – salīdzinājumā ar 2001.g.pētījuma rezultātiem, 2014.g. būtiski lielāks ir to respondentu skaits, kuri pārstāvēja viedokli, ka dzimuma faktoram nav nozīmes šajos jautājumos.

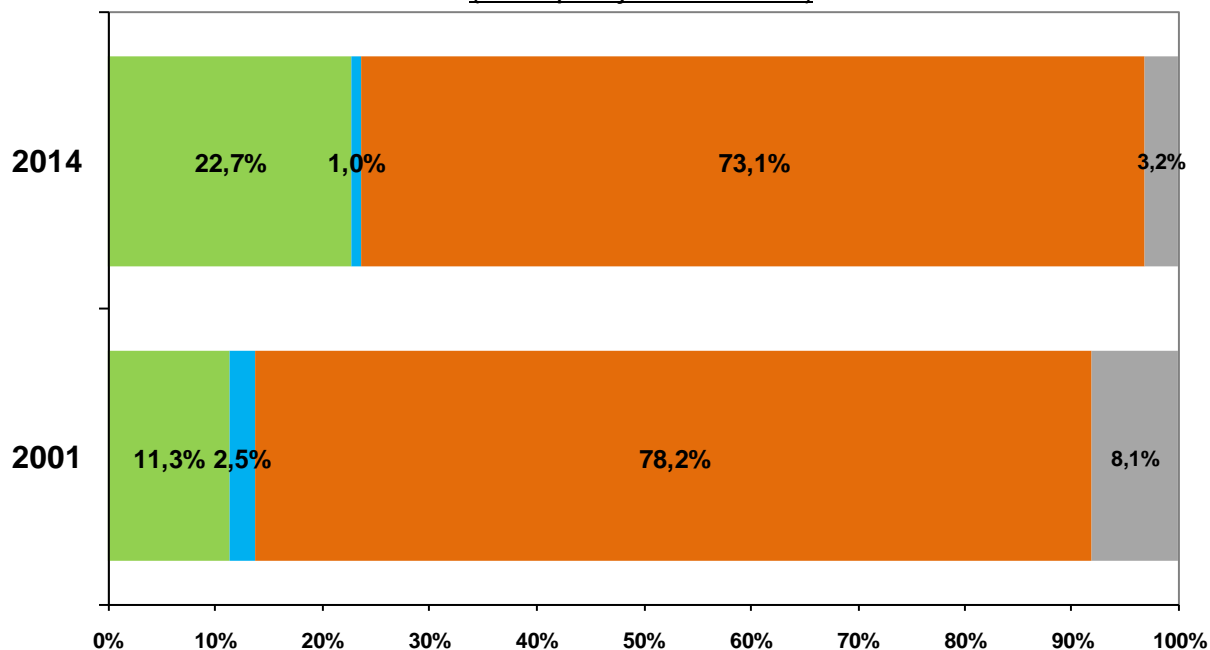
Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?
AUDZINĀT BĒRNU ŠĶIRŠANĀS GADĪJUMĀ
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

**ŠĶIRŠANĀS GADĪJUMĀ SAŅEMT MATERIĀLU ATBALSTU
BĒRNAUDZINĀŠANAI (ALIMENTUS)**

(Visi aptaujas dalībnieki)

■ Nav atšķirību

■ Vīriešiem ir lielākas iespējas

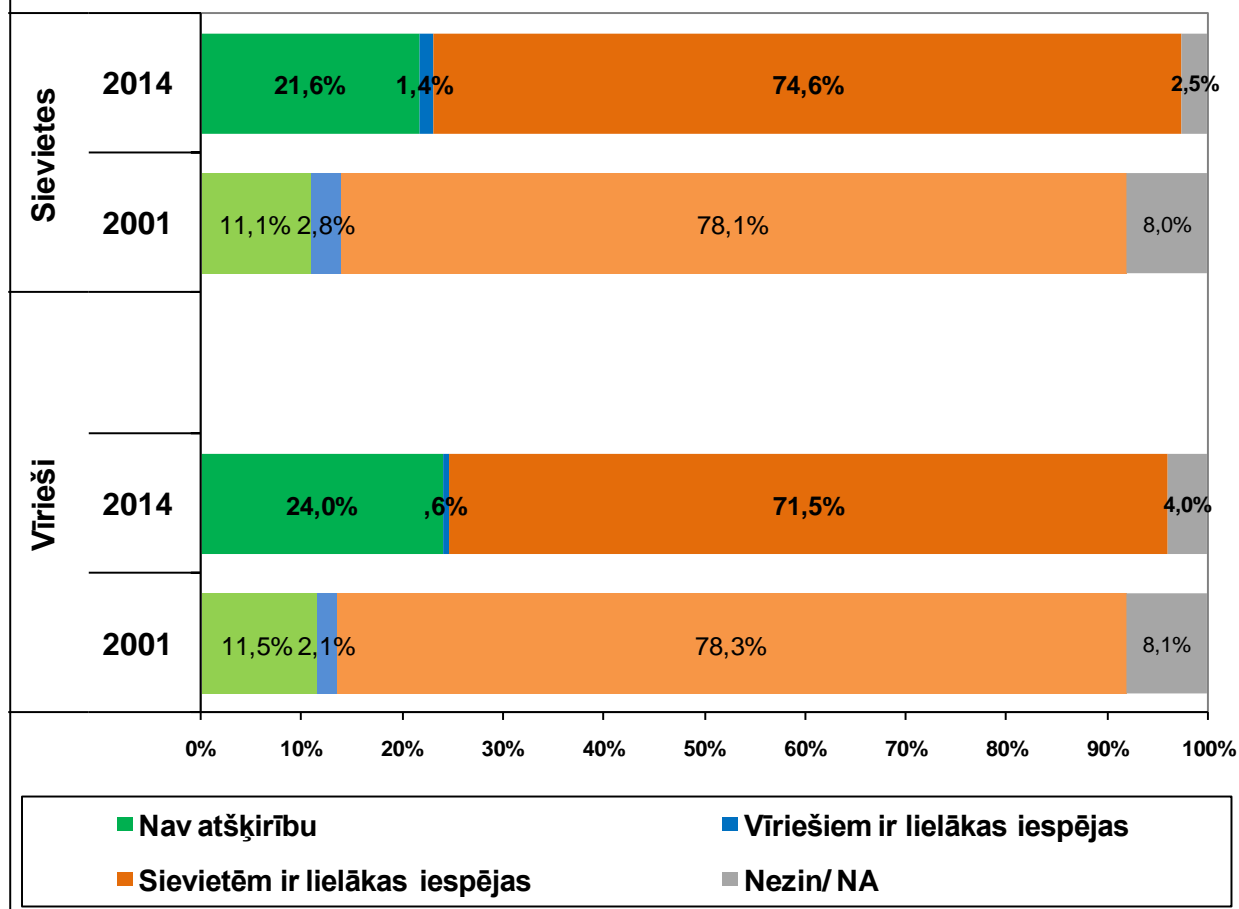
■ Sievietēm ir lielākas iespējas

■ Nezin/ NA

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

**ŠĶIRŠANĀS GADĪJUMĀ SAŅEMT MATERIĀLU ATBALSTU
BĒRNAUDZINĀŠANAI (ALIMENTUS)**

(Visi aptaujas dalībnieki)

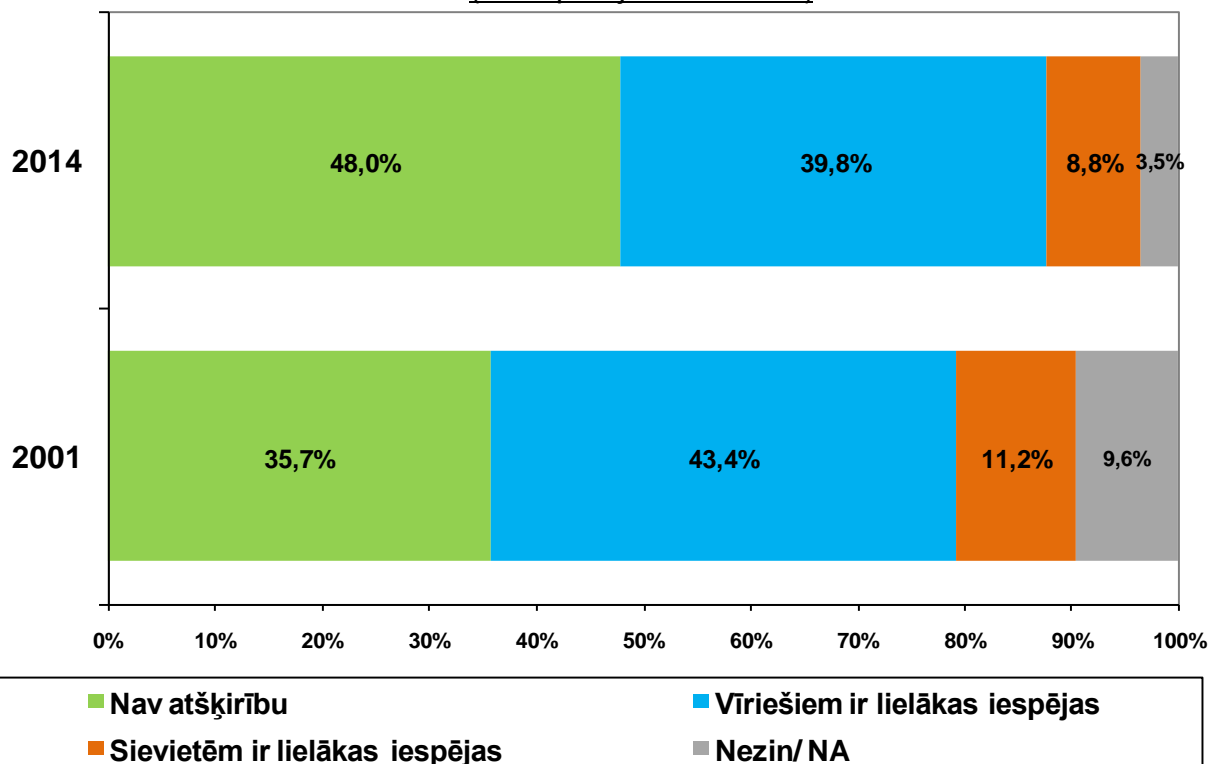
4.4. Brīvā laika pavadīšanas ieradumi.

- Gandrīz puse (48%) aptaujāto Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka vīriešiem un sievietēm ir vienādi lielas iespējas izmantot noteiktu laika daudzumu tikai savām vajadzībām. Minētais viedoklis šogad pārstāvēts ievērojami biežāk nekā 2001.g. (35,7%). 39,8% pētījuma dalībnieku skatījumā lielākas iespējas brīvā laika pavadīšanai ir vīriešiem. Biežāk tā apgalvoja sievietes (47,6%), retāk paši vīrieši (31%). Viedokli, ka sievietēm ir lielākas iespējas izmantot noteiktu laika daudzumu tikai savām vajadzībām, pārstāvēja 8,6% respondentu.
- Populārākie brīvā laika pavadīšanas ieradumi:
  - ✓ TV skatīšanās, dators (nedaudz vairāk raksturīgs vīriešiem - katru vai gandrīz katru dienu ar to nodarbojas 75,1% vīriešu un 62,4% sieviešu);
  - ✓ Mājas darbu veikšana (vairāk raksturīgs sievietēm - katru vai gandrīz katru dienu brīvajā laikā tos veic 55,2% sieviešu un 30,1% vīriešu);
  - ✓ Doties iepirkties (vairāk raksturīgs sievietēm - katru vai gandrīz katru dienu brīvajā laikā to veic 37,6% sieviešu un 19,6% vīriešu);
  - ✓ Laiks un izklaides kopā ar bērniem (vairāk raksturīgs sievietēm - katru vai gandrīz katru dienu brīvajā laikā ar to ir nodarbināti 20,2% sieviešu un 9% vīriešu);
  - ✓ Sports un dažādas fiziskās aktivitātes (vairāk raksturīgs vīriešiem - katru vai gandrīz katru dienu brīvajā laikā ar to nodarbojas 15,6% vīriešu un 8,1% sieviešu);
  - ✓ Individuāli hobiji, vaļasprieki (vismaz reizi nedēļā ar to nodarbojas 38,8% sieviešu un 36% vīriešu);
  - ✓ Pavada laiku kopā ar draugiem (vairāk raksturīgs vīriešiem - vismaz reizi nedēļā to veic 41,7% vīriešu un 30,4% sieviešu);
  - ✓ Sevis pilnveidošanas kursi (vismaz reizi nedēļā ar to nodarbojas 9,1% sieviešu un 9,2% vīriešu).

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

**IZMANTOT NOTEIKTU LAIKADAUDZUMU TIKAI SAVĀM
VAJADZĪBĀM (TĀ SAUKTAIS, BRĪVAIS LAIKS)**

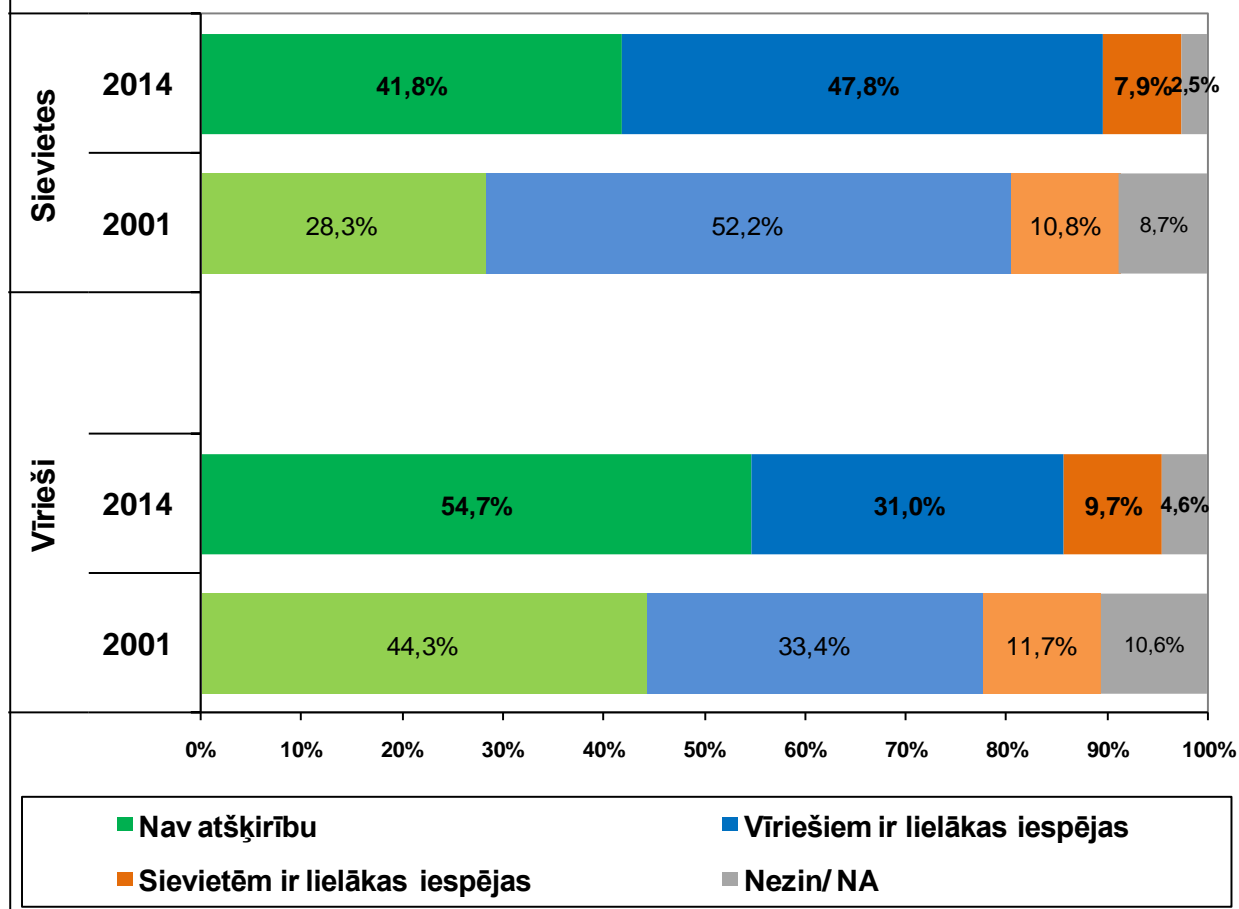
(Visi aptaujas dalībnieki)

Kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja
nonākt šādā situācijā?

**IZMANTOT NOTEIKTU LAIKADAUDZUMU TIKAI SAVĀM
VAJADZĪBĀM (TĀ SAUKTAIS, BRĪVAIS LAIKS)**

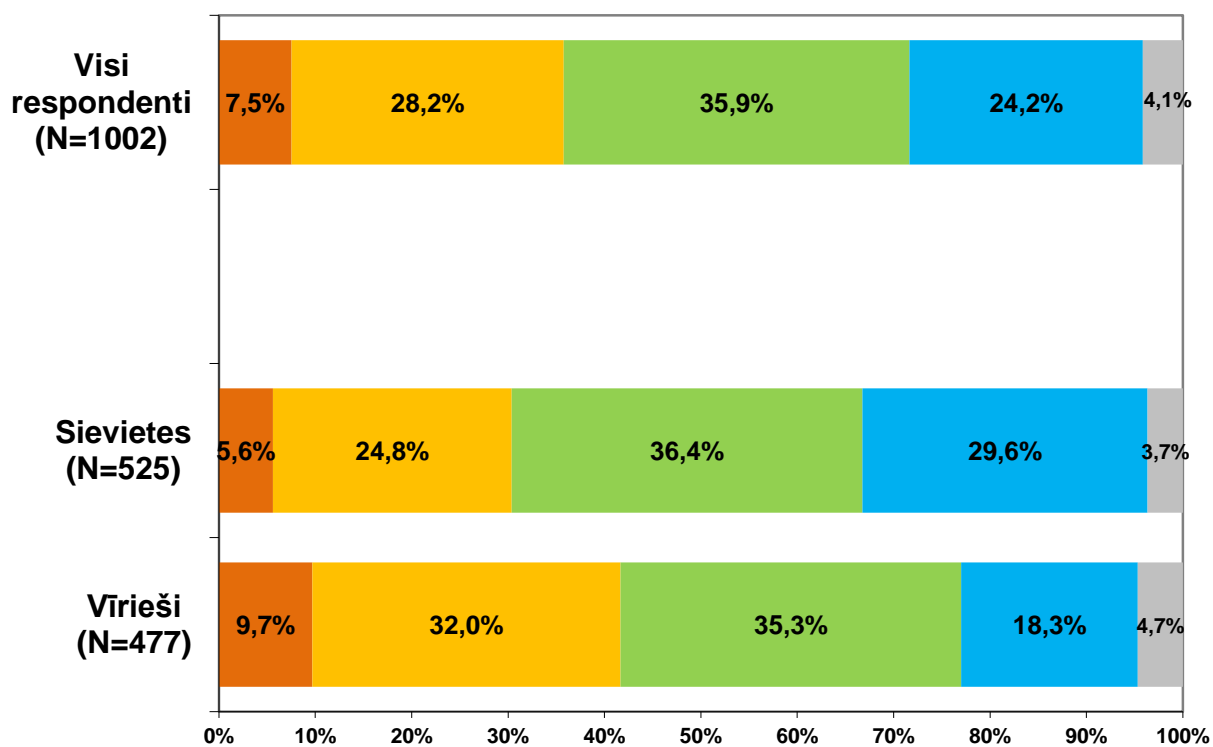
(Visi aptaujas dalībnieki)

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?

PAVADĀT LAIKU KOPĀ AR DRAUGIEM

(Visi aptaujas dalībnieki)

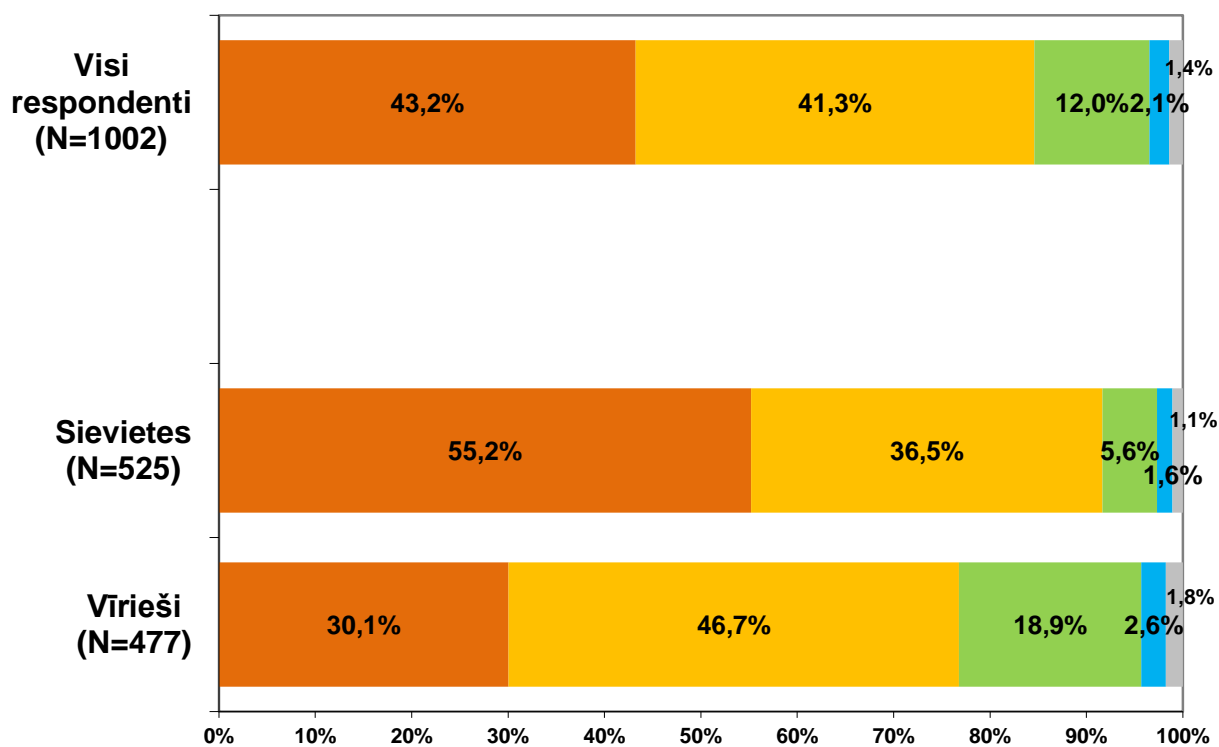
■ 5- 7 reizes nedēļā ■ 1-4 reizes nedēļā ■ 2-3 reizes mēnesī ■ Retāk ■ Nav saistošs

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?

MĀJAS DARBU VEIKŠANA

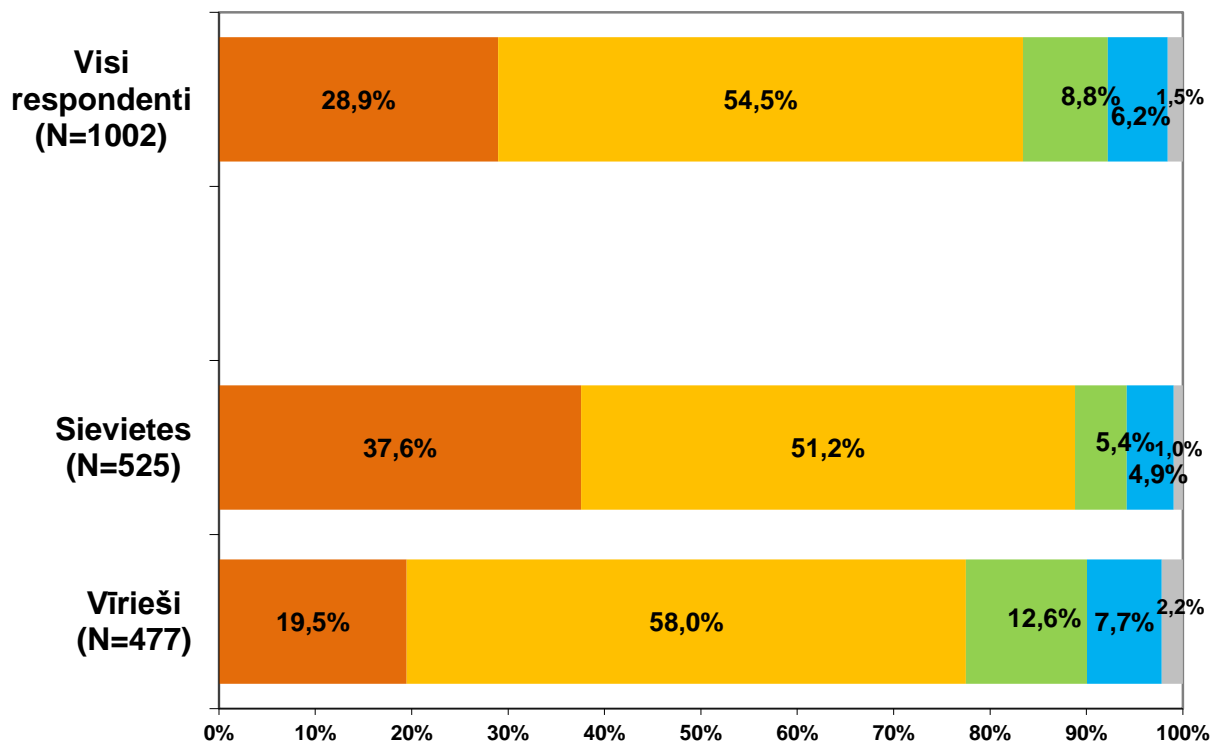
(Visi aptaujas dalībnieki)

■ 5- 7 reizes nedēļā ■ 1-4 reizes nedēļā ■ 2-3 reizes mēnesī ■ Retāk ■ Nav saistošs

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?

DOTIES IEPIRKTIES
(Visi aptaujas dalībnieki)

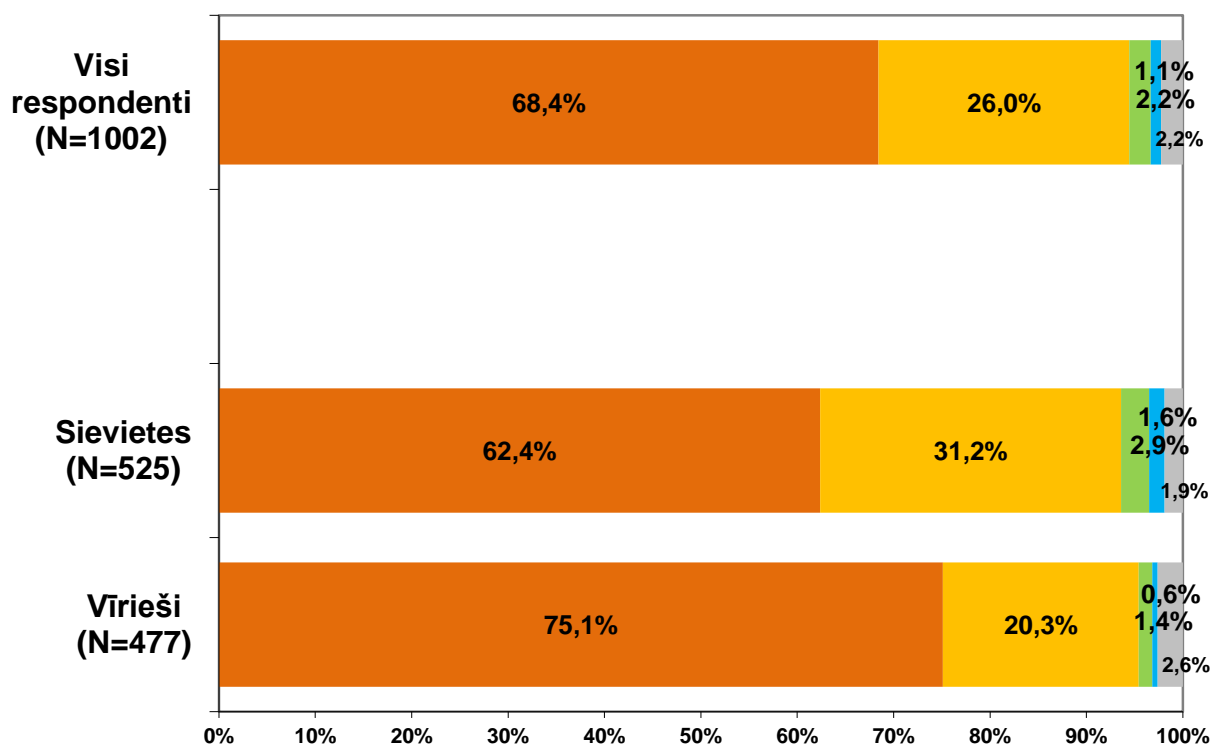

■ 5- 7 reizes nedēļā ■ 1-4 reizes nedēļā ■ 2-3 reizes mēnesī ■ Retāk ■ Nav saistošs

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?

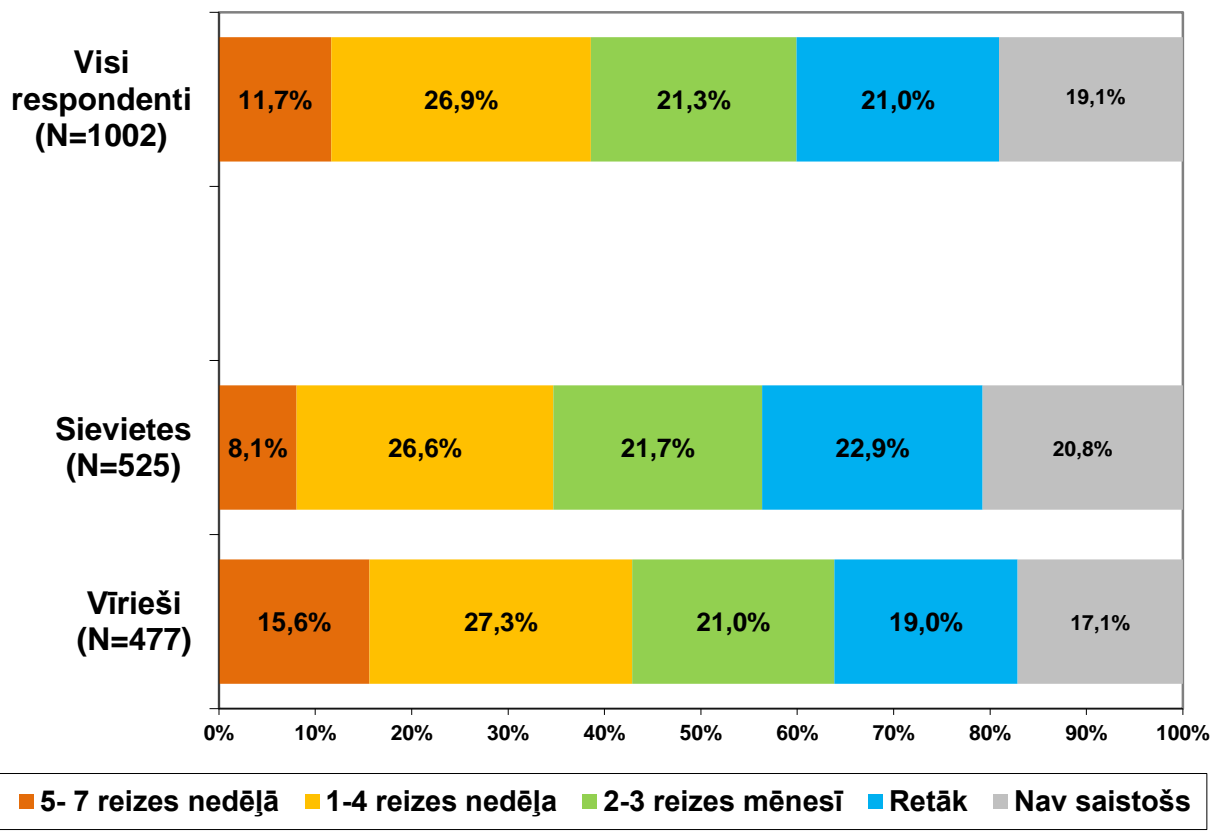
TV SKATĪŠANĀS, DATORS

(Visi aptaujas dalībnieki)

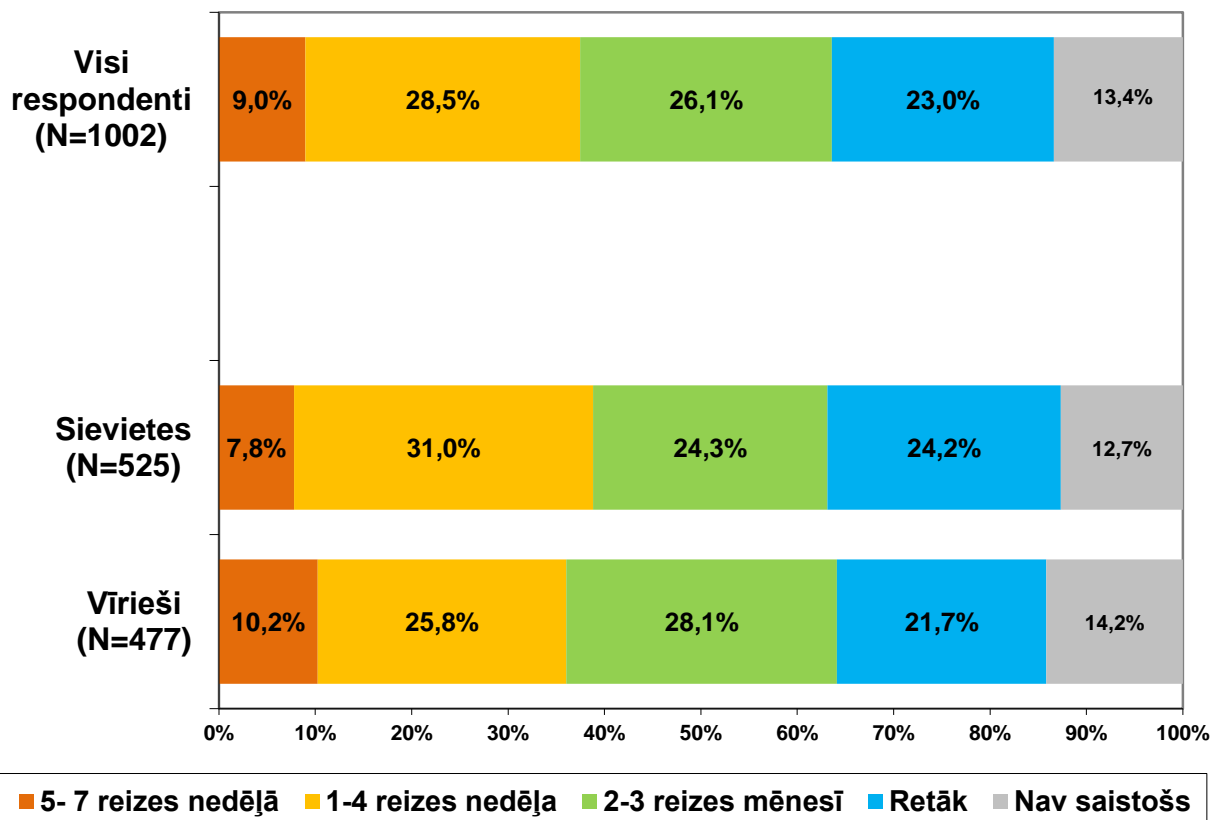

■ 5- 7 reizes nedēļā ■ 1-4 reizes nedēļā ■ 2-3 reizes mēnesī ■ Retāk ■ Nav saistošs

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?
SPORTS UN DAŽĀDAS FIZISKĀS AKTIVITĀTES
 (Visi aptaujas dalībnieki)

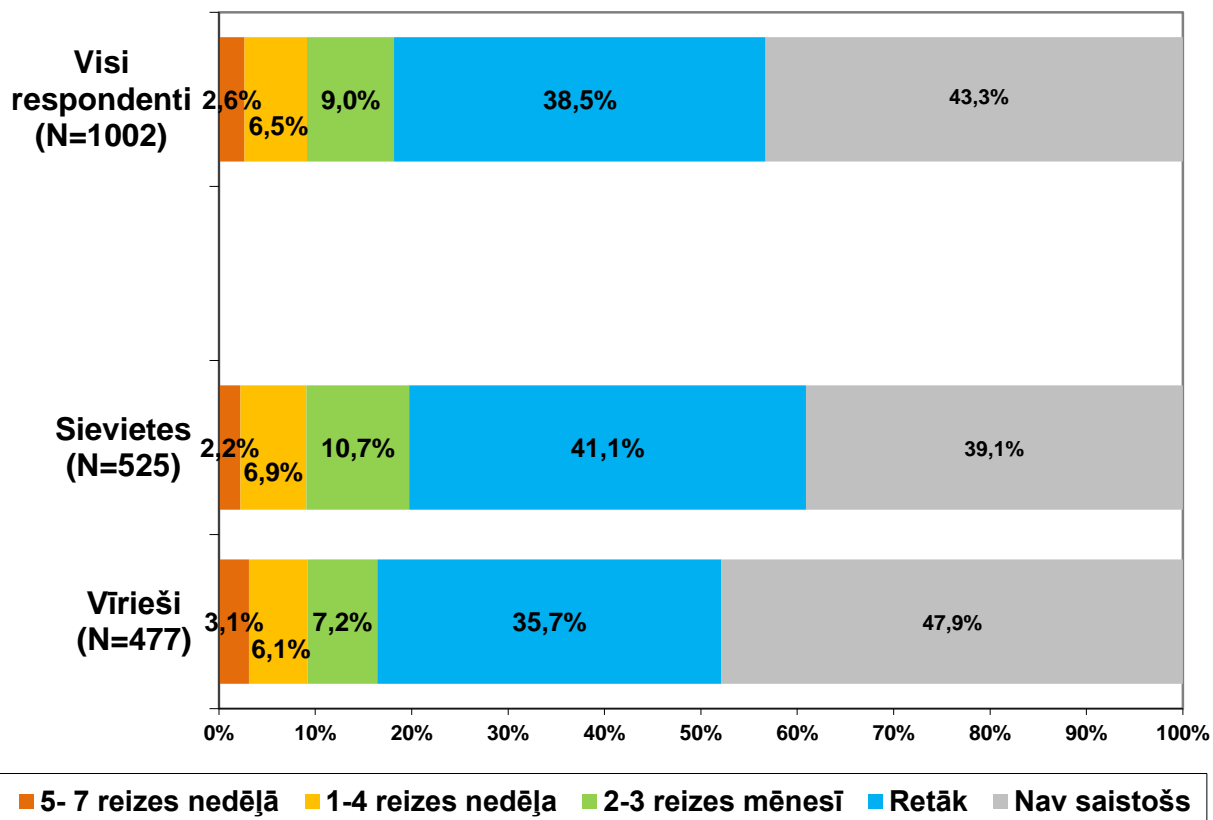
Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?
INDIVIDUĀLI HOBIJI, VAĻASPRIEKI
 (Visi aptaujas dalībnieki)

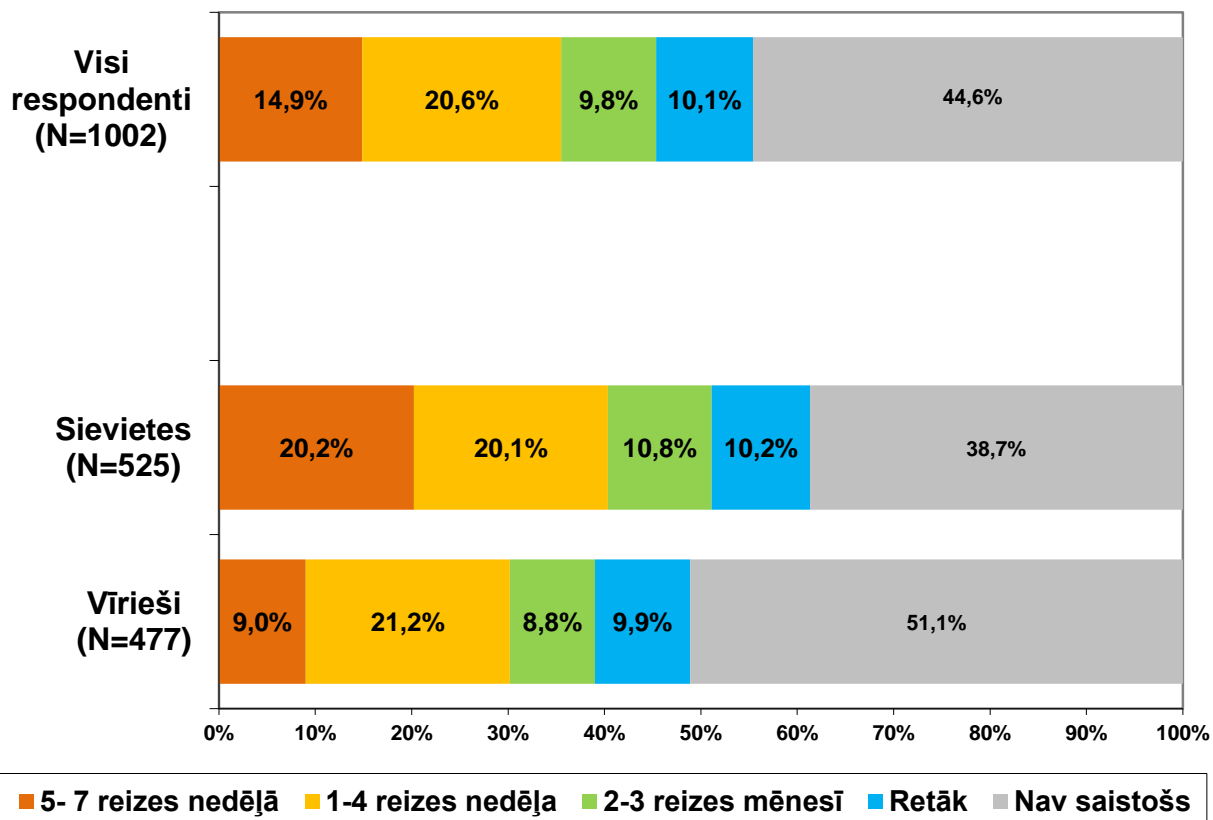
Sakiēt, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?

SEVIS PILNVEIDOŠANAS KURSI

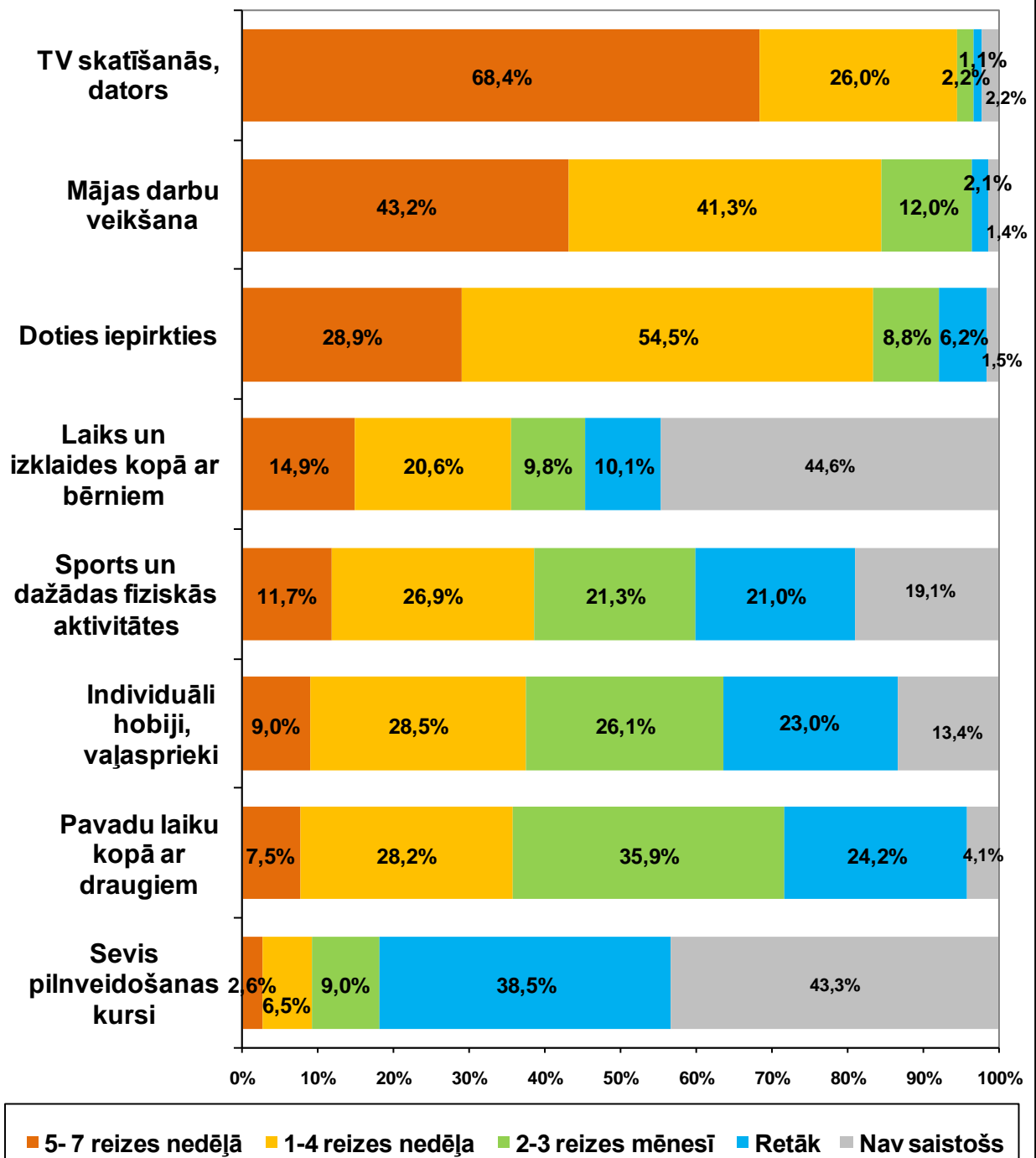
(Visi aptaujas dalībnieki)

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?
LAIKS UN IZKLAIDES KOPĀ AR BĒRNIEM
 (Visi aptaujas dalībnieki)

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

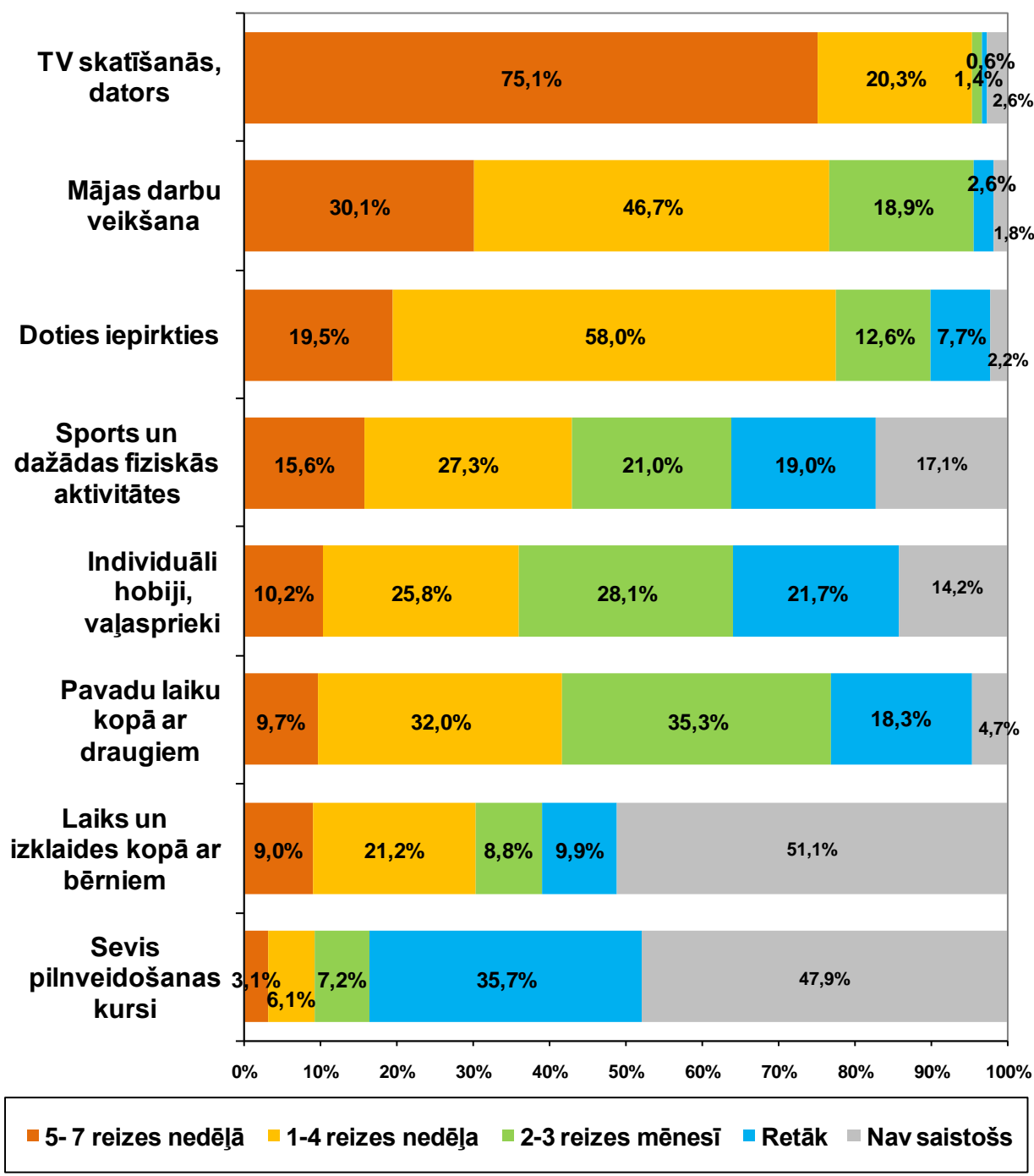

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?

VĪRIEŠI

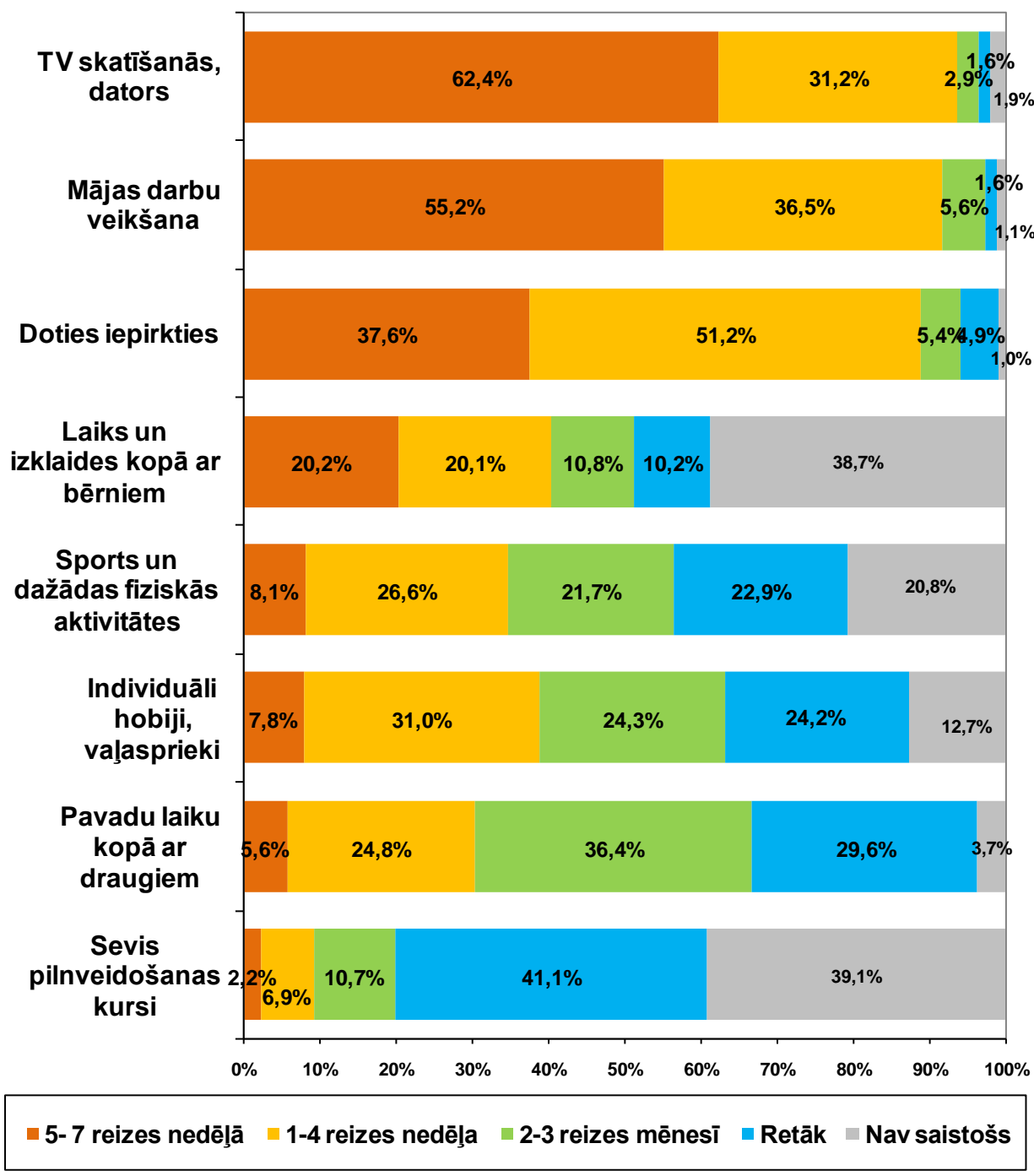
(Vīrieši; N=477)

Sakiet, lūdzu, cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt sekojošā veidā?

SIEVIETES

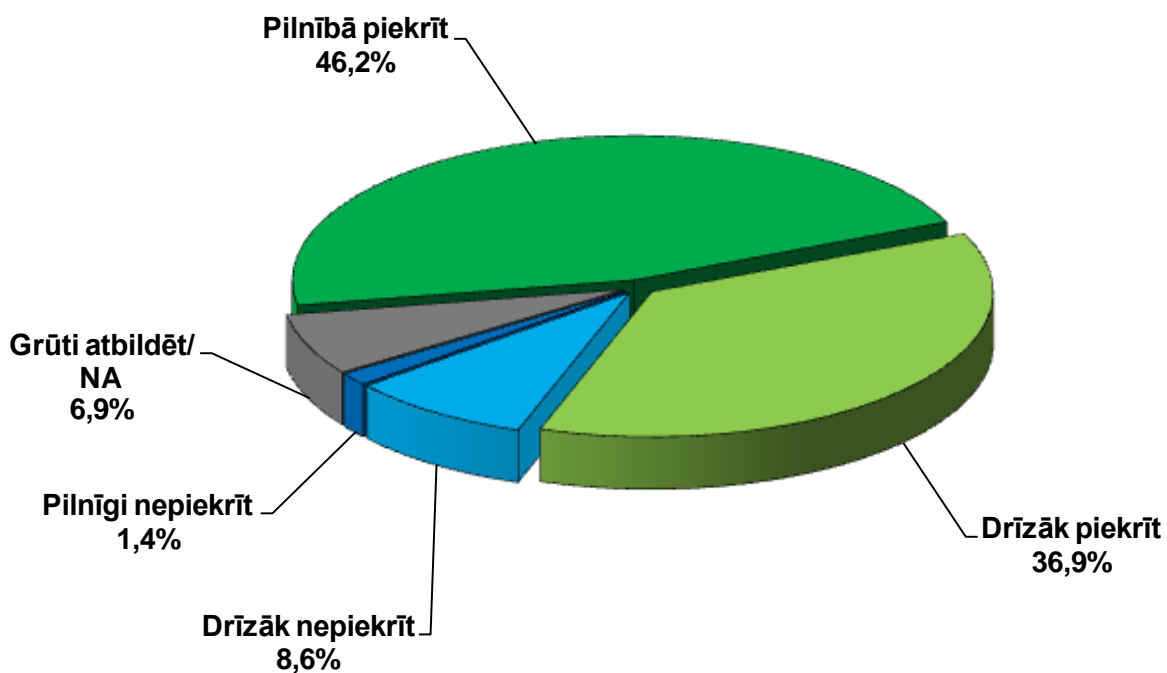
(Sievietes; N=525)

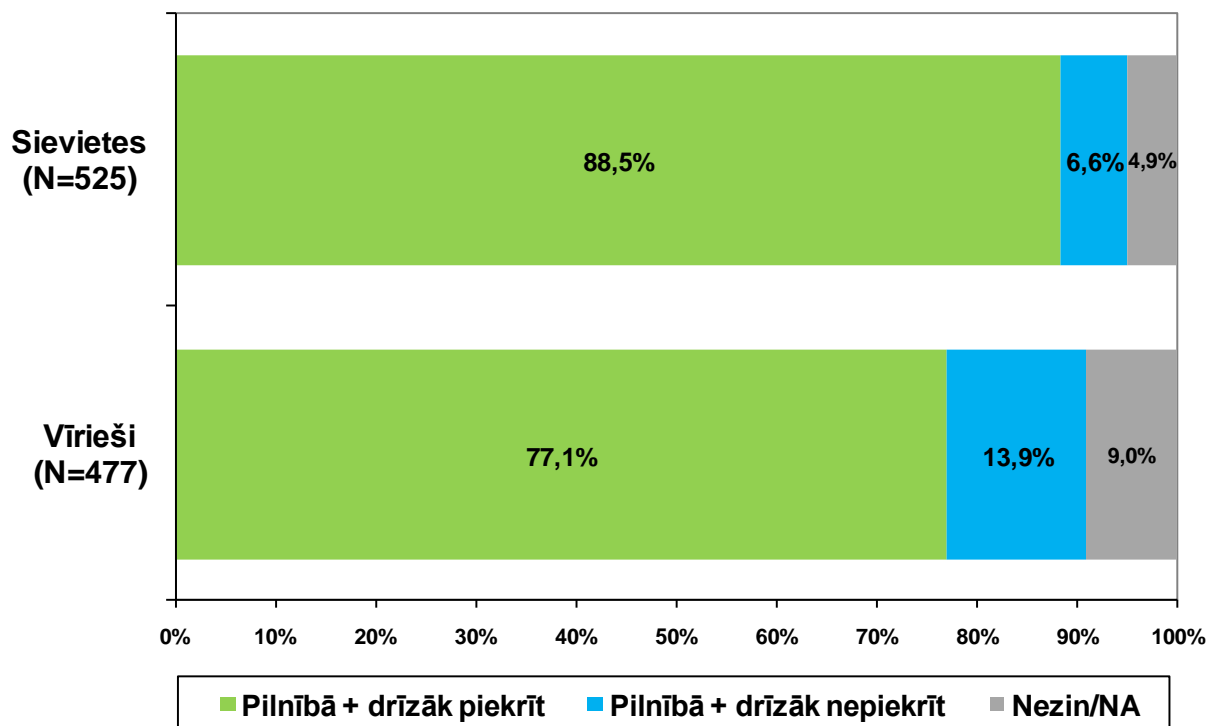
4.5. Izteikumi par dzimumu līdztiesības jautājumiem saistībā ar ģimeni.

- Pārliecinošs Latvijas iedzīvotāju vairākums (vairāk nekā divas trešdaļas) pilnībā vai drīzāk piekrita sekojošiem apgalvojumiem:
  - ✓ *Vīrietim ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību* (piekrita 85,8% respondentu);
  - ✓ *Sievietes parasti ir tās, kas ģimenē veic regulāros ikdienas darbus* (piekrita 85,6% respondentu);
  - ✓ *Strādājošiem vecākiem rūpes par māju un/vai bērniem ir vienādi jāsadala sievietes un vīrieša starpā* (piekrita 83,1% (biežāk sievietes) respondentu);
  - ✓ *Arī vīrietis var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par sieviešu pienākumiem* (piekrita 80,6% respondentu);
  - ✓ *Arī sieviete var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par vīriešu pienākumiem* (piekrita 75,8% (biežāk sievietes) respondentu);
  - ✓ *Rūpēs par bērnu vīrietis nekad nespēs aizstāt sievieti* (piekrita 70,4% respondentu);
  - ✓ *Šķiršanās gadījumā bērniem tomēr ir labāk palikt pie mātes* (piekrita 68,7% (biežāk sievietes) respondentu).
- Lielākā daļa pētījuma dalībnieku piekrita arī sekojošiem apgalvojumiem:
  - ✓ *Ja sieviete aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē, ģimene zaudē vairāk nekā tad, ja to dara vīrietis* (piekrita 61,6%, nepiekrita 32,4% respondentu);
  - ✓ *Ja sieviete pelna vairāk naudas, vīrietim jāuzņemas lielāka atbildība par mājas darbiem* (piekrita 58,9% (biežāk sievietes), nepiekrita 35% respondentu);
  - ✓ *Zinu gadījumus, kad vecāku šķiršanās gadījumā praktiski netiek saņemta bērna uzturņa (alimenti)* (piekrita 52,8% (biežāk sievietes), nepiekrita 21,9% respondentu).
- Kopumā biežāk tika noraidīti sekojoši apgalvojumi:
  - ✓ *Mēģinājums panākt, lai vīrietis piedalās visos mājas darbos, ir tikai tāda modes lieta* (nepiekrita 48,3%, piekrita 42,8% respondentu). Vīriešu auditorijā izteikumam piekrita katrs otrais (49,1%) respondents, nepiekrita – 40,9%. Sieviešu vidū apgalvojums kopumā tika noraidīts (nepiekrita – 55,1%, piekrita – 37,1%).
  - ✓ *Ja ekonomiskie apstākļi atļautu, katra sieviete gribētu būt mājsaimniece* (nepiekrita 48,9%, piekrita 39,5% respondentu). Vīrieši izteikumam biežāk piekrita (43,8%) nekā nepiekrita (39,8%). Sieviešu auditorijā apgalvojums kopumā tika noraidīts (nepiekrita – 57,2%, piekrita – 35,6%).
  - ✓ *Ģimenē dzimumu līdztiesība nav iespējama* (nepiekrita 60,7%, piekrita 33,6% respondentu).

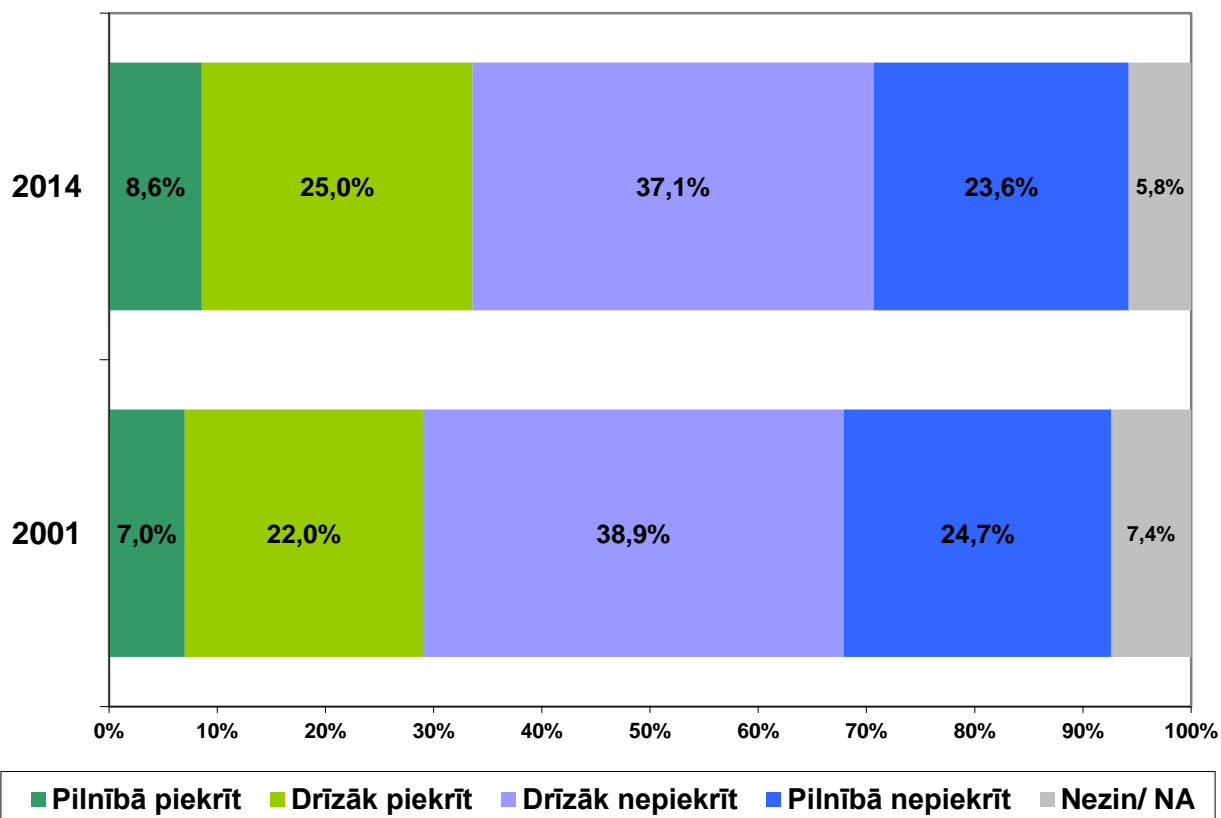
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Strādājošiem vecākiem rūpes par māju un/vai bērniem ir vienādi
jāsadala sievietes un vīrieša starpā**
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

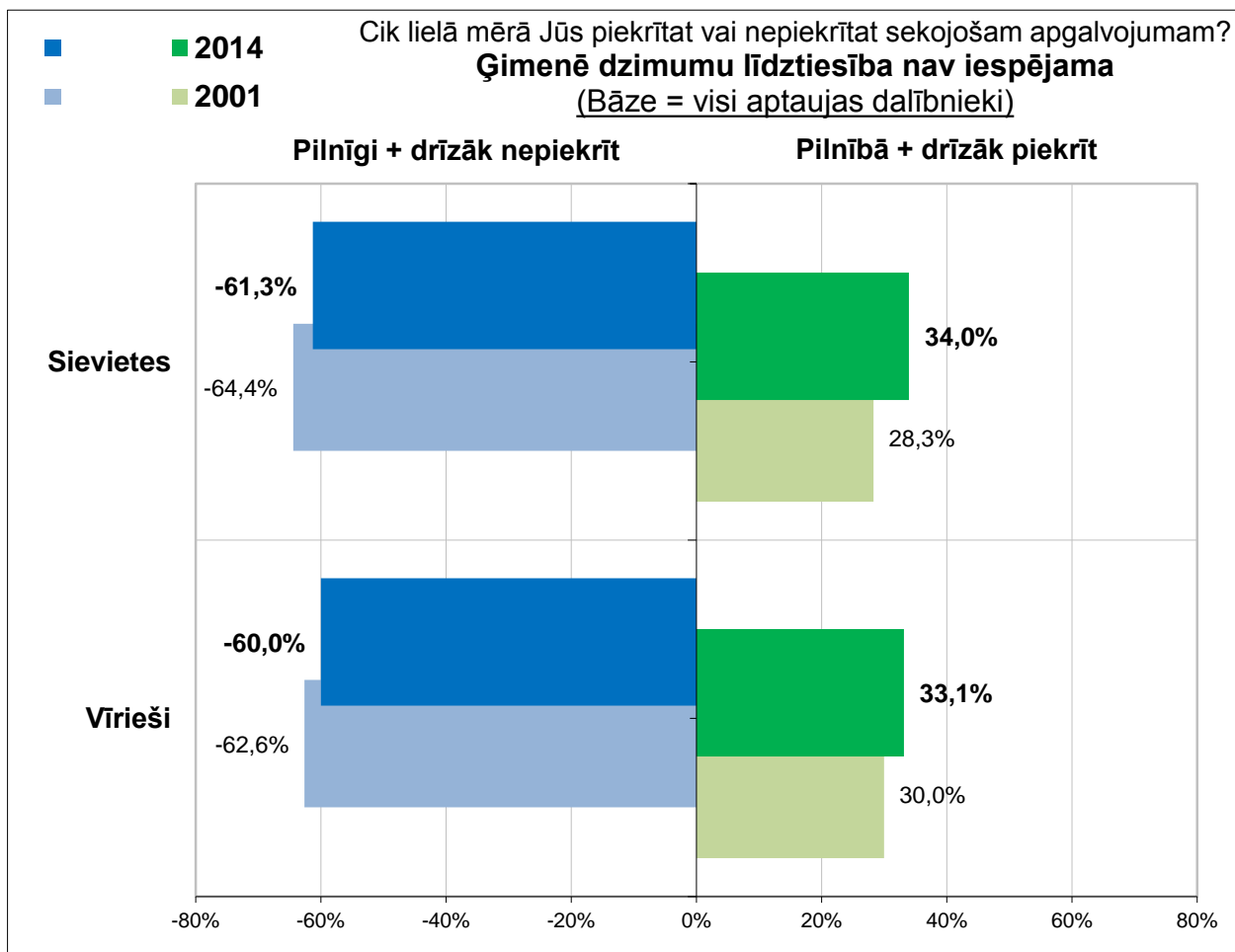

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Strādājošiem vecākiem rūpes par māju un/vai bērniem ir vienādi
jāsadala sievietes un vīrieša starpā**
(Visi aptaujas dalībnieki)

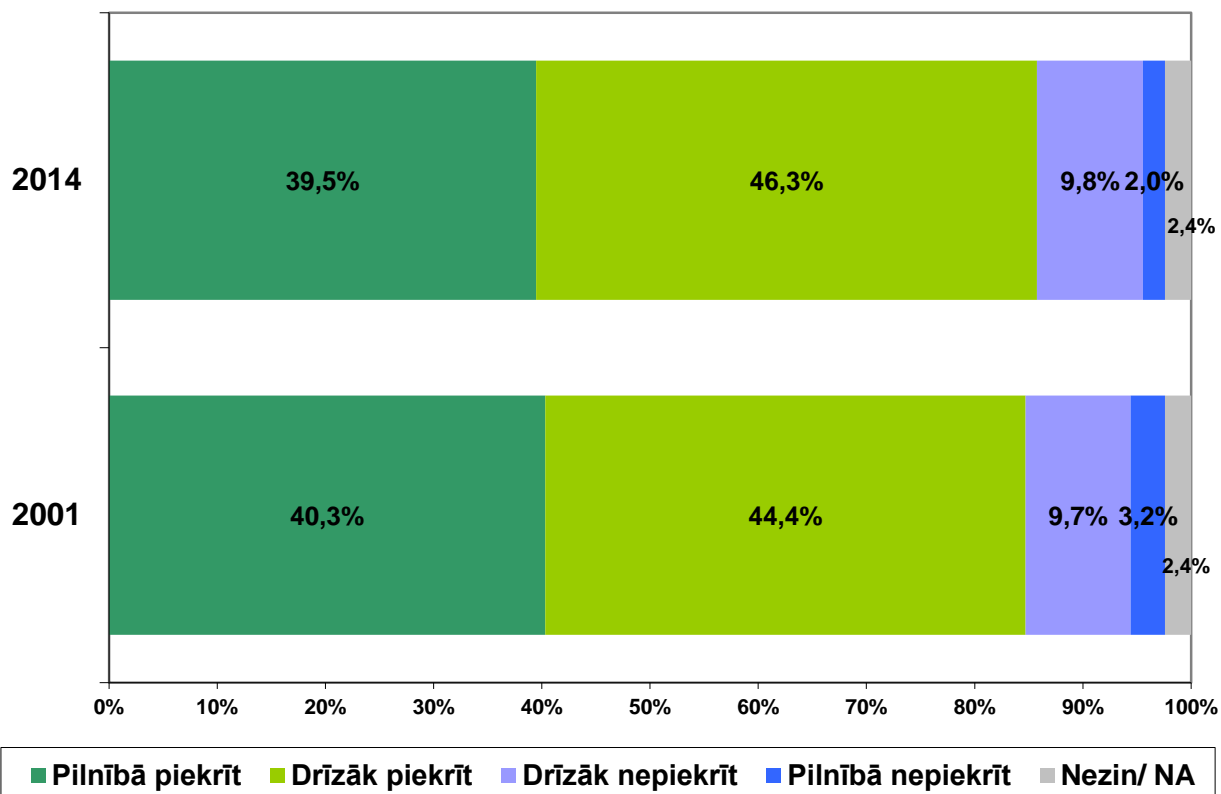

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Ģimenē dzimumu līdztiesība nav iespējama
(Visi aptaujas dalībnieki)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Vīrietim ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību
 (Visi aptaujas dalībnieki)

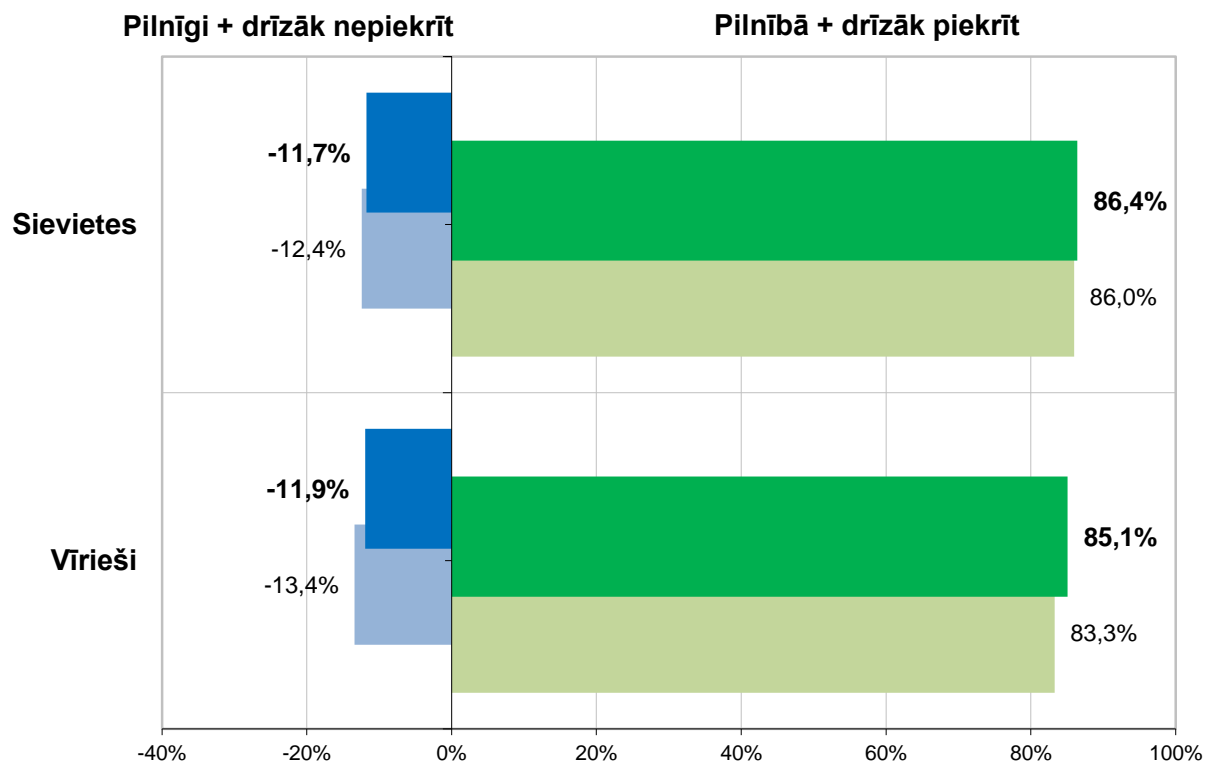

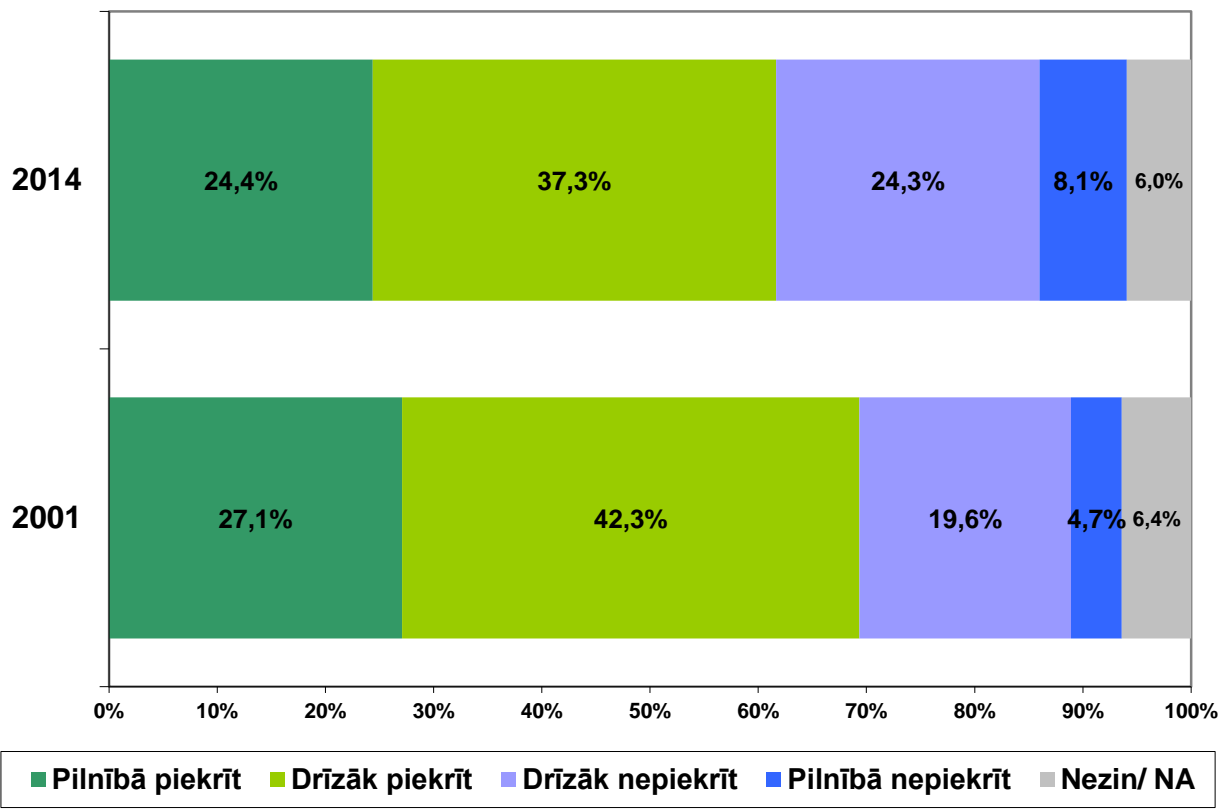
■ 2014
■ 2001

**Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Vīrietim ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību**

(Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

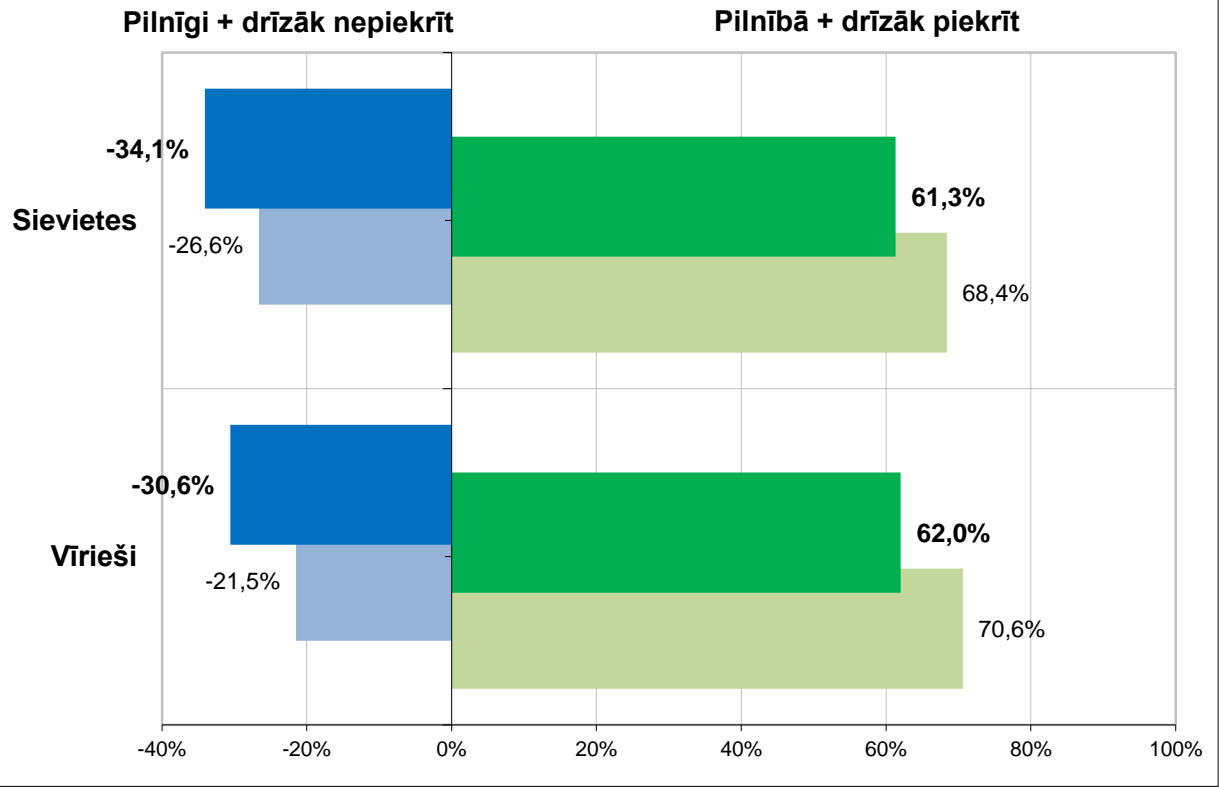

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Ja sieviete aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē, ģimene zaudē vairāk nekā tad, ja to dara vīrietis
 (Visi aptaujas dalībnieki)

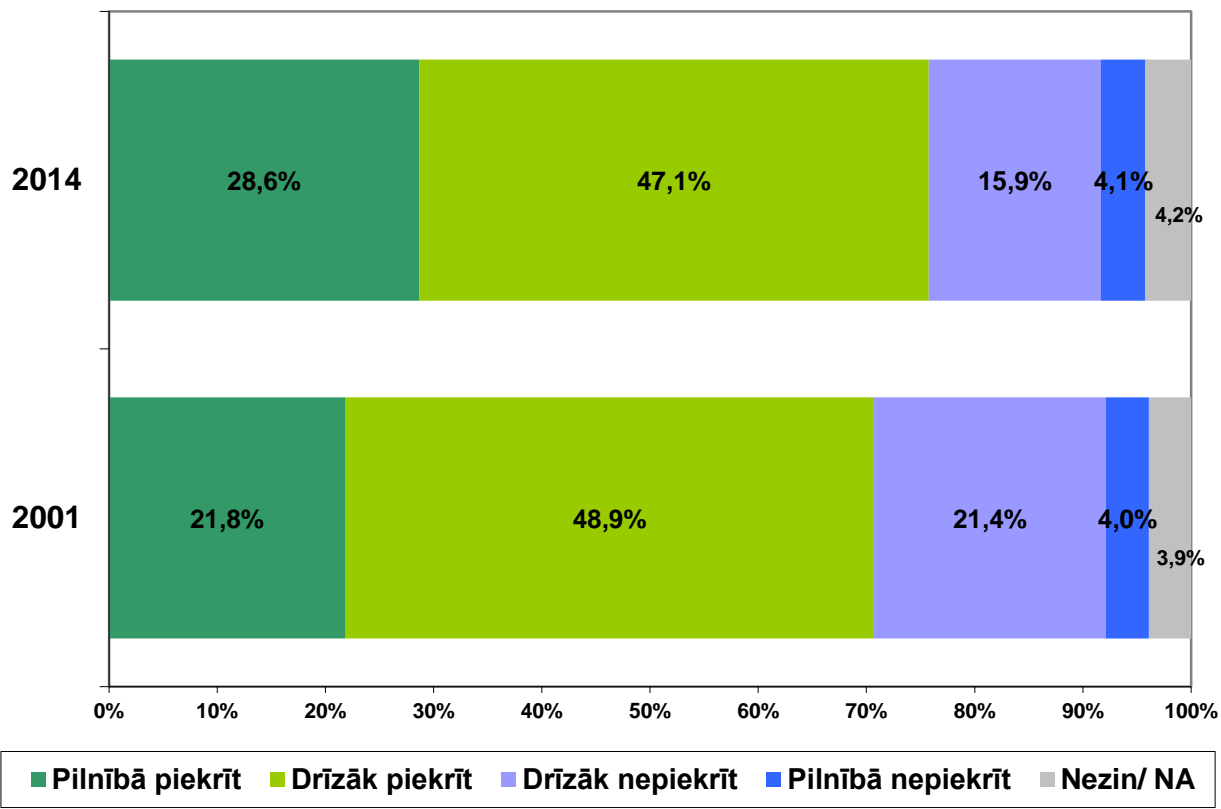

■ 2014
■ 2001

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Ja sieviete aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē, ģimene zaudē vairāk nekā tad, ja to dara vīrietis
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

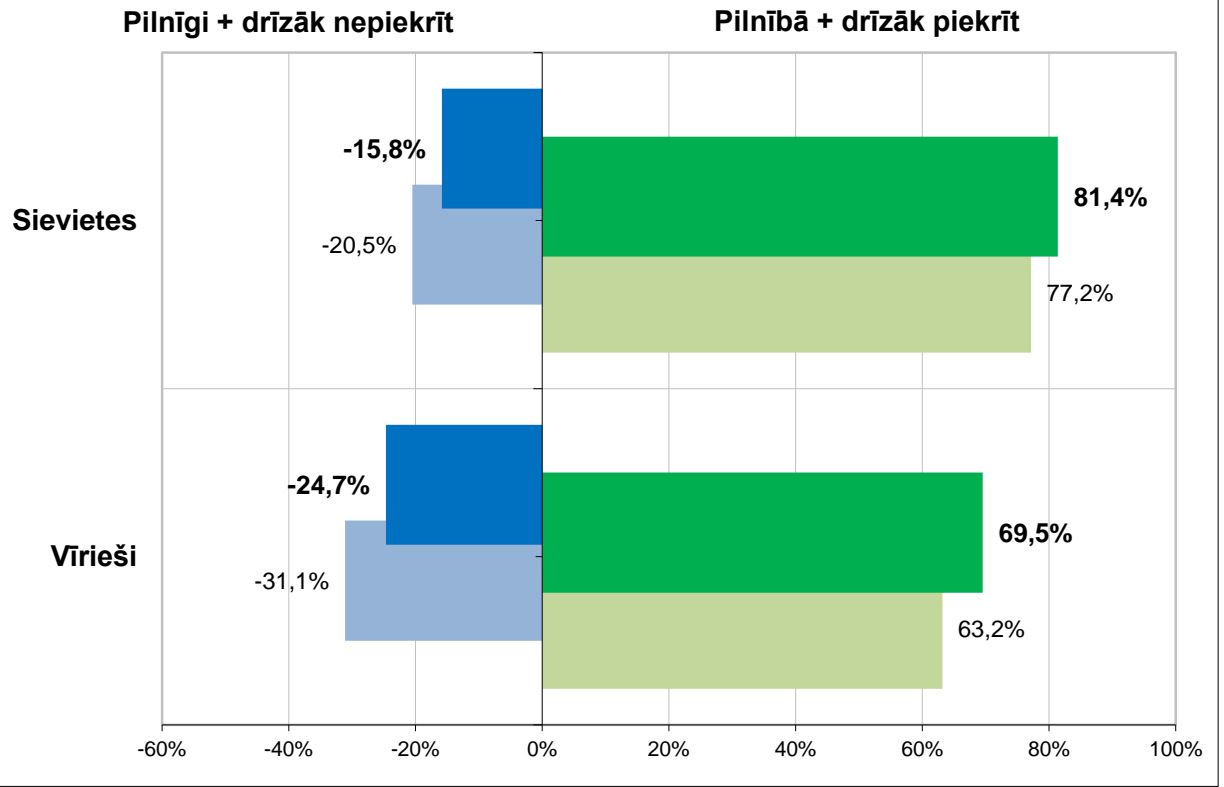

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Arī sieviete var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti
 par vīriešu pienākumiem**
 (Visi aptaujas dalībnieki)

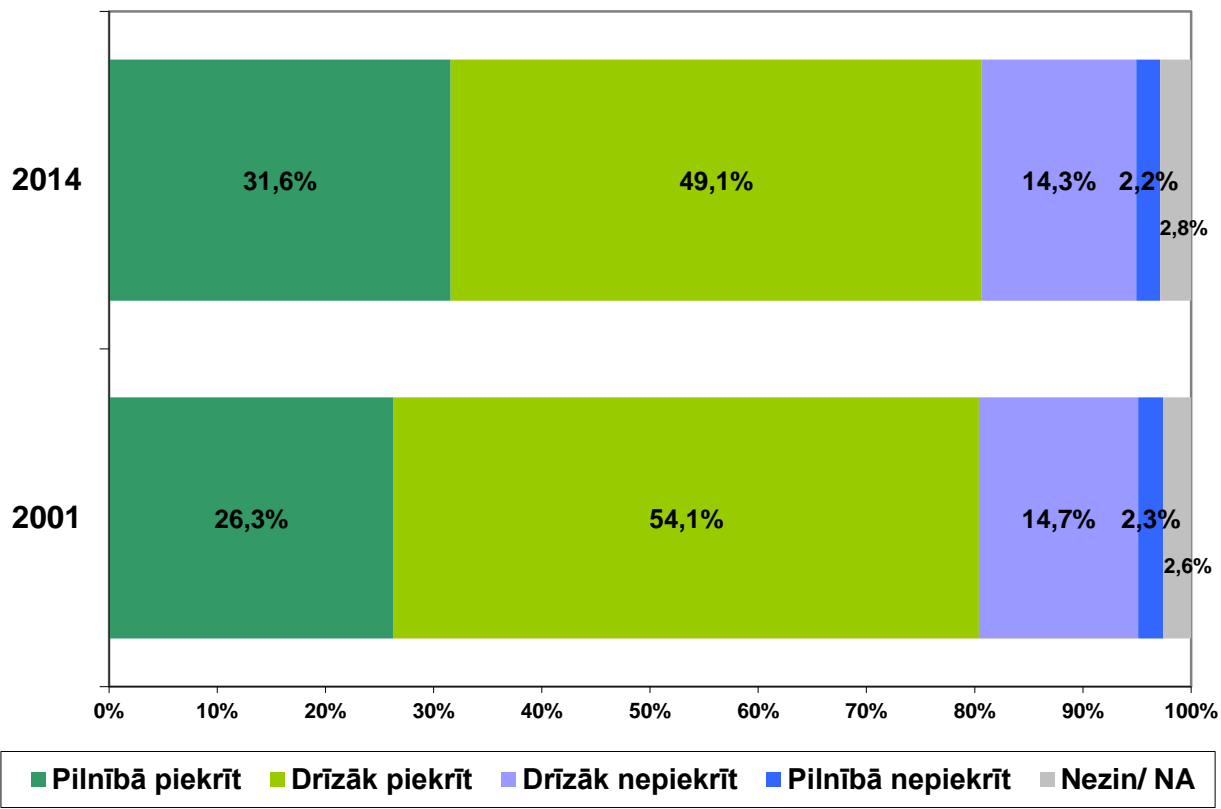

■ 2014
■ 2001

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Arī sieviete var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par vīriešu pienākumiem
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
**Arī vīrietis var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti
 par sieviešu pienākumiem**
 (Visi aptaujas dalībnieki)

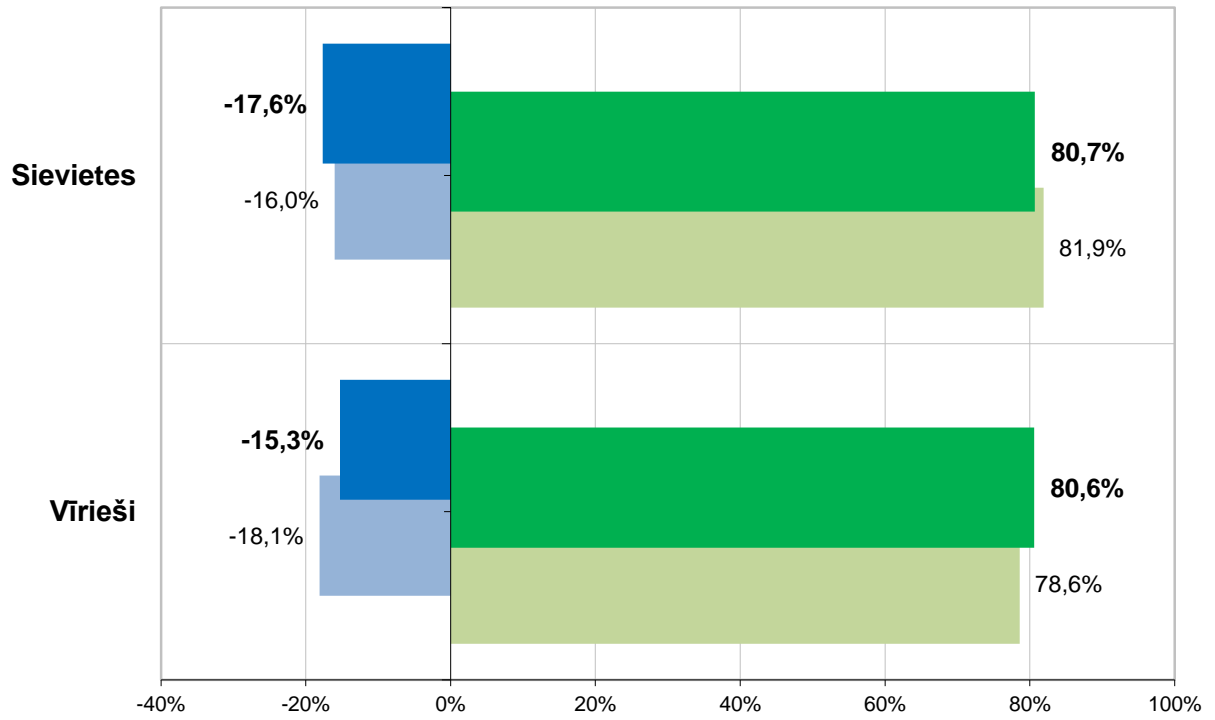

■ 2014
■ 2001

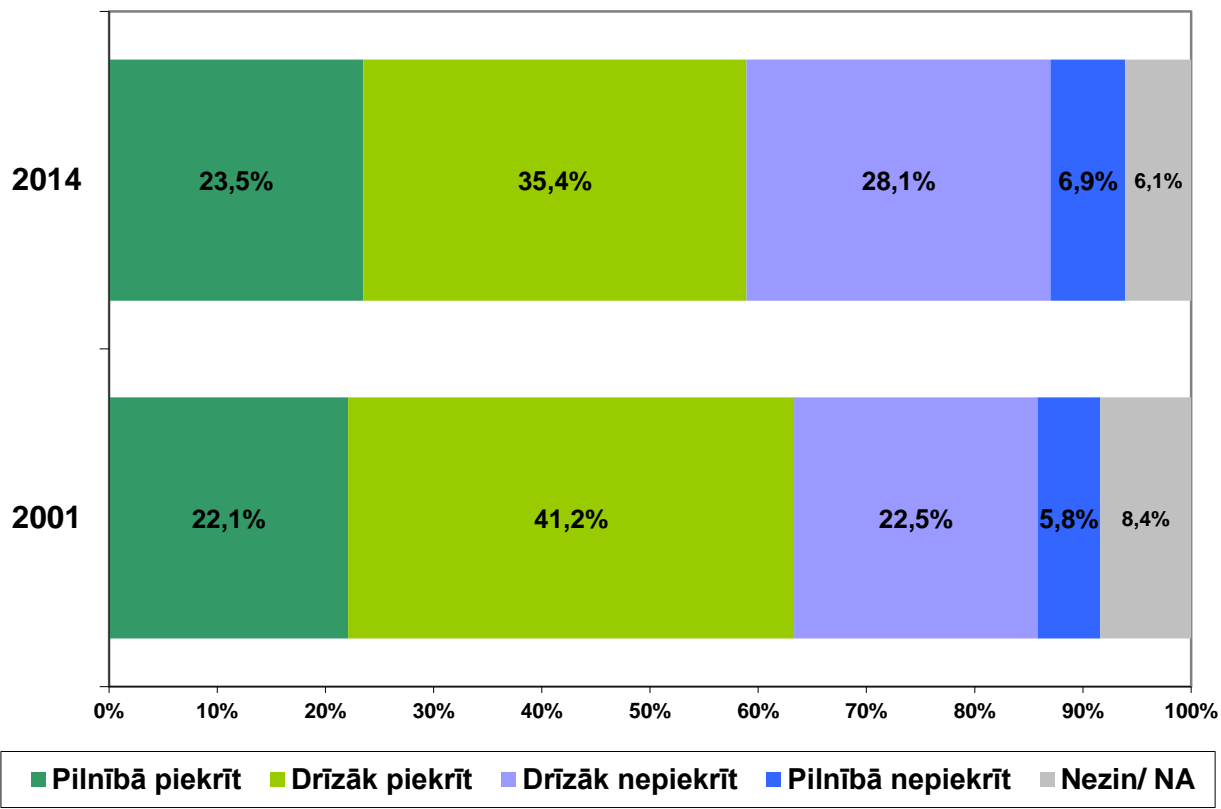
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Arī vīrietis var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par sieviešu pienākumiem
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

Pilnīgi + drīzāk nepiekrīt

Pilnībā + drīzāk piekrīt

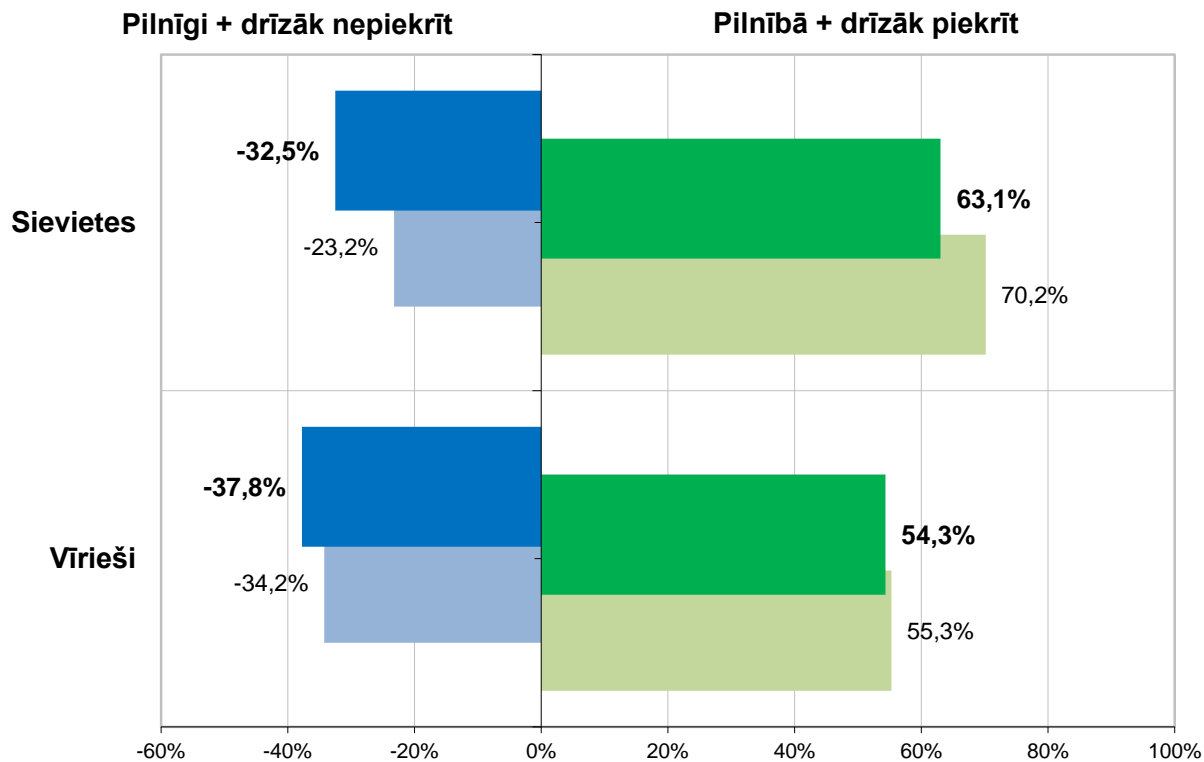
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Ja sieviete pelna vairāk naudas, vīrietim jāuzņemas lielāka atbildība par mājas darbiem
 (Visi aptaujas dalībnieki)

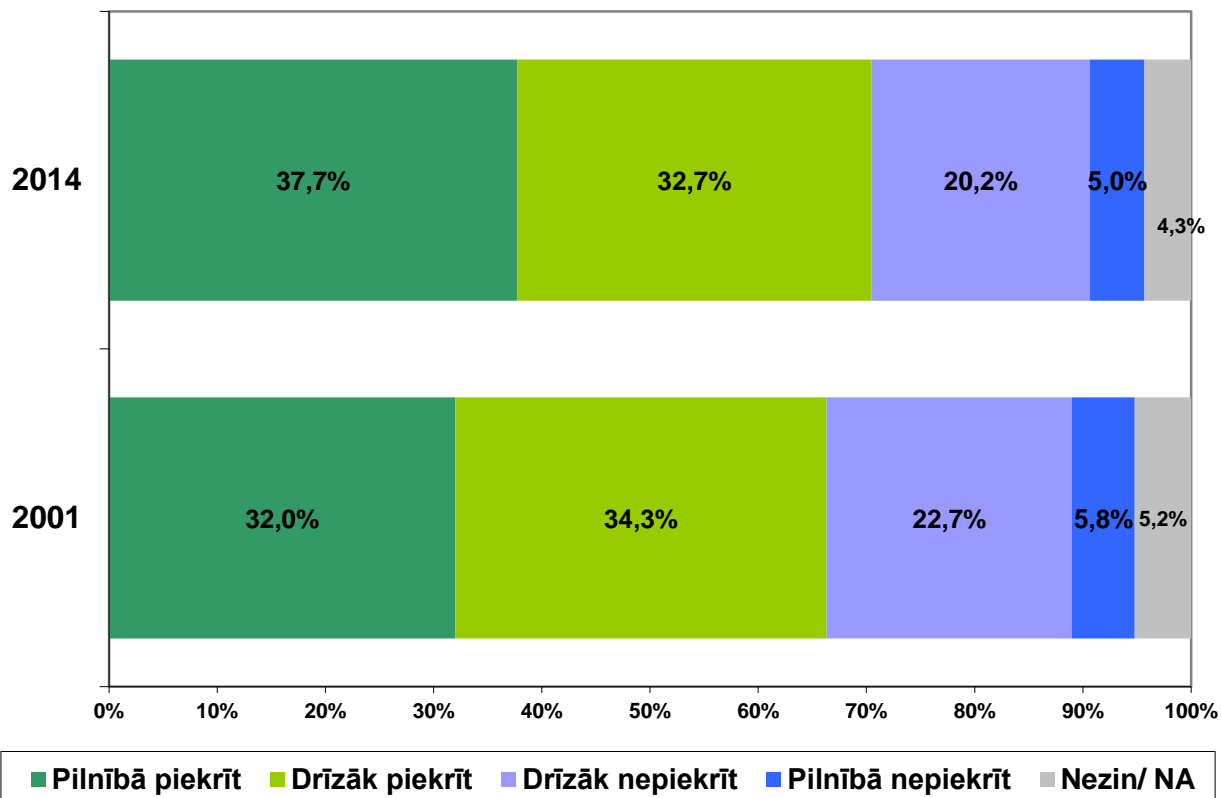

■ 2014
■ 2001

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Ja sieviete pelna vairāk naudas, vīrietim jāuzņemas lielāka atbildība par mājas darbiem
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

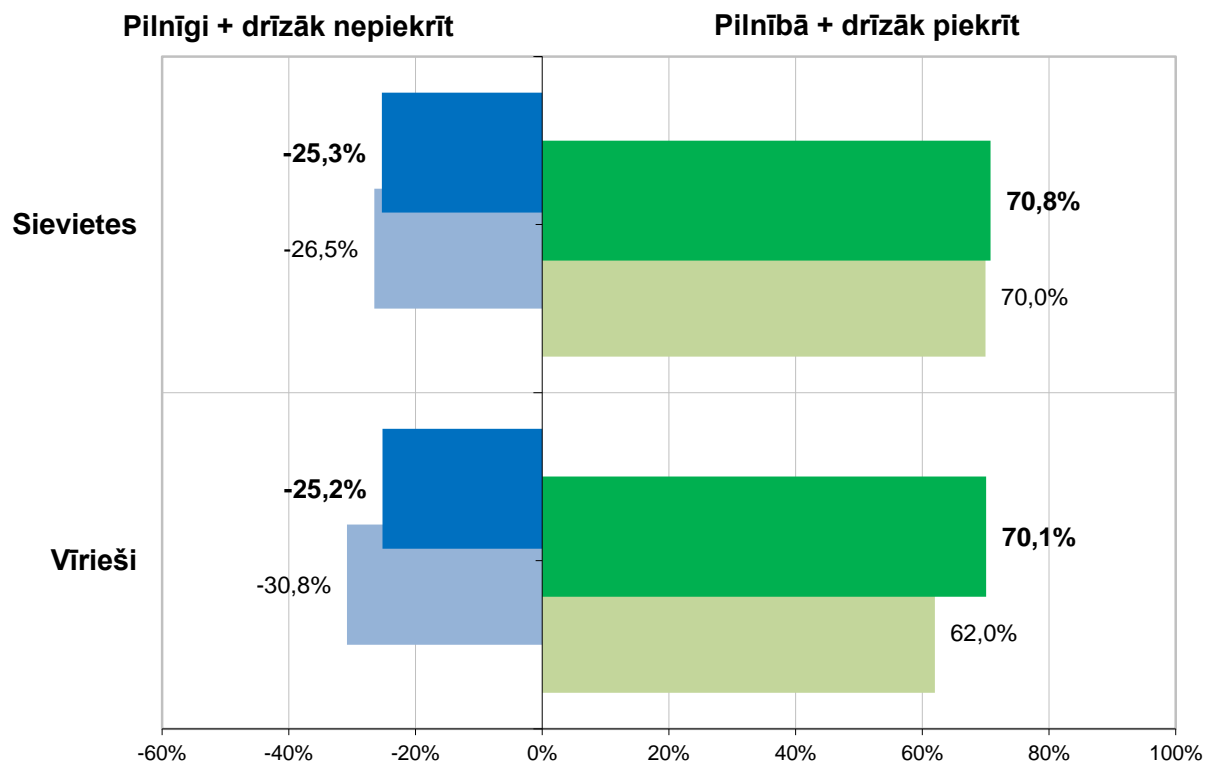

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Rūpēs par bērnu vīrietis nekad nespēs aizstāt sievieti
(Visi aptaujas dalībnieki)

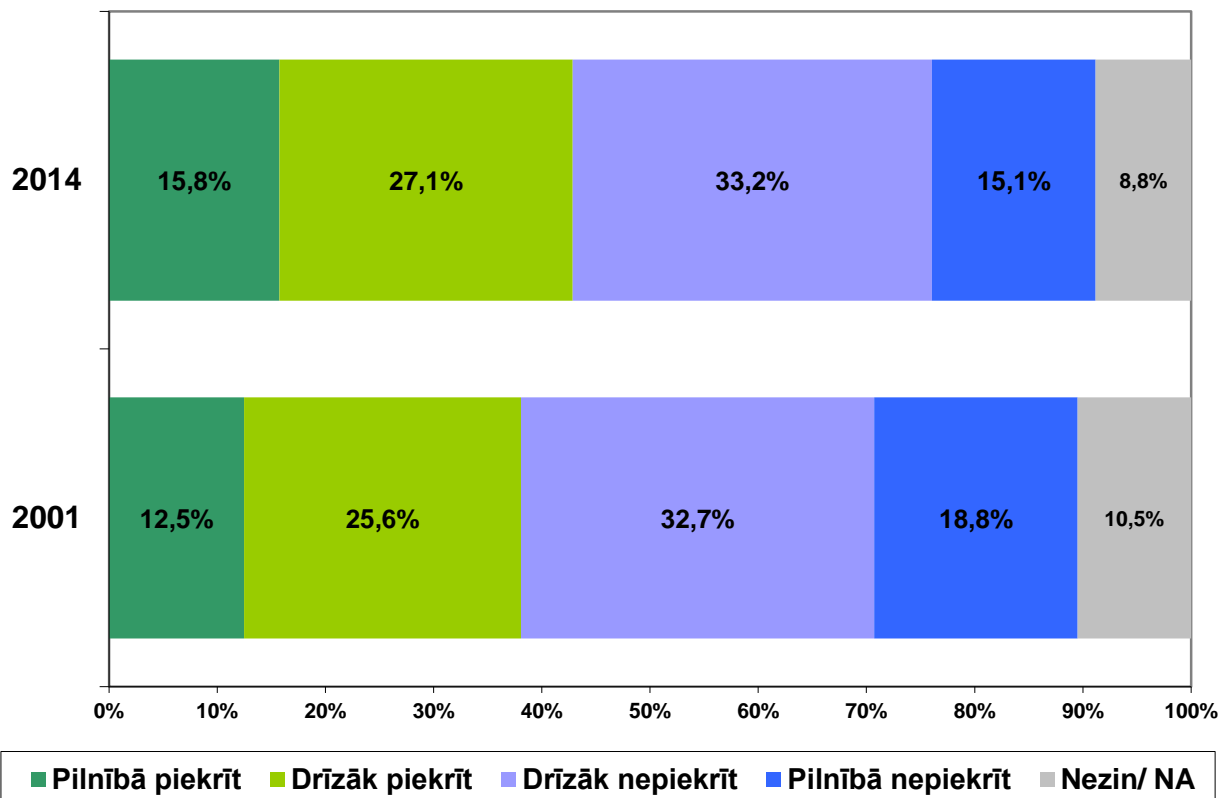

■ 2014
■ 2001

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Rūpēs par bērnu vīrietis nekad nespēs aizstāt sievieti
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

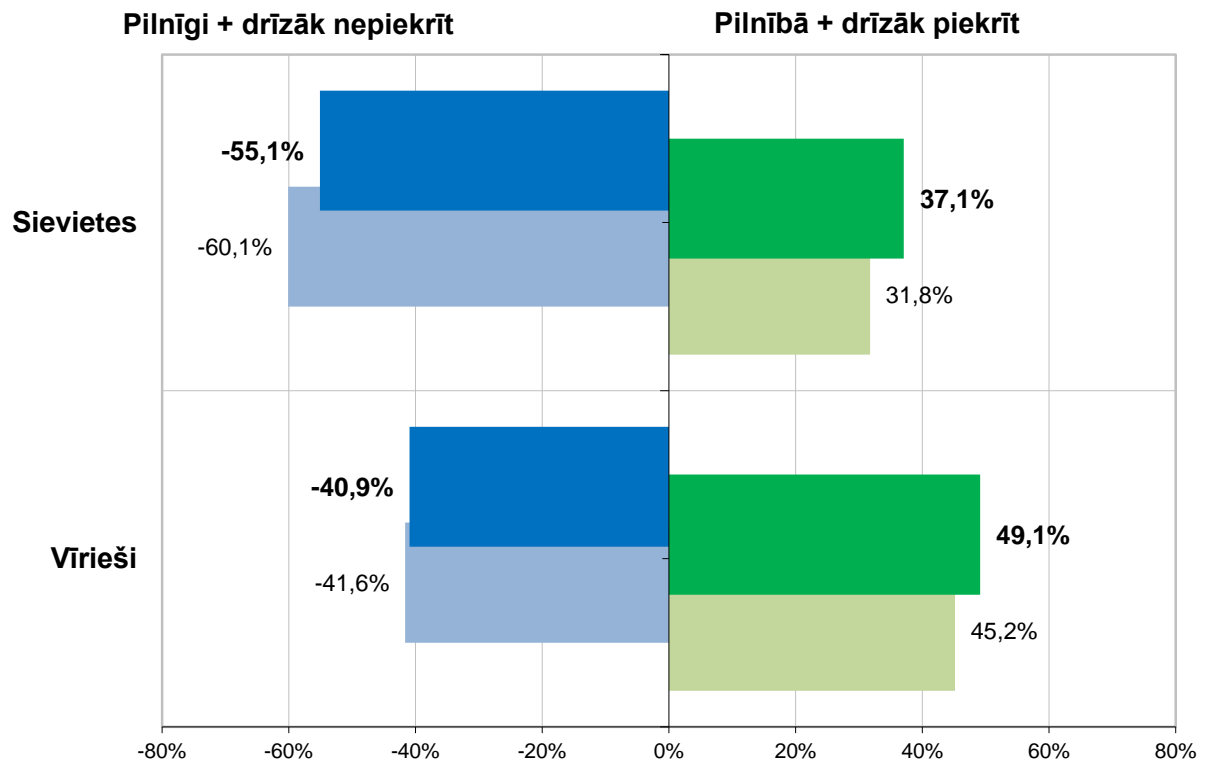

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Mēģinājums panākt, lai vīrietis piedalās visos mājas darbos, ir tikai tāda modes lieta
 (Visi aptaujas dalībnieki)

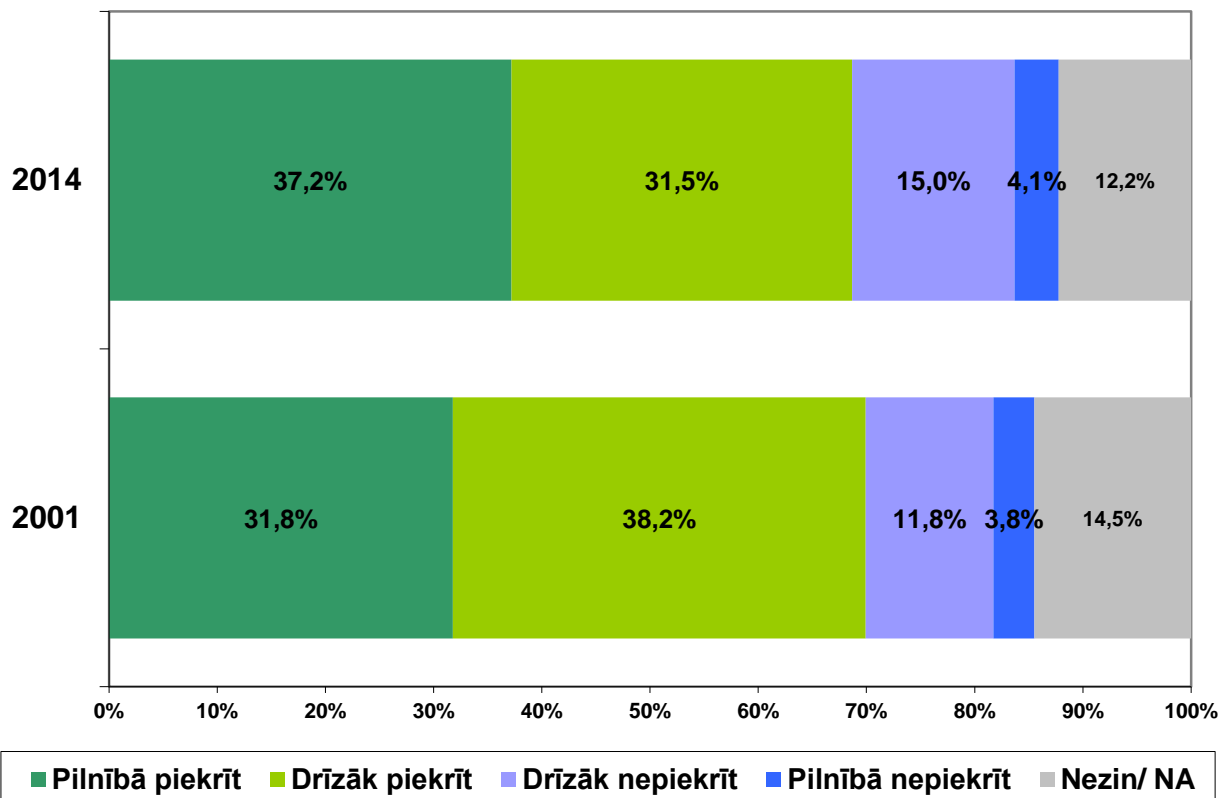

■ 2014
■ 2001

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Mēģinājums panākt, lai vīrietis piedalās visos mājas darbos, ir tikai tāda modes lieta
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

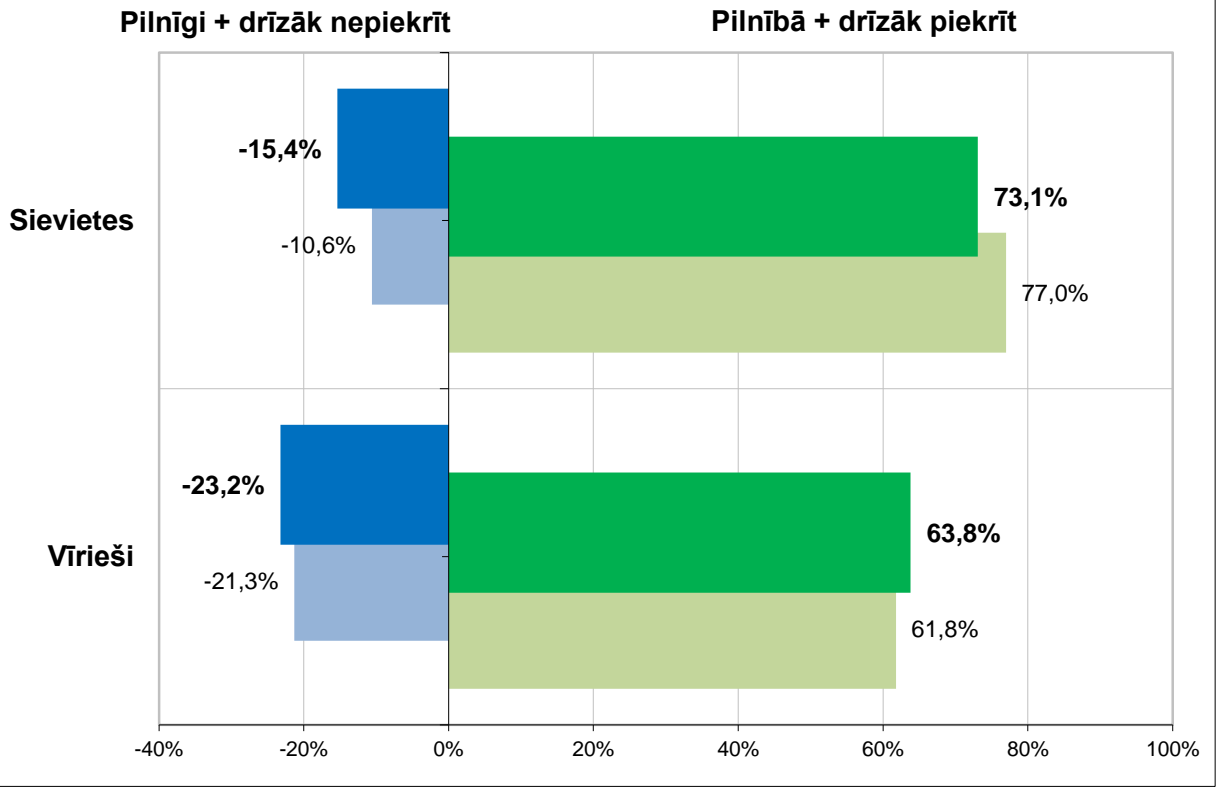

Çik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Šķiršanās gadījumā bērniem tomēr ir labāk palikt pie mātes
(Visi aptaujas dalībnieki)

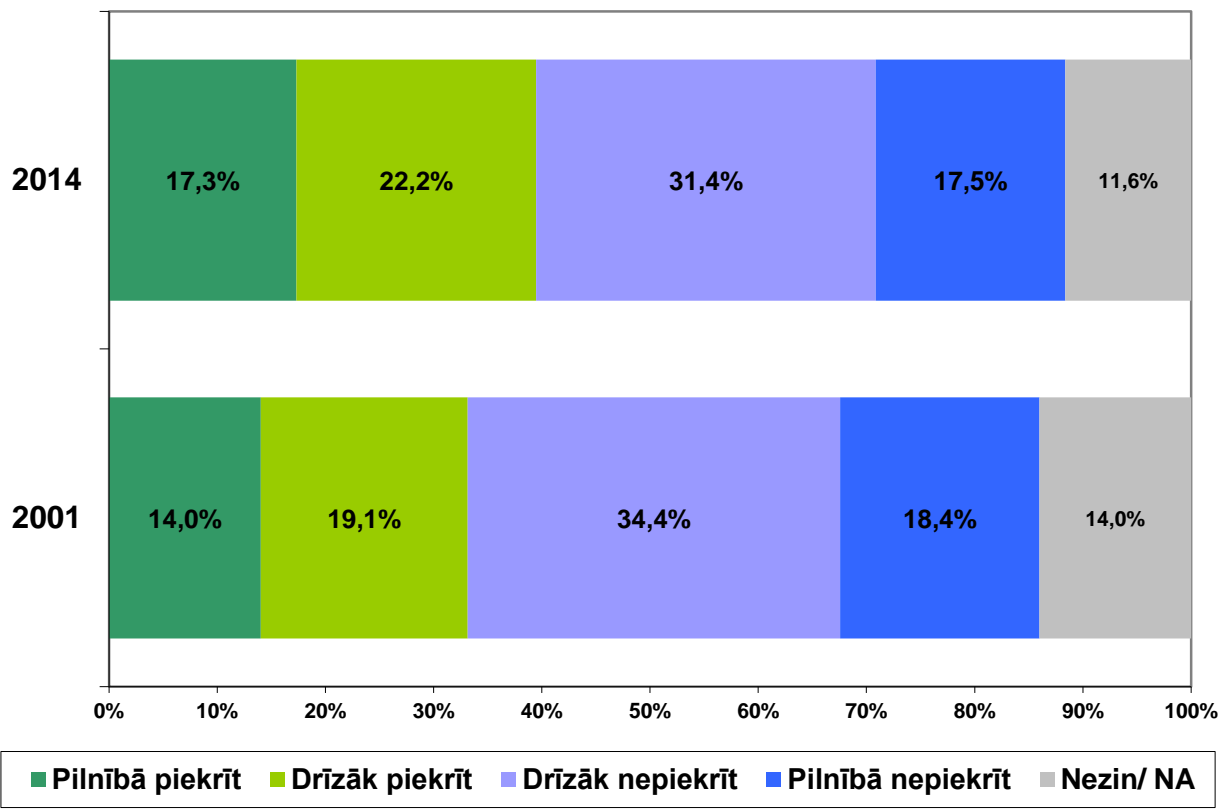

■ 2014
■ 2001

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Šķiršanās gadījumā bērniem tomēr ir labāk palikt pie mātes
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

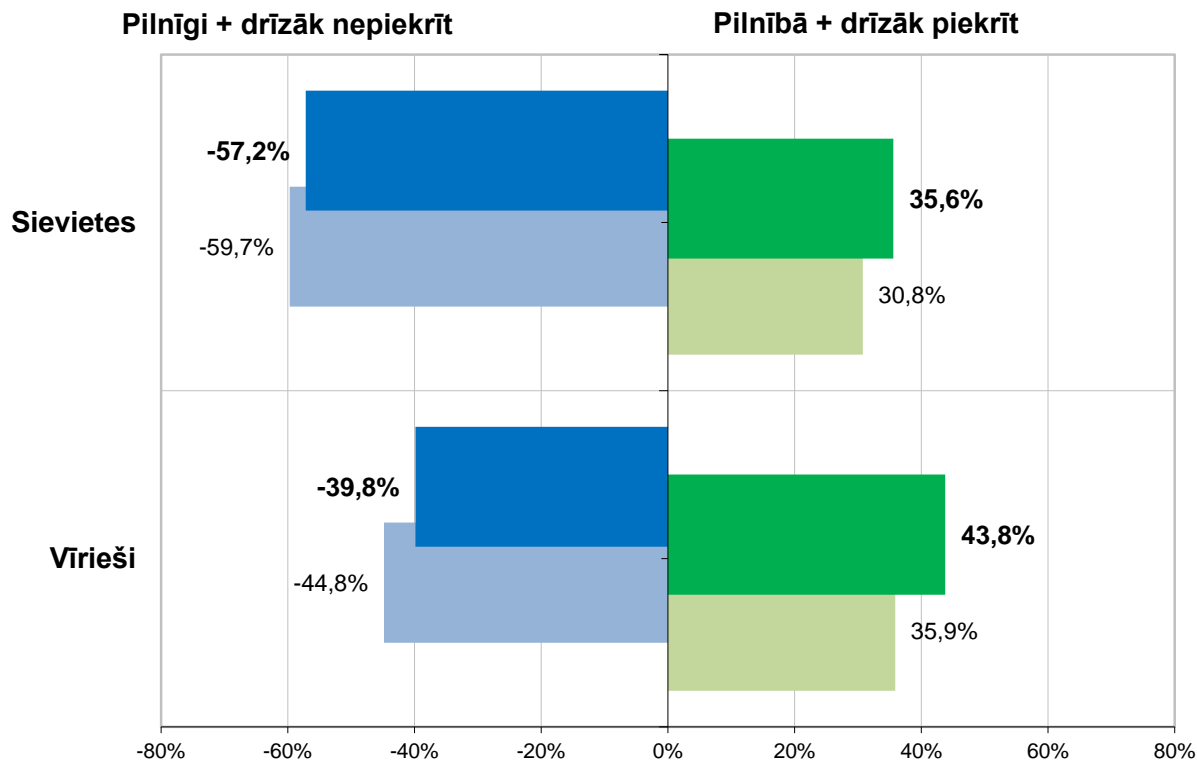
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Ja ekonomiskie apstākļi atļautu, katra sieviete gribētu būt mājsaimniece
 (Visi aptaujas dalībnieki)

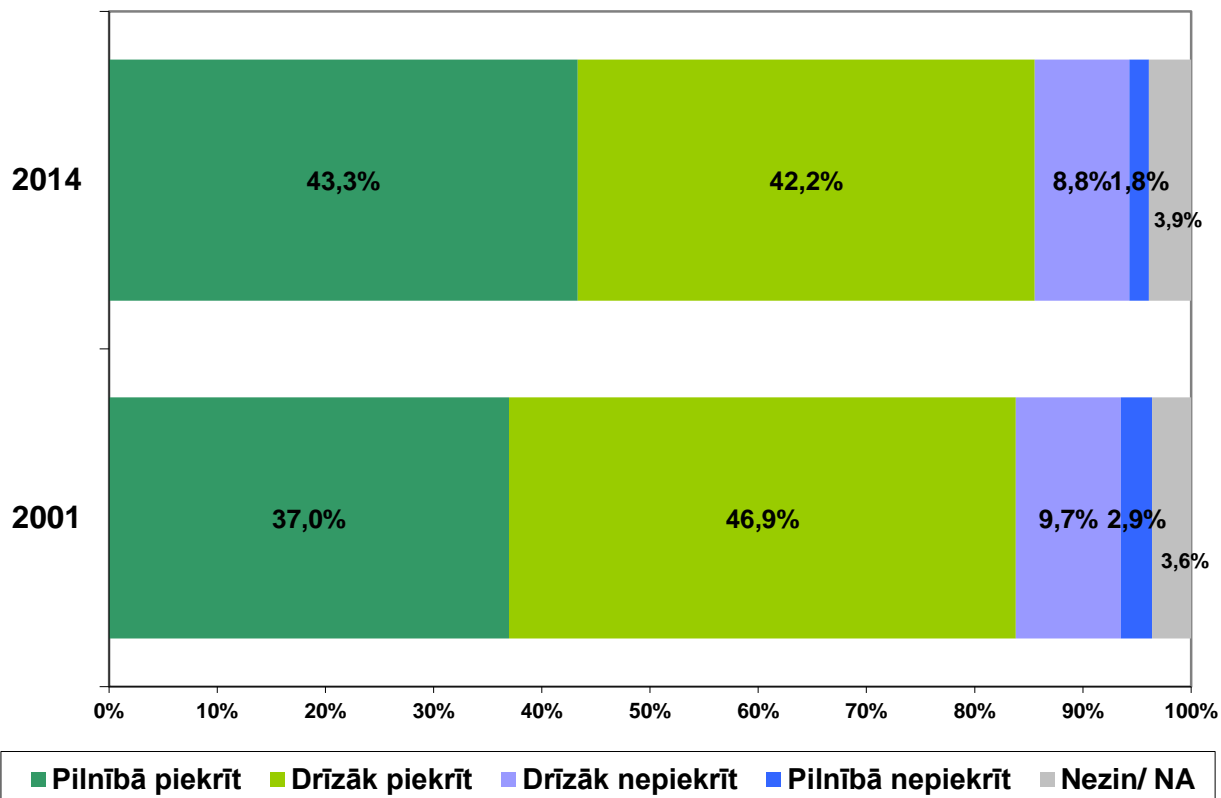

■ 2014
■ 2001

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Ja ekonomiskie apstākļi atļautu, katra sieviete gribētu būt mājsaimniece
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

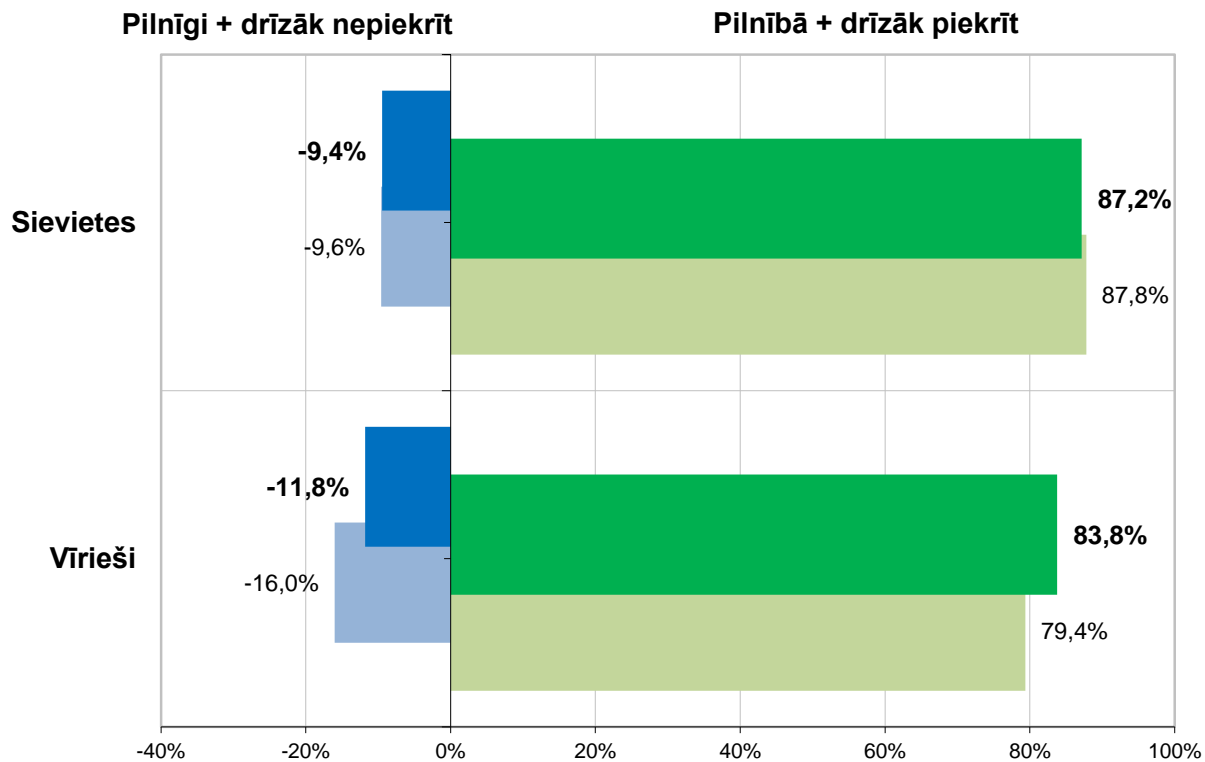

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Sievietes parasti ir tās, kas ģimenē veic regulāros ikdienas darbus
 (Visi aptaujas dalībnieki)

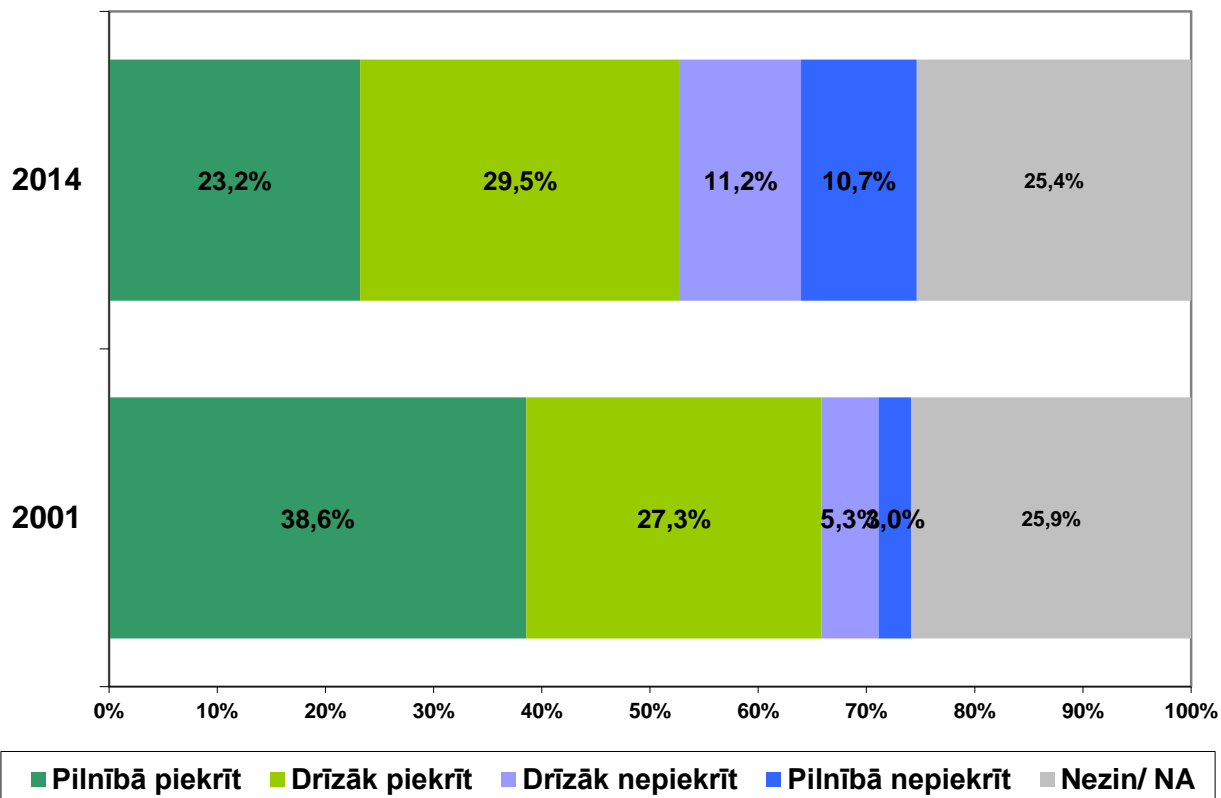

■ 2014
■ 2001

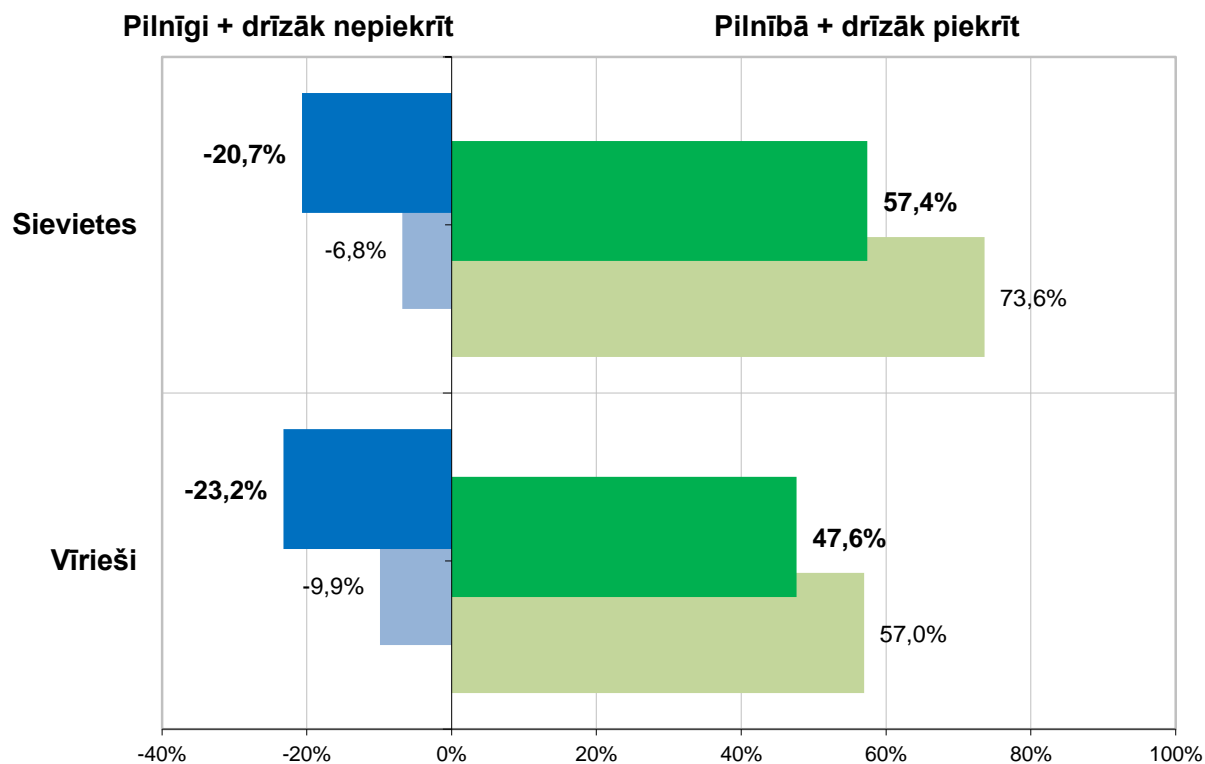
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Sievietes parasti ir tās, kas ģimenē veic regulāros ikdienas darbus
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

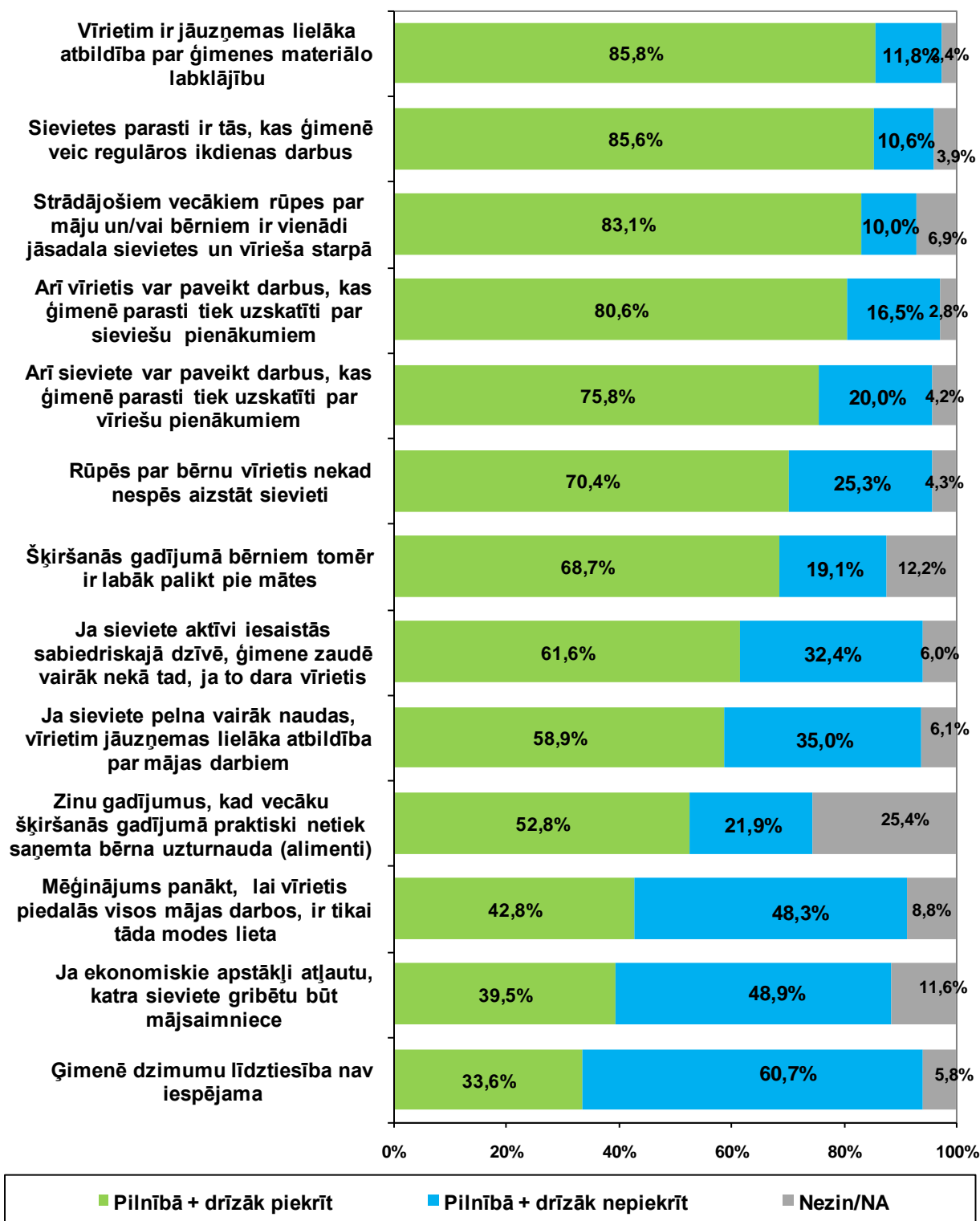
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
Zinu gadījumus, kad vecāku šķiršanās gadījumā praktiski netiek saņemta bērna uzturnauda (alimenti)
 (Visi aptaujas dalībnieki)

■ ■ **2014** Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošam apgalvojumam?
■ ■ **2001** **Zinu gadījumus, kad vecāku šķiršanās gadījumā praktiski netiek saņemta bērna uzturņauda (alimenti)**
 (Bāze = visi aptaujas dalībnieki)

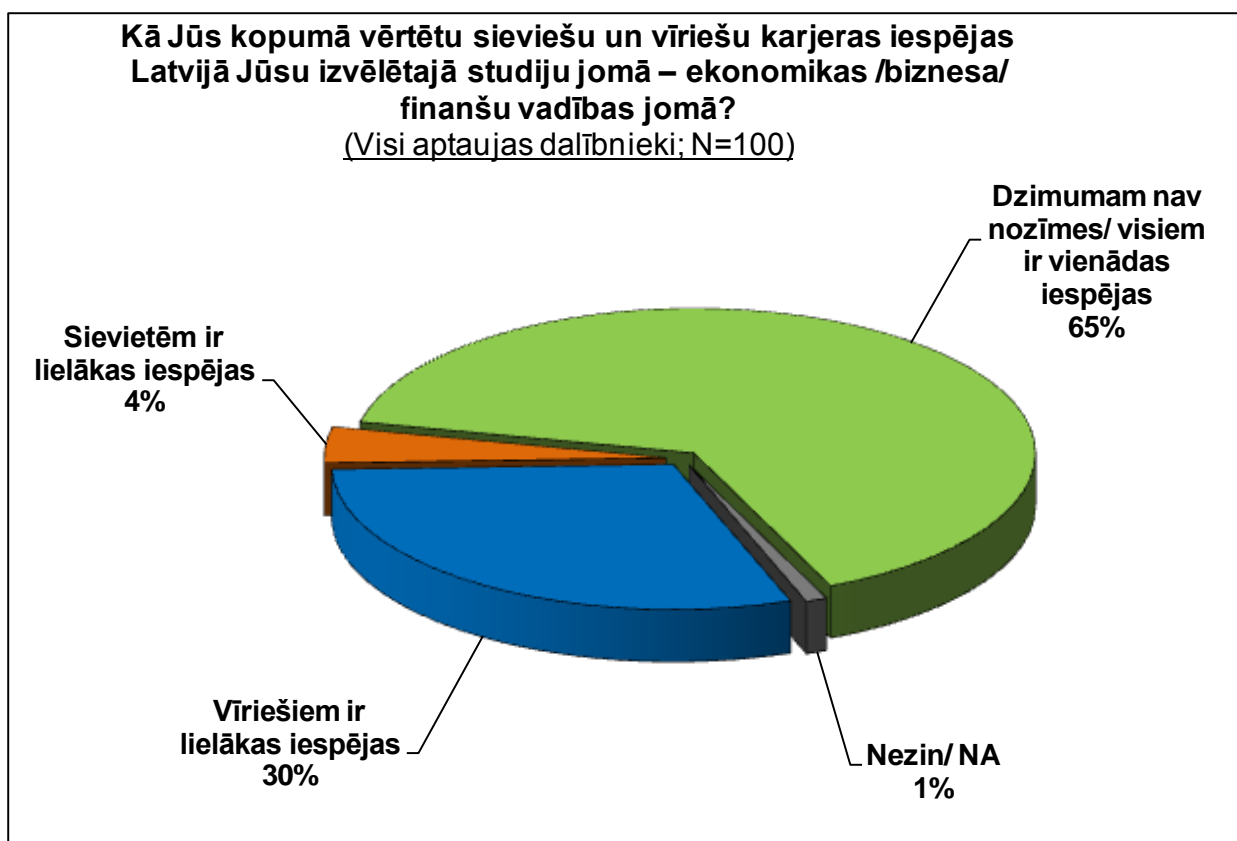
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošiem apgalvojumiem?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=1002)

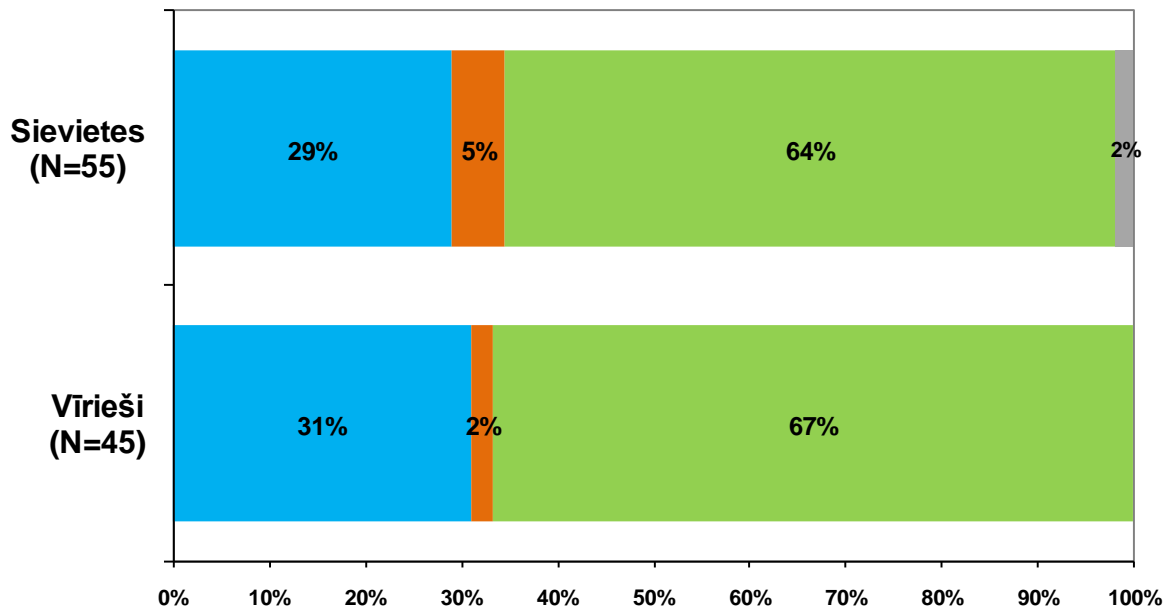
5. Biznesa vadības/ ekonomikas studentu aptauja.

5.1. Sieviešu un vīriešu karjeras iespējas ekonomikas/ biznesa vadības jomā.

- Aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu vidū valdīja viedoklis, ka dzimumam nav nozīmes, vērtējot karjeras iespējas ekonomikas/ biznesa vadības jomā, visiem ir vienādas iespējas. Viedokli, ka vīriešiem ir lielākas iespējas pārstāvēja 30%, savukārt, ka sievietēm ir lielākas iespējas – 4% respondentu. Sieviešu un vīriešu auditorijās iegūtie rezultāti būtiski neatšķīrās.

**Kā Jūs kopumā vērtētu sieviešu un vīriešu karjeras iespējas
Latvijā Jūsu izvēlētajā studiju jomā – ekonomikas /biznesa/
finanšu vadības jomā?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)**

- Vīriešiem ir lielākas iespējas
- Sievietēm ir lielākas iespējas
- Dzimumam nav nozīmes/ visiem ir vienādas iespējas
- Nezin/ NA

Respondenti tika lūgti pamatot savu atbildi iepriekšējā jautājumā.

Viedoklis, ka vīriešiem ir lielākas karjeras iespējas ekonomikas/ biznesa vadības jomā, tika argumentēts sekojoši:

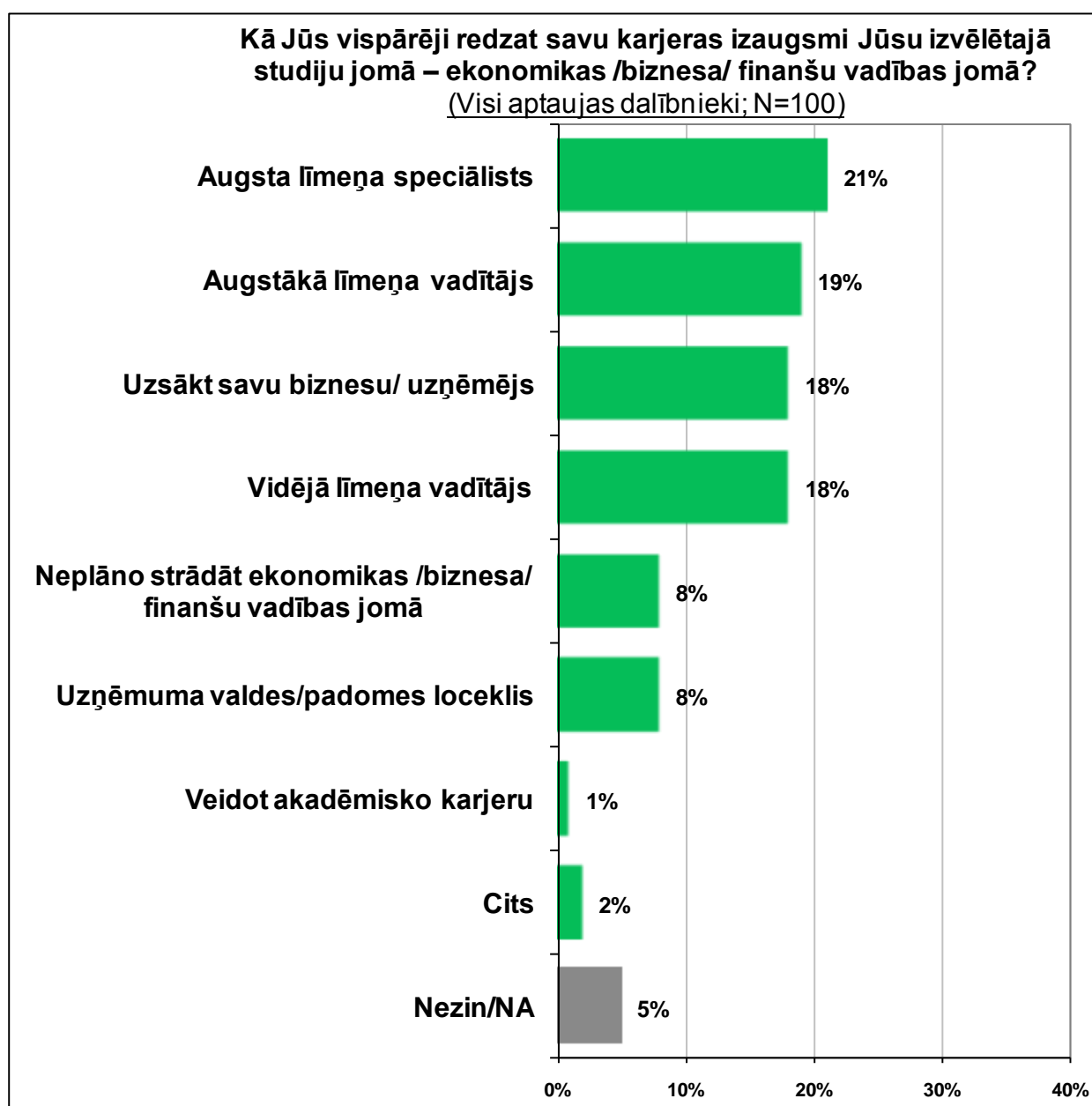
- *Stereotipiski uzskati par vīriešu/sieviešu lomām (6 resp-ti);*
- *Vīrietis ir emocionāli stiprāks nekā sieviete (5 resp-ti);*
- *Sieviešu diskriminācija/ aizspriedumi pret sievietēm (4 resp-ti);*
- *Vīrieši var veikt fiziski smagu darbu (4 resp-ti);*
- *Vīriešiem ir labāka loģiskā domāšana / stratēģiskāka domāšana (4 resp-ti);*
- *Vīriešiem ir lielākas iespējas - priekšroka tiek dota vīriešiem, jo viņu ir mazāk (3 resp-ti);*
- *Vīriešus vairāk ciena/respektē biznesa vidē (3 resp-ti);*
- *vīrietis ģimenē ir galvenais pelnītājs (2 resp-ti);*
- *Sievietēm jā rūpējas par bērniem un ģimenes dzīvi (2 resp-ti);*
- *Vīrieši labāki vadītāji nekā sievietes (2 resp-ti);*
- *Sievietes ir emocionālākas nekā vīrieši;*
- *Vīriešiem ir lielāka pieredze nekā sievietēm;*
- *Vīrietis nebaidās no atbildības;*
- *Vīriešiem ir vairāk sakaru, kontaktu;*
- *Vīriešiem vairāk uzticas.*

Viedoklis, ka sievietēm ir lielākas karjeras iespējas ekonomikas/ biznesa vadības jomā, tika argumentēts sekojoši:

- *Sievietes ir mērķtiecīgākas nekā vīrieši;*
- *Sievietēm ir vairāk domu un ideju;*
- *Sievietes ir emocionālākas nekā vīrieši.*

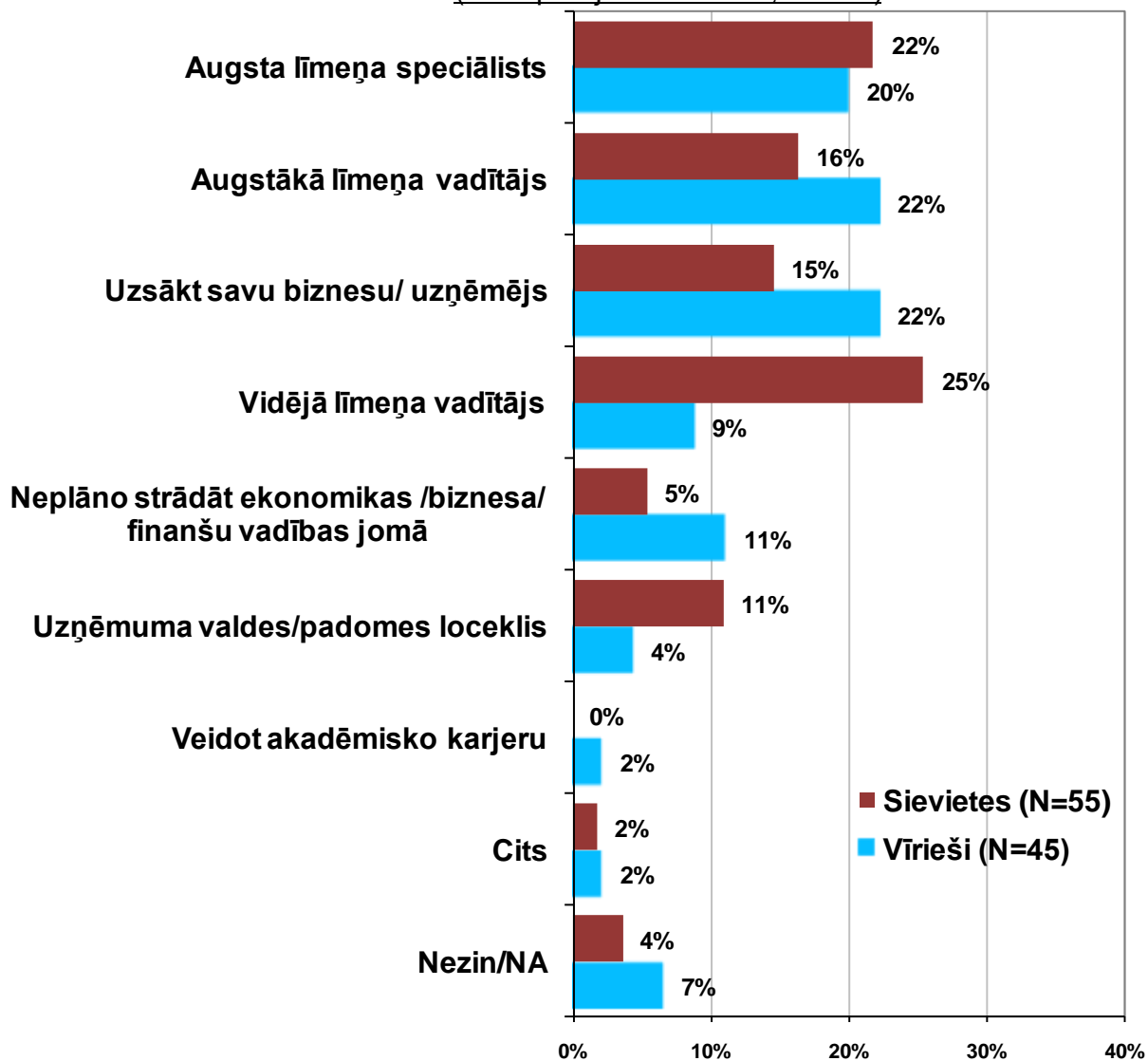
5.2. Priekšstati par karjeras izaugsmi ekonomikas/ biznesa vadības jomā.

- Visbiežāk savu karjeras izaugsmi izvēlētajā studiju jomā respondenti redz sekojoši:
  - ✓ Augsta līmeņa speciālists (plāno būt 21% studentu);
  - ✓ Augstākā līmeņa vadītājs (plāno būt 19% studentu, biežāk vīrieši (22%));
  - ✓ Vidējā līmeņa vadītājs (plāno būt 18% studentu, biežāk vīrieši (22%));
  - ✓ Uzsākt savu biznesu/ uzņēmējs (plāno būt 18% studentu, biežāk sievietes (25%)).
- 11% aptaujāto sieviešu un 5% aptaujāto vīriešu neplāno strādāt ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā.

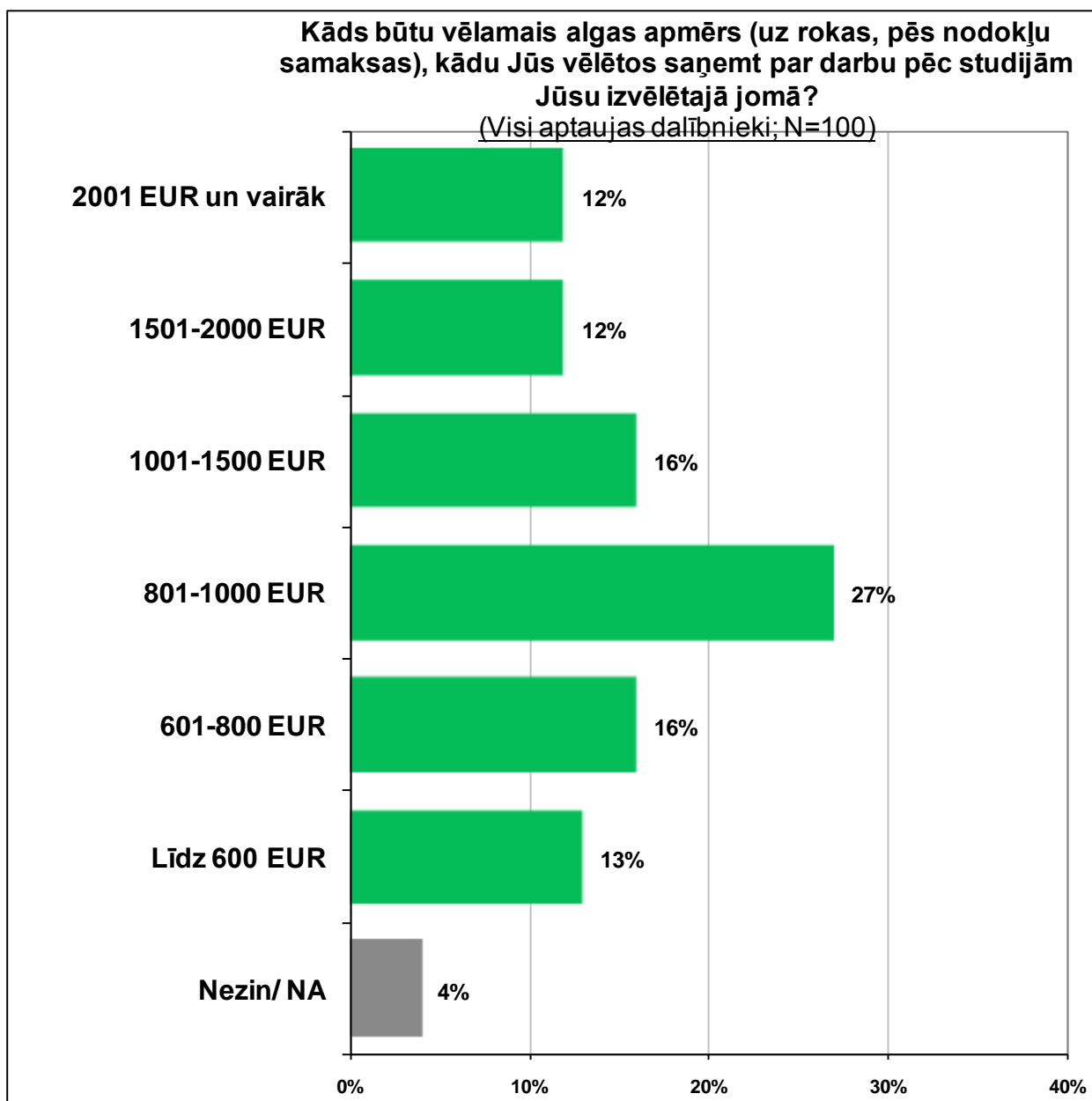
Kā Jūs vispārēji redzat savu karjeras izaugsmi Jūsu izvēlētajā studiju jomā – ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā?

(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

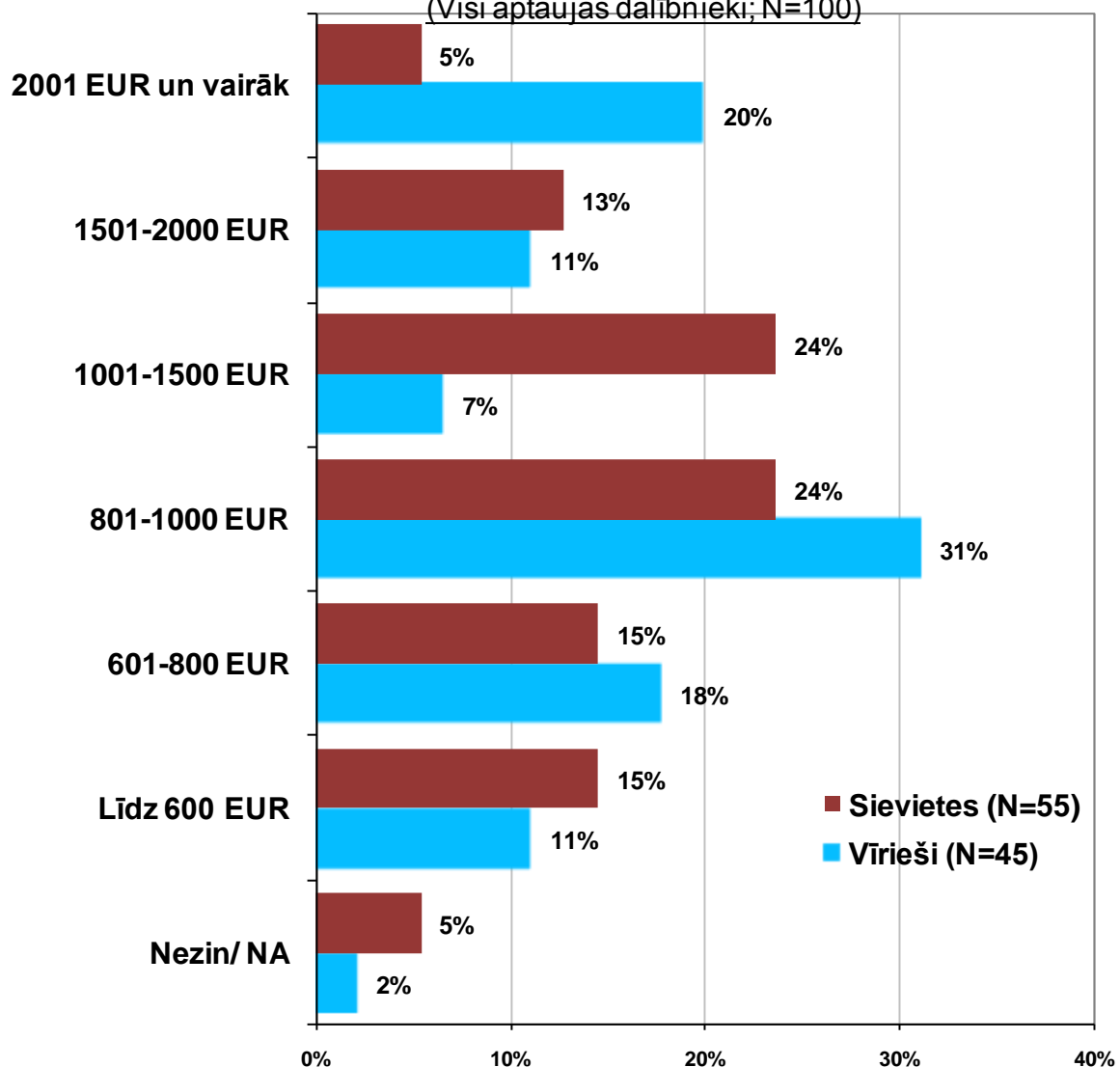
5.3. Vēlamais algas apmērs pēc studijām.

- Lielākā daļa (56%) aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu pēc studijām vēlētos saņemt algu (uz rokas, pēc nodokļu nomaksas) lielāku par 800 EUR. Vidējais vēlamais algas apmērs – 1381 EUR. Aptaujāto vīriešu ambīcijas attiecībā uz atalgojuma apmēru ir lielākas nekā sievietēm – vīrieši vidēji vēlētos pelnīt 1478 EUR, sievietes – 1299 EUR mēnesī.

Kāds būtu vēlamais algas apmērs (uz rokas, pēs nodokļu samaksas), kādu Jūs vēlētos saņemt par darbu pēc studijām Jūsu izvēlētajā jomā?

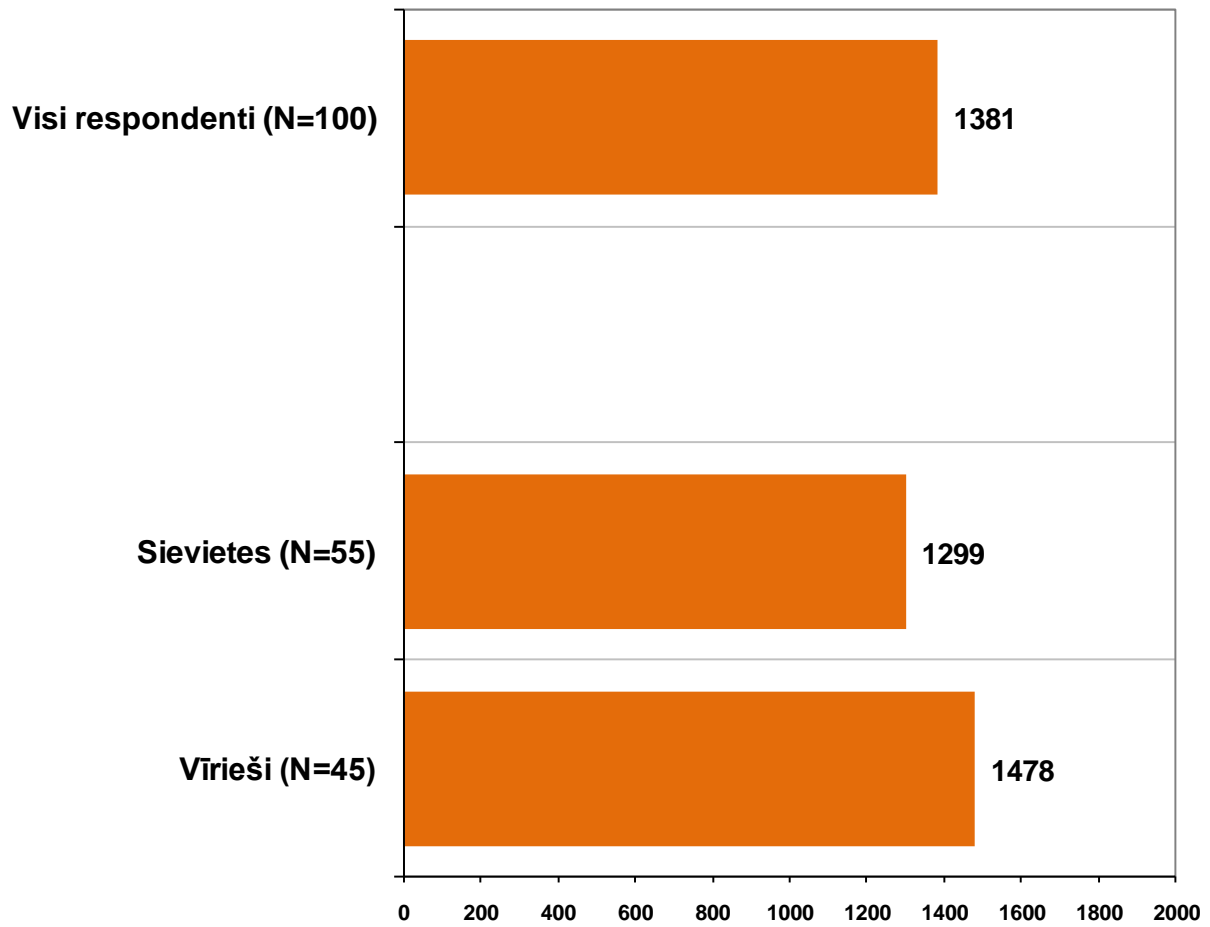
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

Kāds būtu vēlamais algas apmērs (uz rokas, pēš nodokļu samaksas), kādu Jūs vēlētos saņemt par darbu pēc studijām Jūsu izvēlētajā jomā?

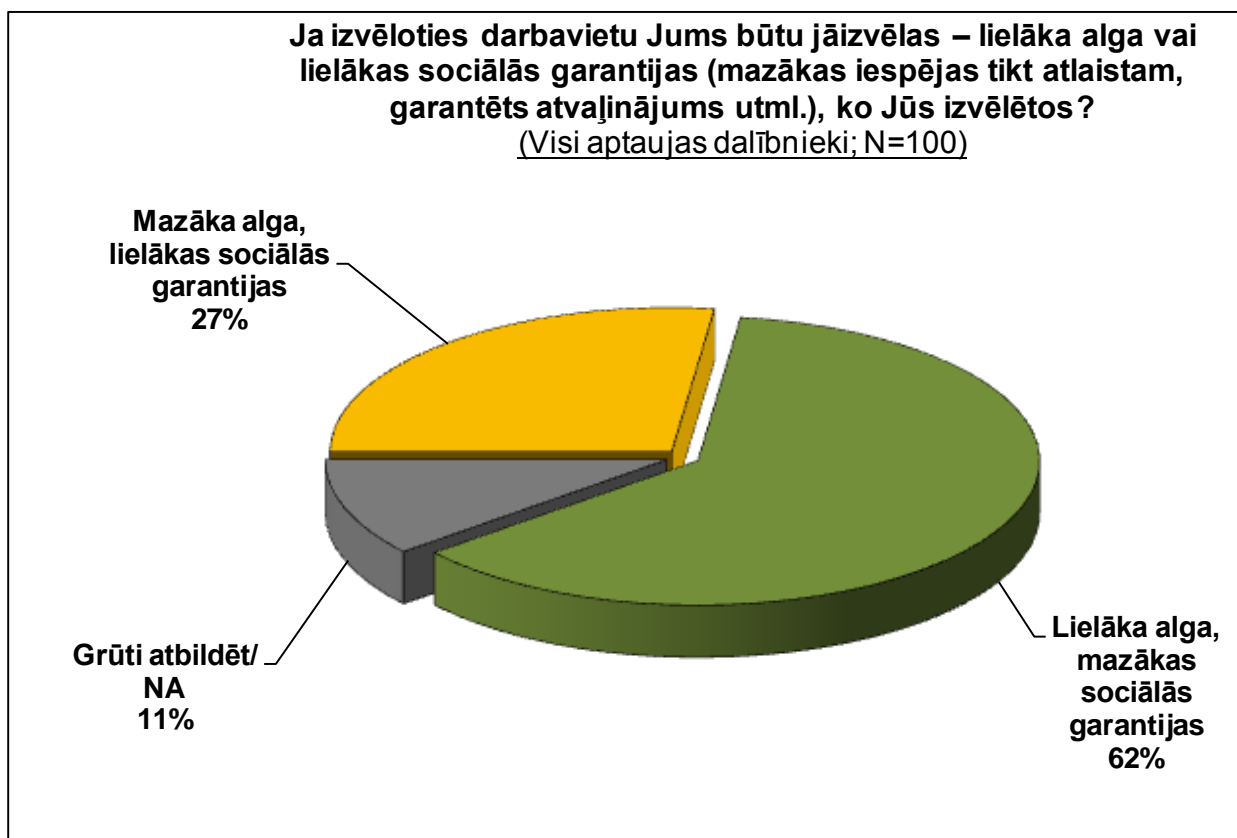
VIDĒJĀ SUMMA (EIRO)

(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

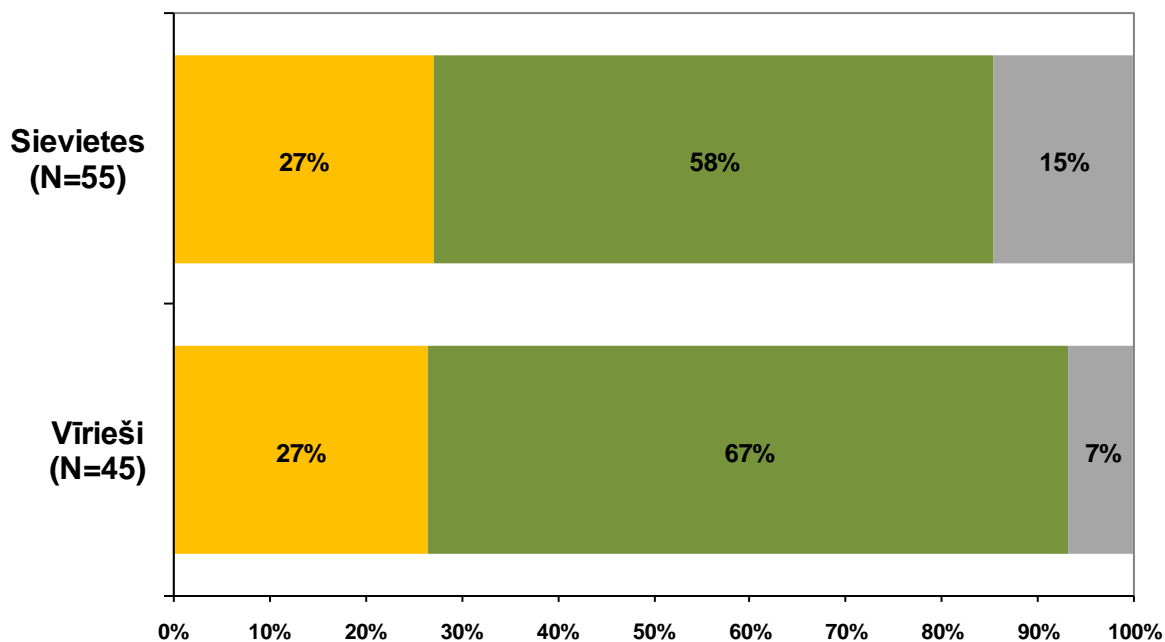

5.4. Izvēle starp lielāku algu un vai lielākām sociālajām garantijām.

- Izvēlē starp lielāku algu vai lielākām sociālām garantijām, vairākums (62%) aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu priekšroku dotu lielākai algai. Mazāku algu, bet lielākas sociālās garantijas izvēlētos 27% respondentu. Sieviešu un vīriešu auditorijās iegūtie rezultāti būtiski neatšķirās.

Ja izvēloties darbavietu Jums būtu jāizvēlas – lielāka alga vai lielākas sociālās garantijas (mazākas iespējas tikt atlaistam, garantēts atvaļinājums utml.), ko Jūs izvēlētos?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

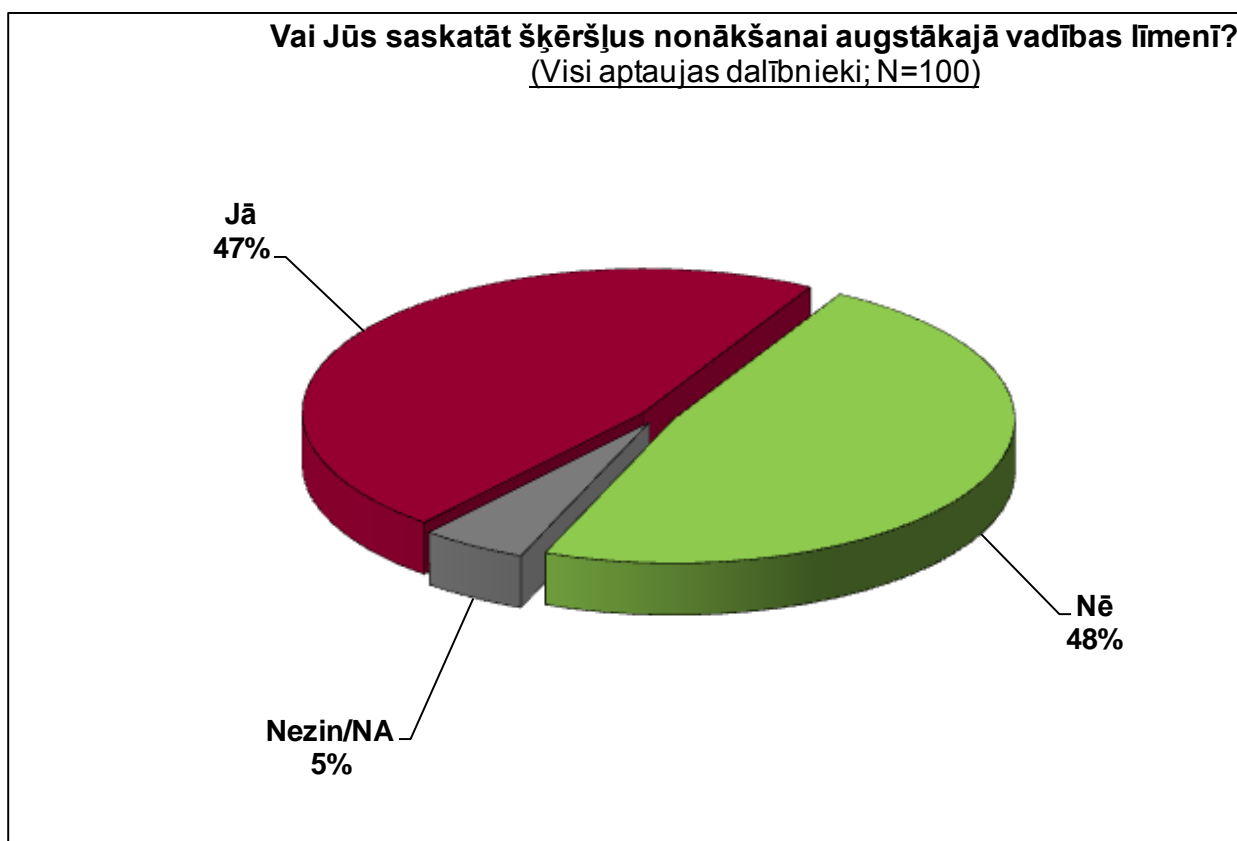

- Mazāka alga, lielākas sociālās garantijas
- Lielāka alga, mazākas sociālās garantijas
- Grūti atbildēt/ NA

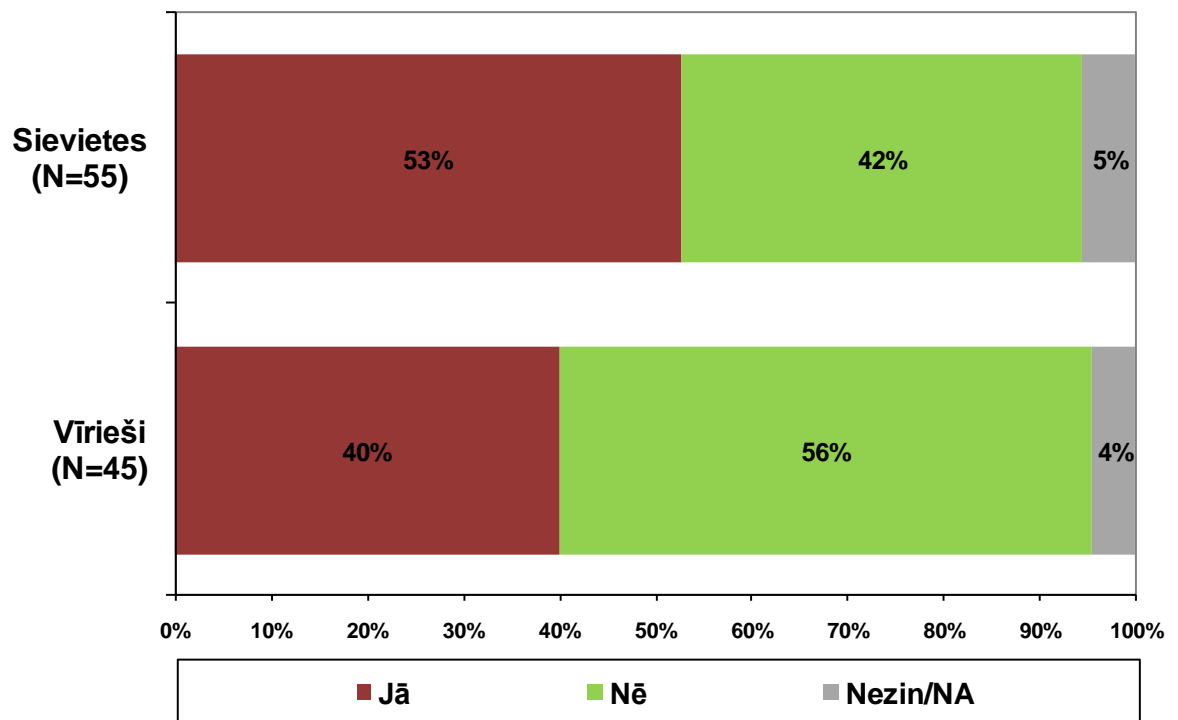

5.5. Šķēršļi nonākšanai augstākajā vadības līmenī.

- Šķēršļus nonākšanai augstākajā vadības līmenī saskata 47% biznesa vadības/ekonomikas studentu. Biežāk - sievietes (53%), retāk - vīrieši (40%).
- Nozīmīgākie šķēršļi studentu skatījumā:
  - ✓ Nokļūt augstajos amatos var tikai caur pazīšanos/draugiem/radiem (minēja 34% respondentu);
  - ✓ Pieredzes trūkums (28%);
  - ✓ Liela konkurence (17%);
  - ✓ Grūti pierādīt savas spējas (15%).

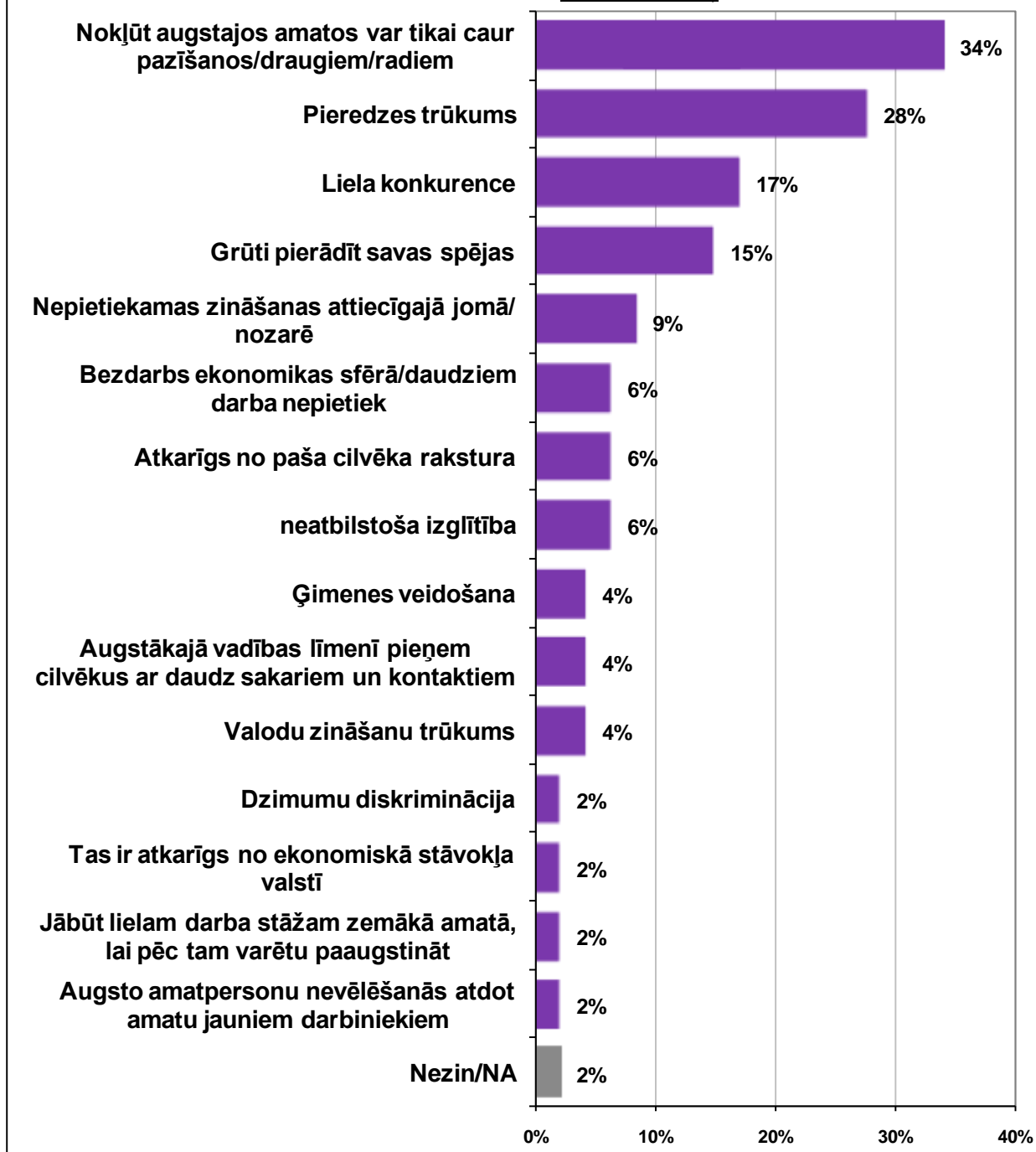

Vai Jūs saskatāt šķēršļus nonākšanai augstākajā vadības līmenī?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

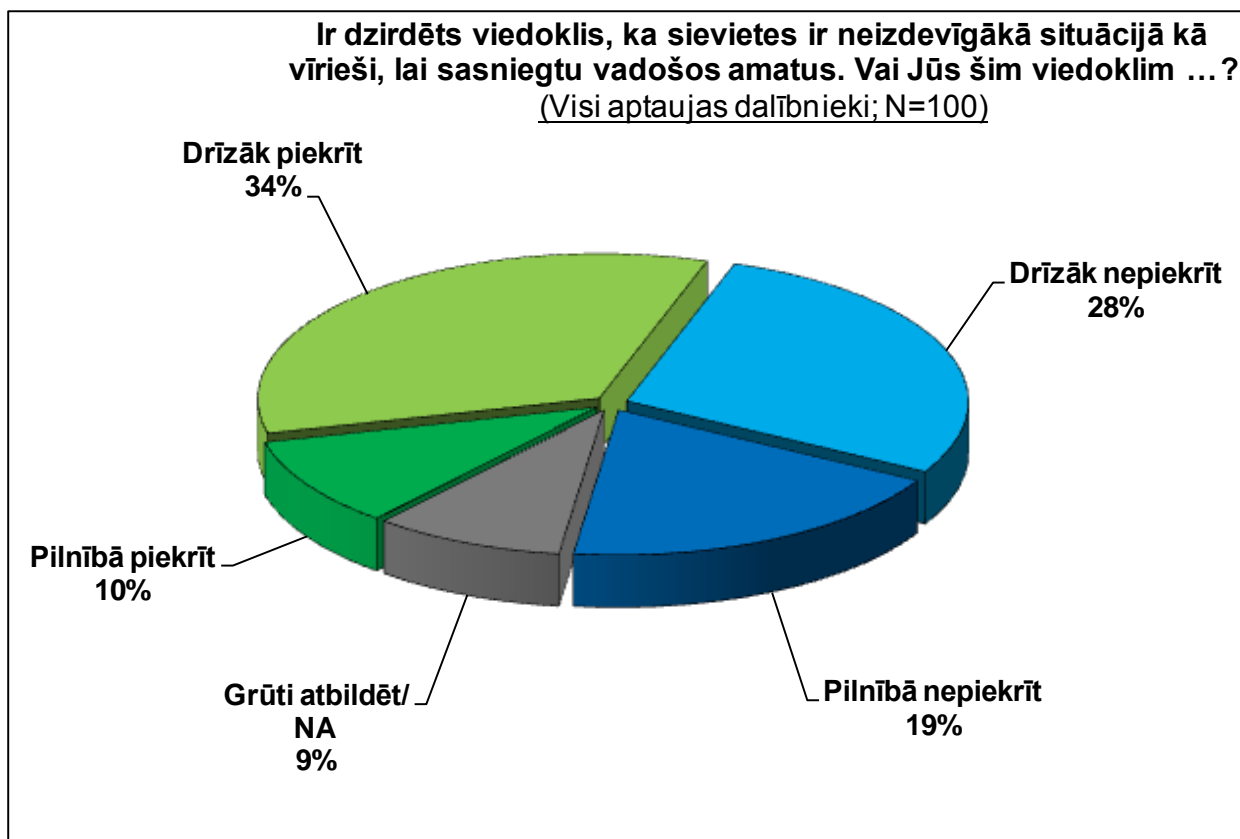
Kādi, Jūsaprāt, ir šie šķēršļi?

(Respondenti, kuri saskata šķēršļus nonākšanai augstākajā vadības līmenī; N=47)

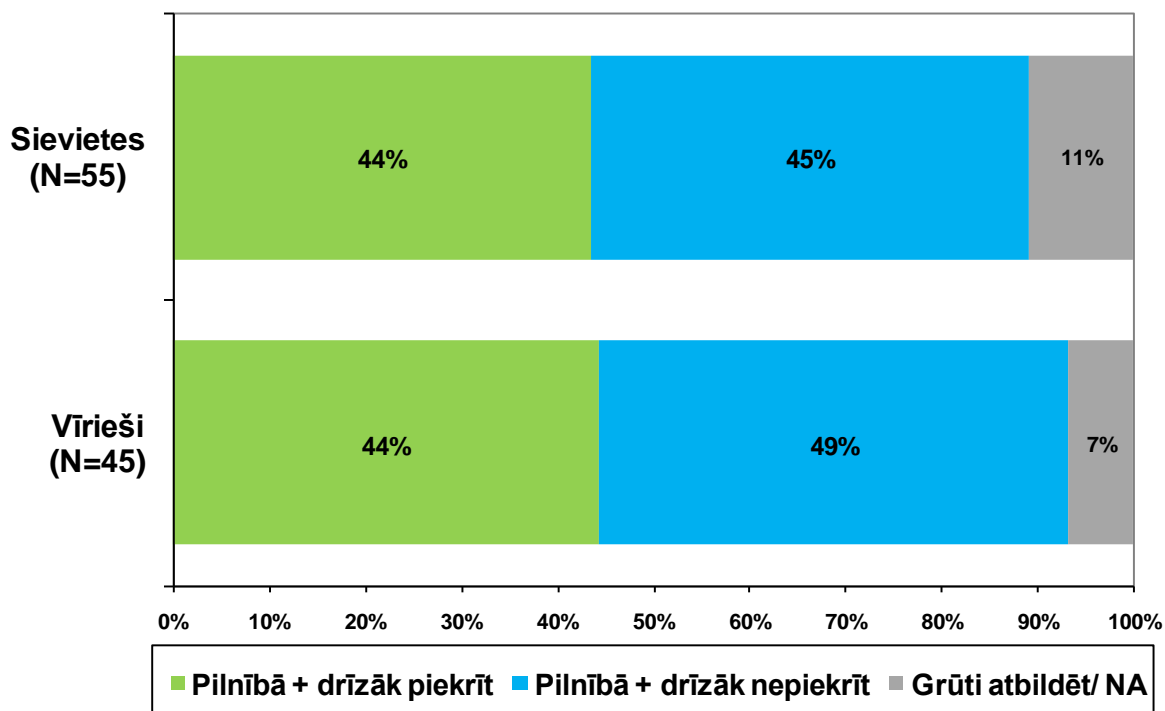

5.6. Sieviešu iespējas sasniegt vadošos amatus – vai viņas ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši?

- Aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu viedokļi dalījās – 44% studentu piekrita viedoklim, ka sievietes ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši, lai sasniegtu vadošos amatus, savukārt 47% respondentu pārstāvēja pretēju pozīciju. Sieviešu un vīriešu auditorijās iegūtie rezultāti būtiski neatšķīrās.
- Pētījuma dalībnieki, kuru skatījumā sievietes ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši, lai sasniegtu vadošos amatus, kā iespējamus risinājumus, lai šo situāciju mainītu, visbiežāk minēja:
  - ✓ Sievietēm jāklūst uzņēmīgākām / drosmīgākām (minēja 20% respondentu);
  - ✓ Jālauž/ jāmaina aplamie stereotipi par sievietēm – uzņēmējām/ vadītājām (18%).
- 25% respondentu skatījumā šo situāciju nevar mainīt, jo sievietes loma vienmēr būs saistīta ar bērnu audzināšanu un rūpēm par ģimeni.
- Biežāk minētie iemesli sieviešu zemākai pārstāvniecībai vadošajos amatos:
  - ✓ Vēsturiski izveidojies stereotips, ka vīrietim jābūt augstajos amatos (minēja 18% respondentu);
  - ✓ Sievietes vairāk laika velta bērniem un ģimenei (17%).

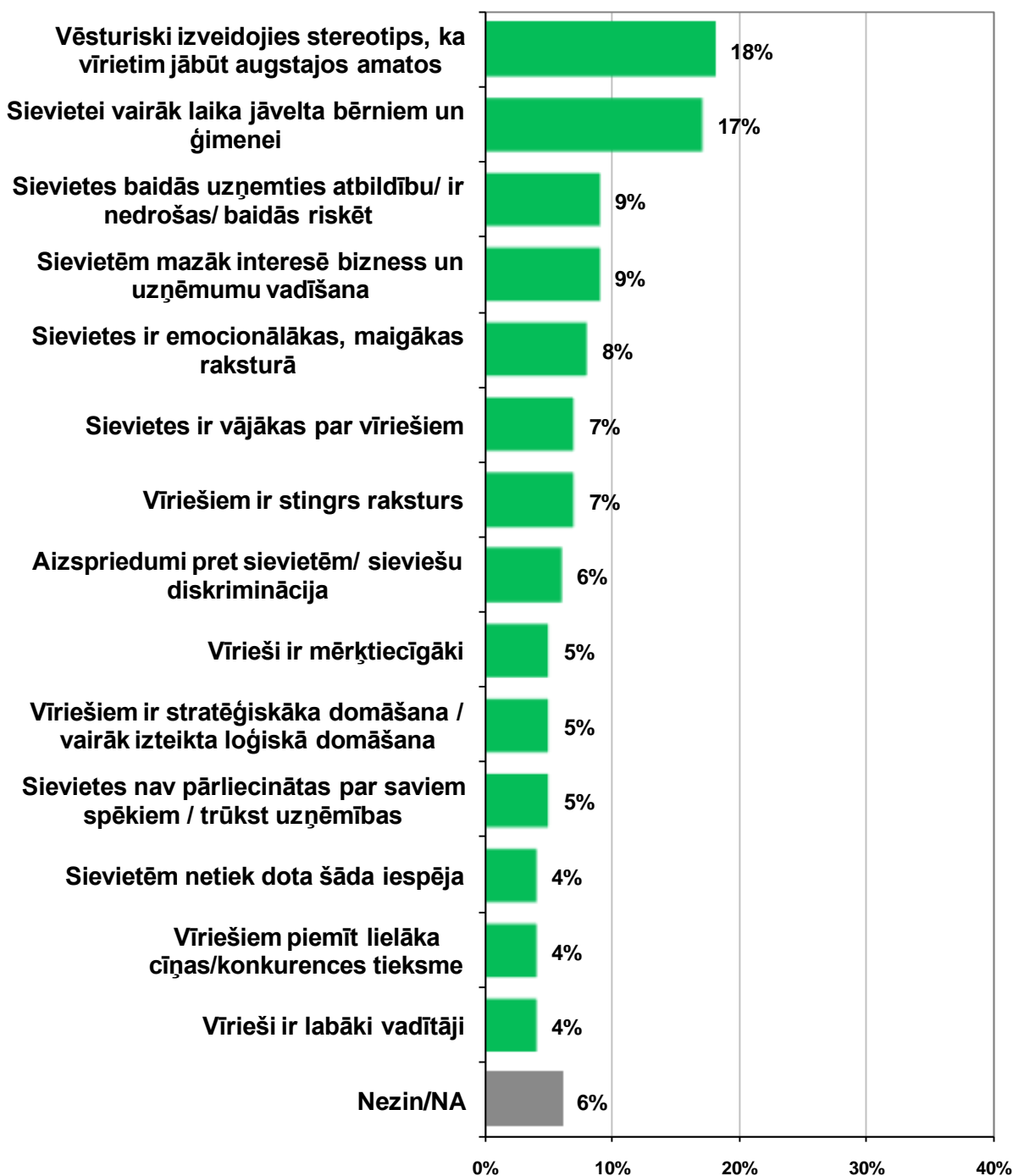
Ir dzirdēts viedoklis, ka sievietes ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši, lai sasniegtu vadošos amatus. Vai Jūs šim viedoklim ...?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

Kādi, Jūsaprāt, ir risinājumi, lai šo situāciju mainītu?
 (Respondenti, kuri uzskata, ka sievietes ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši, lai sasniegtu vadošos amatus; N=44)

Latvijā pēc statistikas datiem 77% uzņēmumu vadītāji ir vīrieši. Lielo uzņēmumu valdēs tikai 16 % ir sievietes. Kādi, Jūsaprāt, ir iemesli sievietes zemākai pārstāvniecībai vadošajos amatos?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

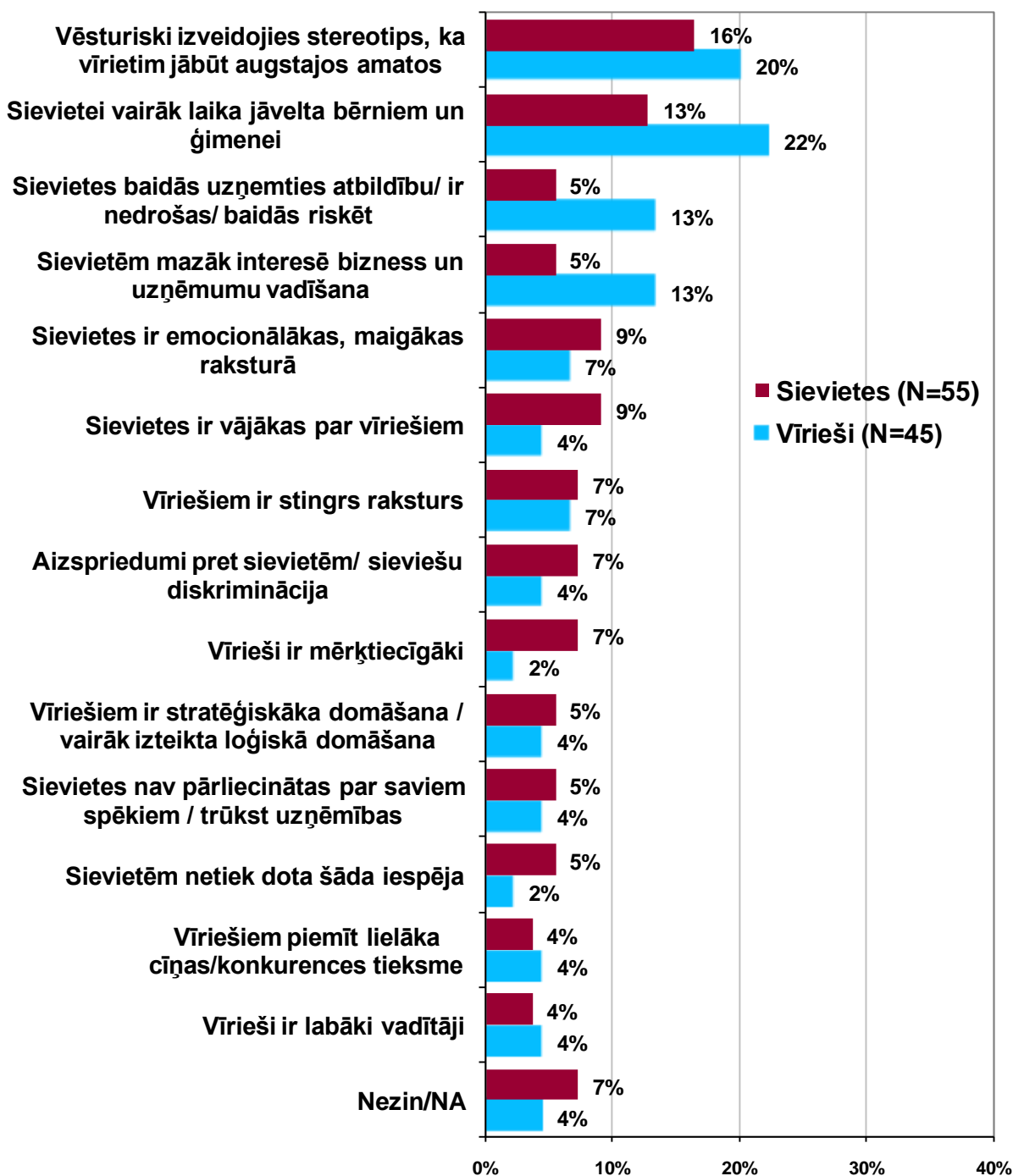

Retāk tika minētas sekojošas atbildes:

- *Sievietes izvēlas citas profesijas / vēlas strādāt citos amatos;*
- *Sievietēm grūtāk iegūt darba pieredzi nekā vīriešiem;*
- *Vīrietim ir jāpelna vairāk nekā sievietei;*
- *Viss ir atkarīgs no cilvēka rakstura, nevis no dzimuma;*
- *Vīriešu ir mazāk, nekā sieviešu, tāpēc priekšroka ir vīriešiem;*
- *Vīrieši ir izlēmīgāki par sievietēm / var ātri pieņemt lēmumus;*
- *Vīriešiem vairāk uzticas;*
- *Vīriešus vairāk ciena / respektē;*
- *Ambīciju trūkums sievietēm;*
- *Vīrieši var vairāk laika veltīt darbam;*
- *Vīriešiem ir vairāk sakaru un kontaktu;*
- *Tāpēc, ka lielākā daļa no sievietēm nestrādā vispār;*
- *Vīrieši ir atbildīgāki nekā sievietes.*

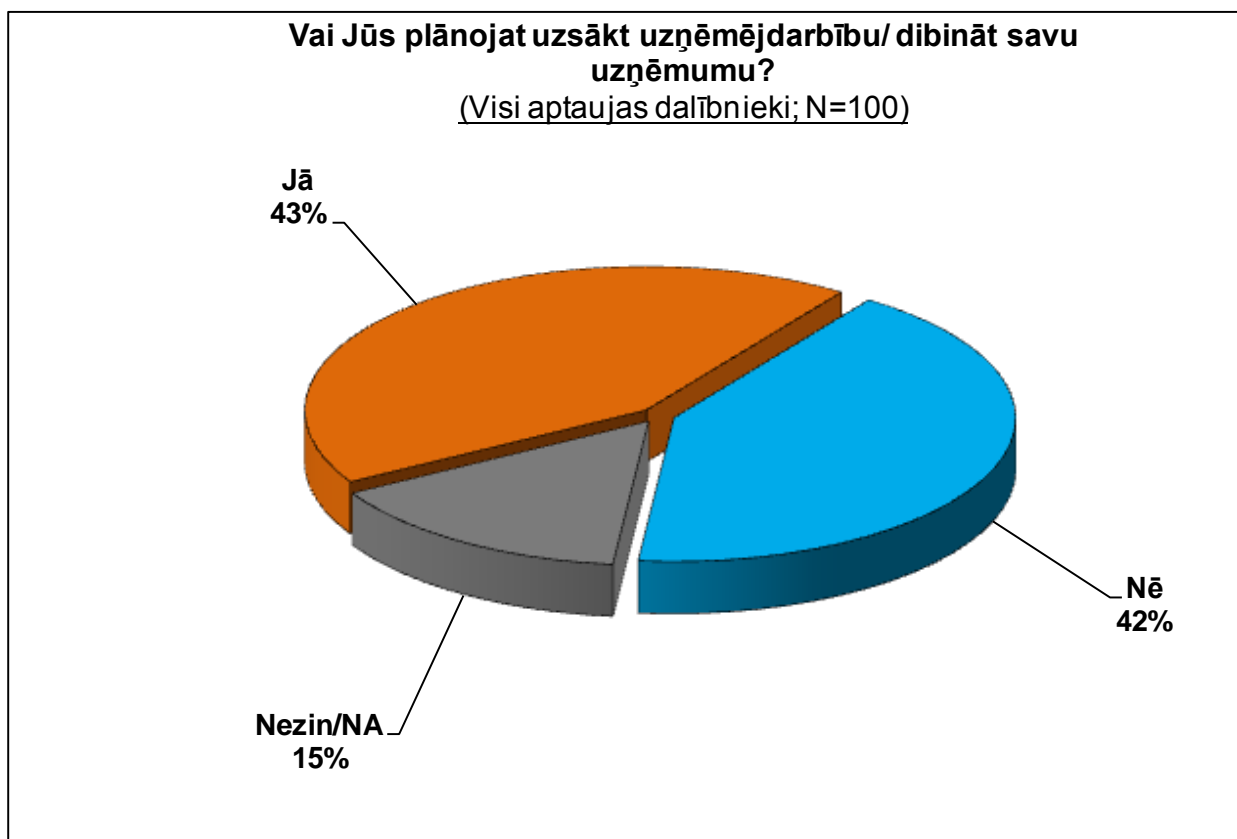

Latvijā pēc statistikas datiem 77% uzņēmumu vadītāji ir vīrieši. Lielo uzņēmumu valdēs tikai 16 % ir sievietes. Kādi, Jūsaprāt, ir iemesli sievietes zemākai pārstāvniecībai vadošajos amatos?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

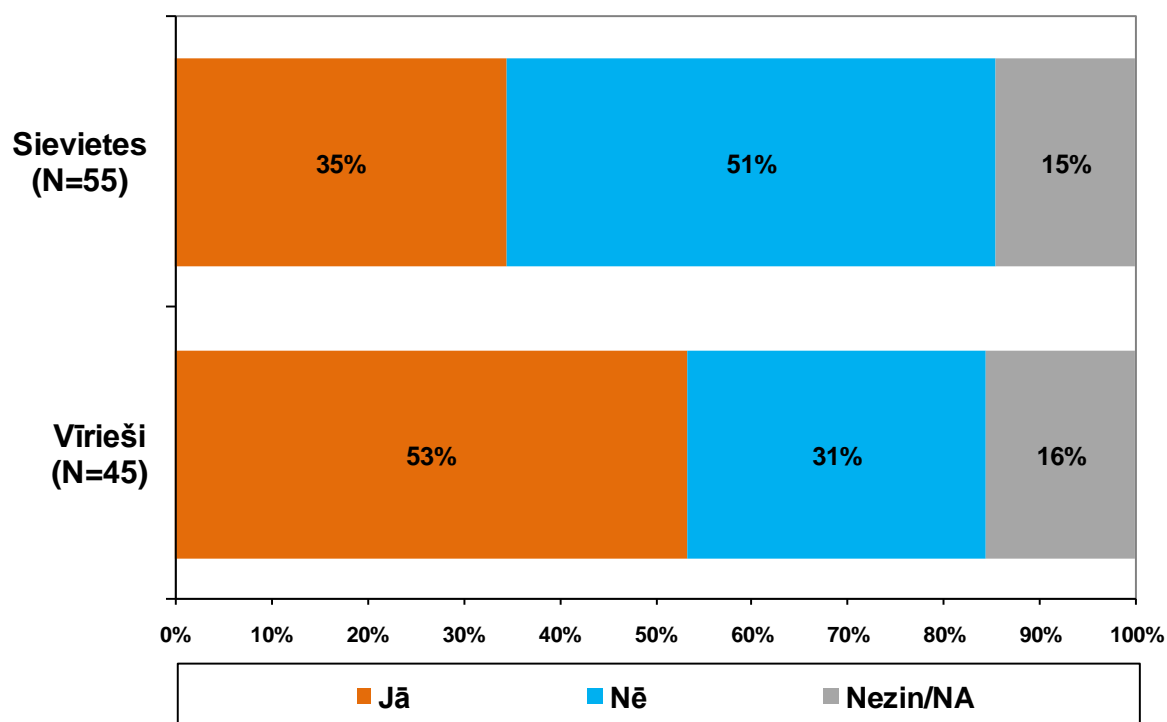

5.7. Prognozes par uzņēmējdarbības uzsākšanu.

- Uzsākt uzņēmējdarbību/ dibināt savu uzņēmumu plāno 43% aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu. Biežāk - vīrieši (53%), retāk - sievietes (35%).
- Biežāk minētās nozares, kurās plānots uzsākt uzņēmējdarbību:
  - ✓ Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība (minēja 37% respondentu);
  - ✓ Māksla, izklaide un atpūta (19%);
  - ✓ Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi (19%);
  - ✓ Operācijas ar nekustamo īpašumu (12%).

Vai Jūs saskatāt šķēršļus nonākšanai augstākajā vadības līmenī?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

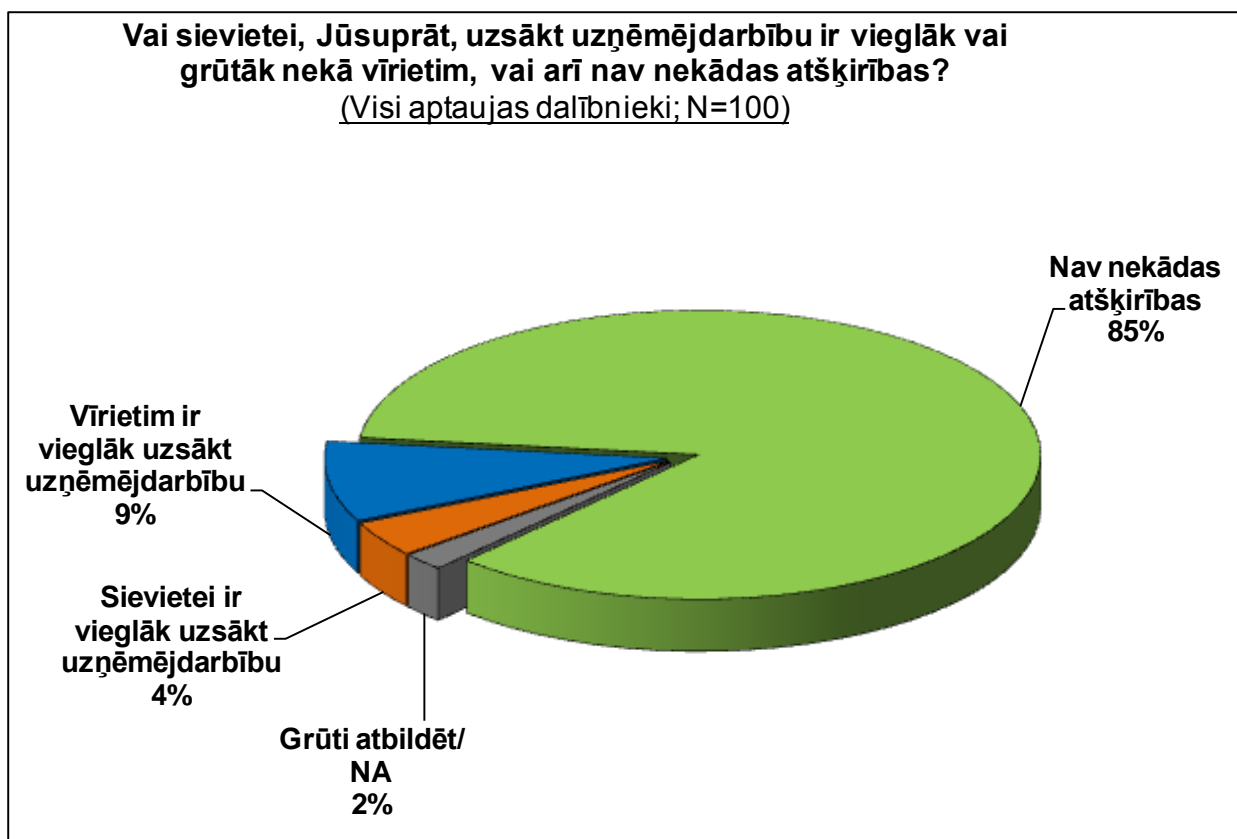
Kādā nozarē Jūs plānojat uzsākt uzņēmējdarbību/ dibināt savu uzņēmumu?

(Respondenti, kuri plāno uzsākt uzņēmējdarbību/ dibināt savu uzņēmumu; N=43)

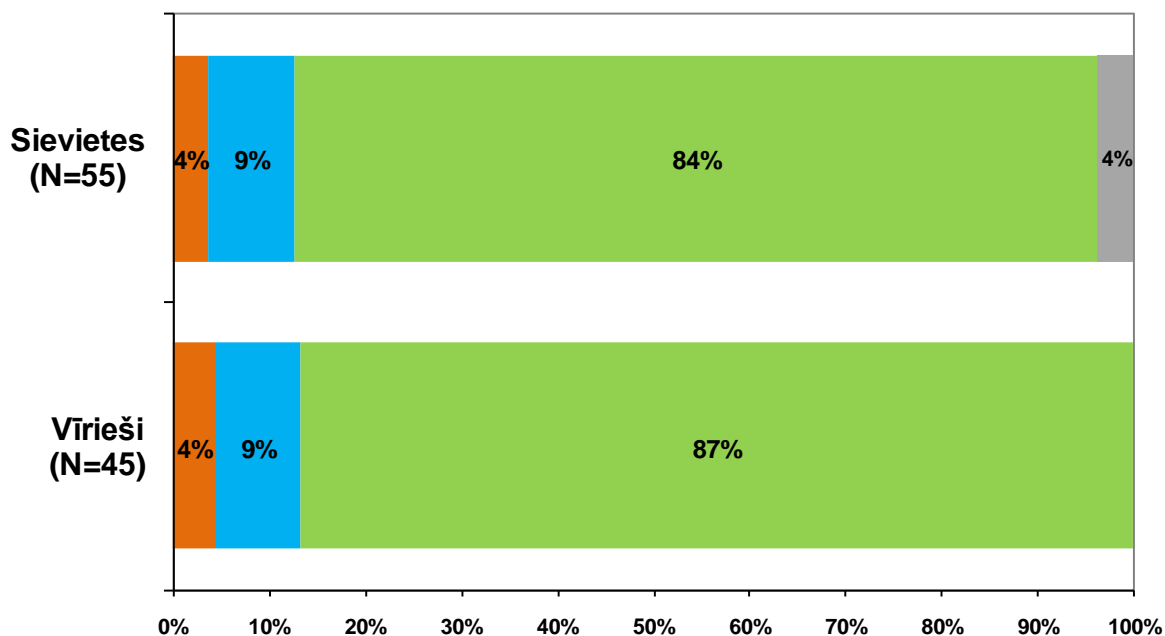

5.8. Vīriešu un sieviešu iespēju salīdzinājums uzsākt uzņēmējdarbību.

- Aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu vidū dominēja (85% gadījumu) viedoklis, ka dzimuma faktoram nav nozīmes uzsākot uzņēmējdarbību. Viedokli, ka vīriešiem ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību pārstāvēja 9%, savukārt, ka sievietēm ir vieglāk to uzsākt – 4% respondentu. Sieviešu un vīriešu auditorijās iegūtie rezultāti būtiski neatšķīrās.

Vai sievietei, Jūsaprāt, uzsākt uzņēmējdarbību ir vieglāk vai grūtāk nekā vīrietim, vai arī nav nekādas atšķirības?
(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

- Sievietei ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību
- Vīrietim ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību
- Nav nekādas atšķirības
- Grūti atbildēt/ NA

Respondenti tika lūgti pamatot savu atbildi iepriekšējā jautājumā.

Viedoklis, ka vīriešiem ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību, tika argumentēts sekojoši:

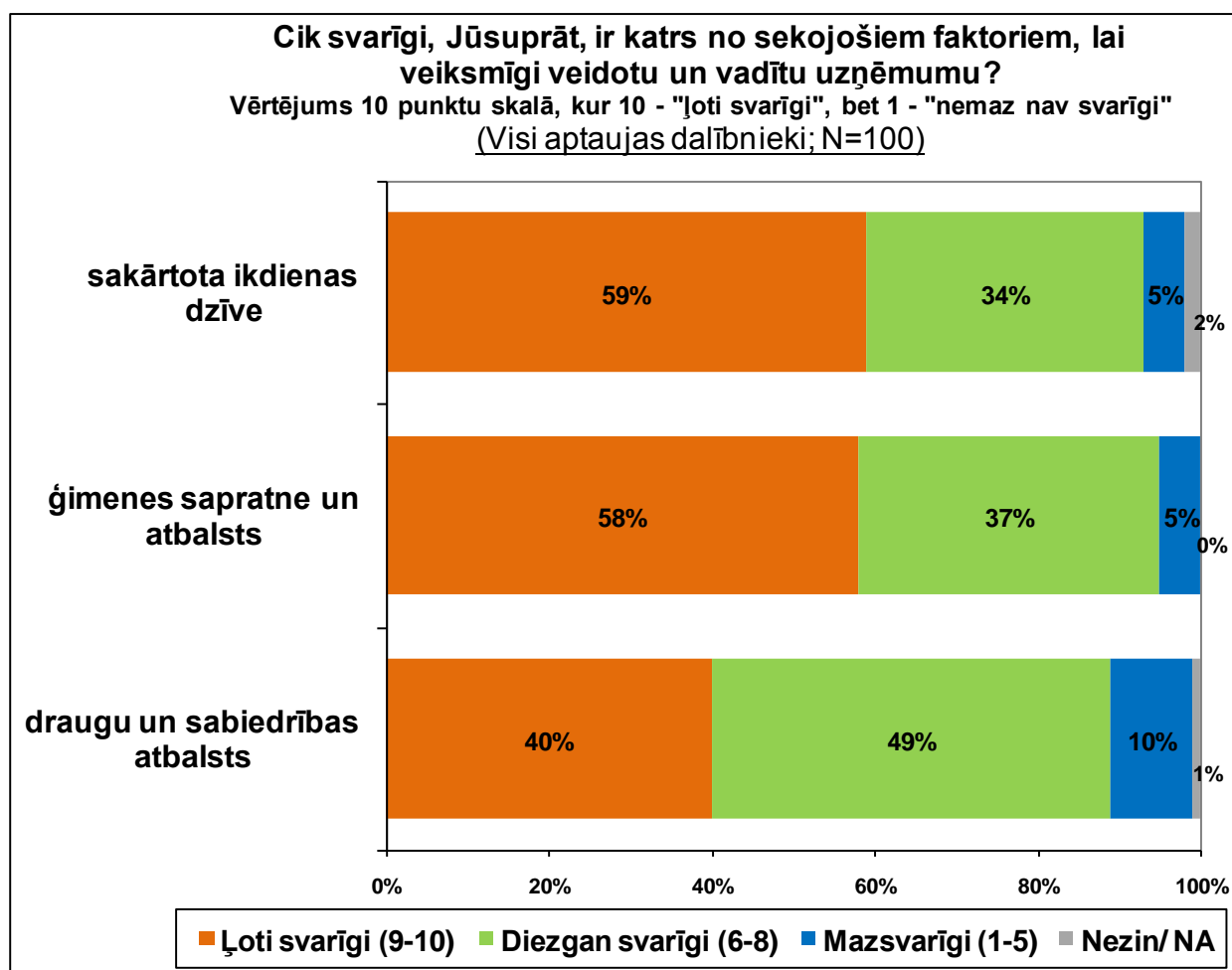
- *Vīriešiem ir vairāk sakaru un kontaktu;*
- *vīrietis ir emocionāli stiprāks, nekā sieviete;*
- *Vīriešiem vairāk uzticas;*
- *Vīriešus vairāk atbalsta / ciena;*
- *Vīriešiem ir vairāk finanšu;*
- *Vīrietis var vairāk laika veltīt darbam;*
- *Sievietēm traucē stereotips par dzimumu lomām;*
- *Vīriešiem ir vairāk iespēju dažādākās jomās (saistīts ar tehniku, auto, fizisku darbu);*
- *Vīrieši nebaidās riskēt.*

Viedoklis, ka sievietēm ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību, tika pamatots sekojoši:

- *Sievietēm ir vairāk domu un ideju;*
- *Sievietes ir komunikablākas;*
- *Pastāv fondi, kas atbalsta tikai sievietes.*

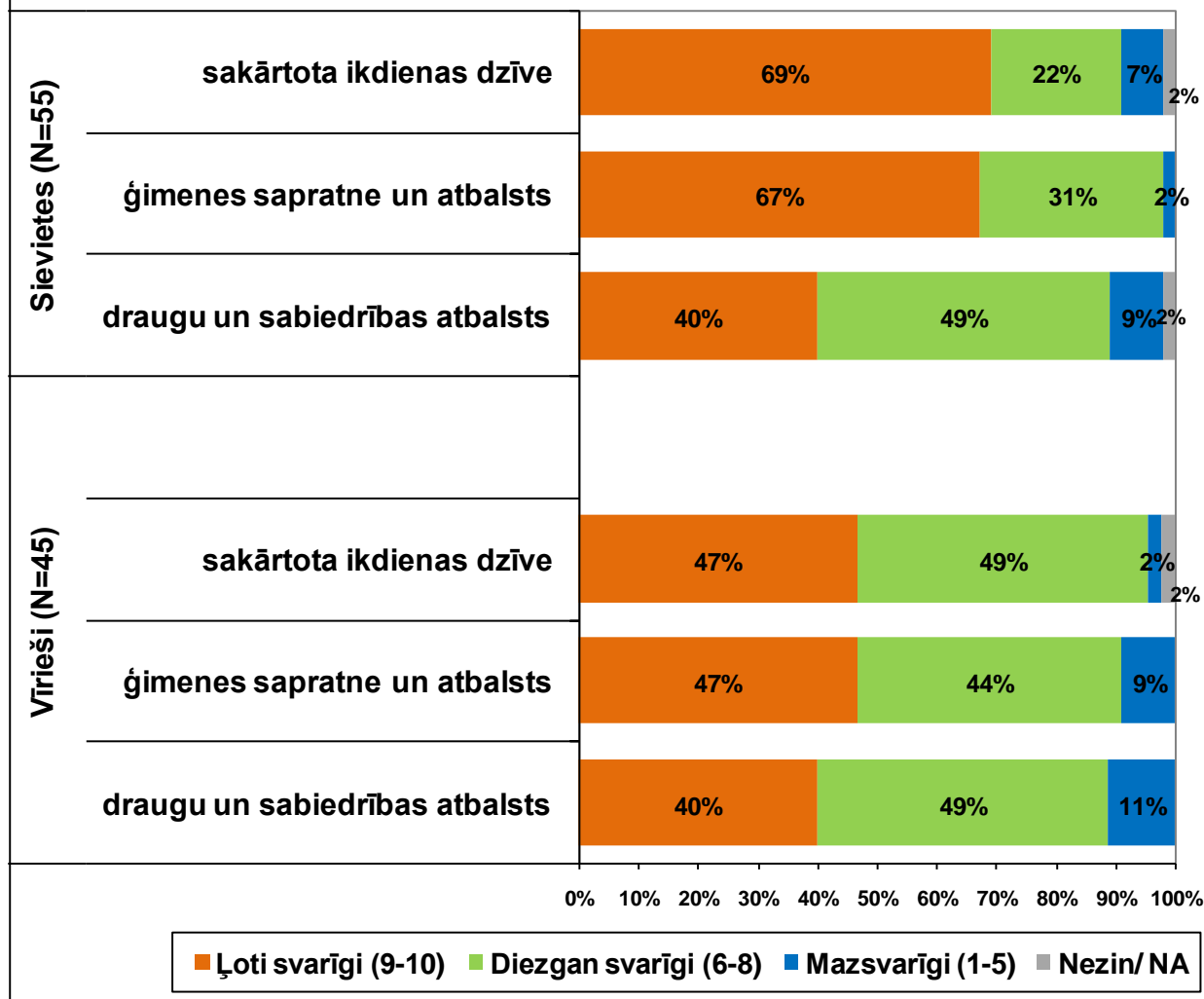
5.9. Faktori, kas palīdz veiksmīgi veidot un vadīt uzņēmumu.

- Aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu skatījumā nozīmīgākie faktori, kas palīdz veiksmīgi veidot un vadīt uzņēmumu ir sakārtota ikdienas dzīve un ģimenes sapratne un atbalsts. Abus šos faktorus, kā ļoti svarīgus, raksturoja vairākums (58% - 59%) pētījuma dalībnieku. Kā svarīgs, bet tomēr mazāk nozīmīgs faktors, tika vērtēts arī draugu un sabiedrības atbalsts. Visus minētos faktorus sievietes kopumā vērtēja kā vairāk svarīgus nekā aptaujātie vīrieši.

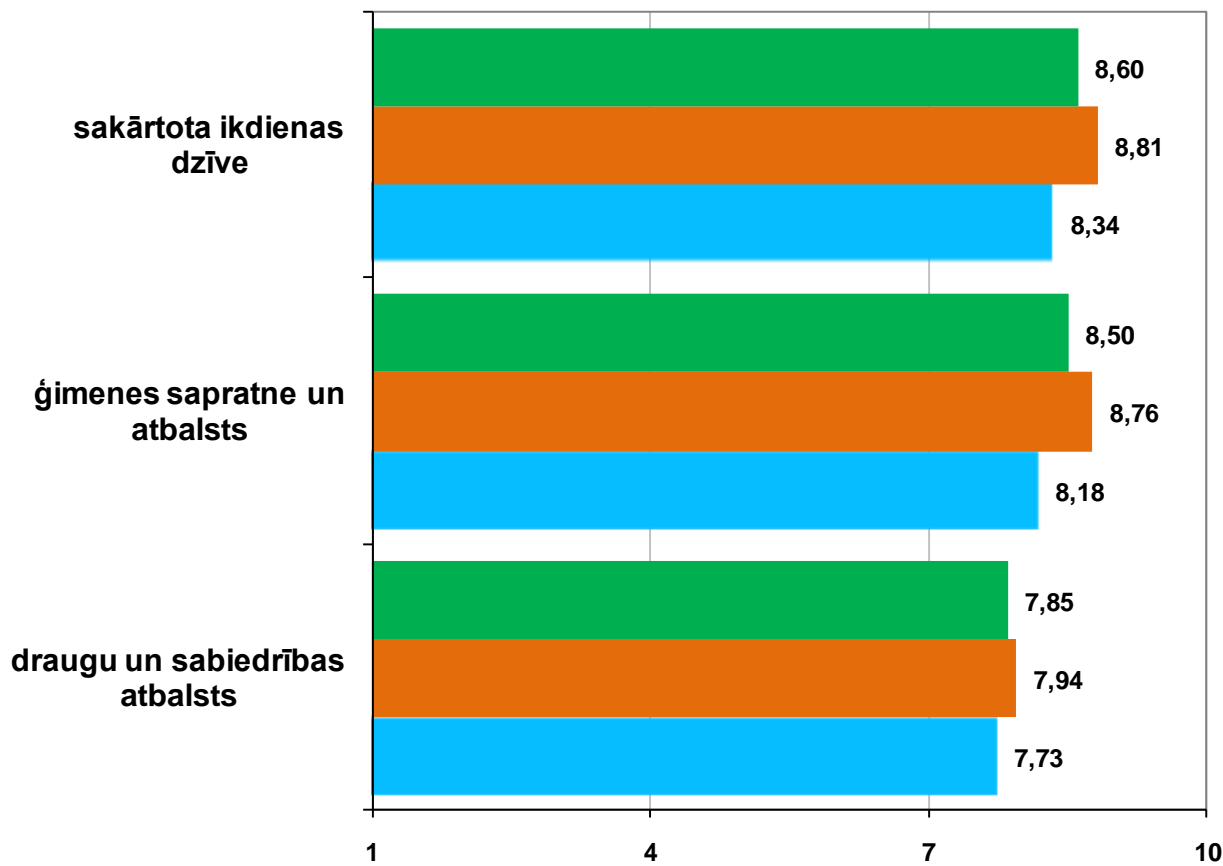

Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir katrs no sekojošiem faktoriem, lai veiksmīgi veidotu un vadītu uzņēmumu?
 Vērtējums 10 punktu skalā, kur 10 - "ļoti svarīgi", bet 1 - "nemaz nav svarīgi"
 (Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

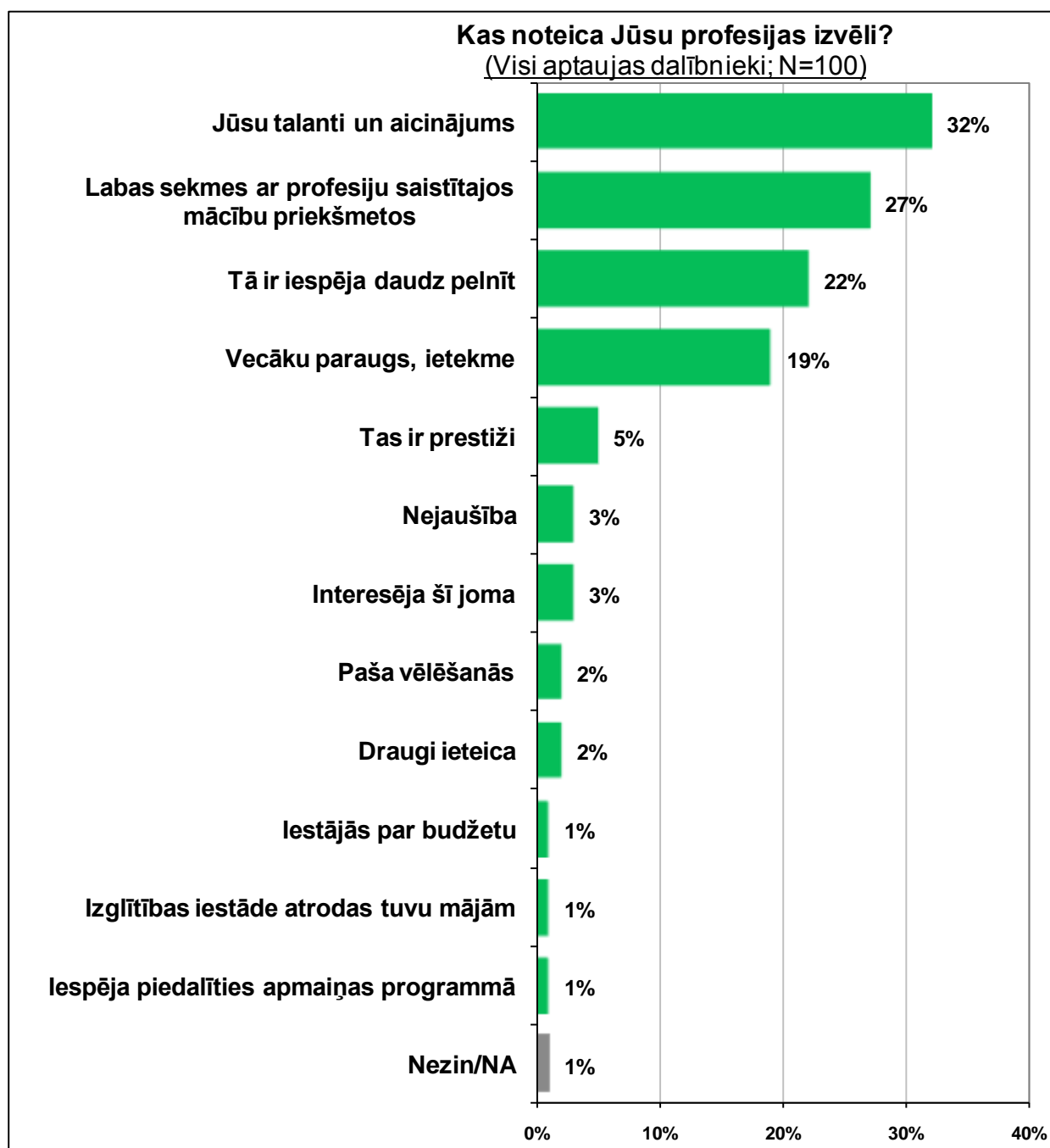
Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir katrs no sekojošiem faktoriem, lai veiksmīgi veidotu un vadītu uzņēmumu?
Vidējais vērtējums 10 punktu skalā, kur 10 - "ļoti svarīgi", bet 1 - "nemaz nav svarīgi"

■ Visi respondenti (N=100)
■ Sievietes (N=55)
■ Vīrieši (N=45)

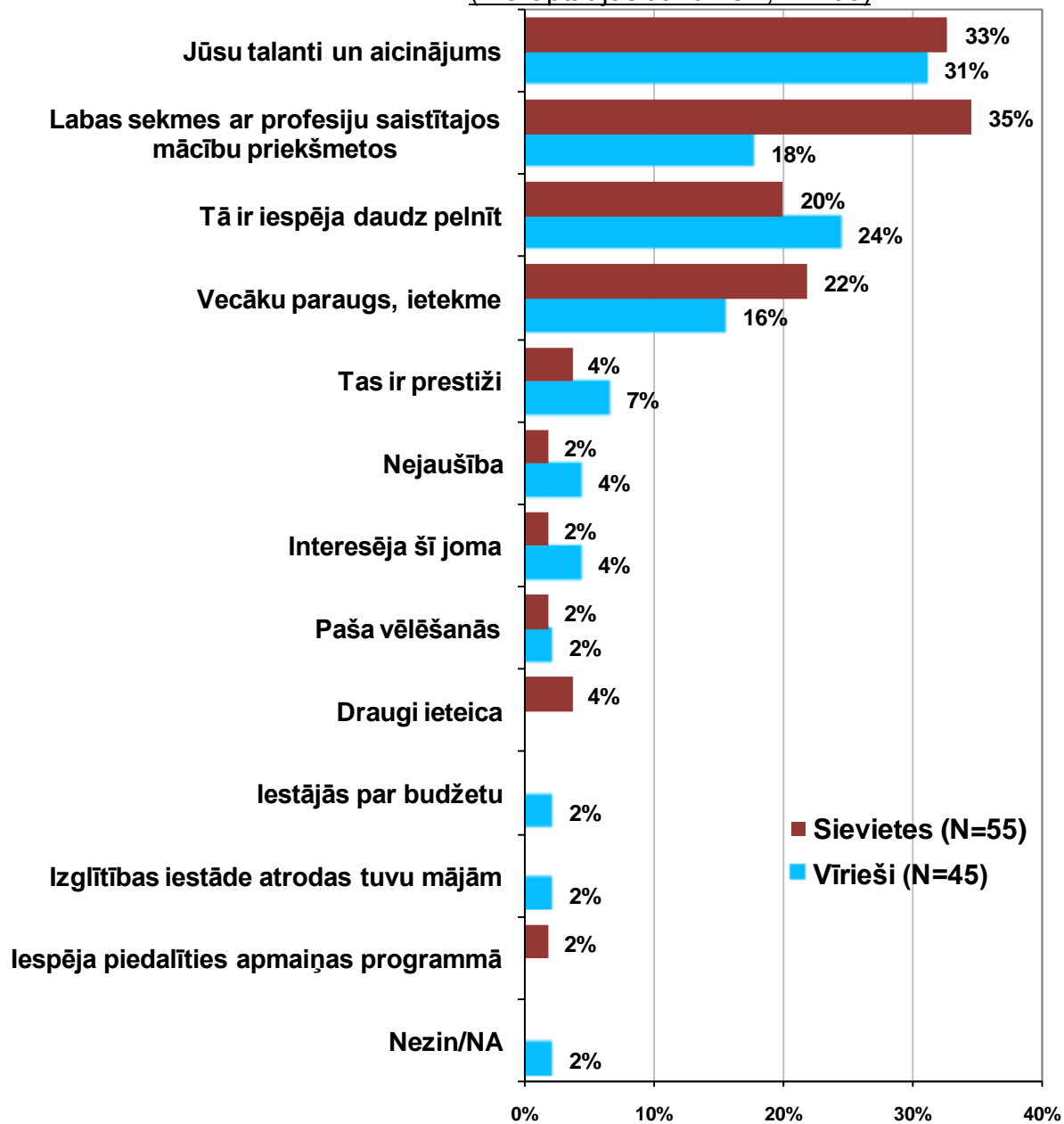
5.10. Faktori, kas noteica profesijas izvēli.

- Biežāk minētie faktori, kuri aptaujātajiem studentiem noteica viņu profesijas izvēli:
  - ✓ Respondenta talanti un aicinājums (minēja 32% respondentu);
  - ✓ Labas sekmes ar profesiju saistītajos mācību priekšmetos (minēja 27% respondentu, biežāk sievietes (35%), retāk vīrieši (18%));
  - ✓ Tā ir iespēja daudz pelnīt (minēja 20% respondentu, biežāk vīrieši);
  - ✓ Vecāku paraugs, ietekme (minēja 19% respondentu, biežāk sievietes).

Kas noteica Jūsu profesijas izvēli?

(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

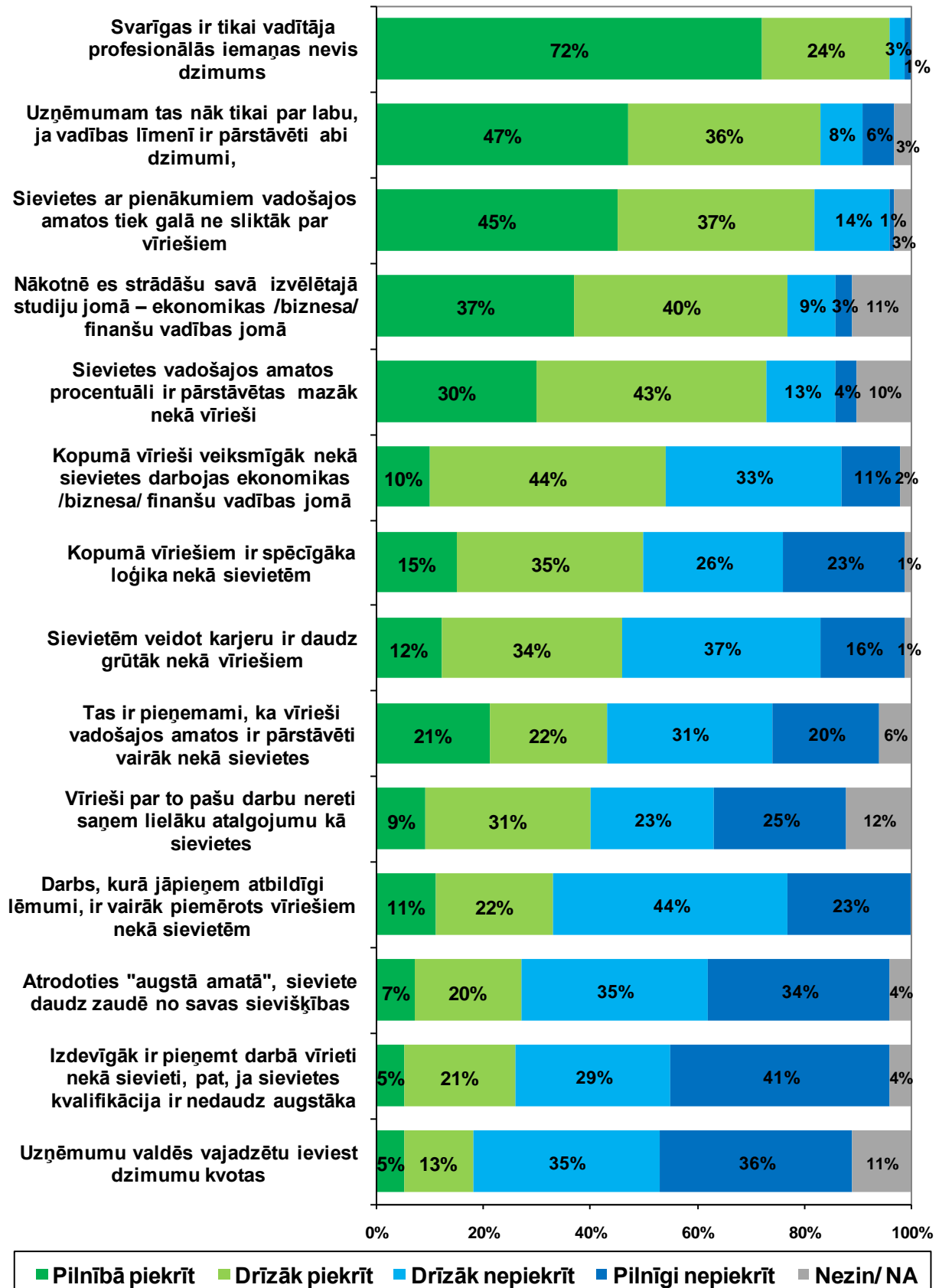
5.11. Izteikumi par dzimumu līdztiesības jautājumiem saistībā ar darba tirgu un ekonomikas/ biznesa vadības jomu.

- Pārlicinošs aptaujāto biznesa vadības/ ekonomikas studentu vairākums (vairāk nekā 70%) pilnībā vai drīzāk piekrita sekojošiem apgalvojumiem:
  - ✓ *Svarīgas ir tikai vadītāja profesionālās iemaņas nevis dzimums* (piekrita 96% respondentu);
  - ✓ *Uzņēmumam tas nāk tikai par labu, ja vadības līmenī ir pārstāvēti abi dzimumi* (piekrita 83% respondentu);
  - ✓ *Sievietes ar pienākumiem vadošajos amatos tiek galā ne sliktāk par vīriešiem* (piekrita 82% respondentu);
  - ✓ *Nākotnē es strādāšu savā izvēlētajā studiju jomā – ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā* (piekrita 77% respondentu);
  - ✓ *Sievietes vadošajos amatos procentuāli ir pārstāvētas mazāk nekā vīrieši* (piekrita 73% respondentu);

- Biznesa vadības/ ekonomikas studentu viedokļi dalījās sekojošos jautājumos:
  - ✓ *Kopumā vīrieši veiksmīgāk nekā sievietes darbojas ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā* (piekrita 54%, nepiekrita 44% respondentu). Vīriešu vidū izteikumam piekrita vairākums (67%) respondentu, nepiekrita 33%. Sieviešu auditorijā apgalvojums kopumā tika noraidīts (nepiekrita – 53%, piekrita – 44%).
  - ✓ *Kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika nekā sievietēm* (piekrita 50%, nepiekrita 49% respondentu). Vīriešu vidū izteikumam piekrita pārlicinošs vairākums (80%) respondentu, nepiekrita 18%. Sieviešu auditorijā dominēja noraidoša attieksme (nepiekrita – 75%, piekrita – 25%).
  - ✓ *Sievietēm veidot karjeru ir daudz grūtāk nekā vīriešiem* (piekrita 46%, nepiekrita 53% respondentu).
  - ✓ *Tas ir pieņemami, ka vīrieši vadošajos amatos ir pārstāvēti vairāk nekā sievietes* (piekrita 43%, nepiekrita 51% respondentu). Vīriešu vidū izteikumam piekrita pārlicinošs vairākums (73%) respondentu, nepiekrita 20%. Sieviešu auditorijā dominēja noraidoša attieksme (nepiekrita – 76%, piekrita – 18%).
  - ✓ *Vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes* (piekrita 40%, nepiekrita 48% respondentu).

- Kopumā noraidīti tika sekojoši apgalvojumi:
  - ✓ *Darbs, kurā jāpieņem atbildīgi lēmumi, ir vairāk piemērots vīriešiem nekā sievietēm* (piekrita 33%, nepiekrita 67% respondentu). Vīriešu vidū izteikumam piekrita 47% respondentu, nepiekrita 53%. Sieviešu auditorijā dominēja noraidoša attieksme (nepiekrita – 78%, piekrita – 22%).
  - ✓ *Atrodoties "augstā amatā", sieviete daudz zaudē no savas sievišķības* (piekrita 27%, nepiekrita 69% respondentu). Vīriešu vidū izteikumam piekrita 36% respondentu, nepiekrita 60%. Sieviešu auditorijā dominēja noraidoša attieksme (nepiekrita – 76%, piekrita – 20%).
  - ✓ *Izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti nekā sievieti, pat, ja sievietes kvalifikācija ir nedaudz augstāka* (piekrita 26%, nepiekrita 70% respondentu). Vīriešu vidū izteikumam piekrita 40% respondentu, nepiekrita 56%. Sieviešu auditorijā dominēja noraidoša attieksme (nepiekrita – 82%, piekrita – 15%).
  - ✓ *Uzņēmumu valdēs vajadzētu ieviest dzimumu kvotas* (piekrita 18%, nepiekrita 71% respondentu).

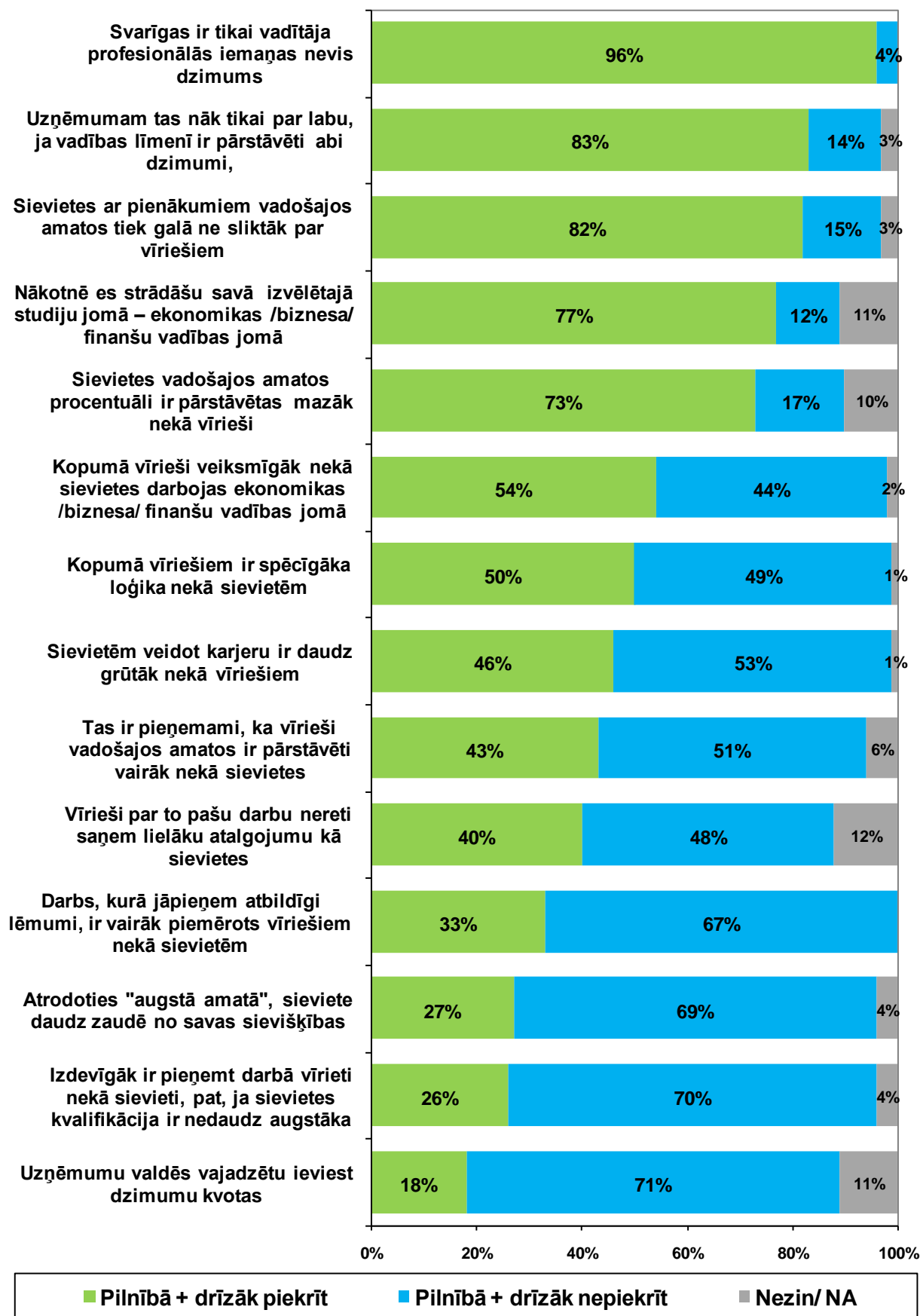
Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošiem izteikumiem?

(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošiem izteikumiem?

(Visi aptaujas dalībnieki; N=100)

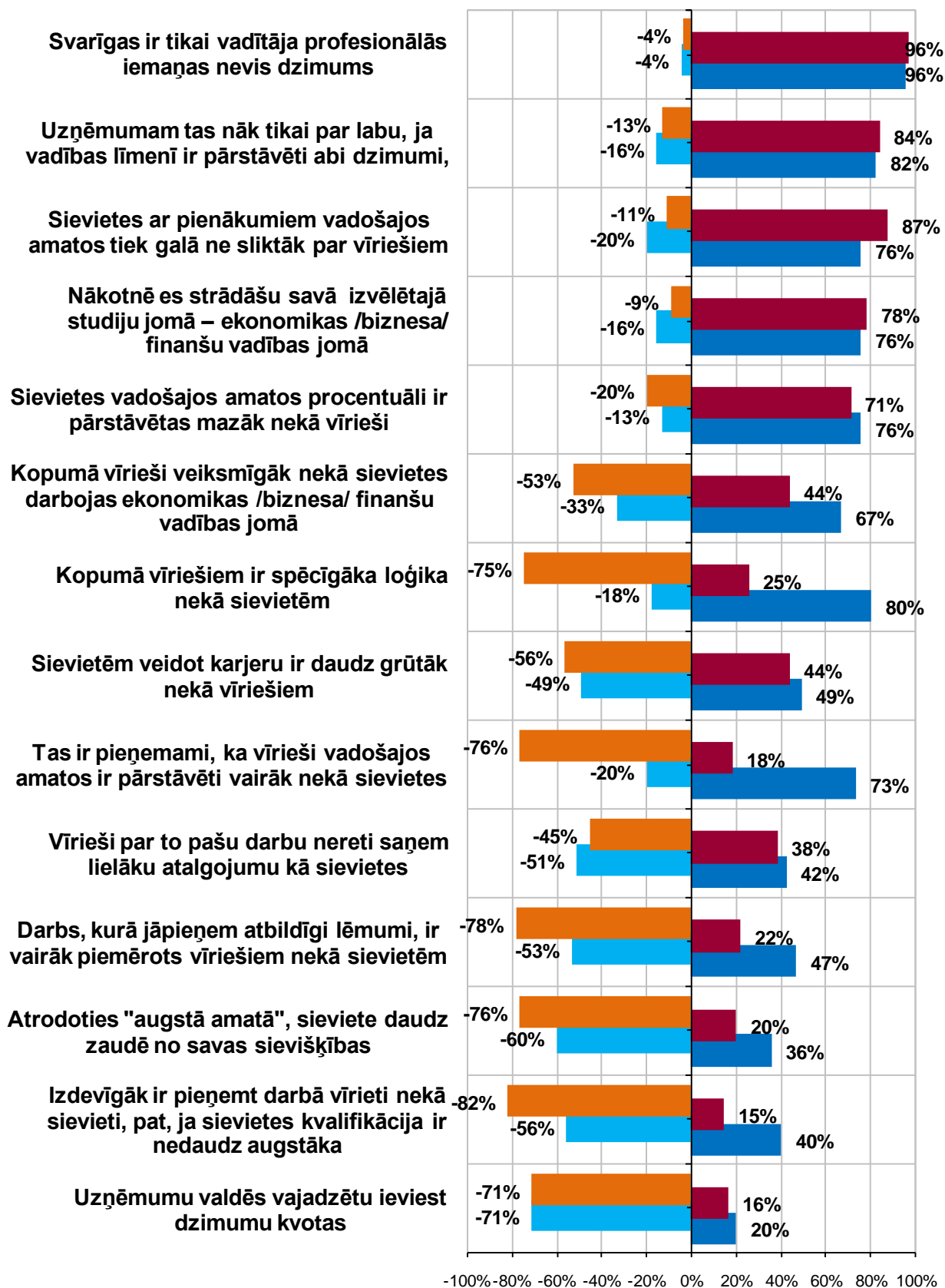

Cik lielā mērā Jūs piekrītat vai nepiekrītat sekojošiem apgalvojumiem?
(Bāze = visi aptaujas dalībnieki; N=100)

■ Sievietes (N=55) ■ Vīrieši (N=45)

Pilnīgi + drīzāk nepiekrīt

Pilnībā + drīzāk piekrīt

IV. PĒTĪJUMA ANKETAS

SABIEDRĪBAS APTAUJAS ANKETA

I. VISPĀRĪGS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS JOMĀ

Q1. Kurš no šiem apgalvojumiem, Jūsprāt, vislabāk raksturo jēdzienu “dzimumu līdztiesība”? PARĀDĪT KARTINU AR ATBILŽU VARIANTIEM! ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!

Sievietes un vīrieši ir atšķirīgi, tāpēc katram dzimumam ir savas tiesības, pienākumi un atbildība	1
Sievietes un vīrieši ir vienādi	2
Sievietēm un vīriešiem ir vienādas tiesības, pienākumi un atbildība	3
Sievietēm un vīriešiem ir vienādas tiesības, bet dažādi pienākumi un atbildība	4
Nezinu/ NA	8

Q2. Tagad es nolasīšu vairākus apgalvojumus, ko ir izteikuši dažādi cilvēki. Lūdzu atzīmējiet, vai Jūs katram no tiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat, pilnībā nepiekrītat?

ATZĪMĒT <u>VIENU</u> ATBILDI PAR <u>KATRU</u> IZTEIKUMU!		Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnībā nepiekrīt	Nezin/ NA
1.	Dzimumu līdztiesības jautājumiem tiek pievērsta pārspīlēti liela uzmanība	1	2	3	4	8
2.	Kopumā vīrieši veiksmīgāk darbojas politikā nekā sievietes	1	2	3	4	8
3.	Šobrīd Latvijas likumdošana nepietiekami aizstāv vīrieti - tēvu	1	2	3	4	8
4.	Masu informācijas līdzekļi popularizē novecojušus priekšstatus par to, kādam jābūt vīrietim, kādai - sievietei	1	2	3	4	8
5.	Vīrietis mūsu sabiedrībā tiek vērtēts augstāk nekā sieviete	1	2	3	4	8
6.	Sievietes pašas ir vainīgas, ja pret viņām izturas kā pret zemākām būtnēm	1	2	3	4	8

Q3. Kā Jūs vērtētu sieviešu un vīriešu tiesības un iespējas Latvijā kopumā – vai kāds no dzimumiem saskaras ar lielākiem ierobežojumiem? ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU JOMU!

	Nav atšķirību	Vīriešiem ir lielāki ierobežojumi	Sievietēm ir lielāki ierobežojumi	Grūti pateikt/ NA
Tiesības	1	2	3	8
Iespējas	1	2	3	8

Q4. Raksturojot faktisko situāciju Latvijā, par katru no uzskaitītajām jomām atzīmējiet, kuram no dzimumiem (vīriešiem vai sievietēm) ir lielāka iespēja nonākt šādā situācijā?

ATZĪMĒT <u>VIENU</u> ATBILDI PAR <u>KATRU</u> JOMU!		Nav atšķirību	Vīriešiem ir lielākas iespējas	Sievietēm ir lielākas iespējas	Nezin/ NA
1.	Atrast darbu (tiklīdz pieņemtam darbā)	1	2	3	8
2.	Tikt atlaistam/-ai no darba	1	2	3	8
3.	Izvirzīties, veidot karjeru	1	2	3	8
4.	Saņemt lielāku algu par to pašu darba apjomu	1	2	3	8
5.	Strādāt labi apmaksātā darbā	1	2	3	8
6.	Saskarties ar seksuālo uzņēmējos darbavietā	1	2	3	8
7.	Sākt savu uzņēmējdarbību	1	2	3	8
8.	Darboties politikā	1	2	3	8
9.	Ieņemt augstu amatu valsts pārvaldē	1	2	3	8
10.	Ieņemt augstu amatu privātā sektorā	1	2	3	8
11.	Iegūt vidējo izglītību	1	2	3	8
12.	Iegūt augstāko izglītību	1	2	3	8
13.	Apmeklēt kursus profesionālās kvalifikācijas celšanai	1	2	3	8
14.	Apmeklēt kursus sevis pilnveidošanai	1	2	3	8
15.	Audzināt bērnu šķiršanās gadījumā	1	2	3	8
16.	Šķiršanās gadījumā saņemt materiālu atbalstu bērna audzināšanai (alimentus)	1	2	3	8
17.	Saskarties ar vardarbību	1	2	3	8
18.	Nonākt nabadzībā	1	2	3	8
19.	Izmantot noteiktu laika daudzumu tikai savām vajadzībām (tā sauktais, brīvais laiks)	1	2	3	8

Q.5. Kā Jūs kopumā novērtētu situāciju Latvijā dzimumu līdztiesības jomā pēdējo 10 gadu laikā. Vai, Jūsprāt, situācija ir ... ? LASĪT ATBILDES UN ATZĪMĒT VIENU.	levērojami uzlabojusies.....	1
	Nedaudz uzlabojusies	2
	Palikusi bez izmaiņām.....	3
	Nedaudz pasliktinājusies.....	4
	levērojami pasliktinājusies	5
	Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ).....	8

II. SITUĀCIJAS DARBA TIRGŪ RAKSTUROJUMS

Q.6. Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Lūdzu, pārdomājiet situāciju savu radnieku, draugu lokā, un atzīmējiet, kurā grupā tas novērojams biežāk?

VIENA ATBILDE KATRĀ RINDIŅĀ	Biežāk ar to saskaras sievietes	Vienlīdz bieži kā vīrieši, tā sievietes	Biežāk ar to saskaras vīrieši	Neesmu dzirdējis/usi par šādu situāciju savu paziņu lokā	Grūti pateikt/ NA
1 Mazkvalificēts darbs	1	2	3	4	8
2 Mazkvalificēts darbs ārzemēs	1	2	3	4	8
3 Slikti atalgots darbs	1	2	3	4	8
4 Bezdarbs	1	2	3	4	8
5 Darbs kaitīgos apstākļos	1	2	3	4	8
6 Darbs, par ko pilnīgi vai daļēji netiek maksāti nodokļi	1	2	3	4	8
7 Seksuālā uzmākšanās darba vietā	1	2	3	4	8

Q7. Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?	ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU JOMU!						Nav gadījies nonākt šādā situācijā	Nezin/ NA		
	1.	Piesakoties darbā	1	2	3	4			5	8
	2.	Saņemot amata paaugstinājumu	1	2	3	4			5	8
	3.	Saņemot algas paaugstinājumu	1	2	3	4			5	8
	4.	Sadzīviskās situācijās darba vietā	1	2	3	4			5	8

Q8. Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?	ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU JOMU!						Nav gadījies nonākt šādā situācijā	Nezin/ NA		
	1	Piesakoties darbā	1	2	3	4			5	8
	2	Saņemot amata paaugstinājumu	1	2	3	4			5	8
	3	Saņemot algas paaugstinājumu	1	2	3	4			5	8
	4	Sadzīviskās situācijās darba vietā	1	2	3	4			5	8

Q9. Raksturojot Jūsu ģimenes locekļu vai draugu pieredzi šo 2 gadu laikā, kam, Jūsprāt, biežāk iznācis saskarties ar viņu tiesību ierobežošanu, atrašanos neizdevīgākā situācijā DARBA VIETĀ tieši viņu dzimuma dēļ – vīriešiem vai sievietēm? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Kopumā ar to vairāk saskārušies vīrieši	1
	Kopumā ar to vairāk saskārušās sievietes	2
	Vienlīdz bieži ar to saskārušies gan vīrieši, gan sievietes	3
	Ar to nav saskārušies ne vīrieši, ne sievietes	4
	Grūti atbildēt/ NA	8

Q10. Vai Jūs esat novērojis(-usi), ka Jūsu darbavietā prasības pret dažāda dzimuma darbiniekiem atšķiras? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Prasības pret sievietēm ir stingrākas	1
	Prasības pret vīriešiem ir stingrākas	2
	Prasības neatšķiras	3
	Kolektīvā strādā tikai sievietes	4
	Kolektīvā strādā tikai vīrieši	5
	Nestrādāju	6
Grūti atbildēt/ NA	8	

Q11. Ja izvēloties darbavietu Jums būtu jāizvēlas – lielāka alga vai lielākas sociālās garantijas (mazākas iespējas tikt atlaistam, garantēts atvaļinājums utml.), ko Jūs izvēlētos?	Mazāka alga, lielākas sociālās garantijas	1
	Lielāka alga, mazākas sociālās garantijas	2
	Grūti atbildēt/ NA	8

Q12. Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta izvēli/piņemšanu darbā?	VIENA ATBILDE KATRĀ RINDĀ!	letekmē ļoti lielā mērā	Zināmā mērā ietekmē	Neietekmē	Nezin/ NA
	Pretendenta vecums	1	2	3	8
	Pretendenta etniskā piederība	1	2	3	8
	Pretendenta dzimums	1	2	3	8
	Pretendenta ģimenes stāvoklis	1	2	3	8
	Tas vai pretendents ir mazi bērni	1	2	3	8

Q13. Runājot par situāciju Latvijā kopumā, kā Jums šķiet, cik lielā mērā šie aspekti ietekmē darba devēja lēmumu par noteikta pretendenta paaugstināšanu amatā?	VIENA ATBILDE <u>KATRĀ</u> RINDĀ!	Ietekmē ļoti lielā mērā	Zināmā mērā ietekmē	Neietekmē	Nezin/ NA
	Pretendenta vecums	1	2	3	8
	Pretendenta etniskā piederība	1	2	3	8
	Pretendenta dzimums	1	2	3	8
	Pretendenta ģimenes stāvoklis	1	2	3	8
Tas vai pretendentam ir mazi bērni	1	2	3	8	

Q.14.1. Ir dzirdēts viedoklis, ka vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes. Vai Jūs šim viedoklim ... ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Pilnībā piekrīt.....1	=> JAUTĀT Q.14.2
	Drīzāk piekrīt 2	=> JAUTĀT Q.14.2
	Drīzāk nepiekrīt 3	=> PĀRIET PIE Q.15
	Pilnībā nepiekrīt.....4	=> PĀRIET PIE Q.15
	Grūti atbildēt/ NA 8	=> PĀRIET PIE Q.15

Q.14.2. Ja Jūs domājat, ka sievietēm tiek maksāta mazāka alga nekā vīriešiem, tad, kas pēc Jūsu domām ir tā galvenie iemesli? Es Jums nosaukšu vairākus iespējamus iemeslus un Jūs man par katru no tiem pasakiet, cik lielā mērā, Jūsaprāt, tas ietekmē atalgojuma lielumu ...

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU IZTEIKUMU!		Ļoti lielā mērā ietekmē atalgojuma atšķirības	Nedaudz ietekmē atalgojuma atšķirības	Drīzāk neietekmē atalgojuma atšķirības	Nemaz neietekmē atalgojuma atšķirības	Nezin / NA
1.	Sieviete savu fizisko spēju dēļ nespēj veikt tādu pašu darba apjomu, kādu veic vīrietis	1	2	3	4	8
2.	Sievietei ir daudz ģimenes pienākumu un tie liedz viņai strādāt ar augstu darba ražīgumu	1	2	3	4	8
3.	Sievietes strādā tikpat daudz kā vīrieši, taču darba devēji vienkārši maksā mazāku algu	1	2	3	4	8
4.	Sievietes Latvijā ir pieradušas pie zemāka atalgojuma līmeņa un samierinās ar to, sievietes pašvērtējums ir zemāks un viņas jau sākotnēji neprasa tik lielu algu kā vīrieši	1	2	3	4	8
6.	Sievietes vairāk kā vīrieši baidās pazaudēt darba vietu, tāpēc baidās prasīt lielāku algu	1	2	3	4	8

!! JAUTĀT VISIEM !!

Q.15. Latvijā pēc statistikas datiem sievietes kopumā saņem par 17% mazāku atalgojumu kā vīrieši. Tādējādi viņas saņem arī mazākas pensijas un ir pakļautas lielākam nabadzības riskam. Kādi, Jūsaprāt, ir iemesli šādai situācijai? IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES	Sievietes strādā mazāk atalgotās profesijās	1
	Sievietes vispār darbā strādā mazāk.....	2
	Sievietes izvēlas savu profesiju jomās, kur nav tik lielas algas.....	3
	Sievietēm vienkārši maksā mazāk par to pašu darbu	4
	Sievietes ir sliktākas darbinieces	5
	Sievietēm ir zemāks pašvērtējums nekā vīriešiem, tāpēc viņas samierinās ar zemāku algu nekā vīrieši	7
	Cits PIERAKSTĪT	8
Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ)	98	

**Q17. Likumdošana paredz, ka 56 darba dienu laikā pēc bērna piedzimšanas arī tēvam var tikt piešķirts 10 dienu atvaļinājums. Kāda būtu Jūsu attieksme, ja Jūs nonāktu šādā situācijā?
(INTERVĒTĀJ: A – UZDOT SIEVIETĒM, B – VĪRIEŠIEM!)**

	A. - ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI! Vai Jums būtu svarīgi, ka bērna tēvs izmanto šo atvaļinājumu?	B. - ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI! Cik svarīgi Jums būtu izmantot šo atvaļinājumu?
Ļoti svarīgi	1	1
Drīzāk svarīgi	2	2
Drīzāk mazsvarīgi	3	3
Mazsvarīgi	4	4
Grūti atbildēt/ NA	8	8

Q18. Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenē, paziņu lokā ir bijis gadījums, kad uzzinot par sievietes grūtniecību, viņa tiek atlaista no darba? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Jā, ir vairāki gadījumi	1
	Jā, tāds gadījums ir bijis	2
	Nē, šāds gadījums nav bijis	3
	Grūti atbildēt/ NA	8

Q19. Pastāv uzskati, ka profesijas var iedalīt vīriešu un sieviešu profesijās. Daļa tam piekrīt, daļa šādu sadalījumu noraida. Atšķiras arī viedokļi par to, kā situācija varētu attīstīties nākotnē. Lūdzu atzīmēties, kuram no šiem uzskatiem Jūs piekrītat visvairāk! ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Šāds sadalījums dzīvē nepastāv	1
	Šāds dalījums pastāv, tomēr nākotnē tas varētu izzust	2
	Šāds dalījums pastāv, un maz ticams, ka tas jebkad izzudīs	3
	Grūti atbildēt/ NA	8

Q20. Es Jums nosaukšu vairākas profesijas, amatus. Lūdzu pasakiet man, kuras no tām šobrīd Latvijā ir vairāk piemērotas vīriešiem, kuras sievietēm, un kuras no tām ir piemērotas tik pat labi vīriešiem kā sievietēm.

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU JOMU!		Piemērots galvenokārt sievietēm	Drīzāk piemērots sievietēm	Vienlīdz piemērots kā vīriešiem, tā sievietēm	Drīzāk piemērots vīriešiem	Piemērots galvenokārt vīriešiem	Nezin/ NA
1.	Bērnudārza audzinātāja/-js	1	2	3	4	5	8
2.	Skolotāja/-js	1	2	3	4	5	8
3.	Medmāsa, sanitārs	1	2	3	4	5	8
4.	Mājsaimniece/-ks	1	2	3	4	5	8
5.	Liela uzņēmuma vadītāja/-s	1	2	3	4	5	8
6.	Politiķe/-is	1	2	3	4	5	8
7.	Ministre/-rs	1	2	3	4	5	8
8.	Informāciju tehnoloģiju speciāliste/s /programmētāja/-s	1	2	3	4	5	8
9.	Policiste/-ts	1	2	3	4	5	8
10.	Autobusa vadītāja/-js	1	2	3	4	5	8
11.	Uzņēmēja/ja	1	2	3	4	5	8
12.	Sekretāre/-rs	1	2	3	4	5	8
13.	Celtiece/-ks	1	2	3	4	5	8
14.	Pārdevēja/-js	1	2	3	4	5	8
15.	Ārste/-ts	1	2	3	4	5	8
16.	Kultūras darbiniece/-ks	1	2	3	4	5	8
17.	Ierēdne/ -is	1	2	3	4	5	8
18.	Militārpersona	1	2	3	4	5	8
19.	Sociālā darbiniece/-ks	1	2	3	4	5	8
20.	Bankiere/-is	1	2	3	4	5	8
21.	Zinātniece/-ks, pētniece/-ks	1	2	3	4	5	8
22.	Advokāte/-ts	1	2	3	4	5	8

Q21. Tagad es nolasīšu vairākus apgalvojumus, ko ir izteikuši dažādi cilvēki. Lūdzu pasakiet, vai Jūs katram no tiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat, pilnībā nepiekrītat?

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU IZTEIKUMU!		Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnībā nepiekrīt	Nezin/ NA
1.	Vispārīgi runājot, Latvijā vīriešiem ir lielākas darba algas nekā sievietēm	1	2	3	4	8
2.	Kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika nekā sievietēm	1	2	3	4	8
3.	Darbs, kurā jāpieņem atbildīgi lēmumi, ir vairāk piemērots vīriešiem nekā sievietēm	1	2	3	4	8
4.	Labāk strādāt slikti atalgotā darbā, nekā sēdēt bez darba, meklējot labāku iespēju	1	2	3	4	8
5.	Atrodoties "augstā amatā", sieviete daudz zaudē no savas sievišķības	1	2	3	4	8
6.	Darbs ar tehniku ir vairāk piemērots vīriešiem	1	2	3	4	8
7.	Izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti nekā sievieti, pat, ja sievietes kvalifikācija ir nedaudz augstāka	1	2	3	4	8

III. ATTIEKSME PRET SIEVIETĒM VADOŠOS AMATOS

Q24. Ja Jums būtu iespēja izvēlēties priekšnieku darbā, vai Jūs dotu priekšroku vīrietim, sievietei, vai arī, Jūsprāt, dzimumam nav nozīmes? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Vīrietim	1
	Sievietei	2
	Dzimumam nav nozīmes	3
	Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ)	8

Q25. Vai Jūsu darba dzīvē Jūsu priekšnieki vairāk ir bijuši vīrieši vai sievietes? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!

Vīrieši	1
Sievietes	2
Vienlīdz bieži kā vīrieši, tā sievietes	3
Neesmu strādājis/ nav bijis priekšnieka	8=> PĀRIET PIE Q.27.1.

Q26. Ja Jums ir bijuši dažāda dzimuma priekšnieki, tad, balstoties uz Jūsu pieredzi, kuri ir bijuši labāki –vīrieši vai sievietes? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Vīrieši	1
	Sievietes	2
	Nav bijuši dažāda dzimuma priekšnieki.....	3
	Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ)	8

Q27.1. Vai sievietei, Jūsaprāt, uzsākt uzņēmējdarbību ir vieglāk vai grūtāk nekā vīrietim, vai arī nav nekādas atšķirības? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Sievietei ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību	1
	Vīrietim ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību	2
	Nav nekādas atšķirības	3
	Grūti atbildēt/ NA	8

Q27.2. Lūdzu paskaidrojiet savu atbildi: PIERAKSTĪT PILNU RESPONDENTA ATBILDI!

Q28. Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir katram no sekojošiem faktoriem, lai ...

A.... sieviete veiksmīgi veidotu un vadītu uzņēmumu?	Nemaz nav svarīgi									Ļoti svarīgi	Nezin/ NA
draugu un sabiedrības atbalsts	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
ģimenes sapratne un atbalsts	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
sakārtota ikdienas dzīve	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98

B. ... vīrietis veiksmīgi veidotu un vadītu uzņēmumu?	Nemaz nav svarīgi									Ļoti svarīgi	Nezin/ NA
draugu un sabiedrības atbalsts	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
ģimenes sapratne un atbalsts	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
sakārtota ikdienas dzīve	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98

Q.29. Kādi, Jūsaprāt, ir iemesli sieviešu zemākai pārstāvētībai vadošajos amatos? DETALIZĒTI PIERAKSTĪT

_____

_____

Q31. Es Jums nolasišu vairākus dažādās nozarēs darbojošos uzņēmumus. Lūdzu pasakiet man, kāds vadītājs uzņēmumā, kurš darbojas minētajā nozarē, Jūsprāt, būtu veiksmīgāks - kurās no tām, Jūsprāt, piemērotākas kā vadītājs būtu sievietes, un kurās vīrieši vai arī nav atšķirības...

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU JOMU!		Veiksmīgāk strādātu, ja to vadītu sieviete	Nav atšķirības , vai to vada vīrietis vai sieviete	Veiksmīgāk strādātu, ja to vadītu vīrietis	Nezin/NA
1.	Bērnudārzs	1	2	3	8
2.	Skola	1	2	3	8
3.	Medicīnas iestāde	1	2	3	8
4.	Reklāmas aģentūra	1	2	3	8
5.	Apsardzes firma	1	2	3	8
6.	Auto serviss	1	2	3	8
7.	Metālapstrādes uzņēmums	1	2	3	8
8.	Informāciju tehnoloģiju uzņēmums	1	2	3	8
9.	Šūšanas ateljē	1	2	3	8
10.	Pārtikas veikals	1	2	3	8
11.	Celtniecības uzņēmums	1	2	3	8
12.	Grāmatvedības firma	1	2	3	8
13.	Banka	1	2	3	8
14.	Advokātu birojs	1	2	3	8
15.	Zemnieku saimniecība	1	2	3	8
16.	Skaistumkopšanas salons	1	2	3	8
17.	Restorāns	1	2	3	8
18.	Maizes ceptuve	1	2	3	8
19.	Pārtikas rūpniecības uzņēmums	1	2	3	8
20.	Taksometru firma	1	2	3	8
21.	Enerģētikas uzņēmums	1	2	3	8
22.	Namu apsaimniekošanas firma	1	2	3	8
23.	Viesnīca	1	2	3	8
24.	Nekustamo īpašumu kompānija	1	2	3	8
25.	Tirgus un sociālo pētījumu firma	1	2	3	8
26.	Valsts vai pašvaldību iestāde	1	2	3	8
27.	Muzejs	1	2	3	8
28.	Kazino	1	2	3	8
29.	Grants ieguves karjera izstrādes uzņēmums	1	2	3	8

Q32. Cik lielā mērā Jūs piekrītat sekojošiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat, pilnīgi nepiekrītat?

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU IZTEIKUMU!	Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnīgi nepiekrīt	Nezin/NA
Sievietes vadošajos amatos procentuāli ir pārstāvētas mazāk nekā vīrieši	4	3	2	1	8
Tas ir pieņemami, ka vīrieši vadošajos amatos ir pārstāvēti vairāk nekā sievietes	4	3	2	1	8
Uzņēmumu valdēs vajadzētu ieviest dzimumu kvotas	4	3	2	1	8
Sievietes ar pienākumiem vadošajos amatos tiek galā ne sliktāk par vīriešiem	4	3	2	1	8
Uzņēmumam tas nāk tikai par labu, ja vadības līmenī ir pārstāvēti abi dzimumi,	4	3	2	1	8
Sievietēm veidot karjeru ir daudz grūtāk nekā vīriešiem	4	3	2	1	8
Svarīgas ir tikai vadītāja profesionālās iemaņas nevis dzimums	4	3	2	1	8
Vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes	4	3	2	1	8

IV. SADAĻA SITUĀCIJAS IZGLĪTĪBAS SISTĒMĀ RAKSTUROJUMS

Q34. Tagad nedaudz parunāsim par situāciju izglītības jomā. Kuros no sekojošajiem mācību priekšmetiem/ jomām, Jūsprāt, spēcīgāki ir puīši un kuros meitenes? VIENA ATBILDE KATRĀ RINDIŅĀ

		Vairāk meitenes	Vienlīdz spēcīgas gan meitenes, gan puīši	Vairāk puīši	Grūti pateikt/ NA
1	Eksaktās zinības (matemātika u.tml.)	1	2	3	8
2	Dabas zinības (bioloģija, fizika)	1	2	3	8
3	Humanitārās zinības	1	2	3	8
4	Sociālās zinības	1	2	3	8
5	Datorzinības/ Informātika	1	2	3	8
6	Ekonomika, biznesa mācība, finanses	1	2	3	8
7	Mājturība un darbmācība	1	2	3	8
8	Māksla, mūzika	1	2	3	8
9	Sports	1	2	3	8

Q35. Ir dzirdēts viedoklis, ka Latvijā eksaktos priekšmetus lielākoties izvēlas apgūt puīši. Kādi, Jūsprāt, ir galvenie iemesli, kāpēc meitenes neizvēlās studēt eksaktos priekšmetus? PRECĪZI PIERAKSTĪT. PĀRJAUTĀT. Un vēl kādi?

V. SADAĻA SITUĀCIJAS ĢIMENĒ RAKSTUROJUMS

Q36. Es Jums nosaukšu vairākas situācijas, ar kurām var saskarties gan vīrieši, gan sievietes. Lūdzu, pārdomājiet situāciju savu radnieku, draugu lokā, un atzīmējiet, kurā grupā tas novērojams biežāk?

VIENA ATBILDE KATRĀ RINDIŅĀ	Biežāk ar to saskaras sievietes	Vienlīdz bieži kā vīrieši, tā sievietes	Biežāk ar to saskaras vīrieši	Neesmu dzirdējis/usi par šādu situāciju savu paziņu lokā	Grūti pateikt/ NA
1 Dažādi mājas, dārza darbi	1	2	3	4	8
2 Psiholoģiska vardarbība ģimenē	1	2	3	4	8
3 Narkomānija	1	2	3	4	8
4 Alkoholisms	1	2	3	4	8
5 Fiziska vardarbība ģimenē	1	2	3	4	8

Q37. Vai pēdējo 2 gadu laikā Jums pašam(-ai) ir gadījies, kad Jums šķita, ka Jūsu tiesības tiek ierobežotas, Jūs bijāt neizdevīgākā stāvoklī tieši Jūsu dzimuma dēļ?

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU JOMU!	Bieži	Dažkārt	Reti	Nekad	Nav gadījies nonākt šādā situācijā	Nezin/ NA
1. Veicot mājas darbus	1	2	3	4	5	8
2. Gūstot izglītību	1	2	3	4	5	8
3. Vēršoties valsts, pašvaldības iestādēs	1	2	3	4	5	8
4. Vadot automašīnu	1	2	3	4	5	8
5. Veikalos u.c. sabiedriskās vietās	1	2	3	4	5	8
6. Saņemot veselības aprūpi	1	2	3	4	5	8
7. Sadzīves situācijās ģimenes dzīvē	1	2	3	4	5	8

Q38. Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu ģimenes locekļiem, tuviem draugiem ir gadījies saskarties ar situāciju, kad viņu tiesības tiek ierobežotas, viņi bija neizdevīgākā stāvoklī tieši dzimuma dēļ?

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU JOMU!	Bieži	Dažkārt	Reti	Nekad	Nav gadījies nonākt šādā situācijā	Nezin/ NA
1. Veicot mājas darbus	1	2	3	4	5	8
2. Gūstot izglītību	1	2	3	4	5	8
3. Vēršoties valsts, pašvaldības iestādēs	1	2	3	4	5	8
4. Vadot automašīnu	1	2	3	4	5	8
5. Veikalos u.c. sabiedriskās vietās	1	2	3	4	5	8
6. Saņemot veselības aprūpi	1	2	3	4	5	8
7. Sadzīves situācijās ģimenes dzīvē	1	2	3	4	5	8

Q39. Raksturojot Jūsu ģimenes locekļu vai draugu pieredzi šo 2 gadu laikā, kam, Jūsaprāt, biežāk iznācis saskāties ar viņu tiesību ierobežošanu ĢIMENĒ, atrašanos neizdevīgākā situācijā tieši viņu dzimuma dēļ – vīriešiem vai sievietēm? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Kopumā ar to vairāk saskārušies vīrieši	1
	Kopumā ar to vairāk saskārušās sievietes	2
	Vienlīdz bieži ar to saskārušies gan vīrieši, gan sievietes	3
	Ar to nav saskārušies ne vīrieši, ne sievietes	4
	Grūti atbildēt/ NA	8

Q40. Lūdzu, pasakiet, kurus no šiem darbiem Jūsu ģimenē parasti pilda vīrieši, kurus- sievietes (domāts ne tikai vīrs- sieva, bet arī bērni – meitas, dēli u.c.)

	VIENA ATBILDE KATRĀ RINDIŅĀ	Galvenokārt sievietes	Biežāk/ vairāk sievietes	Vienlīdz daudz kā vīrieši, tā sievietes	Biežāk/ vairāk vīrieši	Galvenokārt vīrieši	Grūti pateikt / NA
1	Mājas uzkopšana	1	2	3	4	5	8
2	Ēdiena gatavošana	1	2	3	4	5	8
3	Ģimenes materiālā nodrošināšana	1	2	3	4	5	8
4	Mājokļa labiekārtošana	1	2	3	4	5	8
5	Remontdarbi mājās	1	2	3	4	5	8
6	Bērnu audzināšana	1	2	3	4	5	8
7	Ikdienišķu lēmumu pieņemšana	1	2	3	4	5	8
8	Nozīmīgu lēmumu pieņemšana	1	2	3	4	5	8
9	Palīdzība bērnam mācībās	1	2	3	4	5	8
10	Bērna vešana uz/no skolas vai bērnu dārza	1	2	3	4	5	8
11	Televīzijas skatīšanās	1	2	3	4	5	8
12	Avižu lasīšana	1	2	3	4	5	8

Q41. Jūsaprāt, kuram būtu jābūt mājās un jāpieskata bērni šādā vecumā...	Bērna mātei	Bērna tēvam	Vecākiem mainoties	Vecvecākiem	Brāļi/ māsas	Radnieki, kaimiņi, draugi	Apmaksāta aukle	Pirmsskolas bērnu iestādes	Cits
ATZĪMĒT VIENU ATBILDI KATRĀ RINDIŅĀ									
0-3 mēneši	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3- 6 mēneši	1	2	3	4	5	6	7	8	9
6-9 mēneši	1	2	3	4	5	6	7	8	9
9- 12 mēneši	1	2	3	4	5	6	7	8	9
12- 18 mēneši	1	2	3	4	5	6	7	8	9
18- 24 mēneši	1	2	3	4	5	6	7	8	9

	Respondents	Partneris	
Q42. Tagad padomājiet par tipisku Jūsu dienu ģimenē. Ja pieņemam, ka Jūsu ģimenē ikdienā veicamie mājas darbi sastāda 100%, cik procentus no tiem veicat Jūs un cik Jūsu partneris? INTERVĒTĀJ, KOPĒJAI SUMMAI JĀBŪT 100%	_____	_____	100%
Q43. Ja pieņemam, ka ikdienas rūpes par bērniem, tai skaitā to audzināšana, aprūpe, kopīga laika pavadīšana u.tt. Jūsu ģimenē sastāda 100%, cik procentus no laika bērniem dienā veltāt Jūs un cik Jūsu partneris? INTERVĒTĀJ, KOPĒJAI SUMMAI JĀBŪT 100%	Bērnu nav 999	_____	100%

Q44. Cik lielā mērā Jūs piekrītat sekojošam izteikumam "Strādājošiem vecākiem rūpes par māju un/vai bērniem ir vienādi jāsadala sievietes un vīrieša starpā". Vai Jūs tam...	Pilnībā piekrītat..... 1 Drīzāk piekrītat ..... 2 Drīzāk nepiekrītat ..... 3 Pilnīgi nepiekrītat ..... 4 Grūti atbildēt/ NA.....8
---	---

Q45. Tagad pievērsīsimies jautājumiem par Jūsu brīvā laika pavadīšanas paradumiem. Sakiet, lūdzu, Cik bieži Jūs brīvo laiku pavadāt šādā veidā?

VIENA ATBILDE KATRĀ RINDIŅĀ		5- 7 reizes nedēļā	1-4 reizes nedēļā	2-3 reizes mēnesī	Retāk	Nav saistošs
1	Pavadu laiku kopā ar draugiem	1	2	3	4	5
2	Mājas darbu veikšana	1	2	3	4	5
3	Doties iepirkties	1	2	3	4	5
4	TV skatīšanās, dators	1	2	3	4	5
5	Sports un dažādas fiziskās aktivitātes	1	2	3	4	5
6	Individuāli hobiji, vaļasprieki	1	2	3	4	5
7	Sevis pilnveidošanas kursi	1	2	3	4	5
8	Laiks un izklaides kopā ar bērniem	1	2	3	4	5
9	Cits- PRECIZĒT: _____	1	2	3	4	5

Q46. Tālāk es Jums nolasišu vairākus apgalvojumus, ko izteikuši dažādi cilvēki. Lūdzu pasakiet, vai Jūs šiem apgalvojumiem pilnīgi piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat vai pilnīgi nepiekrītat?

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU IZTEIKUMU!		Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnībā nepiekrīt	Nezin/ NA
1	Ģimenē dzimumu līdztiesība nav iespējama	1	2	3	4	8
2	Vīrietim ir jāuzņemas lielāka atbildība par ģimenes materiālo labklājību	1	2	3	4	8
3	Ja sieviete aktīvi iesaistās sabiedriskajā dzīvē, ģimene zaudē vairāk nekā tad, ja to dara vīrietis	1	2	3	4	8
4	Arī sieviete var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par vīriešu pienākumiem	1	2	3	4	8
5	Arī vīrietis var paveikt darbus, kas ģimenē parasti tiek uzskatīti par sieviešu pienākumiem	1	2	3	4	8
6	Ja sieviete pelna vairāk naudas, vīrietim jāuzņemas lielāka atbildība par mājas darbiem	1	2	3	4	8
7	Rūpēs par bērnu vīrietis nekad nespēs aizstāt sievieti	1	2	3	4	8
8	Mēģinājums panākt, lai vīrietis piedalās visos mājas darbos, ir tikai tāda modes lieta	1	2	3	4	8
9	Šķiršanās gadījumā bērniem tomēr ir labāk palikt pie mātes	1	2	3	4	8
10	Ja ekonomiskie apstākļi atļautu, katra sieviete gribētu būt mājsaimniece	1	2	3	4	8
11	Sievietes parasti ir tās, kas ģimenē veic regulāros ikdienas darbus	1	2	3	4	8
12	Zinu gadījumus, kad vecāku šķiršanās gadījumā praktiski netiek saņemta bērna uzturņa (alimenti)	1	2	3	4	8

Q47. Kā Jūs domājat, kas no zemāk minētā mūsdienās svarīgāks ir vīrietim un kas sievietei?

ATZĪMĒT VIENU ATBILDI PAR KATRU IZTEIKUMU!		Galvenokārt svarīgāk sievietēm	Drīzāk svarīgāk sievietēm	Vienlīdz svarīgi kā vīriešiem, tā sievietēm	Drīzāk svarīgāk vīriešiem	Galvenokārt svarīgāk vīriešiem	Nezin/ NA
1	Rūpēties par ģimeni	1	2	3	4	5	8
2	Nodrošināt materiāli sevi un savus ģimenes locekļus	1	2	3	4	5	8
3	Piepildīt savus profesionālos sapņus	1	2	3	4	5	8
4	Iegūt labu izglītību	1	2	3	4	5	8
5	Atbalstīt savu partneri/ dzīvesbiedru	1	2	3	4	5	8
6	Būt koptam, skaistam un citiem patīkamam	1	2	3	4	5	8
7	Ieņemt augstu stāvokli sabiedrībā	1	2	3	4	5	8
8	Veltīt laiku sev (hobiji u.tml.)	1	2	3	4	5	8

BIZNESA VADĪBAS/ EKONOMIKAS STUDENTU APTAUJAS ANKETA

Q1. Kā Jūs kopumā vērtētu sieviešu un vīriešu karjeras iespējas Latvijā Jūsu izvēlētajā studiju jomā – ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā? LASĪT UN ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Vīriešiem ir lielākas iespējas ..... 1 => JAUTĀT Q1.1. Sievietēm ir lielākas iespējas ..... 2 => JAUTĀT Q1.1. Dzimumam nav nozīmes/ visiem ir vienādas iespējas.. 3 => PĀRIET PIE Q2. Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ) ..... 8 => PĀRIET PIE Q2.
--	--

Q1.1. Lūdzu paskaidrojiet savu atbildi: PIERAKSTĪT PILNU RESPONDENTA ATBILDI!

Q2. Kā Jūs vispārēji redzat savu karjeras izaugsmi Jūsu izvēlētajā studiju jomā – ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā? LASĪT UN ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Augstākā līmeņa vadītājs/-a ..... 1 Vidējā līmeņa vadītājs/-a ..... 2 Augsta līmeņa speciālists/-e ..... 3 Uzņēmuma valdes/padomes loceklis/-e ..... 4 Uzsākt savu biznesu/ uzņēmējs ..... 5 Veidot akadēmisko karjeru ..... 6 Neplāno strādāt ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā ..... 7 Cits PIERAKSTĪT ..... 8 Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ) 98
--	---

Q3. Kāds būtu vēlamais algas apmērs (uz rokas, pēš nodokļu samaksas), kādu Jūs vēlētos saņemt par darbu pēc studijām Jūsu izvēlētajā jomā? PIERAKSTĪT

EUR   Nezin/ NA   98

Q4. Ja izvēloties darbavietu Jums būtu jāizvēlas – lielāka alga vai lielākas sociālās garantijas (mazākas iespējas tikt atlaistam, garantēts atvaļinājums utml.), ko Jūs izvēlētos?	Mazāka alga, lielākas sociālās garantijas	1
	Lielāka alga, mazākas sociālās garantijas	2
	Grūti atbildēt/ NA	8

Q5. Vai Jūs saskatāt šķēršļus nonākšanai augstākajā vadības līmenī? LASĪT UN ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā ..... 1 => JAUTĀT Q5.1. Nē..... 3 => PĀRIET PIE Q6. Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ) ..... 8 => PĀRIET PIE Q6.
---	--

Q5.1. Kādi, Jūsaprāt, ir šie šķēršļi? PIERAKSTĪT PILNU RESPONDENTA ATBILDI!

Q6. Ir dzirdēts viedoklis, ka sievietes ir neizdevīgākā situācijā kā vīrieši, lai sasniegtu vadošos amatus. Vai Jūs šim viedoklim ... ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Pilnībā piekrīt ..... 1 Drīzāk piekrīt ..... 2 Drīzāk nepiekrīt ..... 3 Pilnībā nepiekrīt ..... 4 Grūti atbildēt/ NA 8	=> JAUTĀT Q.6.1 => JAUTĀT Q.6.1 => PĀRIET PIE Q.7 => PĀRIET PIE Q.7 => PĀRIET PIE Q.7
--	--	---

Q6.1. Kādi, Jūsaprāt, ir risinājumi, lai šo situāciju mainītu? PIERAKSTĪT PILNU RESPONDENTA ATBILDI!

Q7. Vai Jūs plānojat uzsākt uzņēmējdarbību/ dibināt savu uzņēmumu? LASĪT UN ATZĪMĒT VIENU ATBILDI	Jā .....1 => JAUTĀT Q7.1.
	Nē.....3 => PĀRIET PIE Q8.
	Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ) .....8 => PĀRIET PIE Q8.

Q7.1. Kādā nozarē Jūs plānojat uzsākt uzņēmējdarbību/ dibināt savu uzņēmumu? LASĪT UN ATZĪMĒT	Lauksaimniecība, mežsaimniecība un zivsaimniecība..... 1
	leguves rūpniecība un karjeru izstrāde 2
	Apstrādes rūpniecība..... 3
	Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana 4
	Ūdens apgāde; notekūdeņu, atkritumu apsaimniekošana un sanācija 5
	Būvniecība 6
	Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība 7
	Transports un uzglabāšana 8
	Izmitināšana un ēdināšanas pakalpojumi..... 9
	Informācijas un komunikācijas pakalpojumi 10
	Finanšu un apdrošināšanas darbība 11
	Operācijas ar nekustamo īpašumu 12
	Profesionālu, zinātniskie un tehniskie pakalpojumi 13
	Administratīvo un apkalpojošo dienestu darbība..... 14
Valsts pārvalde un aizsardzība..... 15	
Veselība un sociālā aprūpe 16	
Māksla, izklaide un atpūta 17	
Cits PIERAKSTĪT 18	
Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ) 98	

Q8. Vai sievietei, Jūsaprāt, uzsākt uzņēmējdarbību ir vieglāk vai grūtāk nekā vīrietim, vai arī nav nekādas atšķirības? ATZĪMĒT TIKAI VIENU ATBILDI!	Sievietei ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību	1=> JAUTĀT Q8.1.
	Vīrietim ir vieglāk uzsākt uzņēmējdarbību	2 => JAUTĀT Q8.1.
	Nav nekādas atšķirības	3 => PĀRIET PIE Q9.
	Grūti atbildēt/ NA	8 => PĀRIET PIE Q9.

Q8.1. Lūdzu paskaidrojiet savu atbildi: PIERAKSTĪT PILNU RESPONDENTA ATBILDI!

Q9. Cik svarīgi, Jūsaprāt, ir katrs no sekojošiem faktoriem, lai veiksmīgi veidotu un vadītu uzņēmumu?

	Nemaz nav svarīgi									Ļoti svarīgi	Nezin/ NA
draugu un sabiedrības atbalsts	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
ģimenes sapratne un atbalsts	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98
sakārtota ikdienas dzīve	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	98

Q10. Kas noteica Jūsu profesijas izvēli? LASĪT UN ATZĪMĒT. IESPĒJAMAS VAIRĀKAS ATBILDES	Vecāku paraugs, ietekme 1
	Labas sekmes ar profesiju saistītajos mācību priekšmetos 2
	Tas ir prestiži 3
	Tā ir iespēja daudz pelnīt..... 4
	Jūsu talanti un aicinājums..... 5
	Cits PIERAKSTĪT 6
Nezin/ NA (NETEIKT PRIEKŠĀ) 8	

Q11. Cik lielā mērā Jūs piekrītat sekojošiem izteikumiem – pilnībā piekrītat, drīzāk piekrītat, drīzāk nepiekrītat, pilnīgi nepiekrītat? VIENA ATBILDE KATRĀ RINDIŅĀ.

	Pilnībā piekrīt	Drīzāk piekrīt	Drīzāk nepiekrīt	Pilnīgi nepiekrīt	Nezin/NA
Kopumā vīrieši veiksmīgāk nekā sievietes darbojas ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā	4	3	2	1	8
Nākotnē es strādāšu savā izvēlētajā studiju jomā – ekonomikas /biznesa/ finanšu vadības jomā	4	3	2	1	8
Kopumā vīriešiem ir spēcīgāka loģika nekā sievietēm	4	3	2	1	8
Darbs, kurā jāpieņem atbildīgi lēmumi, ir vairāk piemērots vīriešiem nekā sievietēm	4	3	2	1	8
Atrodoties "augstā amatā", sievietes daudz zaudē no savas sievišķības	4	3	2	1	8
Izdevīgāk ir pieņemt darbā vīrieti nekā sievieti, pat, ja sievietes kvalifikācija ir nedaudz augstāka	4	3	2	1	8
Sievietes vadošajos amatos procentuāli ir pārstāvētas mazāk nekā vīrieši	4	3	2	1	8
Tas ir pieņemami, ka vīrieši vadošajos amatos ir pārstāvēti vairāk nekā sievietes	4	3	2	1	8
Uzņēmumu valdēs vajadzētu ieviest dzimumu kvotas	4	3	2	1	8
Sievietes ar pienākumiem vadošajos amatos tiek galā ne sliktāk par vīriešiem	4	3	2	1	8
Uzņēmumam tas nāk tikai par labu, ja vadības līmenī ir pārstāvēti abi dzimumi,	4	3	2	1	8
Sievietēm veidot karjeru ir daudz grūtāk nekā vīriešiem	4	3	2	1	8
Svarīgas ir tikai vadītāja profesionālās iemaņas nevis dzimums	4	3	2	1	8
Vīrieši par to pašu darbu nereti saņem lielāku atalgojumu kā sievietes	4	3	2	1	8

Q 12.Latvijā pēc statistikas datiem 77% uzņēmumu vadītāji ir vīrieši. Lielo uzņēmumu valdēs tikai 16 % ir sievietes? Kā Jūs domājat, kas ir galvenie iemesli šādai situācijai? Kādi, Jūsaprāt, ir iemesli sievietes zemākai pārstāvētībai vadošajos amatos? DETALIZĒTI PIERAKSTĪT

DEMOGRĀFIJA

Intervijas datums:	D.1. Dzimums	D.2. Cik Jums ir gadu?	D.3. Kurā reģionā Jūs dzīvojāt pirms studiju uzsākšanas?
_____	Vīrietis..... 1 Sieviete.... 2	_____ gadi	Rīga.....1 Pierīga.....2 Vidzeme.....3 Kurzeme.....4 Zemgale.....5 Latgale.....6

D.4. Kāda ir jūsu nacionalitāte / tautība? Latvietis ..... 1 Krievs..... 2 Cita 3

D5. Augstskola:	
	Latvijas Universitāte Ekonomikas un vadības fakultāte..... 1
	BA "Turība" 2
	RISEBA 3
	Baltijas Starptautiskā akadēmija 4
	Starptautiskā Praktiskās Psiholoģijas Augstskola 5
	Sociālo Tehnoloģiju Augstskola 6
	Latvijas Lauksaimniecības Universitāte 7
	Liepājas universitāte 8
	Banku augstskola..... 9
	Rēzeknes augstskola 10
	Rīgas Ekonomikas augstskola (Zviedri) 11
	Rīgas starptautiskā pedagoģijas un psihol. Augstsk. 12
	Ventspils augstskola 13
	Vidzemes augstskola 14
	Kultūras un ekonomikas augstskola 15
	Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskola 16
	Rīgas Uzņēmējdarbības koledža 17
	Alberta koledža 18
	Grāmatvedības un finanšu koledža 19
	Latvijas Biznesa koledža..... 20

D.5. Kurā kursā Jūs studējat: _____